

ANDERS KVERNBERG

MOLDE BYLEKSIKON

ANDERS KVERNBERG

MOLDE BYLEKSIKON

2021

ROMSDAL SOGELAG

ISBN: 978-82-93345-17-6.

Layout og grafisk produksjon: EKH Grafisk, Molde, 2021.

Innbinding: Bokbinderiet Johnsen, Skien.

Forsidefoto: Johnny Bratseth.

I. opplag: 1500.

Boka er utgitt med støtte fra:

Margit og Morten Parelius' minnefond

Molde kommune, kulturetaten

E. K. Hansen Eff. AS

Berg Jacobsen AS

Det faglitterære fond

O. Kavli og Knut Kavlis allmenntilrettelege fond

Sandøygruppen AS

Jenny Legernæs' dødsbo

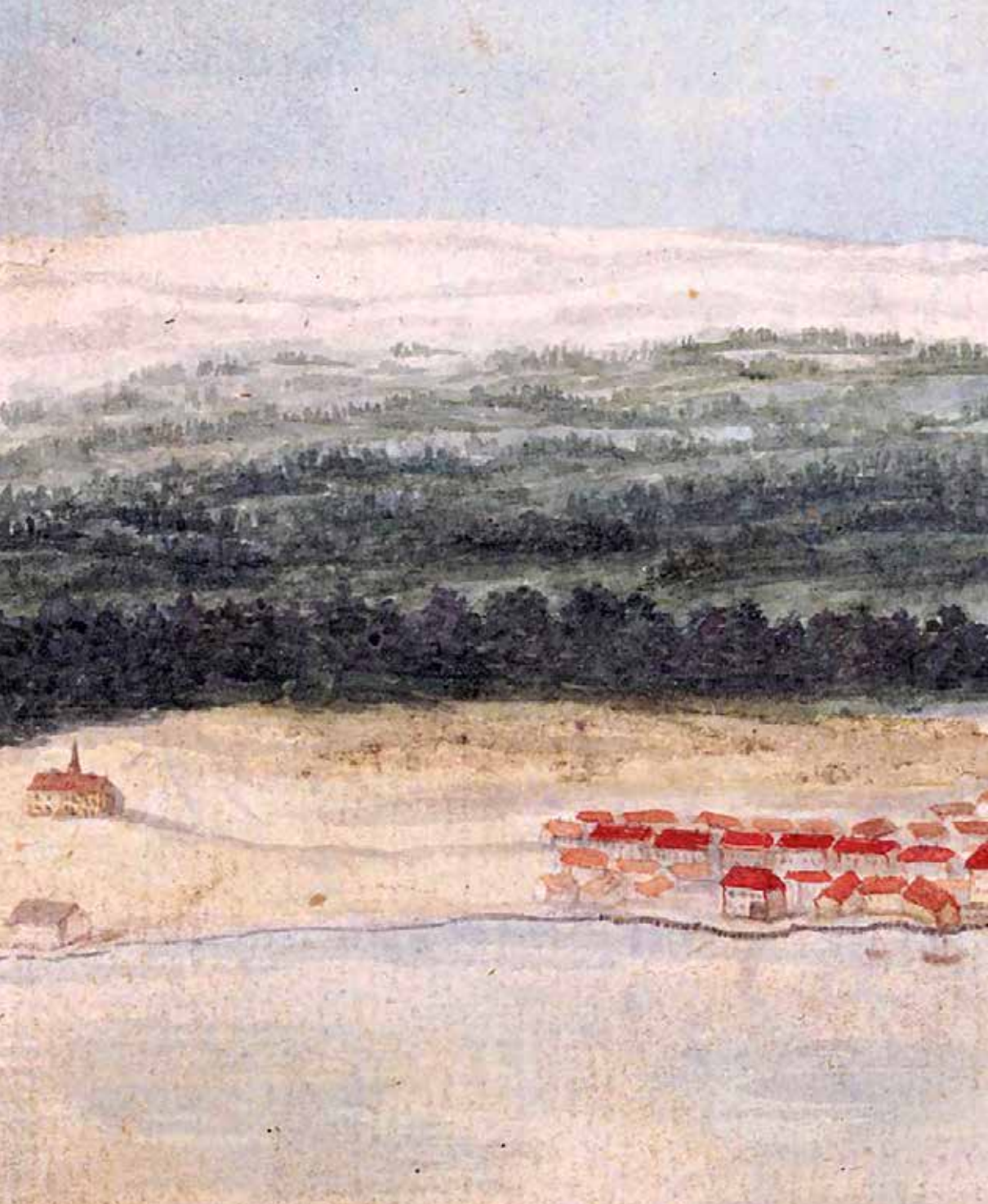
Sparebank 1 SMN – samfunnsstøtte

Bolsøybokfondet

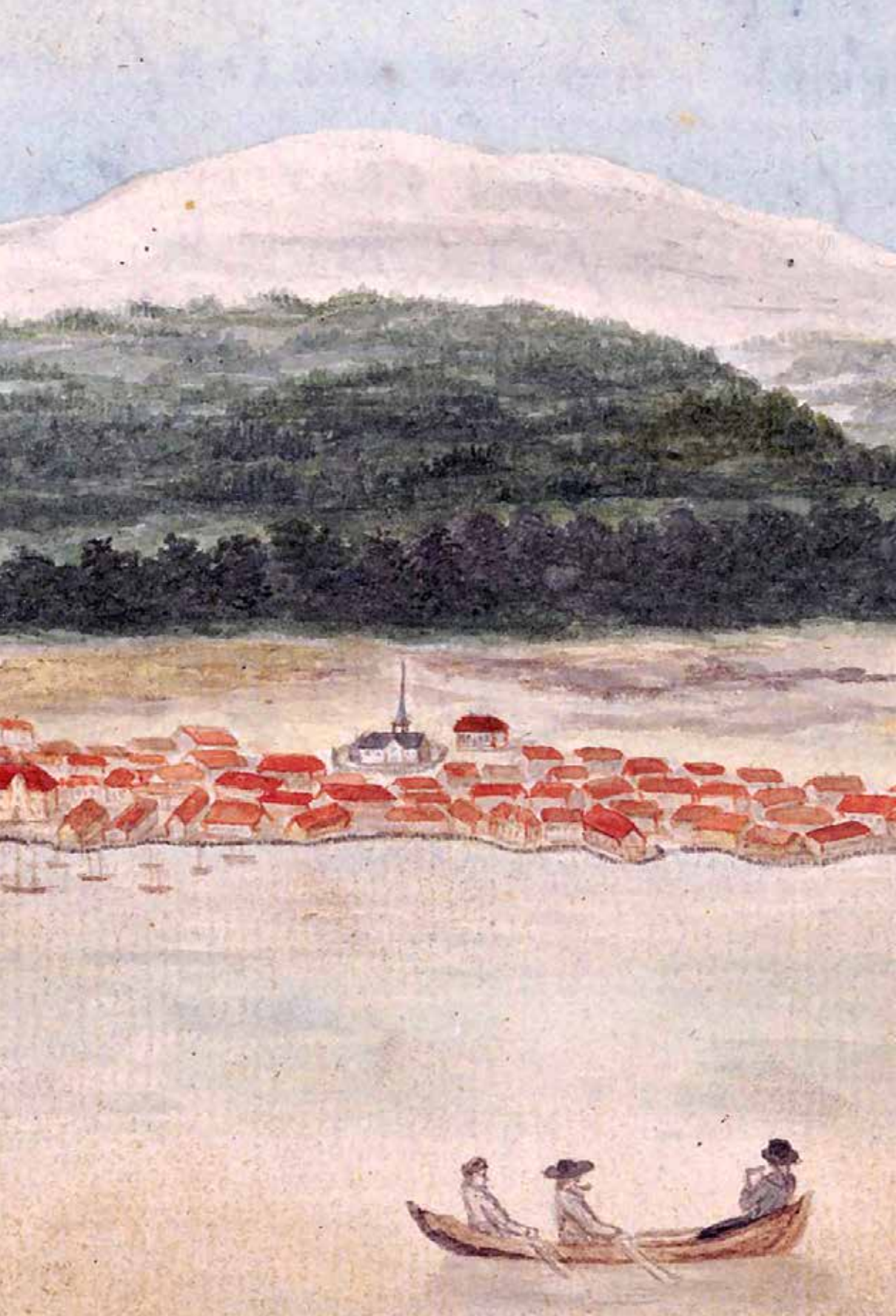

INNHOOLD

- 8** Forord
- 10** Veiledning
- 15** Innledningsartikkel
- 39** Alfabetisk del
- 372** Kart over Molde 2021
- 400** Kart over Molde 1916
- 408** Minnesmerker og utsmykning
- 414** Kilder
- 446** Register

Den eldste kjente tegningen av Molde, tegnet av zoologiprofessor Jens Rathke under en forskningsreise langs kysten våren 1796. Helt i vest står Reknes hospital, ute i Storgata ser vi amtmann Hammers lysegule hus med midtarke. Over byen ligger kirka fra 1660 og «Gulhuset», den gamle rådstua fra 1750. I forgrunnen sitter Rathke selv i en robåt med skisseblokka. (Foto: Nasjonalbiblioteket.)

FORORD

I 2018 ble jeg spurt av Romsdal sogelag om jeg var interessert i å skrive Molde byleksikon til foreningens hundreårsjubileum. Som Molde-patriot og storforbruker av byleksikon i alle andre byer jeg har bodd i, var det ikke vanskelig å si ja. Langt vanskeligere var det å legge en god plan for et så voldsomt prosjekt med en stram tidsplan.

Som så ofte ellers, er det dessverre umulig å få med absolutt alt av alt. Det finnes mange mulige innganger til et slikt prosjekt: Skal man fokusere på folk, hendelser, årstall, artige historier? Oppdraget fra sogelaget, som jeg mener har vært et godt valg, var å legge seg på samme linje som Oslo, Bergen og Trondheim byleksikon, nemlig å fokusere på den fysiske byen. Det vil si bygninger, gater, parker, plasser og bydeler, og gjennom dette dokumentere *hva, hvor og når*.

En fordel med dette premisset er at man unngår å lage en samling av anekdoter og historier fra sin egen generasjon, men derimot setter rammene som kan datere og plassere, og dermed også bringe fram enda flere, personlige historier. Også for fremtidige generasjoner.

Molde byleksikon inneholder altså artikler om alle gater og veier, parker, plasser og bydeler; matrikkelgårder; nåværende og forhenværende skoler; kirker, kirkegårder; skulpturer og minnesmerker.

Men fokuset på den fysiske byen er ikke en avgrensing! Her finnes også artikler om foreninger og lag, tradisjonelle moldebedrifter, lokale aviser, radio- og tv-stasjoner, festivaler, hendelser og historiske perioder, og en hel del artikler om generelle temaer som enten er spesielle eller relevante for Molde. I tillegg omtales mye av det Molde som var: Bydeler, gater, hus og plasser som ikke finnes lenger.

Det er selvsagt vanskelig – ja, egentlig umulig – å finne en avgrensing av hva som er «verdige» å omtales og ikke, som alle kan være enige i. Jeg har selvsagt sett på konkrete faktorer som spesiell arkitektur eller store medlemstall. Men jeg har hele tiden tenkt på mine mange samtaler med moldensere av alle aldre som er interesserte i byen sin, og merket meg hver gang de spør seg selv: «Hvordan var det egentlig med det der...?» Det har vært mitt viktigste kriterium.

Boka har riktignok en geografisk avgrensning som kan virke litt utdatert: Molde kommune ved prosjektstart i januar 2019, altså «gamlekommunen». Jeg skulle gjerne også inkludert Nesset og Midsund, men det var dessverre ikke gjennomførbart denne gangen. Jeg håper boka er såpass interessant at noen i fremtiden ser nytten av en utvidet og oppdatert utgave som kan dekke hele nykommunen.

Jeg skulle også ønske jeg kunne love mine lesere en helt feilfri bok. Men noe sånt tror jeg dessverre ikke eksisterer. Det har vært en stor jobb å sjekke alle opplysninger opp mot best mulige kilder, men jeg er helt sikker på at det fremdeles gjemmer

seg feil her. Jeg er takknemlig for alle tilbakemeldinger, og spesielt om konkrete faktafeil.

Jeg vil takke oppdragsgiver Romsdal sogelag, og spesielt redaksjonskomiteén Bjørn Austigard, Dag Skarstein og Rolf Strand, for en god idé og et godt initiativ, og et svært godt samarbeid underveis. Jeg vil også takke Kjell Ove Hattrem for uvurderlig bistand både innen personhistorie, lokalkunnskap og generell støtte under arbeidet. Takk også til Johnny Bratseth, Kenneth Staurset Fåne og Mads Langnes ved Romsdalsmuseet, Christ Allan Sylthe ved Fylkesantikvaren og Synnøve Stornes ved Molde kommune avd. byggesak og geodata.

VEILEDNING

Leksikonet begynner med en innledningsartikkel som tar for seg enkelte generelle temaer. De øvrige artiklene er ordnet alfabetisk, uten hensyn til mellomrom eller foranstilt artikkel. Bakerst i boka finnes en tabell over minnesmerker og offentlig utsmykning, to kartbilag som dekker selve byen i 2020 og 1916, samt register og kilde-liste.

Personnavn er stavet slik personen selv skrev seg, der det har vært mulig å fastslå. Eldre personnavn er normerte til moderne norsk (med hensyn til romsdalsk uttale), som dermed vil ligge nærmere det navnet folk brukte muntlig. For eksempel er *Olluff* normert til Ola, og så videre.

Steds- og organisasjonsnavn er stavet etter henholdsvis vedtak i Sentralt Stedsnavnregister og egen registrering i Brønnøysundregistrene. Rent ortografiske endringer som også gjelder norsk språk for øvrig (f.eks. compagnie/kompani) har jeg ikke regnet som en navneendring.

Jeg har brukt formuleringen «navn etter» om uformelle stedsnavn, og «vedtatt» eller «oppkalt» om formelt

vedtatte navn. Jeg vil nevne at mange veinavn har eksistert lenge før de ble formelt vedtatt.

Jeg har brukt navnene på bygårdene i sentrum etter byggherren (f. eks. Dahlgården), men unngått de vanlige kallenavnene på bolighus etter familien som bor der (f. eks. Sivertsenhuset). Sistnevnte er lite gjenkjennbare utenom sin respektive generasjon, og fullstendige lister ville blitt alt for omfattende.

Byggeår har alltid et visst slingringsmonn, ettersom ulike kilder oppgir tidspunkt for finansiering, byggesøknad, byggestart, og så videre, og en byggeprosess kan selvsagt også gå over flere år. Jeg har forsøkt å oppgi ferdigstillelsesåret der det har vært mulig.

Om ikke annet er nevnt, er opplysninger om byggeår, arkitekt og byggherre hentet fra kommunens byggesaksarkiv (etter 1940), pantebøker (før 1940) og branntakster og Sefrak-registreringen (før 1900). Merk at sistnevnte er basert på muntlige overleveringer. Jeg har forsøkt å bare gjengi opplysninger herfra som jeg har vurdert som troverdige, da merket «trolig».

Forkortelser

ark.	arkitekt
bnr.	bruksnummer
brl.	borettslag
byggm.	byggmester
ca.	cirka (om tid menes et tids- spenn på +/- 2–3 år.)
daa	dekar
eg.	egentlig
fhv.	forhenværende
gnr.	gårdsnummer
innb.	innbyggere
km²	kvadratkilometer
m	meter
mnr.	matrikkelnummer
moh.	meter over havet
omkr.	omkring (om tid menes et tidsspenn på +/- 5–10 år.)
utg.	utgitt
→	Pil viser til ord som har egne artikler:
1-2.	Gatenumre skilt med binde- strek viser til sammenbygde adresser.
1,2.	Gatenumre skilt med komma viser til separate bygninger med en felles historikk.

Akvatint-trykk utgitt i London i 1820. Tegneren, John William Edy, besøkte selv aldri Molde, og skriver at i fjorden her finnes både havfruer, sjøormer og selveste Kraken. Originalkunstneren er ukjent, men har åpenbart vært på stedet: Man kan kjenne igjen Reknes hospital helt i vest, Gørvellalléen opp mot lia og den gamle kirka. Husene med arker på er fra øst Owrenhuset som var hentet fra Osen Jernverk, Macébrygga, kjøpmann Ole Torviks hus (senere Breckegården) nederst i Myrabakken, og ute mot Reknes står amtmann Hammers store hus. Heggdalshornet og Gapet i bakgrunnen. (Foto: Nasjonalbiblioteket.)

INNLEDNINGSARTIKKEL

Molde er en by og en kommune i Møre og Romsdal fylke.

Byen er fylkets administrasjonssete og nest største by. Det tettbygde byområdet mellom Djupdalen og Røbekk, inkludert Nordbyen, ligger på 62°44' nordlig bredde, 7°11' øst-

lig lengde, er 9,08 km² i utstrekning og har 21 088 innbyggere (2021). Dette utgjør 66 % av kommunens befolkning.

Kommunen er 1435 km² stor, har 31 870 innbyggere og strekker seg fra fjelltoppen Bjørnhovda (1508 moh.) på grensa mot Innlandet fylke i øst, til

Molde fotografert mot øst i 2018. (Foto: Øyvind Leren.)

Skjæret ved Dryna i vest. Kommunen grenser til Aukra, Hustadvika, Gjemnes, Tingvoll, Sunndal, Lesja og Rauma kommuner, med sjøgrense mot Vestnes og Ålesund.

6991 innbyggere (22 %) bor i de tidligere Midsund og Nesset kommuner, som ble slått sammen med Molde 1. januar 2020. Denne boka er i det følgende begrenset til «gamle» Molde kommune.

Navnet

Navnet Molde kommer av norrønt *molde* (flertall av jord, altså mold, matjord), og viste opprinnelig til gården som i dag heter Moldegård. Usammensatte naturnavn er regnet som de eldste gårdsnavnene i Norge, og gården kan være ryddet allerede i yngre bronsealder (1100–500 f.Kr.). Navnet er først nevnt i skrift i 1520, da en Gulbrand på Molle skattet tre lodd (40 gram) sølv til Kongen.

På slutten av 1500-tallet oppsto et handelssted ved elvemunningen på gårdens grunn som ble kalt Molde, og av og til Moldefjæra for å skille det fra gården. Fra omkring 1700 har gården vært kalt Moldegård.

I byen sier man *i Molde*, i omlandet har man tradisjonelt sagt *på Molde*. Sistnevnte er i dag på vei ut av bruk. Tilsvarende kalles personer fra Molde *moldenser* i byen og *molljing* i omlandet.

Byvåpen

Moldes byvåpen viser en hval, tre bølgelinjer og en sildetønne på blå bunn. Motivet er en henvisning til hvalflokkene som tidligere fulgte de gyte-

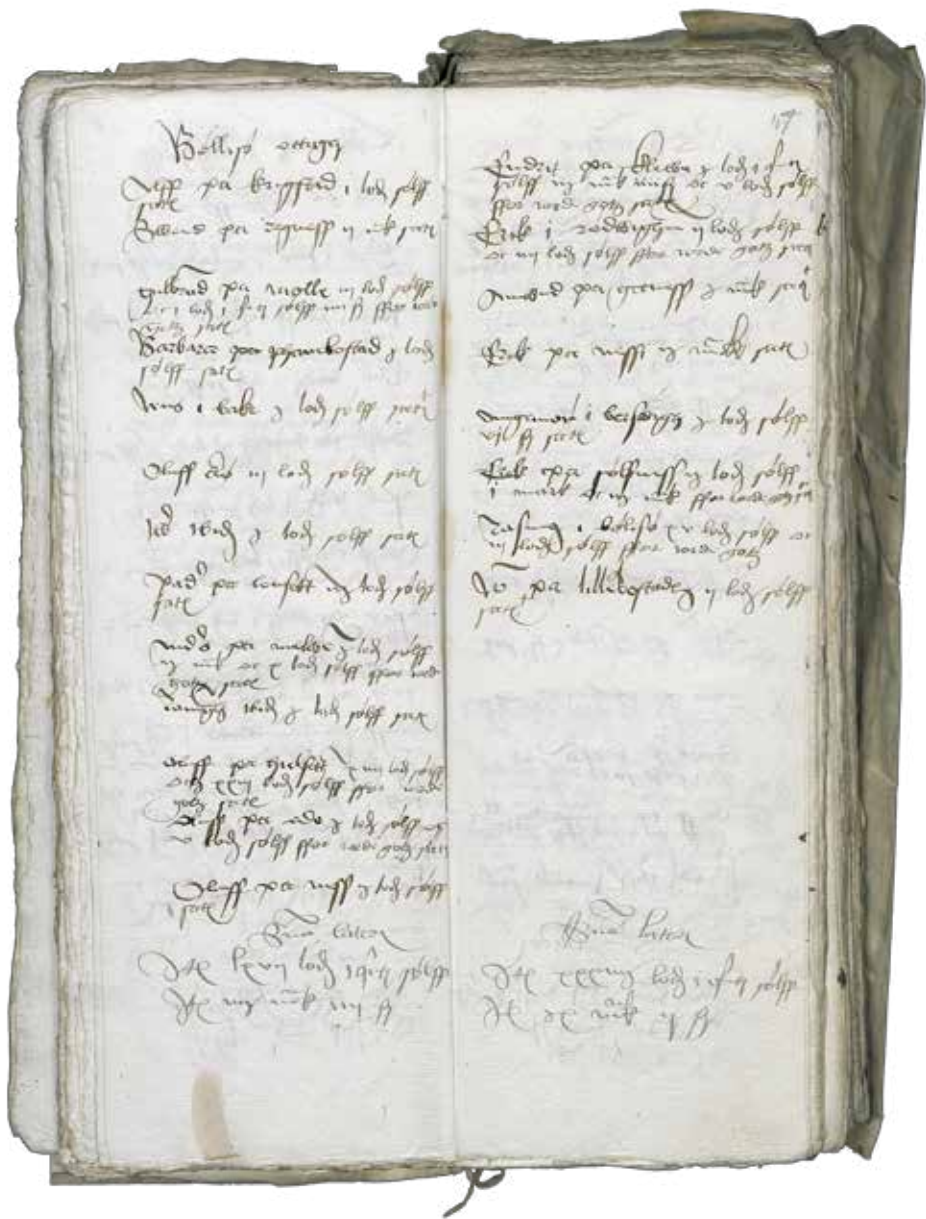

Moldes byvåpen, samt tre eldre varianter fra 1933, 1915 og 1885.

klare feitsildstimene fra Nordishavet inn i fjordene, et tegn på at det livsviktige vårsildfisket kunne begynne.

Våpenet ble skapt av stiftamtmann i Trondhjems stiftsamt, Christian Ulrich von Nissen, i 1742 og definert som «Een vandsprøitendes Hvalfisk som driver en Tønde for sig». Han viste til at sildefisket var den viktigste næringen i Romsdals fogderi. Motivet er også tolket i lys av hungersnøden på 1740-tallet, som var den konkrete grunnen til ønsket om bystatus og dermed adgang til lovlig utenrikshandel. Mens jordbruket slo katastrofalt feil hadde vårsildfisket vært godt, og uten dette ville både utflyttingen fra byen og dødstallene blitt enda høyere enn de ble.

Motivet var først kun brukt på magistratens lakksegl, senere tegnet i våpenskjold 1854 og utstyrt med murkrone 1899. Utformingen ble første gang standardisert ved vedtak

I tiendeskattemanntallet fra 1520 er navnet Molde, og flere andre gårdsnavn i området, nevnt første gang i skrift. Øverst står det «Bøllsø ottung», deretter finner vi Alff pa Kringstad, Svend pa Regnæss, Gulbrand pa Molle, Barbara pa Phanebostad, Oluff Arø og Jwer Arø, Pæder pa Lønsetter, Anders pa Melwen og Rannigh pa Melwen, Oluff pa Hielsetter, Oluff pa Ede og Oluff pa Ness. Til tross for de kreative stavemåtene, ble navnene uttalt omtrent som i dag. Skatten var på 10 % av formuen, og de rikeste gårdene i åttingen var Bolsøy og Hjelset. (Foto: Riksarkivet.)

2008, før dette var mange varianter i bruk. Det originale jernsignetet fra 1742 finnes i dag på Romsdalsmuseet.

Ved spesielle anledninger bruker kommunen et flagg med byvåpenet på hvit duk.

Moldesangen

«Moldesangen», også kalt «Moldes nasjonalsang», ble forfattet omkring 1860 av adjunkt og musikk lærer ved Molde middel- og realskole Palle Gotfred Olaus Dørum (1818–86). Melodi av den tyske komponisten Karl Groos (1789–1861), opprinnelig skrevet til diktet «Freiheit die ich meine» av Max von Schenkendorf. Noen kilder oppgir at melodien er en folkemelodi fra Pomern.

Naturforhold

Gamle Molde kommune omfattet områdene langs Moldefjorden og Fannefjorden, samt Skålahalvøya, Sekken, Bolsøya og en del mindre øyer og holmer. Landskapet er et typisk fjordlandskap med en smal dyrket strandflate med slake skogkledde lier og til dels bratte fjellområder. Tregrensa ligger rundt 400–530 moh.

Geologi

Molde ligger i det nordvestlige norske gneisområdet, som domineres av gneis dannet under foldingen av den kaledonske fjellkjeden for omkring 425 mill. år siden. Romsdalshalvøya består hovedsakelig av stripe-, bånd- og øyegneis, mens Skålahalvøya består av mer homogen, rødlig granittisk gneis. I tillegg forekommer kvarts, feltspat og

Moldesangen

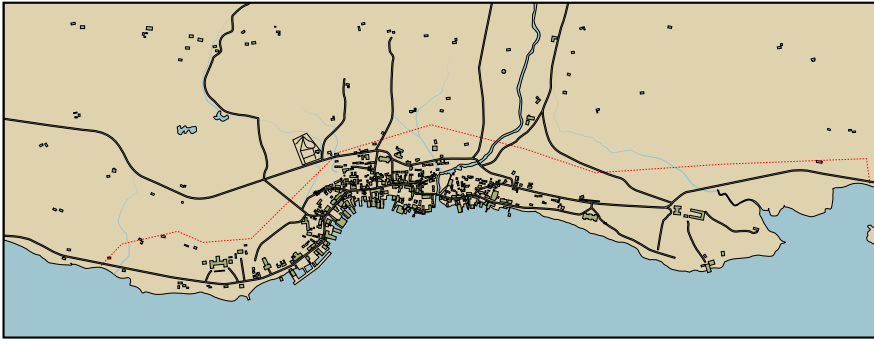
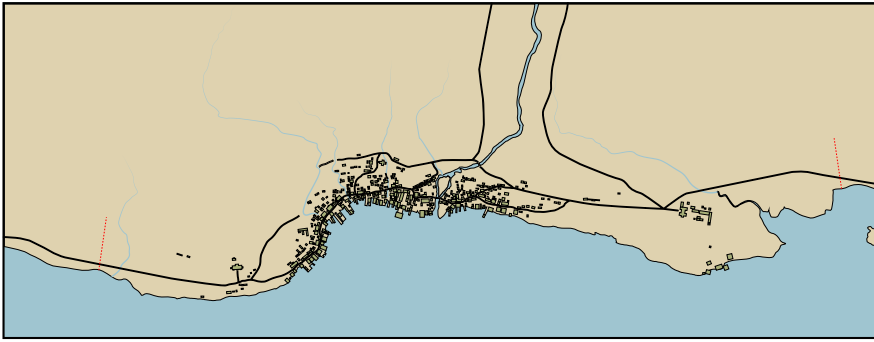
Hvor Atlanterhavet
slår mod Romsdals kyst
fjorden det har gravet
dybt i klippens bryst.
Der, hvor fjelde golde
står mod stormens gny,
:/: blomsterkranset Molde
ligger trygt i ly :/:

Venlig staden smiler
mod det blanke speil,
hvorpå skibe iler
frem med hvite seil.
Grøn sig hæver stranden
frem fra vandets glans.
:/: Rundt om billedranden
går en sølverkrans :/:

Spillende med stråler
snor sig fjorden ind,
Romsdalshorn sig måler
hist med Vengetind.
Når mit øie skue
al den skjønhed kan,
:/: Må vel hjertet lue
for mit fødeland :/:

glimmer. Enkelte steder forekommer også mindre felt av marmor (Varden, Bolsøya, Malo, Mordalsvågen og Gjølbukta), serpentin (Mjelvedalen) og kleberstein (vest på Sekken).

Moldeholmene, nordsida av Bolsøya og Langåsen på Skålahalvøya skiller seg geologisk fra resten av området, og består av noe yngre grønnlig trondheimsskifer, en del av et felt som

Moldes utbredelse i 1803, 1913, 1960 og 2020. 1803-kartet er tegnet på bakgrunn av bygningsoppmålinger og terrengbeskrivelser, og er ikke nødvendigvis korrekt i alle detaljer.

strekker seg fra Ullaland til Hildre i Haram, igjen en arm av et større felt som dominerer i Trøndelag og deler av Nordmøre. Her finnes også bånd av kvartsitt, glimmer- og grønnskifer.

Under utspredningen av Tussentunnelen ble det funnet tildels sjeldne kobbermineraler som malakitt og krysokoll.

Klima

Molde har et typisk vestlandsk fjordklima. Selve byen ligger sørvendt, inn for fjordgapet og i ly av Romsdalshalvøya, og har derfor et relativt mildt klima med mindre kald nordavind enn lenger ute på kysten. Dette er bakgrunnen for tilnavnet «byen i ly». Middeltemperaturer i 2019 var 0,1 °C i januar og 15,6°C i juli. Normal årsnedbør (2005–15) er 1685 mm. Dominerende vindretning er sørvestlig.

Høyeste temperatur som er målt siden målestasjonen på Årø åpnet er 32,1 °C den 28. juli 2018, mens laveste er –19 °C den 6. januar 1982. Lenger unna fjorden er klimaet betydelig kaldere, og uoffisielt skal det ha vært målt –33 °C på Osmarka den 11. januar 1987.

Plante- og dyreliv

Molde er anslått å være habitat for 7–9 000 forskjellige dyre- og plantearter, inkludert insekter og sopp.

Av pattedyr finnes alle de vanligste småpattedyrene på Vestlandet: ekorn, hare, pinnsvin, grevling, rev, mår, oter, m.fl. Av større rovdyr er jerv sist observert på Sotnakken i 1999 og gaupe på Haukabøen og på Mjelve i

2014. Ulv ble sist observert på Berg (gnr. 29) i 1876, den siste ulven som ble felt i Molde var på Cecilienfryd i 1866. Bjørn ble sist observert ved Øverlandsvatnet i 1919, sist felt ved Trollvatnet på Skålafjellet i 1914. (I tidligere Nesset kommune ble en del sau tatt av bjørn i 2007–08 og en sau tatt av ulv i 2013.)

En stor hjortebestand på 1700-tallet skal ha minket betydelig i moderne tid, så tatt seg opp igjen etter at bjørn og ulv ble utryddet. Hjorten ble fredet i Bolsøy kommune i 1914, stammen er i dag tallrik og beskattes etter kvote. Rådyr ble importert fra Danmark og satt ut på Veøya i 1910, siden 1960-tallet har også en separat stamme etablert seg på fastlandet. Fra omkring 1980 også en fast bestand av elg. Hval var et vanlig syn på fjorden og i havna fram til fangsten ble intensivert pga. matmangelen under 1. verdenskrig, småhval som nise og spekkhogger observeres fremdeles årlig.

I skogene på begge sider av fjorden finnes bestander av kattugle, hubro, storfugl, orrfugl, gjøk, hønsehauk og rype, mens langs fjordkanten og på øyene finnes fiskemåse og gråmåse, trane, skarv, gråhegre, krykkje, m.fl. Flere store rovfugler som ørn og falk har etablert seg igjen etter lengre tids nedgang, og spesielt havørnbestanden har økt betydelig gjennom 2000-tallet. I Oselva finnes en bestand av svaner. Nærmere byen er skjære, kråke og ravn vanlige. En bestand på omkring 50 byduer forsvant rundt 2007–08, trolig som en følge av at hønsehauk har etablert seg nærmere sentrum.

I de fleste større ferskvannene finnes ørret, stingsild og ål. Røye og laks finnes i Osvatnet. I fjorden finnes torsk, hyse, sild, lyr, sei m.fl.

Flere planter har sin nordgrense i den solrike sørhellinga av Romsdalshalvøya: Barlind (*taxus baccata*), kystmarikåpe (*alchemilla xanthochlora*), rynkebjørnebær (*rubus scissus*), meietvebladmose (*scapania compacta*), glanssåtemose (*campylopus schwarzii*) og kystbustehette (*orthorichum lyellii*), samt en rekke sopparter. Bøketrær plantet på Retiro i 1875 vokser i dag vilt, og utgjør en av verdens nordligste bøkeskoger.

I gamle Molde kommune finnes naturreservater i Osen, Oltervågen, Røamyrane, Brenslefjellet og Sotnakkvatnet, samt Veøya landskapsvernområde og en fredet 7 m høy barlind i Mordalsdalen.

Byutvikling

Før ladestedet i Moldefjæra oppsto, lå Moldegårdstunet nærmere elva, omtrent der Fannestrandvegen begynner i dag. Man vet ikke hvor Reknestunet lå opprinnelig, men på midten av 1600-tallet lå det der Elvsaaesgården står nå. De første husene på ladestedet lå trolig i Krubba og langs sjøen på østsiden av elva. Skattemanntallet i 1665 tyder på at bebyggelsen da strakte seg vestover til Gjert Davidsens grunn, omtrent der Rådhusplassen ligger nå. I 1715 ble Storgata forlenget ut til det nybygde Reknes hospital, som da lå et stykke unna byen. Den første branntaksten fra 1767 omfatter 211 eiendommer mellom Røysan og Moldegjerdet ved Fuglsetbyttet.

I første halvdel av 1800-tallet ble det tatt opp en del husmannsplasser utenfor byen, det vil si Syltemarka, Pebakken, osv, senere på 1800-tallet også så langt nord som Martasørenbakken, Kringsjø og Kristianplassen. Rundt 1915 begynte villabyggingen i et belte nord for byen, en utvikling som aksellererte etter bybrannen året etter. Etter annen verdenskrig begynte en storstilt boligutbygging av de gamle jordbruksområdene fra Bjørset til Kviltorp. Senere ble også utmarka nord for byen bygget ut, Kringsjø på 1970-tallet og Nordbyen på 1980- og 90-tallet. I dag bygges det store boligområder på Røbekk og Årø.

Byutvidelser

Moldes grenser ble først definert i 1748, da kun i øst og vest. Dette området besto av Reknes' og Moldegårds grunn, dvs. fra omtrent ved Moldebadet i vest til mellom Glamox og Bolsønes verft i øst. I 1823 ble en grense også definert i nord (se kartet bak i boka). Byen hadde da omkring 750 innbyggere. I 1889 var de gamle grensesteinene borte, det ble da satt opp nye. To av disse står fremdeles, den ene bak Bjørnstjerne Bjørnsons veg 2a og den andre bak Parkvegen 17.

I. juli 1915 ble byområdet utvidet med 530 mål mot nord, hvor det bodde 183 personer. Grensa ble nå markert med jernbolter med vinger, et nummer og årstallet 1915. Av 38 slike merker står bare 12 igjen, de mest synlige står sør på museumsområdet. I. januar 1952 ble byen igjen utvidet

med 1350 mål. Byen fikk nå 1913 nye innbyggere.

1. januar 1964 ble Molde by slått sammen med Bolsøy kommune og deler av Veøy og Nord-Aukra, og folketallet økte med 8829 personer.

1. januar 2020 ble Molde, Midsund og Nesset kommuner slått sammen til en ny kommune med navnet Molde, folketallet økte med 6991 personer.

Befolkning

Moldes befolkning har i grove trekk vært i vekst siden den første folketellingen ble gjort i 1769.

Den første tettbebyggelsen oppsto som et utskipingssted for trelast, og befolkningen har hatt et betydelig innslag av handelsmenn. Byen tiltrakk seg også håndverkere og arbeidere, både fra Romsdal og fra resten av fylket og Trøndelag, samt en del nederlendere, engelskmenn og skotter. I 1865 besto 58,5 % av befolkningen av innflyttere, de fleste fra andre steder i Romsdal, men også mange fra Nordmøre og Vestlandet ellers.

Innflyttingen økte ytterligere i årene etter 1900, da flere industribedrifter ble anlagt i byen med stort behov for arbeidskraft. Folketallet var godt over doblet i 1940, da den første nedgangen siden 1740-tallet inntraff. Etter bombeangrepet i april 1940 ble det meste av bebyggelsen i sentrum rasert, og mange flyttet ut av byen til omlandet. Først på slutten av 1940-tallet kom folketallet i byen opp igjen på tidligere nivå. Til gjengjeld begynte da en storstilt boligutbygging i byens forsteder, og folketallet steg markant

Historiske folketall i Molde og Bolsøy		
Tall i kursiv er anslag.		
År	Molde	Bolsøy
1614	200–250	830
1665	600	1000
1701	400	
1746	420	
1769	707	
1773		1386
1801	803	1604
1815	700	1672
1825	750	2008
1835	773	2391
1845	1183	2728
1855	1454	2732
1865	1691	3444
1875	1672	3821
1885	1670	
1891	1629	3711
1900	1687	3569
1910	2340	3757
1920	2837	4791
1930	3475	5128
1939	3986	
1946	3774	6572
1950	4152	7496
1960	7957	7443
1970	18865	–
1980	20940	–
1990	22251	–
2001	23876	–
2010	24795	–
2020	31976	–

også utenfor sentrum. Også gjennom byutvidelser i 1915 og 1952 og kommunesammenslåinger med først Bolsøy og deler av Veøy og Nord-

Aukra i 1964, og senere Midsund og Nesset i 2020, har folketallet i kommunen økt betydelig.

Per 2020 er 53,3 % av kommunens befolkning kvinner, mens 46,6 % er menn. 14 % av befolkningen har innvandrerbakgrunn, og 8 personer er over 100 år.

Bygningshistorie

På grunn av de store ødeleggelsene under bybrannen i 1916 og bombeangrepet i 1940, er Molde arkitektonisk sett en ung by. Sentrum og boligområdene rundt domineres av gjenreisningsarkitektur fra perioden 1947–66. Øst i sentrum finnes flere forretningsbygg fra 1916–17, en del villabebyggelse like nord for sentrum ble oppført i samme periode og frem mot 1939.

Noen få bygningsmiljøer fra 1800-tallet har overlevd, for eksempel deler av Fannestrandvegen, Strandgata og Kirkebakken. Enkelte eldre embetsmanns- og patrisiergårder står også, bl.a. Moldegård fra ca. 1705, Tøndergård, Nøisomhed, Einen, Indre Årø og Nedre Elsås fra slutten av 1700-tallet og Årøneset fra 1812. Utenom byen står flere tradisjonelle romsdalslåner og andre gårdsbygninger fra perioden omkring 1820–80.

Etter annen verdenskrig ble det opparbeidet store, nyregulerte boligområder øst og vest for sentrum: I perioden 1946–57 økte antall bolighus i Molde fra 404 til 1217 og i Bolsøy fra 1035 til 1883. Utover 1960- og 1970-tallet ble det også bygget større boligblokker blant annet på Øver-

Moldes eldste hus	
Listen inneholder kun dokumenterte byggeår. Museumsbygninger er ikke medregnet.	
1.	Veøy gamle kirke, oppført omkring 1140–1200.
2.	Hovedbygningen på Moldegård, dendrokronologisk datert til 1705–06.
3.	Fannestrandvegen 7, oppført på Moldegårdstunet 1741 og flyttet til nåværende plassering 1850.
4.	Et eldhus på Nedre Malo, dendrokronologisk datert til 1748–50.
5.	Veøy prestegård, oppført 1752–53.
6.	Våningshuset på Indre Årø, oppført omkring 1776.
7.	Våningshuset på Tøndergård, oppført omkring 1790.
8.	Nøisomhed, oppført 1797 (sidefløy 1808).
9.	Våningshuset på Årøneset, oppført 1812. (Åttekantet borgstue oppført ca. 1839.)
10.	Våningshuset på Stor-Fuglset, påbegynt før 1833.
11.	Fannestrandvegen 18, oppført 1839.
12.	Røbekk prestegård, oppført 1840, delvis med eldre tømmer. (Borgstue oppført 1839.)
13.	Våningshuset på Rotvoll, oppført 1843.
14.	Ranvikhuset i Fannestrandvegen, oppført 1845.
15.	Fannestrandvegen 3, oppført 1846.

land og Bergmo. Denne utviklingen kulminerte med byens største boligblokk, Hatleliblokka, oppført 1975. På Kvam ble det også på 1970-tallet oppført en del rekkehus etter «lav og tett»-prinsippet. Bydelene i Nordbyen ble bygget ut hovedsakelig med ene-

boliger på 1980- og 1990-tallet. I løpet av 1990-tallet ble det oppført flere større modernistiske bygg vest i sentrum, deriblant Forum, Fjordstuene, Aker stadion og Seilet hotell.

Trebebyggelsen før bombeangrepet i 1940 var til dels svært gammel. Nøyaktig alder er ukjent, ettersom kildene ikke går lenger bak enn til den første branntaksten i 1767. I 1804 ble husene, med en håndfull unntak, omtalt som «alle forfalne og gamle», det vil trolig si rundt 100 år gamle eller mer. Byggeskikken var ikke forskjellig fra gårdshus på landet, det var også vanlig å ta med seg tømmerhuset når man flyttet til byen. Mange våningshus hadde hage mot gata og låve, stabbur, verksted og andre gårdsbygninger bak. I 1803 var de aller fleste husene laftet i én etasje med sval, dvs. et lite tilbygg i reisverk til ved og verktøy. Husene skal på 1830-tallet ha vært malt i «muntre farger». En del nye bygårder ble oppført langs Storgata da den ble utvidet i bredden i årene etter 1846, enda flere større bygårder og forretningsgårder ble oppført i perioden 1880–1910.

For detaljer om enkeltbygninger i sentrum før 1940, se tabellen under →matrikelnumre.

Økonomi og næringsliv

Byen oppsto som en følge av den lukrative handelen med treverk til Nederland på slutten av 1500-tallet. Dette var hovedsakelig bytthandel, hvor plank ble byttet mot forbruksvarer. Rundt 1650 begynte skogen å bli uthugd, og Molde-kjøpmennene tok over en større del av handelen med

Moldes eldste bedrifter	
1.	Apotek I, opprinnelig grunnlagt av Niels Bang på kongelig privilegium av 31. mai 1793. Nåværende navn siden 2002.
2.	Romsdals Budstikke, grunnlagt 1843.
3.	S. Pettersson, grunnlagt 1869. Firmaet drev opprinnelig klesforretning, men er siden 2000 et rent eiendomsfirma.
4.	U.Aandahls Eftf., grunnlagt av enkefru Ulrikke Aandahl i 1882 og driver fremdeles i samme bransje, på omtrent samme sted siden 1888.
5.	ARK Storgata, grunnlagt 1883 som Dahls bokhandel og fremdeles i drift på samme sted siden 1899.
6.	Hotell Alexandra, grunnlagt 1883 og fremdeles i drift på samme sted.
7.	Hovdenak Stolfabrik, grunnlagt 1895. Ingen produksjon siden 2001, men firmaet er fremdeles aktivt registrert.
8.	EKH Trykk, grunnlagt 1898 som E. K. Hansen Trykkeri. Nåværende navn siden 1990.
9.	Lønseth Eiendom, opprinnelig grunnlagt 1905 som A. Lønseth Trælastforretning. Eiendomsfirma siden 1997.
10.	Molde Bakeri, grunnlagt 1907 som Edv. Ranvik Baker- og Colonialforretning. Nåværende navn siden 1975.

tørrfisk fra fiskeværerne til Bergen og Trondheim. Først i konkurranse med utasundsfiskerne, senere ble Molde-kjøpmennene selv væreiere i Bud, på Bjørnsund og Ona.

Fremdeles måtte kjøpmenn i Molde være trondheimsborgere, men i og med handelsprivilegiene av 1742 kunne Molde selv utstede handelsbrev og drive import og eksport. I 1799 hadde Molde-kjøpmennene til sammen seks

seilskuter som seilte hovedsakelig på Danmark, Storbritannia, Frankrike, Spania og Amerika. De vanligste eksportvarene var tørrfisk, saltsild, tran og rogn, mens de viktigste importvarene var korn, salt, vin og krydder. På 1830-tallet begynte klippfiskeeksporten til Spania, som vedvarte til 1893.

I 1789 hadde byen 15 kjøpmenn, sju skomakere, tre skreddere, fire smeder, tre snekkere og én hattemaker.

Siden 1880-tallet hadde Molde blitt en sentrum for turistnæringen i Norge, med store cruiseskipbesøk hver sommer fram til første verdenskrigs utbrudd. I samme periode ble enkelte industribedrifter grunnlagt, først en guanomølle og senere en fyrstikkfabrikk. Fra begynnelsen av 1900-tallet kom flere konfeksjons- og motorfabrikker, som kom til å bli de største arbeidsgiverne i byen i lang tid.

I dag er de største næringsgruppene i kommunen helse- og sosialtjenester (23,2 %), varehandel (12,9 %), industri (10,2 %), offentlig administrasjon (9,6 %) og undervisning (7,6 %). Kommunens største arbeidsgiver er Molde sjukehus. Som fylkets administrasjonssete har byen noe flere offentlig ansatte enn landsgjennomsnittet. Byens to største industrigrener er metallvareindustri og elektroteknisk industri, spesielt innen utvikling og produksjon av gir- og styringssystemer for skip.

De største private arbeidsgiverne er i dag →Glamox AS (ca. 350 ansatte i Molde), →Brunvoll AS (302 ansatte) og →Midthaug AS (114 ansatte).

Se også →hollendertiden, →industri, →turisme og →konfeksjon.

Samferdsel

Den viktigste ferdelsåren fra gammelt av var fjorden. For de fleste var båt et enklere alternativ enn vei, dette var også grunnen til at både Veøya og Bolsøya ble sentrale og lett tilgjengelige handelsplasser og kirkesteder. Moldes senere plassering ligger da også ved en naturlig beskyttet havn, og ikke minst i skjæringspunktet mellom utenriks-handelens behov for dypt farvann og bondehandelen innover fjordene.

Landeveiene til Nordmøre over Fanneidet til Batnfjorden, over Osmarka til Angvika og til Tiltreidet var et tryggere alternativ til å seile om Hustadvika, og har vært i bruk minst siden norrøn tid. Hestevogn kom først i bruk på 1700-tallet, og strekninga fra Kringstad til Kleive var opparbeidet til kjørevei før 1761. Veien videre til Angvika ble rundt 1790 utbygd til kjørevei som del av den →trondhjemske postvei. I 1822 ble det også opparbeidet kjørevei fra Søsnes til Dvergsneset som del av postveien mellom Dombås og Molde-Kristiansund. Disse hovedveiene forbandt et etter hvert stort nettverk av →skystasjoner.

Molde fikk fast dampskipsforbindelse med postbåten mellom Kristiansand og Trondheim fra 1841. Et lokalt dampskipsselskap startet ruter på romsdalsfjordene fra 1859, og mot slutten av 1800-tallet var det rute-trafikk til Mjelve, Hjelset, Nes, Franssetet, Dvergsneset, Hovdenakken, Vågsetra, Hamnavika, Søsnes og Vestad, og det gikk faste ruter til Åndalsnes, Ålesund, Kristiansund og Bergen.

Fra 1930-tallet økte antall biler, og

både bilveier og fergekaier ble utbygd fortløpende. I 1955 gikk antall biler forbi antall hester, og i 1965 var det over fire ganger så mange biler som hester i fylket.

Molde lufthavn åpnet 1972 og har i dag direkteruter til Oslo, Bergen og Wien, samt charterruter til destinasjoner i Sør-Europa. Fergesambandene over Fannefjorden ble gjort overflødige med Fannefjordstunnelen og Bolsøybrua, åpnet 1990 og 1991.

Alle veier og gater i Molde er omtalt i egne artikler.

Styresett

Før 1742 hadde ladestedet Molde ingen styrende organer. De få offentlige tjenestemennene, som tollere, vektere, feier og fiskevraker, var ansatt av amtmannen.

Med kjøpstadsprivilegiene av 1742 ble det opprettet en magistrat, altså et byråd som fungerte både som dommer og administrasjonssjef, og hadde ansvar for offentlige tjenestemenn, laugsvesenet, skolen, kirken, havne- og fattigvesenet og byens offentlige eiendommer.

I Molde, som i flere småbyer, besto magistratembetet bare av én mann, byfogden, som også fungerte som byskriver, notarius publicus, skifteforvalter og auksjonsforvalter. For Moldes vedkommende ble denne kombinerte stillingen lagt til sorenskriveren i Romsdal. Det ble også opprettet noen få administrative stillinger som ble tillagt byens borgere på kortere åremål, og fra 1748 to «eligerte menn», også kalt «formenn», representanter for borger-

skapet som samarbeidet med magistraten om de offentlige oppgavene.

Med formannskapslovene av 1837 ble de to eligerte menn erstattet av et folkevalgt formannskap med fire medlemmer og et representantskap på 12, i dag kalt kommunestyre (tidligere også bystyre). Møtene ble nå ledet av en ordfører. Magistraten fikk en mer administrativ rolle, og dette embetet ble nedlagt 1917. Arkivet etter Moldes magistrat finnes i dag ved Statsarkivet i Trondheim.

De første tiårene var kommunestyrevalgene rene personvalg, og kandidatene kunne være løselig tilknyttet en interessegruppe eller en samfunnsklasse. De første politiske partiene i Molde ble stiftet 1883 (Molde Venstreforening) og 1884 (Molde og Bolsø Grundlovsforening, senere Molde Høyre). Dagens valgordning med partilister ble innført ved lovendring i 1898. I dag har Molde kommunestyre 59 representanter fra ni forskjellige partier, og et formannskap med 13 medlemmer.

Kommunen består også av tre kommunale foretak (KF): Molde eiendom, Molde vann og avløp og Molde havnevesen. Den eier fire aksjeselskap (AS): Romsdal Parkering, Molde Kino, Gotfred Lies plass 1 og Gotfred Lies plass 1 omsorgsboliger; og er deleier i fem interkommunale selskap (IKS): Molde og Romsdal Havn, Romsdals halvøya Interkommunale Renovasjonselskap, Nordmøre og Romsdal brann og redning, Krisesenteret for Molde og omegn, GassROR og Interkommunalt Arkiv Møre og Romsdal.

Representanter i Molde kommunestyre													
siden dagens valgordning ble innført i 1898													
	H ¹	V	AP	KrF	SP	FrP	SV	R/RV	MDG	Avh. ²	NKP	Andre ³	Totalt
1898	6	14											20
1901	6	11								3			20
1907	14									6			20
1910	13		2							5			20
1913	12		2							5		1	20
1916	11		3							6			20
1919	9		7							4			20
1922	9	7	3								1		20
1925	7	7	5								1		20
1928	5	5	6								2	1	19
1931	10	8	9								1		28
1934	10	9	8								1		28
1937	8	10	10										28
1945	6	5	10	4							3		28
1947	5	7	8	5							3		28
1951	7	8	13	7							1		36
1955	8	7	14	7							1		37
1959	8	6	15	7							1		37
1963	11	7	25	11	6								61
1967	9	9	24	9	7								61
1971	8	8	23	11	8								61
1975	9	3	19	14	10	1						2	61
1979	17	5	18	11	5		3	1				1	61
1983	14	4	20	10	5	3	4	1					61
1987	13	3	19	9	4	7	5	1					61
1991	9	2	12	8	6	2	7	1					47
1995	10	2	13	8	6	4	4						47
1999	11	2	12	11	4		6	1					47
2003	15	2	9	4	3	8	6						47
2007	13	3	10	5	4	8	4						47
2011	17	6	9	4	3	5	3						47
2015	17	3	8	3	3	4	3		2			4	47
2019	15	2	8	3	10	7	8	1	5				59

¹ Høyre stilte tom. 1945 liste under flere navn, se →Molde Høyre.

² Avholdspartiet.

³ →Bestillingmennene (1913), Lønnsmodtagernes liste (1928), Det nye folkepartiet (1975 og 1979), →Borgerlisten (2015).

Skole og utdanning

De eldste opplysningene vi kjenner om skolevesenet i Molde er manntallet for 1665, der det nevnes tre skolemestere. Disse praktiserte trolig som huslærere blant byens borgerskap.

Fra 1736 skulle klokkerne i Norge holde obligatorisk konfirmasjonsundervisning, fra 1739 ble dette utvidet til ukentlig undervisning i kristendom, lesing, skrivning og regning. Først i 1743 ble klokker Severin Løk ansatt og en eldre bygård kjøpt inn til skolehus i Molde, til protester fra fattige familier som heller holdt barna i arbeid. I praksis ble derfor skrivning og regning undervist mot betaling, som før. Først i 1800 ble allmenn skoleskatt gjeninnført i Molde. En privat borgerskole ble opprettet omkring samme tid.

I 1807 nevner biskopen at skolene i landsognene var lite aktive, men mer detaljerte kilder kjenner man ikke her. Allmueskolen ble en større prioritet med skoleloven av 1827, for øvrig i stor grad utformet av Peter Vogelius Deinboll, som senere ble prest i Bolsøy og prost i Romsdal. På hans initiativ ble den første faste skolebygningen i Bolsøy tatt i bruk i Årøhagen i 1836. I 1850 ble det opprettet sju omgangsskolekretser i Bolsøy, og hver gård måtte avgi lokaler et visst antall uker i året etter gårdens størrelse. Etter 1860 kom fagene historie, geografi og naturfag til. Først rundt 1900 hadde alle skolekretser egne bygg. Av de eldste skolebygningene står fremdeles Gribbestad, Eik, Hungnes, Mjelvehagen, Nesje og Sollibø skoler.

I Molde startet den første middel-skolen (9–15 år), senere også kalt «latinskolen», i 1832. Fagene var latin, gresk, aritmetikk, geometri og skrivning, med valgfagene religion, norsk, tysk, fransk, historie og geografi. Senere ble det også opprettet en handels-skoleklasse med engelsk og bokholderi i stedet for klassiske språk. Skolen hadde to lærere og rundt 25 elever. I tillegg fantes flere private skoler gjennom 1800-tallet.

Skoleloven av 1889 åpnet for fagene gymnastikk, håndarbeid, sløyd og husstell i folkeskolen. Gymnastikksal fantes ved Molde middelskole allerede fra 1866, håndarbeid og sløyd ble først innført i Bolsøy i 1935, det første skolekjøkkenet ble innredet på Fuglset skole i 1948.

Etter krigen ble det opprettet flere barneskoler i de nye drabantbyene, først Kviltorp skole i 1948, senere Langmyra skole i 1957 og Sellanrå skole i 1964. I det forhenværende Bolsøy ble flere skolekretser slått sammen utover 1950- og 60-tallet. I dag er Sekken og Bolsøya de eneste gjenværende av de opprinnelige skolekretsene.

De første distriktshøgskolene startet i Molde, Stavanger og Kristiansand i 1969. Eget bygg på Kvam oppført 1993, omdøpt til Høgskolen i Molde 1994.

Molde har i dag 14 barne- og ungdomsskoler, fire videregående skoler og to spesialskoler, med til sammen 4887 elever.

Alle nåværende og forhenværende skoler i gamle Molde kommune er omtalt i egne artikler.

Dialekt

Molde ligger i det romsdalske dialektområdet, og moldedialekta har de samme kjennetegn som bymål ellers i landet: et klart slektskap til omlandsdialekta, men med noe forenklet lyd- og formsystem, kompromissformer mellom forskjellige sosiolekter, og større påvirkning fra både skriftspråket og andre bymål.

Et eget bymål i Molde har oppstått noe før 1900. Denne varianten (på folkemunne kalt «finmolding») var karakterisert av bokmålsinnslag som bl.a. *jeg* og *meg*, og var i 1989 kun registrert hos eldre språkbrukere. Et tidligere sosiolektskille mellom øst og vest i byen er også utjevnet i dag. Dagens moldedialekt er en blanding av den gamle arbeiderklassedialekta og påvirkning ved innflytting fra omlandet etter krigen.

Karakteristiske målmerker for moldedialekta i dag er en svært forenklet substantivbøyning med ubestemt form flertall *-a* og bestemt form flertall *-an* i alle kjønn (*gutta, guttan; jenta, jentan; epla, eplan*), hvor Romsdalsdialekta for øvrig har større variasjon.

Førstepersonspronomenet *i* er felles i hele dialektområdet, mens flere andre pronomen er kun finnes i bymålet og antas lånt fra Trondheim, f.eks. *dem* og *dåkker*.

Dialekta har naturligvis alltid vært i endring, men de siste par generasjonene er endringene godt dokumentert. I bymålet forekommer for eksempel en økende tendens mot svak verbbygning (f.eks. *leste* i stedet for *las*, *bærte* i stedet for *bar*) blant språkbrukere født på 1970-tallet og senere, og et betydelig bortfall av *ikkje* til fordel for *ikke* blant språkbrukere født omkring 1980 og senere.

Bygdemålet, i alle fall i nærheten av byen, utvikler seg generelt i retning av bymålet. Markante endringer blant språkbrukere født omkring 1960 og senere er bortfall av både dativ (f.eks. *på taket* i stedet for *på takja*) og palataliserte velarer (f.eks. *boka* i stedet for *bokja*) og i noen grad bortfall av palatalisert t, d, n og l (f.eks. *mann* i stedet for *mannj*). I deler av dialektområdet ser man også bortfall av itakisme (f.eks. *snyte* i stedet for *snite*).

Pronomen i moldedialekta					
Entall	1. person	2. person	3. person		
Nominativ	i	du	han	ho	de
Akkusativ	me	de	han	ho	de
Genitiv	min/mitt/mi	din/ditt/di	hass	hennes	–
Flertall					
Nominativ	vi	dåkker	dem		
Akkusativ	oss	dåkker	dem		
Genitiv	vår/vårt	dåkkers	demmers		

Molde i litteraturen

Flere norrøne sagaer omtaler Veøya, deriblant Magnus Erlingssons saga, nedskrevet rundt 1220 og en del av Heimskringla, og Håkon Håkonssons saga, nedskrevet rundt 1260. Førstnevnte omtaler også slaget ved Sekken.

I nyere tid er byen dokumentert av flere opplysningstidsforfattere, først og fremst forstmester Hans Peter Schnitler i 1789, fogd Ole Christian Bull i 1799 og embedsmann og forfatter Christen Pram i 1804. Utover 1800-tallet er byen også hyppig beskrevet i utenlandske reiseskildringer, hovedsakelig utgitt i Storbritannia og Tyskland. Den første av disse var Robert Everests *A Journey through Norway, Lapland and Part of Sweden*, utgitt i London 1829.

I skjønnlitteraturen er byen flere ganger brukt både som en konkret lokalitet og som modell for fiktive miljøer. Bjørnstjerne Bjørnson, som vokste opp i Nesset og bodde i Molde 1844–49, skrev diktene «Til Molde» og «Romsdalen» i 1880. Flere av hans romaner henter inspirasjon fra Romsdal, spesielt Nesset. Molde antas å ha stått modell for kystbyen i *Fiskerjenta* (1868). Herskapsgården Skogstad i fortellingen *Støv* (1882) er sannsynligvis basert på Villa Retiro, mens Varden og Molde middelskole trolig var inspirasjoner for enkelte scener i *Det flager i Byen og paa Havnen* (1884).

Henrik Ibsen besøkte Molde i 1885, og skal ha brukt Moldegård som modell for herskapsgården i *Rosmersholm* (1886). Han nevnte selv Molde som modell for kystbyen i *Fruen fra havet* (1888). Også Kristofer Kristofersens

nøkkelroman *Paa Forpost* (1892) foregår delvis i Molde.

Nini Roll Anker vokste opp i Molde, og hadde for vane å besøke byen mens hun arbeidet med idéer til nye bøker. Hun portretterte Molde i en rekke romaner: *I blinde* (1898), *Benedicte Stendal* (1909), *Det svake kjønn* (1924), *Elling Thorsens hjem* (1934), og spesielt *I amtmannsgården* (1925) om oppveksten i et embetshjem og *Den som henger i en tråd* (1935) om arbeidsmiljøet på en konfeksjonsfabrikk.

I etterkrigstiden har spesielt lyrikeren Knut Ødegård (f. 1945) brukt hjembyen Molde både som geografisk ramme og som metafor i en rekke dikt. Boka *Molde, mitt Molde*, skrevet til byjubileet i 1992, kan nevnes spesielt.

Edvard Hoem (f. 1949) fra Fræna beskriver Molde på 1970-tallet i oppvekstromanen *Engelen din, Robinson* (1993), og husmannsplassene ved byen i slektskrønikene *Jordmor på jorda* (2008), *Slåttekår i himmelen* (2014), *Bror din på prærien* (2015), *Land ingen har sett* (2016), *Liv andre har levd* (2017) og *Felemakaren* (2020).

Andre Molde-forfattere som har brukt byen som bakteppe er Alf A. Sæter (f. 1935) i flere bøker; Else Breen (f. 1927) i barndomserindringen *Min mors paraply* (1983), novellesamlingen *Merker i barken* (1991) og romanen *Nattfrekvens* (1994); Steinar Løding (f. 1950) i metaromanen *Erindringens tre* (1992) og *Jernalderdrøm: tredje bok* (2015) hvor byen er kalt Fjære; Aksel Selmer bl.a. i romanen *Kniv og gaffel* (2002), og Svein B. Mjelve (f. 1953) i tegneserieromanen *Amanda Guff*

(2018) som utspiller seg i Molde på 1960- og 1970-tallet, og inneholder flere henvisninger til ekte personer og miljøer. Kim Småges debutroman *Nattdykk* (1983) er skrevet mens forfatteren bodde på Gossen, og foregår delvis i Molde. Øystein Ortens roman *Vegen til Neverland* (2005) skildrer byen etter bombeangrepet og i etter-

krigstiden. Niels Fredrik Dahls roman *Mor om natten* (2018) omhandler delvis morens oppvekst i Fjærestua på Reknes under krigen. I tillegg omhandler flere av Jo Nesbøs sangtekster, spesielt på debutplata *Den derre med Di Derre* (1993), spesifikke steder i Molde.

Kortfattet historisk oversikt

ca. 900	En tettbebyggelse oppstår på Veøya og utvikler seg til et handels-, religiøst og administrativt sentrum i Romsdalsfjordene. Det har også vært rike gårder i roavstand herfra, på Bolsøya, Nesje og Sekkeneset.
1162	Kong Håkon Herdebrei faller under slaget ved Sekken.
omkr. 1200	Veøy kirke bygges.
1349	Svartedauden legger store områder øde og medfører slutten på bysentrumet på Veøya.
1520	Navnet Molde nevnes første gang i kildene, da om gården som nå heter Moldegård.
1592	Molde opptrer første gang på et nederlandsk sjøkart, med navnet «Romsdals havn».
1604	Molde ladested nevnes første gang i tollregnskapene. Minst tolv utenlandske skip lastet trelast her dette året.
1628	En skotsk skute blir angrepet av tyske sjørøvere på Moldefjorden.
1658	Ved freden i Roskilde blir Trondhjems stiftsamt, og dermed også Romsdals len og Molde, avstått til Sverige.
1660	Ved freden i København blir Trondhjems stiftsamt gjeninnlemmet i Norge. Moldes første kirke blir innviet.
1673	Molde blir amtmannssete i Romsdals amt.
1705	Våningshuset på Moldegård påbegynnes.
1713	Reknes hospital påbegynnes.
1739–42	Uår og hungersnød langs hele kysten rammer Molde hardt. Dødstallene seksdobles og mange flytter ut mot kysten for å leve av fiske.
1740	Veøy prestegjeld deles, sognene Molde, Bolsøy og Kleive blir det nye Bolsøy prestegjeld.
1742	Den 29. juni får Molde og Kristiansund fulle kjøpstadsrettigheter, det som i dag kalles bystatus, av kong Christian VI. Kjøpstadsrettighetene ble protokollført i Molde byting, og trådte dermed i kraft, den 25. februar 1743.
1750	Moldes første rådhus bygges ved Øvre veg.
1758	Moldes første apotek åpner.
1760	Den første ladning poteter importeres til Molde fra Newcastle.
1785	Molde knyttes til Den trondhjemske postvei mellom Bergen og Trondheim.
1822	Molde knyttes til postveien gjennom Romsdalen til Dombås.
1832	Molde middelskole grunnlegges.
1838	Formannskapslovene trer i kraft og Bolsøy kommune opprettes.

1841	Molde blir fast stoppested på dampskipsruta mellom Kristiansand og Trondheim.
1872	Moldes første «moderne» fabrikk, guanomølla på Moldegård, grunnlegges.
1883	Alexandra hotell åpner, de neste årene satses det stort på turismen i Molde.
1885	Det luksuriøse Grand hotell åpner.
ca. 1902	Moldes første kraftverk starter på Hovdenak Stolfabrik.
1905	Confektionsfabriken Oscar Hanssen grunnlegges, som på kort tid blir byens største arbeidsgiver. De neste årene grunnlegges en rekke nye industri-bedrifter.
1908	Norges første bussrute åpner mellom Molde og Batnfjorden.
1910	Molde kommunale elektrisitetsverk åpner.
1915	1. juli utvides bygrensa med 530 mål mot nord, og befolkningen økes med ca. 200 personer.
1916	21. januar brenner en tredjedel av byen, 30–40 % av byens befolkning mister alt de eier. Ingen omkommer.
1925	Fergeforbindelsen mellom Molde og Vestnes åpner.
1938	Frænavegen over Skaret åpner.
1940	Tyske fly bomber Molde i ni separate angrep over to uker. Den 29. april jevnes sentrum med jorden. For en detaljert oversikt over hendelser under krigen, se →okkupasjonen.
1947	Den første gjenreisingsgården står ferdig i Myrabakken 2.
1952	1. januar utvides bygrensa med 1350 mål, og befolkningen økes med 1911 personer.
1957	Molde kirke innvies.
1961	Jazzfestivalen avholdes for første gang.
1964	1. januar slås Molde by sammen med Bolsøy kommune og deler av Veøy og Nord-Aukra kommuner.
1966	Molde rådhus åpner.
1972	Molde lufthavn Årø åpner.
1980	Utbyggingen av Nordbyen begynner. De første husene er innflyttingsklare i 1982.
1983	Molde blir bispesete for det nyopprettede Møre bispedømme.
1985	Byens første kjøpesenter, Midt i City, åpner i Romsdalsgata.
1990–91	Fannefjordtunnelen, Bolsøybrua og Skålavegen innvies, og binder Bolsøya og Skålahalvøya tettere til bysentrumet.
2020	1. januar slås Molde kommune sammen med Midsund og Nesset kommuner.

Moldes første

... **telefon** var overlærer Jørgen Dietrichsons apparat, med en lampekuppel som munnstykke, som han tjuvkoblet på telegraflinja og ringte til Veblungsnes med flere ganger i februar 1878.

... **elektriske kraftverk** ble installert på Hovdenak Stolfabrik. Tidspunktet er usikkert, men trolig 1902. Året etter åpnet Lønsethgården i Storgata med et eget lite kraftverk som bl.a. ble brukt til kinofremvisning.

... **bil** var Aarø Automobilselskaps sjuseters Unic, spesialbygd i 1907 og satt i rute 1908

... **vannklosetter** ble installert i 1906 på Nøisomhed og i Sandvegen 27. Eierne, politibetjent Peder Bro, argumenterte i avisen for at flere burde skaffe seg et slikt apparat.

... **flybesøk** var et reklamefly fra Freia sjokoladefabrikk som fløy over byen og slapp ned reklame den 24. november 1920. Sjøflyet «Silver Spinner», sponset av Tiedemanns tobakk, nødlandet på havna 25. oktober 1921 klokka 2, egentlig på vei fra Bergen til Trondheim da det kom inn i snøstorm. Piloten, sersjant Niels Hellesen, var fra Molde.

... **barnehage** åpnet i Bjørnstjerne Bjørnsons veg 2a i 1922.

... og eneste **jernbane** ble satt opp til byggingen av Reknesmoloen i 1933. Den gikk fra steinbruddet der Reknessenteret står i dag og til moloen, og førte tippvogner med stein.

... **boligblokk** ble bygget i Strandgata 30 i 1937. Denne boformen var svært uvant i den gamle trebyen, og bygget fikk kallenavnet Sing-Sing etter det beryktede fengselet i New York.

... **elbil** ble konstruert av boktrykker Mindor Bolsø i 1941, grunnet bensinrasjoneringen under krigen, og brukt som firmabil i mange år.

... **selvbetjente butikk** var Storgatens Kolonial, åpnet i Storgata 24 i 1950.

... **tv-apparat** var trolig tv-en på restauranten Skarstua, kjøpt inn i 1962, ett år før tv-senderen på Varden ble oppført. På Skaret fikk man inn signaler fra senderen på Vassfjellet i Melhus, og tv-stua på restauranten ble en publikumsmagnet.

... **rulletrapp** ble installert i Pettersson-gården på Torget i 1966. Det sies at folk kom langveisfra for å prøve vidunderet.

... **datamaskin** var en IBM 360/20 anskaffet av det nystartede firmaet EDB-Sentralen AS i 1967. Maskinen, som veide rundt 600 kg og hadde 12 kilobyte minne, var plassert i Fannestrandvegen 55 og gjorde kompliserte utregninger på oppdrag for bl.a. kommunen, Glamox og meieriene i fylket.

... **internettilgang** var reisebyråene Winge (Storg. 6) og Bennetts (Storg. 8) tilgang til flyselskapenes «On-Line»-system for bestilling av flybilletter fra oktober 1977. Systemet ble tatt i bruk i 1973, og var det første i Norge basert på IP-adresser (Internet Protocol), det samme som dagens internett.

... **minibank** ble installert i Storgata 10 i 1983.

... **rundkjøring** ble bygget i krysset Frænavegen–Moldegårdsvegen i 1984.

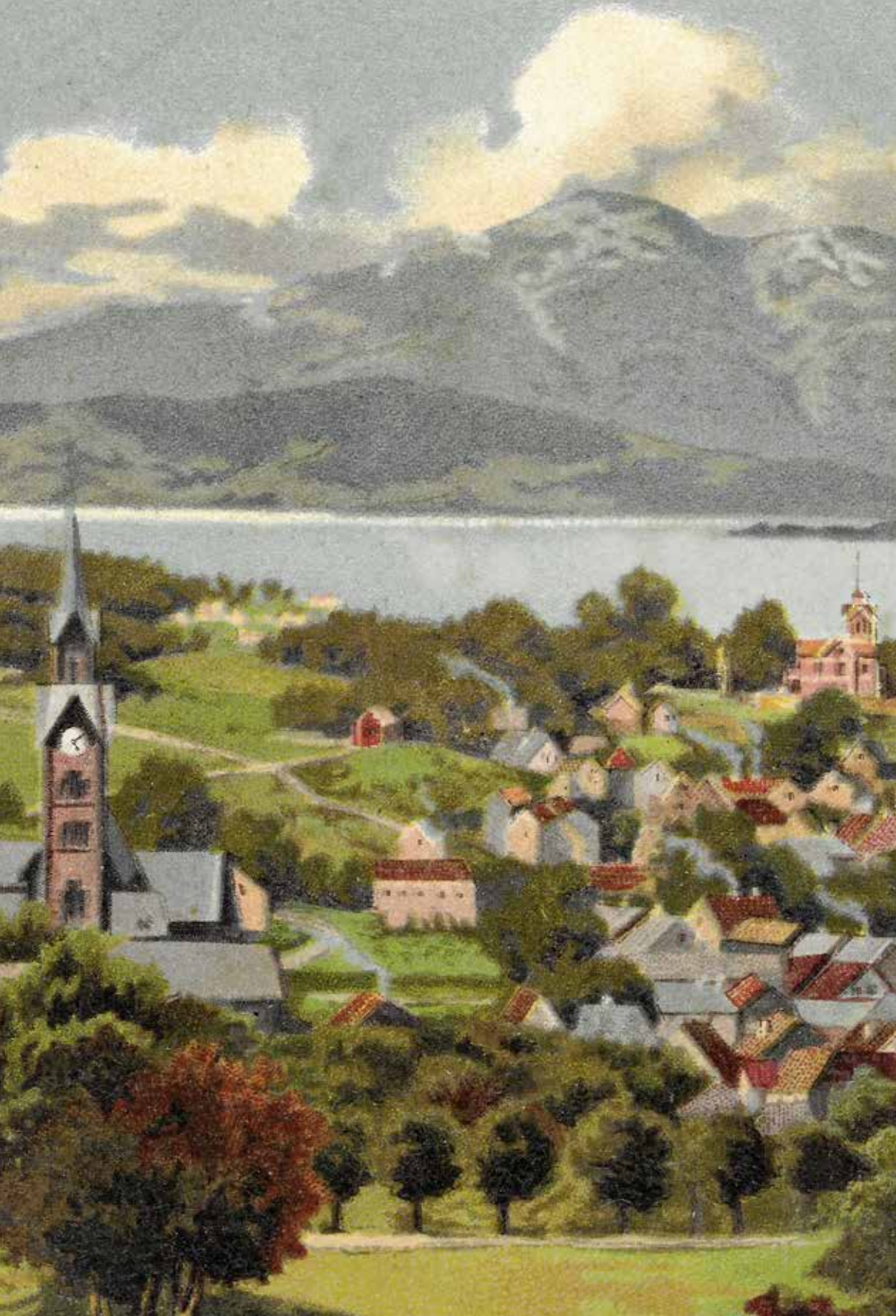
... **kjøpesenter**, Midt i City, åpnet i Romsdalskvartalet 1985. Året etter åpnet både MoldeTorget og Grandgården (Domus), Roseby åpnet 1987.

... **utenlandske restaurant**, China House, åpnet på Hotell Nobel i 1988.

... **lyskryss** ble satt opp i avkjøringa fra Fannestrandvegen ved Glamox i 1990.

ALFABETISK SIDEOVERSIKT

A 39	B 46	C 73	D 75	E 80
F 86	G 103	H 116	I 136	J 141
K 147	L 169	M 177	N 227	O 236
P 255	R 262	S 292	T 328	U 341
V 344	Y 356	Z 357	Ø 358	Å 364

Håndkolorert postkort fra omkring 1900, basert på et foto tatt fra Rekneshaugen. Det ble produsert en stor mengde slike kort da turismen var en viktig næring i byen. (Foto: Mittet/Nasjonalbiblioteket.)

Abelsethaugen, eldre navn på →Rekneshaugen, etter kjøpmann Henning Abelset (1778–1830) fra Sula som byglset jord her i 1812. Navnet gikk ut av bruk etter at Reknesparken ble anlagt 1884.

→Museumsdammen ble også lenge kalt Abelsetdammen.

Adjunkt Dørum's gate, Sentrum, fra krysset Idrettsvegen–Amtmann Leths gate til Fagerlivegen. Opparbeidet gradvis fra 1920, oppkalt 1937 etter Palle Gotfred Olaus Dørum (1818–86), adjunkt ved Molde middel- og realskole og forfatter av «Moldesangen».

Bygninger: **2.** Bolighus oppført ca. 1912 for utskiftingsformann Ferdinand Dahl (1862–1935). Her holdt Sjøforsvarets overkommando til fra 23. til 29. april 1940. – **13.** Leiegård i sveitserstil oppført 1916 for kjøpmann Endre Krohn (1890–1970). – **14.** Hammeren, bolighus oppført ca. 1915 for kjøpmann Ole Gjendem (1882–1958). Eiendommen har gitt navn til →Gjendenshammeren. – **15–17.** Svenskehus oppført 1941 utenom den ordinære svenskehuskvoten, opprinnelig tenkt som forsamlingshus for Kvinnes Arbeidshjelp, med navnet Kvinneshus. Solgt til boligformål 1942. – **16.** Klippeborg, bolighus i nyklassisistisk stil med jugendelementer og karakteristisk mansardtak oppført 1930

for kjøpmann Albert Gjendem som en gave til sine barn. – **19.** Barnas hus, senere Røde Kors-huset, svenskehus oppført 1943, gave fra Röda Korset i Sverige. Barnehage drevet i regi av Norges Røde Kors 1946–1972. – **20.** Bolighus oppført ca. 1915 for kjøpmann Albert Gjendem (1885–1958). – **22.** Bolighus i sveitserstil oppført ca. 1912 for fotograf Alfred Groven (1881–1952). – **23.** Bolighus oppført 2006. Her sto tidligere →Rasmussens Handelsskole, oppført 1941 og revet 2006.

Adventkirken i Molde, menighet av Syvendedags Adventistkirken stiftet 28. juni 1913. Egen kirke i Frænav. 5 siden 1953 (ark. Knut P. Bugge). 45 medlemmer.

Akademiet videregående skole Molde AS (Frænav. 16), privat videregående skole opprettet 2005, drevet av Akademiet Norge AS. Fra 2020 har skolen kun privatisttilbud.

Elevtall: 23 (2005), 46 (2019).

Aker stadion (Julsundv. 14), fotballstadion oppført 1998 (ark. Kjell Kosberg), hjemmebane for Molde Fotballklubb. Publikumskapasitet 11 249, stålrelieffer på sørfasaden av metallkunstner Thor Sandborg. Bygget ble nominert til den franske arkitektur-

Alexandra hotell fotografert omkring 1910. Bygningen brant den 29. april 1940, den nåværende bygningen sto ferdig i 1950. (Foto: Mittet/Nasjonallbiblioteket.)

prisen Prix d'Excellence i 1999, og vant Equalitas-prisen 2007 for god tilrettelegging for funksjonshemmede.

Opprinnelig kalt Molde Stadion, omdøpt 2006 etter hovedsponsor Kjell Inge Røkkes firma Aker Holding, som igjen har navn etter nå nedlagte Akers mekaniske Verksted på Aker Brygge i Oslo. Publikumsrekord 13 308 tilskuere under tippeligakamp mot Rosenborg Ballklubb 26. september 1998. I 1999–2000 spilte MFK i Champions League, dette året spilte både Real Madrid CF, FC Porto og Olympiakos FC bortekamper på Aker stadion. I den forbindelse ble også ståplassene på stadion gjort om til seter, og publikumskapasiteten redusert. Bygget har også kontorer for både idrettsorganisasjoner og næringsvirksomhet.

Alexander Kiellands veg, Svenskebyen, fra Fridtjof Nansens gate til krysset Moldelivegen–Damvegen. Oppkalt 1940 etter forfatter og amtmann i Romsdal Alexander L. Kielland (1849–1906), og opparbeidet under byggingen av →Svenskebyen 1940–41.

Alexandra hotell (Storg. 1-7), hotell grunnlagt 1883 av Peder Hanevold (1851–1920) fra Bærum. Hotellet var ett av to store turisthoteller i byen på slutten av 1800-tallet. Blant gjester fra denne perioden var prins Albert av Wales (senere kong Edward VII), Henrik Ibsen (begge 1885) og ekskeiserinne Eugénie av Frankrike (1890). De mest velstående gjestene sov i egne skip på fjorden, men spiste og brukte andre fasiliteter på hotellet.

Den opprinnelige bygningen ble

oppført 1797 som privatbolig for amtslege Mathias Joakim Goldt (1759–1808). Her holdt landets første jordmorskole til (som også var landets første yrkesutdanning for kvinner). Senere pensjonat for skolegutter, ominnredet til hotell omkring 1870, nåværende navn siden 1883. Fløy mot øst oppført samme år, mot vest 1884, utbygd med tårn og arker 1909. Hotellet brant ned til grunnen under bombeangrepet 29. april 1940.

Nåværende bygning åpnet i mars 1950 (ark. F. S. Platou) med 65 rom. Etter utvidelser mot øst 1962 (ark. Ivar Bjordal) og vest 1975 (ark. Knut P. Bugge), har hotellet i dag 165 rom og 14 møterom. Hotellet samarbeider med jazzfestivalen om både konsertlokaler og innkvartering, og blant kjente gjester fra denne perioden er artistene B. B. King, Bob Dylan og Miles Davis.

Hotellet har også drevet serveringssted under en rekke navn: Kafeteriaen, Club Gilbert (åpnet 1973), Alex Kro & Bistro (1975), Vertshuset Gamle Molde (1980), Bastian (1987), Markus Bar (1988), Alexis (1989), Spisestuene (1989), Getz (1995), Corner (1997), XO (1999), Full Gass (2003), Sportspuben 1911 (2005), Bar Alex (2008), bar A (2013).

Tidligere navn: Hotel Alexandra (1883), Inter Nor Alexandra (1978), First Hotel Alexandra (1997), Quality Hotel Alexandra (2001), Hotel Scandic Alexandra (2019).

Alexandraparken, parkområde mellom Alexandra hotell og sjøkanten, ca. 1 daa. Opprinnelig opparbeidet som park på 1890-tallet av hotellets davæ-

ende direktør, hage- og roseentusiast Peder Hanevold (1851–1920). Parken hadde en egen pir til Storkaia, og ble brukt bevisst i markedsføringen av Molde som →Rosenes by. Her fantes også paviljonger med uteservering, og ofte spilte orkestre fra besøkende cruiseskip konsert her.

Anlegget ble ødelagt under bombeangrepet i 1940, nåværende parkanlegg opparbeidet i kommunal regi 1954 (landskapsark. Njål Bele).

Almlivegen, Kleive, blindvei østover fra Øygardsvegen. Oppkalt 1977 etter området Almlia noen hundre meter opp i terrenget, hvor det tidligere vokste mye alm. Eneboliger oppført 1976–79.

Bygninger: **13.** Kveldro, våningshus oppført 1924 for gårdbruker Nikoline Olsdatter Næss (1866–1961).

Alteret, steinformasjon på østsiden av fjellet Horga, 246 moh. Formasjonen består av fire store steinheller stablet direkte på hverandre med tre mindre steiner plassert i trekant, på disse hviler en anslagsvis 2,6 tonns terningformet steinblokk. Til sammen er formasjonen ca. 2 m høy og 2 m lang. Rett foran og i rett vinkel til siden står to mindre tilsynelatende oppsatte steiner.

Det er uvisst om formasjonen består av tilfeldige flyttblokker fra istiden eller er menneskeskapt, i så fall antagelig som et kultsted i hedensk tid.

Amtmann Hammers veg, Svenskebyen, fra Kirkebakken til Fagerlivegen. Oppkalt 1940 etter amtmann i Romsdal Even Hammer (1732–1800), som

Altaret på Horga. Det er usikkert om denne spesielle steinformasjonen er menneskeskapt eller et naturfenomen. (Foto: Anders Kvernberg.)

i sine 27 år i embetet bl.a. gjorde mye for å modernisere landbruket. Opparbeidet under byggingen av →Svenskebyen 1940–41.

Amtmann Krohgs gate, Sentrum, fra Storkaia til Sandvegen. Gata ble tidligere kalt Kinobakken etter kino-lokalet som lå nederst i bakken 1909–29, senere også Alexandragata etter Alexandra hotell og Nobelbakken etter Hotell Nobel. I 1910 er den kalt Parkgaten, trolig etter den store Hoshovde-hagen som tidligere lå på østsiden av gata. Oppkalt 1937 etter amtmann i Romsdal og eidsvollsmann Hilmar Meincke Krohg (1776–1851). *Bygninger:* **2.** Boligblokk oppført 1953 (ark. Knut P. Bugge) for gårdeier Thor-mod Mjelve. – **3.** Bolig- og forretningsgård oppført 1951 (ark. Knut P. Bugge)

for elektroforretningen Thorstein Kleppen. – **4-6.** Boligblokk i gjenreisingsfunksjonalistisk stil oppført 1951 (ark. Knut P. Bugge) for Mobo. Dette var Mobos andre prosjekt i Molde etter Fannestrandvegen. Leilighetene var opprinnelig øremerket for kommuneansatte. – **5.** Nobel Bofelleskap, kommunale eldreboliger siden 2019. Her lå tidligere Hotell →Nobel.

Amtmann Leths gate, Sentrum, fra krysset Parkvegen–Sandvegen til krysset Moldelivegen–Langmyrvegen–Fridtjof Nansens gate. Nedre del av veien var opprinnelig en gårdsvei til to husmannsplasser, Ræstadhaugan og Tønderhaugan, sørvest for der Molde stadion ligger i dag. Veien ble kalt både Tønderhaugveien og Ræstadhaugveien. Bakken mot Parkvegen ble også kalt

Kurbadbakken, etter Molde Kurbad i nr. 3.

Prosjektert til boliggate ca. 1917, ferdigstilt 1935 og oppkalt 1937 etter stortingsrepresentant og amtmann i Romsdal Ludvig Arnoldus Leth (1836–1902). I denne perioden ble gata kalt «Gate 35». Dette var gatas midlertidige nummer i reguleringsplanen, som festet seg i den lange perioden gata var under opparbeidelse. Villa-bebyggelse dels fra årene etter 1917 og fra årene etter 1935.

Bygninger: **2.** Verkstedbygning oppført ca. 1929 for Ferdinand Dahls Motorfabrikk, konfeksjonsfabrikk 1937–40, frelsesarmélokale 1940–47. – **3.** «Sion», lagerbygning opprinnelig oppført 1918 (byggm. Sivert K. Strande) som bolig for sorenskriverkontorist Ingebrigt Berg (1886–1948). Molde Kurbad fra 1934, etter 1945 gikk driften gradvis over til pensjonat med badeanlegg. Forsamlingshus for pinsemenigheten Sion 1971–2020, tilbygg i mur oppført 1974. Under krigen lå Romsdals eneste private sykehus i 2. etasje. – **12c.** (tidl. Kirkeb. 19 og Liav. 9) Skogrud, våningshus oppført før 1888 som husmannsstue under Reknes. 2. etasje oppført 1888 av husmann og oppsynsmann i Reknesparken Anton Olsen Bergsgjerdet (1854–1921). – **20.** Bolighus i nyklassisistisk stil oppført 1922 (ark. trolig Trygve Solemdal) for fiskeeksportør Halstein Bjørnsund (1856–1944). – **27.** Her sto tidligere «Budstikkegården», et leilighetsbygg oppført 1916 og kjøpt av Romsdals Budstikke året etter som ansatteboliger. Her lå Kirkebakken Kolonial 1963–87. Revet 2017.

Amtmannvegen, Kviltorp, fra krysset Uranusvegen–Kviltorpvegen til Bergmovegen og Kometvegen. Oppkalt 1956 etter de to amtmennene i Romsdal som bodde på Nøisomhed: Ole Hannibal Sommerfelt (1753–1821) og Hilmar Meincke Krohg (1776–1851).

Bygninger: **10.** Bergsgjerdet brl., se →Orionvegen. – **13.** Nedre Berg, våningshus i sveitserstil oppført 1918 for gårdbruker og vognmann Steffen Knutsen Berg (1857–1930).

Amundsgarden (gnr. 76), matrikkelgård på Istad. Gården ble på 1600- og 1700-tallet kalt «Lia ved elva» eller bare «ved Elva», altså Istadelva. Navnet har nok vært Amundsgarden i dagligtale, dette navnet ble offisielt matrikkelført 1840. Første kjente bruker er en Ola Åmundsson ved Elva i 1657.

Bygninger: Romsdalslån på bnr. 3 Saglia (Istadliv. 48) av ukjent alder, trolig oppført av Amund Persson Amundsgard (1770–1865) en gang etter 1800.

Anders Sandvigs veg, Kringsjå, blindvei vestover fra Peter Solemdals vei. Oppkalt 1978 etter museumsmannen Anders Sandvig (1862–1950) fra Farstad, som grunnla De sandvigske samlinger på Maihaugen. Ene- og tomannsboliger oppført hovedsakelig 1979–84.

Anevegen, Kvam, blindvei vestover fra Glomstuvegen. Oppkalt 1982 etter Ane Iversdatter Kvam (1848–1939), som bodde her fra 1873 til sin død. Se også →Pedervegen. Hovedsakelig eneboliger oppført 1992–2005.

Bygninger: **10.** «Hagen», bolighus trolig oppført ca. 1873 for husmann Hans Pedersson Kvam (1845–1922), utvidet 1976. Her bodde hans barn Ane og Peder Kvam, som opparbeidet en stemningsfull hage med store blomsterbusker og kreative trefigurer. Huset ble kalt «Eventyrstua» og «Blomsterhuset».

Anthon Bangs veg, Tøndergård, fra Naustbakken til Retirovegen langs Tøndergård gravlund. Oppkalt 1970 etter journalist Anthon Bang (1809–70) fra Trondheim, som blant annet var med å grunnlegge *Dagbladet* i 1869. Han bodde i Tøndervegen i 1852–60.

Apoteker Aas' gate, Sentrum, fra Rutebilholdeplassen til Elvemoloen. Oppkalt 1937 etter apoteker Jens Olssen Aas (1786–1851) fra Røros, som drev Molde apotek 1823–45 og testamenterte store summer til byen, menigheten og Byselskapet.

Etter brannen i 1916 ble gata opprinnelig prosjektert med 14 bolig- og industritomter. Den eneste ferdige bygningen, Helseths motorfabrikk, ble ødelagt under bombingene i 1940 og senere revet. Siden 1949 er gata regulert som utkjørselsvei for Rutebilholdeplassen, og har ingen adresser.

Arnes veg, Øvre Granlia, blindvei østover fra Ingrids veg. Oppkalt 2002 etter romanfiguren Arne Kampen, hovedpersonen i Bjørnstjerne Bjørnsons roman *Arne* (utg. 1858). Eneboliger og rekkehus oppført 2005–09.

Arsdalen, dalføre i Moldemarka, fra bak Varden vestover mot Langvatnet. Her finnes ett av de største og eldste uberørte furuskogområdene i fylket, med flere over 300 år gamle trær. Dette gjør også området til et godt habitat for flere truede hakkespettarter, som hvitryggspett, gråspett og dvergspett.

Aspelunden (gnr: 84), matrikkelgård i Osen. Navnet uttales tradisjonelt *Espe-lunden*, og viser til aspestrær. Gården er tidligere kalt Litle-Steinløysa, og ble på 1700-tallet slått sammen med gården Øyan. Nåværende navn er dokumentert i 1669, men ikke matrikulert før i 1840. Første kjente brukere er Erik på Øyan i 1621 og Ola på Litle-Steinløysa i 1646.

Aspholen (gnr: 85), matrikkelgård i Osen. Navnet viser til aspeskog, sisteleddet kommer av norrønt *hóll* (høyde, knoll). Gården er tidligere kalt *Aspelia*, første kjente bruker er en Hallvor i *Aspelia* i 1614.

Astrupvegen, Kviltorp, blindvei nordover fra Fannestrandvegen. Oppkalt 1953 etter forretningsmann og statsråd Hans Rasmus Astrup (1831–98), som oppførte sommerstedet →Kviltorp her i 1883.

Bygninger: **5.** →Kviltorp skole.

Audunstjørnan, fire fjellvann i Moldeheia, mellom Frænavarden og Reknesstølen. Til sammen ca. 0,1 km², 452 moh, del av Moldevassdraget. Navn etter Auden Ågesson (ca. 1605–68), som eide Reknes gård og dermed

disse vannene fra 1642.

Vannene ble senere solgt til Molde-gård, og overtatt av kommunen 1880. Oppdemmet 1866, nåværende demning oppført ca. 1912 og ombygget 2002. Vannet var lenge øremerket for brannvesenets behov.

En damvokterhytte nedenfor demningen ble oppført ca. 1910 og ødelagt av storm på 1930-tallet.

Aukravegen, parallelt med Moldelivegen nord for gamle Molde stadion. Oppkalt 1954 etter Moldes nabo-kommune Aukra. (Opprinnelig navneforslag var Støkkevegen.)

Bygninger: **20.** →Fars Minde. – **34.** →Træffhuset.

Avisa Romsdal, reklamefinansiert gratisavis utgitt i Molde 2006–14, distribuert til husstander i Molde, Aukra,

Midsund, Fræna, Eide, Gjemnes, Nesset og Vestnes, samt Sandøy og Rauma til 2012. Utgitt av Avisa Romsdal AS i samarbeid med det lokale annonse-nettstedet tilbudssiden.no. Kjøpt av *Romsdals Budstikke* 2012, nedlagt 2014. Redaktør Øystein Bjerkeland.

Avsnitten, området rundt Molde leir; den tidligere militærleiren i Frænavegen 47. Navn etter Møre og Romsdal avsnittskommando, som holdt til her 1945–47.

Leiren ble opprinnelig oppført under annen verdenskrig med messebrakke, garasje og lagerbygninger for tyske pionertropper (ingeniørtropper) under navnet *Pionierlager Hunk*. Tyskerleiren omfattet også brakker og offisersboliger i nåværende Boråsvegen. Standkvarter for Heimevernsdistrikt I I 1947–2003, revet 2005.

B

Bakken, tidligere navn på området rundt krysset Fannestrandvegen–Frænavegen–Øvre veg–Olsmedbakken. Plassen fungerte tidligere som et bydelsentrum øst i byen, med bedehus og flere butikker; bl.a. Ranvikhjørnet og melkeutsalg i →Fannestrandv. 1, slakter og kiosk i Fannestrandv. 2, og fiskehandler i Olsmedbakken. Navnet gikk ut av bruk da forretningene ble nedlagt omkring 1980.

Baklivegen, Skjevika, fra Istadvegen til Eidshalsen i retning Baklia. Veien var ferdigstilt 1837, navnet vedtatt 1971. Hovedsakelig industribygninger oppført i perioden 1974–87.

Ballastplassen, fhv. ankerplass utenfor Grandfjæra. I 1735 ble ballasttømming regulert til egne steder for å unngå oppfylling av havnebassengene. Marinearkeologiske undersøkelser har påvist ballaststein og varer fra kontinentet, hovedsakelig nederlandsk, tysk og engelsk, på sjøbunnen. Ankerplassen var i bruk til midten av 1800-tallet, kanskje til omkring da →Tønna ble satt opp.

Bambergfjæra, fhv. navn på sjøkanten nord for Molde fergekai. Navn etter kjøpmann Johannes Tim Bamberg (ca. 1747–1803) fra Danmark, som trolig leide en sjøbod her. Navnet gikk ut av bruk tidlig på 1800-tallet, det er i dag

uklart om området også ble kalt Banebergfjæra.

Banehaugen, høydedrag, ca. 30 moh, mellom Lingedalen og Fannestrandvegen. Navnet kommer av at det har vært reperbane her siden før 1750. Tidligere også kalt Replagerhaugen (nevnt 1823) og Reperbanehaugen (1861), som så har blitt forkortet til nåværende navn.

Den siste reperbanen, en langstrakt bygning på 70×4 m, sto der krysset Strandgata–Fannestrandvegen ligger i dag og ble revet i 1910. Vestlige del av området ble opparbeidet til boligområde fra 1916, østlige del solgt til Selskabet for Molde Byes Vel 1917, bolighus oppført 1988.

Under selve haugen ligger et 121 m² stort bunkeranlegg av typen *Regelbau 617*, oppført 1944 som radiotelegraf- og telefonsentral for Wehrmacht. Kommandoplass for Romsdal sivilforsvarsrets 1951–96, i dag vedlikeholdt av Selskabet for Molde Byes Vel og brukt til undervisning og formidling av krigshistorien.

Banehaugskogen, Sentrum, vei fra Banehaugvegen til Fannestrandvegen. Oppkalt 2000 etter området Banehaugen.

Bygninger: 3-5-7-9. Banehaugen brl., oppført 1988 (ark. Knut P. Bugge) for

Mobo opprinnelig som eldreboliger – **6-8-10-12**. Fannebo brl., se Fannestrandvegen 34-47. Husene hadde tidligere adresse til Moldegårdsvegen.

Banehaugvegen, Sentrum, fra Fannestrandvegen over Banehaugen til Moldegårdsvegen. Navnet vedtatt 1937.

Tidligere kalt Ishusveien og Ishusbakken, etter Dahls Bryggeris ishus, tønnelager og bøkkerverksted som lå omtrent der nr. 2 ligger i dag. Ishuset brant i 1927.

Barbuktsvegen, Mordal, blindvei sør-øst over fra Julsundvegen til Barbukta. Oppkalt 2015 etter Barbukta ved gården Baret.

Baret (gnr. 134), matrikelgård vest for byen. Navnet kommer enten av norrønt *barð* (kant, fjellskrent) eller en uvanlig variant av gårdsnavnet Berg. Første kjente bruker er en Alf på Baret i 1664.

Barnehager. Som ellers i landet var Moldes første barnehager private, og målgruppen var velstående familier som av forskjellige grunner ikke hadde hushjelp.

En Aslaug Jacobsen annonserte åpningen av en barnehage i Molde i januar 1914, men om den kom i drift, og hvor lenge, er usikkert. Den første barnehagen man vet var i drift i Molde ble drevet av av Anna Ibsen (1887–1964) fra Bergen, i Bjørnstjerne Bjørnsons veg 2a fra 1922 til ca. 1940. I 1937 åpnet Molde Ynglingeforenings barnehage etter modell av barnehagene i

svenske industribyer, med et tilbud til arbeiderklassefamilier der begge foreldre jobbet på dagtid.

Under krigen stengte alle byens barnehager, og i 1943 åpnet i stedet Barnas Hus i Adjunkt Dørms gate 19. Huset var først et daghjem i regi av svenske Röda Korset, og ble fra 1946 drevet som barnehage av Molde Røde Kors. Barnas Hus var til stor hjelp for husmødrene i de vanskelige krigsårene, og tydeliggjorde behovet for barnehager. I etterkrigstiden ble barnehagene også i større grad oppfattet som et viktig pedagogisk virkemiddel, og tilslutningen økte betydelig. De neste årene åpnet bl.a. St. Sunniva barnehage (1951, eget bygg fra 1962), Husmorlagets barnehage i Banehaugen (1955), Menighetspleiens barnehage i Langmyrveien (1964) og Symra barnehage i Parkvegen (1964).

Kommunen ga i denne perioden økonomisk støtte til bygging og drift av private barnehager, men ventet relativt lenge med å bygge egne: Den første kommunale barnehagen åpnet i Hatlelia i 1977. I 1987 stiftet Mobo en egen avdeling for bygging og drift av barnehager; Molde Barnehager AL (Mobarn), som i dag eier 12 barnehager i Molde, Hustadvika og Averøy kommuner.

Molde har i dag 11 kommunale og 13 private barnehager, med til sammen 1618 barnehageplasser.

Barvegen, Mordal, i en slynge vest for Julsundvegen. Oppkalt 2015 etter gården Baret.

Bastian Dahls veg, Langmyra, fra Lars Dahles veg til Overlærer Schneiders

veg. Oppkalt 1960 etter språklærer og forfatter Bastian Anastasius Dahl (1851–95), som bl.a. skrev reisehåndboken *Molde og Romsdalen* (1892). Hovedsakelig eneboliger oppført på 1960- og 1970-tallet.

Bastian Widths gate, Sentrum, fra Frænavegen til Banehaugvegen. Prosjektert for nybygg etter bybrannen i 1916, oppkalt 1937 etter forretningsmann og ordfører Bastian Mikal Width (1810–97).

Bygninger: **13.** Bolighus i nyklassisistisk stil oppført 1926 (ark. Trygve Solemdal) for bryggeriarbeider Karl Kvam (1886–1965). – **14.** Bolighus i nyklassisistisk stil oppført 1922 (ark. Trygve Solemdal) for elektrisitetsverksmester Jørgen Hagen (1875–1955). – **15.** Bolighus i nyklassisistisk stil oppført 1922 (ark. Trygve Solemdal) for forretningsfører ved elektrisitetsverket Ludvik Moltke Johnsen (1878–1925).

Batnfjordsvegen, fra Hjelsetvegen–Istadvegen til kommunegrensa, og videre til Batnfjordsøra i Gjemnes. Nåværende navn vedtatt 2014.

Gårdsnavnet Eide (av norrønt *eið*, en landtunge eller dal som forbinder to bosetninger), samt navnene på dalen, Fanneeidet og Furseteidet, tyder på at denne forbindelsen mellom Romsdal og Nordmøre har vært viktig allerede i norrøn tid. Veiarbeid her er først nevnt 1703, da fogden purret på bøndernes vedlikeholdsplikt. Veien var, som en av svært få i området, kjørbær med vogn i 1790. Oppgradert og traséen justert flere ganger, bl.a. 1837, 1898 og 1972. Her gikk Norges første

bussrute fra 1908, ruta gikk da gamleveien om Hjelset og Øverbygda. I dag har flere hytter adresse til veien, som nå inngår i Europavei 39.

BBW AS, Arkitektene, arkitektkontor grunnlagt 1986 i Molde av Asbjørn Bua (f. 1950), Bengt Brandt (f. 1949) og Svein Walle (f. 1950). Firmaet har tegnet flere større prosjekter, bl.a. Roseby (1987), MoldeTorget (2003), Høgskolen i Molde (1993) og Langmyra barneskole (2003). 11 ansatte.

Bekkevoll ungdomsskole (Molde-liv. 100), ungdomsskole (8.–10. trinn) opprettet 1970. Skolen har navn etter gården Bekkevoll, som tidligere hadde jorder her. Skolebygning oppført 2010 (ark. Kjell Kosberg), tidligere bygning fra 1970 (ark. Bernt Johan Scheffler) ble revet 2007.

Elevtall: 260 (1970), 384 (2000), 401 (2020).

Bekkevollvegen, Bekkevoll–Kringsjå, fra Glomstuvegen gjennom Hatlelitunnelen til Sollivegen. Oppkalt 1954 etter gården Bekkevoll, utskilt fra Reknes 1910.

Bygninger: **7.** Bekkevoll, våningshus trolig oppført 1913 for gårdbruker og språklærer Peder Vikene (1882–1958) fra Vikan. – **15.** Solberg (tidligere Sættemstykket) våningshus oppført noe før 1860 for husmann og bokbinder Christianus Olaus Sættem (1820–1876). 2. og 3. etasje påbygd ca. 1920. I Sættemsbakken vest for huset ble byens første offisielle hopprenn holdt den 14. februar 1892, som igjen førte til at →Molde og Omegn

Idrettsforening ble stiftet en måned senere.

Berg, tre matrikkelgårder har dette navnet. Slike usammensatte naturnavn er blant de eldste gårdsnavnene i Norge, gårdene kan være ryddet i yngre bronsealder.

1. (gnr. 29) Matrikkelgård øst for sentrum som har gitt navn til bydelene Bergmo og Øvre Berg. Navnet er vanlig i hele landet, det er antatt at det eldste tunet lå tett opptil bergkanten nord for Gamlevegen. Første kjente bruker er en Peter Arnbjörnsson ca. 1433. I 1865 hadde gården fem bruk og fem husmannsplasser, med til sammen 59 innbyggere. Innmarka ble utbygget med boliger fra slutten av 1940-tallet, og større boligblokker på 1970-tallet. Tunet lå der Tellusv. I står i dag, revet 1973. I dag har grunnkretsene Øvre Berg og Bergmo 1024 innbyggere.

2. (gnr. 56) Matrikkelgård på Hjelset. Første kjente bruker er en Jon på Berg i 1597.

3. (gnr. 120) Matrikkelgård på Nesjestranda. Her finnes to gravrøyser fra bronsealderen/jernalderen. Første kjente bruker er en Ingebrigt på Berg i 1597.

Berg Jacobsen Gruppen, fhv. dagligvare- og eiendomsselskap grunnlagt 1984 av kjøpmenn Erik Berg (f. 1948) og Stig O. Jacobsen (f. 1955), oppløst 2009.

Etablert ved sammenslåing av dagligvareforretningene Einar O. Berg og Torggubben / Ekko 1000, utvidet 1989 til den senere landsdekkende kjeden

SparMat. Senere også satsing innen eiendomsutvikling, reiseliv og møbelindustri. Selskapets eierandeler innen dagligvare ble kjøpt av Hakon Gruppen i 2001.

Eiendomsselskapet har stått bak flere større utbyggingsprosjekter i Molde, deriblant →Roseby (1987), →Seilet hotell (2001), →Bjørnsonhuset (2002), →MoldeTorget (2003), →Molde storsenter (2009), i tillegg til Futura i Kristiansund (1989). Hovedkontor på →Nøisomhed siden 1997. Delt 2009 i to selskaper med vekt på hhv. handel/reiseliv og eiendom/investeringer.

Berglyvegen, Bolsøya, blindvei sør-øst over fra Trollpilvegen til sjøen. Gammel gårdsvei, navnet stammer fra 1907 da gården Bergly ble utskilt fra Bolsøyneset. Da veien ble anlagt, ble det fjernet en steinhelle og en liten mur som trolig inneholdt en branngrov fra bronsealderen eller jernalderen. Veien het Jutehaugvegen 2014–15.

Bergmo, bydel og grunnkrets øst for sentrum, 525 innb. Utbygget fra 1963 av Mobo og Bolsøy boligbyggelag, etter planer av byplanlegger Per Andersson og reguleringsarkitekt Tor Skjånes. Navnet kommer av det første byggeprosjektet i området, Bergmo btl., oppkalt 1962 etter gården Berg som området ble utskilt fra.

Bergmo småkirke (Nøisomhedv. 45), fhv. arbeidskirke på Bergmo, innviet 29. februar 1981 og nedlagt 2017.

Kirka var drevet av Bergmo småkirkeråd siden 1978, i midlertidige

lokaler i påvente av permanent kirkebygg. (Bergmo kirke, med planlagt byggestart 1977, ble aldri bygd.) En brakke oppført 1972 for Bergmo Samvirkelag ble kjøpt og ombygget på dugnad 1980 (ark.Trond Lage Edvardsen). Egen prest fra 1984, senere drevet av Bolsøy menighet. Bygget ble solgt til kommunen 2015 og avviglet 2017. Lokalet brukes i dag bl.a. av den eritreisk-ortodokse menigheten →Medhane Alem.

350 sitteplasser, altertavle av treskjærer Trond Fiske (2001) henger i dag på Røbekk kirkesenter. Klokketårn oppført 1985.

Bergmo ungdomsskole (Bergmov. 19), ungdomsskole (8.–10. trinn) opprettet 1973, skolebygg oppført samme år (ark. Knut P. Bugge).

Elevtall: 284 (1973), 330 (1997), 310 (2020).

Bergmovegen, Bergmo, fra Retirovegen til Amtmannvegen. Oppkalt 1963 etter Bergmo borettslag.

Bygninger: 19. →Bergmo ungdomsskole.

Bergsbakken, Øvre Berg, blindvei vestover fra Birkelandvegen. Oppkalt 1969 etter gården Bergsbakken.

Bygninger: 1b. Bergsbakken, våningshus av ukjent alder. Flyttet 150 m sør til nåværende plassering ca. 1895, ombygget flere ganger.

Bergsvatnet, innsjø i Moldemarka, mellom Øverlandsvatnet og Bårdsdalsvatnet. 0,17 km², 274 moh, del av Moldevassdraget. Vannet har navn

etter gården →Berg, som det har tilhørt fra gammelt av.

Oppdemmet til drikkevannsreservoar i første halvdel av 1800-tallet, nåværende demning oppført 1917, 1934 og 2011. Hoveddrikkevannsreservoar for byen, sammen med Moldevatnet, siden 1983, Hindalsrøra renseanlegg oppført 1983/99.

Bergsvika (gnr. 119), matrikelgård på Nesjestranda. Her er det funnet en øks og en uferdig øks fra eldre steinalder (omkr. 10 000–4000 f.Kr.), fem økser fra yngre steinalder (omkr. 4000–1800 f.Kr.), og en jernøks trolig fra yngre jernalder (omkr. 550–1050). Navnet kommer av vika som først fikk navn etter gården Berg og som i dag heter Bergsvikbukta. Første kjente bruker er en Ingemar i Bergsvika i 1520. Gården tilhørte Veøy kirke fra middelalderen av, og fungerte som klokkergård fra før 1701 til den ble kjøpt av fylkeskommunen i 1939.

Bergsviksetervegen, Søsnes, blindvei fra Vikdalsvegen og nordover mot Bergsviksetra. Gammel setervei, navnet vedtatt 2018. I dag er området hyttefelt, til dels med eldre seterbygninger fra 1800-tallet.

Bergsvik skole (Hamnavikv. 43), fhv. folkeskole (7–14 år) på Nesjestranda. Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og omfattet da gårdene fra Vågseter til Malo. Kretsen ble slått sammen med Nesje og Gribbestad i 1957, nedlagt og innlemmet i Vågsetra skolekrets 1970. Bygningen er oppført 1894, og har

vært drevet som grendahus av Skåla Helselag siden 1972.

Elevtall: 24 (1891), 58 (1930), 120 (1970).

Bergsvikvegen, Sølsnes, fra Bergsvikbukta til Vikdalsvegen. Oppkalt 1986 etter gården Bergsvika.

Bygninger: 5. «Husmorskolen», se →Nesjestranda vgs.–28. Klockergården, romsdalslån oppført ca. 1860, en eldre røykstue ble da revet og materialene gjenbrukt til et hus i Vikdalsv. 4. Gården fungerte som klokkergård fra før 1701. Her ble Moldes første barnebibliotek opprettet 1859, her lå også →Nesjestranda vgs. 1940–56.

Bergsvingen, Øvre Berg, blindvei sør- over fra Bergsbakken. Oppkalt 1969 etter gården Berg (gnr. 29).

Bergvegen, Lillevika, fra Julsundvegen til Lillevikvegen. Veien gikk opprinnelig fra sjøen til Glomstuvegen, over husmannsplassen Nedre Bergstykket, navn etter handelsborger Ludvig Mathias Berg (1811–76) som ryddet plassen 1849. Navnet vedtatt 1938. Husmannsplassen ble ekspropriert 1953 i forbindelse med byggingen av Fylkessjuehuset, dagens trasé anlagt 1987.

Bygninger: 7. Bergheim, laftet tømmerhus oppført 1920 for redaktør og senere stortingsmann og fylkesmann Olav Oksvik (1887–1958). – 11. Enebolig oppført 1987 (ark. Kjell Vatne), bygget mottok Molde kommunes byggeskikkpris 1997.

Bestillingsmennene, fhv. politisk parti for offentlige tjenestemenn. I Molde

stilte partiet liste ved valget i 1913, og amtskontorist Nils B. Elvsaa (1886–1963) satt én periode som kommunestyrerepresentant. (Han ble 13 år senere ordfører for Venstre.)

Bevermyra, Gjerhaugen, vei fra Olav Oksviks veg til krysset Ravnebakken–Bokfinkvegen. Navngitt 1984 i samsvar med dyrenavn-temaet i Gjerhaugen. Veien har ingen adresser.

Bibliotek. De første bibliotekene i Molde var tilknyttet foreninger, det eldste kjente var →Harmonien Klubb-selskaps leseforenings bibliotek, opprettet 1795. Bibliotekets nærmere 1000 bind ble i 1860 donert til Molde middel- og realskole. Det første biblioteket i Molde som var åpent for alle var Romsdals Amts Landhusholdnings-selskaps allmuebibliotek, åpnet 1818. Molde middelskoles bibliotek, opprettet 1832, var også åpent for alle.

Senere opprettet Det kongelige selskap for Norges vel flere biblioteker, i Molde 1831 og i Veøy samme år, i Bolsøy 1834. Biblioteket på Veøya var bekostet av kirka og oppbevart i sakristiet på gamle Veøy kirke, og gratis tilgjengelig for gårdbrukere men ikke husmenn. Biblioteket i Molde hadde også et eget leserom. Senere kom flere leseforeninger med egne bibliotek, bl.a. ved ungdomslagene. Kirkesanger Jørgen Olafsen opprettet det første barnebiblioteket på Klockergården i Bergsvika i 1859. Fængselsbibliotek på →Rådstua i Molde fra 1882.

Bolsøy kommunale folkeboksamling ble opprettet 1877, og Veøy hadde en kommunalt lønnet bibliotekar i 1898.

Bibliotek Molde folkebiblioteks lokaler på Gotfred Lies plass, fotografert på åpningsdagen 24. september 1962. (Foto: Kirkhorn/Romsdalsmuseet.)

Molde kommunale folkeboksamling ble opprettet 1909, se →Molde bibliotek.

Bilbyen, næringsområde på Eikrem, opparbeidet fra 2017. Her ligger fem bilforretninger.

Birger Hatlebakks veg, Moldegård, fra Kåre Solhjells veg til Fannestrand-

vegen. Oppkalt 1998 etter Glamox-grunnlegger Birger Hatlebakk (1912–97). Strekningen var før dette en del av Grandvegen. Hovedsakelig forretnings- og industribygg.

Bygninger: **1-5.** →Molde Storsenter. – **15.**→Glamox. Her lå tidligere den kommunale søppelplassen →Rottedungen. – **30.** Molde brannstasjon, oppført 2000 (ark. Kjell Kosberg).

Birkeland AS, E., fhv. fotograffirma grunnlagt 1867 i Molde av Erik J. Birkeland (1841–1921), nedlagt 2019.

Firmaet startet i Parkvegen 14 i 1867, og flyttet til Torget i 1939. Portrettarkivet gikk tapt under bombeangrepet i 1940, men natur- og bybildene var ennå ikke flyttet fra Parkvegen, disse overlevde krigen og er i dag bevart hos Romsdalsmuseet. Egne lokaler i Storg. 30 fra 1957. Firmaet var lenge en av Moldes eldste bedrifter og Norges eldste familiebedrifter.

Tidligere navn: E. Birkeland fotografisk atelier (1867), E. Birkeland AS (1939).

Birkelandvegen, fra Frænavegen til Fannebostadvegen. Oppkalt 1956 etter gårdene Birkeland og Vestre Birkeland, navnet ble konstruert i 1893. Nedre del av veien ble tidligere kalt Mjølkebakken, etter Bolsøy Meieris personalbolig i nr. 6.

Bygninger: **1.** Forretnings- og boligblokk oppført 2011. Her lå tidligere kolonialforretningen →Øvre Bu. – **3.** Forretningsbygg oppført 1962 som forsamlingshus for →Brunstad Kristelige Menighet Molde, overtatt 1998 av Menigheten Troens Fellesskap. Forretningsbygg siden 2012. – **6.** Mjølkebakken, firemannsbolig oppført 1951 som personalbolig for Bolsøy Meieri. – **17.** Birkeland, våningshus trolig oppført ca. 1893 for gårdbruker Petter Olsen Birkeland (1864–1934). – **42b.** Nordteigen, våningshus trolig oppført ca. 1879 for gårdbruker Anders Knudsen Bergsbakk (1829–1912).

Bjerkalia (gnr. 100), fhv. markegård på Kortgarden. Navnet viser til bjørke-

skog. Første kjente bruker er en Jon i Bjerkalia i 1623. Gården lå øde fra slutten av 1600-tallet, og eksisterer i dag bare som et eiendomsnummer. Eiendommen ble brukt til vedhogst på midten av 1800-tallet.

Bjertelibakken, også kalt Bjertelihaugen. Tidligere navn på området langs østre del av Parkvegen. Navn etter enke Eli Knutsdotter Lund (ca. 1733–1807) fra Vågstranda, kalt Bjerteli etter sin mann Bjerte Olsson Bjorli, de bodde i et våningshus på 50 m² her. Huset ble revet på slutten av 1870-tallet, nøyaktig hvor det sto er usikkert.

Hele området opp til Gjendemshammeren og ned til nåværende Vektergata var tidligere kalt Bjertelihaugen. Selve haugen ble delvis sprengt vekk under utbedring av Øvre veg 1884. Navnets opprinnelse var lenge glemt, og det uttales i dag som om sisteleddet var «li». (Se også →Villa Bjerteli.)

Bjordal arkitektkontor, fhv. arkitektkontor grunnlagt 1951 i Molde av Ivar Bjordal (1914–84), nedlagt 1984.

Bjordal tegnet flere større institusjonsbygg i hele fylket, bl.a. skoler, aldershjem, rådhus og samfunnshus. Hans største prosjekter i Molde var Romsdalsheimen (Storg. 19), vestfløyen på Molde vgs., Sjukepleiarhøgskolen i Glomstuvegen og Røbekk omsorgsenter.

Størstedelen av produksjonen var likevel ene- og tomannsboliger. De nøkterne og praktisk orienterte «Bjordalhusene» besto ofte av små variasjoner av de samme grunnelementene, karakteristisk for boligbyggingen

i etterkrigstiden. Til sammen ble det bygget omkring 220 Bjordal-hus i Molde, og enkelte ellers i fylket, i perioden 1951–63. Disse finnes i hele byen, men er spesielt konsentrert i området Fagerlia/Solbakken/Langmyrvegen/Skogvegen, hvor flere tilnærmet originale hus står fremdeles.

Til tross for at Bjordal selv var eneste ansatte i firmaet, var det blant de mest produktive i Molde i perioden etter krigen, da boligetterpørselen var enorm. Bjordal var også statlig reguleringsarkitekt for Molde, Åndalsnes og Sunndalsøra 1947–52.

Bjønnan, Bjørset, blindvei i en slynge nordover fra Glomstuvegen. Boligfelt oppført 1992–98.

Oppkalt 1992 etter det eldre områdenavnet Bjønnabakkan, beitemarka Bjønnaattlegå under Bjørset og skibakken kalt Bjønnan. Her var det arrangert skirenn allerede i 1881. Navnets opprinnelse er usikker, og kan vise til enten dyret eller personnavnet Bjørn, forekomst av bjørnebær, eller en bjønn, en type kjettingstropp for å sikre tømmerstokker før transport.

Bjørkevegen, Bergmo, blindvei østover fra Tollevegen. Oppkalt 1971 etter treslaget bjørk. Tomannsboliger oppført 1970–71 (ark. Knut P. Bugge) for Mobo.

Bjørkfinkvegen, Råkhaugen, fra Fjellvåkvegen til Flaggspettvegen og Råkhaugvegen. Navngitt 1981 i samsvar med fuglenavn-temaet i Råkhaugen. Tomannsboliger oppført 1986.

Bjørnebakken, Årø, fra krysset Tvesenvegen–Årøråket til rundkjøringa i Årølivegen. Navnet kommer opprinnelig av Bjønnabakken, som går ned mot Europavei 39. Det kan vise til dyret bjørn, eller mer trolig husmann og smed Bjørnard Larsson (1738–1812) fra Lesja, som byslet en plass her i 1792. Navnet ble uttalt «Bjønnal». Veinavnet vedtatt 1983.

Bygninger: 17. Utheim, bolighus oppført 1907 for gårdbruker Jørgen Hansen Årø (1865–1942).

Bjørnebæråsen, Høgnakken, vei i en slynge nord for Kreklingbakken. Navngitt 1995 i samsvar med bær- og plantenavn-temaet i Høgnakken. Rekkehus oppført 2001.

Bjørnsonhuset (Gideonv. 2), kulturhus oppført 2002 (ark. Kjell Kosberg). Hovedsalen har 800 plasser og fungerer også som konferansesenter for Seilet hotell.

Bjørnsonfestivalen, årlig internasjonal litteraturfestival stiftet i Molde av Knut Ødegård, Jostein Sæbøe og Arne Ruset. Festivalen ble avholdt første gang som del av byens 250-årsjubileum i 1992, og var landets første litteraturfestival. Den avholdes hver august, med arrangementer både i Molde, Eidsvåg og Eikesdalen.

Festivalen har et bredt internasjonalt fokus, spesielt på ytringsfrihet og menneskerettigheter, og har hatt arrangementer med flere av verdens største forfattere, bl.a. nobelprisvinnerne Wole Soyinka og Seamus Heaney, samt Gore Vidal, Margaret Atwood,

Milan Richter og Yehuda Amichai.

Festivalen var aktiv i å få Molde inn i fribyordningen for forfulgte forfattere, byen har i perioden 2005–19 bosatt seks forfulgte forfattere fra diktaturer og krigsområder. Festivalen opprettet også Fredslunden på Glomstua, og deler hvert år ut Bjørnsonstipendet til lovende forfattere. I 2019 hadde festivalen 65 arrangementer og 14 000 besøkende.

Bjørnsons plass, parkeringsplass mellom Aker stadion og Seilet hotell. Oppkalt 2002 etter forfatter Bjørnstjerne Bjørnson (1832–1910) fra Nettet, som bodde i Molde 1844–49. Her lå tidligere →Gideon motorfabrikk.

Bjørnstjerne Bjørnson-akademiet (Det Norske Akademi for Litteratur og Ytringsfrihet), frittstående organisasjon stiftet 2003 i Molde av forfatter Knut Ødegård, for å fremme litteratur og ytringsfrihet i Bjørnsons ånd. Akademiet deler ut den årlige Bjørnstjerne Bjørnson-prisen.

Siden 2017 holder akademiet til i Bjørnsons hjem Aulestad i Gausdal, og prisutdelingen foregår i tilknytning til Sigrid Undset-dagene på Lillehammer.

Bjørnstjerne Bjørnsons veg, Sentrum–Bjørset, fra Sandvegen til Bjørsetgrensa vest for Strandheimvegen. Veien ble prosjektert allerede på 1920-tallet, men opparbeidet først på 1950- og 1960-tallet i forbindelse med den store boligutbyggingen her.

Strekningen som lå i Molde by fikk navnet Bjørnstjerne Bjørnsons gate i 1954, mens den delen som lå i Bolsøy

fikk navnet Bjørsetveien i 1956. I 1966 ble hele strekningen endret til Bjørnstjerne Bjørnsons veg. Opprinnelig forslag var Hospitalsvegen, det gamle navnet på Sandvegen.

Oppkalling etter Bjørnstjerne Bjørnson var siden 1930-tallet flere ganger foreslått på større veier i sentrum, deriblant Parkvegen, Romsdalsgata og Fannestrandvegen.

Bygninger: **2a.** «Ibsenhuset», oppført 1902 for dampskipsekspeditør Jørgen Ibsen (1858–1937) fra Bergen. Opprinnelig i sveitserstil, ombygget 1979. En av Moldes første barnehager ble drevet her av Anna Ibsen 1922–ca. 1940. Bak huset står en bygrensestein fra 1889. **6.** →St. Carolus sykehus. – **25.** Skrenten, bolighus i nyklassisistisk stil oppført 1917 (ark. Trygve Solemdal) for eier av Gideon motorfabrikk, Sofus Jørgensen (1869–1946) fra Horsens i Danmark. Det ble hentet inn danske murere for å bygge huset. – **(34).** Villa Bjordal →Nini Roll Ankers veg 9a. – **45.** Sykehotell oppført 1976 for Molde Sanitetsforening, innlemmet i Molde sjukehus 1978 og i drift til 2007. – **55-65.** Leilighetshus oppført 1969, opprinnelig som Søsterbo brl. for pensjonerte sykepleiere ved Molde sjukehus.

Bjørset (gnr. 23), bydel og matrikkelgård vest for sentrum. Her er det gjort flere steinalderfunn, deriblant →Bjørsetsteinene med helleristninger. Navnets opprinnelse er ukjent, men det kan komme av norrønt *bjórr* (bever), *bjørk* (bjørk), eller et personnavn som Bjørn eller Bjørka, og *setr* (sete, bosted) eller *sætr* (seter). Gårdsnavn på -set antas å være ryddet i vikingtiden

Bjørset Hovedbygningen på Bjørset gård, oppført ca. 1884 for Claus Møller og revet 1967. Her holdt Molde folkehøgskole til fra 1919. (Foto: Ukjent/Romsdalsmuseet.)

(omkr. 800–1050), den norrøne formen kan ha vært *Bjorkusetr*. Gården er først nevnt i skriftlige kilder ca. 1433, første kjente bruker er en Brit på Bjørset i 1597.

Hovedtunet skal fra gammelt av ha vært et klyngetun med tre bruk rett vest for Glomstua. Fra 1790 var gården eid av Møllerne på Moldegård. Da Peter Ricardus Møller (1792–1849) arvet gården i 1811, bygget han nytt tun der Glomstua ligger i dag. I 1865 hadde gården to bruk og 13 husmannsplasser, med til sammen 85 innbyggere. Gården hadde seter på Hjertsetra sør for Varden, først nevnt i 1723. Setra ble senere flyttet til Bjørsetsetra vest for Storlihytta. Rester står fremdeles etter bygningene, som trolig ble revet i siste halvdel av 1800-tallet.

Peters sønnesønn Claus Møller (1847–1943) bygget et nytt tun ca.

1884 der Molde folkehøgskole står i dag. Hovedtunet med våningshuset ble solgt til Rauma ungdomsskole 1919 og revet 1967. Driftsbygningene er også revet, med unntak av forpakterboligen som i dag har adresse Ingebriktv. 6. Det siste hovedtunet på Bjørset var →Bjørseto, oppført 1932 og ombygget til barnehage 1978. Gårdsdriften opphørte 1964.

En del tomter langs sjøen ble skilt ut til industri og industriboliger fra rundt 1910. Områdene lenger nord ble regulert til boligbygging i 1951, og gradvis utbygget de neste tiårene. Grunnkretsene Bjørset og Strandheim har i dag 2185 innbyggere.

Bjørsetalléen, Bjørset, fra Julsundvegen til Glomstuvegen. Alléen av lind, ask og lønn ble plantet omkring 1895, og gikk tidligere inn til hovedtunet på

Bjørset. Flere trær ble ødelagt under nyttårsorkanen i 1992, de gjenværende er blant de eldste allétrærne i byen.

35. →Møretun.

Bjørsetbovegen, Bjørset, fra Skolevegen til Strandheimvegen. Oppkalt 1971 etter Bjørsetbo brl.

Bygninger: **1-18.** Bjørsetbo brl., boligblokker med til sammen 71 leiligheter oppført 1968 (ark. Knut P. Bugge) for Mobo.

Bjørsetelva, elv fra Skjennarheia, Storlidalen og gjennom Bjørset ved Cecilienfryd til Lillevika. Også kalt Sagelva, det har vært sagbruk her fra 1600-tallet til 1930.

Navnet er også brukt om bekken som går fra Bjønnan, langs Bjørsetalléen, over Bjørsetsletta og ut ved Storvika.

Bjørsetholmen, holme i Moldefjorden, ca. 1,5 daa, høyeste punkt ca. 4 moh. Øya har fra gammelt av tilhørt Bjørset gård, og er fremdeles i privat eie.

Bjørsetsletta, Bjørset, blindvei østover fra Bjørsetalléen. Vedtatt som gatenavn 1994. Tidligere også kalt Sivertvegen etter gårdbruker Sivert Johansen Bjørset (1894–1979), som vokste opp på husmannsplassen Storvika og kjøpte eiendommen 1915.

Bygninger: **3.** (tidl. Julsundv. 103) Våningshus på husmannsplassen Storvika, trolig oppført før 1843. Typisk romsdalsk byggeskikk, senere modernisert med vindusomramminger og bordkledning i sveitserstil. Stabbur oppført ca. 1850.

Bjørsetsteinene, også kalt Storviksteinene, to steiner (Bjørset I og II, også kalt Storvik I og II) like øst for Bjørsetalléen, med helleristninger antatt å stamme fra yngre steinalder.

Tegningene på Bjørset I, den største steinen, viser en gruppe ubestemmelige figurer/symboler som er vanskelige å tolke og datere. Den spesielle tegnestilen er ikke kjent fra andre helleristninger. Bjørset II er mer typiske veideristninger som trolig viser en type hval og en type hjortedyr; disse er antatt å være 5000–6500 år gamle.

Bjørset I ble oppdaget i 1937 da den skulle sprenges for å rydde åker, den andre i 1939. I området rundt steinene ble det i 2016 også funnet flere flintavslag og trekullrester; karbondatert til 3625–3370 f.Kr.

Steinene er automatisk fredede kulturminner. Tegningene kan være vanskelige å se, bortsett fra midt på dagen i godt sollys.

Bjørsetsteinene med helleristninger antagelig fra yngre steinalder. Den minste steinen viser trolig en nise og et hjortedyr, mens tegningene på den største steinen har en uvanlig tegnestil og er ikke tolket. (Foto: Ukjent/Molde kommune.)

Bjørset Vel, velforening stiftet 8. november 1983 for området mellom Kvam gravsted og Bjørsetbekken. Foreningen driver bl.a. merking av turstier og rydding av friluftsområder. 121 medlemmer.

Bjørsito (Sagv. 10), eiendom utskilt 1916 fra Bjørset til grosserer Rolf Møller (1887–1975). Navnet er spansk for «Lille Bjørset», familien drev lenge klippfiskhandel i Barcelona.

Våningshus i nyklassisistisk stil oppført 1932 (ark. Jens P. Flor). Ombygget 1978 til Lillekollen barnehage, opprinnelig for ansatte ved Fylkessjukehuset, drevet av Molde kommune siden 2008.

Bleikedammen → Mølledammen.

Blixmarka, tidligere navn på området mellom Myrabakken og Parkvegen, der Vektergata går i dag. Navn etter tollbetjent Nils Blix (1752–1818) som bodde nederst i Myrabakken 1801–07 og brukte marka her til beite. Senere lå fru Fladseths planteskole her. Navnet gikk ut av bruk da Vektergata ble opparbeidet 1949.

Blokkebærvegen, Høgnakken, fra Blåbærli til Vassfaret. Navngitt 1990 i samsvar med bær- og plantenavn-temaet i Høgnakken. Ene- og tomannsboliger oppført 1999–2003.

Blomstervegen, Glomstua, blindvei nordover fra Moldelivegen. Oppkalt 1963 etter Fladmarks gartneri, nå Plantasjen, som startet her ca. 1930. Ene- og tomannsboliger oppført hovedsakelig 1981–89.

Blåbærhaugen, Høgnakken, vei ved Tyttebærsvingen. Navngitt 1996 i samsvar med bær- og plantenavn-temaet i Høgnakken. Rekkehus oppført 2000.

Blåbærli, Høgnakken, fra Olav Oksviks veg til Tyttebærsvingen. Navngitt 1990 i samsvar med bær- og plantenavn-temaet i Høgnakken. Siden blåbær er den vanligste bærtypen i området, ble dette valgt som navn på den lengste veien.

Blåmeisvegen, Råkhaugen, i en slynge øst for Måltrostvegen. Navngitt 1981 i samsvar med fuglenavn-temaet i Råkhaugen. Eneboliger oppført 1982–83.

Bokfinkvegen, Råkhaugen, fra Råkhauvegen til Ravnebakken–Bevermyra. Navngitt 1981 i samsvar med fuglenavn-temaet i Råkhaugen. Eneboliger oppført 1988–89.

Bygninger: 1–23. «Den hvite murbyen», leilighetsbygg i spanskinspirert stil oppført 1989 (ark. Kjell Kosberg).

Bolsønes Verft AS, fhv. skipsverft grunnlagt 1892 på Nygerdet på Bolsøneset av Nils Knutsen Bolsønes (1854–1935). Produksjonen ble flyttet til Fuglsetneset i 1905, dette området kalles fremdeles Bolsønes etter verftet. Nedlagt 1984.

Verftet bygget først seilskip. Det første dampskipet, «D/S Pluggen», ble bygget 1901 og den første motorbåten i Romsdal, «M/B Forsøk», i 1902. Rundt 40 skip ble bygget mens verftet lå på Bolsøya. For å få en bedre havn og mer sentral beliggenhet, bl.a. med tilgang til telefon, ble verftsbygningene

demontert og flyttet til Fuglsetneset i 1905. Her ble verftet et sentrum på Fuglset, med bl.a. butikk 1918–66 og postkontor 1935–63.

Verftet drev også egen motor- og maskinproduksjon under merkenavnet Konkurrent 1915–25, og produserte også andre metallprodukter som bl.a. campingvogner og lyktestolper. Spesialitetene var på 1930-tallet ishavsskuter, fra ca. 1970 bilferger, supplyfartøy og kjøle- og varmeanlegg. Eksport til Europa, Sovjetunionen, Asia og Afrika. Da verftet ble nedlagt i 1984, hadde det produsert 272 skip. Anlegget har vært drevet som reparasjonsverksted siden 1986, overtatt av FjordI 2010.

Tidligere navn: Nils K. Bolsønes Båtbyggeri (1892), Bolsønes Skibsbyggeri & Mekaniske Verksted (1915), Bolsønes Verft (1925), Bolsønes Slipp og Mekanisk Verksted (1986).

Ansatte: 100 (1924), 77 (1946), 180 (1970).

Bolsøy (gnr. 17), matrikelgård på Bolsøya. Her er det gjort omfattende arkeologiske funn, se →Bolsøya. Gården har i dag navn etter øya. Navnet på nabogården Litlebostad (norrønt: «den lille gården») kan tolkes som at Bolsøy-gården i norrøn tid har vært kalt *Miklibólstaðr* («den store gården»). Gården var blant de rikeste i området, og antas også å være blant de aller eldste. Det gamle tunet kan ha ligget noe sør for Jutehaugen. Første kjente eier er Tore Teiste ca. 1433.

Bolsøya, øy i Romsdalsfjorden, 4,9 km², 487 innb., høyeste punkt 62 moh, ca. halvparten av arealet er produktiv

skog, 1/5 er dyrket mark. En person fra Bolsøya kalles en bolsøying, mens en bolsøyværing viser til en person fra gamle →Bolsøy kommune.

Tradisjonell uttale er *Børsøyna*. Navnet er først nevnt ca. 1433, opprinnelsen er usikker men kan komme av norrønt *ból* (gård, bebyggelse).

Her er det gjort omfattende arkeologiske funn av flintredskaper fra steinalderen, en av Norges eldste jernsmier hvor det ble produsert nagler til skip rundt år 200, tre store sølvhalsringer, flere våpenrester og tufter etter et naust på 35×10 m fra vikingtiden, samt flere gravrøyer, steinsirkler og den 5,1 m høye bautasteinen →Trollpila. Flere gravrøyer er også fjernet, senest under veiarbeid på 1950-tallet.

Øya lå sentralt for sjøfarten på romsdalsfjordene, og var i førkristen tid et viktig handelssted og politisk sentrum. Bolsøygårdene har vært blant de rikeste i området, og øya har antagelig vært et høvdingsete, tingsted, og sentral i den sjømilitære organiseringen i norrøn tid, leidangen. Man antar at maktsenteret flyttet seg til Veøya etter kristningen av landet. Det har vært kirke på Bolsøya siden før 1433, øya har gitt navn til Bolsøy prestegjeld fra 1740 og dermed også Bolsøy kommune som eksisterte 1838–1963.

De største industribedriftene på øya var Bolsønes Verft (flyttet til Fuglset 1905) og Bolsøy Steinbrudd (nedlagt 1989). Bolsøya fergekai åpnet på Torhus i 1955 med samband til Molde, nedlagt da øya ble forbundet med fastlandet via Fannefjordtunnelen 1990 og Bolsøybrua 1991.

Bolsøya fotografert vestover. Bolsøybrua i forgrunnen åpnet i 1991, og var fylkets lengste i ett år. (Foto: Øyvind Leren.)

Bolsøya Hornmusikk, korps stiftet 26. mai 1981 på Bolsøya for å spille i neste års 17.mai-tog. Foreningen arrangerer i dag basarer, julegrantenning, m.m. Egen kjenningsmelodi, «Bolsøyamarsjen», komponert av Kolbjørn Venaas. 13 medlemmer.

Bolsøya Idrettslag, stiftet 24. september 1946. Laget har grupper for fotball og langrenn, arrangerer trimgrupper for voksne og barn og drifter kunstgressbane, lysløype/tursti og eier grendahuset →Øytun. Gul og rød drakt. 180 medlemmer.

Bolsøya kirke, fhv. hovedkirke i →Bolsøy prestegjeld. Kirka sto på Bolsøya kirkegård, og var en laftet

korskirke innviet 1. desember 1726 og revet 1907. Her ble Bolsøy prestegjelds valgmannsmøte til riksforsamlingen holdt 15. februar 1814. Kirkeklokker støpt 1827 og 1855 brukes i dag i Røvik kirke. Kirka skal også ha hatt to eldre klokker, fra 1609 og 1751, som i dag er borte.

Bolsøya hadde vært kirkested fra middelalderen av, da øya lå sentralt for sjøfarten på fjordene. Ettersom landeveiene ble bygget ut på 1700- og 1800-tallet, ble reiseveien til sjøs oppfattet som tungvinn for en stor del av befolkningen. Etter flere tiårs debatt ble →Røbekk kirke oppført som ny hovedkirke i 1898 og →Røvik som sognekirke 1905. Bolsøya kirke ble revet 1907, og materialene ble

Bolsøya var et viktig lokalt handelssentrum og politisk tyngdepunkt i førkristen tid, og her bodde noen av de rikeste og mest innflytelsesrike personene i Romsdal. Dette sølvhalsbåndet fra vikingtiden, på over 400 gram, ble funnet under grøftegraving på 1800-tallet. (Foto: Kulturhistorisk museum, Oslo.)

brukt til en sjøbod på Hessa i Ålesund som brant i 1935. To av kirkeklokkene, altertavla, prekestolen og døpefonten brukes i dag i →Røvik kirke. Kirkespiret står på Romsdalsmuseets kapell. Rester av kirketufta er fremdeles synlig inne på kirkegården.

Rivingen i 1907 var svært kontroversiell. Det har siden 1929 vært samlet inn penger til ny kirke på Bolsøya. Flere kapeller har vært prosjektert, ett av lokal gneisgranitt i 1986 (ark. Jostein Heggdal og Otto Nøst) og ett av tre i 1997, men av økonomiske grunner ble ingen av dem realisert.

Her sto tidligere en stavkirke oppført en gang før 1433, og sannsynligvis utvidet til korskirke omkring 1660. Denne ble revet i 1726.

Bolsøya kirkegård, kirkegård på Bolsøya innviet i middelalderen, kan-

skje som fortsettelse av en førkristen gravplass. Kirkegården er fremdeles i bruk, men har siden 1907 ingen kirkebygg eller kapell.

Røbekk kirkegård har, som hovedkirkegård for Bolsøy sokn siden 1898, tidvis vært kalt Bolsøy kirkegård i administrativ sammenheng.

Bolsøya skole (Trollpilv. 302), barne-skole (1.–7. trinn) på Bolsøya. Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, eget bygg oppført 1902. Tilbygg 1974, 1996 og 2010. Dette er Moldes eldste skolebygg som fremdeles er i bruk.

Elevtall: 21 (1891), 22 (1950), 61 (2020).

Bolsøya Vel, velforening stiftet 31. desember 1991. Foreningen har blant annet opparbeidet og trykket kart over turstier; arbeidet for gatebelysning, m.m. 50 medlemmer.

Bolsøybrua Bjelkebru i spennbetong fra Bolsøya til Skålahalvøya som del av Skålavegen (Fylkesvei 64). 555 m lang med 16 m klaring, oppført 1991, tegnet av Ingeniør F. Grøner AS. Brua var fylkets lengste fram til Gjemnessundbrua åpnet året etter. Gjennomsnittlig trafikk i 2020 er ca. 4000 biler i døgnet.

Bolsøy kommunale elektrisitetsverk, fhv. kommunalt foretak grunnlagt 1919, slått sammen med →Molde kommunale elektrisitetsverk og Sekken Kraftlag 1. januar 1964.

Verket eide ledningsnett og annen infrastruktur, men kjøpte all kraft fra produksjonsselskapet →Istad AS.

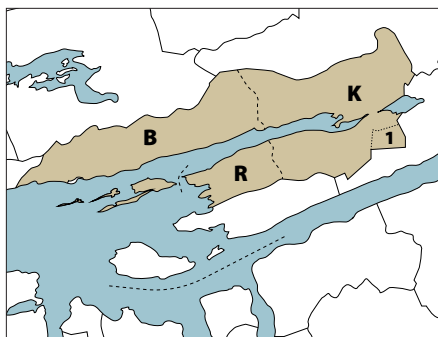
Bolsøya kirke fra 1726 sto helt øst på Bolsøya kirkegård, tuftene er fremdeles synlige. Rivingen i 1907 var svært omdiskutert, og det har flere ganger vært tatt til orde for å bygge en ny kirke på samme sted. Bildet er tatt mot sørøst, med Dvergneset og Nesje i bakgrunnen. (Foto: Ukjent/Romsdalsmuseet.)

Bolsøy kommune, fhv. kommune opprettet 1. januar 1838, slått sammen med Molde kommune 1. januar 1964.

Kommunen sammenfalt opprinnelig med Bolsøy prestegjeld, som den også var oppkalt etter, og omfattet altså området fra Kringstad til Hovdenakken (med unntak av selve byen), i tillegg til Bolsøya og Moldeholmene, til sammen 271,8 km². Kommunen hadde ved opprettelsen ca. 2400 innbyggere, ved nedleggelsen 7996. Gården Sotnakken ble overført fra Nesset kommune i 1877, Bolsøy avsto også

areal til Molde by i 1915 og 1954 (se nøyaktige grenser i kartbilaget).

Opprinnelig kalt Bolsø formannskapsdistrikt, fra 1863 Bolsø kommune eller Bolsø herred (fra 1917 stavet Bolsøy). Som flere av de gamle omlandskommunene omkranset den byen på alle kanter. Fram til 1954 var omlandskommunene (herredene) noe forskjellig organisert fra byene. Et eget kommunekontor ble opprettet i 1936, blant de første i fylket, med kontor i Storgata 56 i Molde. Bolsøy hadde ikke noe kommunevåpen, dette ble først

Bolsøy kommune og prestegjeld før 1. januar 1964. Prestegjeldet var delt i tre sogn: Bolsøy (B), Kleive (K) og Røvik (R). Gården Sotnakken (1) ble overført fra Nesset kommune i 1877.

vanlig utenfor byene på 1980-tallet.

Bolsøy kommune ble slått sammen med Molde by og deler av →Veøy og →Nord-Aukra kommuner 1. januar 1964.

Bolsøyneset, egentlig neset på østsiden av Bolsøya, opprinnelig kalt Bolsneset. Fuglsetneset øst for Molde sentrum kalles i dag Bolsønes eller Bolsønes-området, etter →Bolsønes Verft som flyttet virksomheten hit i 1905.

Bolsøy prestegjeld, fhv. kirkelig administrativ enhet, opprettet 1740 og avviklet 2008. Prestegjeldet ble utskilt fra Veøy prestegjeld i 1740, med de underliggende Molde og Kleive anneksogn. Prestegjeldet omfattet da Bolsøya, gårdene fra Kringstad til Botterlia, og til Hovdenakken på Skålahalvøya.

Molde sokn ble fradelt som prestegjeld 1858, Røvik sokn opprettet under Bolsøy 1896. (Opprinnelig navneforslag var Vågane sokn, etter områdenavnet Vågane, dette ble endret grunnet likhet

med Vågan sokn i Nordland.) Mordal krets i Nord-Aukra ble innlemmet i Bolsøy sokn 1964, Veøy sokn ble innlemmet i Bolsøy prestegjeld 1970. Grensen mot Molde prestegjeld justert 1970 og 1981. Røvik og Veøy sokn ble slått sammen 2009.

Prestegjeldene ble avviklet som administrativt nivå gjennom prostereformen 2004–08, i Bolsøy ble dette formalisert våren 2008. De fire sognene Bolsøy, Kleive, Sekken, og Røvik og Veøy ligger i dag direkte under Molde domprosti.

Bolsøy Steinbrudd, fhv. steinbrudd og steinhoggeri grunnlagt 1901 på Bolsøya av Erik Eriksen Bolsø (1860–1919).

Steinbruddet tok ut en rødbrunlig, strukket granittgneis fra fjellkanten mot sjøen sør på øya, samt på Forøya, Nord-Nesje og i Vågsetervågen. Firmaet leverte fasadestein til en rekke bygg i forbindelse med gjenreisningen av Ålesund i 1904 (bl.a. Svaneapoteket, Norges Bank og Rønnebergvillaen) og Molde i 1916 (bl.a. Elvsaaesgården, Telegrafgården, Solemdalgården, Superbgården og Strandgata 3, 5 og 13), i tillegg til store mengder brostein til Trondheim og Ålesund. Også noe eksport, bl.a. til Cuba. På det meste 60 ansatte i 1904. Steinbruddet ble etter hvert utkonkurrert av betong som byggemateriale, og drev fra 1935 mest produksjon av støpesand og pukk, fra 1961 sementstøperi. Nedlagt 1989

Området er i dag gjenvokst, og selve dagbruddet er knapt synlig. Ruinen av maskinhuset, oppført 1918, står fremdeles.

Tidligere navn: Bolsø Stenbrud (1901), Bolsøens Stenbrud Lie & Co (1918), Forøens Industri (1924), Bolsø Steinbrudd og Pukkverk (1935), Bolsøya Steinbrudd og Sementfabrikk (1961).

Bolsøy tinglag, rettsområde 1818–1927. Se →Fanne åtting.

Bolsøyvegen, Fuglset, fra Frænavegen til Langmyrvegen. Oppkalt 1954 etter Moldes daværende nabokommune Bolsøy. Opprinnelig navneforslag var Grensevegen: Veiens østside utgjorde grensa mellom Molde og Bolsøy kommuner 1952–64. Navnet var tidligere også brukt om veien over Bolsøya som i dag heter Trollpilvegen.

Bygninger: **10**, **12**. Austri og Vestri, to bolighus opprinnelig oppført 1943 som offisersboliger i den tyske leiren på Fuglset. Bygningen ble delt i to og ombygget til boliger 1948. – **13**. Solhaug, gårdsbruk utskilt fra Moldegård 1902, våningshus flyttet hit fra Kleive ca. 1905.

Bombeangrepet i 1940, vanligvis kalt «bombinga», se →Okkupasjonen 1940–45.

Bordal (gnr. 93), matrikkelgård og dalføre på Kortgarden. Gården har aldri vært drevet som et eget bruk, men ble skyldsatt i matrikkelen av 1723 og har vært engteig, tømmerskog, seter og sagbruk for Holsbøen. Navnet kommer trolig av det eldre elvenavnet *Bora* (norrønt «den som skjærer seg fram»).

Borgerlisten, fhv. lokalparti stiftet 2015 av forretningsmann Terje Tovan (f. 1951). Partiet startet som et protestparti mot Europavei 39 gjennom sentrum, senere også veiprojektet Møreaksen. Partiet hadde fire representanter i kommunestyret i perioden 2015–19, nedlagt 2019.

Borgervæpning var en tidlig heimevernsorganisasjon i byene, i Molde muligens først stiftet omkring 1750. I motsetning til de ordinære forsvarsstyrkene, var borgervæpningen underlagt byfogden med byens handels- og håndverksborgere som offiserer. Denne første organisasjonen i Molde var trolig kortlevd.

I forbindelse med krigsfaren under Napoleonskrigene ble det etter kongelig reskript av 27. februar 1801 gjenopprettet borgervæpninger i flere kystbyer, som både skulle fungere som en ordensmakt i byen og som et forsvar mot ytre fiender. I Molde besto den av to avdelinger på til sammen 91 mann. Danmark-Norge ble trukket inn i krigen i 1807, og året etter ble borgervæpningen i Molde utstyrt med fire kanoner som ble plassert først ved den daværende Tollbua (der Storg. 12 står i dag), senere på Blixbrygga (omtrent der parkeringsplassen til Strandgata 10 ligger i dag). Batteriet i Molde kom, i motsetning til i Kristiansund, aldri i kamp og kanonene ble senere sendt dit. Borgervæpningen i Molde var fremdeles i funksjon, i alle fall på papiret, i 1842, men eksisterte ikke lenger da alle landets borgervæpninger ble avviklet i 1881. Se også →Moldevakta.

Molde Borgervæbning ble stiftet 23. juni 2005 som en militærhistorisk interesseforening, og opererer tre saluttkanoner på Reknes ved 17. mai-feiring og andre anledninger.

Borvikvegen, Røvika, blindvei vestover fra Skålavegen til Geitnesvågen. Gammel gårdsvei, navnet stammer fra 1846 da Borvik ble utskilt fra Røvik. Gården har igjen navn etter Bordvika, et eldre navn på Geitnesvågen som viser til opplagssted for plank eller bord. Veinavnet vedtatt 1977.

Boråsvegen, fra Solhagen til Skogvegen. Oppkalt 1954 etter Moldes vennskapsby Borås i Sverige. (Opprinnelig navneforslag var Skogvegen.)

Bygninger: 29, 31, 33, 37, 45, 50. Bolighus i upanelt, maskinlaftet tømmer oppført ca. 1942 som offisersboliger i tyskerleiren i Frænavegen, etter typetegninger av Organisation Todt. Identiske hus, ofte misvisende kalt «finskehytter», står fremdeles i flere militærleire, bl.a. Lutvann, Trandum og Terningmoen. Kjøpt av kommunen 1947 og solgt som bolighus, hovedsakelig til offiserer. I dag har nr. 33 og 37 fremdeles tilnærmet original utforming. – **42-44.** Boligblokk oppført 1958 (ark. Knut P. Bugge) for Molde kommune. Blokk ble oppført for å skaffe leiligheter til de siste husløse etter bombeangrepet i 1940, som siden 1945 var innlosjerte i tyskerbrakker.

Bostadvegen, Bolsøya, blindvei vestover fra Trollpilvegen til sjøen. Strekningen øst for Bostadsaga er den gamle

gårdsveien til Litlebostad, til daglig kalt Bostad. Navnet vedtatt 2014.

Botterlia (gnr. 83), matrikkelgård på Istad. Navnets opprinnelse er ukjent: Det har vært tolket både som *Bortrelia*, den borterste (dvs. innerste) gården i lia; og som *Bordtre-lia*, hvor trærne skal ha vært gode emner til å skjære bord. Første kjente bruker er en Per i Botterlia i 1646. På gården var det brevhus 1911–63.

Botterlivegen, Kleive, fra Istadvegen til kommunegrensa mot Gjemnes, hvor veien skifter navn til Osmarkavegen. Navn etter gården Botterlia like ved kommunegrensa, navnet vedtatt 2014. Her har det vært vei fra Fannefjorden over Osmarka til Angvika fra gammelt av, betydelig oppgradert omkring 1790 som del av Den →trondhjemske postvei. Veien ble i 1804 omtalt som en «fortreffelig landevei». Veien har vært hovedvei siden 1825, riksvei siden 1931, og er i dag en del av Fylkesvei 665.

Ved gamleveien like før Dyrlibrua står en bautastein med teksten «Dyrli Broe 1838».

Boybakken, fhv. vei fra Gørvellalléen/Sandvegen til Storgata, der trappa til →Plassen går i dag. Navn etter Boye Larssen (ca. 1751–1823), også kalt Bård Larssen, som bodde her fra 1782 til sin død. Veien ble brolagt i 1851, navnet gikk ut av bruk etter omreguleringen av →Gørvellplassen i 1945. Senere ble →Trappekiosken bygd her.

Boybakken malt av Molde-kunstneren Andreas Sylthe en gang før 1940. Han har stått ved Sandvegen og sett nedover mot der Plassen ligger i dag. (Foto: Ola Gjendem/Romsdalsmuseet.)

Brattlivegen, Bekkevoll, fra Ola Fladmarks veg til Tanners veg–Mali Furunes' veg. Gammel gårdsvei, navnet stammer fra 1911 da gården Brattli ble utskilt fra Bjørset. Veinavnet ble vedtatt 1969, opparbeidet til boligfelt 1984–85. Nordskogvegen het Brattlivegen 1938–63.

Bygninger: 17. Ubebygd tomt, her lå tunet på Brattli. Våningshuset var oppført ca. 1852 for husmann og bryggerformann Anders Andersen Bergsvik (1824–1904), revet 1995. Tuntreet, et stort kirsebærtre, står fremdeles.

Brattnakkvegen, Elsås–Strande, blindvei nordover fra Fannefjordsvegen. Gammel gårdsvei til Brattnakken, navnet vedtatt 2016.

Brattset (gnr. 73), matrikelgård på Kleive. Navnet kommer av norrønt *brattr* (bratt) og *setr* (sete, bosted). Gårdsnavn med -set antas ryddet i vikingtiden (omkr. 800–1050). Første kjente bruker er en lvar på Brattset i 1608.

Brattåsen, Øvre Berg, blindvei vestover fra Birkelandvegen. Navnet er konstruert, vedtatt 1969.

Bregnelia, Hauglegda, blindvei vestover fra Lyngvegen. Navngitt 1987 i samsvar med bær- og plantenavn-temaet i Hauglegda. Hovedsakelig eneboliger oppført 1989–94.

Breiskarvegen, Solemdal, fjellvei fra krysset Røviklivegen–Kvernhuslia mot Breiskaret. Navnet vedtatt 1986.

Brennhammervegen, Lønset, blindvei nordover fra Lønsetbakken rundt knausen Brannhammaren, som trolig har navn etter en skogbrann. Her gikk tidligere en gammel skogssti. Eneboliger oppført 1970–76, veinavnet vedtatt 1987.

Brenslevegen, Årø, blindvei østover fra krysset Fannefjordsvegen–Øvre Årø. Oppkalt 2009 etter husmannsplassen Brensla under Indre Årø, bygget av Per Rasmusson (1765–1843) i 1793. Navnet kommer trolig av at plassen ble ryddet på en eldre branntomt.

Bygninger: 7. Brensla, husmannsstue oppført 1870, senere modernisert.

Brentøya, øy i Moldefjorden nordvest for Seterøya. 56 daa, høyeste punkt 16 moh. Navnet er nevnt i 1892, og har trolig oppstått etter en skogbrann hvor det tok lang tid før vegetasjonen kom opp igjen. Øst på øya ligger en gravhaug trolig fra bronsealderen.

Brevikfjæra, fhv. fjære der parkeringsplassen til Molde fergekai ligger i dag, også kalt Brevika. Navn etter fisker Erik Brevik (1842–1942) fra Grytten, som bodde her fra omkring 1880 og som skal ha vært et fast innslag på fjorden helt til sin død 100 år gammel. Fjæra ble fylt igjen da Molde fergekai ble anlagt 1983–84.

Britvegen, Kvam, fra Høgskolen i Molde til Skrenten og Julsundvegen.

Oppkalt 1982 etter Brit Andersdatter Kvam (1842–1922), kalt «Brit i Einå», som sammen med sin bror Anders drev husmannsplassen Einen fra 1867. Husene lå nord for parkeringsplassen ved Høgskolen i Molde, og ble revet på 1920-tallet.

Bygninger: 2–4. →Høgskolen i Molde.

Brokstad (gnr. 9 Øvre Brokstad og gnr. 10 Nedre Brokstad), matrikkelgårder på Skåla. Her er det funnet to steinalderøkser, og på Brokstadneset finnes en gravhaug. Gårder med navn satt sammen av *-stad* og naturnavn kan være så gamle som folkevandringstiden (omkr. 400–600 e.Kr.). Førsteleddets opprinnelse er uklar, men kan vise til personnavnet *Bróki*, eller ordet *brugde* (kant eller karm, da om fjellkanten hvor tunet har ligget tidligere). Første kjente bruker er en Ola på Brokstad i 1603.

Brubakken, Geitnes, vei fra Ransevegen til Skålavegen. Veien var opparbeidet 1822 som postvei, det ble da også bygget ei bru over Røa her. Brukar fra den gamle brua kan fremdeles ses under den nyere gangbrua av betong.

Gårdsbruket Brubakken ble utskilt fra Geitnes 1905, veinavnet vedtatt 1977.

Brunstad Kristelige Menighet Molde, avdeling av trossamfunnet Brunstad Kristelige Menighet, tidligere kalt Den uorganiserte menighet og populært kalt Smiths venner, stiftet 31. desember 1934. Forsamlingshus i Julsundv. 903 oppført 1998. 212 medlemmer.

Brunvoll AS, produsent av thrustere og styringssystemer for skip grunnlagt 1912 på Harøya av brødrene Andreas (1883–1975) og Anders (1885–1922) Brunvoll. Fabrikken flyttet til Molde i 1918.

I starten konstruerte, støpte og monterte firmaet motorer for fiskebåter på Harøya. I 1918 overtok de lokalene til →Engstrups Mekaniske Verksted i nåværende Strandgata 4. Ny fabrikkbygning ble oppført 1942 og senere utvidet flere ganger; revet 2016. Firmaet startet produksjon av sidestilte manøvreringspropeller for snurpebåter i 1965, og spesialiteten har etter hvert blitt thrustere og styringssystemer for ferger, marinefartøyer og andre spesialfartøyer med behov for presisjonsstyring. I 2000 ble 70 % av produksjonen eksportert til 22 forskjellige land.

Nye produksjonslokaler i Årøhaugen 2 oppført 1981, senere utvidet flere ganger. Firmaet flyttet all produksjon og administrasjon til Årø i 2016, og et leilighetskompleks ble bygget på det tidligere fabrikkområdet. Avdelinger i Volda og Dalen i Telemark siden 2016.

Tidligere navn: Brødr. Brunvoll Motorfabrikk (1932), Brunvoll AS (1985).

Ansatte (i Molde): 20 (1920), 90 (1978), 347 (2021).

Bryggerikaia, fhv. kaianlegg sør for Strandgata 13. Kaia ble oppført av Rauma Bryggeri i 1917, og kjøpt av kommunen i 1919 til en påtenkt jernbanetomt. Overtatt av Molde Steinhuggeri 1929. I 1951 oppførte Trelastlageret en kai like øst for denne. Begge kaiene ble revet i 1986 og området fylt ut, i dag går Kåre Solhjells veg her.

Brytarlars-vegen, Bolsøya, blindvei sør for Dragarøra. Oppkalt 2001 etter Lars Olsen Bolsø (1862–1953), som bodde på Sandvikbøen fra ca. 1889. Han ble kalt «Brytar-Lars» ettersom han «brøt jord» på oppdrag, det vil si å felle trær, rydde stein, grøfte og klargjøre nye åkerlapper. Eneboliger oppført 2001–09.

Buekorps, som i dag er en særegen bergensk tradisjon, var tidligere vanlig i flere kystbyer i kjølvannet av →borgervæpningene på 1800-tallet. Molde Guttekorps ble stiftet ca. 1901 og paraderte med 70 gutter under kongebesøket i 1906, men ble nedlagt ikke lenge etter. Et nytt korps, Molde Garde, ble stiftet i 1911. Dette korpset hadde mindre militært tilsnitt, og var kun aktivt et par år. Senere ble speiderbevegelsen en mer populær fritidsaktivitet i Molde.

Bussbygg AS, karosserifabrikk grunnlagt 1947 i Røvika av Paul Hovdenak (1905–90), Rolf (1909–73) og Arne Ahdell (1914–2007). Fabrikken produserte busser til 1975, totalt ble det bygget ca. 250 stk., i tillegg til karosserier for sykebiler, brannbiler og tankbiler. Siden 1960-tallet har firmaet spesialisert seg på gods- og fryseskap for lastebiler, og er i dag Norges største i denne bransjen. Fabrikkbygning (Skålav. 1002) oppført 1947 og senere utvidet flere ganger.

Ansatte: 27 (1962), 110 (1994), 117 (2020).

Bussholdeplassen →Rutebilholderplassen.

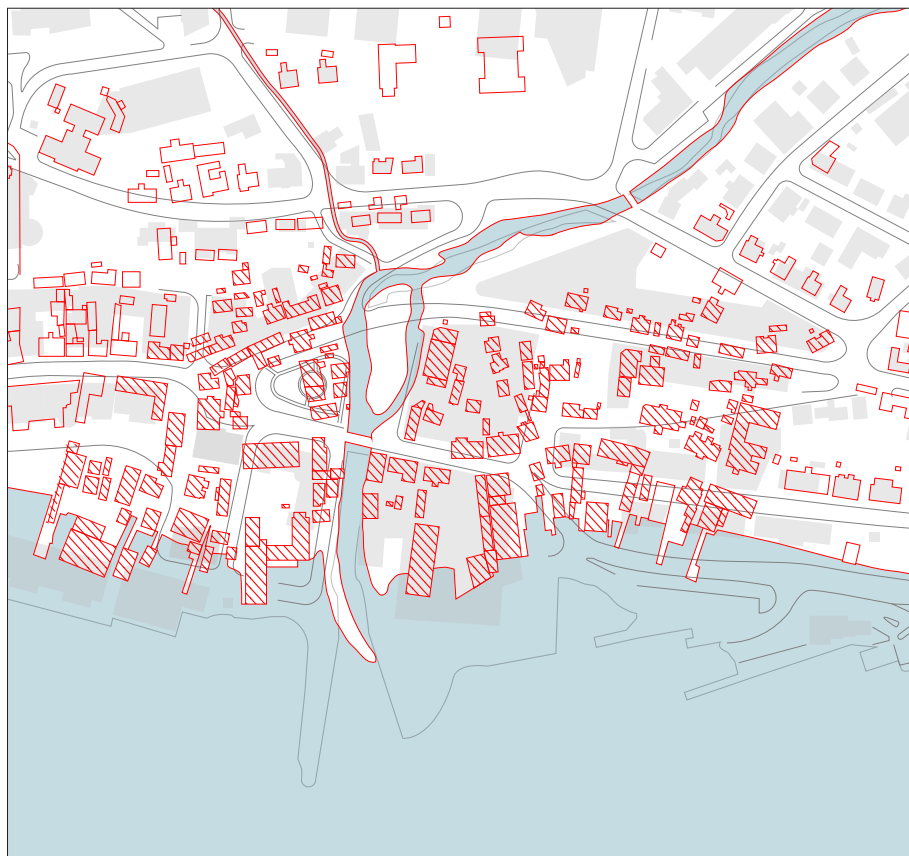
Bybrannen Bildet er tatt vestover fra Gotfred Lies plass mot Storgata, dagen etter brannen. Foran festivitetsbygningen og den gamle Strandegården ser man restene etter det gamle Reknestunet, en tømmerbygning fra 1600-tallet. Her ble Elvsaasgården senere reist. (Foto: Kirkhorn/Romsdalsmuseet.)

Byavisa, reklamefinansiert gratisavis utgitt i Molde mars–juni 1988. Utgitt av Byavisa AS, redaktører Anders A. Vik og Geir Longvastøl.

Bybrannen i 1916 startet fredag 21. januar og varte til neste morgen. 83 hus ble totalskadet og 10 delvis skadd, totalt gikk 1/3 av byen tapt. Brannområdet strakte seg fra det som i dag er Storgata 56 til Strandgata 13. To personer ble skadet, ingen omkom, og omkring 800–1000 personer (30–40 % av byens befolkning) ble husløse. Disse var hovedsakelig fattige fra Krubba, tettbebyggelsen like øst for elva. Det ble samlet inn 327 000 kroner i nødhjelp, og utbetalt 1,8 millioner i forsikringspenger.

Brannen startet på to forskjellige ste-

der, i Romsdals Uldvarefabrik (Fabrikkvegen 13) og Dahlls kullager (omtrent der Fløtmannsgata 2 står i dag), ca. klokken seks om kvelden. Kraftig storm fra sørvest spredte flammer og gnister rundt i byen og gjorde slukkingen svært vanskelig. Brannen på ullvarefabrikken ble etter hvert slukket, mens brannen i sentrum spredte seg gjennom gnistregn og vind til trelastlageret (omtrent der Rutebilholdeplassen ligger i dag) som dermed ble omgjort til et enormt bål midt i trehusbebyggelsen. Brannvesenet, som nå hadde lite tilgjengelig mannskap, forsøkte å begrense brannen til vestsiden av elva. Men gnistregnet antente de store bryggerbygningene på østsiden, og brannen blusset opp på begge sider og herjet utover natta. Brannen var delvis

Bybrannen Bebyggelsen i 1916 er tegnet med rødt, nåværende bebyggelse med grått. De skraverte byggene gikk tapt under brannen.

under kontroll kl. 6 neste morgen, og ble slukket i løpet av dagen.

Årene før hadde det vært enkelte påsatte branner, og befolkningen var lenge overbevist om at også bybrannen var påsatt av en pyroman. Politietterforskningen konkluderte derimot med at brannen startet ved ulykkestilfeller: På ullvarefabrikken hadde en parafinlampe falt ned og eksplodert, og kullageret ble antent ved lynnedslag.

Flere forretningsgårder og fabrikker ved Moldeelva ble gjenreist i løpet av få år, men boligbyggingen for arbeid-

erne gikk betydelig tregere. På grunn av dyrtiden under første verdenskrig var det vanskelig å få tak i byggematerialer og spesielt murstein, som det nå ble krav om. Det ble reist en del svært enkle boligbrakker, som skulle være midlertidige men likevel var i bruk lenge. Den siste ble revet i 1933, en av brakkene står i dag på Romsdalsmuseet. Svært mange brannlidte bygde nye hus utenfor bygrensa og murtvangsområdet, og deler av bebyggelsen nord for sentrum stammer fra denne perioden.

Det forelå fra før en ny regulerings-

plan for byen, utarbeidet av arkitekt Ole Henrik Schumann Olsen og byingeniør Lars Rivenæs, som nå ble hastevedtatt i april 1916. Planen var omfattende og ambisiøs, med rekker av sluttede murgårdskvartaler. Den viste seg uoverkommelig kostbar, og ble lagt på is og aldri gjennomført til fulle. Eksempler på bygg som var bygget etter denne planen er Telegrafgården, Strandgata 3, 5, 10 og 13, Romsdalsgata 3 og Storgata 56.

Som en del av omreguleringen i løpet av 1920-tallet, ble elveløpet utfylt og Gotfred Lies plass opparbeidet, og Romsdalsgata, Olsmedbakken og deler av Strandgata ble omregulert. Likevel var flere tomter i brannområdet ubebygget lenge. Den siste branntomta, Romsdalsgata 16, ble ikke bebygget før i 1986.

Byehuset (Kirkeb. 9), bolighus av ukjent alder, opprinnelig oppført på Kleive eller Grønneset, flyttet hit av matros Erik Dvergsnes (1828–76) trolig omkring 1856. Navn etter presteenke Gurine Bye (1841–1938) fra Levanger, som kjøpte huset i 1881.

Byfogd, fhv. administrativ stilling med ansvar for skatteinnkreving og offentlig regnskap, samt bl.a. rollene som byrettsdommer, byskriver, notarius publicus og skifte- og auksjonsforvalter. De større byene hadde byfogder allerede fra 1300-tallet, Oslo byfogdembete ble som det siste i Norge nedlagt i 2021.

I Molde ble byfogdstillingen opprettet med kjøpstadsprivilegiene i 1742. Som i mange småbyer ble disse opp-

gavene slått sammen med stillingen som magistrat, og lå til sorenskriveren fram til 1822. Fram til 1815 sorterte byfogden direkte under stiftamtmanden i Trondheim. Fra 1822 var byfogden også postmester og politimester. Etter at det folkevalgte formannskapet ble innført i 1838, fikk byfogden/magistraten en mer administrativ rolle, og ble gradvis faset ut. I Molde, Ålesund og Kristiansund ble byfogdembetene nedlagt i 1917. Mange av oppgavene ligger i dag til kommunedirektøren.

Alle Moldes byfogder var jurister, og mange kom fra eller gikk til lignende jobber ellers i landet. For en oversikt over Moldes byfogder, se tabellen.

I dagligtale viser *fogden* vanligvis til fogderiets øverste embetsmann, se →fogderi.

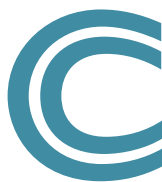
Moldes byfogder	
1742–48	Johannes Friis
1748–87	Peder Jalles
1787–1802	Peder Leth Øwre
1802–06	Lorentz Arff
1808–14	Frederik Motzfeldt
1815–21	Ingebrigt Knudsson
1822–25	Niels Leth
1825–29	Eilert Christian Holtermann
1830–37	Joachim Godsche Holmboe
1837–44	Axel Quinsgaard
1844–49	Oluf Steen Julius Berner
1849–75	Bernt Hamre
1875–84	Bendix Martin Matthiesen
1884–87	Hilmar Krohg Møller
1887–93	Anton Wilhelm Carl Koren (konst.)
1895–1917	Dietrich Oscar Schjaldemir

Byfogd Motzfeldts gate, Sentrum, blindvei vestover fra Amtmann Krohgs gate bak Alexandra hotell. Oppkalt 1937 etter byfogd i Molde, høyesterettsdommer, stortingsmann og eidsvollsmann Frederik Motzfeldt (1779–1848).

Bygninger: **6.** →Høvdingbygget.

Byvåpen, se innledningsartikkelen.

Bårdsdalsvatnet, innsjø i Bårdsdalen mellom Skolmelia og Tussen, 0,24 km², 292 moh, del av Moldevassdraget. Oppdemmet til sagbruksdrift trolig på 1600-tallet. Nåværende demning oppført 1969 og 2007.

Cap Clara, tidligere gård ved Mekbukta, skyldsatt under Mek i 1840. Gården var opprinnelig en husmannsplass kalt Mekvorpa. Navnet, som er nevnt i 1757, viser til ei vorpe som sto her (en type stillas for laksefangst som var vanlig fra middelalderen til omkring 1850). Kjøpt som landsted av grosserer Gottfred Hoffmann (1826–1903) i 1854 og oppkalt etter hans kone Clara Emilie Constance Bützow (1824–1917) fra København. Gårdsdriften opphørte i 1967, området ble ekspropriert av kommunen og utlagt til friluftsområde samme år.

Våningshus (Mekvorpv. 14) oppført 1870, ombygget 1920 i samme stil som Mekvorpv. 2, ombygget til skole 1987, se under. Småbåthavnanlegg opparbeidet fra 1982, kommunalt kloakkrenseanlegg oppført 1997.

Cap Clara skole (Mekvorpv. 14), spesialscole (8.–10. trinn) opprettet 1984 som del av pedagogisk-psykologisk tjeneste, i dag administrativt underlagt Bekkevoll ungdomsskole. Skolen tilbyr et tilpasset opplegg for elever som av ulike grunner har vanskeligheter med ordinær undervisning.

Elevtall: 7 (1987), 5 (2019).

Cecilienfryd (Tanners v.27), eiendom utskilt fra Bjørset til byfogd Frederik Motzfeldt i 1809. Han oppkalte går-

den etter sin kone Anna Cecilie Jervell (1780–1848). Den siste ulven i Molde ble felt her i 1866. Under annen verdenskrig lå her en tyskerleir med 110 mann på det meste, samt 15 russerfanger.

Et eldre våningshus, angivelig oppført 1772, ble revet 1952. Et stabbur fra 1869 ble revet 2018. Området ble bygget ut til boligområde fra 1984. Fotballbane for Sportsklubben Træff opparbeidet 2002.

Cecilienfrydvegen, Cecilienfryd, fra Glomstuvegen til Tanners veg. Navnet stammer trolig fra 1809, da gården Cecilienfryd ble utskilt fra Bjørset. Veien ble også kalt Tannervegen etter Johannes Tanner (1837–1914) fra Sveits, som bodde her. Dette var også veiens formelle navn fra 1956, nåværende navn vedtatt 1963.

Bygninger: **3, 5**. Roa og Lykkemyr; to bolighus opprinnelig oppført omkring 1940 som kjøkken- og spisebrakke for den tyske leiren på Cecilienfryd. Bygningen ble delt i to og ombygget til boliger 1947.

Chateauet (Parkv. 42), murvilla i nybarokk stil oppført 1918 (ark. Carl Johannesen Moe og Sverre Pedersen) for Oscar Hanssen (1881–1943) fra Fredrikstad, eier av Confectionsfabriken Superb. Bygget er en typisk

Chateauet er en typisk «jobbetidsvilla» fra 1918. Fra 1972 lå flere kulturinstitusjoner her, bl.a. Molde musikksskole. Bygningen og hageanlegget ble overtatt av Romsdalsmuseet i 2004 og antikvarisk restaurert i 2009. (Foto: Johnny Bratseth.)

«jobbetidsvilla», en påkostet direktør- bolig fra oppgangstiden for deler av norsk økonomi under første verdens- krig. Spesialtegnet interiør av arkitekt Moe produsert av Solemdals Møbel- fabrikk, veggmalier på toalettet av Jonas Peson. Hageanlegg i nyformalist- isk stil utformet av tidligere bygartner i Kristiania Marius Røhne. Hagen hadde opprinnelig over 230 forskjellige plante- slag. Dukkestuen i hagen ble revet 1982 og gjenoppbygget 2011.

Bygget ble overtatt av kommunen i 1972, og senere brukt som lokaler for Teatret Vårt, Molde musikksskole og Bjørnsonfestivalen. →Kulturhuset opp- ført i hagen 1976. Bygningen og hagen ble fredet av Riksantikvaren 2003, overdratt fra kommunen til Romsdals- museet 2004 og antikvarisk restaurert 2007–2009.

Bygningen ble opprinnelig kalt Hans- senhuset. Nåværende navn, fransk for

slott eller herregård, kom i bruk på slutten av 1970-tallet.

Christie & Opsahl AS, entreprenør- firma grunnlagt 1932 i Oslo av Johan Koren Christie (1901–92) og Odd Opsahl (1896–1963). Firmaet hadde flere oppdrag i forbindelse med gjen- reisingen av Molde, egen avdeling i Molde siden 1946 og hovedkontor her siden 1949. Kontorbygg i Gideonv. 16 oppført 1958, revet 2011. Firmaet har også kontorer i Ålesund og på Åndals- nes. Spesialiteten er bl.a. oppføring av bruer og kaier.

Ansatte: 85 (1946), 300 (1960), 114 (2020).

Confectionsfabriken →Superb.

D

Dagligvarehandel. Salg av mat og husholdningsvarer har foregått siden bysamfunnet oppsto, hovedsakelig som bondehandel på torg eller på dørene, med lokalt produserte varer som kjøtt, fisk, mel, smør og ost. Fra midten av 1700-tallet importerte kjøpmenn i Molde alle slags varer på egne skip, deriblant også kolonialvarer som kaffe, krydder, frukt og sukker.

I 1846 startet Anders P.Eide (1820–96) den første rene kolonialhandelen. Senere kom også spesialiserte forretninger, og i 1900 fantes det fire slaktere, fem bakere, én fiskehandler og ett meieri i Molde, i tillegg til 14 kolonialhandlere.

Den juridiske definisjonen på en by var en kjøpstad, altså et sted hvor man kunne drive handel. På landet var butikker forbudt fram til 1857, og da ikke nærmere byen enn tre mil. I 1862 åpnet Bernhard Høstmark den første landhandelen i Bolsøy, på Nes på Kleive.

Med utbyggingen av de nye bydelene i Molde etter krigen kom det flere dagligvarehandler, som regel små uavhengige forretninger som lå sentralt i de enkelte boligstrøk. Omkring 1970 var det rundt 40 slike dagligvarehandler i Molde. På 1980-tallet slo flere forretninger seg sammen i kjeder med samordnet innkjøp og dannet såkalte lavprisbutikker, med basisvarer og

færre ansatte. Først kom lokale kjeder som Meto, Mini 9 og Ekko-mat, som utkonkurrerte de lokale kjøpmennene. Senere samme tiår ble disse igjen kjøpt opp av større nasjonale kjeder.

Moldes første selvbetjente dagligvarehandel var Storgatens Kolonial fra 1950, den første kveldsåpne butikken var Einar O. Berg på Fuglset i 1983, og det første supermarkedet, Rabatten Stormarked, åpnet i Lingedalen i 1984 og ble tre år senere utvidet til kjøpesenteret Roseby.

Dahls bokhandel, fhv. bok- og papirhandel grunnlagt 1883 i Molde av Hans George Dahl (1856–1940).

Dahl overtok i 1881 Josefa Grues Bog- & Papirhandel i Stokkelandsgangen, og drev den under eget navn fra 1883. Flyttet 1894 til Storgata 29, «Dahl-hjørnet». Her drev firmaet også trykking av skjemaer, brevpapir, konvolutter o.l., i perioder også rammeverksted og bokbinderi, samt filial for forskjellige reisebyråer.

I 1984 og 1985 overtok bokhandelen igjen musikkavdelingen og kontorrekvisitaavdelingen som i 1940 var skilt ut innen familien. Butikken gikk inn i Libris-kjeden 1989, og gjennom oppkjøp av andre butikker i samme kjede ble Molde-filialen i 1998 hovedkontor for 26 bokhandler med til sammen 220 ansatte. Dahl*Libris var da land-

Dagligvarehandel Interiøret i Storgatens Kolonial fotografert i 1963. Her er i dag en klesbutikk, det spesielle marmorgulvet er bevart. (Foto: Birkeland/Romsdalsmuseet.)

ets største bokhandlerkjede. I 2001 ble kjeden solgt til Libris, som samme år skiftet navn til Ark.

Tidligere navn: H. George Dahl (1883), Dahls Bokhandel (1940), Dahl*Libris (1989), Ark Dahl (2001), Ark Storgata (2015).

Dahls Bryggeri, fhv. ølbryggeri grunnlagt 1850 i Molde av Nicolay Peter Dahl (1822–90).

Bryggeriet hadde en egen ølhall ved Moldeelva, spesialiteten var søtøl. Det overtok konkurrenten → Molde Bryggeri i 1884 og begynte produksjon for salg utenbys, noe som førte

til konflikter med E.C. Dahls Bryggeri i Trondheim. Aksjeselskap fra 1908, samtidig navneendring til →Rauma Bryggeri.

Dalen, friområde mellom Moldeelva og Damvegen, opparbeidet til fotball- og lekeplass, samt skøytebane om

vinteren, av Fagerlia og Langmyra velforening. Tennisbane opparbeidet av kommunen 2020.

Damvegen, fra Moldelivegen til Fagerlivegen–Hauanvegen. Oppkalt 1938 etter →Kveldrodammen.

Damvokterhytta, hytte ved Øverlandsvatnet oppført 1909 for Molde kommunale elektrisitetsverk som kontor og oppholdssted for damvokteren som regulerte vannstanden i magasinet. I perioder skal damvokterne med familier ha bodd her om sommeren. Hytta var i bruk til 1957. Bygget eies av kommunen, og ble restaurert 2009 i regi av Moldemarkas venner.

Davegardsvegen, Kleive, i en slynge nord for Istadvegen vest for Kleive kirke. Gammel gårdsvei til Davegarden, navnet stammer fra omkring 1808 da David («Dave») Eriksson (1772–1823) slo seg ned her. Navnet vedtatt 2017.

Dialekt, se innledningsartikkelen.

Djupdalen, boligfelt vest for byen, utbygget fra 1965. Området har navn etter gården Djupdal, en husmannsplass fra første halvdel av 1860-tallet, utskilt til Hans Pedersen Kringstad (1858–1942) i 1913. Han drev gården sammen med sin søster Severine, se også →Hansbakken og →Severines veg. Husmannsstua sto der garasjen til Djupdalsv. 10 står i dag, revet ca. 1980.

Plassen var opprinnelig festet fra både Kringstad og Haukabøen, dermed gikk kommunegrensa mellom Bolsøy og Nord-Aukra tvers over

tunet. Grensesteinen står fremdeles på oppsiden av veien, men er nå flyttet noen meter mot vest.

Djupdalen velforening, velforening stiftet 1. oktober 1986 for boligfeltet i Djupdalen. Foreningen organiserer dugnader, julegrantening, og fakkeltog hver nyttårsaften. 57 husstander er bidragsyttere.

Djupdalsvegen, Kringstad, fra Julsundvegen til Haukabøvegen. Oppkalt 1985 etter gården Djupdal, utskilt fra Kringstad 1913. Eneboliger oppført hovedsakelig 1985–86.

DNT Romsdal, reiselivsforening stiftet 14. juni 1889 som Molde og Romsdals turistforening. Foreningen har som formål å «tilrettelegge for et aktivt, enkelt, trygt og naturvennlig friluftsliv». Del av Den norske turistforening siden 2009, nåværende navn siden 2019.

Foreningen har stått bak flere tiltak og utgivelser for å fremme turismen i området, og drifter i dag 12 hytter og en sammenhengende merket tursti mellom Langfjorden og fjellovergangen Isfjorden–Eikesdalsvatnet. 3400 medlemmer.

Dragarøra, Bolsøya, vei fra Trollpilvegen til Brytarlars-vegen langs bakkekammen Dragarøra. Veinavnet vedtatt 1977.

Draget (gnr. 18), matrikkelgård i Dragvågen på Forøya/Bolsøya. Her er det funnet flere flintredskaper, pilspisser og en dolk eller spydspiss fra yngre

steinalder (omkr. 4000–1800 f.Kr.). Navnet uttales tradisjonelt *Dra'je*, og kommer av den smale landtungen, →Draghalsen eller Drageidet, hvor man tidligere dro båter over som en snarvei mellom Skålahalvøya og byen. Gården er trolig utskilt fra Bolsøygården på 1600-tallet. Første kjente bruker er en Jens på Draget i 1661.

Dragetvegen, Bolsøya, fra Trollpilvegen til Forøyvegen. Gammel gårdsvei til gården Draget, opprinnelig kalt Dragvegen. Nåværende veinavn vedtatt 2014.

Bygninger: 59. Sandvikbøen, våningshus oppført av Lars Olsen Bolsø ca. 1889. Se →Brytarlars-vegen.

Draghalsen, også kalt Drageidet. Landtunge mellom Bolsøya og Forøya. Navnet kommer av at man tidligere dro båter over det smale eidet som en snarvei mellom Skålahalvøya og byen. Denne sjøveien er trolig eldre enn selve landtunga, som sto under vann fram til middelalderen. Eidet ble senere utstyrt med steinvorer og lunner til å dra båtene på. I 1867 ble det påbegynt en kanal, som aldri ble ferdig.

Dragvågen, våg mellom Draghalsen og Bolsøya. Dette var en svært rik sildevåg, hvor man lett kunne stenge vågen med not og få mye sild. Dette fisker kjenner man til allerede fra 1600-tallet.

Dvergsneset (gnr. 12), matrikkelgård på Skåla. Her finnes tre gravrøyser, i 1939 skal det ha vært seks. Gården har navn etter berget ytterst på neset,

kalt Dvergen, antagelig etter gammel overtro om underjordiske. Første kjente bruker er en Ivar Toresson i 1597. Gården lå langs postveien til Dombås fra 1822, og var skysstasjon til 1914.

Dyrkornbakken, vei fra Elvaskaret til Fjellskaret. Oppkalt 1969 etter gården

Dyrkorn, utskilt fra Øverland 1909. Eneboliger oppført 1968–70.

Bruket het opprinnelig Øverbø, men ble kjøpt 1914 av Severin O. Flåen (1883–1963) fra Dyrkorn i Stordal, som endret navnet 1927. Våningshuset har i dag adresse Elvaskaret 9b.

Eide (gnr. 63), matrikelgård og grunnkrets på Hjelset/Kleive, 239 innb.

Navnet uttales tradisjonelt *Eie*, av norrønt *eið* (landtunge eller dal som forbinder to bosetninger) og viser til Fanneeidet, fjellovergangen til Batnfjorden, som begynte her. Første kjente bruker er en Olaf på Eide i 1520.

Gården lå tidligere svært sentralt ved veiene mellom Molde, Batnfjorden og Angvika, og her var det skystasjon 1816–97 og poståpneri 1846–97. I 1897 ble hovedveien, og disse funksjonene, lagt til Hjelset.

Eide skole (Istadv. 235), også kalt Hungnes skole, fhv. folkeskole (7–14 år) og framhaldsskole (15–16 år). Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og omfattet da gårdene fra Roaldset til Stokke. Nedlagt og innlemmet i Hjelset skolekrets 1961. Skolebygg oppført 1917, senere ombygget til bolig.

Elevtall: 32 (1891), 19 (1950).

Eidshalsen, Eide, fra Istadvegen til Batnfjordsvegen. Del av den gamle veien fra Fannestranda til Nordmøre, trolig brukt alt i norrøn tid. Kjørbar med vogn i 1798 og videre opparbeidet omkring 1838. Navnet vedtatt 1986.

Eidssetervegen, Eide, blindvei vestover fra Batnfjordsvegen. Gammel

gårdsvei til Eidssetra, nåværende trasé fra omkring 1955. Navnet vedtatt 1986.

Eidssetra (gnr. 59), matrikelgård på Hjelset, utskilt fra Eide en gang før 1645. Navnet tyder på at gården har vært et seterbruk. Første kjente bruker er Hallstein på Eidssetra i 1617.

Eik (gnr. 104), matrikelgård på Sekken. Her er det funnet to spydspisser og enkelte flintredskaper fra yngre steinalder (omkr. 4000–1800 f.Kr.). Usammensatte naturnavn som dette er blant de eldste i landet, gården kan ha vært ryddet i slutten av bronsealderen (omkr. 1800–500 f.Kr.). Eikeskog var tidligere sjeldent så langt nord, og treet var verdifullt til bl.a. skipsbygging. Første kjente bruker er en Eirik på Eik i 1520.

Eik skole (Håkon Herdebreis v. 738), fhv. folkeskole (7–14 år) på Sekken. Skolekretsen gikk fra Skogvika til Engvika, nedlagt 1968 og erstattet av Sekken skole (nå Sekken oppvekstsenter). Bygningen er oppført 1871 og drives i dag som museum av Sekken Museumslag.

Elevtall: 24 (1891), 12 (1968).

Eikrem (gnr. 32), bydel og matrikelgård øst for sentrum, 737 innb.

Her er det funnet to steinøkser, en

flintdolk og en rekke flint- og kvartsredskaper fra steinalderen (omkr. 10 000–1800 f. Kr.), keramikk- og trekullrester fra yngre bronsealder (omkr. 1100–500 f.Kr.) og spor etter to jernalderbosetninger (omkr. 500 f.Kr.–1050). Navnet er trolig sammensatt av norrønt *eikr* (eiketree) og *heim* (hjem, bolig). Eikeskog var tidligere sjeldent så langt nord, og treet var verdifullt til bl.a. skipsbygging.

Første kjente brukere er Elling og Ola på Eikrem i 1597. I 1865 hadde gården fire bruk og tre husmannsplasser med til sammen 71 innbyggere.

Bygninger: På den tidligere husmannsplassen Gjerdet (Frænav. 521) står et spesielt hus med sammenbygd boligdel, fjøs og låve, trolig oppført 1857 for husmann og skinnfèllmaker Johannes Olsen «oppi Gjerda» (1829–1905) fra Lesja. Dette er en av svært få bevarte bygninger av denne typen i vårt distrikt.

Eikremshagen, Eikrem, blindvei vestover fra Eikremsvingen. Oppkalt 2011 etter gården Eikremshagen, utskilt fra Eikrem 1851. Vei og rekkehus er under bygging.

Eikremsvingen, Årø, blindvei nordover fra Fannestrandvegen. Oppkalt 1985 etter gården Eikrem.

Bygninger: 1. Oskar Sylte Mineralvannsfabrikk, produksjonsanlegg oppført 1974 (ark. Knut P. Bugge). – 2. →Høvdingbygget.

Einaplassen skole, fhv. spesialskole for voksne psykisk utviklingshemmede, opprettet 1976. Innlemmet i Enensenteret som Enen skole 1991,

avdeling av Molde voksenopplærings-senter siden 2003.

Elevtall: 17 (1990).

Einar O. Bergs veg, Øvre Eikrem, blindvei sørover fra Tiriltungevegen. Oppkalt 2014 etter kjøpmann Einar O. Berg (1913–79) som drev dagligvarehandel i Frænavegen 107 fra 1957 til 1979. Eneboliger oppført 2017–21.

Einebæråsen, Hauglegda, fra Jensguri-lia til Blåbærlia. Navngitt 1987 i sam-svar med bær- og plantenavn-temaet i Hauglegda. Eneboliger oppført 1989–93.

Einen (Nerlandsv. 18-20), eiendom utskilt 1796 fra Øverland til byfogd og sorenskriver Peder Leth Øvre. Her lå en eldre husmannsplass ved navn Einen, nevnt 1759, som igjen hadde navn etter einetrærne som vokste her. Navnet uttales *Eininj*, men i dag er den danske stavemåten Enen også vanlig uttale. Gårdsdriften opphørte 1964.

Våningshus trolig påbegynt omkring 1796, våningshus nord for dette oppført ca. 1914. Låvebygning og eldhus revet 1985.

EKH Grafisk AS, trykkeri grunnlagt 1898 i Molde av Eivind Kristian Hansen (1866–1934). Lokaler i Myrabakken fra 1916, nytt bygg 1948, lokaler på Årø 1983.

Tidligere navn: E. K. Hansen Trykkeri (1898), E. K. Hansen Trykkeri Eftf (1970), E. K. Hansen Trykkeri Eftf. Aas-gård & Sønn (1977), EKH Trykk (1990); EKH Grafisk (2013).

Ekornbakken, Gjerhaugen, fra Rådyrvegen til Røyskattvingen. Navngitt 1984 i samsvar med dyrenavn-temaet i Gjerhaugen. Eneboliger oppført 1986–87.

Ekra (gnr: 41), matrikkelgård på Fannestranda. Navnet er det norrøne *ekra* (attlege, nydyrket åker). I eldre kilder er navnet ofte skrevet likt som gnr. 32 Eikrem. Første kjente bruker er en Per på Ekra i 1603.

Eksportbrygga (tidl. Verftsg. 34), bryggeanlegg i Grandfjæra oppført 1917 for Molde Export Company. Nye bygninger etter brann 1931, revet 1969 og ny betongkai oppført for Stålprodukter AS.

Elgsåslia, Strande, parallellvei til Skytarberget. Navngitt 2003, rekkehus oppført 2012–18.

Ellingsgarden (gnr. 40), matrikkelgård på Fannestranda. Gården het tidligere Ytre Sigerset, men ble nok kalt Ellingsgarden i dagligtalen. Fra 1840 har dette også vært det formelle navnet. Første kjente bruker er en Elling på Ytre Sigerset i 1619, gården er trolig oppkalt etter ham.

Elsås (gnr. 37), matrikkelgård på Fannestranda. Navnets opprinnelse er ukjent, førsteleddet har vært tolket både som elv og elg. Gårdsnavn i ubunden form antas å være oppstått i middelalderen eller tidligere. (Navneformen Elgsås er også godkjent av Statens kartverk. Den eldre skrivemåten Elvsås/Elvsås er i bruk som

familienavn.) Første kjente bruker er en Gullek på Elsås i 1597. Våningshuset (Fannefjordsv. 266) er trolig oppført før 1781, her bodde kommandanten for Fannåttingske kompani 1765–81, presten i Veøy 1781–89 og romsdalsfogden 1789–1800. Boligfelt i Hestehagen oppført i perioden 1961–68, boligfeltene Skytarberget og Elgsåslia oppført 2013.

Elvaskaret, vei fra Birkelandvegen til Fjellskaret. Navngitt 1969.

Bygninger: 9b. Dyrkorn, våningshus flyttet hit i 1909 av husmann Nils Aarø, utvidet 1955. (Se også →Dyrkornbakken.)

Elvebakken skole, fhv. folkeskole (7–14 år) opprettet 1889 som Molde folkeskole. Opprinnelig lokaler i mnr. 108a, der Gotfred Lies plass 4 står i dag. Ny skolebygning i sveitsertil åpnet januar 1905 (ark. Henry Bucher), med offentlig bad i kjelleren og sløyd-, skolekjøkken- og gymnastikkbygning mot vest. Navnebytte til Elvebakken skole 1958. Populært kalt «Lørva», dette navnet skal ha vært i bruk siden 1960-tallet, kanskje som en sammenligning med de nyere skolene på Langyra og Sellanrå. Lørva var formelt navnet på ungdomsklubben i kjellerlokalet siden begynnelsen av 1970-tallet.

Molde framhalds- og realskole (15–16 år) og Molde gymnas hadde også lokaler i bygget. Skolen ble gradvis nedlagt og elevene fordelt på →Langmyra og →Sellanrå skolekretser 1960 og 1964, nedlagt som framhalds- og realskole og elevene fordelt på →Bekkevoll og →Bergmo ungdoms-

Elvebakken skole ble tatt i bruk i 1905 og brant i 1977. (Foto: Kirkhorn/Romsdalsmuseet.)

skoler 1970 og 1973.

Hovedbygningen på Syltemarka, der parkeringsplassen til Molde vgs. ligger i dag, brant 21. oktober 1977. Bygningen inneholdt da lokaler for flere foreninger, kor, kveldsskoler og en ungdomsklubb. Inngangspartiet er gjenbrukt på en hytte på Vevang. Gymnastikkbygningen på vestsiden av tomta ble revet 4. november 1993 etter protester og husokkupasjon. Deler av grunnmuren er gjenbrukt som støttemur på nordsiden av →Rutebilholdeplassen.

Elvfall: 217 (1907), 336 (1935), 359 (1964).

Elvebakkens Tændstikfabrik (Fabrikkv. 13), fhv. fyrstikkfabrikk grunnlagt 1875 av Karl Tolaas (1845–1900) og Thorvald Owren (1824–1901). Anlegget ga navn til Fabrikkvegen.

Tolaas hadde siden 1872 produsert fyrstikker i sin privatbolig på Årø, og med kjøpmann Owren som aksjonær og direktør konstruerte han egne maskiner og oppførte en fabrikkhall ved Moldeelva i 1876.

Fyrstikkene ble produsert ved å manuelt dyppe ospestikker i fosfor; dette var svært helseskadelig og førte til alvorlige misdannelser hos arbeidene, som for en stor del var barn. Fabrikken hadde lenge en stor markedsandel nasjonalt, men kvaliteten på varene skal ha blitt dårligere utover 1890-tallet. Fabrikken gikk konkurs 1909.

Fyrstikkfabrikken var ett av de første moderne industrianleggene langs Moldeelva, med ca. 70 ansatte på det meste. Her ble en av Moldes to første telefoner installert 1883. Bygningene

Elvemoloen på ett av de første fargebildene tatt i Molde, mellom 1910 og 1916. (Foto: Ukjent/Romsdalsmuseet.)

ble gjenoppbygget etter brann i 1881 og revet 1999. Den originale teglsteins-pipa står fremdeles.

Elvegata, Sentrum, blindvei nordover fra Øvre veg langs Moldeelva. Navnet vedtatt 1937, da inkludert strekningen mellom Øvre veg og Fossbrua. Denne strekningen fikk navnet →Spolertbakken i 1999.

Bygninger: **(2)**. Her sto tidligere Mexico-kiosken, se →«Mexico». – **7**. →Molde metodistkirke.

Elvemoloen, Sentrum, vei fra Gotfred Lies plass til og med moloen ved Moldeelva. Selve moloen ble oppført i 1857 for å hindre oppgrunning av elvemunningen, som da fungerte som

havn. Den er senere fornyet og utvidet flere ganger, senest 2020. Etter annen verdenskrig ble moloen også i mange år brukt som småbåthavn. Moloen ble også kalt Steinvoren.

Vedtatt som gatenavn 1937, gata har ingen adresser.

Enen skole →Einaplassen skole.

Enenvegen, Fuglset–Tøndergård, fra Fannestrandvegen til Nøisomhedvegen. Veien fikk navnet Einenvegen etter gården Einen i 1956, endret til Enenvegen 1970. Eneboliger oppført hovedsakelig 1970–74.

Bygninger: **3**. Fuglset bedehus, tidligere forsamlingshus oppført 1956 for Fuglset indremisjonsforening. Ombyg-

get til bolig 2005. – **12.** Enensenteret, dagsenter for psykisk utviklingshemmede oppført 1975 (ark.Knut P.Bugge). Tidligere også botilbud og Einaplassen spesialskole.

Engstrups Mekaniske Verksted, fhv. motorfabrikk grunnlagt 1911 i Molde av danske Jens Engstrup, overtatt av Brødrene Brunvolls Motorfabrikk 1918. Fabrikken lå der Brunvollkvarartalet står i dag.

Eplehagen, Årø–Røbekk, blindvei parallelt sør for Fannefjordsvegen.

Oppkalt 2014 etter eplehagen til gården Fredheim, plantet på 1940-tallet, som fremdeles står på området. Kommunalt friområde med badestrand siden 2010, vedlikeholdes av Årø og Røbekk velforening.

Bygninger: **2.** Tidl. Røbekk omsorgs-senter, åpnet 1920 som Bolsøy gamle-hjem, også kalt «Roligheten». Utvidet 1960 (ark. Ivar Bjordal) og 1997 (ark. BBW), nedlagt 2015.

Fabrikkvegen, Sentrum, fra Øvre veg til krysset Fjellbruvegen–Frænavegen. Veien har navn etter →Elvebakkens Tændstikfabrik, oppført 1876 der Fabrikkevegen 13 står i dag. Hovedsakelig bolighus oppført 1917–18.

Veien var en del av →Vardevegen 1937–54, i praksis var navnene i denne perioden brukt om hverandre. Nr. 10 og 15 hadde fram til 1996 adresse Adjunkt Dørumsgate, i påvente av en aldri fullført forlengelse av denne gata med bru over elva.

Bygninger: **13.** Kontorbygg oppført 2000 (ark. BBW), murfløyen mot sør oppført ca. 1909. Her lå en fabrikkbygning i tre oppført for →Elvebakkens Tændstikfabrik 1876, nytt bygg etter brann 1881. Her lå Romsdals Uldvarefabrik fra 1909, Romsdals Fiskevegnfabrik 1968. Revet 1999, den originale teglsteinspipa står igjen.

Fagerli (Moldeliv. 26), eiendom utskilt fra Moldegård 1903. Her lå tidligere en husmannsplass, først ryddet i 1816. Nåværende bolighus oppført 1885 som kårbolig for forretningsmann HansThiis Møller (1812–1900), senere utvidet flere ganger. Eiendommen ble utbygget til boligstrøk delvis etter bybrannen i 1916 og videre etter krigen. Området kalles i dag Fagerlia.

Fagerlia og Langmyra velforening, velforening stiftet 14. mai 1973 ved sammenslåing av Fagerlia og Kveldro vel og Nordøstre velforening. Foreningen dekker området mellom Fuglsetbekken, Frænavegen-Moldelivegen og Hauanvegen. Den opparbeidet og vedlikeholder skøytebanen i →Dalen ved Moldeelva.

Fagerlivegen, Sentrum/Fagerlia, fra Øvre veg til Thiisløypa. Her gikk fra gammelt av en sti opp i marka og videre til Moldevatnet og Gangskaret mot Fræna, som i 1802 var kalt Frenveien. I 1846 er den også kalt Markveien. Nedre del av veien ble tidligere kalt →Kroghbakken, senere →Lensmannsbakken. Siden 1885 har veien hatt navn etter eiendommen →Fagerli. Navnet ble vedtatt 1937, strekningen nord for Moldelivegen 1954. En del villabebyggelse fra perioden 1916–37.

Bygninger: **1.** Bolighus i nyklassisistisk stil med elementer av betongklassisisme oppført 1917 (ark. Trygve Solemdal) for murmester Christian Hansen (1868–1958). – **2.** Torshaug, bolighus i nyklassisistisk stil oppført 1916 for faktor Mathias Melsæter (1883–1964). – **47.** Her sto opprinnelig våningshuset på Thiisplassen, oppført omkring 1880, revet 2015.

Fannbostad (tidl. gnr. 30), bydel og fhv. matrikkelgård øst for sentrum. Navnet kommer av fjordnavnet Fanne og norrønt *bólstaðr* (bosted). Ifølge et lokalt sagn skulle dette være den eldste gården ved Fannefjorden, men det er egentlig umulig å faststille. Områdenavnet er ofte skrevet på dansk, Fanbostad, etter den gamle gården. Nåværende skrivemåte ble godkjent av Kartverket i 2021, mens veinavnene med Fanne- ble vedtatt av kommunen i 1969.

Første kjente bruker er en Arnbjørn Sveinsson ca. 1433. På 1850-tallet pantsatte eieren Jacob Jervell gården for å finansiere et myrdringsprosjekt på Vestnes. Han innfridde ikke lånet, og gården ble overtatt av amtet som solgte den til eieren av Leirgrovvik i 1869. Det bodda da seks personer på gården. I 1901 ble gården lagt under Leirgrovvik og gnr. 30 slettet fra matrikkelen.

Det gamle tunet lå nord for Fjellvegen 14, bygningene ble revet omkring 1910. De store tuntrærne og rester av grunnmurene er fremdeles synlige inne i skogen. Området rundt ble utbygget med boliger i perioden 1968–77.

Fannebakken, Fannbostad, blindvei vestover fra Fjellvegen. Oppkalt 1969 etter gården Fannbostad. Eneboliger oppført 1975–83.

Fannebostadvegen, Fannbostad, blindvei vestover fra Frænavegen. Oppkalt 1969 etter gården Fannbostad. Ene- og tomannsboliger og terrassehus oppført hovedsakelig 1974–77.

Bygninger: **8.** Fannebostad, våningshus oppført 1910 av gårdbruker Markus Mortensen (1869–1925) fra Leirgrovvik.

Fannebovegen, Sentrum, fra Grandvegen til Fannestrandvegen. Oppkalt 1949 etter Fannebo brl., Moldes første borettslag, i dag oftest kalt «Mobo».

Fanneenga, Fannbostad, blindvei østover fra Fannebostadvegen. Oppkalt 1969 etter gården Fannbostad.

Fannefjorden, arm av Romsdalsfjorden fra byen og inn til Osen. Ca. 25 km lang, 78 m på det dypeste mellom Brokstad og Hatlen. Fjorden krysses av Fannefjordtunnelen mellom Leirgrovvik og Bolsøya. Innerst i fjorden ligger Osen naturreservat med flere sjeldne plante- og dyrearter, fredet 2002.

Navnets opprinnelse er usikker. Tidligere kalt Fannen (utt. *Fannjinn*). I eldre litteratur finnes det rekonstruerte norrøne navnet *Fannesfjörðr*, i dag regnes *Farni* som en mer sannsynlig form. Ifølge én teori er fjorden oppkalt etter Oselva, som antagelig har hett *Forn* (av *ferja*, altså et fergested).

Fjorden har gitt navn til →Fannestranda, gården →Fannbostad og den tidligere rettskretsen →Fanne åtting.

Fannefjordsvegen, del av Europavei 39 fra rundkjøringa på Årø til Haga-brua, hvor den skifter navn til Hjelsetvegen.

Landeveien langs Fannestranda var fra gammelt av en viktig forbindelse mellom byen, omlandet og fjellovergangene til Nordmøre. Veien ble opp-

gradert til kjørevei etter at den ble en del av postruta til Trondheim i 1758, og videre modernisert da den ble en del av Den →trondhjemske postvei i 1785. Veien ble hovedvei 1825, riksvei 1931 og en del av Europavei 39 i 1997. Nåværende navn vedtatt 2014. Se også →Fannestrandvegen.

Bygninger: **38, 40.** →Indre Årø. – **118-122.** →Årøneset. – **191.** →Røbekk kirke. – **205.** →Røbekk prestegård. – **215.** Røbekk, Våningshus oppført ca. 1870 av gårdbruker og byggmester Knut Andreas Røbekk (1845–89). – **229.** Kvamme, våningshus oppført 1937. Her holdt Røbekk Handel til 1965–82, Røbekk postkontor 1982–94. – **237.** Røbekk, romsdalslån av ukjent alder. Butikk ca. 1900–1928, Røbekk postkontor 1968–82. – **266.** Nedre →Elsås. – **336.** Ytre Strandhagen, våningshus av ukjent alder, utvidet 1946. Skysstasjon 1822–1900, poståpneri 1890–1966, telefonsentral 1945–67. – **475.** Badstuebygning oppført 1951 (ark. Ole Lind Schistad) for Strande badstueklubb, nedlagt 2006. – **484.** →Myra. – **989.** Mjelve, romsdalslån av ukjent alder; tidl. bank og bedehus. – **1151.** →Mork.

Fannefjordtunnelen, undersjøisk tunnel mellom Årø og Torhus på Bolsøya, som del av Skålavegen (Fylkesvei 64). 2730 m lang, dypeste punkt 100 m under havoverflata. Tunnelen åpnet 20. desember 1990, og forkortet (sammen med Bolsøybrua) kjøretiden fra Molde til Søsnes med 35 min. Gjennomsnittlig trafikk i 2020 var 4015 biler pr. døgn. Massene er hovedsakelig brukt som utfylling for vestenden av Bolsøybrua.

Fannefjord videregående skole (Jul-sundv. 49b), videregående skole spesialisert for elever med psykiske, sosiale eller emosjonelle vansker.

Opprinnelig opprettet 1971 med utdanningstilbud på både grunnskole- og videregående nivå for pasienter ved Oppdøl sjukehus. Dette var den andre skolen i landet med en slik ordning, etter Dikemark i Oslo. Overført til fylkeskommunen og organisert som videregående skole fra 1984, nåværende lokaler siden 1997.

Elevtall: 5 (1971), 41 (1997), 61 (2019).

Fannestranda, nordsiden av →Fannefjorden omtrent fra byen til Oppdølselva. Strekingen har lenge vært en viktig ferdselsåre mellom romsdalskysten og Nordmøre, som et tryggere landveis alternativ til sjøveien over Hustadvika. Navnet er nevnt allerede i 1533, postveien ble lagt her i 1658.

Begrepet «Fannestrandskulturen» kan vise til to forskjellige tidsperioder: Opplysningstiden på siste halvdel av 1700-tallet, da flere av gårdene her ble kjøpt av embetsmenn og offiserer og utbygget til mønsterbruk med tidstypiske patrisierbygninger. (Se →Nøisomhed, →Einen, →Indre Årø, →Årøneset og →Elsås.) Her ble det i denne perioden utprøvd flere nyskapende landbruksmetoder; bl.a. hage-, bæ- og grønnsaksdyrking.

Rundt hundre år senere, under romantikken på 1800-tallet, var området regnet som svært naturskjønt og flere utenbys rikmenn oppførte påkostede landsteder her. (Se →Knausen, →Retiro, →Lubbenes, →Lerkehaugen og →Kvil-

Fannestranda på oljemaleriet «Moldefjord» av Hans Gude, 1895. Bildet har mange av de tidstypiske trekkene fra nasjonalromantikkenes landskapsmalerier: landlig idyll kombinert med erkenorsk, dramatisk natur. Fannestranda var et populært reisemål for kunstnere og diktere i denne perioden. Utsikten er fra Eikrem. (Foto: Blomqvist Kunsthandel.)

torp.) I samme periode var Fannestranda også et populært reisemål for både turister og kunstnere, og det finnes mange dikt og malerier som beskriver området i denne perioden.

Fannestrandvegen, fra krysset Olsmedbakken–Romsdalsgata–Frænavegen til rundkjøringa ved flyplassen, hvor den skifter navn til →Fannefjordsvegen.

Landeveien langs Fannestranda var fra gammelt av en viktig forbindelse mellom byen, omlandet og fjellovergangene til Nordmøre. Veien ble oppgradert til kjørevei da den ble en del av postruta til Trondheim i 1758, og videre modernisert da den ble en del av Den →trondhjemske postvei i 1785. Hovedvei fra 1825, riksvei fra 1931 og en del av Europavei 39 siden 1997. Gang- og sykkelvei opparbeidet 1977. Veien er i dag byens hovedinnfartsåre og mest trafikkerte strekning,

med gjennomsnittlig 14 658 passeringer i døgnet ved Glamoxbrua.

Veien ble lagt om ved Årøelva 1963, og utvidet ved utfylling mot sjøen sør for Moldegård 1985–87. Denne strekningen ble i 2014 omdøpt til Kåre Solhjells veg. I krysset mot Birger Hatlebakks veg ble Moldes første lyskryss installert 1990.

Det nåværende navnet er nevnt allerede på 1880-tallet, men er trolig mye eldre, og ble vedtatt 1937. Strekingen vest for Moldegård ble tidligere også kalt Moldegårdsalléen. Opp til hovedbygningen sto en allé allerede før 1762, og i perioden 1820–82 ble det plantet en allé av rogn, ask og asp videre helt inn til Strande, denne strekingen ble da kalt Fannestrandsalléen. Trærne vest for Moldegård ble felt i 1949, nåværende allé plantet av Mobo 1952. Trærne øst for Roseby er plantet av Statens vegvesen på 1980-tallet. Strekingen like øst for Moldegård ble

Fannestrandvegen på et håndkolorert postkort fra ca. 1912. Huset til venstre er nr. 15, i bakgrunnen til høyre står Grand hotell. Her ser man fremdeles både Moldegårdsalléen og en av de gamle parafin-gatelyktene med stige for tenning og slukking. (Foto: Mittet/Nasjonallbiblioteket.)

også kalt Moldegårdsbakken. I 1902 ble veien belagt med kalkstein og tidvis kalt Fannestrandchausséen. (En chaussé var en kalksteinsbelagt vognvei.) Området ved krysset mot Øvre veg–Olsmmedbakken kalles →Bakken.

Bygninger: **1.** Ranvikhjørnet, bolig- og forretningsgård oppført 1845 for skolelærer Ingebrigt Bjørseth (1821–1909), utvidet 1917 (ark. Peter Tenfjord). Navn etter kjøpmann Edvard Ranvik (1881–1968) og hans familie, som drev Ranviks kolonial her 1921–85. – **3.** Bolighus oppført 1846 for skorsteinsmurer Johannes Galstad (1818–86) fra Biri. Her bodde replager Ole Kristian Rasmussen (1828–1909) fra 1864 til sin død. Han drev reperbanen som lå på →Banehaugen.

– **4.** →Molde bedehus. – **5.** «Statsadvokatboligen», bolighus i nyklassisistisk stil med jugendstilelementer oppført 1919 (ark. trolig Trygve Solemdal) for kjøpmann Samuel Pettersson (1842–1923). Tjenestebolig for statsadvokaten i Møre og Sogn og Fjordane 1923–76. Lokaler for Molde Kunstforening 1987–2013. Veggmaleri av Päivi Laakso, «Minne om et kunstverk», oppført 2005 og senere overmalt. Ungdomshus siden 2020. – **7.** Bolighus oppført 1741 som kårhus for Marte Margarete Must (ca. 1692–1774), enke etter Moldegårds eier amtmann Erik Must. Opprinnelig plassering var like nord for hovedhuset, flyttet hit 1850. Utvidet ca. 1895 og 1994. – **15.** Våningshus i nyklassisistisk

stil oppført 1905 for forstkandidat Rando Wolff (1846–1917) fra Lofoten, trolig egentegnet. – **17.** Våningshus i sveitserstil oppført 1907 for konditor Haakon Joakim Lein (1877–1940) fra Trondheim. Nabohuset nr. 19 så identisk ut før ombygging i 1956. – **18.** Bolighus oppført 1839 av snekker Knut Larsson Solem (1812–75). Typisk romsdalsk byggeskikk, modernisert omkring 1900 med vindusomramminger og bordkledning i sveitserstil. – **21.** Våningshus i sveitserstil oppført 1907 for skomaker Ole Pedersen (1852–1938) fra Skodje. – **25.** Våningshus i sveitserstil oppført 1906 for skipsbygger Hans Johnsen Kvam (1864–1945). Se også →Kvams Skipsbyggeri. – **30.** Bolighus i nyklassisistisk stil oppført 1923 (ark. Trygve Solemdal) for postbetjent Annæus Andersen (1875–1948). – **34-47.** Fannebo brl., firemannsboliger oppført av Molde Boligbyggelag (Mobo) i perioden 1948–52, populært kalt «Mobo». Ferdighus produsert av AS Norske Trehus i Oslo. Dette var Moldes første borettslag. – **44.** →Moldegård. – **57, 59, 61.** «De tre musketerer», tre bolighus oppført i nyklassisistisk stil 1931–32. Nr. 61 ble totalskadet under bombeangrepet 1940, nytt hus oppført 1941 (ark. Karl Stenersen). – **66.** →Bolsønes Verft. – **71b.** Bakkely, våningshus oppført ca. 1907 for kontorist Erik Nilsen Fuglseth (1868–1962). – **76.** Fuglset handel, butikkbygg oppført 1937, nedlagt 2009. – **78.** Bolighus oppført 1935 for møbelfabrikanter Erling og Klaus Røsberg. Bakbygning/fabrikklokale oppført 1919 som garveri, Røsbergs Møbelfabrikk 1935–84.

– **86.** Molde Marina, kontor- og lagerbygning oppført 2002 (ark. Kjell Kosberg) for Molde Båthavnlag. – **111.** Villa →Retiro. – **115.** Molde Helsehall, fhv. svømmehall oppført 1969 (ark. Jon O. Villa) hovedsakelig for terapi- og rehabiliteringsbruk, nedlagt 2009. – **117.** →Lubbenes. – **118.** →Fjærestua. – **125.** →Nøisomhed. – **140.** Kviltorp Camping, campingplass opparbeidet 1957 av NAF, Kviltorp vel og Molde og Bolsøy kommuner. Drevet av NAF alene siden 2001. Under krigen lå her en tyskerleir med opplag for miniubåter; før dette familien Astrups private gravkammer, flyttet 1951 til →Røbekk kirkegård. – **152.** →Lerkehaugen. – **172.** Furukollen, laftet våningshus i nasjonalromantisk stil oppført 1912 for statsråd Astrups datter Elisabeth Mowinckel (1882–1958). Huset skal være produsert ved en av Astrups fabrikker i Sverige.

Fanne tinglag, rettsområde som, med noe variasjon, dekket områdene omkring Fannefjorden fra ca. 1590 til 1818. Se →Fanne åtting.

Fanne åtting, fhv. militært og juridisk administrasjonsområde som dekket nord- og sørsiden av Fannefjorden. Også kalt Bolsøy åtting, da helst i geistlig sammenheng.

Fra omkring 900-tallet var kyst-Norge «så langt inn i landet som laksen går» inndelt i *skipreider*, områder hvor befolkningen kollektivt hadde ansvar for å bygge og bemanne ett krigsskip til kongens flåte, den såkalte leidangen. Dette var typisk et område på mellom 80 og 150 gårder, sentrert rundt et

stort naust i en sentral, naturlig havn. Den nøyaktige inndelingen er ukjent. Funn av steinsirkler og et stort båtstøanlegg fra vikingtiden på Tingneset på Bolsøya tyder på at dette kan ha vært et gammelt tingsted og en del av leidangssystemet. Havna hadde et naust på 35×10 m, som brant på slutten av 1200-tallet og ikke ble gjenoppbygget. Man antar at maktsentrumet skiftet til Veøya etter kristningen av landet, og ifølge Baglersagaen skal det på 1200-tallet ha vært en leidangshavn i Nørvågen på Veøya.

Fra midten av 1300-tallet gikk skipreidene over til å bli skatte- og rettsområder mer enn militære inndelinger. I Romsdal var det åtte slike områder, de ble derfor her kalt åttinger (også skrevet otting eller åttung). Fanne åtting strakte seg ca. 1433 i hvert fall fra Fuglset rundt fjorden til Søsnes, mens Bjørset lå i Sund åtting og Sekken lå i Straum åtting. I 1439 er Veøya nevnt som tingsted for Romsdalsfylket.

Etter domstolsreformen i 1590 ble Fanne åtting et eget rettsområde, et *tinglag*, under Frostating lagdømme. I 1640 lå tingstedet på Nesje, fra slutten av 1600-tallet gikk det på rundgang før tinget fra 1796 ble holdt fast på Indre Lønset. Grensene for åttingen har i denne perioden vekslet. I 1818 ble grensene satt til de samme som for Bolsøy prestegjeld, og i 1821 ble åtting-navnet formelt erstattet av navnet tinglag. Tinglagene i Romsdal ble i 1927 slått sammen til Romsdal tinglag med møtested på Molde rådstue.

Fanne åtting ble gjeninnført som navn på et militært utskrivingsdistrikt i 1717, Fannåttingske infanterikompani

eksisterte til 1834. Utskrivingsdistriktet omfattet, med noe variasjon, området fra Fuglset til Bergsvika, tidvis også Sekken og Rødvenfjorden. (Se også →Militæret.)

Faret, Fannbostad, blindvei vestover fra Fannebostadvegen. Oppkalt 1969 etter et far (en sti) som gikk her. Hovedsakelig eneboliger oppført 1974.

Fargerikråpet, også kalt Fargerkråpet, fhv. →kråp mellom mnr. 88c og 89, omtrent der Storgata 47 ligger i dag. I mnr. 88 var det lenge farger, drevet først av Anne Kjørstad fra 1802, deretter en farger Grue, Arnt Olsen fra 1846, Anders Kornstad fra 1885 og senere hans sønn Anders Kornstad fra 1891. Veinavnet ble vedtatt 1937, kråpet ble ikke gjenoppbygget etter bombeangrepet i 1940.

Tidligere også kalt Kornstadkråpet etter farger Kornstad, og Sættemkråpet etter familien Sættem som kjøpte gården i 1917.

Fars minde, fhv. gård der Molde idrettspark og boligområdet nord for Moldelivegen ligger i dag. Utskilt fra Reknes 1915, oppkalt 1917 etter vognmann Mathias Melsæter (1869–1915), som døde brått en måned etter å ha kjøpt eiendommen og etterlot seg kone og åtte barn. Utbygget med boliger fra 1965.

Våningshuset, oppført 1909 for gårdbruker Kolbein Nerbø (1879–1971), har i dag adresse Aukravegen 20. Låve og stabbur oppført 1916, revet ca. 1965, sto der det ligger ei fotballøkke i dag.

Farstadbakken, blindvei nordover fra krysset Sollivegen–Fagerlivegen. Navn etter husmannsplassen Farstadplassen under Moldegård, ryddet 1852 av Jørgen Eriksen Farstad (1815–1909) fra Hustad, navnet vedtatt 1954. Våningshuset sto omtrent der Sollivegen 103 står i dag.

Fasanvegen, Fuglset, blindvei sør- og vestover fra Frænavegen. Denne og tre av naboveiene ble i 1970 oppkalt etter forskjellige fuglearter.

Festiviteten, også kalt Sparebankbygget, fhv. forretnings- og kontorbygg med festsal oppført 1910 (ark. Christian Fürst) for Molde Sparebank. Bygget var en stor treetasjes bygning i nybarokk stil, bygget av bolsøygranitt, og sto der Storg. 50–52 står i dag.

Festsalen ble brukt både som kino, teatersal og festsal. Her ble bl.a. den første tenningen av elektrisk lys i Molde feiret i 1910. På gateplan lå Brødrene Gjendems kolonial. Bygningen ble bombet 28. april 1940, og ruinen ble revet i november samme år.

Finnen, oppreist 2 m høy stein ved Paulmyra på fjellkammen nordøst på Horga, ca. 225 moh.

Steinens opprinnelse er ukjent. Den er ikke en typisk norrøn bautastein, og i motsetning til flere mer sentralt plasserte bautasteiner ved sjøen finnes det ingen sagn om den. Navnet, som trolig er fra de siste par århundrene, kan tyde på at steinen i folkeminnet er satt i sammenheng med sørsamene, som man da kalte «finnene», som skal ha holdt til i fjellområdene her i forhistorisk tid.

Fiskerimuseet, Romsdalsmuseets avdeling for fiskerihistorie, åpnet 1948 på Hjertøya. Museet består av 15 bygninger fra romsdalskysten, bl.a. rorbuer, naust og tranbrenneri, våningshuset Påskhella fra Sandøya, samt en hall med en samling tradisjonelle, lokale båttyper.

Fjellbrua, platebru i betong over Moldeelva som del av Vardevegen. 8 m lang, oppført 1980. Rester av forrige bru, oppført 1917, var lenge synlig under den nye brua men er nå borte.

Her har det trolig vært bruer, som har gitt navn til vatnet, fra gammelt av. Allerede i 1767 er nevnt ei stor bru ved Fjellbruvatnet bestående av 36 tømmerstokker. Denne lå trolig lenger nede enn dagens bru.

Fjellbruvatnet, innsjø i Moldemarka, 4000 m², 170 moh, del av Moldevassdraget. Vannet har navn etter Fjellbrua over Moldeelva, først nevnt 1767.

Vannet ble kjøpt av kommunen i 1909 og oppdemmet året etter til elektrisitetsproduksjon og drikkevannsreservoar, etter dette også kalt Inntaksdammen. Hoveddrikkevannsreservoar for byen til 1991. Renseanlegg ca. 150 m sør for demningen oppført 1960, i drift til 1992.

Fjellbruvegen, fra krysset Frænavegen–Fabrikkvegen til omtrent ved det gamle renseanlegget, hvor den skifter navn til Vardevegen. Veien var opprinnelig en del av Fjøsveien til Moldegårds sommerfjøs ved Marta-sørenbakken, og ble opparbeidet til

kjørevei da Fjellbruvatnet ble oppdemmet i 1910. Veien var en del av →Vardevegen 1937–54. Bakken like før bebyggelsen slutter kalles →Marta-sørenbakken.

Bygninger: **17.** Kveldro, nå →Speidernes hus. – **18.** Borgheim, bolighus i nyklassisistisk stil med jugendstilelementer oppført 1935 for laborant Johan R. Viken (1894–1975). – **44.** (tidl. Granlia I) Jakobplassen/Mannsverket, våningshus oppført 1847 for husmann Aret Knutsen Elgenes (1819–68). Huset skal være kjøpt på Nordmøre, flyttet og ombygget flere ganger. Husmannskontrakten med Moldegård utløp i 1967, som en av de siste i Molde. – **61.** Vannrenseanlegg oppført for Molde kommune 1960, nedlagt 1992.

Fjellskaret, vei fra Torleifvegen til Elvaskaret–Litlereset. Navngitt 1969.

Fjellvegen, Fannbostad, blindvei østover fra Fannbostadvegen og videre som gangvei til Nordbyen. Deler av traséen følger en gammel fjellvei, kanskje den gamle seterveien til →Fannbostad. Navnet vedtatt 1963.

Fjellvåkvegen, Råkhaugen, fra Bjørk-finkvegen til Uglevegen. Navngitt 1981 i samsvar med fuglenavn-temaet i Råkhaugen. Eneboliger oppført 1982–83.

Fjord I ASA, transportselskap stiftet av Møre fylke 1920 som Møre Fylkes Ruteselskap, med hovedkontor i Molde. Slått sammen med Sogn og Fjordane Fylkesbåtar 2001 under navnet Fjord I med hovedkontor i Florø.

Selskapet ble stiftet ved fylkeskom-

munens oppkjøp av 12 mindre lokale ruteselskaper i hele fylket, med totalt 41 ruter og en flåte på 34 skip (hvorav 21 dampskip). Selskapet hadde da avganger fra Molde til Åndalsnes, Langfjorden, Rødven, Fannefjorden, Tomrefjord, Isfjorden, Fræna, Ålesund, Kristiansund og Bergen.

Den første spesialbygde bilferga, MS *Bilfærgen*, ble innkjøpt i 1923, og i løpet av 1930-tallet gikk flåten gradvis over til bilferger. Det siste passasjerdampskipet ble tatt ut av drift i 1959. Fra 1996 kjøpte selskapet også opp flere lokale busselskaper.

Møre og Romsdal fylkeskommune solgte seg ut av selskapet i 2011, Sogn og Fjordane fylkeskommune i 2016, og selskapet er i dag 100 % privateid. Fjord I er nå landets største fergeselskap med 1500 ansatte, 84 fartøyer og eierandeler i bl.a. Widerøes Flyveselskap AS og Kystekspresen ANS.

Tidligere navn: Møre Fylkes Ruteselskap (MFR) (1920), Møre og Romsdal Fylkesbåtar (MRF) (1949), Fjord I (2001).

Fjordgata, Sentrum, fra Storgata 26-28 til Torgpiren. Navnet vedtatt 1949. Her lå tidligere Lethplana, en åpen plass oppkalt etter eieren overretts-sakfører Ludvig Nikolay Leth.

Bygninger: **1.** Bolig- og forretningsgård oppført ca. 1947 (ark. Ivar Bjordal) for Romsdal sals- og kjøpelag (nå Felleskjøpet). Betydelig ombygget 2005 (ark. BBW). – **2.** Forretningslokale oppført 1947 som bakeri, ombygget til bolig- og forretningslokale 1989 (ark. BBW).

Fjærestua (Fannestrandv. 118), foreningshus opprinnelig oppført 1845 som våningshus for husmann Peder Knutsson Sigerset (1794–1857), omtrent der inngang nr. 1 til Aker stadion står i dag. Huset var et typisk eksempel på eldre romsdalsk byggeskikk, og var tidligere fredet av Riksantikvaren. Nåværende navn fra 1927.

Revet 1985, gjenoppført på Retiro 1990 og påbygget i høyden, nå klubbhus for Molde Seilforening. Rekonstruert etter branner i 2000 og 2002, i dag er ingenting igjen av det originale bygget. Huset er omhandlet i Niels Fredrik Dahls roman «Mor om natten» (2017).

Fjøsveien, tidligere navn på Moldegårdsvegen og Fjellbruvegen før disse ble opparbeidet til bilvei. Her gikk opprinnelig en sti fra Moldegård til sommerfjøsene ved →Martasørenbakken.

Flaggspettvegen, Råkhaugen, fra Råkhaugvegen til Bjørkfinkvegen. Navngitt 1981 i samsvar med fuglenavn-temaet i Råkhaugen. Eneboliger oppført 1983.

Flovik (gnr. 115), matrikkelgård på Nesjestranda. På Kjerringneset finnes to gravrøys, tidligere skal det ha vært 18. Lenger oppe i lia står en oppsatt steinhelle av ukjent alder. Her er og funnet en stor mengde steinalderredskaper av flint og skifer, og en jernøks fra yngre jernalder (omkr. 550–1050). Navnet viser til vika som oppstår ved flo. Før ca. 1800 lå tunet nede ved selve vika. Første kjente bruker er en Ola i Flovik i 1597.

Ved Hamnavikv. 17 står en bauta-stein reist 1908 til minne om kaptein Nicolai Peter Dreyer, som bodde her. (Se →Kaptein Dreyers veg.)

Flovikhaugvegen, Nesjestranda, i en slynge parallelt med Åsleet. Oppkalt 2011 etter gården Flovikhaugen. Ene- og tomannsboliger oppført 2011–17.

Flovikholmen (gnr. 116), matrikkelgård på Nesjestranda. Her lå tidligere en gravrøys fra bronsealderen eller jernalderen, som omkring 1910 ble plukket ned og brukt til å bygge grøft. Gården ble utskilt fra Flovik på 1600-tallet, og ble også kalt Kopperholmen. Første kjente bruker er antagelig sorenskriver i Romsdal Rasmus Paulssen i 1619.

Flyplassvegen, Årø, fra Årøhaugen i en sløyfe langs flyplassområdet. Veien ble opparbeidet i forbindelse med byggingen av flyplassen 1972. Oppkalt 2015 etter flyplassen, i likhet med veiene til bl.a. Vigra, Flesland og Sola lufthavner.

Bygninger: 2–8. →Molde lufthavn Årø.

Fløtmannsgata, Sentrum, fra Storgata 14-16 til fjorden. Gata ble oppkalt 1949 etter den fhv. Fløtmannsgata ved →Hestetorget, som ikke ble gjenoppbygget etter bombingene i 1940. Navn etter →fløttmann Amund Iversen Sylte (1831–1911), som bodde der 1888–1901.

Bygninger: 2. Bolig- og forretningsgård opprinnelig oppført 1958 (ark. Knut P. Bugge) som lagerbygning for A. Lønseth AS. Betydelig ombygget 1998.

Fløttmenn var et vanlig syn på havna i Molde på 1800-tallet. Her fløttbåten til Sivert Harthun (1831–1913). (Foto: Kirkhorn/Romsdalsmuseet.)

Fløttmenn, også kalt sjauere, var en yrkesgruppe som rodde folk og varer til og fra skip som lå for anker på fjorden. Ordet kommer av «å flytte». Opprinnelig kunne hvem som helst ta fløttmannsoppdrag, fra 1876 ble fløttmannstjenesten underlagt kommunen og fire faste fløttmenn ble autorisert. De fikk samtidig uniformer og en fast stasjon på Torgkaia. I 1881 ble det ansatt to ekstra fløttmenn for å ta unna turisttrafikken til Hjertøya om sommeren.

I Molde ble fløttmennene overflødige da Storkaia ble bygget i 1896. I Ålesund og Kristiansund brukte man fløttmenn over sundene helt til hhv. 1959 og 1962.

Fogderi, f.hv. embetsområde for politi- og skattesaker. Romsdals amt besto tidligere av tre fogderier: Sunnmøre, Romsdal og Nordmøre. Lokalt brukes begrepet fremdeles uformelt om disse tre dialektområdene.

Fogden (nynorsk: *fut*) er først nevnt på 1300-tallet, da som lensherrenes personlige tjenestemenn innen lensvesenet eller føydalsamfunnet. Det vil si at i denne perioden ville nabogårder som var eid av forskjellige adelsmenn, forholde seg til forskjellige fogder.

I 1662 ble fogden en kongelig embetsmann, med et geografisk definert embetsdistrikt. Det er fra denne betydningen vi har den geografiske betegnelsen fogderi. Fogderiene som

administrativ enhet ble utfaset amtsvis 1894–1919, fogderiene i Romsdals amt ble nedlagt 31. desember 1915. Se også →byfogd.

Folkets Ret, dagsavis utgitt i Molde 1915–20, fortsettelse av →Romsdølen. Organ for Molde Arbeiderparti og Romsdals socialdemokratiske kredsparti. Trykket i Mindor Bolsøs trykkeri, periodevis i Volda.

Forfjorden, eldre navn på →Storfjorden, etter treslaget furu. Navnet gikk ut av bruk omkring 1900. Navnet kan ha gitt opphav til navnene Forøya og Furneset.

Forhjellen, Kringstad, blindvei vestover fra Mekvegen. Oppkalt 1976 etter området Fôrhjellen hvor man tidligere slo gress til dyrefôr.

Forøya, halvøy vest på Bolsøya. 1,5 km², høyeste punkt 69 moh. Navnet kommer trolig av det gamle navnet på fjorden, Forfjorden, etter treslaget furu. Halvøya er lang og smal, forbundet med Bolsøya ved et 35 m bredt eid kalt →Draget. Den var frittliggende fram til middelalderen, da landhevingen førte til at sundet mellom Forøya og Bolsøya forsvant.

Med unntak av gården Draget, har halvøya kun hyttebebyggelse.

Forøyvegen, Forøya, blindvei vestover fra Dragetvegen til Islandsvågen. Oppkalt 2015 etter Forøya.

Fossbrua, bjelkebru i armert betong over Moldeelva som del av Romsdals-

gata. 11,9 m lang, oppført 1920–24. På grunn av tekniske og økonomiske problemer sto både brua og Romsdalsgata halvferdig i mange år. Etter at brua var ferdig viste den seg å være feildimensjonert, og måtte bygges helt om. Brua og den videre Romsdalsgata ble først tatt i bruk 1927.

Fossveien, tidligere navn på →Spolertbakken. Nedre del av veien ble også kalt →Veita. Den gikk noe lenger nord enn dagens gateløp. Området ble omregulert etter bybrannen i 1916, og gatenavnet gikk ut av bruk.

Framvegen, Skjevika, blindvei nordover fra Høglivegen. Oppkalt 1971 etter idrettslaget som har klubbhus og hoppbakke her.

Bygninger: 1. Klubbhus for Idrettslaget →Hjelset-Fram, oppført 1980 (ark. Eivind Stokke).

Fransgjerdet (gnr. 6), også kalt Holå, matrikelgård nord på Skålahalvøya. Navnet har trolig sammenheng med den samme «Frans i fjæra» som i →Franssetet. Navnet tyder på at Frans har hatt et krøttergjerde her. Første kjente bruker er en Knut Knutsson på Fransgjerdet i 1664.

Franssetet (gnr. 4), matrikelgård nord på Skålahalvøya. Gården har trolig navn etter en «Frans i fjæra», nevnt 1633. Han var trolig husmann, de første eierne var Jens og Per Jemt i 1646. De kan ha innvandret fra Jemtland, som ble innlemmet i Sverige året før.

Frazerholmen, fhv. holme i Molde-elva, som lå der Fossbrua og plassen foran kinobygget er i dag. Navn etter den skotske kjøpmannen Alexander Frazer (1784–1823), som bodde like ved holmen fra 1818. Hagen hans på vestsiden av elva, der Gotfred Lies plass ligger i dag, ble kalt Frazerhagen.

Holmen ble brukt til bleking av klær og vinteropplag av båter. Moldegård bygde en sag her i 1850 som brant 1879 (denne hadde for øvrig den første sirkelsaga i Romsdal). Holmen ble så ryddet til park av Selskabet for Molde Byes Vel i 1888. Etter bybrannen i 1916 ble elveløpet øst for holmen fylt igjen, holmen ble også delvis sprengt bort og muret opp for å lage østsiden av dagens elveløp. (Kart, se →Bybrannen.) I dag står bare bergknausen ved Honningsvågkiosken igjen av Frazerholmen.

Også kalt Gjermundnesøya, etter som adkomsten gikk over ei kloppbru ved huset til baker Peder Gjermundnes rett øst for Nedre bru.

Fredslunden, parkanlegg ved Kongebjørka på Glomstua. I perioden 1997–2004 inviterte Bjørnsonfestivalen forfattere og politikere til å plante til sammen ni eiketrær som et symbol på frihet, fred og motstand mot undertrykkende regimer.

Fridtjof Nansens gate, Svenskebyen, fra Øvre veg til krysset Amtmann Leths gate–Moldelivegen–Langmyrvegen. Oppkalt 1940 etter polfareren Fridtjof Nansen (1861–1930). Nedre del av veien hadde adresse →Spolertbakken til 1942.

Bygninger: **1.** Murhus oppført 1917 for vognmann Ingebrigt Melsæther (1874–1958). Huset har vært stall, fyrstikkfabrikk, saftpresseri, bok- og avistrykkeri, m.m. Østfløyen ombygget 1942 (ark. Normann Haug). – **4.** Våningshus i sveitserstil oppført 1914 (byggm. Peder Hansen) for den hjemvendte norskamerikaneren Knut Eriksen Skare (1866–1936). – **8.** Vollen, se →Moldelivegen 32–39.

Friervegen, Sentrum, blindvei nordover fra Julsundvegen ved Fylkeshuset. Navnet finnes i hele landet, og er ofte brukt om populære turveier som ligger noe skjermet: Veien gikk tidligere over Gørvellmarka til Gørvellalléen, delvis der Sandvegen går i dag. Veien ble også kalt Kjærlighetsstien, nevnt 1912. Det har vært noe lokal variasjon i hvilken del av veien som ble kalt hva. Hele strekningen ble også kalt Markveien etter Gørvellmarka. Nåværende navn vedtatt 1937.

Etter byggingen av Fylkeshuset er veien bare 16 m lang, i 1991 fikk husene her adresse til Julsundvegen.

Frydenberg, Hjelset, blindvei nordover fra Øverbygda. Gammel gårdsvei, navnet stammer fra 1945 da gården Frydenberg ble utskilt fra Berg. Veinavnet vedtatt 1991.

Frænavegen, fra krysset Øvre Veg–Romsdalsgata–Olsmedbakken–Fannestrandvegen i Sentrum til Skarvegen i Årødalen.

Veien fra Gotfred Lies plass til Skaret ble planlagt som innfartsvei for biltrafikk 1915 og opparbeidet 1927–38.

Frazerholmen lå tidligere midt i Moldeelva. Bergknausen midt i bildet finnes fremdeles, her står Honningsvåg-kiosken i dag. Bildet er tatt under storflommen i 1907. (Foto: Kirkhorn/ Romsdalsmuseet.)

Prosjektet ble også kalt Årødsalsvegen, samtidig ble nåværende Romsdalsgata kalt Frænagata. Nåværende navn vedtatt 1937, den siste strekningen før kommunegrensa ble omdøpt til Skarvegen 2014.

Strekningen vest for Eikrem ble gradvis fortettet med boliger i perioden 1945–70. I 1979 ble innfartsveien til sentrum lagt om til Årødsalsvegen–Fannestrandvegen (Europavei 39). I krysset Frænavegen–Moldegårdsvegen ble Moldes første rundkjøring anlagt 1984.

Navnet ble tidligere også brukt om andre veier fra byen til Fræna: gamleveien fra Årø langs østsiden av Årøelva mot Skaret, nevnt 1795; veien nordover langs Moldeelva til Gangskaret, nevnt 1802; og fjellstien fra Glomstua over Mekdalen og Langvatnet.

Bygninger: **5.** →Adventkirken. – **47.** Boligblokker oppført 2010 for Moba. Her lå tidligere Molde leir, også kalt →«Avsnitten». – **66b.** Skogen, bolighus i karakteristisk funkisstil oppført 1932 (ark. Ole Lind Schistad) for grosserer Bernhard Schistad (1889–1978).

Huset lå opprinnelig alene i furuskogen. Her holdt kommuneadministrasjonen til 15.–23. april 1940. – **72.** Solhaugen, bolighus i funkisstil oppført 1947 (ark. Ole Lind Schistad) for bokhandler Olav Kleve (1899–1968). – **98.** →Fuglset. – **107.** Se →Birkelandv. I. – **112.** Nordigarden, senere Åsvang, utskilt fra Fuglset 1900. Lånbygning trolig oppført før 1865. – **521.** →Eikrem.

Fuglset (gnr. 26), bydel og matrikelgård øst for sentrum. Her er det funnet rester av hus og ildsted fra bronsealderen der tunet ligger i dag. →Fuglsetsteinen er også funnet her. Gårdsnavnet var trolig opprinnelig *Fuglasetr*, og kan vise til forekomst av orrfugl og tiur. Første kjente beboer er en Jorunn Bjørnsdotter ca. 1433. I 1865 hadde gården fire bruk og 19 husmannsplasser, med til sammen 117 innbyggere. Gården hadde seter på en haug vest for Øverlandsvatnet, nedlagt omkring 1880. Innmarka ble utbygget med boliger fra 1948, etter en reguleringsplan av arkitekt Ole Lind Schistad. Gårdsdriften opphørte på 1980-tallet. Bydelen har i dag 945 innbyggere.

Bygninger: Våningshus på Stor-Fuglset (Frænav. 98c) påbegynt før 1833, senere utvidet flere ganger. En uvanlig stor låvebygning oppført ca. 1890 ble revet 1998.

Fuglsetbakken, Fuglset, fra Fannestrandvegen til Frænavegen. Gammelt navn etter gården Fuglset. En del villa-bebyggelse fra perioden 1917–20, bl.a. oppført av ansatte ved Bolsønes Verft.

Bygninger: II. Breidablikk, bolighus oppført 1929 for handelsmann Martin

Holm (1878–1956). Huset er bygget på murene av en sveitservilla oppført 1888, som brant i 1928. – **13.** Tun, bolighus oppført 1916 for snekker Magnus Reite (1877–1953) fra Troms. – **15.** Bekketun, bolighus oppført 1919 for verftsdirektør Sivert Bolsønes (1886–1972). – **18.** Eikelund, bolighus oppført 1918 for verftsdirektør Olav Bolsønes (1879–1944).

Fuglsetbekken, elv fra Fuglsettjønnen langs Romsdal vgs., utløp ved Fannestrandvegen 76. Tidligere også kalt Uraelva, etter Urabakken like ved utløpet. Fuglset gård skattet for ett sagbruk i 1597 og to i 1617, disse lå antagelig her.

Fuglsethallen (Langmyrv. 85), idretts-hall oppført 1989 (ark. BBW) i tilknytning til Romsdal vgs. Hallen eies av kommunen, og disponeres også av Romsdal vgs. som gymsal.

Fuglsetholmen, fhv. holme ved Fuglsetneset, ca. 4 mål stor ved lavvann. Holmen hadde flere navn gjennom tidene: Det eldste navnet er Engesholmen, nevnt 1754, og kommer trolig av personnavnet Engel. (Også senere korrumpert som «Engelskholmen».) Senere også kalt Nilsholmen etter Nils Eriksen Fuglseth (1836–1920) som eide Fuglset gård 1872–1918, og Notholmen etter et stort notheng oppført 1954 og revet 1986. Området ble gradvis fylt ut på 1970- og 80-tallet, der holmen lå er i dag parkeringsplassen sør for Moldehallen.

Fuglset Mannskor, mannskor stiftet 27. september 1944. Opprinnelig sang-

ere fra Fuglset, i dag fra både Molde og nabokommunene. 44 medlemmer.

Fuglset skole, fhv. folkeskole (7–14 år), senere barneskole (1.–6. trinn) på Fuglset. Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og omfattet da gårdene fra Fuglset til Bergsbakken.

Skolebygg oppført 1897 der Fannestrandvegen 71 står i dag, Bolsøy framhaldsskole hadde også lokaler her. Ombygget til konfeksjonsfabrikk 1935 og revet ved utvidelse av Fannestrandvegen 1978. Nytt bygg ved krysset Frænavegen–Bolsøyvegen oppført 1934 (ark. Jens Ferdinand Dahl) med sløydosal og skolekjøkken. Nedlagt 1984 og elevene fordelt på Øverland og Langmyra skolekretser. Bygget ble senere leid ut til Romsdal vgs. og revet 1990.

Elevtall: 63 (1891), 146 (1950), 100 (1984).

Fuglsetsteinen, runestein på 11,8×13,3 cm, funnet under pløying på Fuglset i 1939. Dette er den eneste runesteinen og den eldste teksten man kjenner fra gamle Molde kommune.

Steinen er antatt å være et garnsøkke fra omkring 700-tallet. Inskripsjonen er delvis ødelagt, men en foreslått tolkning er **ṚR PIMM** (*tor-wite*): «den som sikrer fangsten», altså en magisk inskripsjon for å bringe fiskelykke. Steinen oppbevares i dag ved NTNU Vitenskapsmuseet.

Fuglsetvegen, Lingedalen, fra Frænavegen til Rypevegen. Oppkalt 1956

etter gården Fuglset. Den gamle grensa mellom Moldegård og Fuglset gikk mellom nr. 15 og 17.

Fuglset Vel, velforening for området mellom Tøndergårdbekken og Bolsøyvegen stiftet 24. august 1953. Foreningen drifter og vedlikeholder friområdene Torleifen og Bobla. 160 medlemmer.

Furuhaugen, Bolsøya, blindvei vestover fra Trollpilvegen. Navngitt 2017.

Furulundbakken, blindvei østover fra Fagerlivegen. Oppkalt etter gården Furulund, utskilt fra Moldegård 1904. Våningshuset sto der Fagerlivegen 24 står i dag, revet 1982.

Fuglsetsteinen Den eneste runesteinen som er funnet i Molde. Den antas å være et garnsøkke med en lykkebringende inskripsjon. (Foto: NTNU Vitenskapsmuseet.)

Veien het tidligere Furulund, endret 2019 grunnet navnelikhet med Furulundvegen i gamle Nesset kommune.

Fylkeshuset (Julsundv. 9), administrasjonsbygg for Møre og Romsdal fylkeskommune. Østfløyen oppført 1973 (ark. Knut P. Bugge og P.A. M. Mellbye), midt- og vestfløyen 1985 (ark. Knut P. Bugge) for Fylkeshuset AS. Bygget har i dag kontorplasser for til sammen 498 årsverk innen fylkeskommunen, Statens vegvesen, Møre og Romsdal tingrett og Romsdal jordskifterett.

Her lå også Romsdal politikammer

1973–93, bygget hadde opprinnelig arrestceller i kjelleren, samt eget postkontor og bankfilial. Dette var det første bygget i Molde med åpent kontorlandskap. Vest for bygget sto tidligere «Lensmannsbrakka», en tyskerbrakke brukt som kontor for Lensmannen i Bolsøy.

Fylket, avis utgitt i Molde 1927–2000. Organ for Norges Bondelag og Bondepartiet/Senterpartiet. Dagsavis 1940–53, nedlagt 1943–45. Avisa hadde en periode trykkeri i Fridtjof Nansens gate 1.

Gamle Skarvegen, Årødalen, parallellt med Skarvegen til et stykke inn i Hustadvika kommune.

Dette er den gamle stien over Skaret til Fræna, omtalt som Frænveien i 1795 og opparbeidet til kjørevei 1847–55. Erstattet som hovedvei av «nye» Skarvegen (se →Frænavegen) 1938, nåværende navn vedtatt 2014.

Gamleveggen, Øvre Berg, blindvei vestover fra Birkelandvegen. Navngitt 1972 etter den gamle, delvis oppmurte, veitraséen til Fræna som det da fremdeles fantes rester av her. Enebolig oppført 1970–73.

Gamle Årødalsvegen, Årødalen, fjellvei fra Årølivegen–Jordbærvegen til Årøsetervegen. Dette er den gamle veien over Skaret til Fræna, se →Gamle Skarvegen. Veien ble erstattet som hovedvei av nåværende Frænavegen 1938 og «nye» Årødalsvegen 1979. Nåværende navn vedtatt 1983.

Gammelseterlia, Årødalen, blindvei parallellt vest for Frænavegen/Skarvegen. Her har gården Årø tidligere hatt seter. Veinavnet vedtatt 1978.

Gardvegen, Hjelset, fjellvei nordover fra Hjelsetvegen. Veien het fra 1986 →Geilvegen, omdøpt 2014 da det kom fram at dette ikke var den gamle Geilvegen.

Bygninger: **2.** Hjelset bedehus, forsamlingshus oppført 1908 for Mjelvehagen indremisjonsforening. Lokaler for Rauma ungdomsskole (nå Molde folkehøgskole) 1917–19. Nedlagt og solgt 2020.

Gartnerivegen, Sentrum, fra Sandvegen til Parkvegen. Oppkalt 1937 etter Nicolay Dahls gartneri, som lå på østsiden av veien 1902–40. Bolighus oppført i perioden 1934–40.

Bygninger: **4.** Enebolig oppført 1934 for jernvarehandler Hilmar Wasstrand (1903–83), opprinnelig i samme stil som nabohusene. Ombygget i nyfunkisstil 2010 (ark. Kjell Vatne).

Garveribakken, også kalt Garveri-veien, fhv. vei fra der Storgata 13 står i dag, over Gørvellplassen og til Sandvegen. Veien hadde navn etter Gørvells garveri, som sto her på 1800-tallet. Senere drev Ole O. Hoshovde og Endre Røsok garveri her fram til 1940. Gata ble bortregulert under gjenreisningen 1945.

Gatelys ble først oppført i Molde i 1856 av Selskabet for Molde Byes Vel. De åtte parafinlyktene langs Storgata ble overtatt av kommunen året etter, og ble tent for hånd hver kveld. Det ble stadig satt opp nye lykter, og i 1905 var antallet kommet opp i 42. I januar

1910, da Molde kommunale elektrisitetsverk åpnet, ble disse erstattet av 63 elektriske gatelys. I 1937 ble det satt opp gatelykter i Bolsøy kommune, til sammen 97 stykker i bolig gatene nær bygrensa, veikryss i bygdene og ved mange av skolebygningene.

Pr. 2020 opererer Molde bydrift ca. 5500 gatelykter i gamle Molde kommune, disse styres av fotoceller.

Gate- og veinavn. De eldste veiene var tråkk mellom gårdene, setrene og sjøen, og har som regel hatt rent funksjonelle navn etter hvor de gikk, f.eks. Fjøsveien, Naustveien eller Fjellveien. På samme måte har de første gatenavnene i byen oppstått etter hvor de gikk, f.eks. Kirkebakken, Moldegårdsveien og Bjørsetveien.

De eldste gatenavnene som fremdeles er i bruk i byen er Krubba, Kirkebakken og Øvre veg, alle i bruk på 1600-tallet. Fra 1700-tallet kjenner vi også Røysan og Olsmedbakken. På denne tiden fikk gatestumper og kråp også navn etter personer som bodde der, som f.eks. Boybakken og Bjertelbakken, begge fra sent 1700- og tidlig 1800-tall. Senere kom også gatenavn dannet etter hvilke yrker som holdt til i området, f.eks. Smedkråpet og Fargerkråpet.

Gatenavnene i Molde var fremdeles ikke formaliserte, og mange gater hadde flere navn samtidig (f.eks. ble Fargerkråpet også kalt Kornstadkråpet etter farger Kornstad), eller navn som skiftet med generasjonene (f.eks. ble Kornstadkråpet kalt Sættemkråpet etter at familien Sættem kjøpte Kornstads eiendom).

I de større byene ble enkelte gatenavn vedtatt i bystyret utover 1850- og 1860-tallet. I 1919 ble det nedsatt en gatenavnskomité også i Molde, og i 1937 ble det vedtatt 49 gatenavn i sentrum. Samtidig ble →matrikelnummer avviklet, og adressen ble eiendommens formelle navn. Av disse gatenavnene var drøyt 30 tradisjonelle navn som nå ble formaliserte, mens resten var nyoppkallinger etter kjente menn fra byens historie – samt én kvinne, Margareta Dahl, som fremdeles var i live og selv satt i gatenavnskomitéen. Året etter ble også 20 gatenavn vedtatt i Bolsøy herred.

I 1954 ble navneformen -veg formelt vedtatt på alle eldre og fremtidige veinavn i byen, etter initiativ fra bystyremedlem og formann i Romsdal Mållag Ola Langset (1920–91). I 1986 overtok kulturstyret ansvaret for gatenavn fra kommunestyret, og nå ble det lagt en del arbeid i å finne eldre tradisjonelle stedsnavn, f.eks. navn på gårdsveier eller husmannsplasser. Dette prinsippet ble også befestet i stedsnavnloven av 1990. I dag er det kulturtjenesten som innhenter forslag til gatenavn, og driftsutvalget som gjør endelig vedtak.

Gater oppkalles vanligvis etter at personen er død; I Molde er tre gater oppkalt etter personer mens de var i live: →Margareta Dahls gate, Berildvegen som senere skiftet navn til →Lundsengvegen, og, indirekte, →Torleifvegen.

Utenom sentrum hadde mange eiendommer kun gårds- og bruksnummer fram til 2014–16, da det etter sentralt pålegg ble vedtatt 34 nye gatenavn

som dekker alle bebodde eiendommer i kommunen.

Gaupevegen, Gjerhaugen, fra Bevermyra til Rådyrvegen. Navngitt 1984 i samsvar med dyrenavn-temaet i Gjerhaugen. Eneboliger oppført 1986–87.

Gauset (gnr. 131), matrikkelgård ved Julsundet. På gården finnes fire gravrøyser av ukjent alder. Navnet kommer trolig av det norrøne elvenavnet *Gausa* (å strømme, sprute). Som mange steder ellers, har elva i dag navn etter gården: Gausetelva. Navnet tyder på at gården er ryddet i vikingtiden eller noe før. Første kjente bruker er en Ola på Gauset i 1610.

Gausetbuktvegen, Mordal, parallelt med Julsundvegen langs Gausetbukta. Navnet vedtatt 2015. Hovedsakelig fritidsboliger.

Geilvegen, Hjelset, blindvei nordover fra Hjelsetvegen. Gammel gårdsvei, navnet stammer fra 1863 da gården Bakken, også kalt Geilen, ble utskilt fra Hjelset. En geile er en innhegning for husdyr.

Navnet ble vedtatt 1986, men da på vegen som i dag heter Gardvegen. Om-døpt 2014 da det kom fram at dette var den egentlige, gamle Geilvegen.

Geitnes (gnr. 15), matrikkelgård og grunnkrets på Skåla. Her er det funnet en flintdolk av ukjent alder. Gården er oppkalt etter neset, som antagelig har vært beiteplass for geit. Første kjente brukere er Sjur og Gunnar på Geitnes i 1597. Skrivemåten Gjeitnes er også i

bruk som familienavn.

Sørsida av Geitnesvågen ble bygget ut med boligfelt fra 2011, og ble 2019 definert som et tettsted med 306 innbyggere.

Geitnesbrua, stålbjelkebru over Røa som del av Skålavegen. 18,2 m lang, opprinnelig oppført 1922 som hvelvingsbru i hogd stein. Ny bru lagt over den gamle 1967.

Geitneshøgda, Geitnes, fra Geitnesvågen til Geitnesvegen. Oppkalt 2007 etter høydedraget på gården Geitnes. Eneboliger og rekkehus oppført 2008–10.

Geitnessvingen, Geitnes, i en slynge parallelt med Skålavegen. Dette var den gamle hovedveien fra Søsnes til Grønneset, opparbeidet 1822. Erstattet som fylkesvei av Skålavegen 1991, navnet vedtatt 2016.

Bygninger: 28. Vågane bedehus, forsamlingshus oppført 1913 for Vaag- enes Indremisjonsforening, i bruk til 2017. Også kalt Geitnes bedehus og Røvik bedehus.

Geitnesvegen, Geitnes, blindvei vestover fra Geitnessvingen. Gammel gårds- og sjøvei til Geitnes. Ny trasé 1969, navnet vedtatt 1986.

Geitnesvågen, Geitnes, fra Geitnessvingen til Geitnesvegen. Navngitt 2007, ene- og tomannsboliger oppført 2009–10.

Gideon Motorfabrikk, fhv. motorfabrikk grunnlagt 1907 på Reknes

av Sofus Jørgensen (1869–1946) fra Horsens i Danmark, nedlagt 1939.

Fabrikken startet som en filial av det danske firmaet Rudolf Kramper & Jørgensen, som produserte motorer i Horsens for landbruk og industri under merkenavnet Gideon. Motorene var oppkalt etter en bibelsk hærfører som seiret over en overlegen styrke, navnet viser altså til små motorer med stor kraft. Etter lengre tids stor avsetning av båtmotorer i Vest- og Nord-Norge, ble Molde-avdelingen opprettet 1907.

Fabrikken produserte også bilferger, traktorer og panelovner. Samarbeid med Rauma Støperi fra 1909, som produserte deler til motorene. Filial i Ålesund 1938–47. Firmaet hadde sin storhetstid fram til rundt 1920, og hadde på det meste 140 ansatte.

Etter flere konkurser fikk fabrikken nye eiere i 1939, og ble omdøpt til AS Heureka. Fabrikbygget i Julsundvegen ble kjøpt av Heimdal Motorfabrikk i 1949, revet 1997.

Gideonvegen, Reknes, blindvei fra Julsundvegen til Moldebadet og Seilet hotell. Oppkalt 2002 etter →Gideon Motorfabrikk som lå her 1907–39.

Bygninger: **1.** →Moldebadet. Her lå tidligere Gideon Motorfabrikk, →Heimdal Motorfabrikk og →Molde Støperi. – **2.** →Seilet hotell.

Gjeitnesvågen velforening, velforening for området mellom Borvikstranda og Røa, stiftet 3. mai 2012. 30 husstander er medlemmer.

Gjendemshammeren, berghammer ved krysset Parkvegen–Kirkebakken,

30 moh. Navn etter brødrene Ole og Albert Gjendem, som bygde hus her i 1915. Berget ble før dette kalt →Syt-tende mai-haugen. Berget var slakere mot sør før 1884, da det ble delvis sprengt vekk for planering av Øvre veg.

Inne i berget ligger →Molde parkeringshus, tilfluktsrom og krigskommandosentralen for statsforvalteren, åpnet 1996 med operasjonssentral, konferanserom, TV-studio, kantine og soverom.

Gjenstadkråpet, fhv. kråp omtrent der Vektergata går i dag, navn etter familien til fargehandlerne Jørgen (1839–1919) og Halvor (1877–1974) Gjenstad, som bodde her 1880–1940. Bebyggelsen gikk tapt under bombeangrepet, og under omreguleringen ble gata lagt noe lenger sør og fikk navnet Vektergata.

Gjerdsmettvegen, Råkhaugen, blindvei nordover fra Råkhaugvegen. Navngitt 2004 i samsvar med fugle-navn-temaet i Råkhaugen. Hovedsakelig eneboliger oppført 2005–09.

Gjerdhaugvegen, Gjerhaugen, i en slynge vest for Olav Oksviks veg. Hovedvei gjennom boligområdet Gjerhaugen.

Årsaken til de to forskjellige stave-måtene er at områdenavnet er et statlig ansvar og har vært godkjent som Gjerhaugen siden 1979, mens veinavnet er et kommunalt ansvar og veinavnet med stum d ble vedtatt 1984. Navnet kommer trolig av gårdsnavnet Fannbostadgjerdet.

Gjerhaugen →Nordbyen.

Glamox AS, lysarmaturprodusent grunnlagt 1947 i Trondheim av Birger Hatlebakk (1912–97) fra Elnesvågen. Firmaet er i dag verdensledende på belysningsystemer for skip og offshoreanlegg, og har rundt 2400 ansatte internasjonalt, hvorav 350 i Molde.

Bedriften startet med produksjon av aluminiumsprodukter som dørhåndtak og kjøkkenutstyr, men gikk fra 1950 over til å lage reflektorer til belysning. Firmaet er oppkalt etter den egenutviklede kjemiske prosessen glatt-matt-oksidering, som gjorde det mulig å produsere fullgode reflektorer av billig råmateriale. Denne konkurransefordelen ble avgjørende for firmaets vekst. Avdeling i Molde fra 1955, først i en brakke på Utstillingsplassen på Reknes. Fabrikkløker og hovedkontor på Moldegård oppført 1957, senere utvidet flere ganger. Firmaet produserte også panelovner 1973–99 og anleggskjøretøyer (under navnet Moxy) 1974–83. Disse produksjonene er i dag solgt ut til hhv. Adax og Doosan.

Glamox hadde avdelinger på Vågstranda 1973–2003 og Elnesvågen 1974–83, samt fabrikker i Sverige og Finland. Siden 1980-tallet har Glamox kjøpt opp konkurrerende bedrifter i Norge, Tyskland, Sveits, Storbritannia og Polen, og har i dag fabrikker i Molde, Kirkenær, Tyskland, Storbritannia, Estland, Polen og Kina, og salgsavdelinger i 17 land i Europa, Nord- og Sør-Amerika og Asia.

Firmaet leverer i dag hovedsakelig belysningsystemer til yrkesbygg, skip

og offshoreanlegg, siden 2016 også hele belysningsystemer med egenutviklet software for styring.

Tidligere navn: Maskin-El. (1947), Lefa Fabrikker (1949), Glamox (1951).

Ansatte (i Molde): 50 (1955), 190 (1965), 570 (1986), 310 (2021).

Glamoxbrua, gang- og sykkelbru i betong over Fannestrandvegen ved Glamox-bygget. 78,6 m lang, oppført 1977.

Glomstua (Glomstuv. 50), eiendom utskilt 1896 fra Bjørset til skogforvalter Jacob Gylding Preuthun (1858–1936). Navnet er først nevnt på skjøtet fra dette året, og er kanskje inspirert av den da populære skjemtevisa om «Ola Glomstulen», som viser til gårdsnavnet Gromstul i Gjerpen.

Kong Haakon VII og kronprins Olav oppholdt seg her 23.–29. april 1940 under flukten fra Oslo til England. Her ble fotografiet ved →Kongebjørka tatt, på området står i dag et minnesmerke. Her ligger også →Fredslunden.

Hovedbygningen fra 1896 ble delvis oppført med materialer fra et eldre hus. Bygget var brukt som hotell 1946–53, avdeling av Fylkessjukehuset 1957–78, rusbehandlingsinstitusjonen Veksthuset Molde siden 1988 (nå Molde behandlingssenter). Nord for hovedbygningen står grunnmuren av en eldre driftsbygning, trolig oppført ca. 1811. Glomstua omsorgssenter oppført 1972.

Glomstuvegen, fra Parkvegen til Anevegen. Den østligste strekningen er den gamle gårdsveien til gården

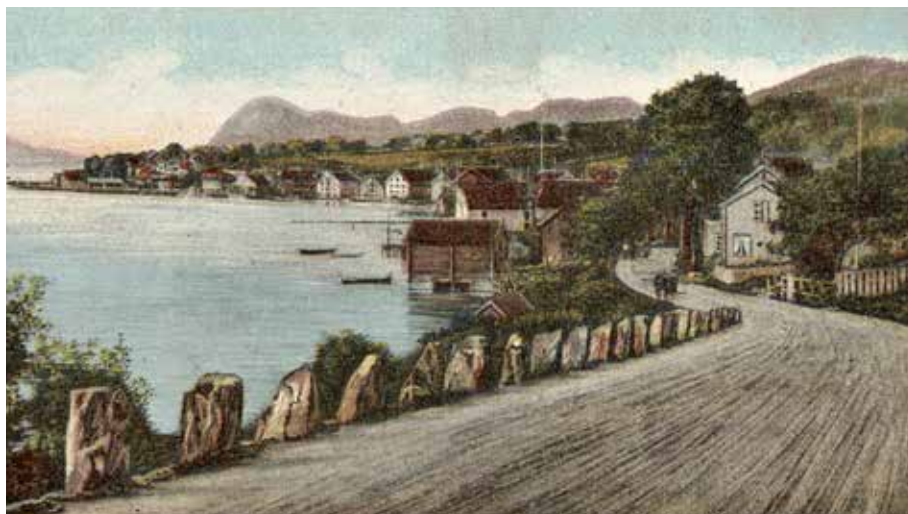
Gotfred Lies plass fotografert omkring 1935. Der kinobygget og utvidelsen av Televerket senere kom, er det fremdeles ubebygde tomter etter bybrannen. Supergården ble bombet i 1940, valmtaket og tårnene ble erstattet av et flatt betongtak i 1941. (Foto: Paul Emil Rasmussen/Romsdalsmuseet.)

Glomstua, utskilt fra Bjørset 1896. Veinavnet vedtatt 1938, forlenget vestover på 1950-tallet.

Strekningen sør for krysset mot Moldelivegen ble tidligere kalt Presthaugveien, etter husmannsplassen Presthaugen som lå her en gang før 1850. Her skal det ha bodd en prest.

Bygninger: **15.** →Lundavang. – **16.** Boligblokk oppført 1977 (ark. Ivar Bjordal) for Fylkessjukehuset. Her sto tidligere amtmannsboligen →Møretun. – **31.** Leilighetsbygg oppført 1963 (ark. Ivar Bjordal) som internat for

Sjukepleiarhøgskolen. Studentboliger for Studentsamskipnaden i Molde siden 1994. – **33.** Skole- og kontorbygg i typisk etterkrigsmodernistisk stil, oppført 1958 (ark. Ivar Bjordal) for →Sjukepleiarhøgskolen i Molde. Bygget ble overtatt av kommunen i 2005, og har senere fungert som avlastningsbygg for både barnehager, barne- og ungdomsskoler og Romsdal vgs. – **48.** Glomstua omsorgssenter, oppført 1972 (ark. Knut P. Bugge). – **50.** →Glomstua. – **(51).** →Møretun.

Grandbakken, i dag Strandgata, på et håndkolorert postkort fra omkring 1912. (Foto: Mittet/Nasjonalbiblioteket.)

Gotfred Lies plass, Sentrum, park og plass mellom Romsdalsgata, Strandgata og Kinoen–Telegrafgården. Oppkalt etter direktøren ved Akers mekaniske Verksted, Gotfred Lie (1856–1938) fra Molde, som i 1928 donerte en brann-tomt og penger til opparbeidelse av park. En betingelse var at plassen aldri skulle bli omdøpt, navnet ble formelt vedtatt 1937. Også kalt Byparken og Kinoparken.

Før bybrannen i 1916 lå her skolegården til →Latinskolen, og →Stokkelandsgangen med flere arbeiderboliger. Fram til 1940 sto her en bautastein over slaget ved Hafrsfjord, opprinnelig reist noe lenger vest i 1872. Denne ble ødelagt under bombeangrepet, delene ble forsøkt tatt vare på men kom vekk.

Bygninger: 1. Molde kino, oppført 1962 (ark. Knut P. Bugge, interiørark. Håkon Mjelva). Bygget inneholdt opprinnelig kino, teater, bibliotek og flere

forretninger, og var det største bygget i sentrum da det åpnet. Kinoen har i dag én stor og to mindre saler med totalt 396 plasser. Originalt neonskilt på fasaden er bevart. Her lå Molde bibliotek 1962–94. – 2. Meieribygget, opprinnelig oppført i funksistil 1938 (ark. Normann Haug) for Bolsøy Meieri. Ombygget til kontorbygg 1985 (ark. Kjell Kosberg) og 2006 (ark. BBW). Rektor Brinchmanns gate 1 var tidligere også en del av meieranlegget. Midtpartiet, oppført 1954 (ark. Ivar Bjordal), ble revet 1991. Her lå Bolsøy Aksjemeieri 1938–83, Sparebanken Romsdal 1986–91, Møre og Romsdal Fylkesbåtar/Fjord1 1991–2013, nå kommunale kontorer. – 3. →Telegrafgården. – 4. →Superbgården.

Grandbakken, østre del av Strandgata, navn etter →Grand hotell som sto her 1885–1919. Veien fikk navnet →Strandgata i 1937.

Grandfjæra, Moldegård, vei fra Kåre Solhjells veg til Birger Hatlebakks veg. Dette var opprinnelig navnet på sjøkanten sør for →Grand hotell, som ble fylt ut til innfartsvei og biloppstillingsplass for Molde fergekai 1985–87.

Veinavnet vedtatt 1998, navnet brukes også om industriområdet sør for Moldegård. Det tidvis brukte navnet «Grand Fiære» ble konstruert til et planlagt boligprosjekt i 2012, og er språklig anakronistisk da stavemåten «fiære» gikk ut av bruk før Grand hotell ble bygget.

Bygninger: **2.** Lagerhall oppført ca. 1940 som matlager og mannskapsbrakke for den tyske Krigsmarinen. Ombygget 1985 ved gjennomskjæring av Europavei 39. – **(4–6).** Parkeringsplass, her lå tidligere en tyskerbrakke som fra 1948 huset Kåre Solhjell Konfeksjonsfabrikk. Senere butikk- og fabrikklokaler, brant 2009. – **20.** Fabrikkbygning oppført 1963 (ark. Knut P. Bugge) for Oshaug Metall. – **22–24.** Forretnings- og kontorbygg oppført 1967 for AS Stålprodukter, senere utvidet flere ganger. Kontorfløy mot vest oppført 1994 (ark. Kjell Kosberg) og tildelt Molde kommunes byggeskikkpris 1995. – **28–32.** «Moldegårdssiloen», kornsilo oppført 1954 for →Moldegård Mølle etter standardtegninger fra Statens Kornforretning. Ombygget til 11-etasjes kontorbygg for bl.a. Kosbergs Arkitektkontor 2005 (ark. Kjell Kosberg).

Grand hotell, fhv. hotellbygning i rikt dekorert sveitserstil, oppført 1885 (ark. Henrik Thrap-Meyer) for Hans Rasmus Astrup, Ulrich og Hans Thiis Møller.

Hotellet sto omtrent der Grandvegen 2, 4 og 6 står i dag.

Det luksuriøse hotellet var byens største bygning, med en sammenlagt gulvflate på 2500 m² og et 20 m høyt tårn. Det hadde 50 gjesterom i tillegg til salonger, bibliotek, biljardrom, tårnrom med ølstue, og en stor spisesal dekorert av maleren Thorolf Holmboe. I kjelleren fantes et dampkjøkken med matheis til spisesalen, og et badeanlegg for gjester og befolkningen ellers. Balkongene ble noe ombygget ca. 1900, nytt inngangsparti og badehall mot vest oppført i betong 1916.

Blant gjestene var maharaja Sayajirao Gaekwad III av Baroda i India (1893), kong Leopold II av Belgia og kong Oscar II av Norge og Sverige (1896), kong Haakon VII og dronning Maud (1906) og prins Mohammed Ali Tewfik av Egypt (1908). Keiser Wilhelm II av Tyskland sov i eget skip, men brukte hotellets brygge og andre tilbud under sine besøk i byen.

Hotellet brant ned til grunnen natt til 15. mai 1919, det var da nyoppusset av nye eiere. Brannen startet på et av gjesterommene like ved hovedtrappen, noe som vanskeliggjorde evakueringen. Seks personer omkom, derav tre ansatte, mens ti ble skadet, flere alvorlig. Det ble antatt at brannen startet pga. røyking på senga. Hotellet ble aldri gjenoppbygget, til tross for flere konkrete planer utover 1920- og 30-tallet. Tomta ble solgt til boligformål i 1937. Siste gjenværende rest av hotellet er smijernsgjerdet fra 1916, som i dag står i Parkvegen 22.

Grand hotell fotografert ca. 1890. Hotellet var svært luksuriøst, med både dampdrevet matheis og badeanlegg. Hotellet brant i 1919. I dag står tre funksvillaeer på tomta, og sjøkan-ten er utfylt til biloppstillingsplass for fergekaia. (Foto: Axel Lindahl/Nasjonalbiblioteket.)

Grandvegen, Sentrum, fra Strandgata til Fannebovegen. Gata ble opparbeidet på 1920-tallet over branntomta til →Grand hotell, navnet vedtatt 1938.

Bygninger: **2, 4, 6.** Tre bolighus i utpreget funksstil oppført 1937 (ark. Bjarne Thinn Syvertsen) for hhv. disponent Olaf Stavik (1884–1964), banksjef Per Mordal (1896–1974) og kjøpmann Johan Iversen (1886–1980). I hagen til nr. 2 står en tysk kanonstilling fra annen verdenskrig. – **8, 10, 12.** Boligblokker i funksstil oppført 1938–39 (ark. Olav Rekdal). Senere en del ombygget. – **9.** Villa Grinaker, bolighus i særpreget modernistisk stil, oppført 1954 (ark. Knut P. Bugge) for ingeniør Finn Grinaker (1904–83). – **16.** Rekke-

hus oppført 1950 for ansatte ved Brunvoll motorfabrikk.

Granlia, vei fra Fjellbruvegen til Olav Oksviks veg–Torbjørns veg. Prosjektert 1956 og oppkalt etter gården Granlien, som har en sentral plass i Bjørnstjerne Bjørnsons fortelling *Synnøve Solbakken* (utg. 1857). Utbygget med eneboliger og rekkehus fra 1965.

Bygninger: **32.** Solbakken terrasse brl., se →Solbakken.

Granlia videregående skole (Langmyrv. 85), fhv. videregående skole, opprettet 1969 som Molde yrkesskole for handel og kontorarbeid. Egne lokaler fra 1972, navneendring til Granlia

vgs. 1976. Samlokalisert med Romsdal vgs. 1989, sammenslått med Romsdal og Kviltorp vgs. 1993.

Skolen hadde kurs i markedsføring og regnskap fra 1972, kontoradministrasjon samt reklame og dekorasjon fra 1980, EDB-linje fra 1984.

Elevtall: 56 (1969), 300 (1993).

Grasskaret, Hauglegda, blindvei østover fra Jensgurilia. Oppkalt 1987 etter haugen Grasskaret sør for Olav Oksviks veg. Eneboliger, rekkehus og boligblokker oppført 1995–97.

Gravkapellet, kapell i dragestil på Nedre kirkegård, oppført 1891 (ark. Henrik Nissen). Brukt til begravelser til 1961, restaurert 1982. Her står nå glasskunststillingen Memento Mori (2001) av Ine Harrang.

Grebbestad (gnr. 128), matrikelgård på Skåla. Her er det funnet spydspisser fra yngre steinalder (omkr. 4000–1800 f.Kr.) og bronsealderen (omkr. 1800–500 f.Kr.). Navnets opprinnelse er ukjent, det kan komme av det gamle ordet *grebben* (mager, skrinn) og vise til ruskemark. (Den danske stavemåten Gribbestad er i bruk som familienavn.) Første kjente brukere er Ola og Alf på Grebbestad i 1597.

Gribbestad skole (Langfjordv. 663), fhv. folkeskole (7–14 år) på Grebbestad. Skolekretsen gikk fra Heggnes til Horsgård, nedlagt og innlemmet i Bergsvik skolekrets 1957. Bygningen er oppført 1867, flyttet ca. 100 meter vest omkring 1910 og restaurert 1995.

Elevtall: 20 (1891), 8 (1957).

Grova, tidligere område i bunnen av Myrabakken, nevnt i branntaksten av 1803. Navn etter bekken (grova) som gikk her, nevnt i 1761. Denne ble lagt i rør på 1890-tallet. Navnet gikk trolig ut av bruk etter at Myrabakken ble opparbeidet til gate i 1851.

Grovan (gnr. 67), matrikelgård og grunnkrets på Kleive, 516 innb.

Her er det funnet flere steinalderredskaper, bla. en øks og en flintdolke. Navnet kommer av dialektordet *grov* (ei lita elv). I dag har elva navn etter gården: Grovaelva. Første kjente bruker er en Per på Grovan i 1603.

Groven skole, fhv. folkeskole (7–14 år). Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og omfattet da gårdene fra Nes til Brattset.

Skolebygg oppført 1894 der Davegardsvegen går i dag, brent 1951. Nybygg oppført 1953 i Skulesvingen, revet 2017. Skolen ble nedlagt og slått sammen med →Kleive oppvekstsenter 2006.

Elevtall: 69 (1891), 57 (1950), 63 (2000).

Grunnkrets, folketellings- og statistikkområde definert av Statistisk sentralbyrå, tatt i bruk 1980. Molde kommune består pr. 2019 av 51 grunnkretser fordelt på 7 større delområder.

Flere av disse har navn etter matrikelgårder eller bydeler. Grensene følger likevel statistiske, ikke historiske hensyn, og sammenfaller ikke nødvendigvis med den lokale forståelsen av bydelene.

Gribbestad skole fra 1867 er den eldste såkalte førstegenerasjons-skolebygningen i området, fra perioden da man gikk over fra omgangsskole på gårdene til egne skolebygg i hver krets. Bygget ble restaurert i 1995, og er nå også blant de best bevarte eldre skolebygningene. (Foto: Kåre Magne Holsbøvåg.)

Grøndalsvegen, Istad, fjellvei nordover fra Istadvegen til Grøndalen og Silsetvatnet. Veinavnet vedtatt 2014.

Den grønne korridor, et tilnærmet sammenhengende belte av grøntområder fra Chateauhagen via Reknesparken, Museumsområdet og Holmarka til Storlivegen og Varden.

Begrepet stammer fra etterkrigstidens byplanleggingsideal for forsteder, og viser egentlig til alle grøntområder som bryter opp tett bebyggelse. I Molde har dette beltet oppstått tilfeldig, men er siden 1970-tallet sikret i kommunale verneplaner og ble i 2014 tilrettelagt med skilting og bruer i sam-

arbeid mellom kommunen og Molde- markas venner.

Grønneset (gnr. 11), matrikelgård og grunnkrets på Skåla, 224 innb.

Gården er oppkalt etter neset, som ligger solrikt til og hvor snøen går tidlig. Første kjente bruker er en Herman på Grønneset i 1603. Gården var dampskipsstoppested fra 1915, posthus 1925–62 og fergekai på sambandet Lønset–Grønnes 1946–91.

Grønnesvegen, Skåla, fra Skålavegen til Osvegen–Røviklivegen, med flere avstikkere. Gammel gårdsvei til gården Grønneset, opparbeidet til kjørevei

i perioden 1898–1918. Ved Bjørnahiet var tidligere årstallet 1918 hogget inn i berget, her lå en skarp sving kalt «1918-svingen». Forlenget til Skåla-vegen 1924. Strekingen Brokstad–Stranda var først ferdig 1959, navnet vedtatt 2014.

Grønnesvegen bru, platebru av steinheller over Fransetgrova som del av Grønnesvegen. 2 m lang, trolig oppført ca. 1910.

Gujorda (gnr. 55), matrikelgård på Hjelset. Navnet kommer kanskje av norrønt *guð* (gud, guddom) og tyder i så fall på at stedet har vært en offerplass. Første kjente bruker er en Anders på Gujorda i 1597.

Gujordsbrua, Øvre, hvelvingsbru i teglstein over Gujordselva som del av veien Øverbygda. 13 m lang, oppført ca. 1898. Tidligere gikk hovedveien her, erstattet 1973 av ny bru lenger sør.

Gujordsvegen, Hjelset, blindvei nordover fra Øverbygda. Gammel gårdsvei til Gujorda, veinavnet vedtatt 1986.

Gussiåsbrua, platebru i betong over Storelva som del av Istadvegen–Gussiåsvegen. 16,8 m lang, oppført 1983.

Kommunegrensa mellom Molde og →Nesset gikk midt over brua. På østsiden står en bautastein med teksten «Gussiås Bro 1828 Jørgen Lindhem. Broen reparert 1856 A. E. Hargaut». Dette viser til gårdbruker Anders Eriksson Hargaut (1827–72).

Guttaleira, fhv. badeplass på Molde-gårdsneset ved utløpet av Lingedalsbekken, populær fra mellomkrigstiden til området ble utfylt og Glamox bygget på området i 1957. Etter krigen ble en tyskerbunker brukt som garderobe. Like ved lå den grunnere Jentaleira.

Gørvellalléen, Sentrum, vei fra Sandvegen til Parkvegen. Først anlagt omkr. 1775 av Reknes' eier Peter Frederik Koren, den gikk da fra tunet på Reknes til Humlehagen, og ble kalt Reknesalléen eller Korenalléen. Nåværende navn etter gårdens senere eier Adam Fredrik Gørvell (1829–91), som byttet ut de opprinnelige bjørketrærne med ask i siste halvdel av 1800-tallet. Navnet vedtatt 1937, asketrærne ble fjernet og veien utvidet for biltrafikk 1959.

Bygninger: I. Villa Mjelva, enebolig i delvis japanskinspirert kubistisk-modernistisk stil oppført 1952 (ark. Håkon Mjelva) for eier av Mjelva Konfeksjonsfabrikk Sigurd Mjelva (1919–2009). Bygget var et sterkt brudd med den vante arkitekturen i byen, og vakte i sin tid sterk forargelse.

Gørvellbekken, fhv. bekk langs Sandvegen, ned Boybakken og over Gørvellplassen, lagt i rør på 1800-tallet.

Gørvellgården (mnr. 17), det gamle hovedtunet på →Reknes, som lå der Gørvellplassen ligger i dag.

Gørvellmarka, tidligere navn på jordene til Reknes gård, området vest og sør for Sandvegen. Navn etter eierne, familien Gørvell, utbygget med boliger i perioden 1915–30.

Gørvellplassen, Sentrum, mellom Storgata, Myrabakken, Sandvegen og Amtmann Krohgs gate.

Her lå tidligere tunet på →Reknes gård, som var eid av familien Gørvell fra 1796. Navnet er opprinnelig finsk, etter Johan Gørvell (1772–1836) fra Uleåborg. Andre varianter av navnet er Jørvell, Jervell og det opprinnelige Järvela.

Fram til krigen var området en slak bakke opp mot Sandvegen og Gørvellalléen, med tun- og gårdsbygninger. Disse brant under bombeangrepet i 1940. Under omreguleringen i 1942–43 ble det hentet fyllmasse til Storgata her, i 1956 ble plassen planert med en støpt kant mot nord, og anlagt som byens hovedparkeringsplass. Nåværende navn vedtatt 1949. Opprinnelig navneforslag var Vestre Parkering, dette ble overstyrt av kommunestyret. Plassen fungerte som parkeringsplass og taxisentral fram til kulturhuset Plassen åpnet 2012. Her sto tidligere →Trappekiosken.

Bygninger: I. →Plassen.

Gårdsnavn er blant de eldste stedsnavnene i Norge, dermed har de vært stavet på mange ulike måter gjennom tidene. I Molde er kun noen få norrøne navneformer kjent fra kilde-materialet, som Sekkr (Sekken) og Véey (Veøya), mens de fleste først er kjent fra mellomnorskperioden og da spesielt Aslak Bolts jordebok (skrevet vinteren 1432–33, opplysningene er trolig samlet i årene like før). Det opprinnelige norrøne navnet kan i mange tilfeller være vanskelig å fastslå. Noen «korrekt» stavemåte fantes heller ikke

på denne tiden.

Først i dansketiden begynte man å skrive ned gårdsnavn i forbindelse med skattlegging, og stavingen var uten regler og svært variert. For eksempel ble Eik på Sekken skrevet både *Eyk, Eigh, Egh, Eeg* og *Ege*, mens uttalen hele tiden har vært den samme. Enkelte stedsnavn som fikk sin skriftform i dansketiden har senere blitt vanlige i dagligtalen, for eksempel Årø (opprinnelig Årøy), Enen (Eininj) og Horsgård (opprinnelig av norrønt *skarð*, skar).

I tråd med nasjonsbyggingen etter 1814 gikk de danske skrivemåtene av moten, og med matrikkelen av 1838 og senere navnekommisjonen av 1878 ble det bestemt at gårdsnavn skulle staves i henhold til norske skriveregler. For Romsdals amt gjaldt dette i praksis fra 1891, og på kart siden 1913. Dette prinsippet gjelder fremdeles, selv om skrivereglene har endret seg flere ganger. Gårdsnavn som da fikk stavemåter med f.eks. *aa* for *å* og *-næs* for *-nes*, er senere oppdatert iht. gjeldende ortografi, senest ved stedsnavnloven av 1990. Gårdsnavn brukt som familienavn er ikke underlagt slik lovgivning, og kan skrives slik man ønsker. Siden 2015 har også danske skriftformer kunnet godtas som gårdsnavn.

Gåsøya, øy i Moldefjorden, nordøst for Seterøya. 128 daa, høyeste punkt 17 moh. Øst på øya ligger en gravhaug trolig fra bronsealderen.

Hagaplassen, Nedre Eikrem, vei fra Årøhagen til Frænavegen. Oppkalt 2011 etter husmannsplassen Hagaplassen/Eikremhagen under Ytre Årø, ryddet omkring 1850 av husmann og smed Søren Sørensen i Hagå (1817–1900). Plassen lå omtrent der Årøhagen 7 står i dag. Rekkehus oppført 2012 og 2020.

Hagavegen, Hjelset, vei fra Fannestrandvegen til Gardvegen. Oppkalt 1973 etter gården Hagen.

Hallsteinsenbrua, gangbru i tre over Moldeelva som del av turstien ved Thiisløypa. 8,5 m lang, oppført ca. 1960. Navn etter felemaker Ivar Hallsteinsen (1908–96) som bodde på Sveumplassen og var bruas nærmeste nabo i en årrekke.

En eldre bru på samme sted ble kalt Fjøsbrua, antagelig oppført på 1840-tallet i tilknytning til Moldegårds sommerfjøs.

Halsmyrbakken, Røbekk, vei nordover fra Årølivegen. Halsmyra er ei myr som ligger der terrenget smalner til en hals. Veinavnet vedtatt 2008.

Hammaren (gnr. 7), matrikelgård nord på Skålahalvøya. Navnet viser til en berghammer. Første kjente bruker er en Knut Olsson på Hammaren i

1646. Gården var øde i 1763, og ble lagt til nabogården Fransgjerdet i 1800.

Hamna (gnr. 51), matrikelgård på Hjelset, tidligere et underbruk av Mork. Gården ble på 1600-tallet kalt Ner-Mork, men er ikke identisk med dagens Ner-Mork. Navnet viser kanskje til en naturlig havn her. Første kjente bruker er en Lars Bentsson på Ner-Mork i 1664.

Hamnavika (gnr. 118), matrikelgård på Nesjestranda. Gården har navn etter vika, som har vært en god naturlig havn. Navnet tyder på at gården har blitt ryddet i norrøn tid. Første kjente bruker er en Rasmus i Hamnavika i 1612. Våningshus (Hamnavikv. 16) oppført 1860, delvis med tømmer fra en eldre røykstue.

Bygdesentrumet Havnevikstranden oppsto etter at landhandelen åpnet her 1872, senere kom flere butikker, industri, dampskipsanløp, telefonsentral 1899 og postkontor 1900. Siden omkring 1900 har bygda vært kalt →Nesjestranda.

Hamnavikvegen, Nesjestranda, fra krysset Skålavegen–Kaptein Dreyers veg til Skålavegen ved Vikbukta. Gårdsveien til Hamnavika var fra 1822 en del av postveien Dombås–Molde. Den ble erstattet som riksvei av Skåla-

vegen om Viktunnelen 1967, nåværende navn vedtatt 2012.

Bygninger: **11.** →Veøyheim. – **16.** →Hamnavika. – **22.** →Nesje AS, tidligere Havnevik Dampsag. **24.** «Sjøbua», opprinnelig oppført ca. 1875 som lagerbygg for bygdas første butikk, drevet av Peder Nilsen Stenså (1849–1928). Butikkbygningen, som sto rett vest for sjøbua, ble revet 2011. – **27.** Solstad, våningshus i karakteristisk sveitserstil med fargede teglsteinsøyler, oppført 1905 for landhandler og fabrikkieier Nils Flovikholm (1865–1940). Huset har vært hotell, telefon-sentral og bank, postkontor 1934–68. Under annen verdenskrig ble flere jøder skjult her, periodevis i et hemmelig rom i 3. etasje mens tyske offiserer var innkvartert i 1. etasje. (Se →okkupasjonen.) – **30.** Fhv. butikkbygning oppført 1921 for Nesjestranda Samvirkelag, utvidet 1968. Samvirkelag 1921–90, postkontor 1968–90. – **38.** Tidligere sjøbod, ombygget til tønnefabrikk 1916 og nedlagt 1950. – **43.** Bergsvik grendahus, oppført 1894 som →Bergsvik skole, drevet som grendahus av Skåla Helselag fra 1972. – **50.** Bussgarasje oppført ca. 1950 for Nesjestranda Auto, utvidet med boligdel 1972.

Hamnegata. Sentrum, langs sjøkanten fra Storkaia til Rutebilholdeplassen, navngitt 1954. Gata er ikke en sammenhengende gate for trafikk, men en fellesadresse for bygninger langs kaiene. På 1970-tallet ble kaikanten planlagt utvidet til gjennomfartsåre og riksvei som avlastning for Storgata, men det ble aldri gjennomført.

Bygninger: **8.** Molde og Romsdal havn IKS, kontorbygning oppført 1991 (ark. Tor Torske), utvidet mot øst 2017 (Lusparken Arkitekter). Kontorer for NRK Møre og Romsdal siden 2017. – **10.** Butikkbygg oppført 1955 (ark. Knut P. Bugge) som lagerbygg for Molde havnevesen. – **12.** «Kåpefabrikken», Forretnings- og kontorbygg oppført 1944 som lagerbygg for Molde havnevesen, ombygget 1950 for Molde Kåpefabrikk. Ombygget og utvidet med lagerbygning mot øst 1996 (ark. Tor Torske). Kontorer for NRK Møre og Romsdal 1996–2017. Ved kaikanten like øst for bygget går ei steintrapp ned i fjorden, oppført under ombyggingen av den gamle tollbua 1881. Trappa og steinmuren her er den eneste synlige delen av den gamle kaikanten i byen. – **35.** Busstasjonen, forretnings-, kontor- og restaurantbygning oppført 1970 (ark. Erik Fastvold) for AL Rutebilsentralen. Serveringssted under flere navn: Kafé Gimle (åpnet 1970), Tandoori Guru (2016). – **39.** Næringsbygg oppført 1960 (ark. Jon O. Villa) for Nils Mittet. Her lå →Mittet-Is 1960–77. – **47.** Næringsbygg oppført 1954 (ark. Sigmund Salvesen) for bilforhandlere Harald og Torvald Hustad, utvidet 1985. Serveringssted under en rekke navn: Naust-Gryta (åpnet 1979), Aquarius (1986), Fregatten (1987), Maxime (1992), Piraten Pub (1992), Admiralen (1994), Petrines Bistro (1994), Tangenten (1996), Sting (2001), Seven (2008), Kompagniet (2009), Brygga (2017), m.fl.

Hamnevikbøen, Nesjestranda, blindvei østover fra Nesjevegen, over en

Hamnegata fotografert i 1949. Alexandra hotell åpnet i mars 1950, senere på 1950-tallet ble Tollbua oppført og Alexandraparken opparbeidet. Vest for hotellet ligger en brakke hvor Ottesen slukfabrikk holdt til en periode, videre det gamle fylkessjukehuset som ble revet i 1962. Murbygget er i dag en del av Fylkeshuset. På nedsiden av veien ligger Kjølélageret, hvor Molde Brygge ble bygget i 2000. På kaia er «Kåpefabrikken» under ombygging fra lagerskur til fabrikk, og Storgata 11 er fremdeles i drift som saftpresseri. (Foto: Karl Harstad/Nasjonalbiblioteket.)

tidligere innmark (bø) på gården Hamnavika. Navnet vedtatt 1978, eneboliger oppført 1978–81.

Hans Thiis Møllers gate, Sentrum, fra Fabrikkvegen til Banehaugvegen. Opparbeidet etter bybrannen i 1916, oppkalt 1937 etter forretningsmann og eier av Moldegård Hans Thiis Møller (1812–1900).

Bygninger: **2.** Bolighus oppført 1984. Her sto tidligere et bolighus opp-

ført 1924, som ble totalskadet i en eksplosjon natt til 15. januar 1982. Eksplosjonen, som også skadet ti nærliggende hus, ble antatt utløst av en brann som antente gammel dynamitt i huset. – **10, 12, 14.** Bolighus i betongklassisistisk stil oppført 1919 og 1921 (ark. Trygve Solemdal) som kommunale arbeiderboliger, finansiert av Fondet for brannlidte. Husene var tenkt solgt for å finansiere videre bygging av 25 lignende hus helt inn til

Hatleliblokka var innflyttningsklar med 162 leiligheter i 1975. Blokka var kontroversiell, og ble omtalt i avisene som en «bomaskin» og mange fryktet at den ville bli skjemmende og føre til «slumtilstander». (Foto: Johnny Bratseth.)

Moldegård. I stedet ble husene funksjonærboliger for kommunen. – **9, 16, 19** og trolig også **11, 13, 15, 17, 21** og **23** tegnet av arkitekt Trygve Solemdal. – **20.** Villa Bergly, bolighus i nyklassisistisk stil oppført 1917 for laborant Peder Halvorsen (1839–1923) fra Fuglset.

Hansbakken, Kringstad, blindvei østover fra Djupdalsvegen. Oppkalt 1985 etter Hans Pedersen Kringstad (1858–1942), som sammen med sin søster Severine drev gården Djupdalen 1908–35. Se også →Severines veg.

Harald Hårfagres bru, fhv. provisorisk bjelkebru over Moldeelva, oppført i februar 1916 av mannskapet på panserskipet *Harald Hårfagre*, som erstatning for den gamle Strandgatebrua som brant under bybrannen. Brua sto ved siden av den nye brua til i hvert fall 1919.

Harmonien Klubbsekskap, Moldes eldste forening, stiftet 29. november 1792 som «Troeskabsklubben», med formål å «fremme selskabelig samkvem mellom medlemmene». Opprinnelig var medlemskravet at man kom fra en «passende alder og stand». Forsamlingshus i Parkv. 35 siden 1955. 102 medlemmer.

Hatlabakken, vei fra Istadvegen til Steinløysvegen. Opprinnelig en forbindelsesvei mellom den gamle og nye fylkesveien, forbi gården Hatlen. Navnet vedtatt 1986.

Hatlehaugvegen, Hatlelia, blindvei vestover fra Sollivegen. Oppkalt 1972 etter området Hatlehaugen hvor det vokser hassel, lokalt kalt *hatjl*.

Hatleliblokka (Solliv. 101), boligblokk i Le Corbusier-inspirert modernistisk stil løftet på betongsøyler, oppført

1975 (ark. Knut P. Bugge) for Mobo. Dette er Moldes største boligkompleks: 30 m høyt, total grunnflate 16 380 m² og 162 leiligheter. Til Hatlelia brl. hører også tre terrassehus sør for blokka med til sammen 45 leiligheter. Byggingen var i sin tid kontroversiell, både pga. størrelsen og plasseringen nært Moldemarka.

Hatlelitunnelen, tunnel under nedre del av Hatlelihaugen som forbinder Bekkevollvegen med Sollivegen. 135 m lang, åpnet 1979 og igjen 1980 etter reparasjon. Tunnelen ble opprinnelig bygget for ikke å avskjære den →grønne korridor.

Hatlen, to matrikkelgårder har dette navnet. Navnet viser til dialektordet *hatjl* (hasselskog).

1. (gnr. 43) Matrikkelgård på Hjelset. Første kjente bruker er en Knut i Hatlen i 1597.

2. (gnr. 81) Matrikkelgård på Kleive. Gården ble også kalt Seter fram til omkring 1800. Første kjente bruker er en Knut i 1603.

Hauan, grunnkrets mellom Moldelivegen–Træffhuset–Sollivegen–Molde-elva, 622 innb. Navnet har vært tolket som avledet av både *haug* og (*hamne*) *hage*, men eldre stavemåter tyder på at førstnevne er mest sannsynlig.

Stedsnavnet Hauan har vært brukt om forskjellige områder gjennom tidene: Navnet er først brukt om en husmannsplass i 1702, som lå omtrent ved elva sør for Øvre veg. I 1767 er dette blitt et tettbygd område med tju små hus. I 1825 er navnet brukt

om noen relativt nye husmannsplasser øst for der Reknesparken ligger i dag, bl.a. Jakobsenhauan, Korsanhauan og Ræstadhauan. Ca. 1854 bygslet Mattias Olsson Reknes husmannsplassen som i dag har adresse Langmyrv. 1b, som nå ble kalt Mattiashauan eller bare Hauan og som ga navn til nåværende Hauanvegen.

Hauanvegen, fra Moldelivegen til Fagerlivegen. Oppkalt 1954 etter husmannsplassen Hauan (i dag Langmyrv. 1b), bygslet av Mattias Olsson Reknes omkring 1854. Om navnet, se →Hauan.

Bygninger: **1a.** Rockland, bolighus i nyklassisistisk stil med jugendstilelementer oppført ca. 1914 av gård-eier Olai Nilsen, solgt 1916 til redaktør Ludvig Eeg. Nilsen bodde i USA en periode omkring 1904, navnet på eiendommen kan være hentet derfra. Også kalt «Høyer-Finn-huset» etter organist Thorolf Høyer-Finn (1896–1974) som bodde her i en årrekke. – **1b.** Fjellsjø, bolighus i sveitserstil oppført 1913 av gårdeier Olai Nilsen. Også kalt Dahl-huset, etter bokhandler Hans George Dahl som kjøpte det 1916. – **12.** Enebolig oppført 1981. I hagen er det over flere år plantet ut og systematisk akklimatisert rundt 4000 forskjellige eksotiske planter fra India, Kina, Afrika, Sør-Amerika og Australia. Hagen har flere ganger vært omtalt i media.

Haugbokkhola, også kalt Haugbokkskipet, fhv. stor grop ved Fabrikkvegen, utjevnet da Fabrikkvegen 4-6 ble bygget i 1970. Navnet er nevnt i 1861,

men er trolig mye eldre. Gropa var 5–6 m. dyp, og mange gjemte seg her under bombeangrepet i 1940.

En haugbukk er en underjordisk vette. I likhet med mange lignende stedsnavn, kan det ha vært brukt for å skremme barn fra å leke her. I 1943 falt et barn ned i gropa og ble alvorlig skadd.

Hauglegda, blindvei vestover fra Fjellskaret, langs foten av høydedraget Hauglegda. Eneboliger oppført 1977–85.

Haukabøen (gnr. 135), matrikelgård vest for byen. Her er det gjort flere steinalderfunn, deriblant tre økser, tre bryner, en dolk og en mengde flintredskaper som vitner om flere boplasser. Navnet kommer trolig av elvenavnet Haukåa, enten etter norrønt *haukr* (hauk eller falk) eller verbet *hauke*, å lage mye lyd. (Den eldre stavemåten Haukebø er i bruk som familienavn.) Første kjente brukere er Brit og Ingebrigt på Haukabøen i 1610.

Haukabøbrua, Nedre, hvelvingsbru i hogd gneisgranitt fra Bolsøya steinbrudd, over Haukabøelva som del av Haukabøvegen. 13,5 m lang, oppført 1910. Etter at fylkesveien ble lagt i tunnel 2009, har brua vært gangbru.

Haukabøelva, elv fra Kryssvatnet og Langvatnet, over Haukabøen med utløp ved Sagstøa. Elva har trolig opprinnelig hett Haukåa og gitt navn til gården, og så senere fått navn etter gården, et vanlig fenomen.

Ved utløpet har det vært sagdrift i

hvert fall fra 1610 til ca. 1915. Den siste saga her, oppført ca. 1860, ble revet 1947. Modeller av saga finnes ved Romsdalsmuseet og Norsk Teknisk Museum.

Det har vært privat kraftproduksjon i elva siden 1911, nåværende kraftverk oppført 1936. Verket solgte strøm til hele Mordal krets 1936–62, og produserer i dag til privat bruk.

Haukabøvegen, Haukabøen, fra Djupdalsvegen rundt Nakken til Julsundvegen. Dette var en del av den gamle hovedveien, før Nakketunnelen og Haukabøtunnelen åpnet i 2009. I dag er veien øst for Haukabøbrua gang- og sykkelvei.

Her står en grensestein mellom gamle Aukra og Bolsøy kommuner, trolig oppsatt 1838 eller kort etter. Flyttet ca. 10 m vest og satt i nytt steinfundament 2009.

Bygninger: **47.** Haukbu, egentegnet bolighus og atelier oppført ca. 1935 for kunstmaler Gunnar Haukebø (1909–93).

Havnevikstrand, eldre navn på Nesje-stranda, etter gården Hamnavika. Navnet gikk ut av bruk omkring 1900 etter at poståpneriet, telefonsentralen og dampskipskaia alle fikk navnet Nesjestrand.

Heggenes (gnr. 125), matrikelgård og grunnkrets på Skåla. Her er det funnet trekull og jernslag fra jernalderen (omkr. 500–1050), på selve neset finnes tre gravrøyser. Det skal også tidligere ha vært et gravkammer av steinheller her, dette er nå fjernet. Navnet,

som uttales *Hengneset*, er av usikker opprinnelse. Det kan vise til treslaget hegg, eller en innhegning som kan ha stått på neset. Første kjente bruker er en Anders på Heggenes i 1597.

Heim, fhv. eiendom i Amtmann Hammers veg 23. Våningshus opprinnelig oppført på 1890-tallet i Breivika på Værøy, Lofoten for lensmann Frederik Christian Rønning (1861–1926) fra Trondheim, flyttet hit 1911 og revet 1993. Reallinjen ved Molde vgs. holdt til her 1912–24.

Heimdal Motorfabrikk, motorfabrikk grunnlagt 1916 i Molde av Hans Gjeitvik (1856–1934) og ingeniør Tønnes Haukebø (1887–1980).

Fabrikkens var oppkalt etter den norrøne guden Heimdal. Fabrikklokalene sto i Steinbruddet på Reknes, i dag Julsundvegen 49, og ble revet ca. 1983. Fabrikkens produserte først dieselmotorer til skip, fra 1970 bare gir- og propellstyr. Firmaet ble kjøpt av Nogva Motorfabrikk på Haram i 2017, og flyttet til nye lokaler i Årø-dalen 2020.

Tidligere navn: Heimdal Motorfabrikk (1916), Heimdalmotor (1929), Heimdal Propulsion Norway AS (1986), Nogva Heimdal Propulsion AS (2017).

Ansatte: 20 (1925), 24 (1960), 25 (1989), 11 (2020).

Helseth AS, gir- og propellprodusent grunnlagt 1910 i Molde av smed Hans Helseth (1858–1955).

Firmaet drev først produksjon av råoljemotorer til skip, siden 1940 gir- og propellstyr. Fabrikkens lå opprinnelig

der Reknessenteret ligger i dag, senere ved utløpet av Moldeelva. Produksjonen ble flyttet til Skjevikåsen i 1988. Filialer i Fredrikstad og Stokke siden 2005, kjøpt av finske Kumera AS 2018.

Tidligere navn: Helseth Motor- og Maskinfabrik (1910), Helseth AS (1990), Kumera Helseth (2018).

Ansatte: 15 (1925), 5 (1980), 56 (2018).

Hendenvegen, Årø, parallelt øst for Frænavegen. Oppkalt 2018 etter Hendengården på Eikrem, som har vært eid av familien Henden fra Nordfjord siden 1882.

Henrik Ibsens veg, Svenskebyen, fra Fridtjof Nansens gate til Alexander Kiellands veg. Oppkalt 1940 etter forfatteren Henrik Ibsen (1828–1906) og opparbeidet underbyggingen av →Svenskebyen 1940–41, senere forlenget østover til Alexander Kiellands veg. *Bygninger:* 5. Svenskehus oppført 1941 for konfeksjonstilsjærer Petter Welle (1896–1954) fra Ørsta. Huset er i dag et omtrent uendret eksempel på de originale svenskehusene, fredet av Riksantikvaren 1994.

Heramb-Aamots veg, Kringsjø, blindvei nord for Peter Solemdals veg. Oppkalt 1982 etter Herleik Heramb-Aamot (1903–74), direktør ved Superb og leder for Fiskerimuseet. Rekkehus oppført 1976–82.

Hestehagen, Elsås, vei parallelt nord for Fannefjordsvegen ved Elsåselva. Eneboliger oppført 1961–68 på en eldre beitemark for hest, navngitt 1987.

Hestetorget, fhv. torg der Kirkebakken 1-3 og østre del av Vektergata går i dag. (Kart, se →Storgata.) Det ble først opparbeidet et torg ved bunnen av Myrabakken i 1851, her solgte bøndene kjøtt og grønnsaker. På en åpen plass nord for torget kunne folk tjøre hestene mens de handlet. Her satte kommunen opp en vannpost i 1864 og en stall i 1890, og handelen ble etter hvert flyttet opp til «Øvre Torg» eller «Hestetorget». I 1938 fikk plassen formelt navnet Øvre Torv, samme år ble stallen revet. Bygningene her brant under bombeangrepet i 1940, og torget ble i 1945 omregulert til gateareal.

På Hestetorget lå bl.a. kontorene til *Romsdals Budstikke og Molde Annonceblad*; Madsine Lund-gården som var det siste 1700-tallshuset med torvtak i byen, revet 1932; og Hatlengården oppført 1909, ett av få jugendstilhus i Molde.

Historie, se innledningsartikkelen.

Hjellhaugen, Hungnes, blindvei fra Hungnesmarka og nordøstover. Haugen har navn etter en tjørhjell eller tjærehjell, en spesiell ovn til å brenne tjære som var i bruk helt fram til begynnelsen av 1900-tallet. Tjørhjellen var bygget som en tett kuppel av stoker og torv, hvor gamle fururøtter ble brent (destillert) og harpiksen omdannet til tjære som ble samlet i en renne på undersiden. Dette arbeidet var svært brannfarlig, og foregikk helst i skogen langt unna hus.

Veinavnet vedtatt 1997, hovedsakelig eneboliger oppført 1999–2013.

Hjellmyra, Høgnakken, vei i en slynge vest for Kreklingbakken. Myra har navn etter en tjørhjell (se →Hjellhaugen). Veinavnet vedtatt 1995, rekkehus oppført 2001–02.

Hjellmyrnakken, Høgnakken, blindvei vestover fra Blåbærlia. Oppkalt 1990 etter berget Hjellmyrnakken, som har navn etter en tjørhjell (se →Hjellhaugen). Eneboliger oppført 1992–2000.

Hjellset (gnr. 47), matrikelgård på Hjelset. Her er det funnet en spydspiss av skifer fra yngre steinalder (omkr. 4000–1800 f.Kr.). Navnet, som uttales *Jelljsett*, kommer av norrønt *hjalr* (hjell, fjellhulle) og *setr* (sete, bosted). Gårdsnavn med -set antas ryddet i vikingtiden (omkr. 800–1050). Første kjente bruker er en Olaf på Hjellset i 1520.

Hjelpepleierskolen i psykiatrisk sykepleie, fhv. fagskole tilknyttet Oppdøl sjukehus, i drift 1969–96. Fagutdanning for pleiere i psykiatrien var da en nyvinning, og skolen var den tredje i sitt slag i landet etter Lier og Dike-mark.

Elevtall: 15 (1969), 20 (1981).

Hjelset (gnr. 54), matrikelgård og tettsted ved Fannefjorden, 714 innb. Dette er det største tettstedet i gamle Molde kommune, etter selve byen. En person fra Hjelset kalles en hjelseting.

Her er det funnet en spydspiss av skifter fra yngre steinalder (omkr. 4000–1800 f.Kr.) og en gravrøys med trekull, jernslag og skjelettresten fra yngre bronsealder (omkr. 1100–500

Hjelset fotografert i 1947. Bedehuset og posthuset til venstre i bildet står fremdeles. Det hvite huset til høyre er skysstasjonen, i dag privatbolig. (Foto: Karl Harstad/Nasjonalbiblioteket.)

f.Kr.). På slutten av 1800-tallet fantes det flere gravhauger og en bautastein her, som nå er borte.

Navnet, som tradisjonelt uttales *Jæsjætt*, er av usikker opprinnelse og forekommer som *Hjelmseter* i 1513. Navnet kan komme av norrønt *hjalmr* (både et mannsnavn og et ord for hjelm, her sannsynligvis som fjellnavn), og *setr* (sete, bosted). Gårdsnavn med *-set* antas oppstått i vikingtiden (omkr. 800–1050.). Første kjente bruker er en Olaf på Hjelset i 1520. I 1865 hadde gården ni bruk med åtte husmannsplasser og til sammen 84 innbyggere. I matrikkelen av 1866 ble lokal uttale feiltolket som avledet av «gjerde», og navnet ble en periode skrevet Gjerdset.

I 1897 ble postveien lagt om fra Eide–Opdøl til Øverbygda–Hjelset, og skysstasjonen flyttet fra Eide til Hjelset. Dermed oppsto et bygdesentrum med poståpneri, telefon-sentral og landhandel i Hjelset stasjon (i dag Hjelsetv. 17). Fra 1899 hadde Hjelset også fast dampskipsanløp. Dette la til rette for at flere industribedrifter kunne etablere seg tidlig på 1900-tallet, bl.a. Hagen Båtbyggeri (senere Molde Verft) i 1907 og Hjelset Motorfabrikk i 1910.

I 1913 åpnet Opdøl sinnssykeasyl (senere →Oppdøl sjukehus) som også bidro til arbeidsplasser og tilflytting. I 1920 var folketallet i bygda steget til rundt 100, i tillegg til 199 pasienter og ansatte på sykehuset. På 1970- og

1980-tallet økte antall arbeidsplasser igjen, både pga. utvidelser på sykehuset og det nye industriområdet i Skjevika, og flere nye boligfelt ble oppført.

Største arbeidsgiver er i dag Molde sjukehus avdeling Hjelset. Sjukehuset Nordmøre og Romsdal er planlagt åpnet 2024. Tettstedet Hjelset omfatter i dag området fra Nerhagen til Hungnes, mens postnummer 6450 Hjelset omfatter området fra Sigerset til Hungnes.

Hjelset-Fram, IL, idrettslag stiftet 10. februar 1907, i dag med grupper for hopp, langrenn, bordtennis, barneidrett og flere mosjonsaktiviteter. Det opprinnelige navnet var Fram, navneendring til Fram 1907 i 1955 og nåværende navn siden 1967.

Laget har gjort det spesielt godt innen skihopp, ved OL i Grenoble i 1968 var en tredjedel av det norske hoppandslaget fra Hjelset-Fram. Spesielt den såkalte «Hjelset-trioen», Ingolf Mork (1947–2012), Jan Olaf Roaldset (f. 1946) og Hans Jørgen Næss (f. 1945), gjorde seg bemerket både nasjonalt og internasjonalt og var i denne perioden blant verdens beste hoppere.

Klubbhus i Framv. I oppført 1980. 282 medlemmer.

Hjelset-Kleive fotball, Idrettslag stiftet 5. desember 1995, spiller i dag i 5. divisjon. Helblå drakt. 220 medlemmer.

Hjelset og Skjevik velforening, velforening for området fra Ekreberget til Eide, stiftet 31. desember 2005 ved sammenslåing av Hjelset og omegn

velforening og Skjevik velforening. 140 medlemmer.

Hjelset skole (Vigvollv. 20), fhv. folkeskole (7–14 år), senere barneskole (1.–6. trinn), oppført 1954. Slått sammen med Skjevik barne- og ungdomsskole 2005, men skolen holdt fremdeles til i den gamle bygningen til Skjevik skole var ferdig renovert 2009. Gamlebygget ble revet 2013. Sløyd- og gymsal oppført 1976 (ark. Knut P. Bugge) ble brukt som barnehage til 2013.

Hjelset skolekorps grunnlagt 1973, navneendring til Hjelset Kleive musikkorps 2005.

Elevtall: 115 (1970).

Hjelsetvegen, Hjelset, fra Fannefjordsvegen ved Hagabrua til Krokholbrua hvor den skifter navn til Istadvegen. Dette er en del av den gamle veien langs Fannestranda, og var fra 1785 en del av Den →trondhjemske postvei. Den var, som en av få i området, kjørbær med vogn i 1790, og ble i 1804 omtalt som en «fortreffelig landevei». Traséen gikk opprinnelig innom Oppdøl, men ble lagt nord for Oppdølhaugen 1967. Nåværende navn vedtatt 1973. Veien er i dag en del av Europavei 39.

Bygninger: **17.** Bolighus av ukjent alder, fhv. Hjelset skysstasjon. Huset ble flyttet ned til veien 1896 og senere utvidet. Skysstasjon 1897–1920, også telefonsentral og poståpneri (se →Hjelset). Huset ble kalt «London», trolig fordi mange engelske turister var her om sommeren. – **21.** Bekkevoll, våningshus i enkel sveitserstil oppført 1904 for motorsmed Mattias Kristof-

fersen Hjelset (1876–1917). I uthuset lå Hjelset Tønnefabrikk 1916–24, senere møbelfabrikk.

Hjertøya, øy i Moldefjorden, 420 daa, høyeste punkt 37,5 moh. Øya er lang, smal og skogkledd. Offentlig parkområde siden 1940, ubebodd siden 1951.

Navnets opprinnelse er ukjent, men har ofte vært koblet til kjøpmann Gjert Davidsson (ca. 1604–ca. 1667). Det finnes ingen dokumentasjon på at han har hatt med øya å gjøre, men opprinnelsen kan godt være mansnavnet Gjert. Navnet er først nevnt i 1758, og er det påfølgende århundret skrevet både *Gjertøen*, *Jertøen* og *Hiertøen*. Øya kan også ha navn etter den mindre Hjertholmen i nordøst som kan ligne på et hjerte, et ikke helt uvanlig fenomen i stedsnavn.

Øya tilhørte fra gammelt av Moldegård, og fungerte som husmannsplass fram til 1903 da den, sammen med de fleste av Moldeholmene, ble solgt til staten som skogbruksområde. Øya har vært et populært turmål siden midten av 1800-tallet, den ble kjøpt av Molde kommune i 1939 og utlagt til offentlig park i 1940.

Buholmen sørøst for øya kalles «Capri», bukta på sørsiden av øya kalles «Lagunen» og er en offisiell fristrand siden 1987. Hjertøysundet ble utvidet til 50 m bredde i 2020, som farled for Sekken-ferga.

Bygninger: Våningshus på Hjertøyplassen oppført ca. 1866 på Setre i Tresfjorden, flyttet hit 1903 som skogvokterbolig. Låve oppført 1925. Nord for tunet står en steinhytte, trolig oppført som potetkjeller, fjøs eller

smie, ombygget til kunstinstallasjonen *Merz-hytte* av den tyske kunstneren Kurt Schwitters (1887–1948), som bodde her 1932–39. Schwitters bygget flere slike «rom-skulpturer» han kalte *Merzbau*, i Hanover og på Lysaker; dette er den siste gjenværende. Interiøret ble i 2015 flyttet til Romsdalsmuseet. Her står også en replika av skulpturen *Merz-Säule* (også kalt *Grosses Molde-schiff*) oppført 2012. Originalen fra 1938, sammensatt av gamle skipsdeler, ble flyttet til Moldeholmen hvor den forfalt for vær og vind på 1950-tallet. – Stupetårn i bukta først oppført 1954, nåværende tårn oppført 2012 (ark. Kjell Kosberg). – Badebasseng sør på øya opparbeidet av kommunen 1963. – På halvøya på nordsiden av øya ligger →Seilerhytta. – Hjertøytangen fyr på vestspissen av øya ble først oppført 1904 og ødelagt i nyttårsorkanen 1. januar 1992, ny lykt oppført på Tangskjæret samme år. Steinfundamentet fra det gamle fyret står fremdeles. – Se også →Fiskerimuseet.

Hjertøyas venner, velforening stiftet 18. februar 1993 med formål å legge til rette for økt bruk av Hjertøya. Foreningen organiserer dugnader, arrangementer og driver kaféen på Hjertøya i sommermånedene. 192 medlemmer.

Hjortefaret, Gjerhaugen, blindvei vestover fra Revestien. Navngitt 1984 i samsvar med dyrenavn-temaet i Gjerhaugen. Rekkehus oppført 1988.

Holbakken, blindvei nordover fra Holvegen. Navn etter brødrene Hol

Hjertøya har vært et populært friluftsområde siden 1800-tallet, gårdsbruket var i drift fram til 1951. I dag finnes kafé, badeplasser og Fiskerimuséet her. (Foto: Johnny Bratseth.)

fra Fræna, se →Holmarka. Veinavnet vedtatt 1960.

Bygninger: 6. Furuli, våningshus oppført ca. 1905 av gårdbruker Ole Hol (1878–1958) fra Fræna. Slovakias generalkonsulat i Norge 1995–97, Nord-Makedonias generalkonsulat siden 1997.

Holgerhagen, fhv. stor hage der bunnen av Olsmedbakken ligger i dag. Navn etter skipper Holger Eriksen Hargaut (1830–1904), som bodde i mnr. 135 her fra ca. 1870. Sanert etter bybrannen 1916.

Holla, fhv. liten bydel, omtrent der Storgata 31 står i dag, omtalt som en «krotete klynge med småhus». Nevnt

både i 1746 og på 1830-tallet. Navnets opprinnelse er usikker, men kommer kanskje av *hole*, ei dump i terrenget, eller som stedsnavnene Holla i Telemark og Trøndelag, av *å halle* (stå på skakke eller i en skråning).

Hollendertiden, perioden da Norge eksporterte store mengder trelast til Nederland, som lokalt lå til grunn for en betydelig kulturell og økonomisk påvirkning. Denne handelen var også grunnlaget for at Molde oppsto som handelssted.

Fra midten av 1500-tallet økte den nederlandske handelen med koloniene i Asia, Afrika og Amerika. Denne handelen, og det økonomiske oppsvinget

den genererte, førte til et voldsomt behov for skips- og byggematerialer. Mange handelssteder i Skandinavia oppsto som følge av denne virksomheten, blant dem Molde. Flere småsamfunn på norskekysten tjente svært godt i en periode, men skogen ble til gjengjeld uthugget for lang tid framover. Handelen var oftest byttehandel med varer som korn, ost, øl, vin og brennevin, krydder, tobakk, tøy og klær.

I Romsdal regnes hollendertiden fra omkring 1580, da oppgangssagene var etablerte samtidig som nederlandske trelasthandlere utvidet sitt virkefelt nord for Stad, til slutten av 1600-tallet da skogen var uthugget og eksporten sank.

Moldeelva var godt utbygget med sager (fire stykker i 1610), og munnet ut i en god, naturlig havn. Lenger inn var Fannefjorden vanskelig navigerbar for større lasteskip, produksjonen fra de mange sagene der ble derfor slept ut for opplag og utskipping. Slik oppsto et lite lastested ved Moldeelva, som etter hvert tiltrakk seg handelsmenn, arbeidere og håndverkere med familier. Folketallet i 1614 er anslått til omkring 200–250 personer.

I starten var det bøndene selv om eide sagene og solgte treverk, men handelen ble ganske snart overtatt av de velstående: fogder, prester og etter hvert utenlandske handelsmenn kom inn som sageiere. Blant de rikeste trelasthandlerne i byen på denne tiden, kjenner vi nederlenderen Herman Mumme og engelskmannen George Noone (ofte skrevet Joris Non). Det er også antatt at rundt 16 000 nordmenn utvandret til Nederland i denne

perioden. Man kjenner navnet på 40 av disse fra Møre og Romsdal, men det reelle tallet er nok langt høyere.

Etter bare 60–70 år var skogen langs Romsdalsfjorden uthugd. Til tross for innførsel av trelast fra Gudbrandsdalen til utskipping, var trelasthandelen skrumpet inn og i 1690 ganske ubetydelig. Molde-kjøpmennene gikk nå over til handel med tørrfisk fra fiskeværerne på kysten.

Holmarka, beitemark mellom Holbakken og Storlivegen, i dag en del av Holmarka besøksgård. Navn etter brødrene Kristian, Ole og Andreas Hol fra Hol i Fræna som kjøpte nabo-gårdene her hhv. 1903, 1904 og 1915. Den opprinnelige Holmarka strakte seg vestover helt mot Bekkevoll, og ble utbygget med boliger fra begynnelsen av 1960-tallet.

Gårdsdriften ble nedlagt i 1953, og gjenopptatt 1997 som besøksgård med hester, sauer, kaniner og høns i regi av Romsdalsmuseet og Romsdalsmuseets venner.

Holsbøen (gnr. 89), matrikelgård i Osen. Navnet kan opprinnelig ha vært Holm, etter det som i dag heter Holsbøholmen. Sisteleddet -bøen kan ha kommet til etter svartedauden. Første kjente bruker er en Finn på Holsbøen i 1611.

Holstbrua →Kveldrobrua.

Holvegen, fra Bekkevollvegen til Molde-livegen, veien har navn etter →Holmarka. Opparbeidet på 1960-tallet, navnet vedtatt 1969.

Honnørbygga, flytebrygge på sørsiden av Torget. Navnet kommer av at dronning Elizabeth II av Storbritannia og kong Olav V gikk i land her under besøket i byen 1969. Her gikk også Hjertøybåten (→Taxi) tidligere. Flere brygger har ligget her, den siste ble fjernet i 2018 og er planlagt erstattet i forbindelse med oppussing av Sjøfronten.

Horsgård, Indre (gnr. 130), matrikelgård på Skåla, den siste gården før den gamle kommunegrensa mot Nesset. Navnet kommer av norrønt *hár* (høg, høy) eller *hross* (hest), og *skarð* (skar), som i dansketiden ble feiloppfattet som «gård». Betydningen er altså enten «Høgskaret» eller «Hesteskaret». Navnet ble i 1991 godkjent av Statens kartverk med stavemåten Horsgora, for å gjenspeile den norrøne opprinnelsen. Dette ble påklaget av grunneierne, og nåværende stavemåte ble vedtatt i 1998. (Se også →Ytterhorsgora.) Første kjente bruker er en Lasse i Horsgård i 1603.

Horsgårdvegen, parallelt sør for Langfjordvegen fra Grebbestad til Horsgård. Opparbeidet fram til Horsgård 1872, erstattet som hovedvei av Langfjordvegen 1986. Navnet vedtatt 2014.

Hoteller. Det første hotellet vi kjenner i Molde var skipper Søren Mørks losjihus i Olsmedbakken på slutten av 1700-tallet. Fra 1820 organiserte byfogden en slags losjiplikt som gikk på omgang blant byens «kultiverte klasse», før Sven Owren tok denne jobben fast i 1832. Hans hus lå der Storg. 46 står i dag. Etter hvert kom flere lignende

herberger i bolighus, fra denne perioden kjenner vi bl.a. Ferdinand Buch, enkefru Wilkens og madam Møller, alle beregnet på overnatting for «dannede reisende». I samme periode fantes det også flere →skysstasjoner langs hovedveiene utenom byen, som også fungerte som herberger.

Først på 1860-tallet begynte man å bruke ordet hotell etter påvirkning fra engelske turister. Da masse-turismen oppsto på 1880-tallet med Molde som et tidlig sentrum, ble flere bolighus ombygget til ren hoteldrift (som Alexandra hotell) og utviklingen kulminerte i 1885 med åpningen av det luksuriøse →Grand hotell. Antall hoteller i byen var på sitt høyeste, rundt 15, fram til verdenskrigens utbrudd sommeren 1914 satte en brå stopper for turistindustrien i Molde. (Se →turisme.)

Etter annen verdenskrig ble det gjort forsøk på å relansere Molde som turistmål, spesielt som konferanseby, og flere større hoteller ble oppført, bl.a. Alexandra, Parkhotellet og Romsdalsheimen. Byen har i dag fem hoteller med til sammen 545 rom.

Hovdenakken (gnr. 16), matrikelgård og tettsted på Skåla, 327 innb.

I Brubakken er det funnet en spydspiss fra yngre steinalder (omkr. 4000 f.Kr.–1800 f.Kr.). Navnet kommer av norrønt *høfði* (høyde, knaus) og *hnakki* (nakke, bergknatt): Gården ligger på en høy bergnakke. Første kjente bruker er en Ola på Hovdenakken i 1597. I 1865 hadde gården ett bruk med tre husmannsplasser og til sammen 26 innbyggere.

Hovdenakkvågen utviklet seg til et bygdesentrum etter at Hovdenak Stol-fabrik ble grunnlagt i 1893. Faste damp-skipсанлрр fra 1897, telefonstasjon og butikk 1899, poståpneri fra 1914. To store arbeiderboliger oppført 1900 og 1910. Fabrikken fikk i 1902 områdets første kraftverk, og bygda hadde elek-trisk gatelys om kvelden flere år før byen.

Boligfelt på Ranaset oppført hoved-sakelig 1977–83 og 1997–2007.

Hovdenakkvegen, blindvei østover fra Skålavegen. Gammel gårdsvei til Hovdenakken, navnet vedtatt 2014.

Hovdenak Stolfabrik, fhv. møbel-fabrikk grunnlagt 1895 på Hovdenak-ken av Ole O. Hovdenak (1857–1948).

Fabrikken produserte pinnestoler, gyngestoler og barnestoler, fra 1901 også bord, hyller, senger, skap og andre møbler, samt sildekasser og diverse snekkerprodukter. Produktene ble solgt på Vestlandet og i Nord-Norge, delvis også eksportert. Produksjonen ble redusert etter flere konkurser og eierskifter på 1920-tallet. Enkelt-mannsforetak siden 1983, produk-sjonen ble gradvis nedtrappet etter 1993 og avsluttet i 2002.

Fabrikkbygning oppført 1898, ny fabrikk i 3 etasjer oppført etter brann 1899 og egen arbeiderbolig med butikk og telefonsentral, «Gul-låna», ferdig året etter. Fabrikkens kraftverk var Moldes første, startet ca. 1902.

Tidligere navn: Hovdenak Dreieri (1893), Hovdenak Stolfabrik (1898).

Ansatte: 20 (1898), 70 (1910), 14 (1970).

Hovdenakkvågen, Hovdenakken, blind-vei vestover fra Skålavegen til Spon-neset. Navnet er nevnt 1865, vedtatt 1977.

Bygninger: **18.** «Gul-låna», oppført 1900 som arbeiderbolig for Hovde-nak Stolfabrik. Her var 4 hybler og 6 familieleiligheter, i 1910 bodde det 43 personer i huset. Her fantes også butikk, telefonsentral (1900–64) og posthus (1900–70). Et tilsvarende hus på sørsiden av veien, «Kvitlåna», ble oppført 1910 og revet 1969; I dag står en verkstedbygning på murene av det gamle huset. – **24.** Stenrud, arbeider-bolig for Hovdenak Stolfabrik, opp-ført 1897 av fabrikkarbeider Johan Thomassen Geitnes (1864–1944). – **28.** →Hovdenak Stolfabrik.

Hubrosvingen, Råkhaugen, blindvei vestover fra Uglevegen. Navngitt 1996 i samsvar med fuglenavn-temaet i Råk-haugen.

Huflakvegen, Årø, blindvei østover fra Bjørnebakken. Oppkalt 1983 etter Hudflakmyra, hvor dyrehuder ble lagt i bløt før garving.

Bygninger: **9.** Kråkhaugen, bolighus oppført 1864 for gårdbruker Nils Steffensson Berg (1825–75).

Human-etisk forbund, Molde og omegn lokallag, lokallag av Human-etisk Forbund stiftet 15. februar 1979. Laget har arrangert borgerlige konfir-masjoner siden 1980, og arrangerer i dag også humanistiske navnefester, vigslor og gravferder: 840 medlem-mer.

Humlehagen på ett av de første fargebildene tatt i Molde, mellom 1910 og 1916. Hageanlegget var en severdighet i byen, med omkring 900 forskjellige plantearter. (Foto: Ukjent/Romsdalsmuseet.)

Humlehagen, fhv. hageanlegg mellom Museumsvegen og Nedre kirkegård, først anlagt som nyttehage av Reknes' eier Peter Frederik Koren omkring 1775. Det ble da dyrket humle til ølbrygging her. Omgjort til lysthage 1853 av Louise Johanne Dahl (1824–97). Det ble da importert dansk hagejord og en rekke eksotiske planter, og gjort systematisk akklimatisering som vakte naturvitenskapelig oppsikt og tiltrakk seg både turister og botanikere. Av omkring 900 plantearter hadde over 100 aldri vært dyrket så langt nord. Flere eksotiske planteslag er dokumentert her for første gang i Norge, bl.a. gingko og rosenmandel.

Anlegget, på ca. 8 daa, inneholdt et 4 m høyt kunstig «eføylfjell» med grotte,

en liljedam med en kunstig øy, flere stier, løvganger og klassiske statuer. Her sto lysthuset «Banestuen», oppført i tilknytning til en kjeglebane 1855, og et større våningshus oppført 1881.

Deler av eiendommen ble solgt 1929, deretter forfalt parkanlegget. Margareta Dahl, eieren av Reknes, flyttet til det tidligere landstedet i 1934 og bodde her til sin død i 1945. Lysthuset ble flyttet til Romsdalsmuseet i 1936, og står i dag ved →Matdammen. Eiendommen ble solgt til boligutvikling 1984. Våningshuset revet 1986, terrassehus oppført 1988 (ark. Kjetil Strandhagen).

Siste rest av hagen, et sypresstre trolig plantet på midten av 1800-tallet og senere hevdet å være det høyeste

treet i byen, falt under nyttårsorkanen 1. januar 1992.

Hungnes (gnr. 62), matrikelgård på Hjelset. Navnets opprinnelse er usikker, det kan komme av det norrøne mannsnavnet *Húni*, eller et eldre ord for fangst og fiske, brukt om selve Hungneset. Første kjente bruker er en Erik på Hungnes i 1597.

Hungnesmarka, Hungnes, blindvei østover fra Sjøvegen. Navngitt 1997.

Hungnes skole fhv. allmueskole på Hungnes, oppført ca. 1875. Avløst av Eide skole 1917. Skolekretsen har senere vært kalt både Eide og Hungnes.

Hungnesvegen, Hungnes, blindvei vestover fra Røravegen. Oppkalt 1971 etter gården Hungnes. Eneboliger oppført 1979–85.

Hurtigruten ble stiftet 1893 som en kyst rute mellom Trondheim og Hammerfest, ruten ble utvidet 1898 til Bergen og 1914 til Kirkenes. Molde ble anløpssted i 1907, først ukentlig, fra 1912 to ganger ukentlig og fra 1915 både på nord- og sydgående rute.

Den 23. april 1940 ble hurtigruta «Sigurd Jarl» senket i Vågsetervågen av tyske bombefly, ingen omkom. Hver lille julaften siden 1955 har ordføreren og et skolekorps besøkt Hurtigruten mens den ligger til kai i Molde. I perioden 1976–94 var anløpsstedet flyttet fra Storakaia til godsterminalen på Moldegård, dette fordi gods-transporten var prioritert og anlegget var nytt og hadde god kapasitet. Fra

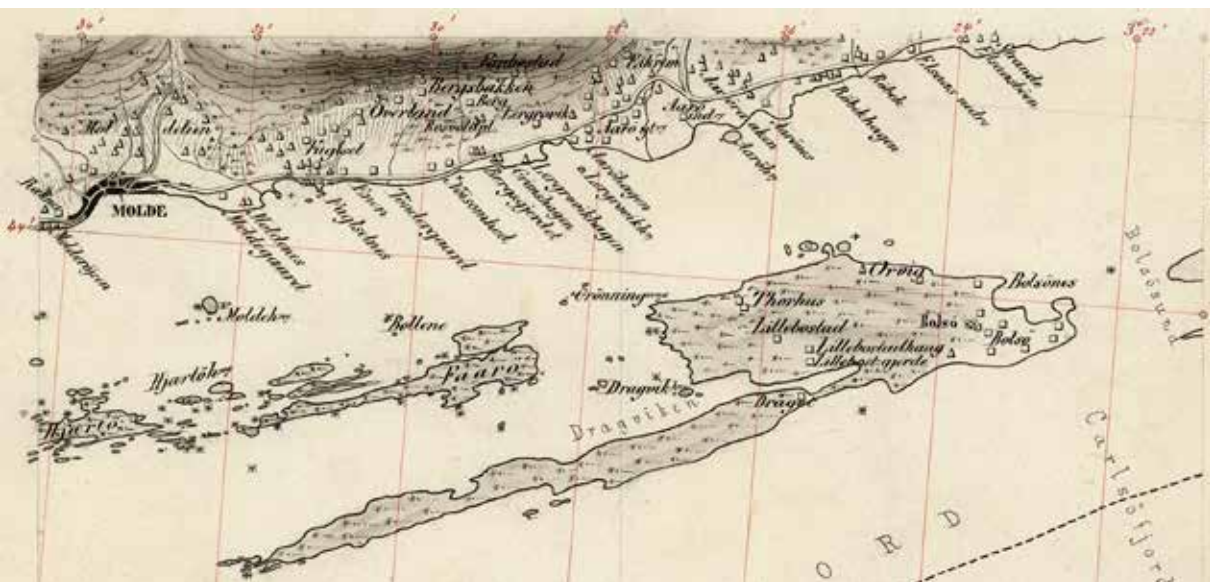
1995 ble det satset mer på turisme, og anløpsstedet ble flyttet tilbake til Storakaia. Liggetiden i Molde har variert fra 30 min. til nærmere 3 timer, som regel justert mot tiden i Ålesund/Geiranger. Siden 2012 har Hurtigruten ikke fløytet ved ankomster etter kl. 20, som inkluderer Molde. I 2019 ble det solgt 7469 billetter til eller fra Molde.

Navnet «Hurtigruten» ble tidligere brukt om forskjellige lokalruter, bl.a. Romsdalske Dampskibsselskabs turist-rute inn Romsdalen.

Husmenn, også kalt plassbrukere eller plassmenn/plasskoner, var personer som festet et umatrikulert gårdsbruk (en «plass») eller en hustomt, i motsetning til leilendinger (som leide en gård) og selveiere. Umatrikulert vil si at eiendommen ikke var skyldsatt som en selvstendig eiendom, men var definerert i leiekontrakten.

Den eiendomsløse husmannsklassen hadde færre rettigheter enn selveiere, og fikk f.eks. stemmerett først i 1896. Husmannsvesenet oppsto delvis som en følge av odelssystemet, som gjorde det vanskelig å dele en gård mellom flere yngre arvinger, og økte i omfang i takt med befolkningsveksten utover 1800-tallet. I 1900 var 822 personer i Bolsøy kommune (22 % av befolkningen) husfolk.

Husmannskontraktene kunne variere veldig, men en årlig leie og noe pliktarbeid for bonden var vanlig. I Romsdal var dette oftest noen dager i året i slåttene, mens det på større bruk på Østlandet kunne være så mye som fem dager i uka. Som regel var husmannsplassene små og lå på den

Husmenn Kart over Fannestranda fra 1870, tegnet av løytnant Eilert Christian Holtermann (1843–1927) som grunnlag for amtskartet som ble trykket i 1883. Firkantene viser matrikulerte gårder, mens de mange trekantene er husmannsplasser. (Foto: Statens Kartverk.)

dårligste jorda, og en tilleggsnæring som fiske eller håndverk var ofte helt nødvendig. Husfolk eide ofte bygningene selv, og de såkalte husmannsstuene var gjerne små laftehus som var enkle å demontere og ta med seg om man flyttet. (Illustrasjoner, se →Kristianplassen og →Thiisløypa.)

Husmannsvesenet avtok tidlig på 1900-tallet, da mer varierte arbeidsplasser oppsto innen handel og industri, og mange som sto uten odell heller emigrerte til Amerika enn å leie et lite bruk hjemme. I Molde ble mange husmannsplasser solgt til leietakerne og skilt ut som matrikulerte bruk fra rundt 1900, i mange tilfeller ble husmannens sønn dermed selveier. I 1928 fikk husmenn lovfestet rett til å kjøpe og matrikulere plassen. Mange bodde likevel på husmannskontrakt lenge, spesielt kontrakter som var

inggått for egen og barnas livstid. Moldegårds siste husmannskontrakt løp til 1967, Bjørsets til 1975. Disse var da i praksis vanlige, moderne leieavtaler.

Husmorskolen →Nesjestranda vidaregåande skole.

Hvaldemar, hvalfigur tegnet av kunstneren Heidi Drejer (f. 1961) etter en offentlig utlyst konkurranse om logo til Moldes 250-årsjubileum i 1992. Figuren ble brukt som maskot på flere effekter, og musiker og komiker Ole Foss skrev tekster, sanger og opptrådte i kostyme. Et stort maleri av Hvaldemar fantes på endeveggen til Storg. 56 1992–2002.

Høghaugvegen, fhv. vei fra Sivertvegen til Moldelivegen, tvers over der

Aukravegen går i dag. Gammel gårdsvei, bortregulert da Aukravegen ble anlagt på 1950-tallet. Navnet var også brukt om Sollivegen før den fikk sitt nåværende navn.

Høglivegen, Skjevika, blindvei vestover fra Sjøvegen. Oppkalt 1971 etter området Høglia. Rekkehus oppført i perioden 1972–79 (ark. Knut P. Bugge) for Oppdølhaugen brl.

Høgnakken → Nordbyen.

Høgskolen i Molde (Britv. 2–4), høgskole opprettet 1969 som Møre og Romsdal distriktshøgskole, en av de tre første distriktshøgskolene i landet. Ved oppstart tilbød skolen toårig utdanning i økonomi og administrasjon, fra 1970 også transportfag og matematikk, fra 1971 EDB. Avdeling i Kristiansund med bachelorprogram i sykepleie og vernepleie, denne var opprinnelig del av → Sjukepleiarhøgskolen i Molde.

Pr. 2020 har skolen 42 studieprogram og kurs, fra årsstudium til master- og ph.d.-program med hovedfokus på informasjonsteknologi og logistikk.

Bygningen oppført 1993 (ark. BBW) mottok Molde kommunes byggeskikkpris 1996. Tidligere lokaler i Romsdalsg. 5 (1969–93) og Byfogd Motzfeldts g. 8 (1977–93).

Tidligere navn: Møre og Romsdal distriktshøgskole (1969), Høgskolen i Molde (1994), Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk (2010).

Elevtall: 41 (1969), 1332 (1994), 1536 (2019).

Høljan, også kalt Dammen, innsjø i Øverlia. 0,2 km², 175 moh. Sjøen er menneskeskapt, oppdemmet til kraftproduksjon for Istad Kraft 1919. Her lå tidligere Høljemyra.

Høstmarkberga, også kalt Lillevikbergan, svaberg og populær badeplass vest i Lillevika. Navn etter familien Høstmark, som bodde i Julsundv. 73 1917–41. Familien var aktive svømmere, og satte opp et stupebrett her.

Høstmarkhagen → Schultzhagen.

Høvdingbygget, navn på to forskjellige bygninger hvor Høvding Konfeksjonsfabrikk (se under) har hatt produksjonslokaler:

1. Byfogd Motzfeldts g. 6, oppført 1936 og utvidet en rekke ganger, nå bygget sammen med nr. 4 og 8. Her holdt Høvding Konfeksjonsfabrikk til 1937–76, Vinmonopolet 1972–86, Møre og Romsdal distriktshøgskole 1977–93, senere kontorer for bl.a. Helse Møre og Romsdal, Møre og Romsdal fylkesskattekontor, m.fl.

2. Eikremsvingen 2, oppført 1976 (ark. Knut P. Bugge), EKH Grafisk siden 1983, senere også butikk- og kontorlokaler.

Høvding Konfeksjonsfabrikk, fhv. konfeksjonsfabrikk grunnlagt 1936 i Molde av Gottlieb Moe (1896–1976) fra Ålesund.

Siden 1926 hadde konfeksjonsforretningen S. Pettersson egen systue med 13 ansatte. I 1936 ble denne overtatt av Petterssons svigersønn Moe, og skilt ut som eget firma med

82 nyansatte og nybygde produksjonslokaler i Byfogd Motzfeldts g. 6. Fabrikken var lenge en av byens største arbeidsgivere, og fra 1975 Norges største konfeksjonsfabrikk med nærmere 300 ansatte.

Fabrikkens spesialitet var herredresser av høy kvalitet. Firmaet kjøpte opp K. Grudes Konfeksjonsfabrikk i Stavanger 1974 og Konfeksjonsfabrikken Superb 1975. Nye lokaler på Årø (Eikremsv. 2) oppført 1976.

Fabrikken gikk konkurs i 1987, og merkenavnet ble solgt til Karson Konfeksjonsfabrikk på Gjøvik som produserte Høvding-klær til 1989. Høvding AS er i dag et rent eiendomsfirma, skilt ut fra fabrikkdriften 1981.

Ansatte: 95 (1936), 180 (1960), 283 (1977), 50 (1987).

Høystakklia (gnr. 77), matrikelgård på Istad. Navnet er trolig eldre enn gården, fra da det var slåttemark her. Første kjente bruker er en Ola i Høystakklia i 1623. Fraflyttet 1984.

Håkon Herdebreis veg, Sekken, ringvei rundt øya. Strekningen fra Vestad til Sekkenes var ferdig opparbeidet omkring 1872, videre til Sekkeseterreiten 1933, fra Vestad til Romdalvika 1961 og helt rundt øya i 1993. Oppkalt 2014 etter Håkon II Herdebrei, konge av Norge fra 1157, som falt i slaget ved Sekken 7. juli 1162.

Bygninger: **497.** →Sekken kirke. – **550.** «Karistua», husmannsstue visstnok oppført før 1845 med en spesiell steinpipe og rosemalte dører. På eiendommen finnes også en eldre tjørhjøll (se →Hjøllhaugen) av naturstein. – **724.** →Ungdomsheim. – **738.** →Eik skole; Gamle Sekken bedehus, forsamlingshus oppført 1925 på Vestad for Sekken indremisjon. I bruk til 1968, overtatt av →Sekken museum 2008. Flyttet til nåværende plassering og ombygget til kafé og kulturhus 2011. – **741.** →Sekken oppvekstsenter.

Idrettens hus (Idrettsv. 6), populært kalt «Idretten», idrettsanlegg i massivtre oppført 2020 (ark. Green Advisers). Flerbrukshall med tribune-plass til 250 personer, samt en mindre hall, flere gymsaler og skatepark. Ut-smykning av Siv Bugge Vatne.

Her sto tidligere et anlegg med samme navn oppført 1970 (ark. Knut P. Bugge), med svømmebasseng (25 m), idrettshall og tribune med 350 sitteplasser. Publikumsrekord ca. 600 personer under landskamp i håndball Norge–DDR 2. desember 1978. Idrettens hus var også en viktig konsertscene for Moldejazz. Revet 2018.

Idrettsvegen, Sentrum, fra Museumsvegen til krysset Amtmann Leths gate–Adjunkt Dørms gate. Opparbeidet samtidig som Molde idrettspark på 1920-tallet, navngitt 1937. Veien ble forlenget vestover på 1950-tallet.

Bygninger: **2.** →Molde idrettspark. – **6.** →Idrettens hus.

Indre torg, også kalt Østre Torg og Krubbetorget, fhv. torgplass like øst for der Brunvollkvartalet står i dag. Området ble godkjent som offentlig torgplass 1915, i praksis betydde det at bønder kunne selge matvarer her uten spesiell søknad. Etter bybrannen i 1916 ble det opparbeidet en åpen plass med kai for fiskehandlere og tilreisende.

Kaia ble ombygget til fergekai 1938, området gikk etter dette over til biloppstillingsplass. Fergekaia ble flyttet lenger øst 1984, se →Molde fergekai.

Indre Årø →Årø.

Industri. I vid forstand var den første industrien i Molde oppgangssagene som leverte trevirke til nederlandske oppkjøpere på 1500- og 1600-tallet. Senere ble det etablert spredte industrianlegg, bl.a. et anlegg for saltkoking på Hovdenakken ca. 1680, →Osen jernverk som var i drift 1761–81, forsøk med teglverk og såpekokeri på Moldegård på 1780-tallet, samt brennevinsdestilleri og pottaskefabrikker. Disse var små og ofte kortlivede foretak, som ikke førte til den samfunnsomveltningen vi forbinder med industrialiseringen på 1800-tallet.

Først med Moldegårds guanomølle, grunnlagt av Hans Thiis Møller i 1872 og som sysselsatte 60 personer, oppsto en reell arbeiderklasse i Molde. Mølla sto omtrent der Gotfred Lies plass I står i dag, og produserte kunstgjødsel av tørkede torskehoder ved hjelp av vannkraften fra Moldeelva. Senere kom Elvebakkens Tændstikfabrik, som på det meste hadde 70 ansatte. Rundt 1905 og utover kom flere industribedrifter til, som ble store arbeidsplasser og endret byens øko-

Indre torg fotografert i 1962. Den gamle fergekaia ligger midt i bildet, til venstre Brunvoll-fabrikken og til høyre Molde Steinhuggeri. (Foto:Widerøe/Romsdalsmuseet.)

nomi og befolkningssammensetning betydelig: Confectionsfabriken Oscar Hanssen (1905, senere →Superb), Bolsønes Verft (1905), Motorfabrikken Gideon (1907), Romsdals Uldvarefabrik (1909), Rauma Støperi (1909), m.fl. I 1900 arbeidet 15 % av byens befolkning i industrien, i 1920 var tallet steget til 25 %. Også utenfor byen ble det anlagt industribedrifter som ble kimen til nye bygdesamfunn, størst av disse var Hovdenak Stolfabrik (1893).

De viktigste industriene i Molde var lenge konfeksjonsindustrien (se også →konfeksjon), samt metallstøperi og båtmotorproduksjon. Sistnevnte drives fremdeles i modernisert form, av bl.a. Brunvoll, Oshaug og Helseth.

Ingebriktvegen, Bjørset, fra Bjørsetalléen til Glomstuvegen. Oppkalt 1971 etter Ingebrikt Ingebriktsen (1803–99) fra Emblem, kalt «Sunnmørs-Ingebrikt», som sammen med sin kone Karen Olsdatter drev husmannsplassen Ingebriktplassen fra ca. 1826. Plassen lå der Strandheimv. 3 står i dag, og en hyllebærbusk de plantet står fremdeles i hagen. Se også →Karenvegen. Veien var tidligere regnet som en del av →Pedervegen.

Bygninger: **6.** «Forpakterboligen», oppført ca. 1883 som stabbur på Bjørset gård, ombygget 1906 (ark. Tønnes Malmedal) til forpakterbolig. Ombygget og utvidet 1966 (ark. Knut P. Bugge). – **11.** →Molde Friskole.

Ingrids veg, Øvre Granlia, blindvei østover fra Olav Oksviks veg. Oppkalt 2002 etter romanfiguren Ingrid Granlien fra Bjørnstjerne Bjørnsons fortelling *Synnøve Solbakken* (utg. 1857). Eneboliger oppført 2004–08.

Innlegvegen, Skjevika, blindvei vestover fra Høglivegen. Oppkalt 1971 etter husmannsplassen Innlegå, ryddet ca. 1866 av Erik Trøen (1838–67). Ei innlege er en ny åkerlapp som er lagt til en eksisterende åker.

innpå Gata, tidligere navn på bebyggelsen fra Moldeelva til ca. Strandgata 12, nevnt i branntaksten 1767. Den gangen ble hele tettbebyggelsen langs fjorden regnet som «Gata», mens strekningene øst og vest for brua ble kalt innpå og →utpå Gata. Navnet gikk formelt ut av bruk i første halvdel av 1800-tallet.

Navnene tar utgangspunkt i de tradisjonelle retningsangivelsene ut (mot havet, mot vest) og inn (i fjorden).

Inntaksdammen →Fjellbruvatnet.

Innvandring. De første bofaste utlendinger i Molde slo seg ned her i forbindelse med trelasthandelen på slutten av 1500-tallet. Flere slo seg stort opp som sageiere og eksportører. Den første man kjenner ved navn er nederlenderen Herman Mumme, som er nevnt i 1597. I 1612 nevnes også engelskmannen George Noone som bodde i Molde og eide flere sager innover fjorden. Vestlandskysten hadde også tette handelsforbindelser til Skottland, og i 1665 bodde det flere skotter

på ladestedet. I dansketiden kom også mange dansker til landet som embetsmenn, prester, offiserer og handelsfolk.

Også i senere perioder var byens ledende handelsmenn utlendinger, f.eks. dansken Peter Nicolai Møller som kom til Molde rundt 1755, skotten John Ord omkring 1758, amerikaneren William Main omkring 1790, finnen Johan Gørvell i 1795 og franskmannen Lorents Auguste Macé i 1818.

Den første ikke-vestlige innbyggeren man kjenner i Molde er Peter Anji Møller, som kom til Molde fra Ningbo i Kina i 1863, tolv år gammel, på briggen «Rauma» som hadde seilt tre år på Sør-Kina-havet. Anji bodde hos kaptein August Møller i Olsmedbakken, og gikk to år på Molde middelskole før han flyttet fra byen omkring 1870.

Etter Sovjetunionens invasjon av Ungarn i 1956 tok Norge imot 1500 ungarske flyktninger, til sammen kom ca. 25 av disse til Molde og Bolsøy. Den moderne arbeidsinnvandringen til Molde begynte i 1973 med en støperiarbeider fra Tyrkia. I 1988 mottok Molde kommune sine første asylsøkere, 15 tamiler fra Sri Lanka.

I dag har 14 % av Moldes befolkning innvandrerbakgrunn, de største gruppene kommer fra Polen, Eritrea, Syria og Litauen. Totalt bor det personer med 86 forskjellige statsborgerskap i Molde kommune.

Isdamvegen, Vågsetra, blindvei vestover fra Skårabakken. Opparbeidet 1977 og oppkalt etter isdammen på Skårantangen som ble murt opp i 1898 for kommersiell produksjon av is til fiskeindustrien. Dammen var i

bruk til midten av 1950-tallet, og ble ryddet og tilrettelagt som skøytebane i 2001. Vågsetervegen ble tidligere kalt Isdamvegen.

Bygninger: 2. → Skålahallen.

Ishusbakken, også kalt Ishusveien, tidligere navn på → Banehaugvegen.

Istad (gnr. 78), matrikkelgård og grendelag øst for Kleive. Navnets opprinnelse er usikker, det kan være avledet av ordet is eller dialektordet *ytst* (ytterst), andreleddet er norrønt *staðir* (sete, bosted). (En mer tvilsom folke-etymologi er at de første bosetterne dro lenger fram i dalen, men snudde og slo seg ned der de var «i stad».) Første kjente brukere er Gulbrand og Anders på Istad i 1597. Gården var poststasjon fra før 1774, skysstasjon 1816–97. En person fra Istad kalles en istadgarding.

Bygninger: Våningshus på bnr. 1 (Øvre Istad v. 51) av ukjent alder, opprinnelig romsdalslån gjenoppført i sveitserstil etter brann 1936. Skysstasjon til 1897.

Istad AS, kraftselskap grunnlagt 1918 av Molde og Bolsøy kommuner.

Bolsøy kommune kjøpte vannretighetene til Istadvassdraget allerede i 1914, med tanke på fremtidig kraftutbygging. I 1919 åpnet Istad kraftstasjon på Amundsgarden, med inntaksdam i Høljan og fra 1920 reguleringsdammer i Oltervatnet og Trollvatnet. Samkjøring med Kristiansund Elektrisitetsverk fra 1925, Silsetvatnet i Gjemnes oppdemmet og knyttet til kraftverket 1928. Langli kraftverk oppført 1944, Grønnedal kraftverk 1947. Moldeli sek-

undærstasjon i Langmyrvegen oppført 1953.

Selskapet var opprinnelig et rent produksjonsselskap med kommunene som kunder, men er siden 1966 et kommunalt eid aksjeselskap. Hovedaksjonærer er i dag Molde kommune, Tussa Kraft og KLP.

Tidligere navn: Istad Kraftselskap (1918), AS Istad Kraftselskap (1966), Istad Kraft AS (1995), Istad AS (2002).

Istadbrua, platebru i betong over Istadelva som del av Istadvegen. 5,5 m lang, oppført 1973. Like nord for denne står en hvelvingsbru i hogd, tørrmurt stein oppført 1908. Brukarene er kanskje eldre.

Istadelva, også kalt Olteråa, hovedelv i Istadvassdraget. Nedbørsfelt på 27,9 km² hovedsakelig fra Høljan, Oltervatnet og Trollvatnet, med utløp i Oltervågen. 15,6 km lang, årlig tilsig i vassdraget er 50,2 mill. m³. Navnet Olteråa kommer trolig av norrønt *Olþrá* (Svaneelva).

Vassdraget ble i 1919 bygget ut med dammer, rørgater og kanaler for Istad Kraft, dette var den første større kraftutbyggingen i Romsdal. En 3,6 km lang kanal, kalt Randagrøfta og opparbeidet for Istad Kraftselskap høsten 1941, leder deler av elva over til Oppdøselva ved Grøndal kraftstasjon. En annen kanal, kalt Veita/Grøfta, leder vannet tilbake til Høljan.

Elveosen ble i 2002 vernet som naturreservat. Her finnes et uberørt strandeng- og sumpområde med spesiell landskapsform og flere sjeldne plantearter, også et viktig overvin-

tringsområde for flere rødlistede fuglearter som makrellterne og fiskemåse.

Istad kraftstasjon (Istadliv. 38), kraftverk oppført 1919 for Istad Kraftselskap. Maks ytelse 4,8 MW. Vest for bygget står en smie oppført av tyskerne under annen verdenskrig.

Istadlivegen, Kleive, parallellvei sør for Istadvegen. Strekingen fra Amundsgarden til Istad kraftstasjon opparbeidet 1919, strekingen videre østover var en gammel gårdsvei til brukene i Istadlia, trolig opparbeidet fra 1805 og utover. Navnet vedtatt 1986.

Bygninger: **38.** →Istad kraftstasjon. – **283.** Istad grendahus, tidligere →Ødegård skole.

Istadløken, elv med et nedbørsfelt på 5,29 km², hovedsakelig fra Ny Jord, som renner sammen med Olteråa og videre til Fannefjorden. 3,45 km lang, årlig tilsig i vassdraget er 6,9 mill. m³.

Istadvegen, fra krysset Hjelsetvegen–Batnfjordsvegen ved Krokhølbrua til Gussiåsbrua hvor den skifter navn til Gussiåsvegen.

Deler av strekingen inngikk fra 1785 i Den →trondhjemske postvei. Veien var, som en av få i området, kjørbær med vogn i 1790, og ble i 1804 omtalt som en «fortreffelig landevei». Strekingen fra Hatlen til Gussiåsbrua var først opparbeidet 1816–28. Ved Amundsgarden står en kilometerstein oppført 1882. Traséen ble flere steder lagt om etter krigen, bl.a. på Istad 1951 og rundt Oppdølhaugen 1967.

Nåværende navn vedtatt 2014.

Bygninger: **235.** →Eide skole. – **564.** Aksdal sagbruk, oppført 1940. – **604.** Heim, våningshus i sveitserstil oppført ca. 1910 for sersjant Mathias Olsen Aspelund (1871–1940). Poståpneri 1926–40. – **611.** Butikklokale oppført 1960. Her sto tidligere Høstmarkbua, den første landhandelen i Bolsøy kommune. Oppført 1862, revet 1978. – **612.** Bjerkevold/«Høstmarkhuset», våningshus oppført ca. 1860 av kjøpmann Bernhard Høstmark (1840–1909). Her lå →Romsdals amtsskole 1877–79, →Lærerinneskolen i Romsdal 1879, poståpneri 1898–23. Nakken Sagbruk og tønnefabrikk ved sjøen ble oppført 1953 og nedlagt ca. 1970, ombygget til konsertscene og kultursenter i 2015. – **614.** Forretningslokale oppført 1960. Tidligere Kleive Handel, nedlagt 1983. – **618.** «Gammelbanken», trolig oppført etter 1850. Her lå Bolsøy Sparekasse fram til 1927, senere også butikk. – **620.** Bolighus i sveitserstil oppført 1926 for baker Andreas Holm (1897–1977). Holm bakeri 1926–82. – **649.** Kleive menighetshus, forsamlingshus oppført 1922 for Kleive indremisjonsforening. Tidligere også kalt Groven bedehus. I bruk som bedehus til 2009, i dag menighetshus for Kleive sokn. Her holdt →Molde folkehøgskole til da bygget på Bjørset var rekvirert av tyskerne 1940–45. – **703.** Butikklokale og bakeri oppført ca. 1907 for kjøpmann Anders Fjæren (1861–1930) fra Sogndal, nedlagt 1988.

Jakob Bjørnås veg. Nedre Fuglset, fra Fuglsetbakken til krysset Tiurvegen–Fasanvegen. Oppkalt 2015 etter gartner Jakob Christian Bjørnås (1911–99), som drev Solbakken gartneri. Gartneriet lå her 1924–2009, leilighetsbygg oppført 2017–19.

Jektøya, øy i Moldefjorden, nordvest for Seterøya. 50 daa, høyeste punkt 7 moh. Navnet er først nevnt 1766, da øya ble utleid til slåttemark. Senere også kalt Ospøya, begge navnene er godkjent av Kartverket. Øya har fra gammelt av tilhørt Moldegård, solgt til Statskog 1903 og Molde kommune 1939.

Jensgurilia, Hauglegda, vei fra Olav Oksviks veg nordover til parkeringsplassen på området som tidligere ble kalt Jensgurimyra. Oppkalt 1987 etter Jensgurilia vest for veien. Lia har navn etter en Jens-Guri som skal ha hengt seg i et stort furutre her etter å ha blitt gravid utenfor ekteskap. Navnet tyder på at hun var datter av, gift med eller arbeidet for en Jens. Selve treet, Jensguritolla, var brukt som bytetolle (grensemerke) i 1795 og står fremdeles i Jotarliskaret, men er nå tørr og brukket.

Jernbane. Det har eksistert mange planer og forslag om jernbane til

Molde. I nærmere 100 år raste en hissig debatt med nabobyene om hvilken by som burde bli endestasjon for den planlagte linjen fra Åndalsnes til kysten.

Norges første jernbane åpnet mellom Kristiania og Eidsvoll i 1854, og Raumabanen ble foreslått allerede i 1869. Seks år senere utredet Stortinget to linjer videre fra Åndalsnes, én over Vestnes til Ålesund og én langs Tingvollfjorden til Kristiansund med en sidelinje fra Gjemnes til Molde. I 1885 ble Tingvoll-alternativet forkastet til fordel for en linje Oppdal–Sunnadal–Eidsvåg–Molde. Det ble nå klart at begge linjene ikke lot seg bygge, og debatten utviklet seg til en hissig fogderistrid. Både Molde/Kristiansund og Ålesund opprettet egne jernbanekomiteer som holdt folkemøter og produserte en stor mengde avisartikler og brosjyrer for å få jernbanen til sin by. Det ble også publisert mange private forslag til alternative linjer som skulle være rimeligere enn Stortingets innstilling, f.eks. Kristiansund–Hustad–Årø–Molde, og jernbaneferge til Molde fra både Åndalsnes og Vestnes. Hans Thiis Møller på Moldegård var spesielt aktiv i debatten, og lofte arealer på Moldegård til både kai- og stasjonsanlegg.

I 1897 vedtok Stortinget å bygge Sunndalslinjen uten sidelinje til Molde, som førte til at Molde boikottet Stortingsvalget i 1900. I 1908 ble Rauma-

banen vedtatt i stedet, men med endestasjon på Åndalsnes. Både Molde og Ålesund arbeidet videre med jernbaneplaner for byen, i Molde ble det bl.a. holdt en arkitektkonkurranse i 1921 og store arealer på Moldegård og i Lingedalen ble holdt av til et svært ambisiøst stasjonsanlegg.

I 1924 åpnet Raumabanen med endestasjon på Åndalsnes, og i 1935 vedtok Stortinget ikke å forlenge banen videre men heller bygge ut veinettet gjennom den såkalte «kompensasjonsplanen». (I 1943 kom riktig nok et ensidig vedtak i fylkestinget om linje til alle tre byene, men dette bør ses i lys av NS-styret mange symboltunge men urealistiske vedtak.) Etter nytt endelig avslag i Stortinget i 1953 fortsatte Molde og Ålesund å agitere seg imellom en tid. Først i 1961 omregulerte Molde kommune Moldegårds- og Lingedalsområdet til forretnings- og industriområde uten hensyn til jernbane.

Jernspurbakken, Råkhaugen, blindvei østover fra Bokfinkvegen. Navngitt 1981 i samsvar med fugleavn-temaet i Råkhaugen. Eneboliger oppført 1983–84.

Jernverksvegen, Osen, fra Osbrua til Istadvegen ved Gussiåsbrua. Opparbeidet som bygdevei tidlig på 1880-tallet, traséen mellom Osbrua og Aspholen noe omlagt 1954. Oppkalt 2014 etter →Osen jernverk, som lå her 1761–81.

Bygninger: 59. →Osen skole. – 116. Osen bedehus, forsamlingshus oppført 1959 for Kleive indremisjonsforening, i bruk til ca. 2010.

Johannes Bjordals veg, Bjørset, blindvei vestover fra Strandheimvegen. Oppkalt 1976 etter snekkerlærer Johannes Bjordal (1875–1955) som drev →Møre og Romsdals arbeidsskule 1917–40. Skolen lå der Skolev. 27 ligger i dag.

Johans veg, planlagt vei på Kringstad, oppkalt 2011 etter gårdbruker Johan Tautra (1907–1978) som kjøpte gården i 1937.

Johs. Ottesen, fhv. fiskeslukfabrikk grunnlagt 1905 i Molde av far og sønn Otter (1853–1937) og Johannes Ottesen (1878–1943).

Fabrikken ble først grunnlagt i 1901, men nedlagt etter ett år. Ottesen drev siden 1905 handel med bl.a. musikkinstrumenter, jaktvåpen og fiskeutstyr, samt småskalaproduksjon av egne sluker og fluer. I 1917 ble eget fabrikkbygg for slukproduksjon oppført i Parkv. 59. Her ble det også produsert snører, sneller, håver, garn, m.m. Målgruppen var først sportsfiskere, senere også yrkesfiskere.

Fabrikken var en periode blant de ledende i Norge på utstyr for sportsfiske, og eksporterte til Vest-Europa og Russland. I 1914 produserte fabrikkene 40 000 sluker og over 100 modeller. Produksjonen ble flyttet til en brakke ved Alexandra i 1962, nedlagt 1970. Produksjonsutstyret ble overtatt av Bergmoprodukter, som produserte slukene en kort periode under navnet Røvik-sluker.

Ansatte: 10 (1922), 5 (1950), 1 (1970).

Jordbærvegen, Årø, fra rundkjøringa Årølivegen–Gamle Årødalsvegen

til Kvilarvegen. Oppkalt 2008 etter jordbæråkrene på Krohn Gartneri, som har produsert jordbær her siden 1950. Hovedsakelig eneboliger oppført 2011.

Julbøen (gnr. 132), matrikelgård ved Julsundet. Her er det funnet en boplass datert til 6440–6370 f.Kr. (eldre steinalder), og ellers gjort en mengde funn av kulturlag, kokegroper og stolpehull som tyder på kontinuerlig bosetning fram til vår tid med unntak av perioden etter svartedauden. Her har det vært 12 gravrøyser, flere av disse samt en 80 cm høy bautastein ble plukket ned og brukt under bygging av →Julneset fort under annen verdenskrig.

Navnets opprinnelse er usikker, det er også uvisst om gården har navn etter Julsundet eller omvendt. Førsteleddet kan ha vært en sammenligning mellom den runde Julholmen og et hjul, eventuelt plantenavnet jol (kvann). Tillegget -bøen har trolig kommet mens gården lå øde etter svartedauden, og var slåtte-mark for en nabogård. Første kjente bruker er en Erik på Julbøen i 1610.

Julneset fort (Opprinnelig navn *Marineküstenbatterie 1/505*), artilleribefestning ytterst på Julneset oppført 1940–44 for den tyske krigsmarinen, etter tegninger av Organisation Todt. De første arbeidene ble utført av lokale firmaer, fra 1941 ble polske og sovjetiske krigsfanger brukt som arbeidskraft.

Området ble utpekt som et strategisk viktig punkt allerede i mai 1940. Plasseringen ga kontroll over innseilingen til Moldefjorden og videre

Åndalsnes/Romsdalen mot Østlandet. Dette var ett av stedene tyskerne forventet en eventuell alliert landgang. Et område på 280 dekar ble rekvirert til militært formål i 1940, og beboerne på to gårdsbruk i området ble tvangs-flyttet 1941.

Selve befestningen var utstyrt med fire 10,5 cm-kanoner med 15 kilos prosjektiler og en skuddvidde på 15,4 km, altså over fjorden til f.eks. Rekdal eller Vikebukta. Torpedobatteriet på Julholmen ble operativt i juni 1944, med to 52 cm-torpedokanoner og en besetning på 40 mann. Festningen var en del av *Artilleriegruppe Möre 505*, og hadde totalt en besetning på 110 mann som også opererte de 13 luftvernkanonene i Molde sentrum.

Ved frigjøringen sto det over 50 militære bygninger på området, de fleste forfalt og ble revet på 1970-tallet. I dag står en rekke grunnmurer og betongbunkere igjen, mest prominent er kommandosentralen, de fire store kanonstillingene og torpedobatteriet mot sjøen på Julholmen. Anlegget ble overtatt av Trøndelag sjøforsvarsdistrikt i 1945 og brukt som lager og til øvelser. Nedlagt som festning og kanonene demontert 1959, utlagt til friluftsområde 1962. Stier og informasjonsskilt opparbeidet 1994. Området er i dag eid av Miljødirektoratet og vedlikeholdt av kommunen.

Inne i betongveggen på en av bunkerne ligger en bautastein trolig fra bronsealderen/jernalderen, som ble plukket ned og brukt som fyllmasse.

Julsundet, sund mellom Gossa/Otrøya og fastlandet. Her gikk hoved-

Julneset fort Torpedobatteriet på Julholmen, oppført 1944. På motsatt side av vågen lå selve fortet med fire store kanonstillinger og en kommandoplass. I dag står en fyrlykt her. (Foto: Johnny Bratseth.)

tyngden av ismeltingen fra Romsdal ved slutten av istiden fram til for rundt 12 000 år siden. Dermed er fjordnettverket på sitt dypeste her, ca. 500 m. Sundet har vært en viktig del av skipsleia langs kysten, og er først nevnt på nederlandske kart i 1659. Navnets opprinnelse er usikker, se →Julbøen.

Julsundvegen, fra Storgata ved hotell Alexandra og vestover til kommunegrensa mot Aukra, hvor veien skifter navn til Julsundet. Strekingen nærmest sentrum ble på 1700-tallet kalt Røysan eller Reknesrøysan. Strekingen ut til

Kringstad var fra 1785 en del av Den →trondhjemske postvei, og ble klassifisert som statlig hovedvei fra 1825. Fra Kringstad gikk posten med båt til Vestnes og videre til Bergen. I denne sammenheng ble veien også kalt Postveien og Kongeveien. Gangstien ved Fylkeshuset følger den gamle postveitraséen. Byselskapet plantet en allé her omkring 1850, enkelte av trærne står fremdeles og er i dag blant de eldste allétrærne i byen.

Hovedveien ble forlenget vestover 1839–52 til den daværende prestegjeldsgrensa ved Haukabøen, videre

til Julbøen 1914 og Hollingen 1917. Nåværende navn var i bruk allerede på 1890-tallet, vedtatt 1937 (øst for bygrensa) og 1938 (vest for bygrensa). Denne og Parkvegen er de eneste veiene i Molde hvor adresseringen har partall på venstre side.

Bygninger: **2.** Molde brygge, bolig- og kontorbygg oppført 2000 (ark. Kjell Kosberg). Her sto tidligere Romsdal Kjølslager, oppført 1937 og revet 1999. **3.** (tidl. Frierv. 2) Nerhagen, våningshus oppført omkring 1860 for skipper Johan P. Nerhagen (1826–1906). Modernisert 1919 (ark. Trygve Solemdal) og 1952 (ark. Ole Lind Schistad). Ubebodd siden 2003. – **4.** Forum, kontorbygg i postmodernistisk stil oppført 1987 (ark. Kjell Kosberg). Opprinnelig kalt Mediahuset, bygget var planlagt med mediebedrifter som leietakere. Kontorer og teatersal for Teatret Vårt 1991–2012. – **6-12.** Molde Fjordstuer; hotell med 58 gjesterom oppført 2002, 2008 og 2012 (ark. Kjell Kosberg) for Havstue AS. Utenfor mot Julsundvegen står en transformatoriosk i pusset mur med valmtak, oppført ca. 1920 for Molde kommunale elektrisitetsverk. En tilsvarende kiosk står også utenfor Amtmann Leths gate 20. (Lignende kiosker sto tidligere også på Hestetorget, ved Grand hotell, i Krubba og ved Gideon.) – **7.** (tidl. Julsundv. 1) Kontorbygg oppført 1915 (ark. Henrik Nissen) som sengepost, isolasjonsavdeling, kjøkken og likhus for Romsdals amtssykehus. Ombygget 3. etasje og tak 1943 (ark. Karl Stenersen). Fylkeskommunale kontorer siden 1971. – **9.** →Fylkeshuset. – **11.** «Overlege-

boligen», kontorbygg i nyklassisistisk stil oppført 1916 (ark. Henrik Nissen) som direktørbolig for Reknes sanatorium. Kontorer for fylkeskommunen siden 1978. – **13.** «Bispekontoret», kontorbygg oppført 1928 som bolig for skogforvalter Per Bragstad (1878–1966), senere direktørbolig for Romsdals Fellesbank. Huset sto opprinnelig der Aker stadion står i dag. Overtatt av kommunen 1981, flyttet til nåværende plassering 1997, tilbygg mot vest oppført samtidig (ark. Kjetil Strandhagen). Kontorer for Møre bispedømme 1983–2009, Molde eiendom KF siden 2010. – **14.** →Aker stadion. – **15.** (tidl. Julsundv. 13) «Kvithuset», også kalt «Reknesbygget», kontorbygg oppført ca. 1943 for *Seekommandantur Molde* (den tyske marinens administrasjon). Disponert av Reknes sanatorium fra 1946, kontorer for Statens vegvesen fra 1971, Møre og Romsdal Fylkesbåtar 1985, fylkeskommunen siden 1991. – **(16).** Her sto tidligere et bolighus oppført omkring 1850, flyttet til Romsdalsmuseet 1979. – **(35, 37, 39, 41, 43, 45).** Langs nordsiden av Julsundvegen lå tidligere seks bolighus oppført i perioden 1910–30, revet 1992–93. Nr. 35, «Nielsen-Sveen-huset», ble gjenoppført på Romsdalsmuseet i 1994. Nr. 39 var brukt som kulturhus i regi av Kulturelt Alternativ 1990–93. – **47–49.** Reknessenteret, forretnings- og kontorlokaler oppført 1986 og 1989. Her lå tidligere et steinbrudd, senere Heimdal Motorfabrikk. – **73.** Lillevikstua, våningshus av ukjent alder, kanskje oppført av husmann Lars Larsson Kringstad (1804–92), som ryddet plassen i 1832. Ombygget og

utvidet 1907. Her bodde Nini Roll Anker 1907–10. – **81**. Astridli, bolighus i nyklassistisk stil oppført 1917 (ark. Ole Lind Schistad) for overrettssakfører Hans Christian Parelus (1880–1973). Her lå regimentskommandoen for de tyske styrkene i byen 1940–45. – **106**. Fhv. Bjørset sag og høvleri, opprinnelig oppført 1883 i Bjørsetbekken for grosserer Rolf Møller, flyttet til sjøen og ombygget 1930 (ark. Tønnes Malmedal). Nedlagt 1993. – (**126**). Her sto tidligere Haukebøhuset, oppført omkring 1875 og flyttet til Romsdalsmuseet 1978. Her bodde Mali Haukebø (1883–1975) til sin død, den siste

i Molde som bodde på husmannskontrakt. – **841**. →Mordal skole. – **845**. Mordal bedehus, forsamlingshus oppført 1924 for Romsdal Indremisjon. I bruk til 1997. – **903**. Forsamlingshus oppført 1998 (ark. BBW) for →Brunstad Kristelige Menighet Molde. Bygget mottok kommunens byggeskikkpris 2001.

Jupitervegen, Bergmo, fra Nøisomhedvegen til Frænavegen. Denne og 11 av naboveiene ble i 1970 oppkalt etter forskjellige himmellegemer, inspirert av romkappløpet som da var en internasjonal begivenhet.

Kabaréthuset, fhv. kino- og teaterlokale med 204 plasser, der Strandg. 9 står i dag. Huset var opprinnelig et skredderverksted fra Tresfjorden, flyttet hit 1942 og ombygget til kino. Åpningsfilmen var den italienske musikalen *Livets melodi*.

Kabaréthuset ble drevet av Sverre Årønnes (1909–98) frem til den kommunale kinoen åpnet på Gotfred Lies plass i 1962. (Med unntak av årene 1945–51 da Romsdalsmuseet sto for driften.) Bygget ble senere brukt som bilforretning, revet 1977.

Kalkunvegen, Fuglset, blindvei østover fra Fasanvegen. Denne og tre av naboviene ble i 1970 oppkalt etter forskjellige fuglearter.

Kalvehagen, tidligere navn på området mellom nåværende Museumsvegen og Reknesparken. Her hadde Reknes gård en innhegning (hage) for kalver. Området ble utbygget med boliger fra 1919.

Kapellet →Gravkapellet.

Kapp Klara →Cap Clara.

Kaptein Dreyers veg, Nesjestranda, blindvei vestover fra krysset Skåla-vegen–Hamnavikvegen. Oppkalt 1978 etter krigshelten kaptein Nicolai Peter

Dreyer (1773–1808) som bodde i Flovik. Under slaget ved Trangen i 1808, ved Åsnes i Hedmark, stilte han seg på en trestubbe midt i ildlinjen og kommanderte de norske troppene fremover mens han ble skutt flere ganger. Han fikk etter sin død en ikonisk plass i historien om den norsk-svenske krigen. «Dreyerstubben» i Åsnes er i dag merket med en bauta.

Bygninger: 2. →Skålasenteret.

Kapteinskroken, planlagt vei på Kringstad, oppkalt 2011 etter militærkaptein og ordfører i Bolsøy Knut Kringstad (1875–1959), bare kalt «Kapteinen», som bodde her. Se også →Knutbakken.

Karenvegen, Bjørset, fra Bjørnstjerne Bjørnsons veg til Ingebriktvegen. Oppkalt 1988 etter to Karen-er med tilknytning til området: Karen Hansdatter Bjørset (1824–1902) som sammen med sin mann Kristian Andreasen Bjørset drev husmannsplassen →Kristianplassen fra 1860, og Karen Olsdatter (ca. 1805–74), som sammen med sin mann «Sunnmørs-Ingebrikt» drev husmannsplassen Ingebriktplassen fra ca. 1826. Plassen lå der Strandheimv. 3 står i dag, og en hyllebærbusk de plantet står fremdeles i hagen. (Se også →Ingebriktvegen.)

Karlsøya, øy i Karlsøyfjorden. 72 daa, høyeste punkt 15 moh. Navnet er først nevnt 1513, og kommer av ordet kalv, enten dyret eller et personnavn. Øya har gitt navn til Karlsøyfjorden.

Karlsøyfjorden, fjordstrekning mellom Bolsøya og Nesje, oppkalt etter Karlsøya utenfor Nesje. Ca. 200 m på det dypeste.

Kart. Allerede på den nederlandske kartografen Lucas Janszoon Waghen-aers kart over norskekysten fra 1592 opptrer navnet *Romsdals hafn*, «Romsdalsfjordens havn», dette navnet viser sannsynligvis til ladestedet ved Moldeelva som også ble kalt Romsdal tollsted. Hundre år senere, ca. 1692, tegnet kartografen Melchior Ramus fra Gossa, som den første nordmannen, et kart over Norge. Han var lokalkjent, og navngir området langs Fannefjorden svært detaljert med nesten alle gårdsnavn. Originalkartet finnes i dag hos Statens kartverk.

I 1765 ble det tatt opp et terreng- og veikart over Fannåttingske kompanis utskrivingsdistrikt, som omtrent tilsvarte gamle Molde kommune, men kartet er i dag tapt. Johan Christopher Richelieus kart over Veøy prestegjeld fra 1768 er derimot bevart. Molde og Fannestranda er også godt representert på forstmester Hans Peter Schnitlers kart over Romsdal fra 1789.

Det eldste bevarte kartet over Molde by er et kart over Reknestunet tatt opp i forbindelse med en kriminalsak i 1798. Kartet finnes i dag hos Romsdalsmuseet. Et kart over Fannåttingske kompanidistrikt fra 1805 er

bevart og finnes hos Statens kartverk. I 1807 nevnte Ole Christian Bull i sin bok «Adskilligt om Kjøbstedet Molde» et nylig opptatt kart, men dette ble aldri trykt.

Utover 1800-tallet ble det, som ellers i landet, tatt opp flere og mer detaljerte kart over byområdet. Sentrum ble kartlagt av premierløytnant Peter Frederik Paasche i 1843 og landmåler Fredrik Julin i 1857. Begge kartene er nå tapt, men Julins kart finnes i revisjoner fra 1884 og 1888. Julin tegnet også et havnekart som i dag finnes på Riksarkivet. Byen ble igjen kartlagt av landmåler Nicolai Solner Krum i 1897, og i 1913 fikk byingeniøren laget et detaljert basiskart som ble revidert i 1919, 1924, 1930, 1939, 1941, 1947 og 1952.

I dag har kommunens avdeling for byggesaker og geodata ansvar for kartlegging i FKB (Felles kartdatabase), som er digitalt tilgjengelig og oppdateres fortløpende. Disse dataene er tilgjengelig for publikum gjennom tjenestene kommunekart.com og norgeskart.no.

Katthola, friluftsområde på Kviltorp, nord for Neptunvegen. Området var tidligere en husmannsplass ved navn Myra, i dagligtale kalt Kattholet etter husmann Jon Sivertsen Kattholet (1835–1912) fra Kattholet i Vågå, som bygslet plassen ca. 1871. Våningshuset sto der Neptunvegen 10 står i dag.

Tjernet på området fungerte som isdam for Dahls Bryggeri på begynnelsen av 1900-tallet, og ble bygget ut til drikkevannsreservoar av tyskerne under krigen. Overtatt av kommunen

Kirkebakken sett nordover omkring 1930, da denne strekningen ble kalt Liaveien. På planteskoleområdet til høyre for veien ble Svenskebyen bygget 1940–41, senere også Kirkebakken omsorgssenter. (Foto: Kirkhorn/Romsdalsmuseet.)

og brukt som drikkevannsreservoar fra 1947 til det ble fylt igjen ca. 1970. Området har siden 1980-tallet vært et populært rekreasjonsområde hvor turstier, lysløype, sandvolleyballbane, hoppbakke og skøyteis er opparbeidet av Kviltorp Vel og Sportsklubben Rival.

Kinobakken, tidligere kallenavn på Amtmann Krohgs gate, etter kino-salen som lå i I.O.G.T.-bygningen der Amtmann Krohgs g. 3 står i dag. Kinosalen var bygget for formålet i 1909, og hadde 126 sitteplasser og 54 ståplasser. Navnet var i bruk lenge etter at kinoen flyttet i 1929.

Kirkebakken, Sentrum, fra Storgata til Moldelivegen. Navnet er et av byens eldste, og kom sannsynligvis i bruk da Moldes første kirke ble innviet i 1660. Navnet finnes på de fleste kirkesteder. Kirkebakkene har hatt en viktig sosial funksjon som møtested for folk fra sognet, og formelt som åsted for bl.a. offentlige kunngjøringer, militærekser-sis og avstraffelser.

Før krigen gikk Kirkebakken omtrent der kirketårnet og tårntrappa står i dag. Strekningen nord for kirka ble også kalt Planteskolebakken, Haugeveien, Liaveien og Tømmerveien. Bakken like sør for Moldelivegen ble også

kalt Gruebakken, etter kirkesanger Kristen Schmidt Grue (1779–1864) som bodde her på 1860-tallet. Nåværende navn vedtatt 1937 (sør for kirka) og 1954 (nord for kirka). Strekingen bak rådhuset ble opparbeidet 1945, og het Kirkesvingen 1949–54. Se også →Nye kirkebakken.

Ved krysset mot Amtmann Leths gate står en transformatoriosk i pusset mur med valmtak, oppført ca. 1920 for Molde kommunale elektrisitetsverk. En tilsvarendeiosk står også utenfor Julsundvegen 6. (Lignende kiosker sto tidligere også på Hestetorget, ved Grand hotell, i Krubba og ved Gideon.)

Bygninger: **1-3.** «Syltebygget», forretnings- og kontorlokale. Sørflyøyen oppført 1939 (ark. Ivar Bjordal) for brusfabrikken Oskar Sylte. Murskallet er lett gjenkjennelig på bilder av ruinbyen Molde under krigen. Gjenreist og utvidet mot nord 1947 (ark. Olaug Kosberg), den skrå bæreveggen mellom den gamle og nye delen gjen-speiler de organiske tomtegrensene i Molde før krigen. Utvidet mot Vektergata 1963, betydelig fasadeendring 1988 (ark. Knut P. Bugge). Her holdt Oskar Sylte Mineralvannsfabrikk til 1939–74, Molde bibliotek 1994–2012, moské for Romsdal Islamske Kultursenter siden 2014. Tidligere serveringssted under flere navn: Lucullus (åpnet 1974), Børsen (1991), Ludvig (1992), Tapperiet (1997). – **2.** →Molde domkirke. – **4a.** Tekniske og administrative lokaler for →Molde Parkeringshus. – **4.** Kontorbygning oppført 1941 for konfeksjonsfabrikken Lars Bugge, utvidet 1965. Kontorer for Istad Kraft og

Mobo 1973–86, kommunale kontorer siden 1986. – **5.** Bolig- og forretningsgård oppført 1950 (ark. Kaare Lervik) for slakter Ola Kosberg (1904–85). – **9.** →Byehuset. – **11.** Korsanhuset, våningshus i sveitserstil opprinnelig oppført på Hauan utenfor bygrensa, kjøpt av bokbinder Severin Olaus Korsan (1846–1910) fra Kristiansund, og flyttet hit 1880. Tidligere butikklokale. – **23.** Berge, bolighus oppført 1910 for enke og planteskolearbeider Oleanna Bjørseth (1847–1925), senere ombygget. – **25.** Nyheim, våningshus oppført ca. 1890, angivelig for fogd og senere amtmann Ludvig Arnoldus Leth som bolig for en tjenestejente. – **27.** Nygård, leiegård i sveitserstil oppført 1916 av tømmermann Martin Korsbrekke (1887–1971).

Kirkebakken omsorgssenter (Veøyg. 1), tidligere Molde gamle hjem, eldresenter med 48 kort-, rehabiliterings- og langtidsplasser oppført 1951 (ark. Fredrik Konow Lund) for Molde kommune. Fløy mot vest oppført 1980 (ark. Knut P. Bugge), relieffvindu i sandblåst glass mot nord utført av glasskunstner Ståle Kyllingstad. Bygget er oppført med en spesiell type sementstein iblandet sagflis, oppfunnet lokalt av muremester Trygve Thue Jensen.

Kirkebakken helsehus med legevakt, legesenter og kommunal sengepost åpnet 2014.

Kirkekråpet. Sentrum, gate fra Tårngata langs kirkemuren til rundkjøringa Storgata–Strandgata. Oppkalt 1949 etter Molde kirke. Navnet gjenbruker

det gamle dialektordet →*kråp* (smug). Ordet var vanlig i gatenavn i Molde, spesielt i dette området, før omreguleringen etter krigen.

Helt øst i gata kan man se en murhvelving etter det gamle «Gulhuset», byens første rådhus fra 1750, som i 1861 ble flyttet over Øvre veg og plassert nær den bratte kanten, delvis hvilende på denne muren.

Bygninger: **12.** Bolig- og forretningsgård oppført 2014 (ark. Kjell Kosberg) for Sentrumsinvest AS. Her sto tidligere en lagerbygning med karakteristisk valmtak, oppført 1917 for smed Hans Helseth (1858–1955) og overtatt av Molde kooperative handelslag 1920. Bygget sammen med Storgata 59-61 i 1950, revet 2013.

Kirkeplassen, fhv. navn på plassen foran inngangen til Molde kirke. Navnet ble vedtatt 1937, men ikke gjennomført under omreguleringen i 1945. Molde kirke hadde i denne perioden adresse Kirkeplassen 2.

Kirkhorn, fhv. fotograffirma grunnlagt 1869 av Jacob Andreas Kirkhorn (1841–1908).

Kirkhorn hadde ateliér i Øvre veg 3 fra 1869, Parkvegen 1-3 fra 1902, brakke på samme sted fra 1941, Storgata 55 fra 1965 og Storg. 17a fra 1996, nedlagt 2003.

Stor produksjon av prospektkort og bybilder etter 1902. Mye av arkivet gikk tapt i 1940, med unntak av ca. 1000 glassplater som i dag oppbevares på Romsdalsmuseet.

Tidligere navn: Fotograf Kirkhorn (1869), Fotograf Kirkhorns Eftf. (1961).

Kjerkjehaugvegen, Bolsøya, vei fra Trollpilvegen rundt Bolsøya kirkegård. Oppkalt 2019 etter Kjerkjehaugen, som igjen har navn etter →Bolsøya kirke.

Bygninger: **11.** Bortigarden, våningshus i rikt dekorert sveitserstil, tidligere butikk og framhaldsskole.

Kjerringleholta velforening, velforening for boligfeltet i Kjerringleholå på Bolsøya, stiftet 2. juni 2008. 23 husstander er bidragsyttere.

Kjærlighetsstien →Friervegen.

Kleivbakken, Kleive, blindvei sørover fra Osvegen til Kleivneset. Navnet vedtatt 2014.

Bygninger: **30.** →Kleivehallen, Kleive oppvekstsenter.

Kleivbøen, Kleive, vei fra Osvegen til Kleivhaugen. Veiens går over en tidligere bø (innmark) på gården Kleive, veinavnet vedtatt 1996.

Kleivbøsvingen, Kleive, vei i en slynge vest for Kleivbøen. Navnet vedtatt 2016, under bygging med 10–12 leiligheter.

Kleive (gnr. 70), matrikelgård og tettsted innerst i Fannefjorden, 441 innb. En person fra Kleive kalles en kleiving.

Her finnes det åtte gravrøyser, samt dyrkningsspor og kokegroper av ukjent alder. Navnet kommer av norrønt *kleifar* (bratt sti) og viser til den bratte bygdeveien til båtstøene i Kleivvågen (tidligere kalt Kleivsjøen), en viktig forbindelse mellom trafikken

Kleive sentrum, Nes, fotografert i 1962. Sveitserhuset til venstre ble oppført omkring 1910, og var lenge poståpneri. Det gule huset i midten er Høstmarkhuset, og over veien bak treet ligger Høstmarkbua, den første landhandelen i Bolsøy. I 1960 åpnet Kleive Handel i nabohuset, gamlebutikken ble revet i 1978. Ved sjøen ligger Nakkenkaia med sagbruk og tønnefabrikk, i drift til ca. 1970. Videre oppover veien lå bank og bakeri. (Foto Widerøe/Romsdalsmuseet.)

på Fannefjorden og gårdene innover og videre mot Angvika. Første kjente bruker er en Eindrid på Kleive i 1520. I 1865 hadde gården seks bruk og to husmannsplasser med til sammen 53 innbyggere.

Som navnet viser, var gården fra gammelt av et trafikkknutepunkt, i norrøn tid som en overgang fra fjordleia til veien mot Nordmøre, og senere som en del av postveien mellom Molde og Trondheim. Kirkested fra før 1589, først under Veøy prestegjeld og fra 1740 som eget sogn under Bolsøy prestegjeld. Et bygdesentrum i moderne forstand oppsto på →Nes da den første landhandelen

i Bolsøy åpnet i 1862. I 1896 ble det bygget dampskipskai og året etter ble →skysstasjonen flyttet fra Istad og hit. De neste årene kom telefonlinje, poståpneri og tønnefabrikk, i 1910 hadde bygda 351 innbyggere.

Nåværende boligfelt på Nes oppført hovedsakelig 1975–88. Tettstedet Kleive (Kleivbygda) omfatter i dag området fra Nes til Skalle, mens postnummer 6453 Kleive omfatter området fra Eide til Bordalselva. Største arbeidsgiver er i dag →Midthaug AS.

Kleivehallen (Kleivbakken 30), idrettshall og grendahus oppført på dugnad 1990. Bygget har idrettshall,

Kleive kirke fra 1858, fjellet Nøre Skåla (Skålaksla) i bakgrunnen. (Foto: Johnny Bratseth.)

selskapslokaler, trimrom og skytebane, og eies av et aksjelag.

Kleive idrettslag, stiftet 29. september 1929. Laget opparbeidet fotballbane i 1947, var initiativtagere bak byggingen av Kleivehallen i 1990, og eide også hoppbakken i Romoldåsen fram til 1950-tallet. Laget brøyter ski-spor og drifter lysløyper, turløyper, trimrom og organiserer barneidrett. 112 medlemmer.

Kleive kirke (Kleivseterv. 1), sognekirke for Kleive sokn. Åttekantet trekirke i empirestil etter typetegning fra Kirkedepartementet (ark. Christian H. Grosch), innviet 20. juni 1858. 270 sitteplasser, altertavler av Øivind Nilsen (1911) og Knut Skjegstad

(1934). Kirkeklokker fra 1823 og 1984, den nyeste med inskripsjonen «Ære være Gud».

Dette er den tredje Kleive kirke. Omkring 200 m sørvest for dagens kirkested sto tidligere en stavkirke, først nevnt 1589 og revet 1697. Erstattet samme år av en korskirke i tømmer, revet 1857. Prekestolen fra 1697 brukes fremdeles, og tømmeret ble gjenbrukt i et stabbur på Dalset i Fræna som fremdeles står.

Såkalte Grosch-kirker etter samme typetegning står på Otterøy i Namsos, Skåre i Haugesund, Rogne i Valdres, Mo i Nord-Odal, Tangen på Hedmark og både Nes og Hval på Ringerike.

Kleive kirkegård, kirkegård ved Kleive kirke trolig innviet i 1697 da kirkestedet

ble flyttet hit. En tidligere gravplass lå noe lenger sørvest.

240 m øst for denne ligger Kleive kirkegård øst, også kalt «inste», innviet 1906. Midthaug AS oppførte en fabrikkbygning vest for kirkegården i 1946, som senere er utvidet så den i dag omringer kirkegården på tre kanter.

Kleive oppvekstsenter (Kleivbakken 30), barneskole (1.–7. trinn) opprettet 2006, skolebygning oppført samme år (ark. Kjell Vatne). Tidligere navn →Groven skole.

Elevtall: 71 (2020).

Kleivhaugen, Kleive, vei fra Kleivbøen til Istadvegen. Haugen har navn etter gården Kleive, veinavnet vedtatt 1996.

Kleivsetervegen, Kleive, fjellvei nordover fra Istadvegen til Kleivvatnet og Kleivsetra. Navngitt 2014.

Bygninger: I. →Kleive kirke.

Kleivvatnets venner, velforening stiftet 1. mai 2008 med formål å «utvikle og ivareta området ved og rundt Kleivvatnet til nytte for allmenn ferdsel». Foreningen har oppført hytte, toaletter, fiskebrygge og andre fasiliteter. Styre på 4 personer.

Kløversvingen, Øvre Eikrem, parallelt sør for Tiriltungevegen. Veinavn og utbyggingsplan vedtatt 2014, veien er under bygging med ca. 10 boenheter.

Knausen (Nøisomhedv. 12), eiendom utskilt fra Retiro 1915 og fhv. villa oppført 1917 som feriebolig for fru Emilie

Johnsen (1880–1956). Her ble kapitulasjonen i Sør-Norge vedtatt av regjeringen 29. april 1940.

Overtatt av KFUM og drevet som hotell fra 1946, Romsdal Indremisjon fra 1967. Hotelltilbygg mot vest 1984, gamlebygget ble revet og erstattet av ny fløy 1987. Overtatt av Helse Midt-Norge 2004, nybygg mot nord 2008 (Arkiplan Arkitekter). Distriktspsykiatrisk senter og poliklinikk for barn og unge åpnet samme år, 16 døgnplasser.

Knutbakken, planlagt vei på Kringstad, navn etter tre generasjoner eiere av Kringstad siden 1901 som alle het Knut Kringstad. Veinavnet vedtatt 2011, se også →Kapteinskroken.

Knut P. Bugge AS, fhv. arkitektkontor grunnlagt 1945 i Molde av arkitekt Knut P. Bugge (1919–2002).

Firmaet var lenge fylkets største arkitektkontor, og tegnet bla. 15 av bygårdene i Storgata, Kinobygget, Fylkeshuset og Hatleliblokka, samt flere boligblokker og omkring 200 skolebygninger og offentlige institusjoner i hele fylket. Under gjenreisningen etter krigen tegnet kontoret også flere bygninger i andre deler av landet, spesielt Troms og Finnmark. Avdeling i Ørsta 1965–74, Kristiansund fra 1984. Firmaet ble fusjonert med arkitektkontoret BBW i 2003.

Ansatte: 3 (1951), 11 (1986).

Kobbenesvegen, Sekken, blindvei vestover fra Håkon Herdebreis veg til Kobbeneset. Navngitt 2016.

Konfeksjon Konfeksjonsfabrikkene var store arbeidsgivere og viktige kvinnearbeidsplasser, her trolig fra arbeidssalen på Lars Bugges konfeksjonsfabrikk på 1950-tallet. Å sy dressjaker var det vanskeligste arbeidet, og hadde høy status. Fabrikken var grunnlagt i 1919, og hadde på det meste 100 ansatte. (Foto: Birkeland/Romsdalsmuseet.)

Kometvegen, Kviltorp, fra Kviltorpvegen til krysset Siriusvegen–Amtmannvegen. Denne og 11 av naboene ble i 1970 oppkalt etter forskjellige himmellegemer, inspirert av romkappløpet som da var en internasjonal begivenhet.

Kommunestyret, se innledningsartikelen.

Konfeksjon. Produksjon av ferdigsydde klær var en viktig næring i hele Romsdal i perioden omkring 1870–1970, og tok etter hvert en rent industriell form i Molde by. De store konfeksjonsfabrik-

kene Superb og Høvding var lenge de største arbeidsgiverne i byen, og var kjente merker i hele landet.

Den moderne konfeksjonsindustrien i Norge skal ha begynt i Isfjorden rundt 1860, med Nord-Norge som hovedmarked. I 1910 var Romsdal det amtet med flest skreddere i hele landet, på den tiden var de fleste bedriftene små systuer i privathus. Confectionsfabriken Oscar Hanssen (senere Superb) ble etablert i Molde i 1905, og satset på industriell storproduksjon. Utover 1930-tallet utviklet flere av de mindre bedriftene seg også til virkelige industribedrifter, med stor produksjon

Kongebesøk Kong Olav V kommer i land på Torgkaia 24. juni 1958. Folk har samlet seg på taket av Strandkaféen (revet 1970) og det ennå uferdige Torget 2. (Foto: Jon Bjordal/Romsdalsmuseet.)

for salg i hele landet.

I 1950 var 55 % av industriarbeidene i Molde sysselsatt i konfeksjonen, og fram til 1970-tallet var over 40 større og mindre konfeksjonsfabrikker i drift i Molde og Bolsøy. De største bedriftene var Superb, Høvding, L. Hagaas, Lars Bugge, Jonas Mjelva, Kortgård og Oscar Grüner, med til sammen 601 ansatte i 1936. Etter krigen ble også Solhjell, Småen Konfeksjon og Herkules store aktører.

I løpet av 1970-tallet ble de fleste konfeksjonsfabrikkene i Vesten utkonkurrert av billigere import fra lavkostland i Asia. Den eneste konfeksjonsbedriften i Molde i dag er Solhjell AS, som produserer varene i Estland, og har én ansatt i Molde.

Kongebesøk i Molde, se tabell på neste side.

Kongebjørka, bjørketre på Glomstua, kjent gjennom fotograf Per Bratlands berømte bilde av kong Haakon VII og kronprins Olav under bombeangrepet i 1940. Bratland var usikker på datoen, og mente bildet kunne være tatt enten 27. eller 28. april. Senere markeringer er lagt til den 28.

Bratlands oppdrag fra Utenriksdepartementets pressetjeneste var å ta bilder som kunne avkrefte rykter om at kongen var fanget eller omkommet. Bildet ble først publisert i svenske *Vecko-Journalen*, og senere mye brukt i alliert presse hvor Norge ble brukt som et eksempel på tysk brutalitet mot små, nøytrale land. Nordahl

Kongebesøk i Molde

Christian V og Frederik VI seilte forbi Veøya og Sekken på sine norgesreiser hhv. 28. juni 1685 og 24. juli 1704, men var ikke i land.

30.7.1856	Kronprins av Sverige og visekonge av Norge Karl IV besøkte Molde. Middag og skipsdåp på Moldegård.
14.7.1873	Dronning Sofia ankom Eide med dampskip, hvor hun kjørte over Fursetfjellet og videre til kroningen i Trondhjem.
23.–24. 7.1896	Kong Oscar II besøkte Molde og bodde på Grand hotell.
17.–18.6.1906	Kong Haakon VII, droning Maud og kronprins Olav besøkte Molde under kroningsreisen til Trondheim. Båt fra Åndalsnes til Molde og overnatting på Grand hotell, videre med vogn til Hjelset og Nordmøre.
24.1.1916	Kong Haakon VII besøkte byen og inspiserde de brannskadde områdene. Kongen kom med kongeskipet og var i land ca. sju timer.
30. 7.1927	Kronprins Olav besøkte Molde underveis til regatta i Kristiansund. Besøk i Reknesparken, kirken og Retiro.
19.9.1931	Kong Haakon VII åpnet landbruksutstillingen i Molde.
2.6.1933	Kronprins Olav og kronprinsese Märtha besøkte Nesjestranda og Røbekk før mottakelse på Møretun i Molde.
9.–10.3.1935	Kong Haakon VII og Kronsprins Olav besøkte hovedlandsrennet på ski.
5.8.1935	Kong Haakon VII besøkte Molde etter å ha sett på Ny Jord-feltene på Vestnes, Hustad og Smøla.
23.–30.4.1940	Kong Haakon VII, kronprins Olav og regjeringen oppholdt seg i Molde på flukt fra tyskerne.
27.–28.7.1945	Kronprins Olav, i rollen som forsvarssjef, besøkte Molde under en inspeksjonsreise langs kysten i sjøfly.
26.8.1945	Kong Haakon VII besøkte Molde som del av hyllestreisen langs kysten til Trondheim etter freden.
22.–23.7.1949	Kong Haakon VII, kronprins Olav og kronprinsesse Märtha besøkte Molde med kongeskipet «Norge».
18.6.1955	Kong Haakon VII og kronprins Olav besøkte Molde for å avduke minnesteinen ved Kongebjørka.
24.6.1958	Kong Olav V besøkte Molde som del av signingsreisen til Trondheim.
27.1.1962	Kong Olav V besøkte Molde og overvar ski-NM.
11.–12.6.1966	Kronprins Harald innviet Molde rådhus og åpnet Moldemessen.
9.8.1969	Kong Olav og dronning Elizabeth II av Storbritannia besøkte Molde.
5.4.1972	Kronprins Harald åpnet Årø lufthavn.
2.12.1975	Kronprinsesse Sonja åpnet kunstutstilling i Molde rådhus.

19.6.1979	Kronprins Harald og kronprinsesse Sonja besøkte Molde etter et besøk på Sandøya.
11.8.1982	Kong Olav V besøkte Molde som del av jubileumsreisen langs kysten.
18.8.1983	Kong Olav V besøkte Molde under opprettelsen av Møre bispedømme.
21.–23.7.1985	Kronprinsesse Sonja besøkte Molde jazzfestival.
17.11.1991	Kong Harald V og dronning Sonja deltar på vigslingen av biskop Odd Bondevik.
23.–29.2.1992	Kong Harald V besøker Molde i forbindelse med NM på ski.
28.7.1992	Kong Harald V og dronning Sonja besøker Molde i forbindelse med byens 250-årsjubileum.
30.6.1996	Prinsesse Märtha Louise åpner Bjørnsonfestivalen.
5.–6.8.2001	Prinsesse Märtha Louise åpner Bjørnsonfestivalen.
31.1.–2.2.2003	Kong Harald V besøker Molde i forbindelse med NM på ski.
25.8.2004	Prinsesse Märtha Louise åpner Bjørnsonfestivalen.
21.9.2008	Kong Harald V deltar ved vigslingen av biskop Ingeborg Midttømme.
29.8.2010	Kong Harald V åpner Bjørnsonfestivalen.
26.5.2012	Kronprins Haakon og kronprinsesse Mette-Marit besøker Kongebjørka som del av en reise gjennom fylket.
27.8.2014	Kronprins Haakon åpner Bjørnsonfestivalen.
25.9.2014	Kronprins Haakon deltar på Global Dignity Day i Molde.
7.9.2016	Kronprins Haakon åpner Bjørnsonfestivalen.

Griegs dikt «Kongen» var skrevet spesielt til bildet. Etter krigen ble bildet også masseprodusert og utdelt til offentlige bygg og skoler:

Treet på bildet ble først lokalisert i 1948. På initiativ fra Molde Lotteforening ble det i 1955 oppført en bautastein med en minneplate, med relieff utført av billedhugger Hjalmar Hansen og 1. vers av Nordahl Griegs dikt.

Treet ble utsatt for hærverk og saget nesten helt over ved rota høsten 1981. Et nytt tre ved siden av ble plantet av kong Olav V i 1982, også dette treet ble utsatt for hærverk, men overlevde. Det

opprinnelige treet var sterkt svekket og falt under nyttårsorkanen 1. januar 1992. Stammen er konservert og oppbevares i dag ved Romsdalsmuseet.

Det nåværende treet er plantet av kong Harald V sommeren 1992. Samtidig ble det oppført en trapp og plattform i stein, og en ny bautastein med portrett av kong Olav V utført av billedhugger Ola Stavseng og dikt av Knut Ødegård. Se også →Fredslunden.

Koppen, jettegryte og populær badeplass i Moldeelva, like sør for Skogsbrua. Gryta er 6 m i diameter og ligger på en hylle midt i et ca. 13 m høyt

Kongebjørka på Glomstua. Det ikoniske bildet ble under krigen mye brukt i britisk og amerikansk presse, som et symbol på et lite lands motstand mot den tyske brutaliteten. Først i 1955 ble treet på bildet lokalisert. (Foto: Per Bratland/Romsdalsmuseet.)

fossefall. Den spesielle formasjonen har oppstått på slutten av siste istid, for rundt 10–12 000 år siden.

Kordalsvegen, Årø, fjellvei østover fra Skarvegen. Navngitt 2014.

Korenhagen, fhv. stor hage som lå der Outzen-kvartalet står i dag, like overfor hovedhuset på Reknes gård. Anlagt av generalauditør og eier av Reknes Peter Frederik Koren (1730–93) på 1770-tallet, med bl.a. en karpedam. Hagen ble kjøpt av kommunen i 1846 og sanert for å utvide Storgata.

Kortgarden (gnr. 97), matrikelgård og bygd på sørsida av Fannefjorden.

Navnet kommer trolig av navnet Kurt, tidligere skrevet Kort eller Cort. Før matrikuleringen av 1723 ble gården også kalt Kortsetra. Første kjente bruker er en Per på Kortsetra i 1646.

På 1920-tallet oppsto et bygdesentrum i forbindelse med at →Kortgård Fabrikker anla arbeiderboliger og butikk, og gårdsnavnet fortrenget det tidligere områdenavnet Sørstranda. Postnummer 6455 Kortgarden omfatter i dag området fra Ullaland til Tallet. En person fra Kortgarden kalles en kortgarding.

Kortgård Fabrikker AS, fhv. fabrikk på Kortgarden, grunnlagt 1916 av brødrene Kristian (1893–1973) og Ole

(1897–1979) Kortgård.

Brødrene drev en svært allsidig produksjon: sement- og takstein allerede fra 1914, utvidet 1916 med tønneproduksjon og sagbruk. Konfeksjonsavdeling 1937–71, produksjon av møbler fra 1947, ferdighus og -hytter fra ca. 1969. Fabrikken hadde en avdeling på Nesje-stranda 1941–50 og var medeier i en avdeling i Tórshavn på Færøyene ca. 1950–59. Firmaet ble nedlagt 1983.

Fabrikanlegg (Risanv. 261) oppført 1916, utvidet 1945 og 1969. Konfeksjonsfabrikken lå i egen bygning oppført 1937, som brant i 2007. Fabrikken var en betydelig arbeidsgiver, og med egen butikk 1923–83 og arbeiderbolig oppført 1947 ble den også et bygdesentrum på Kortgarden. Bygningen brukes i dag som lager.

Tidligere navn: Kr. Kortgård (1925), Kortgård Sagbruk og Tønnefabrikk / Kortgård Konfeksjonsfabrikk (1939), Kortgård Fabrikk (1971).

Ansatte: 15 (1917), 100 (1940), 149 (1960), 30 (1983).

Kosbergs Arkitektkontor AS, fhv. arkitektkontor grunnlagt 1986 i Molde av Kjell Kosberg (f. 1953).

Kontoret har utført flere større og markante prosjekter spesielt på Reknes, bl.a. Molde Brygge (2000), Forumbygget (1987), Molde Fjordstuer (2002), →Aker stadion (1998) og →Seilet hotell (2002), samt prosjekter utenbys bl.a. hovedprosjektering og flere bygg i Nydalen næringspark i Oslo (1992–2001). Avdeling i Oslo siden 1994. Firmaet ble kjøpt av Norconsult AS 2020.

Ansatte: 20 (1988), 8 (2020).

Kreklingbakken, Høgnakken, blindvei vestover fra Blåbærli. Navngitt 1990 i samsvar med bær- og plantenavn-temaet i Høgnakken.

Siden krekling er den minst utbredte bærtypen i området, ble dette valgt som navn på det som da var den korteste veien. Eneboliger oppført 1999–2002.

Kringsjå, grunnkrets og fhv. gård nord for Bekkevoll, 604 innb.

Gården ble først bygslet som husmannsplass under Reknes i 1863 av Knut Hansen Nesje (1838–1912), den ble da kalt «Nesjeplassen». Nesje kjøpte plassen og ga den navnet Kringsjå i 1908.

Våningshuset lå i Kringsjåv. 15, da nord for veien. Revet ca. 1948, nytt hus oppført samme år for gårdbruker Olav Stranda (1920–2002). Låven fra 1875 står fremdeles. Vest for låven står en rekonstruert 500-kilos tysk sprengbombe som falt her 18. april 1940.

Utbygget med eneboliger og rekkehus i perioden 1976–88. Gården er sentral i Edvard Hoems roman «Slåttekar i himmelen» (2014) og dens oppfølgere.

Kringsjåvegen, Kringsjå, blindvei vestover fra Peter Solemdals veg. Oppkalt 1969 etter gården Kringsjå, utskilt fra Reknes 1908. Hovedsakelig eneboliger oppført 1980–88.

Bygninger: 15. →Kringsjå.

Kringstad (gnr. 21), matrikelgård og grunnkrets vest for byen. Her er det funnet flere kullrester datert til bronsealderen (omkr. 1800–500 f.Kr.), og en

øks trolig fra middelalderen. Navnet kommer trolig av norrønt *kringr* (ring, omkrets) og *staðir* (sted, bosted), og viser i så fall til at gården ligger ved den runde Kringstadbukta. Gårder med navn satt sammen av -stad og naturnavn kan være så gamle som folkevandringstiden (omkr. 400–600 e.Kr.).

Første kjente bruker er en Alf på Kringstad i 1520. I 1865 hadde gården fire bruk og sju husmannsplasser med til sammen 61 innbyggere. Innmarka ble utbygget med boliger hovedsakelig i perioden 1978–81, grunnkretsen har i dag 487 innbyggere. Et boligfelt med rundt 200 boenheter ble vedtatt 1996, men er ennå ikke påbegynt.

Kringstadbukta, bukt ved utløpet av Mekelva. Populær badeplass siden 1930-tallet, kommunalt friområde 1963. Statlig sikret friluftsområde delvis fra 1968, hele området fra 2019.

Øst for bukta står betongfundamentene etter flere brakker og en skytestilling oppført 1943 for *Sperwaffenkommando Molde*, som hadde ansvar for minelegging og sperring av innseilingen til byen. 25 tyskere var stasjonert her. Den ene brakka var tidligere brukt som samfunnshus i regi av Hjall Bygdelag, revet 1992.

Kringstadbukta Vel, velforening stiftet 1. november 2013. Foreningen rydder og vedlikeholder Kringstadbukta og området rundt. 98 medlemmer.

Kringstadsetervegen, blindvei/sti nordover fra Julsundvegen. Gammel setervei til Kringstadsetra, navnet vedtatt 2015.

Kringstadstien, Kringstad, fra Djupdalsvegen og østover parallelt med Julsundvegen. Navngitt 1997.

Kringstadvegen, Kringstad, blindvei vestover fra Julsundvegen ved Mekundergangen. Gammel gårdsvei til Kringstad, navnet vedtatt 1976.

Bygninger: **38**. Romsdalslån av ukjent alder. – **40**. Våningshus i sveitserstil trolig oppført 1893 som kårhus for Knut Olsen Kringstad (1826–1900).

Kristianplassen, Bjørset, blindvei vestover fra Glomstuvegen–Bjønnan. Oppkalt 1982 etter husmannsplassen som husmann og skomaker Kristian Andreasen Bjørset (1830–1920) ryddet i 1860. Tunet lå på plassen mellom der nr. 10 og 12 ligger i dag, revet ca. 1975. Hovedsakelig eneboliger oppført 1981–94.

Kroghbakken, tidligere navn på nedre del av Fagerlivegen. Navn etter kjøpmann Gabriel Severin Krogh (1818–90), som byglset området på 1840- og 50-tallet. Navnet gikk ut av bruk rundt annen verdenskrig.

Kroghsvingen, fhv. sving i østenden av Storgata, noe sør for der rundkjøringa ligger i dag. Navn etter kjøpmann Gabriel Severin Krogh (se over), som bodde her 1864–90.

Svingen gikk i to nittigradersvinkler, var svært trafikkfarlig, og ble rettet ut etter bybrannen i 1916.

Krohnhøgda, Årø, blindvei nordover fra Kvilarvegen. Oppkalt 2008 etter den gamle Krohnbakken, se →Krohnsvingen.

Kristianplassen Husmannsstua til skomaker Kristian Bjørset, oppført ca. 1860 og revet 1975. (Foto: Jon Bjordal/Romsdalsmuseet.)

Krohnsvingen, Årø, blindvei nordover fra Fannefjordsvegen. Tidligere kalt Krohnbakken etter familien Krohn som har bodd her siden 1849, nåværende navn vedtatt 1983.

Bygninger: **6a.** Krohnstad, villa i nyklassistisk stil oppført 1922 (ark. Trygve Solemdal) som sommerhus for kjøpmann Endre Krohn (1890–1970). Ombygget til barnehage 2001, lekeområde utformet av trekunstner Olivier Ledoux.

Krona (Per Amdams veg 4), museumsbygning oppført 2016 (ark. Reiulf Ramstad) for Romsdalsmuseet. Bygningen inneholder gjenstandsmagasiner, utstillingslokaler, auditorier,

kontorer, verksteder og kafé. Her sto tidligere en administrasjonsbygning oppført 1964 (ark. Theo Volckmar) på grunnmurene etter et lasarett oppført ca. 1940 for Wehrmacht, revet 2013.

Krubba, plass og tidligere bydel ved bunnen av Olsmedbakken. Dette er blant de eldste stedsnavnene i byen, nevnt allerede i 1681. Navnet er en dialektform av ordet *krybbe*, kanskje et sammenligningsnavn som viser til et beskyttet sted. Krubba lå den gang i en lun havn med bergkammen bak. Området ble også kalt Røysa, trolig etter en eldre rydningsrøys fra Moldegård, også kalt Østre Røysa for å skille den fra Reknesrøysan vest i byen.

Krubba fotografert omkring 1910. Fotografen har stått der trappa mellom Romsdalsgata og Krubba går i dag og sett østover. Stien opp mot murhuset er Mølleveien, hele området ble ombygget etter brannen i 1916. (Foto: Kirkhorn/Romsdalsmuseet.)

I Krubba oppsto den første tettbebyggelsen i Moldefjæra på slutten av 1500-tallet, og området mellom elva og toppen av Olsmedbakken var byens sentrum fram til midten av 1700-tallet. Ettersom bebyggelsen vokste vestover oppsto her en uregulert bebyggelse av små trehus, tidvis beskrevet som et fattigstrøk. Den gamle trebebyggelsen ble fullstendig ødelagt under bybrannen i 1916. Navnet ble gjeninnført på nåværende gate/plass i 1937.

Bygninger: I. Kontor- og teknisk bygg oppført 1976 (ark. Bjarne Tjønn) som telefonsentral for Televerket.

Kråp eller krøp, eldre dialektord for ei smal, trang gate, det som på bokmål kalles smug, i Bergen smau og i Trondheim veit. Ordet kommer av *krype*, og var tidligere vanlig i hele Romsdal. Den tette trehusbebyggelsen i Molde hadde mange kråp før bombean grepet i 1940.

Kråpene kunne være oppkalt etter personer som bodde der (f.eks. Sætemkråpet) eller yrker som holdt til der, som Fargerikråpet, Skomakerkråpet, Smedkråpet og Tømmermannskråpet. De sistnevnte lå i østenden av Storgata, og ble formelt vedtatt som gate navn i 1937. Kråpene i dette området inspirerte de nåværende åpne plassene i samme område. Ordet er i dag bevart i gatenavnet Kirkekråpet, vedtatt 1949.

Kudammen, blindvei nordover fra Årøsetervegen. Oppkalt 2011 etter en dam i Årøelva, hvor det trolig har druknet en ku en gang.

Kulturhuset (Statsråd Astrups g. 3), arrangementslokale i rød teglstein oppført 1976 (ark. Knut P. Bugge) for Molde kommune. Publikumskapasitet på 360 personer; bygget etter tidens ideal om teater uten scene og faste seter. Siden →Plassen åpnet 2012 brukes huset hovedsakelig til utleie, og er også kalt «Gamle kulturhuset».

Kurbadbakken, eldre navn på nedre del av Amtmann Leths gate, etter Molde Kurbad som holdt til i Amtmann Leths g. 3 fra 1934 til ca. 1950.

Kvam, bydel og matrikelgård (opp-rinnelig kalt Mek) vest for sentrum. Hovedsakelig utbygget med boliger i perioden 1976–83, 1147 innb.

Navn etter Ole Larsen Kvam (1782–1844) fra Kvam i Hafslø. Navnet har en noe uvanlig historie, se →Mek.

Kvam gravsted, gravplass ved Julsundvegen, innviet 1902 som privat gravplass for eieren av Kvam gård, Richard Jalles Møller (1830–1909), grunnet lang reisevei til de øvrige kirkegårdene i prestegjeldet.

13 personer ble gravlagt her i perioden 1902–2005, hvorav én tjenestef jente i en umerket grav. Overtatt av kommunen 1966. Her sto tidligere Kvam kapell.

Kvam kapell, fhv. privat kapell i nygotisk sveitserstil oppført 1904 for Richard Jalles Møller (1830–1909), eieren av Kvam gård. Overtatt av kommunen 1966 og revet 1977. Kapellet sto like vest for Kvam gravsted.

Kvam skole (Øverbøen 39), barne- skole (1.–7. trinn) på Kvam. Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og omfattet da gårdene fra Kringstad til Moldegård unntatt byen.

Skolebygg oppført 1993 (ark. Kjetil Strandhagen og Kjell Vatne). Tidligere skolebygg oppført 1872, revet 1919. Ny bygning i Skolevegen 3 oppført 1919 og 1956, brukt som ungdomshus fra 1995, revet 2017. Kvam barnekorps stiftet 26. mai 1964, navneendring til Kvam og Sellanrå skolekorps 1984.

Elevtall: 57 (1891), 105 (1950), 360 (2000), 188 (2020).

Kvams Skipsbyggeri, fhv. verft grunnlagt ca. 1890 i Kringstadbukta av Hans Johnsen Kvam (1865–1945), flyttet til Grandfjæra 1906. Nedlagt og anlegget overtatt av Brunvoll AS 1938.

Kvam terrasse, Kvam, blindvei østover fra Mekvegen og Nordstien. Oppkalt 1981 etter gården Kvam (se →Mek). Boligblokker med 65 leiligheter oppført 1982 (ark. Torstein Ramberg) for Mobo / Kvam terrasse brl. Navnet vedtatt 1982.

Kveldrobrua, platebru i betong over Moldeelva som del av Langmyrvegen. 24 m lang, oppført 1967.

Her sto tidligere ei mindre trebru oppført ca. 1956, kalt Holstbrua etter kjøpmann Asbjørn «Dollan» Holst (1920–98) som drev kolonialhandel i Langmyrv. 19 og tok initiativ til brua. Denne ble ødelagt av ismasser våren 1966.

I likhet med de andre bruene i byen hadde denne ikke noe offisielt

navn før 1995, og var til forskjellige tider oppkalt etter dem som bodde like ved. Det ble også brukt forskjellige navn på hver side av elva, f.eks. ble denne brua på 1950-tallet kalt Flembroa etter nabo Peder Flem på østsida, og Aunanbrua etter nabo Per Aunan på vestsida.

Før dette sto her ei lita trebru oppført ca. 1910 av Romsdals Uldvarefabrik.

Kveldrodammen, fhv. demning i Moldeelva, navn etter eiendommen Kveldro. Dammen ble oppmuret ca. 1909 som inntaksdam for Romsdals Uldvarefabrik. Vannet ble brukt til farging og å drive maskiner, dammen var også en populær badeplass. Revet 1957, rester av muren og nørgatene ned mot fabrikken kan fremdeles ses.

Kveldrovegen, blindvei nordover fra Langmyrvegen langs Moldeelva. Oppkalt etter gården Kveldro, som lå her. Dette navnet ble gitt av Samuel Pettersson (1842–1923), som overtok gården 1882. Våningshuset har i dag adresse Fjellbruv. 17.

Kvernhuslia, Solemdalen, vei i en slynge øst for Røviklivegen. Navnet er nevnt 1820, og kommer av kvernene som sto i elva her fram til 1920-tallet. Gården med samme navn utskilt 1946, veinavnet vedtatt 1983.

Bygninger: **46.** →Solemdal bedehus. – **48.** →Solemdal skole.

Kvernvegen, Øvre Fuglset, fra Fræna-vegen til Romsdal vgs. Veien har navn etter fire kverner som sto i Fuglset-

Kviltorp. Kviltorp-villaen, oppført 1883–85 for statsråd Astrup og revet 1978. Her står Kviltorp skole i dag. (Foto:Axel Lindahl/Nasjonalbiblioteket.)

bekken fra gammelt av, navnet vedtatt 1963.

Bygninger: 6. Rosenlund, gård utskilt fra Fuglset 1898. Våningshus trolig oppført før 1865 på husmannsplassen som da het Gjerdet.

Kvilarvegen, Årø, blindvei i en slynge nordover fra Årølivegen. Oppkalt 2008 etter haugen Kvilaren rett nord for enden av veien. Her gikk tidligere en sti til Fræna (se →Gamle Skarvegen), Kvilaren var en populær rasteplass.

Kviltorp, bydel øst for sentrum. Navn etter eiendommen Kviltorp, utskilt 1882 fra Leirgrovik. Navnet er satt sammen av *kvile* og det svenske *torp* (småbruk). Eier, forretningsmannen Hans Rasmus Astrup (1831–98) fra Eikrem, hadde drevet forretning i Sverige i 20

år og blitt en av Norges rikeste menn, og kjøpte eiendommen for å tilbringe pensjonisttilværelsen i hjemtraktene. Hovedhuset, Villa Kviltorp, sto der Kviltorp skole står i dag. Huset var oppført 1883–85 og skal ha vært flyttet hit fra Sverige, delvis basert på mønstertegninger av arkitekt Charles Emil Löfven-skiöld. Huset ble i praksis en sommerbolig, ettersom Astrup i 1885 ble utnevnt til arbeidsminister og flyttet til Kristiania. Kviltorp-villaen fungerte som interneringsleir for tyskere 1945–46, lokaler for Romsdal husflidsskole 1948–59 og Kviltorp skole 1950–1959. Også Molde vgs. hadde lokaler her til 1960-tallet. Revet 1978.

Den store eiendommen ble omregulert til boligområde i 1948, etter en reguleringsplan av ingeniør Alf H. Høstmark. Kviltorpvegen og tilstøtende boligfeltet ble opparbeidet ut-

over 1950-tallet. Kviltorp postkontor var i drift 1972–98. Grunnkretsen Kviltorp har i dag 1111 innbyggere.

Kviltorp skole (Astrupv. 5), barne-skole (1.–7. trinn) opprettet 1950. Skolen holdt opprinnelig til i Kviltorp-villaen, ny bygning oppført 1960 og 1978 (ark. Knut P. Bugge). Den eldste delen ble revet 2007 og 2014. Kviltorp skolekorps grunnlagt 1962, navne- endring til Kviltorp og Nordbyen skole- korps 1994.

Elevtall: 200 (1960), 361 (2000), 467 (2020).

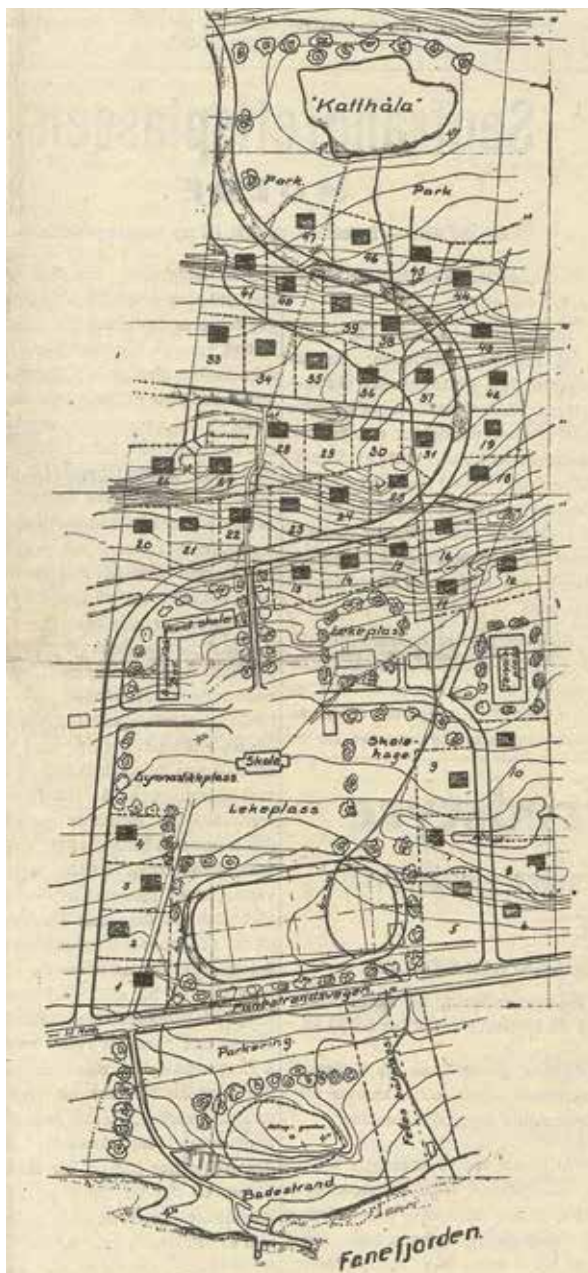
Kviltorpvegen, Kviltorp, fra Fanne- strandvegen til Frænavegen. Navngitt 1946, opparbeidet sammen med bolig- feltene på Kviltorp fra 1948 og utover.

Kviltorp vel Velforening stiftet 24. oktober 1955. Foreningen har bla. opparbeidet friområdet ved Katthola i samarbeid med Sportsklubben Rival, og drev Kviltorp Camping i samarbeid med NAF 1957–2001.

Kviltorp videregående skole, fhv. videregående skole, opprettet 1948 som Møre og Romsdal husflidsskole for kvinner, da med fagene vev og søm.

Skolen holdt opprinnelig til i Kviltorp-villaen, nye lokaler oppført 1960 (ark. Knut P. Bugge og Ole Lind Schi- stad). Navneendring til Kviltorp vgs. 1979, sammenslått med Romsdal og Granlia vgs. 1994. Bygningen er i dag en del av Kviltorp skole.

Elevtall: 24 (1948), 96 (1969), 279 (1993).

Kviltorp Reguleringsplanen ble vedtatt i 1948, og utbyggingen foregikk utover begynnelsen av 1950-tallet. Solvegen og Østtorpvegen ble lagt til, og badeplassen ved sjøen ble utbygget til campingplass, ellers ble planen stort sett gjennomført. (Ill.: Ingeniør Alf Høstmark.)

Kvistsetra (gnr. 5), fhv. fjellgård nord på Skålahalvøya. Navnet tyder på at gården opprinnelig har vært seter for en annen gård og så blitt skilt ut, trolig på 1600-tallet. Første kjente bruker er en Nils på Kvistsetra i 1646. Gården ble øde kort etter 1701, og eksisterer i dag bare som et eiendomsnummer.

Kvithusdammen, også kalt Gråhusdammen, demning i Moldeelva litt nord for Thiisløypa. Oppført 1931 som vanninntak for Molde vannverk, navn etter bygningen som ble oppført 1933 for kloring av vannet. Nedlagt 1962 etter at renseanlegget ved Inntaksdammen var ferdig, huset ble revet i 1995 og i dag står betongfundamentene igjen. Dammen ble også kalt Gryta.

Kyrkjevegen, Røvika, fra Skålavegen til Røviklivegen–Lauvåsvegen. Navn etter Røvik kirke, oppført 1905. Navnet vedtatt 1977

Bygninger: 1. →Røvik kirke.

Kåre Solhjells veg, Sentrum, fra Strandgata til rundkjøringa ved Roseby. Veien ble opparbeidet ved utfylling mot sjøen 1983–87, oppkalt 2014 etter konfeksjonsfabrikant Kåre Solhjell (1908–78) som hadde lokaler i fhv. Grandfjæra 4-6, der parkeringsplassen ved fergekaia er nå. Molde fergekai åpnet 1984.

Bygninger: 2-8. Brunvollkvartalet, boligblokk oppført 2018. Her lå tidligere →Brunvoll AS.

Ladested, opprinnelig et navn på enhver lasteplass, spesielt for treverk, bebodd eller ikke. Begrepet kom etter hvert til å bety en mindre handelsplass uten fulle handelsrettigheter. Molde fungerte som ladested for tømmer og plank fra slutten av 1500-tallet, og er første gang nevnt som ladested i tollregnskapene fra 1604.

Ladestedene hadde ikke import- eller eksportrettigheter slik kjøpstedene hadde, dvs. at all utenrikshandel skulle foregå gjennom nærmeste kjøpstad, med enkelte dispensasjoner. Handelsborgerne i Trondheim hadde slike privilegier i Nordmøre og Romsdal fra gammelt av, men kjøpmenn i Molde brøt ofte dette monopolet. Trondheimsborgerne klagde til Kongen på dette gjentatte ganger på 1600- og 1700-tallet. Den første klagen ble besvart i 1614, dette har senere vært feiltolket som at Molde ble formelt utnevnt til ladested ved reskript av dette året. I virkeligheten var ladested ikke en formell klassifikasjon, og byen ble ikke tildelt noen rettigheter i 1614 men derimot strengt irttesatt for ulovlig handel.

Med kjøpstadsrettighetene av 1742 var Molde ikke lenger et ladested men en kjøpstad, og kunne utnevne handelsborgere og importere og eksportere varer fritt.

Langfjorden, arm av Romsdalsfjorden fra omtrent sør for Sekken til Eidsvåg, ca. 350 m på det dypeste. Fjorden krysses av fergesambandet Søsnes–Åfarnes. I vikingtiden og middelalderen var fjorden en del av den viktige innaskjærsløia mellom handelsstedene Borgund, Veøya og Tingvoll: skipene ble dratt over kavveien på Tiltereidet.

Langfjordvegen, Skåla, fra Søsnes fergekai østover til den gamle kommunegrensa ved Hoåneset, hvor veien skifter navn til Ranvikvegen. Bygdeveien her var ferdig opparbeidet omkring 1872, påbegynt som bilvei 1950. Strekningen mellom Horsgård i Molde og nabogården Buvika i daværende Nesset kommune åpnet 1989. Nåværende navn vedtatt 2014.

Bygninger. 199. → Malo. – 663. → Gribbestad skole.

Langholen (Langholv. 11-13), gård på Istad, utskilt fra Aspholen 1959 og utbygget som et bureisingsbruk på tidligere myrjord. Stordrift fra 1963 med 100 kyr og produksjon av 3000 slaktegris i året. Gården har siden vært den største i kommunen og blant de største i fylket.

Langholvegen, Osen, fra Jernverksvegen til Istadlivegen. Navn etter gården Langholen, utskilt fra Aspholen 1959. Veinavnet vedtatt 1986.

Langlia, fhv. matrikkelgård på Kleive. Gården er først nevnt 1621, og hadde matrikelnr. 59 i 1724. Øde 1762 og solgt til nabogårdene 1797.

Langmyra, grunnkrets mellom Langmyrvegen og Frænavegen, 1063 innb.

Navn etter området Langmyra, ei stor myr som lå omtrent der Langmyra skole ligger nå. Området var tidligere utmark under Moldegård, og ble bygset til husmenn, drenert og dyrket på 1800-tallet. Storstilt boligutbygging på 1950-tallet, Langmyra skole åpnet 1958, Langmyra postkontor var i drift 1973–96.

Langmyra skole (Langmyrv. 60-64), barneskole (1.–7. trinn) åpnet 1958. Skolebygning oppført 1957–58 (ark. Knut P. Bugge og Ole Lind Schistad) og tatt i bruk desember 1957, før den offisielle åpningen. Utvidet 1965 og 2003. Langmyra skolemusikkorps grunnlagt 1965.

Elevtall: 591 (1964), 416 (2000), 461 (2020).

Langmyrvegen, fra krysset Molde-livegen–Amtmann Leths gate–Fridtjof Nansens gate til Frænavegen. Påbegynt omkring 1919, først kalt Midtlivegen etter gården Midtliid (nå Langmyrv. 79). Nåværende navn vedtatt 1938.

Bygninger: **1b.** Våningshus av ukjent alder, oppført senest 1880 på husmannsplassen Mattiashauan under Reknes, som lå her. Utvidet mot nord 1982. – **18.** Kongsli, bolighus i nyklassisistisk stil oppført 1920 for murmester Edvard Brudevold (1866–1943). – **53.** Moldelia sekundærstasjon, strøm-

fordelingsanlegg oppført 1953 for å kunne ta imot strøm fra Aura-utbyggingen. – **60-64.** →Langmyra skole. – **79.** Midtliid, våningshus oppført 1937 av gårdbruker Alfred Johnsen (1887–1971), delvis av materialer fra et eldre plasshus oppført 1896. – **83.** →Romsdal vgs.

Langåsvegen, Skjevika, fra Opdølvegen til Åsvegen. Veien var fra 1971 en del av Åsvegen, nåværende navn fra 1981. Boligene ble oppført som ansatteboliger for Oppdøl sjukehus.

Bygninger: **2, 4.** Boligblokker oppført 1954. – **6.** Fjordsyn, boligblokk oppført 1967. – **10, 12, 14, 16, 18.** Rekkehus oppført 1969–70.

Lars Dahles veg, Langmyra, fra Skogvegen til Langmyrvegen. Oppkalt 1954 etter Lars Dahle (1843–1925), generalsekretær i Det norske Misjons-selskap.

Larsenfjæra, fhv. steinfjære der parkeringsplassen på nedsiden av Strandgata ligger nå. Fylt igjen da Kåre Solhjells veg og Molde fergekai ble anlagt 1984–87.

Navn etter fisker og sjømann Olaus Larsen (1844–1935), som bodde i Strandg. 23 hele sitt liv og som hadde en velpleid hage med kirsebærtrær helt ned til sjøen.

Lars Nøsens veg, Langmyra, blindvei østover fra Vonheimvegen–Mikkeli-vegen–Vejlevegen. Oppkalt 1956 etter ordfører og redaktør i *Romsdals Budstikke* Lars Nøsen (1857–1934). Opprinnelig navneforslag var «Happy Hill»

LEIRGROVVIK SANATORIUM VED MOLDE

FOT. KIRKHORN

Leirgrovvik Våningshuset fotografert omkring 1900, da gården var kursted for brystsvake. Den store sveitserstilbygningen er i dag godt vedlikeholdt. (Foto: Kirkhorn/Romsdalsmuseet.)

etter eiendommen med samme navn, i dag Mikkeliv. 8.

Lassenstien, planlagt vei på Kringstad, navn etter gårdbruker Olaus «Lassen» Kringstad (1920–61) som drev gården siden 1947. Veinavnet vedtatt 2011.

«**Latinskolen**», kallenavn på Molde lærd- og realskole, opprettet 1863 som en utvidelse av fagtilbudet ved Molde middel- og realskole med blant annet undervisning i latin. Skolen ble senere høyere allmennskole, så gymnas, og heter i dag →Molde vgs.

Navnet ble også brukt om bygningene hvor skolen holdt til, først mnr.

27-28 der Storg. 21 står i dag (brent 1940), fra 1866 i mnr. 108a der Gotfred Lies pl. 4 står i dag (brant 1916).

Lauvåsvegen, Røvika, blindvei østover fra Kyrkjevegen–Røviklivegen. Gammel gårdsvei, navnet stammer fra 1876 da gården Nord-Lauvåsen ble utskilt fra Røvik, vedtatt 1977.

Leirgrovvik (gnr. 31), matrikelgård øst for sentrum. Navnet kommer av bekken Leirgrova, altså leirebekken. Navnet ble tidligere skrevet Lergrovik, nåværende stavemåte vedtatt 2005. Gården er trolig utskilt fra →Fannbostad på 1600-tallet.

Første kjente bruker er en Bård Ingebrigtsson i Leirgrovika i 1661. I 1865 hadde gården ett bruk og fire husmannsplasser, med til sammen 22 innbyggere. Gården var kursted for brystsvake 1900–04, handelsgartneri 1922–ca. 1985. Gården ble også vurdert som amtlandbruksskole i 1898, men ble bortvalgt til fordel for Gjermundnes. Gårdsanlegget er i dag verneverdig, godt vedlikeholdt og fremdeles i drift.

Bygninger: Tun med ti bygninger, deriblant våningshus, låve, stabbur, kvernhus og tjenerboliger i rikt dekorert sveitserstil, oppført 1870–73 for handelsmann Rasmus Brochmann Parelius jr. (1849–83) som selv tegnet husene og et stort, engelskinspirert hageanlegg. Våningshuset ble noe ombygget 1919. Her sto et eldre våningshus, trolig oppført noe etter 1796, som i 1870 ble flyttet til Smøla.

Lensmannsbakken eller Rønningbakken, tidl. kallenavn på nedre del av Fagerlivegen etter Fredrik Christian Rønning (1861–1926) fra Trondheim, som var lensmann i Bolsøy 1906–26 og bodde på → Heim.

Lergrovikvegen, Kviltorp, blindvei østover fra Astrupvegen. Navn etter gården Leirgrovik.

Lerkehaugen (Fannestrandv. 152), eiendom utskilt fra Leirgrovik 1907. Våningshus oppført 1908, opprinnelig i rikt dekorert sveitserstil, som landsted for kjøpmann Lorentz Lossius (1875–1962) fra Kristiansund. Arkitekt ukjent, kanskje ferdighus produsert av

Thams & Co., Orkdal. Modernisert 1970 (ark. Knut P. Bugge). I hagen står en stor sitkagran, trolig plantet rundt 1907, som i 2007 var 31,5 m høy.

Lia (gnr. 74), matrikelgård på Istad. Tidligere også kalt Nerlia og Bygdelia, for å skille gården fra gnr. 75 Øverlia. Første kjente bruker er en Ivar i Bygdelia i 1605.

Liaveien, eldre navn på Kirkebakken nord for kirka og oppover i lia, fra gammelt av også kalt Tømmerveien. Navnet vedtatt 1937, omdøpt til Kirkebakken 1954.

Navnet brukes i dag om den kombinerte tur- og skogbruksveien langs lia fra Kringsjø til Kvam, som åpnet 2016 og ikke har noe formelt navn.

Lillevikvegen, Lillevika, fra Julsundvegen til Bjørnstjerne Bjørnsons veg. Navnet vedtatt 1938.

Linerlevegen, Råkhaugen, blindvei østover fra Bokfinkvegen. Navngitt 2004 i samsvar med fuglenavn-temaet i Råkhaugen. Hovedsakelig eneboliger oppført 2005–07.

Lingedalen, dalsøkk nord for Moldegård, og grunnkrets med 271 innb. som omfatter Lingedalsvegen, Fuglsetvegen og deler av Frænavegen.

Tidligere kalt Moldegårdsdalen, nåværende navn etter husmann Andreas Olsen Linge (1826–1909) fra Linge på Sunnmøre. Han bygslet plassen Nedrehagen i 1870, som etter dette ble kalt Lingeplassen. Tunet lå nord for selve dalen, omtrent der Moldelivegen

Lingedalen malt av Molde-kunstneren Andreas Sylthe en gang før 1940. Det hvite huset har i dag adresse Vestre Plassveg 2. (Foto: Ola Gjendem/Romsdalsmuseet.)

møter Frænavegen i dag.

Tidligere gikk Lingedalsbekken gjennom dalen. Området var båndlagt til en ventet jernbanestasjon fram til 1961 (se →jernbane), etter dette bebygget med industri- og forretningsbygg. Fra slutten av 1980-tallet ble disse bygget sammen til kjøpesenteret →Roseby, som dominerer området i dag.

Lingedalsbekken, fhv. bekk fra Mølleråsen gjennom Lingedalen der Lingedalsvegen går i dag, med utløp på Moldegårdsleira. Bekken ble lagt i rør i takt med boligutbyggingen langs Fjellbruvegen på 1950-tallet. Nedre del av bekken var byens siste åpne kloakk, til den ble overbygget tidlig på 1960-tallet.

Lingedalsvegen, fra Moldegårdsvegen gjennom Lingedalen til rundkjøringa

ved Roseby. Navngitt 1960.

Bygninger: 6-8-10. →Roseby.

Linjebygg AS, entreprenørfirma grunnlagt 1933 i Molde som Impregnerbygg AS. Firmaet startet med bygging av kraftlinjer på impregnerte trestolper, nåværende navn siden 1967. Opprinnelig stiftet i fellesskap av Norsk Impregneringskompani, Norsk Teknisk Porselensfabrikk, tyske Siemens og familien Høstmark fra Molde.

Firmaet tok oppdrag i hele landet, og ble tidlig Norges største på bygging av kraftlinjer. På 1990-tallet ekspanderte virksomheten også til infrastruktur for telenett og tilkomstteknikk for offshoreanlegg, også internasjonalt. Firmaet bygget bl.a. det første mobilnettet i Norge, kraftnett i flere afrikanske og søramerikanske land, og har i dag oppdrag på 17 forskjellige offshoreanlegg. Kontorer

i Molde, Trondheim, Bergen, Stavanger og Hammerfest, tidligere også Aberdeen og Houston. Datterselskap av finske Eltel siden 2002, franske Altrad Group siden 2016. Firmaet hadde sine første kontorer i Parkvegen 63.

Ansatte (i Norge): 300 (1941), 200 (1970), 300 (2000), 700 (2020).

Litlebostad (gnr. 19), matrikelgård på Bolsøya. Her er det funnet en flintdolk og en skiferkniv fra yngre steinalder (omkr. 4000–1800 f.Kr.), og tre gravrøyer. Navnet uttales i dag bare Bostad, og kommer av norrønt *litli* (lille) og *bólstaðr* (bosted), og er antagelig en sammenligning med den større nabogården →Bolsøy. Første kjente bruker en en Jon på Litlebostad i 1520.

Litlereset, forbindelsesvei mellom Fjellskaret og Olav Oksviks veg. Nederste del av veien var opprinnelig opparbeidet som adkomst til en inntaksdam som lå her fra 1959 til 1980-tallet.

Et res er toppen av en bakke, av norrønt *ris* (stigning, topp). Veinavnet vedtatt 1984.

Litteratur, se innledningsartikkelen.

Livebakken, tidligere navn på Spolertbakken, etter Live Sylfestsdatter Haave (ca. 1820–1908) fra Lom, som var tjenestejente i Høstmarkgården før hun i 1879 bygde sitt eget hus der Øvre veg 18 står i dag.

Lottakråpet, f.h.v. →kråp der Romsdalsgata 1 og 3 står i dag, også kalt Lotta-veien. Navn etter Charlotte «Lotta» Beate Christensen (1831–1916), som

bodde i et lite hus her med sin tjenestejente. Hun levde på arven etter sin mor, som var brennevinshandler.

Lubbenes (Fannestrandv. 117), eiendom øst for sentrum, utskilt fra Berg 1796. Navnet er nevnt i 1762, det kan bety «tykk, rund» og viser kanskje til at selve neset opprinnelig var rundt i formen.

Våningshus, vognhus og fjøs i rikt dekorert sveitserstil oppført 1870 (ark. trolig Rasmus Brochmann Parelius jr.) som sommerbolig for kjøpmann Niels Rosing Parelius (1813–79). Her lå fylkesveikontoret 1896–1922, Norges første landbruksskole for kvinner 1920–24, selskapslokale drevet av Fuglset Vel og Kviltorp Vel 1963–87, Galleri Lubbenes 1978–86, restaurant og selskapslokale siden 1996.

Lubbenes kunstgressbane, populært kalt «KGB» eller «Kunsten», standard elleverfotballbane på Lubbenes åpnet 1978. Dette var den fjerde kunstgressbanen i Norge, og ble brukt av lag fra hele fylket og Trøndelag. Den offisielle åpningskampen mellom Molde og Rosenborg (2–1) ble spilt 28. oktober 1978. Banen kostet 7,5 mill. kr., og kommunens pengebruk var svært omdiskutert.

Vest for kunstgressbanen ligger en gressbane opprinnelig anlagt i 1971 som erstatning for Rivalbanen på flyplassområdet. Denne var litt kortere enn standard, og ble overtatt av MFK og utvidet i 1990.

Lundavang, eiendom uskilt fra Bjørset 1906 til landhandler Ole Larsen

Venås (1853–1937) fra Bud. Kjøpt av fylkeskommunen 1939, Molde sjukehus oppført 1962. Lundavang postkontor var i drift 1975–98.

Våningshus (Glomstuv. 15) oppført 1906, ombygget til forvalterbolig for Molde sjukehus 1953 og poliklinikk 1976. Deler av fylkesadministrasjonen holdt til her under bombeangrepet i april 1940. Eiendommen er planlagt solgt innen 2023.

Lunddalsvegen, fjellvei nordover fra Roaldsetlia gjennom Lunddalen til hyttefeltene ved Lunddalsvatnet. Gammelt navn, vedtatt 2014.

Lundgrenbakken, tidligere navn på Spolertbakken, etter kjøpmann Jeppe Lundgren (ca. 1794–1864) som bodde her 1823–41.

Lundsengvegen, Kviltorp, fra Kviltorpvegen til gangveien sør for Bergmo omsorgssenter. Veien fikk i 1956 navnet Berildvegen etter nylig avgåtte ordfører i Bolsøy Ansgar Berild (1886–1972). Nytt navn 1963 etter gården Lundseng (nå Meteorv. 5), utskilt fra Berg 1908.

Lunheimvegen, Fuglset–Øverland, fra Fuglsetbakken til Øverlandsvegen. Oppkalt 1956 etter gården Lunheim, utskilt fra Einen 1911.

Bygninger: **15**. Bolighus oppført 1983. Her sto tidligere våningshuset på Lunheim, oppført 1912 og revet 1982. Dette var et såkalt Schmidt-hus, karakteristiske ferdighus i sementstein utformet av murmester Heinrich Wilhelm Schmidt i Sykkylven. I dag står

ingen Schmidt-hus igjen i Molde. – **16**. «Tarare», tomannsbolig i modernistisk stil, oppført 1956 (ark. Knut P. Bugge) for brødrene Arne og Odd Grønningsæter. Kallenavnet «Tarare» betyr «det rare», arkitekturen ble den gangen oppfattet som svært spesiell. Eiendommens offisielle navn er Trekanten, etter den trekantede tomta.

Lykkja (gnr. 72), matrikelgård på Kleive. Ei lykkje er en innhegning for krøtter, som altså har blitt bygslet til gård og senere utskilt, trolig i middelalderen. Første kjente bruker er en Ola på Lykkja i 1621.

Lyngvegen, Hauglegda, fra Jensgurilia til Einebæråsen. Navngitt 1987 i samsvar med bær- og plantenavn-temaet i Hauglegda. Eneboliger oppført 1989–92.

Lærerinneskolen i Romsdal, lærerskole for kvinner på Kleive, grunnlagt 1879. Skolen var selvstendig, men delte lokaler med →Amtsskolen for Romsdal og ambulerte derfor i forskjellige bygder i Romsdal fram til den ble nedlagt i 1886. Til sammen ble 87 kvinner uteksaminert.

Løkenvegen, Øvre Berg, fra Birke-landvegen til Frænavegen. Oppkalt 1969 etter gården Løken, utskilt fra Berg 1938.

Lønset (gnr. 39), matrikelgård på Fannestranda. Navnet kommer trolig av det norrøne mannsnavnet *Loðinn* og *setr* (sete, bosted). Gårdsnavn på -set antas ryddet i vikingtiden (omkr.

800–1050). Etter den antatte rydningsmannen Lodin, er første kjente bruker en Aslak på Lønset i 1513. Gården lå tidligere sentralt mellom Molde, Hjelset og Dvergsneset, og var fast tingsted for Fanne åtting 1796–1926, skysstasjon 1816–omkring 1870 og poståpneri 1822–46. Fergekai på sambandet Lønset–Grønnes 1946–91.

Bnr. 8 Indre Lønset ble i 1858 regnet ut til å være det helt gjennomsnittlige gårdsbruket i Bolsøy, og ble derfor satt som mal for skatteutregningen i kommunen.

Lønsetbakken, Lønset, blindvei vestover fra Fannefjordsvegen. Oppkalt 1987 etter gården Lønset. Eneboliger oppført hovedsakelig 1971–78.

Lønsetvegen, Lønset, blindvei fra Fannefjordsvegen til gamle Lønset fergekai. Oppkalt 2018 etter gården Lønset.

Løvsangervegen, Råkhaugen, fra Råkhaugvegen til Svarttrastvegen. Navngitt 1981 i samsvar med fuglenavn-temaet i Råkhaugen. Eneboliger oppført 1984–88.

M

Macébrygga, tidligere Moldes største sjøbod, oppført noe før 1800 og oppkalt etter den franske handelsmannen Auguste Macé (1796–1856) som eide den i en årrekke.

Sjøboden hørte til det gamle Reknestunet (Macégården), og er lett gjenkjennelig på gamle bilder som den største og den eneste med langsiden mot sjøen. Den brant under bybrannen i 1916.

Macégården (mnr. 91), det gamle hovedtunet på →Reknes, som lå der Storgata 56 står i dag.

Madam Deinbolls pikeinstitutt, privatskole for jenter grunnlagt 1850 av Katharina Kahrs Deinboll (1808–89), nedlagt 1875.

Skolen lå først i mnr. 134 i Olsmedbakken, senere i mnr. 106 der parkeringsplassen til Gotfred Lies pl. 2 ligger i dag. De fleste lærerne var privat engasjerte fra den ordinære Latinskolen (som var for gutter), og hadde mange av de samme fagene. I tillegg kom fagene pianospill og sang.

Mali Furunes' veg, Kringsjø, fra Peter Solemdals veg til Brattlivegen. Oppkalt 1978 etter folkeminnesamler og -formidler Mali Furunes (1888–1968), som grunnla Romsdalsmuseets leikaring og utarbeidet Bolsøy-bunaden.

Malo (gnr. 124), matrikelgård og grunnkrets på Skåla. Her er det funnet en del av et jernsverd fra vikingtiden. Navnets opprinnelse er usikker, men kan komme av norrønt *marr* (hest eller hav) og *ló* (engslette ved vann). Første kjente bruker er en Knut på Malo i 1597.

Bygninger: Eldhus (Langfjordv. 199) oppført ca. 1750, tidligere røykstue.

Margareta Dahls gate, Sentrum, fra Parkvegen til Nils Hertzbergs veg. Oppkalt 1937 etter eieren av Reknes gård, Margareta Dahl (1859–1945), som samme år ga Reknesparken til Molde kommune og selv bodde i Humlehagen sør for veien.

Bygninger: 8. Bolighus i funkisstil oppført 1932 (ark. Ole Lind Schistad) for byingeniør Ingvar Findal. Dette var det første funkishuset i Molde.

Markvegen, Sentrum, fra Margareta Dahls gate til Idrettsvegen langs Øvre kirkegård. Navngitt 1941, veien var planlagt med to boligtomter som aldri ble bygget. Den er 90 m lang og har i dag ingen adresser.

Navnet var tidligere brukt om flere veier over dyrket mark, f.eks. veien over Gørvellmarka hvor Fylkeshuset står i dag, og Fagerlivegen opp til Molde-marka.

Matrikelgårder i gamle Molde kommune: 0. Felleseid utmark, 1. Tollåsen, 2. Solemdalen, 3. Solemdalsgjerdet, 4. Franssetet, 5. Kvistsetra, 6. Fransgjerdet, 7. Hammaren, 8. Stranda, 9. Øvre Brokstad, 10. Brokstad, 11. Grønneset, 12. Dvergsneset, 13. Skjevik, 14. Røvik, 15. Geitnes, 16. Hovdenakken, 17. Bolsøy, 18. Draget, 19. Litlebostad, 20. Torhus, 21. Kringstad, 22. Mek, 23. Bjørset, 24. Reknes, 25. Moldegård, 26. Fuglset, 27. Øverland, 28. Tøndergård, 29. Berg, 31. Leirgrovvik, 32. Eikrem, 33. Ytre Årø, 34. Indre Årø, 35. Årøneset, 36. Røbekk, 37. Elsås, 38. Strande, 39. Lønset, 40. Ellingsgarden, 41. Ekra, 42. Sigerset, 43. Hatlen, 44. Skjerslia, 45. Skjerså, 46. Mjelve, 47. Hjellset, 48. og 49. Ura, 50. Mork, 51. Hamna, 52. Øverhagen, 53. Nerhagen, 54. Hjellset, 55. Gujorda, 56. Berg, 57. Roaldset, 58. Roaldsetlia, 59. Eidssetra, 60. Oppdøl, 61. Skjevik, 62. Hungnes, 63. Eide, 64. Røsberg, 65. Stokke, 66. Nes, 67. Grovan, 68. Ytre Romold, 69. Indre Romold, 70. Kleive, 71. Skalle, 72. Lykkja, 73. Brattset, 74. Lia, 75. Øverlia, 76.

Amundsgarden, 77. Høystakklia, 78. Istad, 79. Øygarden, 80. Steinløysa, 81. Hatlen, 82. Sollia, 83. Botterlia, 84. Aspelunden, 85. Aspholen, 86. Nordhaugan, 87. Midthaugan, 88. Ytterhaugan, 89. Holsbøen, 90. Øyra, 91. Sotnakken, 92. Sotåa, 93. Bordal, 94. Ullaland, 95. Nakken, 96. Myra, 97. Kortgarden, 98. Risan, 99. Maset, 100. Bjerkalia, 101. Talsethagen, 102. Talset, 103. Sekkenes, 104. Eik, 105. Vestad, 106. Romdalvika, 107. Skogvika, 108. Vedalshaugen, 109. Storvika, 110. Sollibøen, 111. Sekkesetra, 112. Vågseter, 113. Nordnesje, 114. Sørnesje, 115. Flovik, 116. Flovikholmen, 117. Stenså, 118. Hamnavika, 119. Bergsvika, 120. Berg, 121. Åsen, 122. Vik, 123. Sølsnes, 124. Malo, 125. Heggenes, 126. Årset, 127. Reitan, 128. Grebbestad, 129. Ytterhorsgora, 130. Horsgård, 131. Gauset, 132. Julbøen, 133. Mordal, 134. Baret, 135. Haukabøen. Alle matrikelgårdene er omtalt i egne artikler.

Marsvegen, Bergmo, fra Nøisomhed-vegen til Frænavegen. Denne og 11 av naboviene ble i 1970 oppkalt etter forskjellige himmellegemer, inspirert av romkappløpet som da var en internasjonal begivenhet.

Martasørenbakken, bratt bakke i Fjellbruvegen like før bebyggelsen slutter. Navn etter husmannskona «Marta-Søren», Berit Marta Edwardsdatter (1858–1943) fra Fræna, som bodde på Sørenplassen 1897–1923. Husmannsplassen lå der Fjellbruv. 51 står i dag, huset ble revet i 2018.

Matdammen, kunstig dam på Romsdalsmuseet, 500 m². Dammen ble gravd ut i 1907 til kommersiell isproduksjon, såkalt mat-is. Både her og ved →Museumsdammen sto det ishus. Produksjonen opphørte da museet kjøpte eiendommen i 1928. Her står i dag lysthuset «Banestuen», se →Humlehagen.

Matrikkelgård, en gård som andre eiendommer er utskilt fra, også kalt en navnegård. Dette er generelt de eldste rydningsgårdene, og i Romsdal vil det i praksis si de som var skyldsatte (gitt en skattetakst) før den første matrikuleringen i 1665. Disse gårdene er ryddet i løpet av perioden fra det første bofaste jordbruket i yngre bronsealder, til gårder skilt ut på 1600-tallet. Nummereringen fra 1665 danner fremdeles utgangspunktet for inndelingen i gårds- og bruksnummer, selv der hovedgården ikke lenger eksisterer (f.eks. →Reknes). De nåværende gårds- og bruksnumrene ble innført 1886, delvis omrokkert

ved kommunesammenslåingene i 1964 og 2020.

En matrikkelgård kan bestå av flere bruk (gårder) som kan ha andre navn, f.eks. var Cecilienfryd og Glomstua bruk under matrikkelgården Bjørset, og Kviltorp var et bruk under matrikkelgården Leirgrovvik.

Matrikelnummer (mnr.), eldre system for eiendomsregistrering i byer. Systemet ble opprettet da brannforsikring ble påbudt i byene i 1767, og besto av løpende nummerering. Disse ble også kalt husnumre. I Molde gikk nummereringen fra vest mot øst. På 1700-tallet var nummereringen topografisk, og dermed stadig skiftende ettersom gamle hus ble revet eller nye eiendommer ble utskilt. Fra ca. 1804 ble numrene tildelt kronologisk etter hvert som eiendommene ble opprettet. Dermed fikk også hver eiendom et fast nummer.

Etter hvert økte boligmassen og nummereringen ble unødvendig komplisert, og i 1937 ble matrikelnumrene erstattet av det mer fleksible systemet med gateadresser. Det siste matrikelnummeret som ble tildelt i Molde var nummer 655, i dag Fagerlivegen 9.

Systemet må ikke forveksles med gårds- og bruksnummer, som ble innført i Bolsøy kommune 1890 og i byen 1978–82.

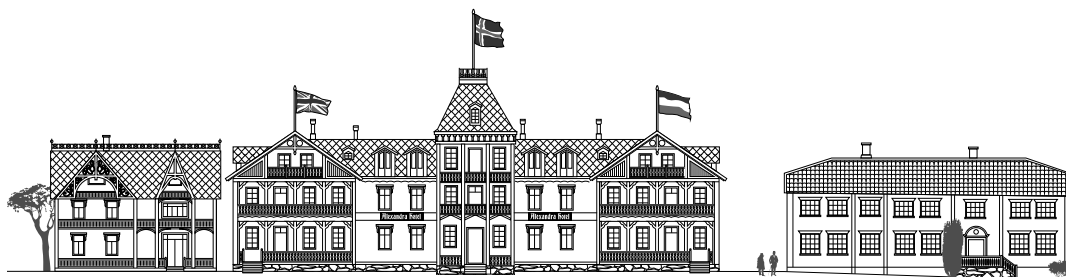
For en delvis oversikt over hus i Molde før 1937, se tabellen.

Mauset (gnr. 99), matrikkelgård på Kortgarden. Her er det funnet en steinøks og en steinmeisel, nå tapt. Navnets opprinnelse er usikker, det

Bygninger i Molde før ommatrikuleringen til gateadresser i 1937

Hus som eksisterte før den første branntaksten ble tatt i 1767, har ingen kilder til byggeåret. Trolig var de fleste fra 1600-tallet. Mange hus ble utvidet litt og litt, og kan ha bestått av eldre deler. Merk: Dette er ikke en fullstendig liste.

Mnr.	Byggeår	Skjebne	Kommentarer	Omtrentlig plassering
5	1861	brent 1940	Reknes sanatorium, hovedbygget.	Fylkeshuset, vestfløyen
6	før 1839	br. 1940	Flyttet hit fra Gjermundnes av tollbetjent P.F. Koren Gørvell 1839.	Storg. 15
7	1892	br. 1966	Oppført for kjøpmann Johan Edvard Devold.	Sør for Julsundv. 3
9	1905	br. 1940	Alexandra aneks, her lå før dette et losjihus hvor Bjørnstjerne Bjørnson bodde som skolegutt.	Storg. 5
10	1797	br. 1940	Alexandra hotell. Oppført som bolig for amtslege Mathias Joakim Goldt, ombygget 1883–84.	Storg. 5-7
11a	1823	br. 1940	Flyttet hit fra Årøhagen av kjøpmann Peter Buck og utvidet. Senere bolig for amtmann Gudbrand Thesen, Moldenæs Hotel, Folkets hus fra 1912.	Storg. 9
11b	ca. 1894	br. 1940	Dampskipsekspedisjon.	Øst for Storg. 6
12	1856	br. 1940	Oppført for overtollbetjent Johan Peter Wilkens, hans enke drev hotell her 1868–77. Sogneprestkontor 1887–1911, Molde folkekjøkken 1919–40. Også kalt Mønnichegården.	Storg. 11
13	før 1767	br. 1940	Synnestvedtgården, Rauma Saftpresseri fra 1915. På sjøsida sto tollbua fra 1749 til 1877.	Storg. 12
14a	omkr. 1830, nordfløy 1899	br. 1940	Romsdals Budstikke 1843–84. Senere Søstrene Holms hotell (1891), Hotel Phoenix (1923), Hotell Romsdalsheimen (1926).	Storg. 13
14b	ca. 1780	br. 1940	Her sto et kanonbatteri under Napoleonskrigene. Tolldepartementet moderniserte bygget og kaia 1879–81, steintrappa står ennå.	Storg. 12 (bakgården)
16	1903	br. 1940	Oppført for trelasthandler A. Lønseth. Telegrafkontor og telefonsentral 1905–24. Allanbrygga fra 1700-tallet sto her til 1940.	Storg. 18-20
17	ca. 1850	br. 1916	Rekneslåven.	Plassen
17a	1895	br. 1940	Lensmann Albert Dessens hus og kontor.	Storg. 22
17b	1860	br. 1940	Gørvells garveri.	Sør for Plassen
17d	1893	br. 1940	Reknes gård. Oppført for overretts sakfører Ludvig Nikolay Leth, ferdighus fra Thams & Co i Trondheim, senere kontor for MRF. Et eldre hus her var trolig oppført før 1767 av kjøpmann John Ord og overtatt av generalauditør Koren 1774.	Storg. 17

Fasader vest i Storgata omkring 1910, tegnet etter mål fra branntakstene. Fra venstre mnr. 9 (Alexandra annekts), mnr. 10 (Alexandra hotell), mnr. 11a (amtman Thesen-gården, senere

17d	ca. 1886	br. 1940	Gullhuset, også kalt Stabburet. Suvenirbutikk oppført for gullsmed M. Hammer, Bergen. Hammer oppførte også et lignende bygg i Odda, som ble revet 1952.	Storg. 19
17d	1893	br. 1940	Et lite butikklokale.	Storg. 22
26a	før 1797	br. 1940	Oppført for kobberslager Lars Møller. Senere Hotell Central, ombygget til Hotell Bondeheimen og Kaffistova 1918.	Storg. 19
26c	1895	br. 1940	Fotograf Eilert Dahl. Moldes første kinolokale 1908–09.	Storg. 24
27-28	1803	br. 1940	«Latinskolen», oppført av byggmester Jakob Bøe for kjøpmann Lars Dahl, ferdig desember 1803. Latinskole 1832–65, her gikk Bjørnstjerne Bjørnson på skole. Bolig og kontor for fogd og senere amtman Ludvig Arnoldus Leth 1885–1902. Confectionsfabriken Oscar Hanssen startet her i 1905.	Storg. 21
29a	omkr. 1790	br. 1940	«Amtmannsgården», oppført for amtman Even Hammer. Senere eid av amtman Ole Hannibal Sommerfelt og byfogd Motzfeldt. Suvenirbutikk fra 1894, påbygget karakteristisk dragehodeportal samme år.	Storg. 23.
29b	før 1802	br. 1940	Her lå Molde Brennevinssamlag 1881–96 og igjen 1901–13. Ombygget til bakeri 1914.	Storg. 28.
29c	1891	br. 1940	Oppført for gullsmed Anton Samuel Hagen.	Storg. 30.
30a	før 1767	br. 1940	Molde Sparebank 1878–1910.	Storg. 25.
33a	før 1767	br. 1940	Trolig oppført for skipper Adam de Chezeaux. Molde telegrafkontor 1875–1905 og telefonsentral 1892-1905. Breckes glassmagasin fra 1904.	Krysset Myrab.-Storg.
36	1886	bombet 1940	Huset ble truffet av en sprengbombe 25. april 1940, og ble dermed det første huset som ble totalskadet under bombeangrepet.	Storg. 29
38a	1900	br. 1940	Pedersens kolonial.	Storg. 29
38b	1897	br. 1940	Bolsøy Meieri.	Kirkeb. 1
39		br. 1940	Byens fattighus 1843–81.	Kirkeb. 5

Folkets hus), mnr. 12 (Mønnichegården), mnr. 13 (Synnestvedtgården, senere Rauma Saftpresseri), mnr. 14a (Søstrene Holms Hotell) og mnr. 6 (Gørvellgården).

40	før 1767	revet 1932	Massine Lund-gården, navn etter Madsine Lund (1812–1903) som drev kafé her. Det siste huset i Molde med torvtak.	Rådhuset vestfløy
45		br. 1940	Kontorer og trykkeri for Romsdals Budstikke 1916–40.	Rådhuset vestfløy
47	før 1844	br. 1940	Buckgården med festivitetslokale, overtatt 1894 av bokhandler Dahl og utvidet med et hus flyttet fra Presthaugen på Bjørset.	Storg. 31
47	1899	bombet 1940	Oppført for H. George Dahl, kjøpt av Pettersson 1917.	Storg. 40
50a		br. 1940	Her lå Monges Privathotel omkring 1900.	Rådhuset vestfløy
50b	1901	br. 1940	Havnevesenets kontor. Karakteristisk hus med flere emaljeskilt på fasaden.	Torget
51	før 1767	br. 1940	Trolig oppført for kjøpmann Niels Pierson (1720?–66), kanskje i 1752. Senere kalt Høstmarkgården etter familien Høstmark, eiere siden 1840.	Rådhuspl./ Storg.
52b	ca. 1841	br. 1940	Aandahlhjørnet, her holdt Aandahls til 1888–1940.	S-ø. hj. av Rådhuspl.
53	1886	br. 1940	Schistadgården. Her lå Kafé Funkis 1932–40. En eldre bygning her fra før 1838 ble i 1888 flyttet til Krubba, og brant i 1916.	Storg. 42
68	før 1767	revet ca. 1806	Tomta ble innlemmet i kirkegården 1806.	Kirkeb. 2
73		br. 1940	Romsdals Budstikke 1884–1913. Senere Misjons-hotellet.	Storg. 35
75	1911	br. 1940	Her sto tidligere vraker Ole Bøes hus fra 1700-tallet, som forfalt omkring 1830.	Storg. 43
77		br. 1940	Hotell Molde, postkontor 1905–17, katolsk kapell 1923–40, sykestue i 2. etasje 1925–33.	Storg. 35
78a	1891	br. 1940	Oppført for kjøpmann Peter Frederik Dahll, ferdighus fra Thams & Co. Et eldre hus, «Blomsneshuset», ble flyttet til Rindarøya. Fra 1930 Nylandgården.	Storg. 44

Fasader i Myrabakken omkring 1910, tegnet etter mål fra branntakstene. Fra venstre mnr. 24 (her bodde i 1910 kaptein Paul Ørgersen), 207 (enke Nikoline Dybdahl), 23 (snekker Anton Mittet), 180 (boktrykker E. K. Hansen), 25 (kirketjener Lars Johansen), 190 (skredder og kunstmaler Andreas Sylthe), 169a (snekker Kristian Pedersen og fabrikkarbeider Matthias Dahle), 35 (blikkenslagerne Peder Pedersen og Carl Hansen, slakter Olaf Kosberg), 36

79	før 1802	br. 1940	Frisgården. Her lå Moldes første hotell, Svend Owrens privatherberge.	Storg. 46
80	1910	bombet 1940	Molde Sparebank/→Festiviteten. Før dette et eldre hus fra før 1767, som i en årrekke var prestebolig.	Storg. 50-52
82	ca. 1886	br. 1940	IOGT's forsamlingshus 1895–1916.	Kirkekråpet
87	ca. 1827	br. 1940	Molde allmueskole, senere losjelokale og margarinfabrikk. Et eldre «gammelt» hus her ble innkjøpt av byen til skolehus 1743.	Storg. 41
90	før 1752	br. 1940	O. E. Strande.	Storg. 52/54
91	1600-t.	br. 1916	«Gamle Reknes», den eldste hovedbygningen på Reknes. Byggeår ukjent, østenden var omtalt som gammel og vestenden som ny i 1686. Kanskje oppført av Auden Ågesson, som overtok gården 1642. Fra 1775 kalt Korengården og fra 1821 Macégården. Betydelig utvidet med bl.a. 2. etasje etter 1821. Her sto også den store Macébrygga. Telegrafstasjon 1858–75, her startet Aandahls i 1882.	Storg. 56
94a	ca. 1854	br. 1940	Her startet Johs. Ottesen slukfabrikk i 1905.	Storg. 47-57
95	ca. 1856	revet 1963	Helsethgården. Huset overlevde både bybrannen i 1916 og bombeangrepet i 1940. To tyske bomber gikk gjennom taket uten å detonere, og lå i kjelleren halvannet år.	Storg. 57
96	før 1767	br. 1916	Her bodde Friederich Spolert og senere hans enke, 1850–1901.	Spolertb. I
104	1930	revet 1938	Før bybrannen sto her et våningshus oppført 1761 på Osen Jernverk, flyttet hit ca. 1784 og modernisert 1897, revet 1930. Ny meieribygning fra 1930 ble erstattet av nåværende murbygg 1938.	Gotfred Lies pl. 2
105	før 1789	br. 1916	Molde Aktiebakeri.	Storg. 58

(Romsdals Fiskevegnfabrik), mnr. 38a (Cecilie Aarøs hotell, som senere flyttet til Sandvegen) og 47 (Dahls bokhandel). Husene øverst i bakken var typiske romsdalsstuer oppført i første halvdel av 1800-tallet, ofte med hage og en karakteristisk «sval», en ved- og redskapsbod med skråtak. Husene nederst i bakken og ved Torget var i større grad forretningsgårder. Stiplet linje viser dagens gatenivå.

108a	før 1787	br. 1916	Stephensenshuset, utvidet 1801 av Claus Lund Stephensen. En sal i 2. etasje fungerte som fest- og teatersal og møterom for amtstinget. Molde mid-delskole 1866–1905, Confectionsfabriken Oscar Hanssen 1906–16.	Gotfred Lies pl. 4
108b	1917	bombet 1940, revet	Helseth Motorfabrikk.	Rektor Brinchmanns g. 1
112		br. 1916	Solemdals møbelfabrikk. Nåværende bygning oppf. 1916.	Strandg. 2
113		br. 1913	Bakeri.	Gotfred Lies pl. 3
130a	før 1767	br. 1916	Nini Roll Anker vokste opp her. Her hadde Romsdals Budstikke kontorer 1913–16.	Strandg. 1
136	ca. 1900	br. 1916	Apotek. Her sto tidligere et hus oppført 1776.	Strandg. 5-7
137	1914	revet 1999	Oppført 1914, kun grunnmurene ble ferdige. Mindor Bolsøs trykkeri 1916–90.	Olsmedbk. 1
139–140	1898	br. 1916	Oppført av Reinhold Ziegler. Her sto et eldre hus oppført før 1803.	Romsdalsg. 14
140	1909.	br. 1916	Leiegård i mur oppført av Peder Bro.	Romsdalsg. 12
149	1891	br. 1916	Her sto tidligere et stort toetasjes hus oppført før 1767, i dette ble Troskapsklubben Harmonien stiftet, og her bodde Moldes første ordfører.	Olsmedbk. 2
151b	1860	br. 1916	Molde Bryggeri, oppr. oppført som garveribygning. Her lå tidligere Schultzgården, revet ca. 1800.	Strandg. 13.
151c	1896	br. 1920	Her bodde Alexander Kielland 1903–06. Her sto tidligere et våningshus oppført av Peter Nikolai Møller, kanskje i 1757.	Strandg. 15
158	før 1856.	flyttet 1988	Ombygget 1881, flyttet til Bygata på Romsdals-museet 1988.	Fannestrandv. 10

Matrikelnumre Fasader øst i Storgata omkring 1910, tegnet etter mål fra branntakstene. Fra venstre mnr. 91 (Gamle Reknes), mnr. 90 (Strande), mnr. 80 (Festiviteten), mnr. 79 (to hus på

171a	utvidet 1898	revet 1979	«Blåsenborg». Her bodde fogden i Romsdal 1906–16.	Fannestrandv. 2
176	ca. 1803	revet 1906	Oppført for fløtmann Jøris Stenså. Huset ble revet 1906 og flyttet til Strandgata, kanskje gjenbrukt som nr. 21a.	Sandv. 1
182	1872	br. 1912	Moldegård Mølle og guanofabrikk. Her lå Centralmeieriet 1912–16.	Gotfred Lies pl. 1
192	1845	br. 1940	Oppført for smed Jørgen Myrebø.	Myrab. 2
193	1845	flyttet 1985, br. 2000.	→Fjærestua.	
194a		br. 1940.	(Gotfred) Andersens privathotell 1888–1914.	Storg. 31
198	1896	br. 1940	Oppført for dampskipskaptein Iver Iversen.	Øvre v. 8
200	1912	br. 1940	Molde Samvirkebakeri fra 1920. Et eldre trehus her var oppført 1846.	Storg. 61
212	1926	br. 1940	Frelsesarméen.	Spolertbk. 3
218	ca. 1748	br. 1940	Rådhus og brannstasjon med arrest i murkjelleren. Huset lå opprinnelig på oppsiden av veien, men ble flyttet da Molde fengsel ble påbegynt på tomta sommeren 1861. Her startet Solemdals møbelfabrikk 1866. Huset var gulmalt, og ble kalt «Gulhuset». En muret hvelving som deler av huset sto på, er fremdeles synlig fra Kirkekråpet.	Øvre v. 4
219	1879	br. 1940	Oppført for pensjonert tjenestepike Live Sylfestdatter Haave (c. 1820–1908).	Øvre v. 18
220	1866	br. 1940	Privatbolig for hotelleier Matthew Dunnett (1822–91). Huset ble bygget midt på bygrensa, og lå halvveis i Bolsøy kommune til grensa ble flyttet noen meter i 1889 så hele huset kom inn i byen.	Parkv. 17
230	1881	br. 1940	Fattighus med 38 plasser på seks rom, omgjort til gamlehjem ca. 1909.	
244	1902	br. 1940	Fotograf Kirkhorns bolig og atelier.	
245	1898	br. 1940	Brannstasjon. Tidligere steinbrudd.	Øvre veg 9

samme tomt), mnr. 78a (NP. Dahl), mnr 78c («Kommoden»), mnr 53 (Schistadgården mot Torget). Stiplet linje viser dagens gatenivå.

257	1901	br. 1916	Her lå tidligere Dahls bryggeris ølhall og bodega, før dette Josefa Grues bokhandel.	Gotfred Lies pl.
265	1905	revet 1949.	Oppført for garvermester Ole O. Hoshovde (1864–1936).	Amtm. Krohgs g. 4
273	1911	br. 1916	Confectionsfabrikens produksjonshall i mur oppført 1911. Her sto tidligere skolens gamle gymnastikksal i tre, oppført 1866.	
276	1907	flyttet 1934	Baker Anton Schistads lysthus. Flyttet 1934 til Fuglsetbakken 1 og ombygget til skredderverksted. Brant 1989.	Fannestrandvegen 24
281	1909	br. 1940	Hatlengården, ett av få jugendstilhus i Molde. Her lå Solbakken Mineralvannfabrikk.	Vekterg. 3
289	1909	br. 1940	IOGT-losje «Uræd», kinolokale 1909–29, Molde bibliotek 1921–40.	Amtm. Krohgs g. 3
290	1910	br. 1940	«Murgården».	Fridtjof Nansens g. 7
294	1910	revet 1992	Jugendstilhus i mur oppført for politibetjent Peder Bro.	Parkv. 4
304	1909	revet 1995	Offiserstallen, oppført for å innfri kravene for å få lagt regimentshovedkvarteret til Molde. Ombygget til kommunalt leilighetsbygg 1946.	Julsundv. 27
308	1911	br. 1916	Murhus i Stokkelandsgangen, oppført for Ole B. Årø. Her lå før dette Eilert Dahls fotoateliér.	Gotfred Lies pl.
344	1935	revet 2010.	«Mysosten», bolighus i funkisstil tegnet av Normann Haug for meierieier Olav Hatlen (1893–1981). Kallenavnet kom delvis av eierens yrke, delvis av husets firkantede form som var uvanlig på denne tiden. Ombygget til pub- og restaurantdrift 1984.	Sandv. 14
478	ca. 1921	revet 1984.	Oppført for kemner Anton Larsen Kringstad (1879–1961), arkitekt Finn Arnesen.	Sandv. 9

kan komme av plantenavnet maure eller norrønt *meyrr* (mør, sprø, da om jordsmonnet) og norrønt *setr* (sete, bosted). Gårdsnavn med -set antas ryddet i vikingtiden (omkr. 800–1050). Første kjente brukere er Ola og Erik på Mauset i 1597.

Medhane Alem, eritreisk-ortodoks kristen menighet for Molde og omliggende kommuner, stiftet 24. november 2013. Navnet betyr «Verdens frelser» på tigrinja (eritreisk). Menigheten bruker lokaler i →Bergmo småkirke. 406 medlemmer.

Meek IL, fotballag stiftet 30. januar 1985. Laget spilte til 2016 i 6. divisjon, og spiller i dag ikke i seriesystemet. I 2014 kåret TV 2 laget til «Norges dårligste», nederst på tabellen med målforskjell på 0–130. Rosa drakt, 32 medlemmer.

Mek (gnr. 22), matrikelgård og grunnkrets vest for sentrum. Her finnes tre gravrøyser. Navnet kommer av norrønt *Miðvík* (Midtvik), det gamle navnet på Mekbukta mellom Kringstadbukta og Storvika. Tunet skal opprinnelig ha ligget nede ved vika. Navnet skrives ofte Meek, etter en gammel dansk stavemåte.

Første kjente brukere er Anders og Helge på Mek i 1597. I 1865 hadde gården tre bruk og 11 husmannsplasser med til sammen 68 innbyggere. Hovedhuset sto der Mekvegen 11 står i dag, oppført ca. 1853 og revet 1976. Gården hadde seter på Meksetra til etter 1940, enkelte av seterbuene står fremdeles og brukes som

hytter. Innmarka ble utbygget med boliger hovedsakelig i perioden 1976–83, etter en reguleringsplan av byplanlegger Peter Butenschøn. Grunnkretsen Mek har i dag 1147 innbyggere.

I dag kalles området oftest →Kvam, navneendringen har en noe uvanlig historie: I 1812 ble gården kjøpt av Ole Larsen Kvam (1782–1844) fra Kvam i Hafslo. Tradisjonelt hadde man navn etter gården man bodde på, også om man flyttet. Men Ole Kvam ønsket ikke å bli kalt Ole Mek. Dermed kalte han hovedbruket Kvam i stedet, og i 1838 tinglyste han navneskiftet formelt. Å endre navnet på et hovedbruk var ikke vanlig, dette navnet kom dermed uformelt i bruk om underbrukene og hele området. Det har senere vært forsøk på å gjeninnføre det gamle navnet på området, men navn som Kvam skole og Kvam brl. er i dag godt innarbeidet.

Mekvegen, Kvam, i en slynge nord for Julsundvegen ved Mekelva. Oppkalt 1976 etter gården Mek.

Bygninger: **9.** →Pinsekirken Kvam. **11.** Kvam barnehage, oppført 1985. Her sto tidligere våningshuset på Kvam gård (se →Mek), oppført 1853 og revet 1976. – **15.** Boligblokker oppført for Studentsamskipnaden i Molde 1979–80 (ark. Torstein Ramberg).

Mekvorpa →Cap Clara.

Mekvorpvegen, Kvam, blindvei sør-øst fra Sagsletta til Cap Clara. Oppkalt 1978 etter gården Mekvorpa, skyldsatt under Mek i 1840 og omdøpt til →Cap Clara 1854. Ei vorpe er

en type stillas for laksefangst, vanlig fra middelalderen til omkring 1850.

Bygninger: 14. →Cap Clara.

Mellomgata →Vektergata.

Merkurvegen, Bergmo, fra Bergmoevegen til Nøisomhedvegen. Denne og 11 av naboveiene ble i 1970 oppkalt etter forskjellige himmellegemer, inspirert av romkappløpet som da var en internasjonal begivenhet.

Meteorvegen, Kviltorp, fra Lundsengvegen til Nøisomhedvegen. Om navnet, se over.

Bygninger: 5. Lundseng, våningshus oppført 1909 for gårdbruker Hans Andersen (1870–1931) fra Sørreisa.

«**Mexico**», tidligere kallenavn på tre leiegårder oppført 1932–33 (byggm. Oluf Andersen Nerland) der Elvegata 9 står i dag, også kalt «kommunegårdene». Kommunen hadde kjøpt tomte etter brannen i 1916, og donerte den mot at leilighetene ble øremerket de siste som fremdeles bodde i brakker etter brannen. Leiegårdene ble revet 2010.

Navnet ble etter hvert også brukt om området rundt de tre husene, samt Mexico-kiosken som sto her 1959–96. Kallenavnets konkrete opprinnelse er ukjent, men oppkalling etter eksotiske steder fra media har vært vanlig over hele landet.

MFK →Molde Fotballklubb.

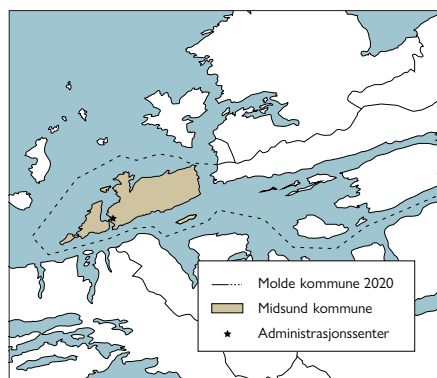
Mikkelivegen, fra Lars Nøsens veg–Vonheimvegen–Vejlevegen til Fjellbru-

vegen. Oppkalt 1954 etter Mikkeli, Moldes vennsby i Finland. Opprinnelig het veien S:t Michels veg, etter byens svenske navn. Ettersom byen er overveiende finsktalende, ble veien omdøpt året etter.

Bygninger: 17. Tomannsbolig oppført 1956 som personalbolig for Forsvaret. Standardhustegninger utarbeidet av Forsvarets bygningstekniske korps, identiske hus finnes i hele landet.

Midsund kommune, fhv. kommune opprettet 1. januar 1965, slått sammen med Molde kommune 1. januar 2020. Navnet uttales *Mi'sunn*. En person fra Midsund kalles en midsunding.

Kommunen ble etablert da Sør-Aukra kommune ble slått sammen med deler av Vatne kommune i 1965, og omfattet øyene Otrøya, Midøya, Dryna og Tautra, til sammen 94,6 km². Kommunen hadde ved opprettelsen 2246 innbyggere, ved nedleggelsen 2019 innbyggere. Administrasjonssenteret var Midsund på Otrøya. Kommunevåpenet var tegnet

Midsund kommune før 1. januar 2020.

av Jarle Skuseth, ble godkjent av Kongen i statsråd 15. mai 1987 og symboliserte ei øy som speilet seg i havet. Nynorsk-kommune siden 1924.

Midthaug AS, stige- og trappeprodu-sent grunnlagt 1947 på Kleive av Olav (1906–76) og Karsten (1912–67) Midthaug.

Brødrene drev opprinnelig med repara-sjon av landbruksmaskiner, senere produksjon av forskjellige metallpro-dukter som rattkjelker, dørmatter i stål-streng, sparkstøttinger, persienner og stålstiger. Fabrikken driver i dag hoved-sakelig produksjon av trapper, rekk-verk, balkonger og andre strekkmetall-produkter. Firmaet er den største arbeidsgiveren på Kleive, og har også regionkontorer i Trondheim, Stavanger, Ålesund, Østre Toten og Jessheim. Fab-rikklokale i Istadvegen oppført 1955 og utvidet flere ganger.

Ansatte: 17 (1960), 114 (2019).

Midthaugan (gnr. 87), matrikkelgård i Osen. Gården ble utskilt ca. 1650, tro-lig fra Nordhaugan eller Ytterhaugan. Første kjente bruker er en Lars Bents-son i →Hamna, som i 1664 drev Midt-haugan som engteig.

Militæret. Molde har gjennom hist-orien vært del av flere forsvarsord-ninger, og var en garnisonsby fram til 2002.

Under leidangen (flåtemønstringen) i norrøn tid hørte gårdene langs Fanne-fjorden til Fanne skipreide, med lang-skipsnaust trolig på Bolsøya og senere Veøya. (Se →Fanne åtting.)

Da den norske hæren ble opprettet

i 1628, ble Romsdal en del av utskriv-ingsdistriktet til Det trondhjemske regiment. Da utgjorde fire fullgårder én legd, som til sammen måtte stille én soldat. Den eldste bevarte legdsrullen viser at i 1661 var 40 av 287 mann i Romsdalske kompani fra Fanne åtting. Den første kompanisjefen vi kjenner navnet på var den nederlandske kap-tein Johan Wade i 1657, og den første vi vet bodde i utskrivingsdistriktet var kaptein Johan Frederik von Beverlov på Moldegård i 1664.

I 1666 ble antall soldater i hver legd doblet, samtidig ble verneplikten for kystbefolkningen overført til marinen. I Molde gikk grensa like øst for byen, så områdene fra Fuglset og innover tilhørte hæren.

Først i 1717 ble de vernepliktige samlet i geografiske avdelinger, da det lokale Fannåttingske kompani ble opprettet og omfattet Bolsøy øst for byen, Rødven og det meste av Veøy og Eid. Kompanienes størrelse ble nå satt til 100 menige, to tamburer og sju offiserer. Disse ekserserte ukentlig. Fram til 1774 ekserserte kompaniet hver søndag ved kirka, hvor telthuset også sto, i 1772 var det blitt opparbeidet en ekserserplass med telthus på Indre Årø.

Soldater fra Fanne åtting ble flere ganger utskrevet til tjeneste, bl.a. til Hannibalfeiden hvor de deltok i slaget ved Frösö skanse i 1644; til den skån-ske krig hvor de deltok i slagene ved Marstrand og Carlsten i 1677; til den store nordiske krig hvor de deltok i slaget ved Stralsund i 1714 og beleir-ingen av Trondhem i 1718; i 1758–62 til vaktstyrken i Holstein; i 1807–11

Moldes militære tilhørighet	
1717	Det fanneåttingske kompani
1818	Det nordmørske kompani
1834	Det gryttenske kompani (Bolsøy og Veøy), Det tingvollske kompani (Kleive sogn)
1867	Sunnmøre bataljon, 1. kompani (Veøy prestegjeld), 2. kompani (Molde og Bolsøy prg.).
1889	Sunnmøre bataljon, 2. korps (Veøy prestegjeld), 4. korps (Molde og Bolsøy prg.).
1911	Sunnmøre infanteriregiment nr. 11.
1930	Møre infanteriregiment nr. 11, nedlagt 2002.
1930	Møre infanteriregiment nr. 11, nedlagt 2002.

og igjen i 1814 til krigen mot Sverige, hvor de deltok i slagene ved Trangen og Matrand. Under den svenske okkupasjonen i 1658 ble også 31 mann fra Fanne åtting utskrevet og sendt til krigen i Baltikum. Seks rømte underveis og resten døde i utlandet.

I 1791 ble Oppdøl utlagt som statsstøttet bolig for kompanisjefen, men ingen kompanisjefer bodde her. Vanligvis bodde de på større gårder i distriktet, f.eks. Årø, Strande og Vestad, og utover 1800-tallet ble det vanlig at kompanisjefen og hans nærmeste stab bodde i Molde. Forsvaret solgte Oppdøl i 1872.

Molde var standkvarter for 2. trondhjemske regiment i årene 1720–27 da oberst Christian Ulrich Storm bodde på Reknes, og igjen fra 1911 da Møre infanteriregiment 11 ble opprettet med en stab på 14 mann. Utskrivingsdistriktet omfattet da Romsdal, Sunnmøre og deler av Nordfjord og Nordmøre, eks-

erseplassen var på Setnesmoen. Regimentsgården i Strandgata ble oppført i 1937 som sjefsbolig og standkvarter. Regimentet ble nedlagt 28. februar 2002, som det første i en større nedskalering av Hæren som ble ferdigstilt i desember samme år. Heimevernsdistrikt 11 (HV-11) hadde fremdeles kontorer på →Avsnitten, men ble flyttet til Setnesmoen året etter. Etter at Molde HV-avsnitt 114 ble nedlagt 1. januar 2006, har byen ingen militær tilstedeværelse.

Mindor Bolsø Trykkeri, fhv. trykkeri grunnlagt 1913 i Molde av Mindor Bolsø (1885–1953).

Firmaet trykket flere lokalaviser, bl.a. *Romsdølen*, *Folkets Ret*, *Molde Annonceblad* og *Romsdal Bondeblad*, samt en rekke lokale bøker, brosjyrer og mindre trykk. Trykkeriet lå i mnr. 91 fram til bybrannen, senere Olsmedbakken 1. Firmaet hadde Moldes første elektriske bil, egenkonstruert i 1941. Nedlagt 1990.

Mineralittpuss, en type murpuss med synlige mineral Korn, som syrevaskes etter påføring og gir en ru overflate med et matt fargespill. Mineralittpussen var populær på 1950-tallet og var brukt på omtrent alle gjenreisingsgårdene i Molde, men er i dag mange steder erstattet av billigere glatt puss eller fliser. I dag finnes originale mineralittpussfasader på Tollbua, Lønsethgården, Romsdalsheimen, Hjertøgården, Norrønagården og Sættemgården, samt mindre gjenværende felt på andre bygg i sentrum.

Mittet-ls, fhv. iskremfabrikk grunnlagt 1952 i Molde av Nils Mittet (1895–1984).

Iskremproduksjonen foregikk først i enkle lokaler i Mittets kolonialforretning i Øvre v. 25, og ble senere skilt ut som eget firma. Moderne fabrikkbygg i Hamneg. 39 oppført 1960. Fabrikken var på 1960-tallet blant landet største, hovedmarkedet var Midt- og Nord-Norge. Konkurs 1973 og omorganisert som Nye Mittet-ls, flyttet til Batnfjordsøra 1977, konkurs 1980.

Ansatte: 32 (1977).

Mjelve (gnr. 46), matrikkelgård på Hjelset. Her er det funnet en øks fra yngre jernalder (omkr. 500 e.Kr.–1050) og et jernsverd med slire fra vikingtiden. Under byggingen av Molde Verft i 1961 ble 11 gravrøys, en steinsirkel og noen skjeletter destruert. En gravrøys står fremdeles vest for verftet.

Gårdsnavnets opprinnelse er usikker, det kan komme av norrønt *mjöl* (mel, pulver) og vise til finsand enten i jordsmonnet eller i Mjelveelva. Sisteledet kan være norrønt *vin* (eng). Gården er først nevnt i 1342, første kjente bruker er en Anders på Mjelve i 1520. Her var et tidlig sentrum for trelasthandelen med nederlenderne før Molde vokste seg større, med oppgangssag allerede i 1576. Gården er nevnt på nederlandske sjøkart så tidlig som 1659.

Mjelvebrua, stålbelkebru over Mjelveelva som del av Fannefjordsvegen. 11 m lang, oppført 1955.

Ca. 200 m nord for denne står to store brukar i hogd, tørrmurt stein.

Dette er rester av gamlebrua, en 20 m lang sprengverksbru i tre av ukjent alder (oppført før 1872), i bruk til 1910.

Mjelveelva, hovedelv i Mjelvevassdraget, med et nedbørsfelt på 8,5 km² hovedsakelig fra Vasslivatnet og Maifjellet, med utløp i Fannefjorden ved Møre Edelfisk. 7,41 km lang, årlig tilsig i vassdraget er 17,4 mill. m³. Den eldste kjente oppgangssaga i området lå her; nevnt i 1576.

Mjelvehagen, Mjelve, blindvei nordover fra Fannefjordsvegen. Gammel gårdsvei, navnet stammer fra 1851 da Mjelvehagen ble utskilt fra Mjelve. Navnet vedtatt 1986. Ordet hage viser her til en inngjerdet beitemark.

Bygninger: 12. →Mjelvehagen skole. – 51. Romsdalslån oppført ca. 1860, brukt som skolestue ca. 1870–1900.

Mjelvehagen skole (Mjelvehagen 12), fhv. folkeskole (7–14 år). Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og omfattet da gårdene fra Skjerslia til Hjelset. Nedlagt og innlemmet i Hjelset skolekrets 1956. Skolen holdt først til i en skolestue på Nerhagen fra 1870. Eget bygg oppført i Mjelvehagen 1877, ombygget til bolig 1957.

Elevtall: 49 (1891), 50 (1950).

Mnr →Matrikelnummer.

Mobo (Molde Boligbyggelag), andelslag stiftet 1946 i Molde for å gjennomføre kommunens byggeplaner under boligmangelen etter annen verdenskrig.

Laget sto bak de første borettslag-

ene i Molde: Fannebo brl. på Molde-gård (oppført 1948–52) som fremdeles kalles «Mobo», Amtmann Krohgs g. 4-6 (1949–52), Vestbo brl. (1954–56), Røysan 5-7 (1956), Bekkevoll brl. (1958), m.fl. Senere også større utbygginger i hele byen.

Laget ble i 2000 slått sammen med boligbyggelagene i 10 øvrige kommuner i fylket, til Møre og Romsdal Boligbyggelag med hovedkontor i Strandg. 5. Laget har 8405 medlemmer, og forvalter 3130 boliger i Molde og ca. 500 i resten av fylket. Mobo drifter siden 1987 også foretaket Molde Barnehager AL (Mobarn), som driver 12 barnehager i Molde, Hustadvika og Averøy.

Tidligere navn: Molde Boligbyggelag (1946), Molde og Omegn Boligbyggelag (1981), Møre og Romsdal Boligbyggelag (2000).

Molde Annonceblad, avis utgitt i Molde 1893–1928. Opprinnelig politisk uavhengig men tilknyttet avholdsbevegelsen, fra 1918 organ for Frisinnede Venstre. Målgruppen ble i økende grad bønder, med mye landbruksstoff.

Avisa utkom hver fredag, fra 1900 to nr. ukentlig, fra 1913 tre nr. ukentlig. Eget trykkeri i Veita, senere på Hestetorget. Avisa ble overtatt av trykker Mindor Bolsø i 1927 og gikk inn i →Fylket 1928.

Molde Arbeiderparti, lokallag av Arbeiderpartiet stiftet 1. oktober 1910. Erstattet da den tidligere Molde sosialdemokratiske forening, stiftet 1908. Primus motor i begge foreninger var

Olav Oksvik. Molde AUF stiftet 1912.

Laget opprettet Folkets hus 1912, eget partiorgan, →*Romsdølen*, utgitt 1912–15, →*Folkets Ret* 1915–20, →*Romsdal Folkeblad* 1928–87. Brudd med Det norske Arbeiderparti 1920–27.

Partiet stilte første gang til valg i 1910 og fikk 2 av 20 representanter i kommunestyret. Partiet gjorde sitt beste valg i 1963 med 40,2 % av stemmene og 25 av 67 representanter. Partiet har hatt to ordførere, i 1947 og 1956–59. 261 medlemmer. Valghistorikk, se innledningsartikkelen.

Molde Atletklubb, bryteklubb stiftet i september 1913, opprinnelig som en avdeling av Molde Turnforening, nåværende navn siden 1920. Medlemmer av klubben tok gull i NM i bryting 1930, sølv 1931 og 1968. Klubben har arrangert NM i aldersbestemte klasser 1990 og 1996. Lokaler i Idrettens hus. Ca. 100 medlemmer.

Molde-avisa, reklamefinansiert gratisavis utgitt i Molde november 1986–87. Distribuert til romsdalskommunene samt Eide, Gjemnes og Averøy. Utgitt av AS Media, redaktør Torfinn Myhre.

Moldebadet (Gideonv. 1), flerbruksbygg med svømmehall, treningssenter og konferanselokaler oppført 2010 (ark. Kjell Kosberg) for Angvik Eien- dom. Badet har 25-metersbasseng, barne-/familiebasseng og velværebasseng, og drives av Molde kommune. Utsmykning av keramikere Inge Pedersen og Eirik Gjedrem og lyskunstner Kathrine Berg.

Molde Bakeri AS, bakeri grunnlagt 1908 i Molde av søsknene Edvard (1881–1968) og Ildri (1887–1975) Ranvik.

Bakeriet var blant de første i Norge som produserte kneippbrød, og ble på folkemunne kalt «Kneippen». Eget produksjonslokale og utsalg i Storgata fra 1914, ny bygning oppført på samme sted 1947. Sammenslått med bakeriene A. Schistad 1975 og Erling Outzen 1985. Kaféen har formelt hett Kneippen siden 1985.

Tidligere navn: Edv. Ranvik (1908), Molde Bakeri og Kneippbrødfabrikk (1917), Molde Bakeri AS (1975).

Molde bedehus (Fannestrandv. 4), forsamlingslokale opprinnelig oppført i Børsa i Trøndelag. Huset ble kjøpt av Molde og omegn indremisjonsforening og flyttet hit 1877, det fungerte som interimskirke 1885–87 og igjen 1940–57. Halve huset ble revet og erstattet av et nybygg i mur 1959 (ark. Knut P. Bugge).

Molde bibliotek (Gørvellpl. 1), kommunalt folkebibliotek underlagt kultur-tjenesten, opprettet i januar 1909. Før dette fantes flere private biblioteker, se →bibliotek.

Bolsøy offentlige allmuebibliotek ble opprettet 1877, med filial på Kleive fra 1887 og i Røvika 1899. I 1915 fantes det offentlige folkeboksamlinger også på Røbekk og Nesjestranda. Boksamlingen i Molde, på ca. 5000 bind, gikk tapt under bombeangrepet i 1940 da kun 10 bøker ble reddet. Deretter hadde biblioteket i 15 år lokaler i bibliotekarens privatbolig i Sandvegen.

Lokaler på Plassen siden 2012. I 2018 hadde Molde bibliotek 10 ansatte, 99 500 besøkende og 92 154 utlån.

Lokaler i Elvebakken skole (fra 1909), mnr. 289 (1921), Sandv. 23 (1941), Storg. 33 (1955), Gotfred Lies pl. 1 (1962), Kirkeb. 1-3 (1994), Plassen (2012).

Molde Blad, ukeavis utgitt i Molde 1884–87, organ for Molde, Bolsø og Omegns Grundlovsforening (Høyre). Eget trykkeri i mnr. 35 nederst i Myrabakken, også bok- og aksidenstrykkeri. Avis a gjenga stort sett utenriks annonsenotiser, riks- og trondheimsnyheter.

Molde borgerskole, privatskole trolig opprettet 1817, innlemmet i middelskolen da denne opprettet en reallinje i 1849. Borgerskolene fokuserte mer på praktiske og merkantile fag enn de akademisk rettede latinskolene, elevene var vanligvis sønner av handelsmenn. Skolen hadde fag som bokholderi, handelsspråk og naturkunnskap.

Molde Borgervæbning →Borgervæbning.

Molde brannvesen, fhv. kommunal etat opprettet 1898, erstattet 2020 av det interkommunale selskapet Nordmøre og Romsdal brann og redning IKS.

Byens første brannvern var en fast ansatt feier fra 1722. Etter at brannforsikring ble påbudt i 1767, ble det også opprettet en branninspektørstilling og etter hvert et frivillig brannkorps. Korpset hadde flere sprøytehus

til oppbevaring av slukkeutstyr: Først i rådstua ved kirka, senere øst i Storgata fra 1793, fra 1825 ved Elvegata og fra 1852 ved Hestetorget. Den gangen hadde vekteren ansvar for brannvarsling.

Molde brannvesen ble opprettet samtidig som vektertjenesten ble nedlagt i 1898, samtidig ble det bygget en brannstasjon i Øvre veg 9. Ny stasjon i Øvre veg 26 oppført 1942, nåværende brannstasjon i Birger Hatlebakks veg 30 oppført 2000.

Nordmøre og Romsdal brann og redning IKS har 45 heltids- og 220 deltidsansatte, og eies av Molde, Rauma, Aukra, Gjemnes, Tingvoll og Sunndal kommuner.

Molde Brass Band, brassband stiftet 13. november 1979. Bandet har deltatt i elitedivisjonen i NM brass flere ganger siden 1999, og arrangert en årlig lillejulaften-konsert i Molde domkirke siden 2001. 35 medlemmer.

Molde brennevinssamlag, fhv. utsalgs- og serveringssted for brennevin, øl og vin, åpnet 1881 med kommunal enerett på brennevinssalg. Lokalet lå der Kneippen ligger i dag.

Kjernen i samlagsordningen var at overskuddet gikk til finansiering av kirka, skolene, byselskapet og andre samfunnsnyttige formål. Etter brennevinsloven av 1894 skulle driften være gjenstand for folkeavstemning hvert 5. år. Samlaget i Molde ble nedstemt i 1896, gjenopprettet 1901 og igjen nedstemt 1913.

Alle brennevinssamlag i landet ble nedlagt under brennevinsforbudet

1916–27, og etter dette ble det kun åpnet samlag i de større byene. Samlagsordningen ble erstattet av Vinmonopolet i 1938, som åpnet filial i Molde desember 1972. Se også →«ølmonopolet».

Molde Bryggeri, fhv. ølbryggeri grunnlagt 1860 av vinhandler Anders Pedersen Eide (1820–96) og løytnant Johan Martin Sørlye (1833–1904), nedlagt 1884. Eide hadde da drevet bryggeri i Molde siden 1851.

Bryggeriet lå der Strandgata 12 og 13 står i dag. Spesialiteten var på 1860-tallet bayerøl, bryggermester Wilhelm Pillgram var hentet inn fra Bayern. Bryggeriet var fra ca. 1870 dampdrevet. Etter konkurs i 1884 ble anlegget overtatt av det konkurrerende →Dahls Bryggeri.

Molde bymuseum, privatdrevet lokalhistoriemuseum stiftet 2006 med utgangspunkt i Ola Gjendems samlinger. Museet har gitt ut en rekke bøker, driver to permanente utstillinger i Superbgården og har gjennomført 50 temautstillinger i lokaler i Romsdalsgata 7-9 i perioden 2011–14.

Molde bøkkerskole, fhv. fagskole for bøkring (tønneproduksjon), grunnlagt 1871 som følge av godt fiske og stort behov for sildetønner. 17 elever dette året, nedlagt 1878.

Moldedagene, fhv. todagersfestival i Molde sentrum, arrangert hver sommer 1964–71 av Molde Janitsjar. Enkelte år ble festivalen samkjørt med →Moldemessen i samarbeid med

Moldes andre kirke, fotografert kort etter at den var ferdig i 1887. Kirka brant under bombeangrepet 29. april 1940. Kong Haakon VII nevnte senere at spiret kollapset i flammene akkurat idet skipet la fra Storkaia på vei mot Tromsø. (Foto:Axel Lindahl/Nasjonalbiblioteket.)

Molde og Romsdal Handelsstandsforening. Senere også arrangert som «Spanske dager» i samarbeid med samme forening.

Molde Damekor, kor stiftet 20. januar 1956. Koret har hatt en årlig konsert på rådhuset siden 1977. 25 medlemmer.

Molde domkirke (Kirkeb. 2), langkirke i armert betong innviet 8. desember 1957 (ark. Finn Bryn). Domkirke for Møre bispedømme siden 1983, fredet av Riksantikvaren 2007.

Kirkebygget er en toskipet basilika med frittstående klokketårn, 700 sitteplasser og galleri. Altertavle av Finn Bryn og Stinius Fredriksen (1957), samt en eldre altertavle av Axel Ender (1887) som overlevde kirkebrannen i 1940. Denne er regnet som ett av Enders hovedverk, og er solgt i store opplag som reproduksjon. Glassmalerier av Oddmund Kristiansen, rosevindu mot vest av Bryn og Kristiansen, takmalerier av Carsten Lien. I kirka finnes også døpefonten som overlevde kirkebrannen i 1940, samt et trekors og et votivskip, begge fra

Molde domkirke fotografert mot øst, med Rådhusstaket i forgrunnen. (Foto: Birkeland/Romsdalsmuseet.)

I 600-tallet, som overlevde kirkebrannene både i 1885 og 1940.

Dette er den tredje Molde kirke. Her, noe nord for dagens kirkebygg, sto først en korskirke i tre med 475 sitteplasser, innviet i 660. Kirka var rikt dekorert med trefigurer av de tolv apostlene og en stor mengde englefigurer; bibelsitater på takbjelkene og tre votivskip i taket. Langs veggene hang 7–8 pulpiturstoler, dvs. private «balkonger» med egne trapper fra utsiden. Den hadde også en urskive i tårnet vendt mot byen. Kirka ble demontert og fullstendig ombygget i en mer nøktern stil 1840–41, mye av ut-

styret og dekorasjonene ble da solgt. Kirka forfalt etter hvert, og ble vedtatt revet 15. mai 1885. Ved et uhell ble den skutt i brann av saluttkanoner under 17. mai-feiringen to dager senere, og brant ned til grunnen.

Ny langkirke i dragestil med 675 sitteplasser ble innviet 23. mars 1887 (ark. Henrik Nissen). Prekestol av møbelsnekker Ole Solemdal; tre klokker støpte i Tyskland. Tårnet var uvanlig høyt, 48,5 m. De tre urskivene ble supplert med en fjerde mot nord etter at Moldelia ble innlemmet i byen 1915. Denne kirka brant om kvelden 29. april 1940, da en tysk brannbombe

satte seg fast i tårnet. (Se →okkupasjonen.) Senere bygget tyskerne en bunker og kanonstilling på tomta, som ble fjernet etter krigen. Nåværende kirke ligger noe lenger sør på tomta, der kirkegården tidligere lå. De gjenstående gravene her ble i 1952 flyttet til →Nedre kirkegård.

Moldeelva, tidligere også kalt Storelva og bare Elva, hovedelv i Moldevassdraget med et nedbørsfelt på 15,2 km² hovedsakelig fra Audunstjørnan, Moldevatnet, Bårdsdalsvatnet, Bergsvatnet, Øverlandsvatnet og Fjellbruvatnet og utløp i Moldefjorden ved Elvemoloen i sentrum. Elva er 7,5 km lang, årlig tilsig i vassdraget er 27,6 mill. m³. Den går delvis gjennom en dyp og bratt elvedal, med flere større og mindre fossefall.

Moldeelva var grunnlaget for den første bosetningen på gården Molde i førhistorisk tid. Oppgangssagene i elva (fire stykker i 1610) og den gode havna ved elvemunningen la senere grunnlaget for betydelig utskiping av trelast til nederlandske oppkjøpere, og dermed også bysamfunnet som vokste fram her på slutten av 1500-tallet. Elvemunningen utgjorde tidligere grensa mellom gårdene Molde og Reknes.

Før vanngangen ble regulert fra 1910 var elva betydelig større og mer uforutsigbar enn i dag, og ikke sjelden ble bruer og hus ødelagt under vårfloppen. Den alvorligste flommen som er dokumentert var våren 1907, da ismassene som samlet seg ved utløpet raget over flere av husene.

Bru over elva er først nevnt i 1681, men det har utvilsomt vært bru eller

klopp her før dette. Befolkningen hentet både vaske- og drikkevann i Moldeelva fram til et eget vannverk sto ferdig like nord for Kveldrobrua i 1863.

Fra 1872 ble elva utnyttet til større industriforetak, først Moldegård Mølle og fra 1875 Elvebakkens Tændstikfabrik. Etter at Romsdals Uldvarefabrik begynte med tekstilfarging i 1909, ble det tidvis klaget på at elva ble fargelagt da tankene med fargestoff tømtes om kvelden. Samme år kjøpte kommunen vannrettighetene til elektrisitetsproduksjon, og demmet opp både elva og flere av vannene lenger nord.

Etter →bybrannen i 1916 ble området rundt elvemunningen omregulert og elvebredden muret opp. Blant annet ble det østre elveløpet fylt igjen og →Frazerholmen, som hadde ligget midt i elva, ble planert. I dag er det opparbeidet flere turstier langs elva, og både →Fjellbruvatnet og →Koppen er populære badeplasser.

Molde fengsel →Rådstua.

Molde fergekai, fergeleie i Grandfjæra med to kaier: Molde øst åpnet 1984 med forbindelse til Vestnes som del av Europavei 39, og Molde vest åpnet 1987 med forbindelse til Sekken. Sambandet Molde–Vestnes er fylkets travleste og landets fjerde travleste, med gjennomsnittlig 2291 kjøretøy og 4765 passasjerer daglig (2016). Dette er også fylkets nest eldste fergesamband etter Geiranger–Hellesylt, og startet som sommerrute i 1925. Kioskbygning oppført 1984, her lå Skippy's kiosk 1984–2018.

Molde fergekai fotografert i februar 1984, fire måneder før den nye fergekaia åpnet. Fra den gamle fergekaia gikk ferga i et trekantsamband Molde–Helland–Vikebukta. Strandgata fungerte som oppstillingsplass for biler til Helland, og Olsmedbakken for biler til Vikebukta. Den gamle fergekaia var i bruk til 1991, da Fannefjordtunnelen åpnet og Bolsøyferga ble nedlagt. Mellom de to kaiene ligger →Bryggerikaia med Molde Steinhuggeri. (Foto: Romsdals Budstikke/Romsdalsmuseet.)

En tidligere fergekai lå ca. 60 m lenger vest. Her gikk MF *Bilfærgen*, en passasjerbåt med kapasitet til å ta med tre biler på tvers, til Vestnes fra 1925, de første to årene riktignok med forbehold om at biler fikk bli med dersom kaia var ledig. Egen fergelem i betong ble oppført 1938. Denne kaia hadde forbindelse til Vestnes–Åndalsnes (1925–35), Åfarnes (1935–40), Vestnes–Vikebukta (1939–86), Aukra (1942–45), Sekken (1960–87) og Bolsøya (1955–91). Den gamle kaia ble nedlagt i 1991 og bygget inn i kaikanten under byggingen av Brunvollkvartalet i 2018.

På 1950-tallet ble det vurdert å flytte fergekaia til Bussholdeplassen. Det var fra 1965 og i flere tiår diskutert å legge Molde fergekai til Reknes med ny riksvei langs sjøfronten, og senere med tunnel til Lingedalen. Ingen av planene ble gjennomført.

Moldefjorden, del av Romsdalsfjorden ca. mellom Julneset og Grønneset og nord for Moldeholmene. 488 m på det dypeste, sør for Julneset. Navn etter Molde by, nevnt 1789.

Moldefjæra eller «Molde Fiere», tidligere navn på strandstedet ved gården Molde. Navnet er et generisk relasjonsnavn, etter samme mønster som Nesjestranda, Vågstranda, m.fl. Lokal uttale var trolig *Mollfjæra*.

Navnet er dokumentert i 1647, 1657 og 1661, da for å skille ladestedet fra gården Molde. Bruken av navnet har til dels vært overdrevet i historisk litteratur, og det har nok aldri vært det gjengse navnet på ladestedet.

Molde folkehøgskole (Raumav. 2-16), folkehøgskole opprettet 1917 på Hjelset som Rauma ungdomsskole, drevet av Romsdal Indremisjon. Skolen hadde først lokaler på Hjelset bedehus og internat på Mork. Skolen flyttet til våningshuset på Bjørset i 1919.

Navneendring til Rauma folkehøgskole 1971, nåværende navn fra 2007. Skolen tilbyr i dag flere linjer med fokus på idrett og friluftsliv.

Bygninger: Heimly (Raumav. 16), bestyrerbolig oppført 1932. Kjell Magne Bondevik, statsminister 1997–2000 og 2001–05, vokste opp i dette huset. – Nyborg (Raumav. 8), internat oppført 1955 (ark. Olav Solheim). – Nordborg (Raumav. 6) oppført 1962 (ark. Knut P. Bugge). – Tryggheim (Raumav. 2), internat oppført 1966 (ark. Knut P. Bugge), her var tidligere også et svømmebasseng. – Austborg (Raumav. 4), administrasjonsbygg oppført 1967 (ark. Knut P. Bugge). – Vestborg (Raumav. 10a), internatbygg oppført 2012.

Elevtall: 41 (1917), 95 (1968), 126 (2020).

Molde folkekjokken, kommunal kafé opprettet 1917 i Alexandra hotells anneks, opprinnelig som et krisetiltak mot matmangelen under første verdenskrig. Flyttet til mnr. 12 i 1919, drevet av private siden 1935. Nedlagt etter bombeangrepet i 1940.

Molde folkeskole → Elvebakken skole.

Molde Fotballklubb (MFK), idrettslag stiftet 19. juni 1911 med navnet International, nåværende navn fra 1915. Blå og hvit drakt.

Laget spilte stort sett i lokale serier fram til 1974, da det rykket opp til øverste divisjon og har hovedsakelig spilt der siden. Klubben var preget av voksende gjeld fram til 1992, da den som den første i Norge ble kjøpt av private investorer; forretningsmennene Kjell Inge Røkke og Bjørn Rune Gjelsten. Siden har MFK blitt cupmester 1994, 2005, 2013 og 2014; vunnet Tippeligaen/Eliteserien 2011, 2012, 2014 og 2019; og har som ett av to norske lag spilt i Champions League (sesongen 1999–2000). Damelaget spiller i 2. divisjon, mens andrelaget spiller i 3. divisjon og tredjelaget i 5. divisjon.

Hjemmebanen på →Aker stadion ble tatt i bruk 1998, hjemmebanen var før dette →Molde stadion. Treningshallen Akerhallen på Årø åpnet 2007. Organisasjonen har i dag 65 ansatte, rundt 1000 medlemmer og 45 forskjellige lag utover det profesjonelle A-laget, deriblant to herre- og to damelag, ungdomslag tilknyttet fotball- og trenerskolen AkerAkademiet, og en breddeavdeling med barne- og seniorlag, U-lag for personer med funksjonsnedsettelse og et integreringslag i samarbeid med kommunens flyktningsjeneste. Uoffisiell supporterklubb er →Tornekrattet.

Molde framhaldsskole, fhv. framhaldsskole (15–16 år) opprettet 1938, nedlagt 1963. Framhaldsskolen, opprinnelig kalt fortsettelsesskolen, var mindre teoretisk og kortere enn realskolen.

Skolen hadde tidligere lokaler i →Elvebakken skole 1938–60, med unntak av noen år etter krigen da skolen holdt til i en brakke ved kirketomta, og på Kvil-

torp de siste tre årene.

Elevtall: 25 (1938), 22 (1950).

Molde Friskole (Ingebriktv. 11), privat barne- og ungdomsskole (1.–10. trinn) opprettet 2013 av Nordmøre og Romsdal Indremisjon. Tidligere →Romsdal ungdomsskole. 50 elever i 2019.

Molde FrP, lokallag av Fremskrittspartiet stiftet i februar 1974 som lokallag av daværende Anders Langes Parti, og rekonstituert 2000 etter noen års dvale. Partiet gjorde sitt beste valg i 2007, med 17,4 % av stemmene og 8 av 47 representanter i kommunestyret. 131 medlemmer. Valghistorikk, se innledningsartikkelen.

Molde golfklubb, golfklubb stiftet 11. september 1990. Golfbane på Eikrem opparbeidet 1997, utvidet til nihullsbane 2001. 412 medlemmer.

Moldegård (gnr. 25), bydel og matrikelgård øst i sentrum. Gården har gitt navn til byen, og de tidligere jordene utgjør i dag den østligste delen av sentrum med store boligområder, kjøpesentre og et betydelig industri- og havneområde.

Gårdens navn var opprinnelig Molde, navnet kommer trolig av norrønt *mol-dar* (flertall av mold, matjord). Første kjente bruker er en Gulbrand på Molde i 1520. Tunet lå da lenger vest, omtrent ved toppen av Olsmedbakken. Mot slutten av 1500-tallet oppsto et handelssted på østsiden av elvemunningen, som også ble kalt Molde etter gården. Gårdsnavnet fikk etter

Moldegård fotografert i 1955. Den store låven brant i 1971, i dag går Europavei 39 der låven sto. Hovedhuset fra ca. 1705 er vernet. (Foto: Ukjent/Romsdalsmuseet.)

hvert formen Moldegård for å skille disse, første gang nevnt i 1689. Tidligere strakte gården seg fra Moldeelva til Fuglsetbyttet like øst for der Glamox ligger i dag, og nord til kommunegrensa. Gården hadde seter i Molde-dalen fram til 1840-tallet.

Sammen med Reknes avsto gården grunn til bybebyggelse i 1748, nærmere definert i 1823 som området sør for Fannestrandvegen og Øvre veg. I 1865 hadde gården ett bruk og ni husmannsplasser med til sammen 56 innbyggere, i tillegg til rundt 400 byboere. Mange av disse leide tomtgrunn av gården, men fra 1892 fikk byboerne rett til å kjøpe sin egen tomt. Innmarka ble gradvis utbygget med boliger etter 1945 og utlagt til industriområde fra ca. 1960. Gårdsdriften opphørte 1962. Fra 1986 er flere store kjøpesentre bygget i om-

rådet. Gamle Moldegårds grunn har i 2019 ca. 3700 innbyggere. Gården har også 4472 daa utmark nord for byen samt Moldeholmen.

Bygninger: Amtmann Hans Hanssen Nobel (1657–1732) kjøpte gården i 1705 og oppførte våningshuset som fremdeles står (Fannestrandv. 44). Byggeperioden har trolig vært ganske lang: tømmeret ble hugget 1705–06, og Nobel lånte penger til takstein i 1712. Modernisert med sveitserstildekor 1888, igjen modernisert 1956 (ark. Knut P. Bugge), bevart eldre interiør i sørfløyen. Hovedhuset var tidligere omkranset av store driftsbygninger: Et stabbur oppført 1861 brant 1961. Låvebygningen, oppført etappevis gjennom 1800-tallet, ble brannskadet 5. april 1971 og revet 1973 etter en lengre debatt om fredning.

Moldegårds eiere	
1520	Gulbrand på Molde
?–1665	Ola Larsson på Molde
1665–1703	Kaptein Johan Frederik von Beverlov
1705–17	Amtmann Hans Hanssen Nobel
1717–29	Amtmann Erik Must
1729–44	Enke Marthe Margrethe Must
1744–64	Kanselliråd Hans Holst
1764–67	Løytnant Hans Hanssen Müller
1767–88	Kjøpmann Abraham Scheldrup
1788–89	Enke Karen Brems Scheldrup
1789–1811	Kjøpmann Hans Thiis Møller
1811–49	Kjøpmann Peter Ricardus Møller
1849–84	Kjøpmann Hans Thiis Møller
1884–1926	Grosserer Ulrich Wibye Møller
1926–66	Grosserer Hans Thiis Nagel Møller
1966–93	Møllemeister Hans Thiis Nagel Møller
1993–	Psykolog Hans Peter Møller

Låvetomta ble året etter ekspropriert til vei, våningshuset er vernet siden 1977. Det store tuntreet, en ask som ble målt til 4,75 m i diameter 1991, veltet i en storm ca. 2005 og var da trolig rundt 300 år gammelt. På eiendommen, som nå er 10 daa, er det drevet parsellhagekollektiv siden 2015.

Moldegård Mølle, fhv. fabrikk for produksjon av guano (gjødsel av tørkede torskehoder), grunnlagt 1872 av Hans Thiis Møller (1812–1900). Dette regnes ofte som det første industriforetaket i Molde by.

Selv om det fantes tidligere fabrikker,

og til og med en tidligere guanomølle, var dette den første store arbeidsgiveren som utnyttet elvas kraft til industriell vareproduksjon for utenbys salg og eksport.

Mølla ble oppført i 1872 der kinoen står i dag, og hadde 60 ansatte i 1886. Bygningen brant i 1912, og en ny mølle ble oppført samme år på Moldegårdsneset som byens første elektrisk drevne fabrikk. Guanoproduksjonen ble avviklet etter en brann i 1947, etter dette ble det bare malt korn. Kornsiloen oppført 1954 står fremdeles, og ble ombygget til kontorer i 2005 (ark. Kjell Kosberg).

Firmaet ble kjøpt av Nordmøre og Romsdal Felleskjøp i 1974 og produksjonen ble avviklet 1999. Molde mølle AS var et rent eiendomsfirma fra 1999 til det ble avviklet i 2019.

Moldegårdsalléen, tidligere navn på Fannestrandvegen vest for Moldegård. Opp til hovedbygningen gikk en askeallé allerede før 1762, som senere er gjenplantet flere ganger. Nåværende trær ble plantet av Mobo i 1952.

Moldegårdsbrygga, fhv. kaianlegg på Moldegård oppført 1912, brant 1950. På 1960-tallet ble flere enkeltkaier utbygget bl.a. av Stålprodukter AS. Moderne havneterminal oppført for havnevesenet 1976, med både industrikaier og godsterminal. Anløp for Hurtigruten 1976–95 og passasjerferga *Bolero* (Molde–Newcastle) juni–desember 1990.

Moldegårdsvegen, Sentrum, fra Frænavegen til rundkjøringa ved Roseby. Her

Moldegård Industriområdet på Moldegård fotografert ca. 1983. Fra høyre Bolsønes Verft, Glamox, Norcems sementsilo, Moldegårds kornsilo, og Stålprodukter. (Foto: Romsdals Budstikke/Romsdalsmuseet.)

gikk tidligere veien fra Moldegård til sommerfjøsene oppe i lia, veien ble da kalt Fjøsveien. Den ble også kalt Nordmørsveien etter «Nordmørsparten», et bruk av Moldegård som på 1600-tallet eller tidligere tilhørte odelseiere på Nordmøre. Nåværende navn vedtatt 1949. I krysset mot Frænavegen kom Moldes første rundkjøring i 1984.

Bygninger: 5-7. →Roseby.

Moldegård Vel, velforening for området mellom Moldegårdsvegen, Frænavegen–Olsmedbakken og fjorden, stiftet 14. juni 2004. 70 medlemmer.

Moldegård Verft, fhv. skipsverft grunnlagt 1847 på Moldegård, som et samarbeid mellom flere kjøpmenn. Skipsbyggmester Jacob Jensen ble hentet inn fra marineverftet i Horten

som teknisk leder. Til sammen ble det bygget 12 seilskip her; verftet hadde 80 ansatte i 1854 og gikk konkurs i 1859.

Moldehallen (Verftsg. 10), forretnings- og kontorbygg opprinnelig oppført 1974 som verkstedhall for Bolsønes Verft, da kalt Stålhallen. Ombygget til forretnings- og kontorbygg 1987 (ark. Kjell Kosberg). Bowlinghall og treningsenter siden 1992.

Molde hinduistiske trossamfunn, hinduistisk trossamfunn stiftet 16. februar 2006. En tidligere organisasjon med samme navn eksisterte på 1990-tallet, det har også vært hinduistisk forsamlingslokale i Gotfred Lies plass 1 siden 2000. 188 medlemmer fra hele fylket, de fleste med tamilsk opprinnelse.

Moldeholmen, holme i Moldefjorden omtrent midtveis mellom fastlandet og Moldeholmene. 14,5 daa, høyeste punkt 7,5 moh. Holmen har navn etter Moldegård, som den har tilhørt fra gammelt av.

Her lå et ammunisjonslager for den tyske Krigsmarinen under annen verdenskrig.

Tidligere skogvokter på Hjertøya, Theodor Hoel (1885–1966), bodde her 1951–66, og bygde flere brygger og naust. Nåværende hytte oppført 1969 for Hans Thiis Nagel Møller (1924–2014).

Se også →Moldeholmene.

Moldeholmene, øygruppa i Moldefjorden vest for Bolsøya. Øygruppa består av fem små øyer (→Hjertøya, →Seterøya, →Gåsøya, →Brentøya og →Jektøya) og omkring 300 holmer og skjær, til sammen 1,26 km². I dagligtale kalt «Holman» og, humoristisk, «Moldivene» ettersom de er populære rekreasjonsområder.

Øyene er flate og langstrakte, og skiller seg geologisk fra fastlandet rundt. Bergartene består av grønnlig trondheimsskifer, og utgjør en sørvestlig arm av Trøndelagsfeltet som dukker under jorden ved Tingvoll og kommer opp igjen her. Her opptrer også kvartsitt, granat- og glimmer-skifer, samt bånd av marmor. Grunnet landhevingen kom disse formasjonene over vann for rundt 5–6000 år siden.

Holmene er hekkested for flere sjøfugler; bl.a. hegge, skarv, grågås, ærfugl, terne og teist, og ble fredlyst som egg- og dunvær i 1907. Fram til rundt 1900 var holmene også rike på østers, såkalt

Molde-østers ble regnet for å være av svært god kvalitet og solgt på bedre restauranter i Trondheim og Oslo.

Med unntak av →Bjørsetholmen og →Reknesholmen har øyene fra gammelt av tilhørt Moldegård, bekreftet ved dom av 1707. De ble solgt samlet til Statskog 1903 og kjøpt av Molde kommune 1939, med unntak av Moldeholmen som fremdeles tilhører Moldegård.

Moldeholmene velforening, velforening stiftet 7. mai 2009. Foreningen vedlikeholder brygger, blåser, landganger og annet utstyr for fritidsbruk av Moldeholmene.

Molde Høyre, lokallag av Høyre stiftet 7. mars 1884 under navnet Molde, Bolsø og Omegns Grundlovsforening.

Laget ga ut partiorganet →*Molde Blad* 1884–87, ellers var →*Romsdals Tidende* og →*Molde Annonceblad* også Høyre-aviser. Molde og Bolsøy Unge Høyre stiftet 21. november 1939. Til og med valget i 1945 stilte laget fellesliste med forskjellige høyrebevegelser under en rekke navn: Frisinnede Venstre, Næringspartiet, Borgerlig Folkeparti, Borgerlig Samlingsliste og Borgernes Samlingsparti. Nåværende navn siden 1947.

Partiet gjorde sitt beste valg i 2011 med 36,8 % av stemmene og 17 av 47 representanter i kommunestyret. Partiet har hatt 14 ordførere. 220 medlemmer. Valghistorikk, se innledningsartikkelen.

Molde Håndballklubb, håndballklubb stiftet 20. januar 1961. Hjemme-

Moldejazz Hver festivaldag åpnes med streetparaden gjennom Storgata. *Grand marshal* Lionel Batiste fra New Orleans ledet paraden hvert år 2000–11, og gikk bort kun en uke før festivalen i 2012. Her sammen med danser Jeanette Holsbøvåg, som har danset fremst i paraden siden 2009. (Foto: Svein Ove Ekornesvåg/NTB.)

bane på Træffhuset, rød og svart drakt. Damelaget spiller i eliteserien og ble skilt ut som et eget idrettslag, Molde HK Elite, i 2015. Laget har arrangert den årlige Rosecupen siden 1980, i 2018 deltok 124 lag, 341 medlemmer.

Molde idrettspark, også kalt «gamlestadion», idrettsanlegg sør for Molde-livegen, åpnet 1928 og senere utvidet flere ganger. Plassen var opprinnelig slåttemark som ble leid av MFK til fotballkamper fra 1911 og kjøpt av MFK, MOI og Molde Turnforening i 1915. Gradvis opparbeidet med dugnadsarbeid og kommunal støtte, offisielt åpnet 1928.

Moldes første gressbane for fotball ble anlagt her 1955, tribuneanlegg i

betong mot nord med 4800 ståplasser ble oppført 1957 i forbindelse med at MFK rykket opp til øverste divisjon. MFKs første førstedivisjonskamp ble spilt her mot Sandefjord Ballklubb 28. juli 1957, resultat 1–1.

Friidrettsbane åpnet 1959. «Idrettsbrakka», en tyskerbrakke ominnredet til møterom, gymsal og badstu, ble revet 1977. Nytt tribune-, garderobe- og kontorbygg sør for banen oppført 1986 (ark. 2BKW) for MFK og Molde HV-ungdom.

Publikumsrekorden er 14 793 tilskuere under seriefinalen mot Moss Fotballklubb 10. oktober 1987.

Molde Janitsjar, korps stiftet 27. mai 1929 under navnet Presto, nåværende

Moldejazz Miles Davis under konserten på Idrettens Hus natt til 27. juli 1984. Det som da var den dyreste og mest forhåndsomtalte konserten i festivalens historie, måtte nesten avlyses da Davis ble syk i Paris samme dag. Etter flere timers dramatikkk ankom han Årø på et spesialchartret fly sent på kvelden. Konserten begynte forsinket klokken ett om natta, og den huskes i dag som en av festivalhistoriens mest legendariske. (Foto: Roger Engvik.)

navn fra 1969.

Korpset har eget signalkorps, stiftet 1967, som ett av få i landet. Korpset har også siden 1998 organisert det årlige streetparade-bandet Jazzloggen i samarbeid med Ytre Suløens Jazzensemble og Moldejazz, og arrangerer også større konserter med populære musikere som solister.

Korpset vant gullmedalje på Janit-sjarfestivalen på Hamar i musikk 1977 og 1979 og i show/drill 1973, 1979, 1981, 1989, samt 3. plass i VM i Kerk-rade, Nederland 1978. 67 medlemmer.

Moldejazz (Molde International Jazz Festival), årlig musikkfestival grunnlagt 1960 av Storyville Jazz Club, etter initiativ fra Otto Chr. «Kikkan» Sættem jr (f. 1930) og Per Inge «Pingen» Hansen (f. 1941). Festivalen er avholdt hvert

år siden 1961, og er med det verdens eldste jazzfestival i kontinuerlig drift.

Under festivalen avholdes vanligvis rundt 120 konserter og selges 25–30 000 billetter. Organisasjonen, som siden 1988 har vært en stiftelse, består av fem fast ansatte og rundt 500 frivillige funksjonærer.

Mange av verdens største jazzartister har opptrådt på festivalen, deriblant Miles Davis (1984, 1985), Dizzy Gillespie (1989), Chick Corea (1972, 2000, 2007, 2016) og Herbie Hancock (1971, 1988, 1997, 1998, 2002, 2010, 2017). De største besøkstallene, 9–10 000, har festivalen hatt på Romsdalsmuseets utescene med artistene Paul Simon (2002), Stevie Wonder (2004), Sting (2006) og Leonard Cohen (2009).

Siden 2000 har Artist in Residence-ordningen vært et viktig særtrekk ved festivalen, hvor norske og internasjonale

nale artister inviteres til å skrive og fremføre ny musikk. Moldejazz deler også ut flere priser, bl.a. Molderosen til en utenbys person som har bidratt til å sette byen på kartet.

«Jazzuka», uke 29, åpnes med en gateparade i Storgata, som stenges for biltrafikk hele uka og fylles av salgsboder og gateartister. Denne delen av festivalen har gitt opphav til uttrykket «å jazze» (å være i byen og delta i folkelivet).

Molde Jazzers, basketballag stiftet 21. november 2018 som Molde Basket, nåværende navn siden 2019. Herrelaget spiller i 2. divisjon, også lag for 13-åringer og 15-åringer. 120 medlemmer.

Moldekameratene, bokseklubb stiftet i Molde 12. januar 1946. Ca. 100 medlemmer.

Tidligere også navnet på et provisorisk fotballag stiftet 1944 med medlemmer fra MFK, Træff og Olymp. De fleste idrettslag la ned aktiviteten i 1940, da nazistene ønsket å legge politiske føringer for idrettsorganisasjoner og -arrangementer. Mot slutten av krigen ble dette ikke like strengt håndhevet, og «illegale idrett» kunne drives mer åpenlyst. Laget ble nedlagt 1945, da byens tre fotballag kunne gjenoppta ordinær drift.

Molde kino (Gotfred Lies pl. 1), kommunal kino, drevet som kommunalt eid aksjeselskap siden 2002. Kinoen solgte 91 358 billetter i 2019, fordelt på 2669 forestillinger og 186 titler.

Første omreisende kinoforestilling

i Molde var i 1897, første faste kinolokale (mnr. 26c) i 1908, senere i mnr. 289 (1909–29). En kinobygning ble påbegynt i Olsmedbakken 1 i 1910, men aldri fullført. Kinodriften ble overtatt av kommunen i 1925, men satt ut til private, og tidvis Romsdalsmuseet, fram til nåværende kinobygning åpnet 12. april 1962. Åpningsfilmen var den amerikanske musikalen *Flower Drum Song*. Se også →Kabaréhuset.

For informasjon om bygningen, se →Gotfred Lies plass 1.

Molde kirke →Molde domkirke.

Molde kommunale elektrisitetsverk, fhv. kommunalt foretak grunnlagt 1909. Det første anlegget startet driften i februar 1910, og besto av en kraftstasjon på 200 hk på kote 122 ved Moldeelva, med inntak fra den nybygde Fjellbrudammen og ledningsnett til en hovedtransformator i brannstasjonen der Øvre veg 9 ligger i dag. Det lå også mindre transformatorer på Hestetorget og ved Alexandra hotell, samt en privat transformator på Moldegård.

Verket hadde kun kapasitet til belysning og til dels industrien, fram til samkjøringen med Istad Kraft fra 1919, da fikk man også strøm til matlaging og annen privat bruk. Elektrisitetsverket produserte 140 000 kWh det første året, og ti ganger så mye i 1925. Fra 1919 ble det også kjøpt inn strøm fra Istad Kraft, og i 1935 produserte Istad 75% av kraften til Molde og Bolsøy.

Verket produserte egen strøm til 1955, etter dette ble anlegget i Moldeelva nedlagt og strømmen i sin helhet

innkjøpt fra Istad AS. Foretaket overtok →Bolsøy kommunale elektrisitetsverk og Sekken Kraftlag i 1964, og ble innlemmet i Istad AS 1. januar 1981.

Molde kommunes byggeskikkpris, utdelt av Kulturstyret 1993–2003 til en byggherre som har utvist god byggeskikk. Komitéen la vekt på harmonisk tilpasning til omgivelsene, bevaring og bruk av lokale byggetradisjoner, og eksteriørmessige detaljer.

Molde korpskole, fhv. musikkskole opprettet som privat stiftelse 1990. Skolen var et samarbeid mellom kommunen og skolekorpene i byen, grunnet svak økonomi i den kommunale musikkskolen. Innlemmet i Molde musikkskole 1994.

Moldekrana →Stålprodukter.

Molde KrF, lokallag av Kristelig Folkeparti stiftet 7. august 1945. Partiet gjorde sitt beste valg i 1975, med 21,9% av stemmene og 14 av 61 representanter i kommunestyret. Partiet har hatt tre ordførere. 230 medlemmer. Valghistorikk, se innledningsartikkelen.

Molde kulturskole (Fridtjof Nansens g. 7), kommunal kulturskole opprettet 1969 som Molde musikkskole. Skolen har ettermiddagskurs og samarbeid med korpene i kommunen, siden 1994 også ansvar for deler av musikklinjen ved Molde videregående skole.

Tidligere lokaler i →Elvebakken skole (1972–77), Chateauet (1977–93) og Gjestestova (1994–2017). Eget bygg oppført 2016 (ark. C. F. Møller).

Mottakere av Molde kommunes byggeskikkpris	
1993	Øvre veg 21 (restaurering)
1995	Grandfjæra 22-24
1996	Høgskolen i Molde
1997	Bergvegen 11
1998	Nøisomhed (restaurering)
1999	Skogsbrua
2001	Julsundvegen 903
2002	Åkerlehaugen kapell
2003	Myrabakken 1

Elevtall: 250 (1972), 170 (1991), 500 (1999), 1100 (2019).

Molde Kunstforening, kunstforening stiftet 5. september 1946. Foreningen avholder flere utstillinger årlig, samt kurs i forskjellige teknikker.

Moldelia, opprinnelig et navn på lia nord for Moldegård helt til kommunegrensa. Man skilte den gangen mellom Moldelia og Rekneslia, men allerede på 1800-tallet ble navnet brukt generelt om lia bak byen, også på Reknes' grunn. Etter boligutbyggingen nord for byen fra rundt 1915 ble navnet brukt spesielt om disse boligområdene. Navnet →Moldemarka kom i bruk 1959. Området har gitt navn til Moldelivegen og Liavegen.

Moldelibrua, hvelvingsbru i hogd stein over Moldeelva som del av Moldelivegen. 14,5 m lang, oppført 1923. Tidligere kalt Nybrua og Bolsøybrua, ettersom den opprinnelig lå rett innenfor grensa til Bolsøy kommune. Senere også kalt Gausetbrua etter nabo Tøn-

nes Gauset. Offisielt navn siden 1995 er Stillbrua.

Moldelivegen, fra Frænavegen til Glomstuvegen. Veien ble opparbeidet mellom 1923 og 1939, som sysselsettingstiltak i en periode med stor arbeidsledighet. Veien ble lenge kalt Nyveien. Nåværende navn vedtatt 1938, på den tiden ble hele området nord for byen kalt Moldelia. Svingen i krysset mot Frænavegen kalles Naasbakken, etter Nils Olaus Naas (1854–1926) fra Eide, som bodde her fra 1904.

Bygninger: **7.** Vangen, våningshus i sveitserstil oppført ca. 1903 av gårdbruker Andreas K. Solemdalsgjerdet (1860–1949), utvidet 1993. – **18.** Solvoll, våningshus i sveitserstil oppført ca. 1913 for gårdbruker Anders Kristofersen Hjelseth (1884–1968). – **23.** Trafostasjon og verksted oppført 1951 (ark. Ivar Bjordal) for → Molde kommunale elektrisitetsverk. Verksted for → Teatret Vårt 1992–97. – **26.** → Fagerli. – **30, 32, 34, 39.** (samt Fridtjof Nansens g. 8) Vollen, opprinnelig en liten hageby i nyklassisistisk stil, oppført 1918 (ark. Ole Lind Schistad) av bygmester og gårdeier Carl Hamre. – **35a.** Egentegnet bolighus oppført 2019 for forretningsmann Geir Bjerkestrand (f. 1970), i en eklektisk Florida- og karibisk-inspirert stil. – **36.** Bolighus i funkisstil oppført 1939 (ark. Normann Haug) for kontorsjef Sverre Gjendem (1910–83). – **40.** Leilighetsbygg opprinnelig oppført 1939 som fabrikklokale for L. Hagaas konfeksjonsfabrikk. Møbellager til 1993, ombygget til boliger 1997 ved Stiftelsen Molde Ungdomsboliger. – **48.** Skogtun, våningshus oppført 1913 for kjøpmann

og gårdeier Ottar Eeg (1889–1930), utvidet 1994. – **72-74.** Furubo, egentegnet bolighus oppført 1953 for arkitekt → Knut P. Bugge. – **100.** → Bekkevoll ungdomsskole. Her lå en tysk infanterileir 1940–45, Møre Landbrukskretsens utstillingsplass 1950–66.

Molde lufthavn Årø (Flyplassv. 2–8), flyplass åpnet 5. april 1972, IATA-kode MOL.

Flyplassen ble, utypisk for flyplasser, oppført av kommunen. Stortinget hadde vedtatt finansiering av én ny flyplass i fylket, og valgte i 1968 Kvernberget i Kristiansund. Molde kommune hadde lobbyert for Årø siden 1954, og bygde da Årø flyplass for eget budsjett. Flyplassen fikk konsesjon 1970 og åpnet 1972, driften ble overtatt av Luftfartsverket (nå Avinor) 1978.

Under byggingen ble flere eldre gravhauger fjernet, mens én siste like nord for rullebanen ble fredet. Her lå på 1800-tallet også en stor fortøyningsring for større skip som i uvær ikke kom til havn i Molde. Rullebanen ligger hovedsakelig på utfylt areal mellom fastlandet og den fhv. Eikremsholmen.

Flyplassen har hatt to alvorlige ulykker: To personer omkom i 1984 da et privatfly styrtet i sjøen ved Hjertøya, én omkom da et amfibiefly styrtet ved avgang i 2003.

Bygninger: Terminalbygning oppført 1993 (ark. Eivind Øyen), utvidet mot nord og vest 2013. Kunstinstallasjoner og veggmaleri av Aud Bækkelund (1994). Rullebanen ble i 2008 forlenget fra 1600 til 1980 m. Flyplassen har også egen brannstasjon, fraktlager, tankanlegg, m.m. Flyplassen har også

Molde lufthavn Årø fotografert i åpningsåret 1972. Den første avgangshallen var en brakkebygning, nåværende avgangshall ble oppført 1993. Til høyre en buss fra Batnfjord Auto. (Foto: Bjørg Aure/Romsdalsmuseet.)

navigasjonsutstyr plassert i området: Radiofyr/ILT-localizere på Tautra og Reknesholmen (tidligere også på Kviltorp og Kleive), og en hovedsender på Tussen.

Passasjertall: 70 227 (1973), 183 623 (1990), 391 739 (2010), 429 493 (2019), 181 092 (2020).

Molde lærerseminar, lærerskole i Molde opprettet 1837 på initiativ av sogneprest Peter Vogelius Deinboll, først i tilknytning til den kombinerte allmue- og borgerskolen. Egen bygning oppført 1841. Nedlagt 1851 på grunn av pengemangel, totalt 29 lærere ble uteksaminert.

Moldemarka, fjell- og skogområde nord for byen, omtrent mellom Haukabøelva og Tussen. Området på

ca. 30 km² er en del av fylkets største uberørte eldre furuskogområde, og er habitat for rådyr, hjort, elg og gaupe, samt den rødlistede kvitryggspetten.

Moldemarka var tidligere utmark for gårdene langs fjorden, som brukte området bl.a. som tømmerkog og beitemark. Seterdriften opphørte stort sett tidlig på 1900-tallet, den siste setra i drift var Kringstadsetra omkring 1960.

I 1919 ble det utvunnet feltspat i et brudd i Kvitura i Moldedalen, og eksportert til Tyskland. Bruddet, noen murer og ei hytte satt opp som arbeiderbolig står fremdeles. I området finnes flere rester av bunkeranlegg bygget av tyskerne under annen verdenskrig, hovedsakelig mot slutten av krigen da de fryktet en alliert landgang.

Marka har vært et populært turområde siden slutten av 1800-tallet, med

oppføring av Vardehytta 1868, Storlihytta 1889, Skihytta 1911 og Skytterhuset 1918. Rundt 100 private hytter oppført 1905–70. →Vardevegen (nåværende Museumsvegen–Per Amdams veg–Storlivegen) opparbeidet 1889, nåværende Vardevegen 1935. Senere er flere hoppbakker, lysløyper og turstier opparbeidet. Området er vernet gjennom byggestopp siden 2000. Største grunneier er i dag kommunen (40 %).

Flere større vinteridrettsarrangementer har vært avholdt i Moldemarka, bl.a. Hovedlandsrennet 1935 og ski-NM 1962.

Tidligere ble området kalt Moldelia og Vardeheia, nåværende navn ble lansert av Molde og Romsdals turistforening 1959.

Moldemarkas venner, velforening stiftet 12. mars 1997 med formål å utvikle Moldemarka som rekreasjons- og friluftsområde. Foreningen har opparbeidet stier, bruer og rasteplasser/gapahuger bl.a. ved Fjellbruvatnet, Øverlandsvatnet, Holmarka, Liavegen og Moldegårdsetra, i tillegg til at foreningen forvalter →Damvokterhytta ved Øverlandsvatnet. 460 medlemmer.

Moldemessen, fhv. vareutstilling på Moldegårdsleira og i sentrum, arrangert av Molde og Romsdal Handelsstandsforening 1959–86. Utstillingen besto også av tivoli, konserter og forskjellige arrangementer; bl.a. fallskjermoppvisning, skiløp på kunstsno og kåring av en «Roseprinsesse». Enkelte år var messa også samkjørt med Moldedagene i samarbeid med Molde Janitsjar.

Molde MDG, lokallag av Miljøpartiet de Grønne stiftet 3. mars 2015. Partiet gjorde sitt beste valg i 2019, med 8,6 % av stemmene og 5 av 47 representanter i kommunestyret. 70 medlemmer. Valghistorikk, se innledningsartikkelen.

Molde metodistkirke (Elveg. 7), kirke for Molde metodistmenighet, innviet 19. juni 1947. Bygget er en langskipet basilika i mur med sammenbygget prestebolig i vestfløyen (ark. Øivin Grimsgaard og Karl Grevstad). 300 plasser inkludert galleri. Ornammentvindu i vestveggen, kirkeklokker fra 1947 med inskripsjonene «Kom» og «Ære være Gud i det høyeste». Klokkene er avstemt med klokkene i Molde domkirke.

Dette var den første nyreiste kirka i Norge etter krigen. Den kunne bygges på svært kort tid tross materialrasjoneringen, grunnet finansiering fra metodistmenigheter i USA.

Molde metodistmenighet ble stiftet 2. november 1923, og holdt tidligere til på forskjellige steder; bl.a. i Festiviteten, Folkets Hus og Solemdalgården.

Molde Næringsforum, interesseorganisasjon for næringslivet i Molde-regionen, stiftet 7. mars 1991 ved sammenslåing av Molde Handelsstandsforening (stiftet 1856) og Molde Virke AS (stiftet 1985).

Organisasjonen arbeider for å utvikle og fremme næringslivet i Molderegionen, organiserer ca. 30 arrangementer årlig, og har 228 medlemsbedrifter og tre fast ansatte.

Molde og Omegn Idrettsforening

(MOI), Romsdals eldste idrettslag, stiftet 26. mars 1892. Laget har i dag hovedfokus på skisport, med grupper for langrenn, skiskyting, alpint, og hopp og kombinert. Laget har drevet →Skihytta siden 1911, arrangør av turløpet *molde7topper* siden 2015 og motbakkeløpet *Varden opp* siden 2018.

Laget har tidligere også hatt grupper for skøyteløp, roing, fekting, fotball, friidrett, turn og sykling. Arrangør av hovedlandsrennet på ski 1928 og 1935, NM i alpint 1952 og NM på ski 1962, 1993 og 2003. 802 medlemmer.

Molde Olymp, idrettslag for friidrett stiftet 5. februar 1971 ved sammen slåing av Molde Friidrettslag (stiftet 1922) og Sportsklubben Olymp (1937), nåværende navn siden 2012. 120 medlemmer.

Moldepanoramaet, populært navn på fjellrekka på sørsida av Romsdalsfjorden, slik den er synlig fra Molde. Utsikten har siden 1800-tallet vært regnet som en av byens viktigste severdigheter.

«Det herlige Panorama» er omtalt allerede i 1845, og nevnt i reisehåndbøker fra 1874. Den første oversiktstegningen av fjellrekka ble laget av redaktør i *Romsdals Budstikke* Sophus Høegh i 1875, og utgitt av Den Norske Turistforening og promotert i en rekke riksaviser. Motivet har siden vært hyppig brukt på postkort og suvenirer.

Det finnes flere forklaringer på hvorfor utsikten regnes som svært spesiell. Blant det som har vært trukket fram er kontrasten mellom slake, runde topper

og dramatiske tinder, og lysbrytningen og de skiftende værforholdene som gir stadig vekslende fargetoner i løpet av døgnet. Rent praktisk har det nok også spilt inn at der andre spektakulære utsikter ellers i landet gjerne ligger utenfor allfarvei, er denne tilgjengelig fra midten av en by og har både blitt tidlig «oppdaget» og brukt i markedsføring. Dette skjedde også i en tidsperiode hvor opplevelsen av dramatiske naturscener var høyt verdsatt.

Hvor mange fjelltopper som har vært regnet til panoramaet, har variert gjennom tidene. Høegh identifiserte 51 fjelltopper som var synlige fra byen. I 1891 ga Reinhold Ziegler ut en oversikt med 87 topper sett fra Rekneshaugen. I 1993 utga Asbjørn Ørjavik en ny oversikt med 222 fjelltopper sett fra Varden, fra Snota i Surnadalen til Fossholtinden i Ørsta. 196 av toppene er over 1000 moh. Sikteskiver mot panoramaet finnes i dag på Rekneshaugen og Varden. Et kjent sommertegn er «bilen» eller «PV-en» på Lauparen, en isbre som sett fra Molde ligner en Volvo PV når den er på sitt minste om sommeren.

Molde parkeringshus, kommunalt parkeringsanlegg under Margareta Dahls gate, Amtmann Leths gate, Parkvegen, Kirkebakken og Øvre veg. Anlegget består av åtte fjellhaller med til sammen 620 parkeringsplasser. Åpnet 1988, populært kalt «Ola-Hola» etter initiativtaker og lokalpolitiker Ola Gjendem (f. 1949). Fjellmassene fra byggingen ble brukt til utfylling der Aker stadion står i dag.

Moldepanoramaet sett fra Vardestua. Toppene fordeler seg på kommunene Tingvoll (T), Sunndal (S), Molde (M), Rauma (R), Vestnes (V), Fjord (F); Ålesund (Å) og Ørsta (Ø). Bildet fortsetter på neste side. (Foto: Øyvind Leren.)

Molde pikeskole, fhv. privatskole for jenter, opprettet 1875 som en fortsettelse av →Madam Deinbolls pikeinstitutt. Skolen, som var rettet mot velstående familiers barn, hadde de samme fag som →Molde allmennskole men uten en avsluttende eksamen.

Skolen ble slått sammen med Molde allmennskole da jenter fikk adgang til denne i 1886.

Molde prestegjeld, fhv. kirkelig administrativ enhet. Molde var et anneksogn under Veøy fra 1660 og Bolsøy fra 1740, utskilt som eget prestegjeld 1858 og nedlagt 2008.

Prestegjeldet omfattet opprinnelig selve kjøpstaden etter grensene av 1823, justert noe i vest 1970 og i øst

1981. Prestegjeldene ble utfaset som administrativt nivå i Den norske kirke i perioden 2004–11. Molde prestegjeld opphørte formelt i 2008, og er i dag organisert som Molde domkirkesokn under Molde domprosti.

Moldeprosessen, renseprosess for drikkevann utviklet ved Hindalsrøra vannverk 1991–92 og først tatt i bruk ved Tingvoll vannverk i 1994, som i dag er standard ved nye vannverk.

Tidligere inneholdt drikkevannet fra Fjellbrudammen mye myr- og overflatevann, med høyt jord- og bakterieinnhold. På oppdrag for kommunen og fylkeskommunen utviklet ingeniørfirmaet Asplan Viak AS en ny metode hvor organiske stoffer koaguleres og

felles ut ved hjelp av jernklorid, og vannet filtreres gjennom antrasitt, kvartssand og marmor. Prosessen er i dag i bruk ved 42 vannverk i hele landet. I Molde ble prosessen først tatt i bruk da Hindalsrøra vannverk åpnet etter ombygging i 1999.

Molderosetten, fhv. tradisjonell revyoppsetning. Revyen ble første gang arrangert av MOI som et innslag til junior-NM på ski i Molde i 1982, og senere arrangert annenhvert år av Molde Revyselskap fram til 2014.

Molde RV, fhv. lokallag av Rød Valgallianse. Lokallaget stilte første gang valgliste i 1979, og hadde én representant i kommunestyret 1979–91 og igjen 1999–2003. Partiet gjorde sitt beste valg i 1983 med 256 stemmer.

Nedlagt 2019, se også →Rødt Molde. Valghistorikk, se innledningsartikkelen.

Molde Røde Kors, lokalavdeling av Norges Røde Kors stiftet 24. september 1921. Lokaler i Røde Kors-huset (Adjunkt Dørumsg. 19) siden 1943. Huset var en gave fra svenske Röda Korset etter bombeangrepet i 1940.

Foreningen består bl.a. av Hjelpeskorpset, en frivillig beredskapstropp som rykker ut ved ulykker, og flere sosiale hjelpetiltak som besøksvenner for ensomme og innsatte i fengsel, lekse- og norskhjelp for innvandrere, m.m. Ca. 1 200 medlemmer og 150 frivillige (2020).

Molde rådhus →rådhuset.

Moldesangen, se innledningsartikkelen.

Molde Sanitetsforening, lokallag av Norske Kvinners Sanitetsforening, stiftet 10. juni 1904.

Foreningen driver frivillig, humanitært arbeid spesielt innenfor folkehelse, og drev Symra barnehjem 1925–64, byens sjøbad 1934–40, helsestasjon 1938–2009 og sykehotell 1977–90. Lokaler i Bjørnstjerne Bjørnsons veg 12 oppført 1971. 192 medlemmer.

Molde Seilforening, seilforening stiftet 2. juli 1920. Foreningen organiserer onsdagsregattaer på Moldefjorden i sommerhalvåret, noen lengre distanser, og «Intercity»-regatta i samarbeid med Ålesunds Seilforening annethvert år. Lokaler i →Seilerhytta på Hjertøya siden 1927 og →Fjærestua på Lubbenes siden 1992. 218 medlemmer.

Molde Senterparti, lokallag av Senterpartiet stiftet 1920. Laget hadde røtter i Bolsøy og Kleive sogneselskap, en velforening av og for gårdbrukere stiftet 1834. Foreningen gikk inn i interesseforeningen Norsk Landmandsforbund 1914, og ble trolig stiftet som lokallag høsten 1920 etter at Landmandsforbundet ble reorganisert som det politiske partiet Bondepartiet. Partiavisa →Fylket utgitt 1927–2000.

Partiet stilte lister i Bolsøy og Veøy kommuner fra 1922, den første tiden som fellesliste med Venstre og senere Høyre. Navneendring til Senterpartiet 1959. Partiet stilte liste ved valg i Molde første gang i 1963.

Partiet gjorde sitt beste valg i 2019, med 16,2 % av stemmene og 10 av 59 representanter i kommunestyret. Partiet har hatt én ordfører i Molde

og fire i Bolsøy. 130 medlemmer. Valg-historikk, se innledningsartikkelen.

Molde Sjakklubb, sjakkklubb stiftet 14. desember 1920, rekonstituert 12. mai 1957 etter noen års dvale. Klubben arrangerte NM i 1979 og 2004, juniorlag-NM i 1998, og den årlige lokale Rosecupen 1980–98 og igjen fra 2018. Klubben har også en ungdomsavdeling, 52 medlemmer.

Molde sjukehus (Parkv. 84), lokalsykehus for Molde med enkelte sentralsykehusfunksjoner for Møre og Romsdal. Sykehuset driftes av Helse Møre og Romsdal HF, og består av en somatisk avdeling på Lundavang med 92 sengeplasser, og en psykiatrisk avdeling på Hjelset (tidl. →Oppdøl sjukehus) med 27 plasser. Avdelingene er plan-

lagt samlokalisert i nybygg på Hjelset fra 2024.

Sykehuset ble vedtatt bygget i 1939 som erstatning for det utdaterte →Romsdals amtssykehus på Reknes, men utsatt pga. okkupasjonen. Bygningen ble oppført i kubistisk, etterkrigsmodernistisk stil 1955–60 (ark. Ole Øvergaard og Erling Norling). Ved åpningen i 1960 hadde sykehuset kirurgisk, føde-, medisinsk, nevrologisk, øre-nese-hals-, øye- og lungeavdeling, til sammen 357 sengeplasser inkludert avdelinger på St. Carolus, Glomstua og Reknes barnesanatorium. Flere vegg-malerier av Gunnar Haukebø finnes på ulike steder i bygget, bl.a. i foajeen, festsalen og i korridorene, oppført i perioden 1960–69.

Bygget ble utvidet 1966, 1979, 1982 og 1988. Sagbakken psykiatriske be-

handlingshem for barn oppført 1971, sykehotell i Bjørnstjerne Bjørnsons veg oppført 1976, helikopterlandingsplass oppført 1986.

Sykehuset ble administrativt sammenslått med med Oppdøl sjukehus 1984. Sykehuset blir nedlagt når Sjukehuset Nordmøre og Romsdal står ferdig, eiendommen på Lundavang er planlagt solgt i løpet av 2022.

Tidligere navn: Fylkessjukehuset i Molde (1960), Molde sjukehus (2002). (Det het «Sykehuset i Molde» fra januar til februar 2002, da det nye navnet ble endret etter flere klager.)

Molde Skytterlag, skytterlag stiftet 16. juni 1861. Sammenslått 1996 med Fannestranden skytterlag (stiftet 1914). Foreningen oppførte →Skytterhuset i Moldedalen 1918, ny skytebane i Kordalen siden 1982, klubbhus oppført 2003. Arrangør av Landskytterstevnet 1919 og 1932, NM i skifelt-skyting 2004 og NM i skogsløp med skyting 2010. 243 medlemmer.

Tidligere navn: Molde skytterforening (1861), Molde skytterlag (1881), Molde og Fannestranden Skytterlag (1996), Molde Skytterlag (2011).

Molde Sosialistisk Venstreparti, lokallag av Sosialistisk Venstreparti stiftet 31. desember 1976. Partiet gjorde sitt beste valg i 2019, med 12,7 % av stemmene og 8 representanter i kommunestyret. 200 medlemmer. Valg-historikk, se innledningsartikkelen.

Moldespeiderne, lokalavdeling av Norges speiderforbund stiftet 15. juni 2005 ved sammenslåing av 1.–3.

tropp i Molde. 1. tropp var stiftet 15. mars 1917, en tidligere speidertropp i Molde var stiftet i 1910 og eksisterte et par år. Foreningen eier og driver →Speidernes hus siden 1966. 117 medlemmer.

Moldespillet, brettspill produsert i 1987 av KFUK/KFUM og lokalt næringsliv, som en lokal variant av spillet *Monopol*. Spillebrettet var tegnet av illustratør Ragna Handrum, 4000 eksemplarer ble produsert. Lignende spill ble produsert for ca. 80 byer i Norge. Til byjubileet i 1992 produserte også firmaet Commedium brettspillet *Molde Børs*.

Molde Storsenter (Birger Hatlebakks v. 1–5), kjøpesenter på Moldegård med 19 butikker, siden 2009 eid av Olav Thon Gruppen.

Bygningen mot vest ble opprinnelig oppført 1967 som produksjonslokaler for Molde Sementstøperi, ombygget til kjøpesenter 1986 (ark. Kjell Kosberg) for NKL/Domus. Senere kalt Grandgården og Moldegård Storsenter. Bygningene mot øst ble oppført 2009 (ark. Kjell Kosberg) for Olav Thon Gruppen. Her lå tidligere produksjonslokaler for →Nordmøre og Romsdal Slakteri, oppført 1967–81 og revet 2007.

Molde Støperi, fhv. jern- og metallstøperi grunnlagt 1909 i Molde som filial av Møre Støperi i Volda. Støperiet produserte motordeler til båtmotorindustrien, en periode i samarbeid med Heimdal Motorfabrikk, og ble nedlagt i 1994. Fabrikkbygningen, opp-

Molde sjukehus på Lundavang åpnet i 1960. Den kubistiske arkitekturen er svært tidstypisk. (Foto: Normann kunstforlag/Nasjonalbiblioteket.)

ført 1909 og senere utvidet, ble revet 2001. → Moldebadet ble senere oppført på tomten.

Tidligere navn: Rauma Støperi (1909), Molde Støperi (1923), Molde Jernstøperi (1991).

Ansatte: 20 (1912), 25 (1942), 10 (1994).

Molde Søndagsblad, Moldes første avis, utgitt i 1830-årene. Avisen var håndskrevet, og ett eksemplar fantes fremdeles i 1905. Dette er i dag trolig tapt. Utgiver ukjent.

Molde tekniske aftenskole, fhv. kveldsskole opprettet 1910 med fagene frihåndstegning, geometri, konstruksjonstegning, norsk og matematikk. Skolen holdt til på Elvebakken skole, og hadde det første året 48 elever og ni lærere.

Navneendring til Molde lærlingskole 1940, delte lokaler og administrasjon med Romsdal vgs. fra 1966.

MoldeTorget (Torget 1-3, Storg. 28-40, Fjordg. 2), kjøpesenter med 27 butikker fordelt på 6300 m². Senteret åpnet 1986 med åtte butikker i Petterssongården, etter utvidelse i 2003 (ark. BBW) omfatter senteret hele kvartalet mellom Torget og Fjordgata. Senteret er siden 2009 eid av Olav Thon Gruppen.

Moldetrappa, Sentrum, vei fra Øvre veg til Romsdalsgata langs elva. Trappenanlegg og kontorbygg oppført 2009 (ark. BBW). Dette er den eneste veien i Molde som har partalls- og oddetallsadresser på samme side.

Molde Turnforening, idrettsforening stiftet 17. oktober 1897. Foreningen var tidlig ute med organisert idrett for kvinner, med egen kvinnetropp siden 1905.

Gull i NM i trosspysmnastikk 1958, arrangør av bl.a. NM i turn for menn 1933, NM for kvinner og menn 1989 og NM i trosspysmnastikk 1997. 814 medlemmer.

Moldetyrk eller moldetørk, eldre skjellsord om moldensere. Ordet er først registrert på 1870-tallet, da brukt om det besøkende bønder oppfattet som «gateramp» i byen, oftest ungdommer. Senere også brukt mer generelt om byfolk som tok seg til rette.

Begrepet kommer av ordet *tyrk*, opprinnelig en person fra Tyrkia. Betydningen «vill, ustyrlig person», jfr. uttrykket «sint som en tyrk», er lånt fra tysk på 1700-tallet.

Molde undervannsklubb, undervannsrugbylag stiftet 1988, som en videreføring av Molde dykkerklubbs rugbylag, først stiftet 1976. Klubben er regjerende norgesmester og verdens mestvinnende klubblag, og spillere fra klubben har utgjort en stamme i både herre- og damelandslaget i mange år.

Herrelaget har vunnet NM-gull 1983, 1986–90, 2000, 2001 og 2003–19; Norgesserien 1999–2019; Europaligaen 2013–17 og 2019 og Champions Cup (klubb-VM) 2003, 2007, 2008 og 2010–16. Damelaget har vunnet NM-gull 1989, 2008–10 og 2012. 45 medlemmer.

Moldevakta, sivil vaktstyrke opprettet 10. april 1940 for å bevokte veier og offentlige bygg i frykt for at NS-medlemmer skulle organisere en femtekolonne. Vaktstyrken besto av 30–40 mann med geværer fra skytterlaget og armbind i norske farger, og fungerte til 28. april.

Etter Folkeretten hadde sivile stridende ikke beskyttelse etter Genevekonvensjonen, og kunne bli skutt om de ble tatt til fange. Moldevakta ble

derfor avvæpnet etter ordre fra Hærens overkommando.

Moldevatnet, innsjø i Moldemarka, 0,19 km², 343 moh, del av Moldevassdraget. Navn etter Moldegård, som tidligere var grunneier.

Vannet ble oppdemmet til drikkevannsreservoar i første halvdel av 1800-tallet, nåværende demning oppført 1919 og ombygget 1997. Hoveddrikkevannsreservoar for byen sammen med Bergsvatnet siden 2000, vannet går i rør til Hindalsrøra renseanlegg.

Molde Venstre, lokallag av Venstre stiftet 29. desember 1883 som Molde Venstreforening.

Venstre gjorde sitt beste valg i 1898, med 14 av 20 representanter i bystyret. Partiet har hatt ni ordførere. 42 medlemmer. Valghistorikk, se innledningsartikkelen.

Molde Verft AS (Fannefjordsv. 982), skipsverft grunnlagt 1907 på Hjelset av Andreas (1872–1957) og Knut (1876–1960) Hagen, nedlagt 1996.

Verftet startet på Nerhagen, hvor den gamle smia fremdeles står ved sjøen. Nytt anlegg på Mjelve ble oppført 1963. Verftet bygde fiskebåter for rederier i Norge, Europa, Afrika og Asia, flere bilferger for MRF og en periode flere luksusyachter for privatpersoner i USA. Det var bygget over 120 skip ved verftet da det ble solgt til Ulstein mekaniske verksted i 1964. Nedlagt 1996, anlegget har senere vært brukt bl.a. til kranproduksjon av Stålprodukter.

Tidligere navn: Hagen Baadbyggeri (1907), Iver Hagens Båtbyggeri (1952),

Molde Verft (1964).

Ansatte: 50 (1960), 87 (1992).

Molde videregående skole (Øvre v. 23), videregående skole opprettet 1832 som Molde middelskole, nåværende navn siden 1979. I tillegg til studiespesialisering, har skolen linjer for mediefag; toppidrett; kunst, design og arkitektur; musikk, dans og drama; og landslinje for jazz.

Skolen holdt opprinnelig til i mnr. 27-28 der Storg. 21 står i dag, fra 1866 i mnr. 108a der Gotfred Lies pl. 4 står i dag, delte lokaler med →Elvebakken skole 1905–25. Reallinjen var utskilt som egen skole 1910–24, og hadde lokaler på →Heim fra 1912.

Skolebygning i betongklassisistisk stil oppført 1925 (ark. Jens P. Flor og byingeniør Carl Knutssøn). Fløyer mot vest oppført 1954 og 1958 (ark. Ivar Bjordal), sør 2006 (Hus Arkitekter) og øst 2015 (ark. Kjell Kosberg). Ni av vinduene er dekorert med silketrykket «Kloder – kropper» av Anne Sara Loe (2015).

Tidligere navn: Molde middelskole (1832), Molde middel- og realskole (1849), Molde lærd- og realskole (1863), Molde offentlige skole for den høyere almindannelse (1875), Molde kommunale høiere almenskole (1893), Molde kommunale høgere ålmannsskule (1931), Molde gymnas (1964), Molde videregående skole (1979). På folkemunne blir skolen fremdeles kalt «Gymnaset», på 1800-tallet ble den også kalt «Latinskolen».

Elevtall: 38 (1833), 17 (1849), 72 (1875), 5 (1910), 11 (1930), 284 (1946), 480 (1970), 581 (2000), 756 (2019).

Molovegen, Geitnes, fra Geitnesvågen til Notvollvegen. Oppkalt 2007 etter moloen i Geitnesvågen.

Moltemyra, Høgnakken, vei med to avstikkere sør for Blokkebærvegen. Navngitt 1995 i samsvar med bær- og plantenavn-temaet i Høgnakken. Eneboliger og rekkehus oppført 1998–99.

Mordal (gnr. 133), matrikelgård og grunnkrets ved Julsundet, 154 innb. Her er det funnet en godt bevart øks fra eldre steinalder (omkr. 10 000–4000 f.Kr.), som må ha vært omtrent ubrukt da den ble mistet. En gravrøys på gården ble ødelagt under bygging av festningsanlegg under annen verdenskrig. Navnets opprinnelse er usikker: Det ble tidligere uttalt med *å*, opphavet kan være norrønt *mørðr* (dyret mår), *maðra* (planten maure), eller *murra* (å murre), da om Mordalselva etter den ikke uvanlige sikk at elver fikk navn etter lyder. Første kjente bruker er en Ola Ivarsson i 1539.

Gamle Mordal skolekrets i Nord-Aukra kommune, fra Gauset til Haukabøen, ble 1. januar 1964 slått sammen med Molde kommune. Mordalsvågen fergekai åpnet 1977 med samband til Solholmen. Oppe i Mordalsdalen, like under 300 moh, står en 7 m høy barlind som ble fredet i 1933 som representant for treslagets absolutte nordgrense.

Mordal skole (Julsundv. 841), fhv. folkeskole (7–14 år) opprettet som omgangsskole omkr. 1850, nedlagt og innlemmet i Fanghol skolekrets 1960. Skolebygning oppført 1878, flyttet til

Myrabakken fotografert omkring 1900. (Foto: Ukjent/Romsdalsmuseet.)

nåværende plassering 1937. Ombygget til bolig 1963.

Elevtall: 19 (1890), 11 (1960).

Mork (gnr. 50), matrikelgård på Hjelset. Navnet kommer av norrønt *mørk* (utmark, skog). Usammensatte naturnavn som dette er blant de eldste i landet, gården kan ha vært ryddet i slutten av bronsealderen (omkr. 1800–500 f.Kr.). Første kjente bruker er en Nils på Mork i 1597.

Bygninger: Tryggheim (Fannefjordsv. 1151), bolighus i enkel sveitserstil flyttet hit fra Røvika 1917 som internat for Rauma ungdomsskole (nå Molde fhs.).

Museumsdammen, kunstig dam på Romsdalsmuseet, ca. 1000 m², andedam om sommeren og skøyteis om vinteren. Dammen ble tidligere kalt Abelsetdammen (se →Abelsethaugen), og ble oppmurt på midten av 1800-tallet til kommersiell isproduksjon. Nord for dammen lå et stort ishus, produksjonen tok slutt da Romsdalsmuseet kjøpte området i 1928. Se også →Matdammen.

Museumsvegen, Sentrum, fra Parkvegen til Moldelivegen. Opparbeidet 1889 som en del av den daværende →Vardevegen, oppkalt 1937 etter Romsdalsmuseet.

Den nederste bakken mot Parkvegen ble tidligere kalt Brattbakken, og Dahlbrauta etter familien Dahl som eide området fra 1915.

Myntfunnvegen, prosjektert vei på Kleive, mellom Øygardsvegen og Istad-

vegen, aldri realisert. Oppkalt 1974 etter myntfunnet som ble gjort her høsten 1891: Under nyrydding i en skråning fant gårdbruker Andreas Rabben (1847–1902) et treskrin med en sølvbarre, rester av en sølvspenne og 389 mynter fra 900- og 1000-tallet. Av disse var 265 engelske, 119 tyske, to irske, to arabiske og én russisk. Myntene oppbevares i dag ved Universitetsmuseet i Bergen.

Myra, 1. Tidligere «bydel» på østsiden av Gørvellplassen, nevnt 1711. I 1767 sto det ti hus her. Myrområdet oppe på bakken ble drenert vekk på 1840-tallet, området har gitt navn til Myrabakken.

2. (Fannefjordsv. 484), også kalt Bekkestua og Schistadhuset. Bolighus i variert stil, opprinnelig flyttet hit fra ukjent sted 1823, kjøpt av arkitekt Ole Lind Schistad (1891–1979) og utvidet mot øst 1918, mot vest 1954.

3. (gnr. 96) Matrikelgård på Kortgarden. Første kjente bruker er en Kurt i Myra i 1623.

Myrabakken, Sentrum, fra Storgata til Sandvegen. Bakken har navn etter myrområdet ved bakketoppen, og bydelen →Myra som lå her, nevnt 1711. Selve myrområdet ble drenert vekk på 1840-tallet, gata ble brolagt i 1851. Bakken ble tidligere også kalt Salmakerbakken etter salmaker Hans Pedersen Øvstehagen (1777–1863) som bodde her fra 1804, og Myrebøbakken etter smed Jørgen Myrebø (1810–66) fra Grytten, som bodde her fra 1845. Nåværende navn vedtatt 1937. Gata ble lagt noe lenger sør og

Myrabakken fotografert på 1960-tallet. (Foto: Birkeland/Romsdalsmuseet.)

omregulert til 12,5 meters bredde og svakere stigning 1943–44, og er i dag en utpreget forretningsgate med flere små butikker.

Bygninger: **1.** Kontor- og forretningsbygg oppført 2001 (ark. Petter Bugge) for eiendomsselskapet Myrabakken I AS. Bygget ble pålagt oppført i en stil som harmonerte med den eldre bebyggelsen i gata, og mottok Molde kommunes byggeskikkpris 2003. – **2.** Kontor- og forretningsbygg oppført 1947 (ark. Karl Stenersen) for kjøpmann Thorvald Thomassen (1910–88). Dette var det første gjenreisingshuset som sto ferdig i Molde sentrum etter krigen, i mars 1947. Kontorer og trykkeri for *Romsdals Budstikke* 1947–88. – **3.** Bolig- og forretningsgård oppført 1952 (ark. Knut P. Bugge)

for mekaniker Trygve Tande (1908–2006). – **4.** Bolig- og forretningsgård oppført 1961 (ark. Knut P. Bugge) for rørleggerfirmaet O. A. Sanne AS. – **5.** Bolig- og forretningsgård oppført 1957 (ark. Ivar Bjordal) for rørlegger Roy Gjørtz (1913–68). – **6.** Bolig- og forretningsgård oppført 1947 (ark. Ole Lind Schistad) for fargehandler Osvald Wiig (1894–1965). – **8.** Bolig- og forretningsgård oppført 1948 (ark. Ole Lind Schistad) for trykkeriet E. K. Hansen AS, som holdt til her til 1983. Bygget ble fredet av Riksantikvaren i 1994, som et karakteristisk og godt bevart eksempel på gjenreisingsarkitekturen og kombinasjonsbyggene i Molde. – **10.** Bolig- og forretningsgård oppført 1962 (ark. Knut P. Bugge) for glassmester Karl Johan Flaathe (1911–

92). Veggmaleri av Gunnar Haukebø i l. etasje, senere overmalt. – **12.** Bolig- og forretningsgård oppført 1947 (ark. Karl Stenersen) for skomaker Ole Gjendem (1886–1982).

Myrvegen, Årø, blindvei nordover fra Fannefjordsvegen. Den nordligste strekningen er en gammel gårdsvei, navnet stammer fra 1908 da gården Myre (nå Nygjerdesv. 21) ble utskilt fra Ytre Årø. Veinavnet vedtatt 1983.

Bygninger: **28b.** Årømo, tidligere Hansplassen. Bolighus oppført 1874 for husmann og murmester Hans Hansen Årø (1851–1915), nå sammenbygd med nytt hus.

Mølledammen, fhv. kunstig dam i Moldeelva, like sør for Øvre bru. Navnet er nevnt 1767, dammen fungerte da trolig som inntaksdam for Moldegårds mølle. Også brukt til bleking av klær og kalt Bleikedammen.

Mølleråsen, ås mellom Fjellbruvegen og Granlia. Navn etter Møllerne på Moldegård, som var grunneiere fram til 1977. Her står to hoppbakker, størrelse K15 og K36, oppført av Molde og Omegn Idrettsforening 2007 og 2009.

En eldre K48-bakke, oppført 1947 og revet 2019, inspirerte Jo Nesbøs sang «90-meters-bakken» fra albumet *Den derre med Di Derre* (utg. 1993). Treverket fra bakken er i dag gjenbrukt som lyktestolper på Tusten Skisenter.

En del av området ble tidligere også kalt Berntsenmarka, etter Ingebrikt Britannus Berntsen (1862–1939) som kjøpte deler av eiendommen i 1916. Våningshuset var en husmannsstue

oppført 1847, brent av brannvesenet i en øvelse i 1998.

Mølleveien, fhv. vei noe sør for der Romsdalsgata går i dag. Veien ble brukt til å kjøre torskehoder fra tørking ved Moldegårdsbrygga til guanomølla ved elva.

Møre fylke, fhv. navn på Møre og Romsdal fylke. Fylket het Romsdals amt 1689–1919, Møre fylke 1919–35, nåværende navn fra 1935.

Møre og Romsdals arbeidsskule, fhv. snekker- og treskjærerskole på Bjørset, populært kalt «Trepelkar'n». Skolen lå der Skolev. 27 står i dag.

Skolen ble grunnlagt i 1903 i Ørsta av Johannes Bjordal (1875–1955). Den ble drevet av fylkeskommunen fra 1917, og flyttet da til Bjørset. Et eldre hus ble flyttet hit fra Tresfjord 1917, ny verkstedbygning oppført 1925. I 1942 hadde skolen 60 elever og fagene snekring, smedarbeid, treskurd, jern-dreining, sveising og tegning. Nedlagt 1966, bygningene ble revet 1992.

Tidligere navn: Snikkar- og treskjerarskolen (1903), Romsdals amts arbeidsskule (1917), Møre fylkes arbeidsskule (1919), Møre og Romsdals arbeidsskule (1933), Møre og Romsdal heimyrkesskule (1962).

Møretun, tidligere navn på to forskjellige eiendommer, Glomstuvegen 16 og Bjørsetalléen 35, som begge har fungert som embetsbolig for amtmannen/fylkesmannen i Møre og Romsdal. Før og etter denne perioden har amtmenn/fylkesmenn/stats-

forvaltere bodd privat.

Glomstuvegen 16 var oppført før 1850, overtatt av staten og ombygget til embetsbolig 1915. Velforeningshus fra 1960, revet 1974. (Se også →Stuevollen.)

Bjørsetalléen 35 (tidl. Glomstuv. 51), bolighus i modernistisk stil oppført 1959 (ark. Ole Lind Schistad) for staten. Dekorert balkongrekkverk mot sør fremstiller næringsveiene i fylket. Dette var kong Olav Vs faste bolig under opphold i byen. Overtatt av kommunen 1997, leilighetsbygg oppført på tomte 2003 (ark. BBW) for

Stiftelsen Molde og omegn Pensjonistboliger. Overtatt av Mobo 2016.

Måltrostvegen, Råkhaugen, fra Råkhaugvegen til Rødstrupevegen. Navngitt 1981 i samsvar med fuglenavn-temaet i Råkhaugen. Eneboliger oppført 1982–83.

Mårskrenten, Gjerhaugen, i en slynge sørover fra Gjerdhaugvegen. Navngitt 1984 i samsvar med dyrenavn-temaet i Gjerhaugen. Rekkehus oppført 1988 for Mobo.

N

Nakken (gnr. 95), matrikelgård på Kortgarden. Gården ligger på en fjellnakke, den ble på 1600-tallet tidvis kalt Møkknakken. Første kjente bruker er en Trond på Møkknakken i 1610.

Bygninger: Nakken Tønnefabrikk oppført ca. 1905. – Eldhus (Osv. I 159) flyttet fra Tollåsen ca. 1850, restaurert 1990.

Nakkvegen, Kortgarden, fra Osvegen til Vasslivegen. Gammel gårdsvei til gården Nakken, navnet vedtatt 1986.

Bygninger: **15.** →Skålheim grendahus.

Naustbakken, Tøndergård, blindvei nordover fra Fannestrandvegen mot Tøndergård gravlund. Oppkalt 1963 etter det store fellesnaustet til Fuglset båthamnlag (nå Molde Båthavnlag SA), oppført 1958. Veien het opprinnelig Naustvegen, endret 2019 grunnet navnelikhet med Naustevegen i gamle Nesset kommune.

Bygninger: **7.** Ly, bolighus oppført ca. 1918 for fotograf og hermetikkfabrikkeier Eilert Dahl (1864–1928).

Naustet Vårt, fhv. kulturhus i småbåtforeningens naust ved Reknesmoloen. Startet 1971 av Karl Torbjørn Kleve-land (f. 1952) og Marta Schumann (1919–94), som amatørkulturhus med fokus på billedkunst, viser, lyrikk og jazz. Fra rundt 1980 var naustet

tett knyttet til jazzfestivalen, med flere profesjonelle opptredener. Publikums-kapasitet omkring 250. Nedlagt 1987, naustet ble revet 2001.

Nedre bru →Strandgatebrua.

Nedre Engan, Hjelset, blindvei øst- over fra Hjelsetvegen. Navnet vedtatt 1997, veien het tidligere Sybovegen etter Sykesøstrenes brl.

Bygninger: **1, 3, 5.** Boligblokker opp- ført 1958 (ark. Ivar Bjordal) for Syke- søstrenes brl.

Nedre kirkegård, kirkegård mellom Margareta Dahls gate og Parkvegen, innviet 20. mars 1884.

I 1952 ble gravene fra den gamle kirkegården på kirketomta samlet i en fellesgrav nord for →Gravkapellet. På kirkegårdens nordvestre hjørne står 32 gravplater og -kors fra den gamle kirkegården, satt opp her 1981. Støt- tene tilhører personer fra byens øvre sosiale sjikt på 1800-tallet, den eldste er fra 1826.

Neptunvegen, Kviltorp, blindvei øst- over fra Kviltorpevegen. Denne og 11 av naboeiene ble i 1970 oppkalt etter forskjellige himmellegemer, inspirert av romkappløpet som da var en inter- nasjonal begivenhet.

Bygninger: **18.** Solvang, våningshus

Nesjestranda mot vest, Hamnavika i forgrunnen og gamle Stenså teglverk synlig til venstre foran Flovikholmen. (Foto: Johnny Bratseth.)

oppført ca. 1872 for husmann og murmester Lars Mortensen (1835–1926) fra Lillehammer, utvidet 1907.

Nerhagen (gnr. 53), matrikelgård på Hjelset. Gården var tidligere et bruk under gården Hagen, som ble delt i Øverhagen (gnr. 52) og Nerhagen trolig i 1796. Første bruker er sersjant Anders Jakobsson Mork som hadde bygsel her 1789 og kjøpte gården 1796.

Nerlandsvegen, Nedre Fuglset–Tøndergård, fra Fuglsetbakken til Naustbakken. Oppkalt 1987 etter gården Nerland, se →Tøndergård.

Bygninger: **18-20.** →Einen.

Nes (gnr. 66), matrikelgård på Kleive. Her er det funnet en beltestein fra folkevandringstiden (omkr. 400–600)

og 389 sølvmynter fra omkring år 1000 (se →Myntfunnvegen). Usammensatte naturnavn er blant de eldste i landet, gården kan ha vært ryddet i slutten av bronsealderen (omkr. 1800–500 f.Kr.). Første kjente bruker er en Olaf på Nes i 1520.

Den første landhandelen i Bolsøy åpnet ved postveien her i 1862, Nes utgjør i dag sentrum i tettstedet →Kleive. Utbygget med boliger hovedsakelig i perioden 1974–79.

Sør for Istadvegen, på Nesbøen, sto et våningshus oppført ca. 1910 og revet 1999, omtalt i Jo Nesbøs sang «Huset på Nes» fra albumet *Den derre med Di Derre* (utg. 1993). Nesbøs far vokste opp her.

Nesbakken, Kleive, fra Nesvegen til Øygardsvegen. Oppkalt 1987 etter gården Nes.

Nesje, grunnkrets (657 innb.) og to matrikelgårder (gnr. 113 Nordnesje og gnr. 114 Sørnesje) på Skålahalvøya. Her finnes en stor mengde fornminner, deriblant ca. 50 gravrøyser trolig fra bronsealderen/jernalderen, den største 15 m i diameter; tre steinsirkler; tre stående og to liggende bautasteiner; den ene brukt som klopp over en bekk; i tillegg til løsfunn av økser, dolker, pilspisser, m.m. Kulturlag i jorda er datert til 4780–4555 f.Kr. Flere gravrøyser er de siste 50–100 år plukket ned og brukt til veibyggning o.l., en langskipsstø ved Rogneset ble fylt igjen ca. 1950.

Det opprinnelige navnet har sannsynligvis vært Nes. Slike usammen-satte naturnavn er blant de eldste gårdsnavnene i landet, muligens fra slutten av bronsealderen (omkr. 1800–500 f.Kr.). Senere er gården delt, og dagens navn kommer av norrønt *nesjar* (flertall av nes). Nordnesje er trolig den eldste gården. Første kjente eier er en Brynhild Simonsdotter en gang før 1480. Gården har vært velstående og kan ha vært et lokalt høvdingsete.

Et bygdesentrum oppsto rundt landhandelen i Hamnavika i 1872, fra rundt 1900 ble bygda kalt Nesjestranda.

Nesje AS (Hamnavikv. 22), møbel-fabrikk grunnlagt 1935 på Nesjestranda av Olav (1910–41) og Oddmund (1915–91) Nesje. Opprinnelig kalt Nesjestranda Møbelfabrikk, nåværende navn siden 2001.

Fabrikken startet på låven på Nesje, nåværende lokaler oppført 1941 og senere utvidet flere ganger. Siden 1980-tallet har spesialiteten vært kon-

tor- og konferansemøbler, og fabrikk-ken har bl.a. levert møbler til Slottet, Stortinget, en rekke norske ambas-sader, Det hvite hus i Washington og keiserpalassene i Japan og Etiopia.

Ansatte: 25 (1940), 25 (1990), 17 (2020).

Nesje skole (Nordnesjev. 12), fhv. folkeskole (7–14 år). Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og besto da av Nesje-gårdene. Slått sammen med Bergsvik krets i 1957. Skolebygget, oppført 1870, har siden 2002 vært foreningshus for Skåla Jeger- og Fiskerforening.

Elevtall: 20 (1891), 17 (1950).

Nesjestranda, tettsted på Skålahalvøya, 550 innb. En person fra Nesjestranda kalles en nesjestranding eller nesjestrending.

Bygda oppsto rundt landhandelen som åpnet i Hamnavika i 1872. Senere kom flere forretninger og industriforetak, bl.a. Havnevik Dampsag 1890, →Stenså Teglverk 1893, Nesjestrands Tønnefabrikk 1916 og →Nesjestranda Møbelfabrikk 1935. Dampskipskai 1890, telefonsentral ca. 1898 og postkontor 1919–68.

Tidligere ble bygda også kalt Havnevikstranden, eller Nordstranda i relasjon til den andre halvdel av daværende Veøy kommune, som lå sør for Langfjorden. Dampskipskai het Nesjestranda fra 1890, poståpneriet fra 1899.

Flere boligfelt oppført hovedsakelig i periodene 1971–94 og 2012–20. Nesje og Bergsvik skolekretser ble nedlagt da Vågsetra skole åpnet 1970, Nesjestranda vgs. nedlagt 2018.

Nesjestranda bedehus (Sakseb. 2), også kalt Klippen, forsamlingshus oppført 1975–80 og 1990–96 for Nesjestranda indremisjonsforening. Her sto et eldre bedehus oppført 1919, revet 1996.

Nesjestranda vidaregåande skole (Bergsvikv. 5), fhv. vidaregåande skole opprettet 1921 på Gossen. Flyttet til Klokkargarden i Bergsvika 1940, eget bygg oppført 1956 og 1999. Avdeling i Molde fra 1976, slått sammen med Romsdal vgs. 2001, nedlagt 2017.

Tidligere navn: Romsdal husmorskole (1921), Romsdal fagskole i husstell (1971), Nesjestranda vidaregåande skole (1979).

Elevtall: 21 (1941), 106 (2000).

Nesjevegen, Nesje, fra Hamnavikvegen til krysset Nordnesjevegen–Sørnesjevegen. Gammel vei fra havna ut til Nesje-gårdene, opparbeidet som bygdevei på 1800-tallet. Nåværende navn vedtatt 2012.

Bygninger: 31. →Stenså Teglverk.

Neset kommune, fhv. kommune opprettet opprettet 1. januar 1838, slått sammen med Molde kommune 1. januar 2020. Navnet uttales *Næs-sætt*. En person fra Neset kalles en nessetgjelding.

Kommunen ble etablert ved formannskapslovene av 1837, og strakte seg da fra Aursjøen til Teigset, og Skorgestranda/Buvik. Gården Sotnakken med 19 innbyggere ble overført fra Neset til Bolsøy

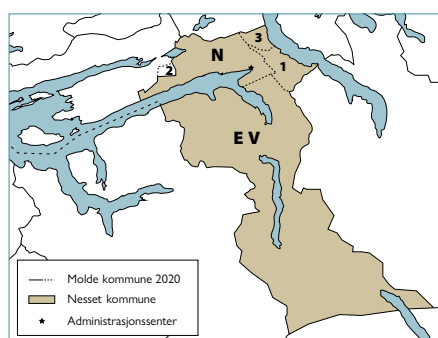

kommune 1877, samtidig ble 14 gårder med 212 innbyggere (Fredsvik, Lia, Kvønnset, Meisalen, Svenslia, Bjerkholen, Vika, Finnset, Rønningen, Eide, Eidsøra, Talset, Toven og Myrset) overført fra Tingvoll til Neset. I 1890 ble fire gårder med 101 innbyggere (Bersås, Neverlia, Raudsandhaugen og Raudsand) overført fra Tingvoll til Neset. Sognene Eresfjord og Vistdal var utskilt som egen kommune 1890–1963.

Neset hadde ved opprettelsen ca. 2400 innbyggere, ved nedleggelsen 2956. Administrasjonssenteret var Eidsvåg. Kommunevåpenet var tegnet av Olav Sandø, ble godkjent av Kongen i statsråd 3. oktober 1986 og symboliserte de to fallene i Mardalsfossen. Nynorsk kommune siden 1924.

Nesvegen, Kleive, blindvei østover fra Øygardsvegen–Istadvegen. Oppkalt 1987 etter gården Nes.

Bygninger: 6. Her sto tidligere «Midt-

Neset kommune før 1. januar 2020. N: Neset sogn, som før 1918 het Rød. EV: Eresfjord og Vistdal, som var utskilt som egen kommune 1890–1963. 1: Grensendring mot Bolsøy 1877. 2: Grensendring mot Tingvoll 1877. 3: Grensendring mot Tingvoll 1890.

haughuset», et bolighus oppført 1868 hvor brødrene Midthaug startet rattkjelkeproduksjon i 1944 som senere ble til firmaet →Midthaug AS. Senere kafé, butikk og arbeiderbolig for Midthaug AS, revet 2020.

Nicolai Lossius' veg, Sekken, fra sjøen på Vestad til Oppsal. Oppkalt 2015 etter Nicolai Olaus Lossius (1790–1851) fra Vestad, viseguvernør på Galápagos-øyene ca. 1832–37 og den som fortalte naturvitenskapsmannen Charles Darwin om kjempeskilpaddene på øygruppa, senere omtalt av Darwin som en viktig inspirasjonskilde for evolusjonsteorien.

Nils Hertzbergs veg, Sentrum, blindvei vestover fra Kirkebakken mot Molde stadion. Oppkalt 1955 etter sorenskriver, ordfører og formann i Molde og Omegn Idrettsforening Nils Christian Egede Hertzberg (1866–1940).

Nilsholmen →Fuglsetholmen.

Nini Roll Ankers veg, fra Parkvegen til Bjørnstjerne Bjørnsons veg. Oppkalt 1954 etter forfatter Nini Roll Anker (1873–1942), som var født i Molde og senere bodde i Julsundvegen 73.

Bygninger: **7.** Solhaug, bolighus i nybarokk stil oppført ca. 1921 for konsul Hjalmar Wilhelm Holmboe (1875–1941) fra Tromsø. – **9a.** (Tidl. Bjørnstjerne Bjørnsons v. 34) Villa Bjordal, egentegnet enebolig i modernistisk stil oppført 1969 for arkitekt Ivar Bjordal (1914–84).

Nobel, Hotell, fhv. hotell opprinnelig oppført 1913 i nyklassisistisk stil for hotelldirektør Cecilie Aarø (1861–1940). Hotellet het først Frk. Aarøs Hotell, nyåpnet av nye eiere som Hotell Nobel 1939. Fløy mot Sandvegen oppført 1966 (ark. Ivar Bjordal). Her åpnet fylkets første bowlingbane i 1963 og Moldes første utenlandske restaurant, China House, i 1988. Nedlagt 2016, kjøpt av kommunen samme år og ombygget til omsorgsboliger 2019.

Tidligere serveringssted under flere navn: «Ølstua», Butler Kro, populært kalt «Pubben» (åpnet 1973), Nobel Dancing (1981), International Embassy (1991), Fole Godt (2008), Restaurant Amalie (2015), m.fl.

Nogva Heimdal Propulsion →Heimdal Motorfabrikk.

Nonsbekken, fhv. bekk som gikk fra Nonsmyra og ut i Moldeelva like nord for fossen. Tidligere også kalt Lågen, Bekken og, trolig humoristisk, Odiniefloden etter Odinie Heggem (1879–1938) som bodde i et lite hus ved bekken der Øvre veg 18 står nå. Bekken ble lagt i rør under utbyggingen av Svenskebyen.

Nord-Aukra kommune, kommune opprettet 1. januar 1924, navneendring til Aukra 1. januar 1965.

Aukra kommune, opprettet 1838, ble i 1924 delt i Sør- og Nord-Aukra. Sistnevnte besto av øya Gossa og skolekretsene Hollingen og Mordal på fastlandet. 1. januar 1964 ble Mordal krets, bestående av fem gårder med 77

Nord-Aukra kommune før 1. januar 1965. M: Mordal krets, som ble slått sammen med Molde kommune 1. januar 1964.

innbyggere (Gauset, Julbøen, Mordal, Baret og Haukabøen), slått sammen med den nye Molde kommune.

1. januar 1965 endret Sør-Aukra navn til →Midsund kommune, Nord-Aukra endret samtidig navn til Aukra.

Nordbyen, bydel nordøst for sentrum med 3188 innb., utbygget i perioden 1980–2003.

Idéen om en ny bydel ble først lansert i 1965 av daværende reguleringsjef Otto Nøst (1923–2014), på bakgrunn av betydelig boligmangel i byen. Utbygging av jordbruksområdene mot øst eller vest ville bli både dyrt og upraktisk, mens nyridding i nord viste seg å være en bedre mulighet. Prosjektet ble politisk vedtatt 1975, arealkjøp og utbygging av veier, vann- og kloaknett begynte 1980. Det ble både opparbeidet selvbygger-tomter i kommunal regi og solgt etter en søkerliste, og oppført hele husrekker og leilighetsbygg av private firmaer.

Utbyggingen foregikk fra øst mot vest: Råkhaugen lengst øst sto først klar, prosjektert for 430 boenheter. Her begynte de første tomteeierne å rydde tomter i juli 1981, og den første familien flyttet inn i Rødstrupevegen 32 i februar 1982. Her ligger også dagligvarehandel, omsorgssenter og kunstgressbane. Videre var Gjerhaugen (275 boenheter) byggeklar i 1984–85, her kom senere også →Nordbyen skole og →Nordbyen kirke. Hauglegda (130 boenheter) var byggeklar i 1988–89 og til sist Høgnakken (249 boenheter) i 1990, hvor de siste byggene var ferdigstilte i 2003. Øvre Granlia ble også utbygget med 130 boenheter 2003–06, og noen nye boligfelt ble oppført i Råkhaugen 2005–09.

De fire områdene bindes sammen av Olav Oksviks veg, som også forbinde områdene med byen ved Øvre Eikrem og Øvre Granlia. Siden området har vært ubebodd har det få tradisjonelle stedsnavn, gatene i bydelen er derfor oppkalt etter flora og fauna som eksisterer i området. De lengste veiene er oppkalt etter de mest utbredte artene.

Nordbyen kirke (Rådyrv. 31), kirke oppført 1995 (ark. BBW) og innviet i 2006 etter, i henhold til en avtale med kommunen, å ha fungert som skolebygning i 10 år. Alter og døpefont av arkitekt Asbjørn Bua.

Nordbyen skole (Rådyrv. 31), barneskole (1.–7. trinn) opprettet 1987, skolebygning oppført samme år (ark. 2BKW). Skolen var på 1990-tallet den største barneskolen i fylket. Kviltorp og

Nordbyen skolekorps opprettet 1994.

Elevtall: 189 (1987), 455 (1997), 284 (2020).

Nordbyen velforening, velforening for Nordbyen stiftet 31. desember 1982. Foreningen var pådriver og byggherre for Nordbyen barnehage i 1987, drev tidligere grendahus i skolebygget, og har bl.a. opparbeidet sykkelbane, lekeplasser, m.m.

Nordhaugan (gnr. 86), matrikelgård i Osen. Gården var fram til ca. 1650 del av en eldre gård, Haugan. I 1661 er den kalt Innerhaugan, i 1785 Nordhaugan. Første kjente bruker er en Per i Haugan i 1650.

Nordmøre og Romsdal slakteri, fhv. slakteri grunnlagt 1946 på Sunndalsøra som Nordmøre salslag, navneendring 1952. Avdelingen i Molde startet i 1967 og lå der Molde Storsenter står i dag. Etter at anlegget på Sunndalsøra ble nedlagt i 1989 og Kristiansund i 1994, var Molde eneste avdeling. Slakteriet produserte på det meste 4442 tonn kjøtt i året. Overtatt av Gilde i 2001, anlegget ble nedlagt i 2004 og revet 2007.

Ansatte: 8 (1965), 77 (1975), 126 (1995).

Nordnesjevegen, Nesje, blindvei med flere avstikkere nordover fra krysset Nesjevegen–Sørnesjevegen. Oppkalt 2012 etter gården Nordnesje.

Bygninger: 12. →Nesje skole.

Nordskogvegen, Bekkevoll, fra Glomstuvegen til Brattlivegen. Veien het fra

gammelt av Brattliveien, vedtatt 1938. Omdøpt 1963 etter eiendommen Nordskog. Våningshuset på Nordskog, oppført 1913 for overrettssakfører og forfatter Jørgen Olafsen-Holm (1882–1957), sto der nr. 4-6 står i dag og ble revet i 2020.

Bygninger: 1-7. Bolighus oppført 1960 (ark. Ivar Bjordal), opprinnelig som hybelhus for ansatte ved Molde sjukehus.

Nordstien, Kvam, vei i en slynge nord for Statsråd Qvams veg. Veinavnet vedtatt 1978, rekkehus med 89 boenheter oppført 1977–79 (ark. Torstein Ramberg) for Mobo og Meek brl. etter det da nyskapende «tett-lav»-prinsippet. Byggeprosjektet ble tildelt Schistad-prisen for god arkitektur 1991.

Nordteigen, Øverland, blindvei østover fra Steinskaret. Oppkalt 1969 etter gården Nordteigen (nå Birkelandv. 42), utskilt fra Einen 1885. Enboliger oppført 1970.

Norrøna Radio, lokalradiostasjon drevet av Molde misjonsforsamling siden 1985. Programmene produseres av Radio Nordvest i Ålesund.

Nothusmarka, Bolsøya, vei fra Trollpilvegen med flere avstikkere sørover mot Dragvågen og Nothusbukta. Her har det stått nothus, altså hus til tørking og oppbevaring av fiskenøter, siden tidlig på 1700-tallet. Her står fremdeles to nothus fra rundt 1860, det vestre oppført for notlaget Møllernota, eid av Møller på Moldegård, det østre av notlaget Tjuvnota eid av lokale fiskere

fra Bolsøya. Det siste og også eldste notlaget her, Dragvågnota, var aktivt til 1955.

Eneboliger oppført 2003–04, veinavnet vedtatt 2014.

Nothusmarka Vel, velforening for byggefeltet på Nothusmarka stiftet 19. november 2017. 12 husstander er medlemmer.

Notvollvegen Geitnes, blindvei nordover fra Geitnesvågen. Veien går over en eldre notvoll, dvs. en åpen plass for tørking og reparasjon av fiskenet. Veinavnet vedtatt 2008.

Nybøvegen, Bjørset, blindvei vestover fra Strandheimvegen. Oppkalt 1976 etter eiendommen Nybø, utskilt fra Bjørset 1918. Eneboliger oppført 1975.

Nye kirkebakken, fhv. gate mellom Storgata og Øvre veg, på østsiden av kirka. Opparbeidet 1862 som en bredere avlastning for den trange Kirkebakken på vestsiden. Gata gikk der Sættemgården og østsiden av kirka står i dag. Omdøpt 1937 til Rådhusbakken, bortregulert under gjenreisningen etter krigen.

Nygjerdesvingen, Årø, vei i en sløyfe øst fra Årømyran. Oppkalt 2015 etter gården Nygjerdet, utskilt fra Ytre Årø i 1884. Tomannsboliger oppført 2009, veien er i dag regulert for 21 nye eneboliger.

Bygninger: **21**. Myre, våningshus oppført omkring 1889 av husmann og hustømmermann Fredrik Larsen Aarø (1847–1927), senere ombygget.

Nyjordsvegen, Osen, fra Istadvegen til Jernverksvegen. Veien går langs fem bruk som ble reist 1934–37 med statsstøtte gjennom Møre Landbruks-selskap. Slike felt ble ofte kalt Ny Jord, etter organisasjonen som opprinnelig gikk i spissen for nydyrkingsarbeid. Lignende felt finnes i flere av nabokommunene. Veinavnet vedtatt 1986.

Nøisomhed (Fannestrandv. 125), eiendom utskilt fra Berg. Navnet viser til den eldre danske betydningen *nøje* (hygge).

Våningshus i palladiansk 1700-talls-klassisisme oppført 1797 som landsted for amtslege Mathias Joakim Goldt (1759–1808), sidefløy mot øst oppført 1808, her lå amtmanskantoret 1808–40. Restaurert 1866–74 for konsul Bastian Width, fredet av Riksantikvaren 1923 og antikvarisk restaurert 1997 (ark. BBW, interiørark. Nils Fiske, landskapsark. Tore Aukan) som hovedkontor for Berg Jacobsen Gruppen. Restaureringen fikk Molde kommunes byggeskikkpris 1998. Kontorbygg nord på tomte oppført 1997.

Like øst for huset lå husmannsplassen Bergsgjerdet. Her lå Romsdal fogderis arreststue fra 1780 til 1822, en solid murbygning med fire celler.

Nøisomhedvegen, fra Enenvegen til Kviltorpvegen. Oppkalt 1963 etter gården Nøisomhed. Østlige del av veien ble i 1972 foreslått kalt Apollovegen.

Bygninger: **9, 11, 13, 15, 17**. Øverland brl., boligblokker med til sammen 166 leiligheter oppført 1972–73 (ark. Knut P. Bugge). – **12**. Knausensenteret, se

Nøisomhed ble bygget som privatbolig for amtslegen i 1797, og fungerte senere også som amtmannskontor. Bygget ble fredet av Riksantikvaren i 1923. (Foto: Halvor Vreim/Nasjonalbiblioteket.

→Knausen. – **34.** Bergmo omsorgssenter, oppført 1979 (ark. Knut P. Bugge). – **37, 39, 41, 43.** Øvre Bergmo brl., boligblokker med til sammen 149 leiligheter oppført 1968–69 (ark. Knut P. Bugge). – **45.** →Bergmo småkirke.

Nørstebøen, Kleive, blindvei østover fra Øygardsvegen. Navnet viser til den nordligste bøen, innmarka, til gårdene langs fylkesveien. Vedtatt 1974.

Okkupasjonen 1940–45. Annen verdenskrig gikk hardt ut over Molde sentrum, som ble fullstendig lagt i grus av en rekke bombeangrep mellom 15. april og 1. mai 1940. Kong Haakon VII, regjeringen og Norges Banks gullbeholdning oppholdt seg i byen 23.–29. april, før de dro videre til Tromsø og senere England. Kongen og kronprinsen oppholdt seg på Glomstua, hvor det kjente bildet ved →Kongebjørka ble tatt.

Tyskernes opprinnelige plan var å besette Åndalsnes, Molde og Ålesund med infanteritropper via tog fra Oslo, men denne avdelingen gikk tapt da *Blücher* ble senket i Oslofjorden. Dette kombinert med den britiske landgangen på Åndalsnes og Namsos i et forsøk på å gjenerobre Trondheim, gjorde at Hitler personlig beordret bombing av alle byer og havner i det allierte operasjonsområdet. Under det dagslange angrepet mot Molde den 29. april, slapp omkring 80 bombefly flere hundre sprengbomber og trolig flere tusen 1- og 2-kilos brannbomber over byen. Den 14. mai ble ruinbyen inntatt av en tysk okkupasjonsstyrke.

Sentrum var et ruinområde gjennom hele okkupasjonen, mens forretningene opererte fra provisoriske brakker og en stor del av befolkningen bodde hos slektninger på landet. I januar 1941 ble de valgte kommune-

styrene i Molde og Bolsøy erstattet av «byting» og «herredsting», kontrollert av Nasjonal Samling. Ved krigens slutt hadde NS 143 medlemmer i Molde og Bolsøy, hvorav 16 utgjorde den lokale hirden og ti vervet seg til SS.

Totalt var rundt 3000 tyske soldater, de fleste marinestyrker, stasjonert i byen som hadde hatt 4000 innbyggere i 1939. Det ble bygget omfattende festningsanlegg på Julneset, Vedalshaugen og i Moldemarka, og opprettet større brakkeleirer på Cecilienfryd, Utstillingsplassen, Bekkevoll, Fjærli-marka, museumsområdet, Moldegård og Fuglset, og en base for miniubåter på Kviltorp. Mange skoler og større privatbygninger ble også rekvirert av tyskerne. Det ble lagt nærmere 3400 landminer rundt byen, i tillegg til 7300 på Julsundet.

Omkring 30 personer fra Molde, Bolsøy og Veøy kommuner omkom under krigen: Sju ble drept under bombeangrepet på byen, fire falt under felttogene i Gudbrandsdalen og Nordland, ni krigsseilere omkom i utenriksfart, to personer ble arrestert og henrettet av tyskerne, tre ble drept under håndgemeng med tyske soldater og én gikk på en tysk landmine. To druknet under flukt til England, to døde i britisk og amerikansk tjeneste i utlandet og én døde i tysk tjeneste på østfronten.

Bomber faller på Torget 25. april 1940. Fire dager senere ble hele sentrum bombet.
(Foto: Kari Berggrav/Riksarkivet.)

Gartner Kristian Gjendem (1882–1965) leter etter eiendeler i bombekrateret der huset hans sto. Eiendommen har i dag adresse Øvre veg 18. (Foto: Ukjent/Romsdalsmuseet.)

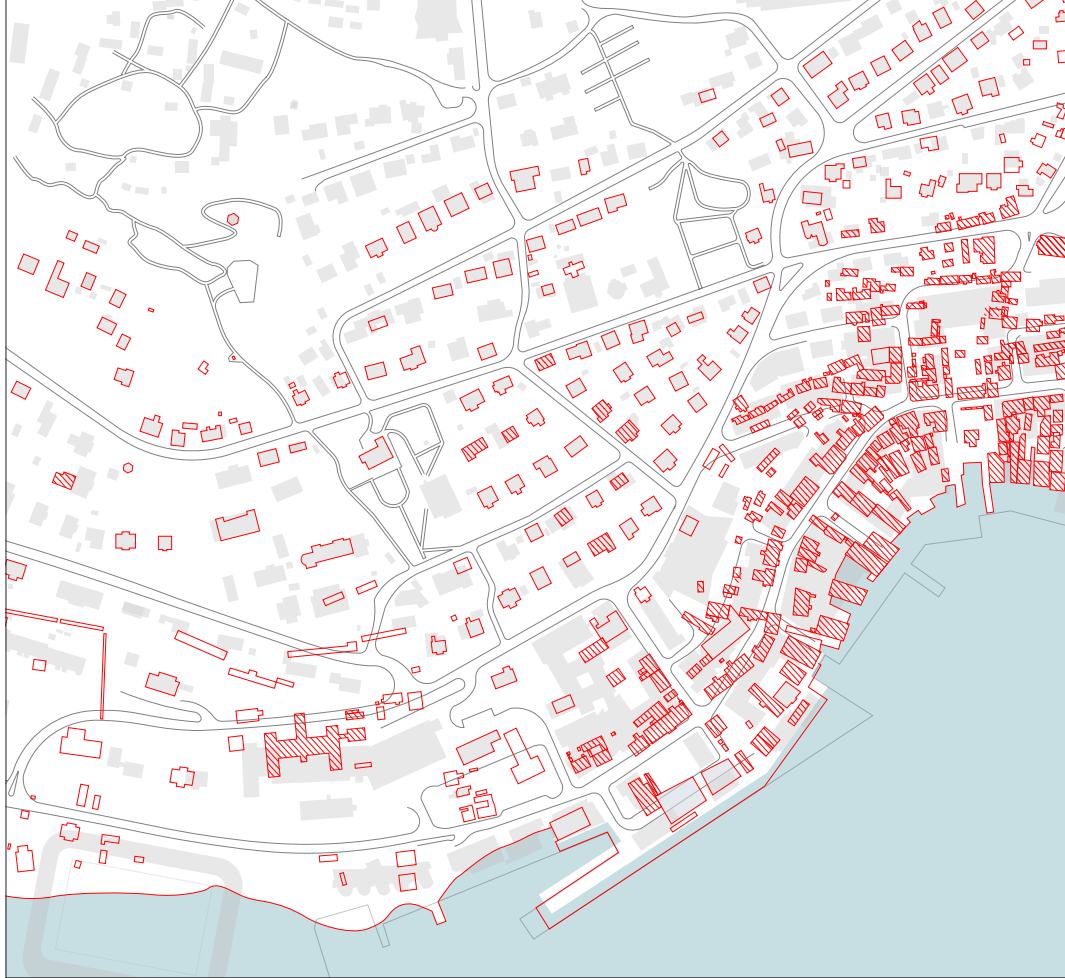
Tidlig i krigen kom til sammen elleve jøder til Nesjestranda på flukt fra det tyskokkuperte Tsjekkoslovakia. De ble innlosjert privat på Malo, prestegården i Vik og hotell Solstad. Én dro frivillig tilbake til Tsjekkoslovakia hvor han ble arrestert og drept. Fem flyktet videre mot Sverige, hvorav tre ble arrestert underveis. De gjenværende fem ble hentet av Veøy-lensmannen 16. mars 1942, og overlevert til Gestapo i Ålesund. Nora Lustig (1899–1943) og Tibor (1929–43) og Vera (1932–43) Taglicht ble gasset ved ankomst i Auschwitz, mens Robert Weinstein (1901–43) døde under tvangsarbeid i Warszawa-ghettoen.

Under okkupasjonen ble Storgata og Myrabakken opparbeidet med veidekke, vann og kloakk mens den nyopprettede etaten Brente stedsers regulering og arkitekt Sverre Pedersen arbeidet med en plan for gjenoppbyggingen. Ettersom Pedersen måtte samarbeide med tyskerne ble planen senere oppfattet som «nazi-inspirert», til tross for at den bygget på hans tidligere plan av 1937. Den ble likevel i hovedsak gjennomført, og vanligvis regnes åpningen av rådhuset i 1966 som slutten på gjenreisingsperioden.

For en detaljert oversikt over hendelser i Molde under annen verdenskrig, se tabellen.

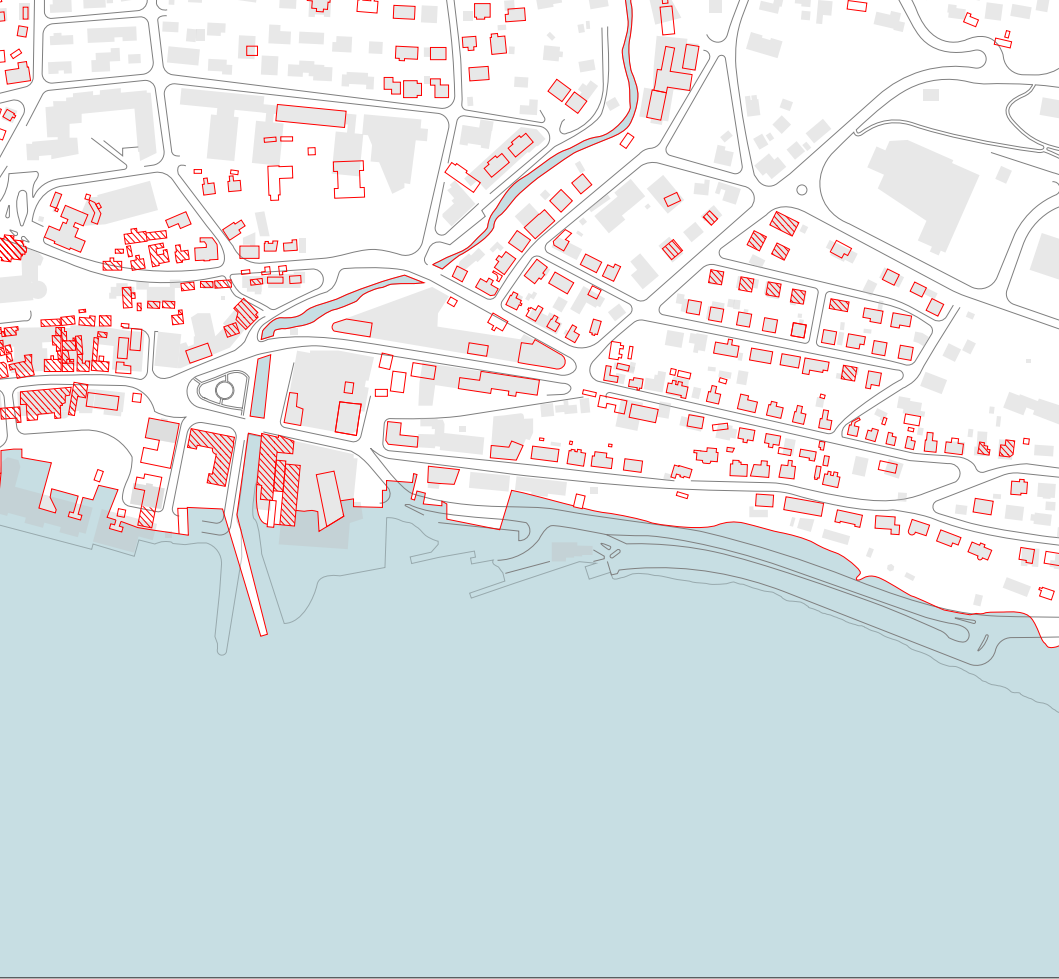
Okkupasjonen

4. april 1940	Tyske militærfly fotografere Molde.
8. april 1940	Britene minelegger deler av norskekysten for å hindre en eventuell tysk invasjon. Det legges ekte minefelt i Vestfjorden i Nordland og et falskt på Hustadvika.
9. april 1940	Tyske styrker går i land i Oslo, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim og Narvik. Alle øvrige byer er potensielle bombemål: Molde formannskap vedtar blanding og slukking av gatelys og reklameskilt, brannvesenet bygger provisoriske bomberom i flere kjellere i sentrum. Beboerne på gamlehjemmet evakueres til Kleive.
10. april 1940	Torpedobåten <i>Trygg</i> ankommer Molde fra Ålesund, og oppretter Romsdalsfjord sjøforsvarsavsnitt med ett formål: å hindre eventuell tysk landgang på Åndalsnes. En sivil vaktstyrke, «Moldevakta», opprettes.
11. april 1940	Regimentssjef oberst David Thue mobiliserer Møre Infanteriregiment, uten å ha fått kontakt med overordnede i Oslo. MRF avbryter ordinær trafikk for å bidra i trossettransporten til Setnesmoen. Torpedobåten <i>Sleipner</i> ankommer fra Hardanger, og eskorterer flere transporter inn til Setnesmoen. Skolene stenges.
13. april 1940	Seks britiske destroyere ankommer Molde. 22 tyske fly observeres på vei nordover over Sognefjorden. Kommunale kontorer stenger.
14. april 1940	De første tyske flyene viser seg over byen. <i>Sleipner</i> skyter ned en Heinkel-maskin, som går ned i Valsøyfjorden. Flyalarm monteres i skorsteinen på Bolsøy Meieri.
15. april 1940	Byen bombes for første gang, kl. 10.40. En bombe faller i krysset Amtmann Leths gate–Moldelivegen, seks bomber faller på og ved Storkaia. Målet er torpedobåten <i>Sleipner</i> . Deler av kaia og Alexandra hotell, samt et hus i Byfogd Motzfeldts gate, ødelegges. To personer skadet, deriblant en liten gutt. Kvinner, barn og syke evakueres. Bolsøy kommunekontorer flytter til Røbekk.
16. april 1940	Fylkessykehuset mottar sårede tyske fallskjermsoldater fra kampene ved Dombås.
18. april 1940	800 britiske soldater ankommer Molde, dagen etter går 1500 soldater i land på Åndalsnes. Målet er å holde Midt-Norge og på sikt ta tilbake Trondheim.
19. april 1940	Adolf Hitler personlig beordrer bombing av alle byer og havner hvor det befinner seg allierte styrker, dvs. Molde, Åndalsnes, Kristiansund, Namsos og Steinkjer.
21. april 1940	Fylkessykehuset mottar sårede britiske soldater fra bombingene av Åndalsnes.
22. april 1940	Formannskapet får praktiske problemer med å møtes, og gir fullmakt til et provisorisk administrasjonsråd på tre mann. Romsdals Fellesbank trykker nødsedler i tilfelle kontantmangel, men disse kommer ikke i omløp.
23. april 1940	Kongen og kronprinsen ankommer Molde om natten, og innkvarteres i all hemmelighet på Glomstua. Senere kommer også regjeringen og departementene, som innlosjeres på Knausen og Retiro. Dampskipet <i>Sigurd Jarl</i> blir bombet og senket mens det ligger til anker ved Bolsøya.

Okkupasjonen Molde sentrum i 1939 er tegnet i rødt, nåværende bebyggelse i grått. De skraverte byggene gikk tapt i bombeangrepet i 1940.

24. april 1940	Lastebilene med Norges Banks gullbeholdning, 49 tonn fordelt på over 1400 kasser til en verdi av 120 millioner kroner, ankommer Molde. Gullet lagres i Supergården.
25. april 1940	5–6 bombenedslag i sentrum, flere bygninger blir ødelagt ved Torget og i Myrabakken. Fire personer drept. Torpedobåten <i>Sleipner</i> utmanøvrerer et angrep fra 12 tyske fly på Moldefjorden med befolkningen som tilskuere, og får heltestatus i byen. Hendelsen blir en sterk motivasjonsfaktor gjennom hele okkupasjonstiden.
27. april 1940	10–12 bombenedslag i sentrum, flere bygninger ødelagt og Storgata sperret av brennende husrester.
28. april 1940	Over 20 bombenedslag, Festiviteten, flere bygninger i Storgata og flere bolighus i utkanten av byen ødelagt.

- 29. april 1940** Systematisk brannbombing av sentrum fra morgenen av. Mange bombenedslag også på Bjørset, i Moldelia, Gørvellalléen og Banehaugen. Nesten samtlige bygninger i sentrum ødelagt, inkludert kirka. Én person drept. Tyske fly skyter på flyktningkolonner inn Fannestrandvegen og Frænavegen. Konge og regjering holder sitt siste statsråd på Knausen, vedtar å kapitulere i Sør-Norge, og forlater byen på *HMS Glasgow* med kurs for Tromsø kl. 1. Bombingen fortsetter utover natta.
- 30. april 1940** Sporadisk bombing.
- 1. mai 1940** Måltrettet bombeangrep mot fabrikkområdet ved Moldeelva. Brunvoll, Solemdal, Helseth og Superb blir ødelagt. To personer drept. Totalt er nå 217 bygninger totalskadet, 240 delvis ødelagt og sju personer drept.
- 2. mai 1940** Alle britiske styrker trekkes ut fra romsdalsavsnittet. En gruppe tyske offiserer ankommer Molde.

Storgata ble lagt fullstendig i ruiner under det dagslange bombeangrepet 29. april 1940. Bildet er tatt østover fra Amtmann Krohgs gate sommeren 1940. Utover sommeren bygde flere forretninger brakker, eller satt nye tak på det som sto igjen av murskall. Av bygninger som fremdeles står, kan vi se Rådstua og Elvsaaesgården. Murbygget bak bensinstasjonen i midten av bildet er Kneippen. (Foto: Mittet/Nasjonalbiblioteket.)

11. mai 1940	Romsdals Budstikke kommer ut med første nummer etter bombing, trykket i Ålesund.
14. mai 1940	En tysk okkupasjonsstyrke ankommer byen.
Juni 1940	Brakkebyggingen i sentrum begynner.
Juli 1940	Byggingen av Julneset fort begynner.
20. september 1940	Sverre Pedersens nyregulering av sentrum godkjennes av Bygningsrådet.
Oktober 1940	Svenskehusene ankommer på frakteskip fra Åndalsnes, byggingen begynner umiddelbart.

NS-kulturminister Gulbrand Lunde ankommer rådstua for å delta i Moldes 200-årsjubileum 29. juni 1942, og blir mottatt av hirdfører Andreas Krohn. Feiringen ble boikottet av lokalbefolkningen. Veggene på rådstua er fremdeles svidde etter kirkebrannen to år tidligere. Lunde omkom i en bilulykke på Våge fergekai høsten 1942, Krohn fikk i 1947 ti års fengsel. (Foto: Filmavisen/Romsdalsmuseet.)

20. oktober 1940	Den 26 år gamle matrosen Knut Welle blir stukket med bajonett av en tysk marinesoldat i Reknesparken, og dør på sykehuset tre dager senere. En stor del av byens befolkning deltar i begravelsen, drapet forsterker ytterligere isfronten mellom moldenserne og tyskerne.
29. oktober 1940	Første møte i Molde Nasjonal Samling, som har vært inaktivt siden opprettelsen i 1933.
13. november 1940	14 elever og to lærere ved Molde kommunale høyere skole blir arrestert for antitysk graffiti på pultene.
18. desember 1940	Det folkevalgte bystyret holder sitt siste møte, og blir fra nyttår erstattet av et tyskopplevnt og NS-dominert «byting». Tilsvarende i Bolsøy kalles «herredsting».
Januar 1941	39 brakker blir oppført i sentrum.
16. januar 1941	NS oppnevner Olav Oxsvik til ordfører i Bolsøy, men han nekter å ta imot vervet.
18. januar 1941	NS oppnevner oberstløytnant Hans Jacob Sparre Schneider til ordfører i Molde. Han sitter som ordfører til freden.

Gjenoppbyggingen etter krigen. Reguleringsplanen ble endelig vedtatt i 1946, og det første bygget, Myrabakken 2 som kan ses til venstre i bildet med utspring mot gata, var innflyttingsklart i mars 1947. (Foto: Ukjent/Romsdalsmuseet.)

24. februar 1941	De første svenskehusene er klare til innflytting.
Mars 1941	Engelskundervisningen på skolene forbys og erstattes av tysk.
12. mai 1941	Molde folkeskole og Molde høyere skole blir rekvirert til innlosjering av tyske soldater. Undervisningen flyttes til bl.a. fabrikklokaler og bedehus.
21. juni 1941	Molde-hirden marsjerer for første gang, med ca. 30 medlemmer. Noen dager senere blir Storgata og flere husvegger overmalt med teksten «Leve kongen!» En person får 75 kroner i bot. I løpet av krigen foretar hirden flere vilkårlige arrestasjoner og fysiske avstraffelser.
6. august 1941	Radioene inndras i Molde, noe senere i Bolsøy.
August 1941	Motstandsgruppen XU opprettes i Molde, og bygger ut et avansert nettverk for å kartlegge tysk aktivitet og sende opplysninger til London. Bl.a. tok motstandsfolk arbeid på tyske anlegg og kartla bunkere og kanoner, mens bakere og meierier sammenlignet bestillinger fra tyskerleirene og beregnet antall soldater til enhver tid. Avisa V-Posten utgis illegalt for å spre nyheter fra den usensurerte London radio.

September 1941	Moldes politimester blir avsatt av tyskerne.
Oktober 1941	De første sovjetiske krigsfangene ankommer Molde, 75 mann som blir holdt innesperret i et hønhusehus på Langmyra. Ved freden inneholdt leiren 128 fanger. Et ukjent antall ble drept i løpet av okkupasjonen.
8. november 1941	NS oppnevner grosserer Endre Krohn til ordfører i Bolsøy.
16. mars 1941	Fem tsjekkosllovakiske jøder bosatt på Nesjestranda blir hentet av lensmannen og overlevert til Gestapo. Senere blir også tre andre arrestert under flukt mot Sverige. Fire blir drept i konsentrasjonsleirene.
6. april 1942	Døvstumme Marie Bjerke, 25 år gammel fra Vågstranda, blir drept av en tysk soldat på Bjørset. Omstendighetene er uklare.
10. april 1942	Sju lærere ved Molde høyere skole blir arrestert som en del av landsomfattende represalier mot lærere uten medlemskap i det NS-styrte Lærersambandet.
30. april 1942	Slakter Kåre Angel Elgenes fra Sandøy/Molde, arrestert under flukt til England, blir skutt på Trandum.
29. juni 1942	Byens 200-årsjubileum feires i NS-regi, feiringen blir boikottet av befolkningen.
31. juli 1942	Tre personer blir arrestert for produksjon av illegale aviser, to sendt til Sachsenhausen.
3. september 1942	Provokatøren Henry Rinnan ankommer Molde og infiltrerer motstandsorganisasjonene. Neste dag blir 35 personer arrestert og sendt til Falstad fangeleir. Én blir skutt, ni sendt til Sachsenhausen.
Oktober 1942	To russere rømmer fra en fangeleir i Bud, de blir innhentet og skutt i Årødalen.
16. februar 1943	Teknisk tegner Toralf Ørnulf Berg fra Molde, arrestert for illegalt arbeid 3. september, blir skutt i Falstadskogen.
Mars 1943	Nasjonalhjelpen begynner utdeling av svenskesuppe til skolebarn.
20. september 1943	En person blir drept i et minefelt på Årø.
Oktober 1944	NS-fylkesledelsen flyttes fra Molde til Ålesund.
Nyåret 1945	Tyskerne frykter en alliert invasjon, og begynner å bygge omfattende bunkeranlegg i hele landet, også i Moldemarka. Mange blir bare halvferdige.
8. mai 1945	Tyskland kapitulere. Kl. 15 ringes freden inn på kirketomta i Molde med en klokkestøpul satt opp for anledningen.
8.–16. mai 1945	77 NS-medlemmer i Molde blir arrestert av hjemmestyrkene. Disse interneres i tyskerleiren på Fjærlimarka til 1947, da de overflyttes til det nybygde Hustad fengsel. Til sammen var det 143 NS-medlemmer i Molde og Bolsøy i mai 1945.

9. mai 1945	Fylkes- og kommuneadministrasjonen fra før krigen gjenopprettes. Samtidig kjører grupper av berusede og bevæpnede tyske soldater rundt i byen og opptrer truende. Gårdbruker Peder Hustad blir skutt og drept utenfor Hotell Nobel kl. 2 om natta, omstendighetene blir aldri oppklart.
10.–12. mai 1945	Tyskerne avvæpnes og leirene låses, hjemmestyrkene overtar vaktholdet.
19. mai 1945	Norske polititropper fra Sverige ankommer Molde.
20. mai 1945	Den tyske <i>Seekommandant</i> i Molde møter med britiske styrker på destroyeren <i>HMS Mackay</i> på Storkaia, og overgir formelt sitt mandatområde til allierte styrker.
Mai–juni 1945	Tyskerne blir satt til å rydde opp minefeltene rundt byen. Ni omkommer.
29. juli 1945	Hjemsendingen av tyskere begynner, og pågår i flere måneder.
Høsten 1945	Direktoratet for fiendtlig eiendom registrerer 218 tyske byggverk i Molde og Bolsøy, som selges til kommunene og private. De fleste rives og materialene gjenbrukes. Flere tonn tysk militært materiell dumpes mellom Hjertøya og Vestnes.
26. august 1945	Haakon VII besøker Molde.

Oksestasjonen, fhv. avlsstasjon for storfe og svin på Vårtun på Fuglset, drevet av Møre og Romsdal Mjølkesentral. Stasjonen flyttet fra Gjermundnes landbruksskole til Fuglset i 1956, og hadde på det meste 19 okser som leverte over 14 000 inseminasjoner årlig. Nedlagt 1966 da man gikk over til dypfryst sæd fra et sentrallager på Østlandet.

Stasjonen lå der lagerplassen bak Felleskjøpet ligger i dag, våningshuset var oppført 1914 for gårdbruker Magnar Fuglset (1878–1971) og revet 1984.

Ola Fladmarks veg, Cecilienfryd, fra Moldelivegen til Brattlivegen. Oppkalt 1984 etter forfatter og redaktør i *Romsdals Budstikke* Ola Fladmark (1876–1946), som bodde på →Cecilienfryd.

Olaringarhaugen og **Olaringarmyra**, haug og myrområde like sør for krysset Vardevegen–Storlivegen, ca. 300 moh. Området har navn etter ringer og graver ved Molde kirke, Ola «ringer» Olssen Reknes (1765–1834), som druknet seg i et tjern her i 1834. Selve tjernet var uttørket og gjen-grodd til myr før 1920.

Ifølge folkeminnet skal han ha vært avslørt som likplyndrer, men det er en forveksling med hans etterfølger, Hans Vadbekk Bjørset, som ble frikjent for dette i 1839.

Olaussaga, planlagt vei på Kringstad, oppkalt 2011 etter saga som gårdbruker Olaus Kringstad (1880–1962) satte opp her i 1934. Se også →Lassenstien.

Olav Oksviks veg, Nordbyen, fra Frænavegen til krysset Granlia–Torbjørns veg, hovedvei mellom sentrum og Nordbyen. Oppkalt 1981 etter redaktør, stortingsmann, statsråd og fylkesmann Olav Oksvik (1887–1958) fra Stranda, som bodde størsteparten av sitt liv i Molde. Strekningen mellom Nordbyen og Øvre Granlia åpnet 1991 etter en flere år lang byggeperiode, og ble tidligere også kalt Nordbyvegen.

Ole Mathias-plassen, friområde på Bjørset, navn etter husmannsplassen til Ole Mathias Paulsen (1856–1923) fra Aukra, som lå her. Plassen var ryddet allerede i 1824, rester av grunnmuren er fremdeles synlig i skogen like sør-vest for fotballbanen.

Oljebjerget, fhv. bergknaus mot sjøen der Gideonvegen 16-18 står i dag. Navnet er først nevnt i 1918, og er trolig en bibelsk referanse. Senere skal oljeselskapet MIL ha hatt et lagerbygg her, tysk artilleristilling 1940–45. Berget ble dekket av utfylling mot fjorden i 1958.

Olsmedbakken, Sentrum, fra Krubba til krysset Romsdalsgata–Øvre veg–Frænavegen–Fannestrandvegen. Dette var trolig den gamle sjøveien fra tunet på Moldegård, som da lå lenger vest.

Bakken har navn etter smed Ola Mikalsson Aune (1730–1801), kalt Ol smed, som bodde her fra 1769 til sin død. (Ol er en eldre lokal uttale av navnet Ola.) Gatenavnet er nevnt 1788 og vedtatt 1937. Før bybrannen i 1916 var bakken ofte omtalt som bratt og tung. Etter at bebyggelsen gikk tapt

i brannen, ble gateløpet flyttet noe lenger sør og forlenget med mindre helling.

Bygninger: 1. Her lå tidligere en éne-tasjes bygning i hogget naturstein, bestående av grunnmurer oppført 1914 til en aldri fullført kinobygning. Tatt i bruk av Mindor Bolsøs trykkeri like etter brannen i 1916, revet 1999. – 8. Bolighus i nyklassisistisk stil oppført 1927 for skredder Andreas Gauseth (1898–1987).

Oltervatnet, innsjø mellom Grønli og Solliskarven, 0,43 km², 376 moh. Oppdemmet 1920 som reguleringsmagasin for Istad Kraftselskap.

Olymp, Sportsklubben, idrettslag stiftet 1937, slått sammen med Molde Friidrettslag 1971. Se →Molde Olymp.

Onsumelva, fhv. bekk som rant vest for Rådstua, langs Nye kirkebakken og over Storgata omtrent der Sættemgården står i dag. Nevnt 1751, da bare kalt «Elven». I 1799 gikk ei lita steinbru over bekken, som visstnok ble ganske stor i smeltetiden. Bekken drev den et lite kvernhus i Storgata fram til den ble lagt i rør omkring 1890.

Navn etter kjøpmann Gudbrand Onsum (1787–1856), som eide et hus like ved elva fra 1839.

Oppdølvegen, Oppdøl, fra Hjelsetvegen langs sjøen til Istadvegen. Dette var den gamle gårdsveien til Oppdøl, og følger den gamle traséen til Den →trondhjemske postvei mot Angvika. Erstattet av ny riksvei nord for Oppdølshaugen 1967, navnet vedtatt 1971.

Bygninger: I. «Forvalterboligen», oppført 1913 som forvalterbolig for Oppdøl sjukehus. Privatbolig siden 2002. – 5. «Stabburet», opprinnelig et stabbur på gården Oppdøl, ombygget 1913 til ansattebolig for Oppdøl sjukehus. – 14. Strandheim, boligblokk oppført 1975 som ansatteboliger for Oppdøl sjukehus. Senere lokaler for →Fannefjord vgs. – 70. Skjevik bedehus, forsamlingshus opprinnelig oppført 1932 som Eide bedehus. Flyttet 950 m vest 1968, i bruk til ca. 2009.

Oppdøl (gnr. 60), matrikelgård på Hjelset. Her er det funnet flintredskaper fra yngre steinalder (omkr. 4000–1800 f.Kr.) og jordbruksspor fra bronsealderen, vikingtiden og middelalderen. Gården er oppkalt etter Oppdølselva, som tidligere ble kalt Oppdøla. Første kjente bruker er en Narve på Oppdøl i 1597.

Gården var eid av Forsvaret og utlagt til kommandantbolig 1791–1872, men få offiserer bodde her. Bnr. 1 ble solgt til Romsdals amt i 1910 og utbygget til →Oppdøl sjukehus i 1913, bnr. 2 ble solgt til utvidelse av sykehuset i 1920.

Oppdølbrua, betongbjelkebru over Oppdølselva som del av Opdølvegen. 35 m lang, oppført 2021. Øst for denne står en betongbru oppført 1967 og brukar i tørrmurt naturstein etter en bru oppført 1829 som den av Den →trondhjemske postvei.

Oppdølselva, hovedelv i Oppdølsvassdraget, med et nedbørsfelt på 63,8 km² hovedsakelig fra Kloppavatnet, Lunddalsvatnet, Stangarvatnet og

Silsetvatnet, og utløp i Fannefjorden ved Oppdøl. 20,7 km, årlig tilsig i vassdraget er 119,2 mill. m³.

Elva ble tidligere kalt Oppdøla, og ga navn til gården. I dag er elva oppkalt etter gården, et vanlig fenomen. Lenger oppe kalles den Skallelva, etter gården Skalle.

Det første kjente sagbruket her er nevnt i 1604. Under den innbringende trelasteksporten til Nederland ble det drevet rovdrift på skogen, og i 1648 var skogen var uthogd og saga nedlagt. Elva ble demmet opp til kraftverk for Oppdøl sjukehus i 1913. Demningen ble sprengt under en heimevernsøvelse i 1959, men kraftverksbygningen står fremdeles like opp for Oppdølbrua.

Oppdøl sjukehus, fhv. psykiatrisk sykehus på Hjelset, åpnet 1913. Sykehuset er i dag en avdeling av Molde sjukehus, og har 27 plasser innen akutte og alderspsykiatriske tilbud. Bygningene er i skrivende stund under riving, og funksjonene vil få en ny plass i →Sjukehuset Nordmøre og Romsdal fra 2025.

Sykehusområdet tilhørte opprinnelig Oppdøl gård, som ble solgt til amtet i 1910. I 1913 ble det oppført flere bygninger, bl.a. en hovedbygning i mur med 110 sengeplasser og ansatteleiligheter i 3. etasje (ark. Sigurd Lunde), en forvalterbolig og et eget kraftverk i Oppdølselva. En kvinneavdeling ble oppført 1925 (ark. Haldor Larsen Børve), disse to hovedbygningene ble senere kalt Sentral A og B. Gårdsdriften fortsatte, dels som arbeidsterapi, og sykehuset var fram

Oppdøl sjukehus fotografert i 2017. Midt i bildet ligger de to murbygningene fra 1913 og 1925, like bak ligger «Økonomibygningen», oppført 1963 med kjøkken, maskinverksted og fyrhus. De to byggene til venstre er Paviljong A og B, oppført 1965 med 92 plasser hver. Til høyre, ved Opdølvegen, ligger «Forvalterboligen» fra 1913 med spisst møne, en garasje, og «Stabburet», ombygget 1913 til bolig for overpleieren. De eldste bygningene ble revet i 2018. (Foto: Johnny Bratseth.)

til 1984 selvforsynt med kjøtt, melk og grønnsaker. Sykehuset hadde også eget bakeri til slutten av 1950-tallet, og eget gartneri med produksjon for salg til 2006.

På sykehuset lå også →Hjelpepleierskolen i psykiatrisk sykepleie, 1969–96 og en egen pasientskole, →Fannefjord vgs., 1971–84.

De tidligere asylene hadde ikke behandling som hovedfunksjon, men derimot oppbevaring av pasienter som skulle holdes adskilt fra samfunnet. Sykehuset hadde dermed lenge preg av et eget, lukket samfunn. Fra 1948 til 1954 ble minst 120 pasienter lobotomert på Oppdøl. Fra 1960-tallet økte fokuset på arbeidsterapi, på 1970-tallet ble gjerdene revet og ettervern (oppfølging i egen bolig) tatt mer i bruk. I 1984 ble sykehuset organisert som en avdeling under Molde sjukehus, med sentralsykehusfunksjon innen psykisk helsevern i fylket. På 1990-tallet gikk flere pasienter over til tilbud i den enkelte kommune, og pasienttallet ble redusert.

Oppdøl ble i 2014 valgt som plassering for Sjukehuset Nordmøre og Romsdal. Flere av bygningene ble revet 2018–20, nybygget er planlagt ferdigstilt 2025.

Sengeplasser: 100 (1913), 350 (1935), 437 (1962), 27 (2018).

Tidligere navn: Opdøl Sindssygeasyl (1913), Oppdøl sinnssykehus (ca. 1935), Oppdøl sjukehus (ca. 1960), Molde sjukehus psykiatrisk storavdeling Hjelset (1984).

Orbakkvegen, Sekken, blindvei fra Håkon Herdebreis veg ved Reita-

berget. Gammelt stedsnavn etter treslaget or; veinavnet vedtatt 2016.

Ordfører, kommunens øverste folkevalgte tillitsperson. Ordføreren velges av kommunestyret for en periode på fire år, vanligvis fra det partiet som har fått flest stemmer ved kommunevalget. Ordføreren leder møtene i kommunestyret og formannskapet, og er kommunens rettslige representant.

Ordførerstillingen ble opprettet ved formannskapslovene av 1837, som trådte i kraft 1. januar 1838. Før dette ble byen styrt av en magistrat eller →byfogd. Molde deltok i en prøveordning med direktevalgt ordfører ved valgene i 2003 og 2007. Moldes ordførerkjede er laget av gullsmed David Andersen i Oslo, og gitt som gave til byen fra Molde Handelsstandsforening ved åpningen av rådhuset i 1966.

For en oversikt over ordførere i Molde og Bolsøy, se tabellen.

Orionvegen, Bergmo, blindvei nordover fra Amtmannvegen. Denne og 11 av naboviene ble i 1970 oppkalt etter forskjellige himmellegemer; inspirert av romkappløpet som da var en internasjonal begivenhet.

Bygninger: **3-13**. Bergsgjerdet brl., boligblokker med til sammen 100 leiligheter; oppført 1972–75 (ark. Knut P. Bugge).

Orrevegen, Råkhaugen, sørover fra Løvsangervegen parallelt med Råkhaugvegen. Navngitt 1986 i samsvar med fuglenavn-temaet i Råkhaugen. Ene- og tomannsboliger oppført 1988–89.

Ordførere i Molde kommune

1838, 1840	Tollkasserer Christopher Bernhoft Brinchmann
1839	Oberstløytnant Johan Støren Sommerschild
1841	Konsul Bastian Width
1842	Adjunkt Edvard Kraft
1843–44, 1846	Sakfører Knut Andreas Bjørset
1845, 1848, 1856	Kjøpmann Claus Jervell
1847, 1849–50, 1855, 1857	Rektor Johan Olivarius Horn
1851–53, 1865	Sorenskriver Isak Georg Dass
1854	Korpslege Christen Smith
1858, 1860, 1867	Sakfører Gunder Paulsen
1859, 1861	Kaptein Andreas Lind
1862, 1877	Adjunkt Henrik L. Sommerschild
1863–64	Kjøpmann Thorvald Johannes Owren
1866, 1868–69, 1884–86, 1891	Sakfører Ludvig Arnoldus Leth (H)
1870	Sykehuslege Frederik Christian Sand
1871–74	Overlærer Karl Frederik Feilberg
1875–76, 1887	Sorenskriver Ferdinand Nicolai Roll (H)
1878	Kjøpmann Johan B. Ræstad
1879–83	Overlærer Tobias Annæus Owren
1888–90, 1892, 1894–95	Overlærer Jørgen Lauritz Wilhelm Dietrichson (H)
1893	Telegrafbestyrer Ole Berg (V)
1896–99	Lenmann Albert Dessen (H)
1900–02	Telegrafbestyrer og redaktør Lars Nøsen (V)
1903–04	Advokat Birger Stuevold-Hansen (V)
1905–07	Grosserer Ulrich Møller (Frisinnede Venstre)
1908–10, 1914–16	Advokat Nils Hertzberg (H)
1911–13	Banksjef Lars Jacobsen (H)
1917–22	Advokat Anton Holm (V)
1923–25	Postmester Kristian Nøsen (H)
1926–27	Postmester Nils B. Elsvaas (V)
1928–30, 1941–45	Kaptein Hans Jakob Sparre Schneider (H, senere NS*)
1931–34, 1938–40, 1945	Skolebestyrer Ole Sivertsen Nås (V)
1935–37	Fabrikkeier Oscar Hanssen (H)
1946, 1948–50	Fylkeskasserer Nils B. Elvsaa (V)
1947	Brannmester Ole Aasgård (A)
1951–55	Lektor Asgaut Bore (V)
1956–59	Politioverbetjent Kåre Stokkeland (A)
1960–61, 1966–69, 1972–73	Kjøpmann Petter Pettersson (H)

1962–65, 1972–73	Klokkerdiakon Johan Skipnes (KrF)
1970–71	Skatteinspektør Olav Aksvik (V)
1974–77	Gårdbruker Wilhelm Wilkens (Sp)
1978–79, 1982–83	Fylkesagronom Asmund Fredly (KrF)
1980–81	Kontorsjef Bernt Vilnes (H)
1984–85, 1990–93, 1998–2003	Direktør Rolf Myhre (KrF)
1986–89	Ingeniør Ragnar Heggdal (H)
1994–98	Fylkestannlege Einar Øveraas (H)
2003–11	Ingeniør Jan Petter Hammerø (H)
2011–	Siviløkonom Torgeir Dahl (H)

Ordførere i Bolsøy kommune	
1838–40	Krigskommissær Hans Jørgen Synnestvedt
1841–43, 1850–51	Fanejunker Løve Sørensen Schevig
1844–45	Proprietær Lars Knudsen Hungnes
1846–49	Kaptein Ebbe Carsten Tønder Astrup
1852–53, 1860	Fanejunker Ole Andersen Aarøe
1854–57	Proprietær Wollert Danckertsen Krohn
1858–60	Proprietær Peter Anton Møller
1861–75, 1880–85	Fanejunker Thomas Talseth
1876–79, 1886–1907	Lærer og klokker Lars Hungnes
1908–19	Lærer og klokker Ole Thorvik (Frisinnede Venstre)
1919–22	Lærer og klokker Christian Johannesen (V)
1923–28, 1939–41, 1945	Kaptein Knut Kringstad (Bondepartiet)
1929–31	Løytnant og fylkesrevisor Aslak Hagen (V)
1932–36	Redaktør Mathias A. Lervik (V)
1936–39	Gårdbruker Knut Valved (Bondepartiet)
1941–43	Grosserer Endre Krohn (NS*)
1943–45	Forretningsfører Fredrik Røsberg (NS*)
1946–47, 1952–55	Skatteinspektør Ansgar Berild (V)
1948–51	Landbrukssjef Gunnar Solli (H)
1956–57	Grosserer Rolf Møller (H)
1958–59	Modellsnekker Ingolf L. Pedersen (A)
1960–63	Disponent i Møre og Romsdal Mjølkesentral Leif J. Lunder (Sp)

(*NS-ordførere hadde andre fullmakter enn ordinære ordførere, da de etter «fører-prinsippet» var oppnevnt av departementet, dvs. partiet, som enebeslutningstakere med et rådgivende «ting».)

Osbergvegen, blindvei vestover fra Skålavegen. Veien går langs Osberget ved osen av elva Røa, navngitt 2014.

Oscar Hanssens veg, Moldegård, fra Birger Hatlebakks veg til Sofus Jørgensens veg. Oppkalt 1960 etter direktør ved → Superb konfeksjonsfabrikk, ordfører og stortingsmann Oscar Hanssen (1881–1943).

Osen, grunnkrets og fhv. skolekrets ved Osvatnet, 76 innb. Både området, Oselva og Osvatnet har navn etter den smale, grunne elveosen som ligger sentralt i området. Også kalt Fanneosen og Kleiveosen. En person fra Osen kalles en osing.

Selve elveosen på 252 daa er et godt lakse- og ørretvann, vernet som naturreservat siden 2002. Her finnes et stort sett uberørt habitat og viktig overvintringsområde for flere truede arter av vannfugl, bl.a. siland, svartand, gluttsnipe, raudstilk og sangsvane.

Osen jernverk, fhv. jernverk ved Osvatnet, grunnlagt 1757 av fogd på Sunnmøre Ole Alsing (ca. 1699–1780), nedlagt 1783.

Verket gikk dårlig fra starten. Malmen måtte hentes fra Sunnmøre, og var av lav kvalitet. Det oppsto også flere konflikter mellom eieren og de lokale bøndene, som klaget til Kongen på pliktarbeidet de ble pålagt, og fikk medhold. Etter nedleggelsen kjøpte bøndene jorda, og fikk lovfestet at ingen nye jernverk skulle opprettes i Romsdals amt uten bøndenes samtykke.

I dag finnes fremdeles spredte murrester og slagghauger etter verket,

til dels overgrodd, og ved sjøen står rester av steinkaia som fremdeles kalles Malmen. Den store hovedbygningen ble flyttet til Molde, hvor den fikk mnr. 104 og brant i bybrannen i 1916.

Osen skole (Jernverksv.59), fhv. folkeskole (7–14 år). Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og omfattet da gårdene fra Aspholen til Sotåa. Skolebygg oppført 1905. Nedlagt og innlemmet i Groven skolekrets 1953.

Elevtall: 28 (1891), 17 (1950).

Oshaug Metall, metallstøperi grunnlagt 1927 i Ålesund av Jens Oshaug (1877–1960), flyttet til Molde 1932 bl.a. på grunn av samarbeid med Heimdal Motorfabrikk. Firmaet produserer fremdeles propeller og motordeler til skip. Produksjonslokaler i Grandfjæra 20 oppført 1963, senere utvidet.

Tidligere navn: Oshaug Metallstøperi (1932), Oshaug Metall (1994).

Oskar Sylte Mineralvannsfabrikk AS, mineralvannsfabrikk grunnlagt 1929 i Molde av Oskar Bernhard Sylte (1907–76).

Fabrikken produserer flere typer fruktbrus etter egen oppskrift, deriblant hovedproduktet Brus med ananassmak, som har blitt en identitetsmarkør for moldensere og romsdalinger. Fabrikken har også produsert Solo siden 1934, og er i dag medeier i merke-navnet. Gjennom tidene har fabrikken også drevet lisenstapping av produkter fra både Coca-Cola, Pepsi og Ringnes. Sylte er siden 2009 den eneste brusfabrikken i Møre og Romsdal og en av

to selvstendige brusfabrikker i Norge. Landsdekkende distribusjon siden 2017.

Produksjonslokaler i Kirkebakken 1-3 oppført 1939/47, nytt produksjonsanlegg på Årø oppført 1974.

Ansatte: 2 (1929), 60 (1974), 90 (2004), 30 (2018).

Osvatnet, innsjø innerst i Fannefjorden, 3,7 km². Vannet har et relativt stort nedbørsfelt som også dekker deler av Gjemnes. Årlig tilsig er 204,5 mill. m³. Oselva regnes som en svært god lakseelv. Innsjøen er først nevnt 1596, da kalt Fannevatnet. Her lå tidligere →Osen Jernverk.

Osvegen, fra Istadvegen til krysset Røviklivegen–Grønnesvegen. Strekningsen vest for Ullaland ble opparbeidet 1837–55, strekningen på nordsiden av fjorden tidlig på 1880-tallet. Strek-

ningen fra Oselva til Ullaland ble først opparbeidet 1930, etter at dampskipsruta ble nedlagt og gårdene her ble isolert. Traséen ble noe omlagt 1946–51, nåværende navn vedtatt 2014.

Bygninger: 1036. Ulleland Møbel- og Trevarefabrikk, oppført 1946 og nedlagt 1955.

Oterhammaren, Ørnehaugen, blindvei østover fra Ørnehaugvegen. Oppkalt 2013 etter en berghammer hvor det tidligere holdt til oter.

Overlærer Schneiders veg, Langmyra, fra Lars Dahles veg til Bastian Dahls veg. Oppkalt 1960 etter forfatter, redaktør i *Romsdals Budstikke*, adjunkt ved Molde offentlige skole og senere overlærer ved Skiens lærde skole Johan Andreas Schneider (1847–1919) fra Solør.

P

Paradiset, Nesjestranda, blindvei østover fra Hamnavikvegen. Navnet er trolig fra 1800-tallet, et vanlig navn på fruktbare eller lett dyrkede områder. (Tilsvarende er Helvetet et vanlig navn på ufruktbare eller uframkommelige områder i utmarka.) Veinavnet vedtatt 1977.

Parkvegen, fra krysset Kirkebakken–Øvre veg til Molde sjukehus. Her har det trolig gått en gårdssti mellom Moldegård og Bjørset i hvert fall siden slutten av 1700-tallet. Strekingen ble opprinnelig regnet som en del av Øvre vei. Østre del av veien ble tidligere kalt →Bjertelbakken, og utbedret til kjørevei i 1884 i forbindelse med at Reknesparken åpnet. Senere ble veien gradvis utbedret vestover etter hvert som boligområdene ble bygget ut på 1900-tallet. Veien ble da kalt Parkalléen etter Reknesparken, nåværende navn vedtatt 1937.

Denne og Julsundvegen er de eneste veiene i Molde hvor adresseringen har partall på venstre side, i motsetning til standarden i de fleste kommuner. Dette har opphav i ommatrikuleringen i 1937 da nummereringen, trolig tilfeldig, begynte med →Byehuset på høyre side av veien.

Bygninger: **4.** Parkanlegg. Her lå tidligere et treetasjes murhus i jugendstil oppført 1910 for politibetjent og

underfogd Peder Bro (1867–1916), senere kalt Legangerhuset. Kunstgalleri 1980–88, revet 1992. – **11.** Berg-rud, bolighus i sveitserstil oppført 1913 for fanejunker Mads Ellingsæter (1853–1937). Før 1915 gikk bygrensa diagonalt gjennom dette huset. Huset var registrert i Bolsøy kommune ettersom det var lavere skatt på landet. – **19.** →Villa Bjerteli. – **23.** →Stella Maris kloster. – **25.** →St. Sunniva kirke. – **35.** «Harmonien», foreningshus i nybarokk stil med pusset mur, oppført 1920 (ark. Trygve Solemdal) som bolig for tannlege Gunnar Tokle (1882–1965). Foreningshus for →Harmonien Klubbsselskap siden 1955. – **37.** Bolighus i nyklassisistisk stil oppført 1927 (ark. Trygve Solemdal) for kjøpmann Ole Gjendem (1882–1958). – **41.** Parklund, bolighus i sveitserstil oppført 1909 for den hjemvendte norskamerikaneren Gilbert Alset (1862–1944). Alset leide ut nr. 41 og bodde selv i nr. 39, som var oppført samtidig i samme stil og ble revet i 2017. Husene skal ha vært bygget som kopier av våningshuset på Alsets farm ved Volin, South Dakota. – **42.** →Chateauet. – **52.** Bolighus i nybarokk stil oppført 1916 for fiskegrosserer Sivert Halstensen (1882–1953). – **53.** Knausen, bolighus oppført 1915 for sersjant Fredrik Aarøe (1875–1957). – **54.** Aspelund, bolighus i nybarokk stil oppført 1913

(ark. Fredrik Kavli) for kjøpmann Martin Brecke (1877–1951). I hagen mot veien står et lysthus trolig oppført omkring 1880 for amtmann Ludvig Arnoldus Leth, som eide området som privat park. – **55.** Fredheim, bolighus oppført 1916 (ark. Fredrik Kavli og Lars Krogseth) for fylkeskasserer, ordfører og stortingsmann Nils B. Elvsaaas (1886–1963). – **59.** Granly, tidligere Øvre Fagertun. Bolighus oppført 1917 som fabrikklokaler for →Johs. Ottesens fiskeslukfabrikk. Tilsvarende bygning vest på eiendommen oppført 1922 og revet 2011. – **63.** Fagertun, bolighus i sveitserstil oppført ca. 1915 for kjøpmann Johannes Ottesen (1878–1943). – **65.** Bjerkely, bolighus i nyklassisistisk stil oppført 1915 (arkitekt ukjent, huset har vært tilskrevet både Trygve Solemdal og Gerhard Fischer) for trelasthandler Ole Larsen Solheimdal (1873–1957). – **69.** Solglimt, bolighus i nyklassisistisk stil oppført 1917 for trelasthandler Sivert Lønseth (1894–1979). – **71.** Øvre, bolighus i sveitserstil oppført 1918 for bankkasserer Anders Tollaas (1884–1970). – **81.** Kontorbygg oppført 1975 (ark. K. P. Motzfeldt) som sykehusapotek. Filial av Romsdals Fellesbank 1975–95, Lundavang postkontor 1975–98, legevakt 1997–2014. – **84.** →Molde sjukehus.

Pebakken, Røysan, vei fra Røysan til Julsundvegen. Bakken har navn etter Peder Olsson Sommernes (ca. 1792–1865), som ryddet en husmannsplass her i første halvdel av 1830-tallet. Det opprinnelige navnet var Pebakkan i flertall.

Veinavnet ble vedtatt i 1938, da for

strekningen som i dag heter Røysan og som lå i Bolsøy kommune. Etter at kommunegrensa ble flyttet ca. 200 m vest i 1952, byttet disse to veiene navn.

Pederstien, skogssti vestover fra Bjørset/Kvam til Meksetra. Stien ble først opparbeidet som fjøsvei av husmann Hans Pedersson Kvam (1845–1922), senere forlenget og utbedret til tursti av hans sønn Peder Kvam (1874–1939).

Pedervegen, Bjørset, blindvei vestover fra Glomstuvegen. Navn etter husmann Peder Hansen Kvam (1874–1939), som bodde på Pederplassen (nå Anev. 10), sammen med sin mor Ane. (Se også →Anevegen.) Navnet vedtatt 1963.

Pelskroken, Kringstad, blindvei sørøstover fra Djupdalsvegen. Navngitt 1985, navnet viser til Fridtjof Lervolds minkfarm som lå her 1948–80.

Per Amdams veg, fra Museumsvegen til Moldelivegen gjennom Romsdalsmuseet. Opprinnelig en del av Museumsvegen, oppkalt 1996 etter lektor og styreleder ved Romsdalsmuseet Per Amdam (1921–86).

Bygninger: **4.** →Krona.

Peter Solemdals veg, Kringsjø, nordover fra Bekkevollvegen. Oppkalt 1978 etter møbelsnekker, fabrikkeier og museumsbestyrer Peter Tønder Solemdal (1876–1963).

Pettersson, S., fhv. manufakturforretning (klesbutikk) grunnlagt 1869 i

Molde av Samuel Pettersson (1842–1923) fra Älvsborg i Sverige.

Firmaet flyttet til hjørnet av Torget i 1917, Petterssongården ble oppført her (Storg. 40) i 1947. Dette var lenge byens største varemagasin, og det første i byen med rulletrapp og selv-åpnende dører. Butikken hadde egne vindusdekoratører, og den store juleutstillingen var en lokal begivenhet.

Forretningen drev også produksjon og engrossalg av klær, konfeksjonsavdelingen ble i 1936 skilt ut som eget firma, →Høvding Konfeksjonsfabrikk. Også produksjon av barneklær under navnet Småen Konfeksjon 1946–64. Filial på Åndalsnes fra 1913, flere filialer på Nordmøre, i Trøndelag og på Østlandet på 1960- og 70-tallet. Ut-salgene ble avviklet i 2000, firmaet er etter dette et rent eiendomsfirma.

Ansatte: 95 (1950), 25 (1996).

Pinsekirken Kvam, pinsemenighet stiftet 10. desember 2000. Forsamlingshus på Kvam oppført 2008. 22 medlemmer.

Pinsemenigheten Sion Molde og omegn, pinsemenighet stiftet 27. mars 1938. Lokaler i Kometv. 7 siden 2020. Menigheten har siden 1984 drevet lokalradiostasjonen Radio PS. 381 medlemmer.

Planteskolen, eg. Statens planteskole i Molde, fhv. planteskole grunnlagt 1878 og nedlagt 1936.

Planteskolene var ikke skoler, men kommersielle gartnerier som produserte trær og busker til hager, parkanlegg og skogbruk. Planteskolen i

Molde hadde et område på 30 daa der →Svenskebyen og Kirkebakken omsorgssenter ligger i dag, hovedbygningen lå omtrent der Amtmann Hammers veg 10 står nå. Planteskolen produserte 250 000 planter i 1887, og 1 mill. i 1926. Området ble kjøpt av kommunen i 1938 og utbygget med Svenskebyen 1940–41.

Det fantes også flere mindre, private planteskoler i Molde, bl.a. i Sandvegen, Solhagen, på Kvam og på Nesje. Den første planteskolen i området ble startet i Årøhagen i 1834.

Tidligere navn: Forstvæsenets Planteskole i Molde (1878), Statens planteskole i Molde (1902).

Plassen (Gørvellpl. 1), kulturhus oppført 2012 (ark. 3XN) for Molde Kulturbygg AS (eid av Molde kommune, Moldejazz, Teatret Vårt, Bjørnsonfestivalen og Møre og Romsdal kunstnersenter).

Bygget har to konsert- og teatersaler med en samlet publikumskapasitet på 470, samt flere mindre arrangementslokaler og en kafé. Lokaler for Molde bibliotek siden 2012.

Plutovegen, Bergmo, fra Jupitervegen til Marsvegen. Denne og 11 av naboeiene ble i 1970 oppkalt etter forskjellige himmellegemer, inspirert av romkappløpet som da var en internasjonal begivenhet.

Politiet. Den eldste politimyndigheten man kjenner i Norge er lensmannen, beskrevet i kilder fra 1200-tallet som skatteinnkrever, ordenspoliti, auksjonsbestyrer, veioppsynsman, m.m. Den

første lensmannen vi kjenner navnet på i →Fanne åtting er en Olsson Otterholm, fornavn ukjent, nevnt ca. 1564.

I Molde by ble et politi organisert i 1746, og en arreststue oppført i 1750. De to første bytjenerne, Ola skomaker og Anders murer, hadde likevel mange andre oppgaver og var avhengige av frivillig hjelp ved mer omfattende saker. Senere på 1800-tallet ble det også ansatt 1–2 faste politibetjenter. I første halvdel av 1800-tallet fungerte også →borgerværningen som ordenspoliti ved behov.

I 1917 ble politiopp gavene lagt til et nyopprettet politimesterembete. Politimesteren i Molde hadde først ansvar for Molde, Romsdal og Nordmøre utenom Kristiansund, fra 1918 bare Molde og Romsdal. Navneendring til Romsdal politidistrikt 1952.

Lensmannen og politiet var lenge to forskjellige etater. Lensmannen var administrativt underlagt fylkesmannen til 1994, og hadde jurisdiksjon i Bolsøy kommune (etter 1964 kommunen utenom byen). Lensmannen utførte også enkelte sivile tilleggsoppgaver som namsoppgaver, gjelds- og brannforsikringssaker, m.m. Politiet hadde jurisdiksjon i byen, og var kommunalt til 1927 da det ble underlagt Justisdepartementet. Grensa mellom de to jurisdiksjonene gikk ved Årøelva. Molde lensmannskontor og Molde politikammer ble slått sammen til Molde politistasjon i 1997.

Før 1930 lå lensmannskontoret i lensmannens privatbolig. Senere i Villa Bjerteli (fra 1940), Breckegården (1948), «Lensmannsbrakka» ved

Politimestre i Molde/Romsdal	
1917–28	Carsten Tank
1928–1942	Per Læg Reid
1942	Karl Eliassen (konstituert)
1942–43	Arne Lunnan
1943–45	Rolf Pleym-Hanssen (konst.)
mai 1945	Odd Lassen (konst.)
1945–55	Sverre Hoém
1956–76	Thorstein Moe
1977–89	Ivar Axel Oftedahl
1989–2002	Per Bygland

Fylkeshuset (1973) og Enevegen 2a (1992–97).

Politikammeret hadde kontorer i Trelastgården (fra 1919), en tyskerbrakke ved Molde idrettspark (1946), Breckegården (1948), Fylkeshuset (1973) og Solemdalgården (1993).

Romsdal politidistrikt ble omorganisert som Nordmøre og Romsdal politidistrikt (hovedkontor i Kristiansund) i 2002, og Møre og Romsdal politidistrikt (hovedkontor i Ålesund) 2016. Molde politistasjon har i dag 101 ansatte.

Poppeloppeteateret, foreldredrevet barneteater stiftet 1984, i starten tilknyttet Teatret Vårt. Én oppsetning årlig, flere av stykkene har vært skrevet av foreldre. 27 medlemmer fra 9 til 12 år.

Post. Det norske postverket ble etablert i 1647, posten ble nå sendt med postbønder langs en fastsatt rute i stedet for med private bud. Formålet var raskere kommunikasjon innen embetsverket og militæret, men private kunne også sende brev mot å betale porto.

De første rutene gikk mellom hovedstaden og de største byene. I løpet av det neste tiåret ble det også opprettet en direkte rute mellom Bergen og Trondheim gjennom Romsdal. Bøndene på Malo og Heggenes hadde ansvar for strekningen mellom Gjermundnes og Tjelle. Rundt 1671 ble det også opprettet en siderute til amtmannen i Molde, og fra 1694 skulle det være ukentlig postgang mellom Molde og Trondheim. I praksis var denne svært uregelmessig: I 1722 klaget amtmannen over ikke å ha fått post på 2–3 måneder, og etter at Molde og Kristiansund fikk bystatus i 1742 ble det kommentert som en kjent sak i København at post fra disse byene kom senere fram enn andre byer i Norge.

I 1758 ble postgangen i Romsdal opprustet med poståpneri i Molde og ny postrute langs Fannestranda til Angvika, nå gikk posten ukentlig til Trondheim. I 1772 åpnet et postkontor med egen postmester, og trondhjemsposten gikk nå to ganger ukentlig. Etter at Den →trondhjemske postvei var ferdig rundt 1804 gikk posten til både Trondheim og Bergen to ganger ukentlig. I 1800 tok postbøndene også i bruk hestekjerre.

I 1822 åpnet en ny postvei gjennom Gudbrandsdalen, og posten gikk nå direkte fra Molde til Christiania på 4–5 dager. Fra 1868 ble posten sendt med dampskip, noe som forkortet tiden betydelig. I denne perioden ble skipene også brukt som postkontor, med egne stempler.

Det ble åpnet lokale posthus på Istad noe før 1774, Lønset i 1822,

Poståpnerier og postkontorer i Molde	
Molde hovedpostkontor	1772–
Istad	1774–ca. 1892
Lønset	1822–63
Eide	1846–97
Nesjestranda	1855–91
Sekken	1875–1998
Strande	1890–1969
Hjelset	1897–
Kleive	1897–1997
Bolsøya	1899–1996
Sekkesetra	1900–11
Grønnes	1925–62
Fuglset	1931–63
Fanneosen	1931–61
Røbekk	1969–94
Kortgarden	1951–96
Kviltorp	1972–97
Langmyra	1973–96
Lundavang	1975–98
Skjevik	1977–94
Mek	1979–97
Fylkeshuset	1985–95
Moldegård	1987–

Eide i 1846 og Nesjestranda i 1855. Mot slutten av 1800-tallet fantes posthus i de fleste bygdene. Folk hentet selv posten sin på posthuset, men senere begynte man med postlevering hjem til mottakerne. Først på Strande i 1898, og til slutt på Bolsøya i 1953. Senere ble det opprettet flere lokale postkontorer både i bydelene og rundt i kommunen, på det meste var det 13 postkontor i Molde kommune på slutten av 1980-tallet. I tillegg hadde Fylkeshuset en periode eget post-

Postveien Dombås–Molde er fremdeles synlig, delvis som bilvei, delvis som gangsti og gårdsvei.

kontor hovedsakelig for tjenestepost, og Romsdalsmuseet et historisk posthus med faktisk postbefordring, åpent om somrene siden 1975. Hovedpostkontoret lå i Telegrafgården (fra 1924),

Torget 2 (1960), Rektor Brinchmanns g. 1 (2002–08).

Post i butikk-ordningen i Molde ble først innført på Kviltorp i 1997, det finnes i dag sju butikker i byen med

postutlevering. Moldes siste postkontor, i Lingedalen, er planlagt nedlagt i september 2021.

Posthusdammen, kallenavn på den nederste strekningen av Moldeelva mellom Fossbrua og Strandgatebrua. Navn etter det fhv. postkontoret i →Telegrafgården.

Postveien Dombås–Molde, postvei som forbandt Molde og Kristiansund med hovedstaden via Dombås, åpnet 1822. Dette var en periode da Postverket bygde ut flere nye veier, spesielt på Østlandet men også til Molde og Kristiansund. Fra Åfarnes kom posten i land på Laberget på Sølsnes, og gikk til Brattstøa på Dvergsneset hvor den ble rodd over til Strande og kjørt til Molde. Veien ble vedlikeholdt av bønder som pliktarbeid frem til 1933.

En ny hovedvei ble lagt til dampskipskaia på Grønneset i 1924. Denne ble igjen avløst som hovedvei av Skåla-vegen, åpnet 1991. Deler av gamleveien finnes ennå, og er i dag delvis gangvei, delvis gårdsvei. Tre mindre brukar fra 1822 er fremdeles synlige.

Se også Den →trondhjemske postvei.

Prestegardsskogen, Røbekk, blindvei vestover fra Halsmyrbakken. Området tilhørte tidligere Røbekk prestegård. Navnet vedtatt 2008.

Presto →Molde Janitsjar.

Pålplassvegen, Fuglset, fra Fuglsetbakken til Øverlandsvegen. Oppkalt 1956 etter husmannsplassen Pålplass-

sen under Einen, ryddet av Pål Hansson (1807–79) på midten av 1800-tallet.

Pålsteinen, stor stein like utenfor marebakken på Kringstad, som er synlig ved fjære sjø og blir et farlig undervannsskjær ved flo. Navn etter en Pål på Haukabøen som skal ha kantret med båt her på vei til sin kjæreste Valborg på Kringstad. Ifølge sagnet druknet Pål, og Valborg satt ofte etter dette og sørget på en annen stor stein i flomålet, som ble svartfarget og fikk navnet Valborghetta. Sagnet er først nedskrevet av prest Christian Dick på Aukra rundt 1860, og opphavet til historien kan ha skjedd noen generasjoner før dette igjen.

Steinen ligger rett i skipsleia, og har også i moderne tid forårsaket to skipsforlis. Sist i 1952, da et marinefartøy kjørte på steinen og sank, og samtidig flyttet på steinen så den nå kun er synlig ved spesielt lav fjære.

Påls veg, planlagt vei på Kringstad, oppkalt 2011 etter Pål på Haukabøen, se over.

R

Rabben, Strande, vei fra Fannefjordsvegen til Skakketeigen. Gammelt naturnavn vedtatt 1987, en rabb er en steinete jordrygg.

Radio og tv. Den første lokalradioen man kunne ta inn i Molde var Ålesund Radio, som startet i 1924. Til tross for flere forsøk, ble det ikke opprettet noen lokalradio i Molde. I 1951 innrettet NRK et lite radiostudio i Syltebygget til bruk for journalister på oppdrag i byen, og et bemannet lokalkontor ble først opprettet i 1978.

I 1981 ble NRKs kringkastingsmonopol opphevet, og de neste årene startet flere lokalradiostasjoner i Molde: Radio PS bygget et relativt stort studio i Kirkebakken i 1984, Radio Romsdal ble drevet av *Romsdals Budstikke* og var bare i drift ett år. Norrøna Radio produserte sendingene i Ålesund, men sendte dem over senderen på Varden fra 1985. Radio FM startet i 1986 og heter i dag IFM.

I desember 1961 ble en tv-sender satt i drift på Vassfjellet i Melhus, og signalene kunne tas inn bl.a. i Nesset og på Skaret. I 1963 ble det satt opp en sender på Reinsfjellet i Gjemnes, flere av radioforhandlerne i Molde tok da inn fjernsynsapparater og gikk i mai sammen om å bygge en egen omformer på Varden for signalene fra Reinsfjellet. Denne første omformeren ble

politianmeldt og fjernet. Etter press fra ordføreren, begynte Telegrafstyret likevel i juli byggingen av en ordentlig omformer på Vardestua med en halv watts styrke. Det første prøvebildet ble sendt 5. august 1963, og kunne tas inn mellom Bjørset og Røbekk. På det tidspunktet fantes det ca. 12 tv-apparater i byen. Fra sommeren 1964 tok Varden inn senderen på Gamlemsveten i Haram. God dekning i hele kommunen fikk man ikke før i 1987, da det ble bygget en omformer på Øvre Roaldset. I 1990 fantes det ca. 8600 tv-apparater i kommunen, av disse hadde 1500 også kabel-tv.

Radio PS, lokalradiostasjon drevet av Pinsemenigheten Sion Molde siden 1984. Studio i Kometv. 7 siden 2020.

Radio Romsdal, fhv. lokalradiostasjon grunnlagt 1984, drevet av *Romsdals Budstikke* i samarbeid med Radio PS. Nedlagt 1985.

Lokalradiostasjonen → IFM het også Radio Romsdal 1992–93.

Raneshøgda, Geitnes, parallelt med Ranesevegen. Eneboliger oppført 1977–78, veinavnet vedtatt 1982.

Ranesvegen, Geitnes, blindvei til sjøen fra krysset Skålavegen–Brubakken. Navnet vedtatt 1977, eneboliger oppført 1977–78.

Rangneshuset (Fannestrandv. 77), fhv. trevilla oppført 1913 (ark. Rando Wolff) for søstrene Kaia og Bastiane Width. Kjøpt av Ole G. Rangnes 1939, kommunen 1988. Pusset opp og tatt i bruk som ungdomshus 1993, påtønt og totalskadet natt til 17. mai 1994.

Rasmussens Handelsskole, fhv. privat handelsskole grunnlagt 1937 av ekteparet Otto (1900–80) og Ester (1906–83) Rasmussen.

Skolen hadde ett- og halvårige kurs fordelt på handelsgymnas, handelsskole og reklameskole. Fagene var bl.a. bokføring, handelsrett, maskinskriving og handelskorrespondanse på norsk, tysk og engelsk. Reklameskolen ble det første året drevet som Vestlandske Dekorasjons- og Reklameskole, med fagene reklametegning og -skrift, skiltmaling og vindusdekorasjon. Den ble slått sammen med handelsskolen senere samme år.

Skolen hadde rundt 100 elever årlig fra flere deler av landet. Nedlagt 1973, etter at Granlia vgs. hadde hatt handelsfag i tre år. Skolebygget i Adjunkt Dørums g. 23 ble revet i 2006.

Rauma Bryggeri, fhv. bryggeri og mineralvannfabrikk grunnlagt 1908 ved omorganisering av det tidligere →Dahls Bryggeri.

Bryggeriet produserte bayerøl, bokkøl og pils, og ble drevet elektrisk siden 1914. Fabrikklokalene gikk tapt i bybrannen i 1916, nye lokaler i Strandg. 13 oppført 1917. Øl ble forbudt i Norge samme år, bryggeriet ble overtatt av tidl. disponert Fridthjof Zachariassen (1874–1948) i 1918 og lagt om

til produksjon av brus, limonade, saft og syltetøy. I 1930 kjøpte firmaet konkurrentene Molde Mineralvannfabrikk og Solbakken Mineralvannfabrikk. Firmaet ble drevet videre av Fridthjof Zachariassen jr. til 1957.

Tidligere navn: Rauma Bryggeri (1908), Rauma Bryggeri & Mineralvannfabrikk (1927), Romsdals Saftfabrikk hvori opptatt Molde Mineralvannfabrikk og Solbakken Mineralvannfabrikk (1930), Romsdals Saftfabrikk (1933).

Rauma Saftpresseri, fhv. saftfabrikk grunnlagt 1912 på Åndalsnes av Ole A. Eilifsen (1877–1945), flyttet til Molde 1915.

Fabrikken produserte saft, brus, syltetøy, hermetisk frukt, fruktkrem og fruktessenser. Råvarene ble kjøpt inn fra omlandsbøndene, men også produsert i egne bærplantasjer, bl.a. i Kalvehagen og en stor plantasje der St. Carolus senere ble bygget. Fabrikklokalet, oppført 1918–20, står fremdeles i Storgata 11 men er i dag fullstendig ombygget.

Fabrikken hadde vanligvis rundt 10 ansatte, men ble i børsesongen byens nest største arbeidsgiver med rundt 100 plukkere i arbeid i 1917-sesongen. Den var en av Norge største i sin bransje, og eksporterte til USA, Kina, Midtøsten og Afrika.

Fabrikken ble nedlagt 1971. Under avviklingen ble oppskriftene solgt, bl.a. er jordbærsauser i Hennig Olsens kroneis i dag laget etter Rauma Saftpresseris gamle oppskrift.

Tidligere navn: Rauma Saftpresseri (1912), Rauma Konserverfabrikk (1951).

Rauma Saftpresseris store bringebærplantasje på eiendommen der St. Carolus, Symra og Symra Park borettslag ligger i dag. Under første verdenskrig hadde presseriet rundt 100 plukkere i arbeid i sesongen, og eksporterte til flere verdensdeler. Bildet er tatt i 1918, Chateauet i bakgrunnen er nyoppført. (Foto: Ukjent/Romsdalsmuseet.)

Rauma Tidende, lokalavis for Åndalsnes og Indre Romsdal, utgitt av *Romsdals Budstikke* i Molde 1920–36. Dagsavis fra 1923.

Raumavegen, Bjørset, blindvei vestover fra Bjørsetalléen. Oppkalt 1956 etter Rauma folkehøgskole (nåvær-ende →Molde folkehøgskole). Veien sammenfaller delvis med en gårdsvei som tidligere ble kalt Tyskergata. Trolig har det bodd en tysker her, se også →Skolevegen.

Bygninger: **2-16**. →Molde folkehøgskole.

Ravnebakken, Råkhaugen, vei i en slynge nord for Bokfinkvegen. Navngitt

1981 i samsvar med fuglenavn-temaet i Råkhaugen. Eneboliger oppført 1984–85.

Refsnesvegen, Røvika, i en slynge nord for Borvikvegen. Veien følger den gamle postveien fra 1822. Oppkalt 1977 etter høydedraget på Revsneset, som igjen har navn etter et rev, en undersjøisk steinbanke. Eneboliger oppført hovedsakelig 1974–80.

Reinhold Zieglers veg, Kringsjø, blindvei vestover fra Peter Solemdals veg. Oppkalt 1978 etter oberstløytnant og museumspionér Reinhold Ziegler (1839–1918). Ene- og tomannsboliger hovedsakelig oppført 1978–81.

Reitan (gnr. 127), matrikkelgård på Skåla. Navnet kommer trolig av dialektordet *reit* (åkerlapp). Gården er trolig ryddet på en åkerlapp utskilt fra Årset i middelalderen, og har også vært kalt Årsetreitan. Første kjente bruker er en Tomas på Reitan i 1610.

Reitankråpet, fhv. →kråp på østsiden av Torget, navn etter kjøpmann Magnus Bernhard Reitan (1863–1934) som drev en kolonialhandel her fra 1898. Bortregulert under gjenreisning 1945.

Reitbakken, Skjevika, vei fra Åsvegen til Sjøvegen. Navngitt 1971.

Rekkebovegen, Bjørset, fra Sagvegen til Bjørsetalléen. Oppkalt 1966 etter Rekkebo brl. som oppførte rekkehusene her 1958–59. Disse var de første rekkehusene i byen. Borettslaget ble oppløst i 1979.

Reknes (gnr. 24), bydel og matrikkelgård i den vestlige delen av sentrum. Størstedelen av Molde sentrum ligger i dag på gamle Reknes' grunn. Tidligere strakte gården seg fra der rundkjøringa ved Moldebadet ligger i dag og inn til Moldeelva, og nordover til kommunegrensa. I dag brukes navnet hovedsakelig om området langs sjøen mellom Reknessenteret og Alexandra hotell. Denne bruken av navnet er trolig avledet av →Reknes hospital som lå her 1716–1940.

Navnet uttales *Rækknæss* eller *Rækknes*, og har på norrønt trolig vært *Rekunes*. Det viser til et tidligere nes, Rekneset, som trolig lå omtrent ved stadionområdet og senere er erodert

vekk. (Se også →Røyseneset.) Førsteleddet *rek-* kan komme av et elvenavn *Reka* (rak eller rett), men i dag er det vanskelig å si hvilken elv det eventuelt har vært; eller at neset fanget opp rekved.

Første kjente bruker er en Svein på Reknes i 1520. På midten av 1600-tallet lå tunet like vest for elvemunningen, der Storgata 56 og Rutebilholdeplassen ligger i dag. Dette tunet hadde en sentral beliggenhet ved ladeplassen på Molde, og ble i 1642 kjøpt av handelsmann Auden Ågesson, som senere ble byens rikeste mann. Senere ble gården bosted for en rekke innflytelsesrike handels- og embetsmenn.

Våningshuset, en stor toetasjes tømmerbygning fra 1600-tallet (mnr. 91), gikk tapt i bybrannen i 1916. Blant andre handelsmann Auguste Macé, klesforretningen U. Aandahl og byens første telegrafstasjon holdt til her.

Sammen med Moldegård avsto gården grunn til bybebyggelse i 1748, nærmere definert i 1823 som området sør for Øvre veg, Sandvegen og Reknes hospital. Gården hadde en seter, Audunsstølen, like sør for der Skihytta ligger i dag. Setra var nedlagt før 1723.

Generalauditør (militæradvokat) Peter Frederik Koren (1730–1793) kjøpte gården i 1775 og bygde nytt tun lenger vest, der Gørvellplassen ligger i dag (mnr. 17). I 1796 giftet Korens datter Anne Lovise seg med finnen Johan Gørvell, som overtok gården. Den ble senere delt mellom deres barn og barnebarn i familiene Leth og Gørvell.

I 1865 hadde gården tre bruk og 13 husmannsplasser med til sammen

Reknes Hovedhuset på Reknes lå der Storgata 15 og 17 står i dag. Til venstre står Gørvellgården (mnr. 6) fra 1839, til høyre Lethgården (mnr. 17d) som ble oppført 1893 for sakfører Ludvig Nicolay Leth. Begge husene brant i 1940. (Foto: Erling Birkeland/Romsdalsmuseet.)

85 innbyggere, samt ca. 1200 byboere. Mange av disse leide tomtegrunn av gården, fra 1892 fikk byboerne rett til å kjøpe sin egen tomt. Likevel hadde Reknes, i større grad enn Moldegård, allerede fra 1700-tallet solgt ut bytomter.

Leth-parten ble i 1911 kjøpt av Bolsøy kommune og utparsellert til boligbygging. Gørvell-parten ble solgt ut stykkevis til boligbygging, spesielt etter 1945. Molde kommune kjøpte den siste gjenværende utmarksparsellen i Moldemarka fra familien Gørvell-Dahl i 2002, i dag er kun Reknesholmen i familiens eie.

Gårdsdriften på hovedbruket i Storgata opphørte etter at låven brant i september 1916, det hadde da lenge vært vanskelig å drive en storgård

midt i byen. De siste gårdsbygningene i sentrum brant under bombeangrepet i 1940, og tunet ble brukt som sandtak fra 1942 og planert til parkeringsplass i 1956 (se →Gørvellplassen). Den siste bygningen på Reknes gård, et stort sommerfjøs nederst i Bekkevollvegen, ble revet i 1983.

Det forhenværende gårdsområdet har i dag 4148 innbyggere.

Reknesbanen, også kalt Træffbanen, standard elleverfotballbane nord for Moldelivegen. Hjemmebane for Sportsklubben Træff, åpnet 1954, kunstgress siden 2009.

Tribune for 300 tilskuere, →Træffhuset ble oppført 2008. Her sto tidligere en tyskerleir med flere mannskapsbrakker, revet 1948.

Reknes' eiere			
1520	Svein på Reknes		
1642–1669	Auden Ågesson		
1669–93	Audens åtte sønner og fem døtre		
1693–1703	Amtmann Iver von Ahnen	1693–1706	Sorenskriver Fredrik Olsen Messel
1703–?	Kjøpmann Nils Pedersen Assens	1706–20	Enke Archie Messel
?–1720	Amtmann Hans Hansen Nobel		
1720–27	Oberst Christian Ulrik Storm		
1727–34	Enke Helene Margrethe Storm		
1734–48	Major Hans Frederik Fitzens		
1752–75	Kjøpmann Søren Fitzens		
1775–92	Generalauditør Peter Fredrik Koren		
1792–95	Kjøpmann William Main		
1795–96	Enke Anne Lovise Koren		
1796–36	Kjøpmann Johan Gørvell		
1836–43	Enke Anne Lovise Koren		
Bnr. 1 (Gørvellparten)		Bnr. 2 (Lethparten)	
1843–54	Tollbetjent Peter Fredrik Koren Gørvell	1843–68	Enke Valborg Leth
1854–56	Adam Fredrik Gørvell	1868–1902	Sakfører og amtmann Ludvig Arnoldus Leth
1856–77	Klaus William Gørvell	1902–11	Sakfører Ludvig Nikolay Leth
1877–91	Adam Fredrik Gørvell	1911	Bolsøy kommune
1891–1915	Marie Gørvell		
1915–45	Margareta Dahl		
1945–	Reknes sameie (Dahls arvinger)		

Reknesbekken, bekk fra Grua til Romsdalsmuseet og videre hovedsakelig i rør til fjorden ved Torget. Også kalt Museumsbekken og Bjertelibecken. Bekken ble tidligere ganske stor i smeltetiden, og frem til slutten av 1800-tallet gikk den over Storgata ved Myrabakken, hvor det var ei lita steinbru og ei kornmølle. På museumsområdet er det i dag satt opp to eldre gårdskverner i bekken.

Rekneshaugen, bergknaus i →Reknesparken, 73 moh. Navn etter parken, tidligere kalt →Abelsethaugen. Paviljong i smijern oppført 1887, opprinnelig for konserter.

Reknesholmen, holme i Moldefjorden, ca. 5,6 daa, høyeste punkt 6 moh. Holmen har fra gammelt av tilhørt Reknes gård, og er fremdeles i privat eie. Radiofyrr/ILS-localizer for flyplassen oppført 1972.

Reknes-området fotografert i 1962. Området er svært forandret: Ved moloen står i dag Molde Fjordstuer og Aker stadion, og på oppsiden av veien ligger i dag Fylkeshuset. Lenger ute ser man Heimdal motorfabrikk, hvor Seilet og Moldebadet ligger i dag. (Foto: Widerøe/Romsdalsmuseet.)

Reknes hospital, fhv. leprasykehus, senere også tuberkulose- og psykiatrisk sykehus, åpnet 1716 og nedlagt 1960. Sykehuset ble opprettet ved kongelig reskript av 1713, etter initiativ fra amtmann Hans Hanssen Nobel, og drevet av Reknes hospitals stiftelse. Dette var landets andre leprasykehus etter St. Jørgens hospital i Bergen.

I starten var hospitalet kun en ren oppbevaringsanstalt for uhelbredelig leprasyke (spedalske), finansiert av innbetalte bøter i Romsdals amt. Fra 1736 drev man også behandling av alvorlig psykisk syke, fra 1794 behandling av skjørbuk og radesyke. Sykehuset ble overtatt av staten i 1855, barneavdeling åpnet 1884. Etter lepraens tilbakegang på slutten av 1800-tallet ble sykehuset omgjort til sanatorium for tuberkulosepasienter i 1897. De siste leprapasientene ble da flyttet til Reit-

gjerdet ved Trondheim, uhelbredelig tuberkulose til Vestnes pleiehjem.

Den eldste trebygningen, i to fløyer med en kirke i midten, lå der østfløyen til Fylkeshuset står i dag. Dette var uten sidestykke byens største bygning. Denne ble revet i 1862, materialene ble brukt om igjen til flere bygninger både i sentrum og innover fjorden. Prekestolen fra hospitalskirka brukes i dag i Fiksdal kirke. Anlegget hadde også en sjøbod og flere driftsbygninger, de siste ble revet i 1982 og 1983. Stabburet fra 1832 ble i 2001 gjenoppført på Romsdalsmuseet.

Et nybygg ble oppført 1856–61 (ark. Wilhelm von Hanno og Heinrich Ernst Schirmer) umiddelbart vest for det gamle: En toetasjes trebygning, 310 meter lang med to sidefløyer, 165 sengeplasser, laboratorium, operasjonssal, skolelokale, bibliotek,

Reknes hospital Pasienter ligger i friluft omkring 1910, i bakgrunnen en «kurhall» som ble brukt ved nedbør. Frisk luft, sunn mat og et regelmessig liv ble ansett som god medisin mot tuberkulose. (Foto: Narve Skarpmoen/Nasjonaltbiblioteket.)

to spisesaler og to arbeidssaler samt dampkjøkken og moderne lufteanlegg. Ved åpningen var dette Moldes største bygning og en av landets største trebygninger: Kapell oppført 1866 (ark. Friederich Spolert), ominnredet til lysbad 1921. Sengehaller/kurhaller mot Julsundvegen oppført 1897 (ark. Karl Martin Norum), senere flyttet lenger nord. Hovedbygningen brant under bombeangrepet 29. april 1940. Driften fortsatte i andre lokaler fram til Molde sjukehus åpnet i 1960.

Pasienter: 25 (1801), 165 (1861), 165 (1885), 148 (1940).

Tidligere navn: Reknes hospital for spedalske (1713), Reknes pleiestiftelse for spedalske (1855), Reknes sanatorium for tuberkulose (1897).

Reknes hospitals gravplass, fhv. gravplass på Reknes innviet 1841, nedlagt og omgjort til park 1897. Gravplassen var tilknyttet →Reknes hospital og senere også →Romsdals amtssykehus. Til sammen ble ca. 780 personer gravlagt her, de fleste var pasienter.

Gravplassen lå nord for hospitalet, der Bjørnstjerne Bjørnsons veg møter Sandvegen i dag. Likhuset, oppført på begynnelsen av 1840-tallet, ble flyttet til Øverås ved Eikesdalsvatnet i 1962.

Reknesmoloen, steinmolo øst for Aker stadion, opprinnelig oppført 1933–38. Steinen ble fraktet fra steinbruddet der Reknessenteret står nå med en liten midlertidig jernbane, den eneste i Moldes historie. Rester

av fundamentet står fremdeles som en natursteinsmur langs veien overfor Moldebadet. Moloen ble forlenget 1948 og 1961.

Ved foten av moloen står gamle Molde havnefy, oppført privat 1904. Flyttet til nåværende plassering 1957, nedlagt 1997 og restaurert til opprinnelig utseende 1998. Ytterst på moloen står Molde havnelykt, oppført 1997 og i dag drevet av Kystverket.

Reknesparken, parkanlegg mellom Romsdalsmuseet og Parkvegen, opparbeidet av Selskabet for Molde Byes Vel i 1884. Selskapet vedlikeholder fremdeles parken, som ble gitt til kommunen av grunneieren Margareta Dahl i 1936.

Området var opprinnelig utmark under Reknes gård. Etter en skogbrann i 1873 plantet eieren Adam Fredrik Gørvell (1829–91) utvalgte treslag, og festet området til byselskapet som park i 1883. Påfølgende år ble det opparbeidet stier og plener i engelsk landskapshagestil etter en plan av plante-skolestyrer Rando Wolff, med naturens uregelmessige linjer som ideal.

Fra parken har man god utsikt til →moldepanoramaet, og på slutten av 1800-tallet ble parken en turistattraksjon og anbefalt i flere internasjonale reisehåndbøker. Mange prospekter og postkort fra denne perioden er fotografert herfra.

En paviljong i smijern ble oppført på Rekneshaugen i 1887, opprinnelig for konserter. Sikteskive med moldepanoramaet først oppført 1890, utført av Reinhold Ziegler i papir og tre. Nåværende utgave i messing utført av

Asbjørn Ørjavik, installert 1999. Byste av Alexander Kielland avduket 1907, bautastein over tidligere eiere av Gørvellgården oppført 1854, flyttet hit fra Kalvehagen ca. 1919. Teaterscene i tre oppført 1998 (ark. Bengt Brandt) for Teatret Vårt.

Reknes sanatorium →Reknes hospital.

Reknesvegen, blindvei vestover fra Museumsvegen. Eneboliger oppført hovedsakelig 1957–59. Oppkalt 1954 etter gården Reknes.

Veien var opprinnelig planlagt fra Museumsvegen over Chateau-tomta til Bjørnstjerne Bjørnsons veg, men dette ble aldri gjennomført. Dette er grunnen til at adresseringen begynner på 10, husene vest i Statsråd Astrups gate hadde opprinnelig adresse Reknesvegen 4 og 6.

Rektor Brinchmanns gate, Sentrum, fra Apoteker Aas' gate til Gotfred Lies plass. Oppkalt 1937 etter rektor Alexander Brinchmann (1826–95) ved Molde middel- og realskole (nå Molde vgs.), som hadde lokaler her til 1905. Siden 1954 er gata regulert som utkjøring fra Rutebilholdeplassen.

Bygninger: I. Kontorbygg opprinnelig oppført 1954 (ark. Ivar Bjordal) for Bolsøy Meieri. Ombygget til forretnings- og kontorlokaler 1985 (ark. Kjell Kosberg). Her lå Molde hovedpostkontor 2002–08.

Retiro (Fannestrandv. 111), eiendom utskilt 1873 fra Tøndergård til skipsreder, væreier og klippfiskekspor-

Reknesparken med paviljongen, fotografert ca. 1890. (Foto:Axel Lindahl/Nasjonallbiblioteket.)

tør Christian Johnsen (1828–93) fra Kristiansund, opprinnelig fra Danmark. Eiendommen er oppkalt etter parken *Parque del Buen Retiro* («Det behagelige tilfluktssted») i Madrid: Johnsen hadde som ung arbeidet i ti år i Spania. Våningshuset, Villa Retiro, ble oppført som sommerbolig 1873–75, opprinnelig i rikt dekorert sveitserstil. Arkitekten er uidentifisert, men kan ha vært Johnsen selv. Gartnerboligen øst for hovedhuset ble oppført samtidig.

På eiendommen lå et 60 daa stort hage- og damanlegg i viktoriansk stil, utformet av senere amtsgartner i Nord-Trøndelag Edvard Theodor Thoresen. Her fantes en frukt- og bærhage i tillegg til flere eksotiske planter som japansk syress, drage-

trær og viftepalmes, og drivhus for dyrking av vindruer, fiken og andre middelhavsplanter. Utplantet bøk utgjør i dag verdens nordligste bøkeskog. Hagen hadde også en kunstig grotte og to kunstige dammer. Den største, kalt «Atlanterhavet», hadde flere øyer, fontener, svaner og italienske statuer. Parken var åpen for publikum på søndager, og var et populært tursted. En kjent anekdote forteller at Johnsen som ung sjømann på landlov i Spania skal ha blitt kastet ut av en rikmanns private park, og da bestemte seg for en dag å anlegge sin egen park, åpen for alle.

Bjørnstjerne Bjørnson besøkte villaen i februar 1877, og den skal ha inspirert beskrivelsen av herskapsboligen Skog-

Retiro fotografert i 1885. Bjørnstjerne Bjørnson besøkte konsul Johnsen her, og skrev senere at huset var «nusselig», men at det lignet litt for mye på en kake. Tårnet og det intrikate løvsagarbeidet ble fjernet under en ombygging på 1950-tallet, da det var blitt umoderne. Bildet er kolorert. (Foto:Axel Lindahl/Nasjonalbiblioteket.)

stad i fortellingen *Støv* (1882).

Dekoren på bygningene ble fjernet under en større ombygging og modernisering 1956–58. Eiendommen ble fraflyttet i 1995, bygningene er i dag i sterkt forfall. Parken ble ikke vedlikeholdt etter 1951, dammene ble tappet ned ca. 1960 og flere av alléene ble ødelagte i nyttårsorkanen 1. januar 1992. Parken ble overtatt av Molde kommune i 2005, bygningene av Planor Eiendom, innboet ble solgt på auksjon.

Sjøkanten av eiendommen ble kjøpt av kommunen i 1986 og opparbeidet til friområde, se under.

Retiro badepark, også kalt Retirostranda, Retiroparken eller bare Retiro.

Parkanlegg rundt en kunstig bukt med sandstrand, opparbeidet av kommunen 1991–97 (landskapsark. Arne Strømme). Anlegget ligger på det som tidligere var strandkanten til den gamle herskapseiendommen →Retiro. Utfyllingen begynte allerede på 1980-tallet, og består av overskuddsmasse fra utbyggingen av Nordbyen. Stupetårn oppført 2015 (ark. Kjell Kosberg).

Retirovegen, Tøndergård, fra Fannestrandvegen til Nøisomhedvegen. Ene- og tomannsboliger oppført 1956, oppkalt 1966 etter eiendommen Retiro.

Revehallen →Utstillingshallen.

Revestien, Gjerhaugen, blindvei østover fra Bevermyra. Navngitt 1984 i samsvar med dyrenavn-temaet i Gjerhaugen. (Opprinnelig navneforslag var Revekroken.) Rekkehus oppført 1989.

Rikke Flovikholms veg, Nesjestranda, planlagt blindvei nord- og vestover fra Kaptein Dreyers veg. I skrivende stund har to eiendommer adresse til veien, som er vedtatt utvidet til boligfelt med opp til 200 boenheter.

Oppkalt 2018 etter organist og motstandskvinne Rikke Flovikholm (1898–1999), som under annen verdenskrig skjulte flere jøder på flukt fra nazistene. (Se også →okkupasjonen og →Hamnavikv. 27.) Da hun pensjonerte seg i 1985 hadde hun vært organist i Søsnes kirke i 72 år, som er norgesrekord.

Risan (gnr. 98), matrikelgård og grunnkrets på Kortgarden, 182 innb. Navnet kommer av norrønt *hrís* (ris, krattskog). Første kjente bruker er en Ola i Risan i 1657.

Risan bedehus (Risanv. 184), forsamlingshus oppført 1918 for Romsdal indremisjon, drives siden 1951 av et eget styre.

Risan skole (Risanv. 179), fhv. folkeskole (7–14 år). Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og omfattet da gårdene fra Ullaland til Talset. Skolebygg oppført 1897, nybygg 1954. Det eldre bygget ble flyttet til nedsiden av veien i 1960. Nedlagt og innlemmet i Vågsetra skolekrets 1990.

Elevtall: 28 (1891), 37 (1950), 19 (1989).

Risanvegen, Kortgarden, parallelt nord for Osvegen. Dette er den gamle bygdeveien opparbeidet på 1930-tallet, erstattet av fylkesveien i ny trasé 1988. Oppkalt 2014 etter gården Risan.

Bygninger: **179**. →Risan skole. – **184**. →Risan bedehus. – **236-238**. «Nybygget», boligblokk oppført 1963 som arbeiderbolig for Kortgård Fabrikker. Oppført som erstatning for en arbeiderbolig i tre oppført 1947, som brant i 1962. – **257**. Kortgård Fabrikker, produksjonshall i betong oppført ca. 1969. – **261**. →Kortgård Fabrikker, tønnefabrikk oppført ca. 1916, utvidet 1945 og 1969. Her holdt Kortgård Treindustri til 1983–88, Kortgård Interiør 1990–95, Nor interiør 1995–99.

Rival, Sportsklubben, idrettslag stiftet 19. september 1939 på Årø, i dag med grupper for fotball, håndball, ski og volleyball. Volleyballgruppa ble opprettet ved sammenslåing med Molde Volleyballklubb (grunnlagt 1973) i 2020. Laget har siden 1992 arrangert Rival-cupen for barn og ungdom, først i håndball, fra 1994 også fotball. Rød og blå drakt. 702 medlemmer. Baneanlegg, se under.

Rivalbanen, standard elleverfotballbane sør for Årølivegen, hjemmebane for Sportsklubben Rival, åpnet 1978. Klubbhus oppført 1983, Årølia kunstgressbane åpnet 2010. Den gamle Rivalbanen (1949–70) lå der flyplassen ligger i dag.

Roaldset (gnr. 57), matrikelgård og grunnkrets på Hjelset, 257 innb.

Navnets opprinnelse er usikker, det kan komme av mannsnavnet Roald, eller norrønt *hróðr* (vidgjeten). Dette var et vanlig navn på fjell med vidt utsyn, fjellet nord for gården kan ha hatt dette navnet i norrøn tid. Første kjente bruker er en Ola Steinsson i 1597.

Roaldsetbrua, øvre, hvelvingsbru i hogd, tørrmurt stein over Roaldset-elva som del av veien Øverbygda. 15,5 m lang, oppført noe etter 1890.

Enda lenger nord finnes rester av brukar av ukjent alder. Brua, som ble ødelagt av flom trolig lille julaften 1850, skal ha vært ei enkel tømmerbru uten rekkverk hvor det ofte skjedde ulykker på glatta om vinteren.

Roaldsetlia, I. (gnr. 58) Matrikelgård på Hjelset. Navnet tyder på at gården er utskilt fra Roaldset. Gården er på 1600-tallet omtalt som Dyrryggen og Dyrilia. Første kjente bruker er en Elling i Roaldsetlia i 1646. På bnr. 3 (Roaldsetlia 53) står et spesielt hus med sammenbygd stall og boligdel. Dette er en av svært få bevarte bygninger av denne typen i vårt distrikt.

2. Blindvei nordover fra Øverbygda. Gammel gårdsvei til Roaldsetlia, navnet vedtatt 1986.

Roaldset skole (Øverbygda 260), også kalt Øverbygda skole, fhv. folkeskole (7–14 år). Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og omfattet da gårdene fra Hjelset til Roaldset. Nedlagt og innlemmet i Hjelset skolekrets ca. 1954. Skolebygg opp-

ført 1897, senere ombygget til bolig.

Elevtall: 38 (1891), 30 (1950).

Rognebærsvingen, Høgnakken, blindvei østover fra Blåbærlia. Navngitt 1995 i samsvar med bær- og plantenavn-temaet i Høgnakken, tomannsboliger oppført 1995–97.

Rognevegen, Bergmo, fra Nøisomhedvegen til Tollevegen. Oppkalt 1971 etter treslaget rogn.

Romdalvika, I. (gnr. 106) Matrikelgård på Sekken. På Bytneset mot sjøen finnes en gravhaug. Navnets opprinnelse er ukjent. Første kjente bruker er en Knut i Romdalvika i 1597. Romdalvika teglverk var i drift 1860–82, ruinen av teglovnene oppført 1865 står fremdeles.

2. Sekken, vei fra Håkon Herdebreis veg til Kvitneset og Romdalvika. Navnet vedtatt 2014.

Romemyra, Hauglegda, vei østover fra Jensgurilia. Navngitt 1987 i samsvar med bær- og plantenavn-temaet i Hauglegda.

Romold (gnr. 68 Ytre Romold og gnr. 69 Indre Romold), matrikelgårder på Kleive. Her er det funnet en pilspiss av jern fra folkevandringstiden (omkr. 400–600). Navnet kommer av norrønt *rauð*, og viser til rødfarget jordsmonn. (Den danske skrivemåten Romuld er i bruk som familienavn.) Første kjente bruker er en Erik på Romold i 1597. Gården ble delt i ytre og indre før 1608.

Romsdal, distrikt, dialektområde og fhv. →fogderi i Møre og Romsdal fylke, mellom Sunnmøre i sørvest og Nordmøre i nordøst. Molde er Romsdals største kommune og største by, og eneste by før Åndalsnes fikk bystatus i 1996.

Til Romsdal regnes kommunene Molde, Rauma, Vestnes og Aukra, samt gamle Fræna og Sandøy kommuner som siden 2020 inngår i hhv. Hustadvika og Ålesund. Tradisjonelt regnes området fra gården Brøstet i Romsdalen og ut til kysten, og fra Midøya og Harøya i sør til Stemshesten i nord.

Området har navn etter Romsdalen, det største dalføret i området, som er elvedalen langs elva Rauma fra Lesjaskogsvatnet til Isfjorden ved Åndalsnes. Områdenavnet er først nevnt i skrift som *Raumsdælafylki* i Håkon Håkonsons saga, nedskrevet omkring 1264.

Romsdal var også bl.a. navnet på et *len* fra middelalderen til 1597; en *åtting* (tilsvarende omtrent dagens Rauma kommune) fra 1300-tallet til 1821; et *prosti* fra reformasjonen til 1862 (da det ble delt i Ytre og Indre Romsdal prostier); et *fogderi* 1662–1915; og et *amt* (tilsvarende omtrent det nåværende Møre og Romsdal fylke) 1689–1919.

Romsdal Bondeblad, ukeavis utgitt i Molde august 1936–april 1937 og igjen juli–oktober 1940. Politisk uavhengig.

Romsdal Folkeblad, avis utgitt i Molde 1928–87, organ for Arbeiderpartiet i Romsdal. Først ukeavis, dagsavis fra 1935.

Avisa samarbeidet med *Sunnmøre Arbeideravis* fra 1935 og *Nordmør* i 1940. Nedlagt etter å ha mistet alt utstyr under bombingene 29. april 1940. I likhet med flere Arbeiderparti-aviser ble den forsøkt gjenopplivet som NS-kontrollert avis i oktober 1940, men ble nedlagt i protest etter 11 dager. Gjenoppstartet 1947, nå som regionavis for hele fylket. Avisa ble trykket hos *Tidens Krav* fra 1952, med unntak av 1982–85 da den ble trykket hos *Romsdals Budstikke*. Kjøpt opp av *Tidens Krav* 1986, konkurs 1987.

Avisa hadde kontorer i Folkets hus før krigen, senere Torget 2 (fra 1960), Folkets hus (fra 1974), Gammelseterlia 5 (fra 1981) og Torget 3 (1986–87).

Romsdal islamske kultursenter, muslimsk menighet stiftet 18. september 2012. Moské i Kirkeby. 1–3 innviet 2014. 651 medlemmer fra hele fylket.

Romsdals amtsskole (tilsvarende omtrent realskole eller videregående), opprettet 1877 på Nes på Kleive. 26 elever dette året. Flyttet til Eid i Rauma 1879, senere flere plasseringer i Romsdal. Navneendring til Romsdal fylkesskole 1920, nedlagt 1954.

Romsdals amtssykehus (Julsundvegen), fhv. somatisk sykehus for Romsdals amt, opprettet 1862 og administrativt underlagt →Reknes hospital til 1909.

Sykehuset ble opprettet etter at Reknes hospital lenge hadde tatt imot ikke-spedalske pasienter, på tross av liten kapasitet. Amtssykehuset var finansiert av kommunene i fylket, og

tok imot fattige pasienter som også måtte arbeide for oppholdet.

Hovedbygning i sveitserstil oppført 1862 (ark. Peter Høier Holtermann), påbygget en etasje som isolasjonsavdeling i 1893 og operasjonssal 1910. Bygget sto der plena like vest for Alexandra ligger i dag, og ble revet i 1962. Sengepost og isolasjonsavdeling oppført 1915 har i dag adresse Julsundvegen 7. Sykehuset flyttet fra Reknes til Lundavang i 1960, se →Molde sjukehus.

Sengeplasser: 30 (1861), 75 (1916), 80 (1938).

Tidligere navn: Romsdals amtssykehus (1862), Møre fylkessykehus (1919), Møre og Romsdal fylkessjukehus (1935).

Romsdals Budstikke, populært kalt «Budstikka» eller «RB», Moldes eneste og Romsdals største dagsavis. Grunnlagt 1843 av boktrykker og skuespiller Johannes Christian Lund (1810–71) fra København, som var på turné i Norge og hoppet av i Molde hvor han så potensialet for en avis. Avisen dekker i dag alle romsdalskommunene samt Gjemnes.

Dagsavis siden 1916, venstreavis siden 1882 og politisk uavhengig siden 1973. Under okkupasjonen ble RB utpekt til å være byens eneste avis, og utkom under streng tysk sensur. Avisen hadde eget trykkeri til 1974, da den ble trykket hos *Adresseavisen* i Trondheim, og igjen fra 1980 til 2006. Avisen trykkes i dag i Ålesund.

Nettavisen romsdals-budstikke.no ble lansert i 2000, adressen ble endret til rbnett.no i 2006. Avisen drev også

radiokanalen Radio Romsdal 1984–85 og Radio IFM siden 2004. Privateid til 1987, eid av *Dagbladet* til 1991, Orkla Media til 2006, Mecom til 2009, nå Polaris Media. Avisen har i dag 15 250 abonnenter og rundt 75 mill. sidevisninger på nett pr. år.

Avisen hadde kontorer i mnr. 14 (fra 1843), mnr. 73 i Kirkebakken (1884), mnr. 130 i Krubba (1913), mnr. 45 på Hestetorget (1916), Myrabakken 2 (1947) og Romsdalsgata 15 (1989).

Romsdals Fellesbank, fhv. bank grunnlagt i Molde 1927.

11. og 22. april 1940 trykket banken egne 50-kronesedler, som etter fylkesmannens vedtak skulle være tvungent betalingsmiddel i Møre og Romsdal under kontantmangelen grunnet krigshandlingene. 400 eksemplarer ble trykket, sedlene kom aldri i omløp.

Lokaler i mnr. 26 (fra 1927), Gotfred Lies plass 2 (1940), Storgata 31 (1948), Storgata 33 (1954), Storgata 42 (1983). Banken hadde 11 filialer og 129 ansatte da den ble kjøpt av Sparebank i Midt-Norge i 2005.

Ansatte: 10 (1937), 40 (1967), 129 (2004).

Romsdals Fiskevegnfabrikk, fhv. fiskeutstyrsfabrikk grunnlagt 1914 på Harøya av Karl Røsok (1877–1924).

Fabrikkens hadde utsalg i Molde fra 1919, produksjonen ble flyttet til byen i 1924. Salg av malerverer, oljeprodukter og jernvarer, fra 1931 også fullstendig rigging og utstyring av nybygde fiskebåter. Fabrikk på Torget 1 oppført 1955, fra 1968 også lokaler i Fabrikkvegen 13. Produksjonsavdelingen ble

utskilt som Rofi industrier i 1985, og flyttet til nye lokaler i Årødalen året etter. Rofi driver nå produksjon av spesialtilpassede telt, skuddsikre tekstiler og mineryddingsutstyr for FN, NATO, hjelpeorganisasjoner og andre med spesielle sikkerhetsbehov.

Tidligere navn: Romsdals Fiskevegn-fabrik (1914), Romsdals Fiskevegn-fabrikk (1965), Rofi industrier (1985), Rofi AS (1995).

Ansatte: 10 (1924), 77 (1987), 41 (2019).

Romsdalsgata, Sentrum, fra rundkjøringa ved Gotfred Lies plass til krysset Øvre veg–Frænavegen–Fannestrandvegen–Olsmedbakken. Omtrent her gikk tidligere en vei kalt →Mølleveien. Etter bybrannen i 1916 ble det prosjektert en innfartsåre her fra Fræna til bysentrum. Underveis oppsto både økonomiske og tekniske problemer (se også →Fossbrua), og etter mange forsinkelser var gata ferdig i 1927. Den ble først kalt Frænegata, ettersom den ble regnet som en del av Frænavegen, nåværende navn vedtatt 1937. Toppen av veien, og området rundt, kalles også →Bakken.

Bygninger: **1.** Bolig- og forretningsgård oppført 1962 (ark. Knut P. Bugge) for advokat Erik Aandahl. **4.** og **5.** etasje oppført 2006. – **3.** Bolig og forretningslokale i nyklassisistisk stil med jugendstilelementer, oppført 1923 (ark. Holger Chr. Hanssen) for sekretær Anton Kristian Rasmussen (1871–1947). Tidligere kalt Rasmusengården, senere Strandegården etter jernvarehandelen Alf Strande AS som holdt til her 1952–94. – **5.** Gjestestova, hotellbygning i funkisstil oppført

1947–52 (ark. Ole Lind Schistad) for Det Norske Totalavholdsselskap og IOGT. Storsalen med plass til 140 personer var mye brukt som konferansesal, utstillings- og konsertlokale. Bl.a. ble det holdt konserter her under den første jazzfestivalen i 1961. Bygget hadde også en hotell-del (Parkhotellet) med 26 rom. Hotellet og restauranten ble nedlagt 1969, bygget ble samme år overtatt av Møre og Romsdal distriktshøgskole, senere av Molde musikk-skole og Molde kulturskole. Ombygget til boliger 2019. Bygget går over to tomter, og har derfor også adresse Spolertbakken 1. – **5b.** Honningsvågkiosken, oppført 1964 for kioskinnehaver Petter Honningsvåg (1913–94). Kiosken var i drift til 1994, mobiltelefonverksted siden 2018. Her sto tidligere en mindre kiosk oppført 1947. – **7-9.** Forretningsbygg i funkisstil opprinnelig oppført 1934 (ark. Theo Volckmar) for bilforretningen Haukebø & Rødseth AS. Her var det også bilverksted og bensinstasjon. Bygget var hovedkvarter for de britiske styrkene i Molde i april 1940. **2.** etasje på bygget 1996, **3.** etasje 2009. Her lå kjøpesenteret Midt i City 1985–94, Romsdalsgården 1994–2008, bygget inn i Romsdalskvartalet 2010. – **8.** Her sto tidligere et bolighus oppført 1927 (ark. Holger Chr. Hanssen) for tømmermann Knut Fiksdal (1860–1939), revet 2007. – **10.** Her sto tidligere en forretningsbrakke på påler, oppført 1946 for Molde Sportsforretning av materialer fra en tyskerbrakke fra Reknes, brent 1999. – **11.** Kontorbygning oppført 1970 (ark. Knut P. Bugge). – **12.** Butikkbygning oppført 1940 (ark. Olav

Romsdalsgata fotografert vestover ca. 1990. Det karakteristiske funksisbygget til bilforretningen Bjarne Rødseth AS ble oppført i 1939, med et tidstypisk buet bensinstasjonstak. Elvsaas Motorcenter lå her 1983–2007. I bakgrunnen kan man se tårnet på brannstasjonen, oppført 1942 og revet 2010. (Foto: Romsdals Budstikke/Romsdalsmuseet.)

Rekdal) som bilverksted for Molde Automobilselskap. Bygget var opprinnelig tiltenkt to etasjer i funksisstil med et iøynefallende, forhøyet pilasterparti på fasaden. Grunnet materialmangel under krigen ble bare første etasje ferdig. – **14.** Bolig- og forretningsgård oppført 1955 (ark. Karl Stenersen) for Lema Vulkaniseringsverksted. – **15.** Kontorbygning oppført 1988 (ark. Knut P. Bugge) for *Romsdals Budstikke*. – **16.** Forretnings- og kontorbygg oppført 1986 (ark. BBW) for Per Solem Kontormaskiner. – **18.** Bolig- og forretningsgård oppført 1933 for Anton Malmedal (1881–1958). – **20.** Bolig- og forretningsgård oppført 1931 for lagerformann Louis Honningsvåg

(1895–1987). Senere serveringssted under flere navn: Najaden Mat & Vinhus (åpnet 1982), Restaurant Toscana (1989), Restaurant Season (2009). – **21.** Forretningsbygg i funksisstil oppført 1939 (ark. Olav Rekdal) for bilforretningen Bjarne Rødseth AS. Bygget inn i Romsdalskvartalet 2010. – **22.** Bolig- og forretningsgård oppført 1936 (ark. trolig Normann Haug) for søstrene Helga, Anna og Emilie Halvorsen.

Romsdalshalvøya interkommunale renovasjonsselskap IKS (RIR), renovasjonsselskap stiftet 1. januar 1984, eies i fellesskap av Molde, Rauma, Aukra, Hustadvika og Gjemnes kommuner. Averøy kommune gikk ut av

Romsdalslån Eksempel på en godt bevart romsdalslån på Strande. Sveitserstil-dekoren fra rundt 1900 på vindusinnrammingen er også typisk. (Foto:Anders Kvernberg.)

selskapet i 2000.

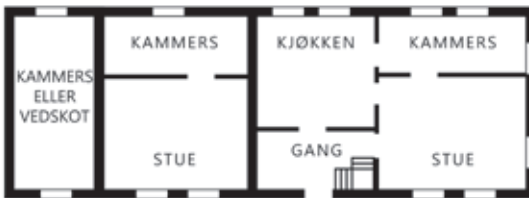
Selskapet har i dag 30 ansatte, og eget deponi og avfallsmottak i Årø-dalen. I dag gjenvinnes det meste av av-fallet, og sendes ut av byen som råstoff.

Romsdalslån, eldre bygningstype ut-bredt i Romsdal fra tidlig på 1800-tallet til sveitserstilen ble dominerende om-kring 1900. Ordet kommer av tysk og betyr «langstrakt hus». Navnet er et nyere fagbegrep, tradisjonelt har man i Romsdal bare kalt bolighus *staue* (stue).

Byggene er en variant av trønder-låna, også kjent fra Nordmøre og til en viss grad Gudbrandsdalen: Typisk langstrakte bygg i to etasjer med gang på tvers og flere rom til sidene, laftet på tørrmurt grunnmur og kledd med

stående panel. Ofte en liten stein-kjeller; soverom på loftet og torvtak. Opprinnelig doble, smårutete vinduer. Typen er en krysning mellom eldre, lokal byggeskikk og europeisk-inspi-rert empirestil som kom til byene mot slutten av 1700-tallet.

De fleste romsdalslånene fikk sin nåværende form etter midten av 1800-tallet, og spesielt etter at jord-skiftet skjøt fart omkring 1860. Det er som regel vanskelig å fastslå et nøyaktig byggeår. Delvis fordi mange brantakst-protokoller er tapt, men hovedsakelig fordi disse flergenerasjonsboligene ble utvidet i lengden etter behov og over lange tidsrom. Husene var også rela-tivt enkle å demontere og flytte, både lengre og kortere avstander. Under flytting ble husene gjerne også utvidet.

Romsdalslån Typisk utvidelse av en lånbygning over tid. (Illustrasjon: Ole Lind Schistad.)

Flere lånbygninger har begynt som enkle røykstuer på husmannsplasser, og ble gradvis utbygd til større våningshus på etter hvert selveide gårdsbruk.

I dag står det omkring 80 romsdalslåner i gamle Molde kommune. Bygningstypen var også vanlig i byen fram til midten av 1800-tallet.

Romsdalsmuseet, regionmuseum for romsdalskommunene, grunnlagt 1912 av Romsdals Landmandslag, Romsdal Ungdomssamlag og Selskabet for Molde Byes Vel. Opprinnelig kalt Romsdals bygdemuseum, nåværende navn siden 1930.

Friluftsmuseet i Molde åpnet i 1928, og består av 47 bygninger fra perioden

1588–1949. Museet administrerer også →Holmarka besøksgård, →Chateauet i Parkvegen, →Veøy kirke og prestegård, →Fiskerimuseet på Hjertøya, Bud kystmuseum med Ergan kystfort, Nesset prestegård, Konfeksjonsmuseet i Isfjorden og gårdene Løvikremma på Gossen og Steffågården på Husøya. Museet forvalter for øvrig en betydelig samling av gjenstander, fotografier, litteratur og arkivmateriale.

Museet har siden 1935 utgitt årbøker med kulturhistoriske artikler, og administrerer siden 1968 Romsdalarkivet med formål å bevare lokalt arkivmateriale fra bl.a. foreninger, bedrifter og privatpersoner. Romsdalsmuseets leikarring, stiftet 1928, demonstrerer romsdalsk folkemusikk og folkedans for turistgrupper. Bunadsavdelingen opprettet 1983 produserer romsdalsbunader for salg. Administrasjonsbygget →Krona (Per Amdams v. 4) åpnet 2016.

Romsdalsmuseets venner, venneforening stiftet 26. mars 1990 med formål å støtte og stimulere Romsdalsmuseets arbeid. Foreningen organiserer dugnad på museumsområdet og står for drift av Holmarka besøksgård. 574 medlemmer.

Romsdal sogelag, historielag for romsdalskommunene stiftet 25. august 1921. Laget har siden oppstarten utgitt årsskrift med lokalhistoriske artikler, samt et stort antall bøker med lokalhistorisk tema. 850 medlemmer.

Romsdals praktiske Landhusholdningsselskab, fhv. forening grunnlagt

1776 i Molde for å fremme moderne landbruksmetoder; oppløst 1883.

Initiativtaker var amtmann Even Hammer; senere primus motor var amtmann Hilmar Meincke Krohg. Foreningen sto bak flere allmennyttige tiltak, bl.a. utdeling av frø og opplysende pamfletter til bønder; skuddpremie på rovdyr; utprøving av forskjellige potettyper og dreneringsmetoder, m.m. Foreningen sto også bak plantingen av Fannestrandsalléen.

Romsdalspressen, avis utgitt i Molde juni–juli 1945 som et midlertidig samarbeid mellom *Romsdals Budstikke*, *Romsdal Folkeblad* og *Fylket*.

Lignende fellesaviser kom ut flere steder i landet i månedene etter krigens slutt, mens redaksjonene kom i orden igjen med lokaler, utstyr, ansatte, osv. *Romsdal Folkeblad* og *Fylket* hadde vært nedlagt av tyskerne siden hhv. 1940 og 1942, *Romsdals Budstikke* hadde eget trykkeri men hadde vært underlagt tysk sensur.

Romsdals Tidende, Høyreavis utgitt i Molde 1892–1916. Utkom 2 ganger ukentlig.

Romsdals Uldvarefabrik, fhv. tekstilfabrikk grunnlagt 1909 i Molde av Theodor Berg (1878–1965) og Anton Tolaas (1880–1949), nedlagt 1961.

Fabrikken lå i Fabrikkevegen 13, og var opprinnelig ullspinneri og shoddyfabrikk (ullproduksjon av opprevne tøyyfiller), senere produksjon av ferdige tekstiler og tepper. Eget vannkraftverk i Moldeelva oppført 1909, som også solgte overskuddsstrøm til private.

Bybrannen i 1916 startet på ullvarefabrikken.

Ansatte: 28 (1920), 20 (1960).

Romsdal ungdomsskole, fhv. privat ungdomsskole (8.–10. trinn) opprettet 2003 av Nordmøre og Romsdal Indremisjon. 14 elever i 2012, utvidet 2013 til barne- og ungdomsskole med navnet →Molde Friskole.

Romsdal videregående skole (Langmyrv. 83), videregående skole opprettet 1962 med navnet Romsdal yrkesskole for handverk og industri.

Skolen har yrkesfaglige utdanningsprogram, hovedsakelig innen tekniske fag, samt studieforberedende program innen idrettsfag, innovasjon og ledelse og påbygging til studiekompetanse. Skolen hadde på 1970- og 80-tallet også egne yrkesfaglige program for bl.a. frisør, konfeksjonsskredder, barnepleier og datateknikk.

Skolebygg oppført 1962 (ark. Bjørn Ljungberg), 1989 (ark. BBW) og 2020 (Hus Arkitekter). Navnebytte til Solbakken vgs. 1976, nåværende navn fra 1978. Samlokalisert med Granlia vgs. 1989, slått sammen med Granlia 1993, Kviltorp vgs. 1994 og Nesjestranda vgs. 2001.

Elevtall: 184 (1970), 797 (2000), 789 (2019).

Romsdølen, ukeavis utgitt i Molde 1912–15. Organ for arbeiderbevegelsen i Molde og omegn, fra 1913 Molde Arbeiderparti. Overveiende politisk stoff, en del lokalt. Trykket i Mindor Bolsøs trykkeri, inngått i →*Folkets Ret* 1915. Redaktør Olav Oksvik.

Roseby, kjøpesenter i Lingedalen med 73 forretninger og til sammen rundt 600 ansatte, fordelt på fem bygg med til sammen 36 000 m² salgsflate. Senteret ble bygget av Berg-Jacobsen Gruppen, åpnet 1987, og eies siden 2009 av Thon Eiendom.

Eierne startet i 1984 Rabatten Stormarked, med fire forretninger innen dagligvare, konditori, blomster og tekstiler. Butikkene lå i de gamle lokalene til Lingedal Auto, der parkeringshuset står nå. I 1987 ble lagerhallen til Romsdal Engros (oppf. 1964) ombygget til kjøpesenter med plass til 40 butikker, senere utvidet flere ganger.

Bygninger: Roseby Midt (Moldegårdsv. 5) opprinnelig oppført 1972 som verksted og lager for Lønsethagen Elektro-Diesel AS, også butikklokaler og postterminal. Dette var, sammen med Skien, en av Norges to første sorteringssentraler for post. – Roseby Vest (Frænav. 16) oppført 2009. Her sto tidligere Godssentralen, oppført 1960 og revet 2006. – Roseby Øst (Fannestrandv. 49b) opprinnelig oppført 1967 som verksted for for Wiigs Maskinforretning, butikklokaler siden 1994. – Roseby Nord (Lingedalsv. 9) oppført 1977 for rørleggermester Rolf Knutsen, butikklokaler siden 1997.

Rosenes by, tradisjonelt kallenavn på Molde, som viser til de mange hagene i den gamle trebyen før bombeangrepet i 1940. Rundt 1900 fantes det minst 25 hager og mindre, private parkanlegg langs Storgata, disse hadde riktignok flere slags vekster og ikke bare roser. Denne hagekulturen var formodentlig en tradisjon som kom

Roseby fotografert omkring 1990. Bygget er senere utvidet og ombygget en rekke ganger. (Foto: Romsdals Budstikke/Romsdalsmuseet.)

til Molde med embetsmennene på 1600-tallet og senere ble utbredt i de mange småhagene i byen, hjulpet av byens relativt gunstige klima.

Andre kallenavn som spiller på samme fenomen er «Blomsterkranset Molde» («Moldesangen», omkring 1860), «Blomstenes by» (Bjørnstjerne Bjørnson, 1878), «En sydlandets have» (Kristofer Randers, 1887) og «The Garden of the North» (den britiske forfatteren Harold Simpson, 1912).

Når begrepet oppsto er usikkert, men den særegne hagekulturen i byen er omtalt allerede på slutten av 1700-tallet. I 1885 var begrepet «rosenes by» innarbeidet og velkjent. Det ble videre spredt gjennom aktiv bruk i markedsføring overfor turister, spesielt hotell Alexandras tradisjon med kanonsalutt og utdeling av rosebuket-

ter ved skipsanløp fra og med sommeren 1896. På denne tiden ble det sagt at hele byen skal ha luktet roser om kvelden, og rosene skal tidvis ha stått i blomst helt til jul.

Flere rosetyper var utbredte i Molde, bl.a. *Maiden's Blush*, en hvitblomstrende buskrose som har vært dyrket i Norge siden 1700-tallet, *Madame Plantier* eller *Albarose*, en hvitrosa buskrose først foredlet i Frankrike i 1835 og senere utbredt i Europa, og *Louise Odier*, en rosa-lilla buskrose først foredlet i Frankrike i 1851. I 1963 ble det også dyrket fram en kommersiell roseart ved et gartneri i Tyskland som fikk merkenavnet «Molde».

Siden gjenreisningen etter 1945 har det jevnlig oppstått debatt om hvorvidt det nye Molde har videreført rosetradisjonen.

Rottedungen, fhv. kommunal søppelplass på Moldegårdsleira, der →Glamox ligger i dag. Det hadde foregått søppeltømming her lenge da Molde renholdsverk overtok ansvaret for søppelbrenning og kalking på området i 1923. Utover 1930-tallet ble det bygget flere boliger i nærheten og protestene økte, dermed ble området prosjektert som industriområde. I 1956 ble deler av søppelplassen planert med fyllmasse fra utbyggingen på Fuglset, og Glamox ble oppført på stedet. Tømming foregikk likevel fram til nytt kommunalt forbrenningsanlegg sto ferdig i Årødalen 1965.

Rotvoll, gård utskilt fra Kvam 1844. Våningshus oppført 1843, påbygd mot øst 1939 (ark. Olaus Kosberg), bryggerhus fra omkring samme tid.

Rusketeigen, Strande, blindvei nord for Fannefjordsvegen. Teigen tilhørte tidligere husmannsplassen Rusket under Strande. (Et rusk eller en rusketeig er en udyrket jordlapp med krattvokst.) Veien het først Brattbakken, dette ble i 1988 etter beboernes ønske endret til nåværende navn.

Bygninger: 3. →Strande bedehus.

Rutebilholdeplassen, til daglig kalt «Bussholdeplassen», byens rutebilholdeplass med rutebilstasjon i Hamneg. 35.

Etter over 20 års debatt, ble området utlagt til rutebilholdeplass 1949 og ferdig opparbeidet 1954. Andre foreslåtte plasseringer var Høstmarkhagen, Torgkaia, og Gørvellplassen. Området ble også lenge vurdert som

kombinert rutebilholdeplass og fergeleie.

Nåværende utforming 1995 (landskapsark. Arne Strømme). Steinmuren mot nord består av bolsøystein fra grunnmurene til gymnastikkbygget på →Elvebakken skole og →Rangneshuset på Fuglset.

Rypevegen, Fuglset, blindvei vestover fra Fuglsetvegen. Denne og tre av naboviene ble i 1970 oppkalt etter forskjellige fuglearter. Eneboliger oppført hovedsakelig 1974–84.

Røa, tidligere også kalt Geitneselva og Storelva, hovedelv i Røavassdraget med et nedbørsfelt på 46,1 km² hovedsakelig fra Trollvatnet og Skålvatna, og utløp i Karlsøyfjorden ved Geitnes. Elva er 17,4 km lang, årlig tilsig i vassdraget er 70,2 mill. m³.

Navnet viser til vannets tidvis rødbrune farge grunnet jernmalm i grunnfjellet. Et myrområde på 907 daa, ca. 3 km opp i elva, ble vernet som naturreservat i 1996.

Røbekk (gnr. 36), bydel og matrikkelgård på Fannestranda. Navnet kommer trolig av Røbekken, som igjen har sammenheng med rødfargede avsetninger fra myrmalm.

Første kjente bruker er en Margrete på Røbekk i 1597. I 1860 ble bnr. I kjøpt som prestebolig, i 1865 hadde gården fire bruk og ni husmannsplasser med til sammen 61 innbyggere. Røbekk kirke ble oppført 1898. Gården ble utbygget med boliger fra 1950-tallet, flere boligfelt oppført på Øvre Røbekk fra 2007.

Røbekkhagen, blindvei sørover fra Fannefjordsvegen. Oppkalt 2014 etter gården Røbekkhagen, utskilt fra Røbekk 1924.

Bygninger: **2.** Gamle Røbekk menighetshus, oppført ca. 1900 som kirkestue, dvs. oppholds- og spiserom for langveisfarende i tilknytning til kirkestallene. Utvidet mot øst og vest 1936 og tatt i bruk som menighetshus og kommunearkiv, senere også lokaler for Bolsøy folkebibliotek. Deler av kommuneadministrasjonen for Bolsøy og Molde kommuner holdt til her i april og mai 1940. Kirkestaller vest for bygget oppført ca. 1900, revet på 1960-tallet.

Røbekk kirke (Fannefjordsv. 191), langkirke i nygotisk sveitserstil (ark. Gabriel Smith), innviet 30. september 1898. 290 sitteplasser og galleri, altertavle av Conrad Valeur (1897). Kirkesenter oppført 2017, med altertavle av treskjærer Trond Fiske (2001) som tidligere hang i Bergmo småkirke.

Som hovedkirke i Bolsøy prestegjeld og sognekirke for Bolsøy sokn, har den i administrativ sammenheng også vært kalt Bolsøy kirke. Den må ikke forveksles med fhv. →Bolsøya kirke.

Røbekk kirkegård, kirkegård ved Røbekk kirke, innviet 1901 og senere utvidet flere ganger: Moldes hovedgravplass siden høsten 2018. Uthus med toaletter, redskapsrom og bårerom oppført 1960 (ark. Knut P. Bugge).

Muret gravkammer for statsråd Hans Rasmus Astrup (1831–98) oppført 1951 som kopi av et eldre privat gravkammer, opprinnelig opp-

ført 1899 ved sjøen på eiendommen Kviltorp. Rester av det opprinnelige kammeret finnes bak hytte nr. 33 på Kviltorp Camping. Porten og kjettinggjerdet er originalt, her ligger i dag 15 personer fra Astrups familie.

16 tyske krigsgraver ble flyttet herfra til Havstein krigskirkegård ved Trondheim i 1955.

Røbekklia, Røbekk, blindvei vestover fra Halsmyrbakken. Navnet vedtatt 2008, ene- og tomannsboliger oppført fra 2018.

Røbekk prestegård (Fannefjordsv. 205), våningshus oppført 1840 for sorenskriver Jens Christopher Delphin (1795–1873), østre del ble flyttet hit fra Hovdenakken. Borgstue oppført 1839. Eiendommen ble kjøpt som prestebolig for Bolsøy prestegjeld i 1860. Modernisert flere ganger, senest 1991.

Røbekkvegen, Røbekk, fra Myrvegen til Skoglia. Oppkalt 1966 etter gården Røbekk. Eneboliger oppført 1954–62.

Rødhusdammen, fhv. dam i Molde-elva, like ved toppen av Fagerlivegen. Demningen og et rødmalt trehus ble oppført 1897 som vanninntak for Molde vannverk. Nedlagt 1931, huset ble revet etter krigen. Deler av demningsmurene kan ses fremdeles.

Rødstrupevegen, Råkhaugen, parallelt øst for Måltrostvegen. Navngitt 1981 i samsvar med fuglenavn-temaet i Råkhaugen. Eneboliger oppført 1982–83.

Nr. 32 var det første innflyttingsklare huset i Nordbyen, tatt i bruk i februar 1982.

Rødt Molde, lokallag av Rødt stiftet 2. mars 2019. Partiet fikk 2 % av stemmene ved valget i 2019, og én av 59 representanter i kommunestyret. 32 medlemmer. Valghistorikk, se innledningsartikkelen.

Røravegen, Skjevika, blindvei nordover fra Hungnesvegen. Ei rør er et eldre dialektord for en bakkekant. Navnet vedtatt 1972.

Røsberg (gnr. 64), matrikelgård på Kleive. Her er det funnet en flintøks og et uidentifisert steinredskap fra yngre steinalder (omkr. 4000–1800 f.Kr.). Navnets opprinnelse er usikker, men kan komme av norrønt *ref* (dyret rev) eller *hross* (hest), eller dialektordet *røst* (en liten skog). Første kjente bruker er en Askjell på Røsberg i 1597.

Røsbergvegen, Røsberg, blindvei fra Istadvegen opp Røsbergdalen. Gamle gårds- og setervei til Røsberg, navnet vedtatt 2014.

Røvik (gnr. 14), matrikelgård og bygd på Skåla. Her er det funnet gravrøyser, flintredskaper, beinrester, keramikkskår og ett intakt leirkar fra eldre jernalder (omkr. 500 f.Kr.–550). Flere gravrøyser ble også fjernet på 1800-tallet, en halv røys står igjen nord for naustene på Revsneset. Navnet ble tidligere uttalt *Rævikja*, og kommer av elvenavnet Røa. Første kjente bruker er en Eirik i Røvik i 1520.

Gården utviklet seg til et bygdesentrum fra ca. 1850. Bygda var opprinnelig regnet som en del av grenda →Vågane, men etter at Røvik skole ble oppført 1894, Røvik sokn ble opprettet 1896 og Røvik kirke oppført 1905, ble navnet Røvik mer vanlig.

Røvikhagen, Røvika, blindvei vestover fra Skålavegen. Navn etter bruket Røvikhagen, utskilt fra Røvik 1907, veinavnet vedtatt 2014.

Bygninger: **12.** Røvikhagen. Våningshus oppført omkring 1860, fabrikkbygning i tre oppført 1932 for Røvik Karosserifabrikk, se under.

Røvik Karosserifabrikk, fhv. fabrikk grunnlagt 1932 av Ivar Røvik (1897–1976), opprinnelig som Røvik Møbel og Karosseri, kun karosserifabrikk fra 1946.

Fabrikken holdt opprinnelig til på låven på Røvik, fra 1933 i eget bygg som fremdeles står intakt med maskiner og utstyr. Det ble tilsammen produsert ca. 150 busser, de første i tre og fra 1938 i stål. Samtlige karosserier ble designet av Ivar Røvik selv etter kundens ønske. Produksjonen avtok etter 1960, nedlagt 1973.

Fabrikken var den første karosserifabrikken i Romsdal, og suksessen førte til at det etter hvert ble etablert fire andre karosserifabrikker i området: Brødrene Solheimdal (1938), →Bussbygg (1947), Istad Karosseri- og Trevarefabrikk (1947) og Brødrene Borvik Karosseriverksted (1950).

Røvik kirke (Kyrkjev. 1), sognekirke for Røvik og Veøy sokn. Langkirke i

Røsborg på Kleive var et typisk mellomstort gårdstun, med en upanelt romsdalslån vendt mot sør og driftsbygninger spredt omkring. Låven fra 1896 står fremdeles, lånbygningen som hadde inskripsjoner fra 1799 ble revet i 1986. (Foto:Widerøe/Romsdalsmuseet.)

sveitserstil, innviet 13. desember 1905 (ark. Gabriel Smith, byggm. Erik P. Sylte). 168 sitteplasser og galleri. Kirkeklokker fra 1827 og 1855, altertavle og prekestol av treskjærer Per Knutsson Kjørsvik (1730), alt tidligere inventar fra →Bolsøya kirke.

Røviklivegen, Skåla, fra krysset Grønnesvegen–Osvegen gjennom Solemdalen til krysset Kyrkjevegen–Lauvåsvegen. Veien går fra gammelt av over Røviklia, navnet vedtatt 2014.

Veien gjennom Solemdalen ble opparbeidet 1837–52, og ble tidligere kalt Solemdalsveien. Traséen ble noe lagt om 1980.

Røvik skole (Skålav. 905), fhv. folkeskole (7–14 år). Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og omfattet da gårdene fra Brokstad til Hovdenakken. Nedlagt og innlemmet i Vågsetra skolekrets 1970. Skolebygg oppført 1894 og 1917, revet 1992 etter omfattende skader i nyttårsorkanen.

Elevtall: 37 (1891), 46 (1950), 43 (1970).

Røysa, den eldre stavemåten *Røisen* kan vise til to forskjellige områder: →Krubba ved Olsmedbakken, som også ble kalt (Østre) Røysa, og →Røysan på Reknes som også ble kalt Reknesrøysan.

Røvik kirke ble innviet i 1905. Kirka er en tidstypisk sveitserstilbygning, mens altertavlen, prekestolen og døpefonten er fra 1700-tallet, tidligere brukt i gamle Bolsøya kirke. (Foto: Johnny Bratseth.)

For Krubbas del viste navnet kanskje til en gammel rydningsrøys fra det eldste tunet på Moldegård. På Reknes viste det mer trolig til flere naturlige steinrøysar.

Røysan, Reknes, vei fra Pebakken til Lillevikvegen. Dette er ett av de eldste områdenavnene i byen, nevnt i 1740. I den første branntaksten fra 1767 er området mellom nåværende Moldebadet og Alexandra kalt Reknesrøysan. Her lå det da tolv bolighus. Området ble også kalt Ytre Røysa for å skille det fra området nederst i Olsmedbakken som også ble kalt Røysa. Veinavnet ble vedtatt 1937, da for strekningen som i dag heter Pebakken. Etter kommuneutvidelsen i 1952 byttet disse veiene navn.

Bygninger: **2-12.** Vestbo, boligblokker oppført 1957–60 (ark. Knut P. Bugge) for Molde Boligbyggelag. – **5-7.** «Søsterboligene», boligblokker oppført 1957 (ark. Knut P. Bugge) med øremerkede leiligheter for ugifte ansatte ved Molde sjukehus. – **9.** Bolighus oppført 1916 for støperimester Lars Thomassen (1883–1919). – **11.** Her sto tidligere Gjeitvikvillaen, oppført 1914 i rikt dekorert sveitserstil for disponent Hans Gjeitvik (1856–1934). Bombet 1. mai 1940.

Røyseneset, fhv. nes vest for byen, kanskje identisk med Rekneset. Det ble gradvis avrundet ved erosjon og utfylling og var borte på midten av 1800-tallet. Navn etter bydelen Røysan.

Rådhuset åpnet i 1966, med tidstypisk naturbetong og forgylt vindusglass. (Foto: Johnny Bratseth.)

Røyskattsvingen, Gjerhaugen, fra Ekornbakken til Rådyrvegen. Navngitt 1984 i samsvar med dyrenavn-temaet i Gjerhaugen. Eneboliger oppført 1984–86.

Rådhuset, Molde rådhus (Rådhuspl. 1), administrasjonsbygning i modernistisk stil oppført 1966 (ark. Paul Cappelen og Torbjørn Rodahl) i naturbetong og forgylt glass. Bygget har 90 kontorplasser og en rådhusallé med kapasitet på 600 personer.

Ved byggingen ble det lagt vekt på lokalt håndverk, og rådhuset hadde opprinnelig møbler fra Solemdal og Nesjestranda møbelfabrikk og Toft Interiør på Kviltorp, gardiner fra Sættem og Aandahls og lysarmaturer fra Glamox. Naturbetongen er produsert av Christie & Opsahl med rødlig pukk fra Grønneset.

Skulptur av Arne Nøst i trappegangen (2008), byvåpen i rådhusalléen utført av treskjærer Rolf Sogge (1992). I rådhusalléen henger også oljemaleriet

«Fra Molde» av Hans Gude (1893), samt en større kunstgave fra Molde Kunstforening med malerier av bl.a. Kalle Løchen, Håkon Bleken, Alexander Schultz, Axel Revold, m.fl.

En utvidelse på åtte etasjer ble planlagt på slutten av 1970-tallet, men skrinlagt. I dag leier kommuneadministrasjonen rundt 80 kontorplasser i øvrige bygg på Rådhusplassen og Torget.

Rådhusplassen, Sentrum, åpen plass nord for Torget. Tidligere kalt Øvre Torg.

Her lå tidligere Høstmarkgården og →Schultzhagen. Allerede i 1937 hadde byplanlegger Sverre Pedersen tatt utgangspunkt i Rådhusplassen og Torget som en stor, åpen plass mot fjorden og moldepanoramaet. Planen ble etter krigen kritisert for å være «nazifisert», og etter flere alternative og mindre symmetriske forslag ble Pedersens opprinnelige plan til slutt vedtatt i 1955. Rådhuset sto ferdig 1966, nåværende navn vedtatt samme

Rådstua fotografert før fløyene ble hevet i 1890. Bygget har vært brukt som rådhus for både Molde og Bolsøy kommune, og tinghus, herredsrett og sorenskriverkontor for Romsdal. Fengselsdelen bak hovedbygget var i bruk til 2004. I dag er det ombygget til kulturskole og kontorer for kulturtjenesten. (Foto: Kirkhorn/Romsdalsmuseet.)

år. Plassen ble renovert og belagt med rødlig indisk granitt 2005 (landskapsark. Arne Strømme).

Bygninger: I. Molde rådhus, se → rådhuset.

Rådstua (Øvre v. I), administrasjonsbygning i sveitserstil oppført 1861–64 etter statens standardtegninger for fengsler (ark. Heinrich Ernst Schirmer og Wilhelm von Hanno). Den forhøyede midtfløyen ble spesialtegnet for bygget i Molde, sidefløyene ble forhøyet til to etasjer 1890. Nærmest identiske bygg i Ålesund og Kristiansund brant i hhv. 1904 og 1940.

Kontorfløyen mot sør ble brukt som rådhus for Bolsøy kommune til 1964 og Molde by til 1966, tinghus

for Romsdals amt og senere rettslokale for Romsdal herredsrett og sorenskriveren i Romsdal til 1985. Murbygget mot nord var i drift som Molde fengsel til 2004, og hadde ved nedleggelsen 13 innsatte.

Bygget ble sammenbygd med Molde kulturskole i 2016, her ligger i dag kontorer for kulturtjenesten. Bygget er i relativt original stand, og fredning er under behandling hos Riksantikvaren.

Her sto tidligere en eldre rådstue med fengsel (mnr. 218), oppført 1750 og flyttet 1861.

Rådyrvegen, Gjerhaugen, fra Nordbyen skole til Ekornbakken–Røyskattsvingen. Navngitt 1984 i samsvar med dyrenavn-temaet i Gjerhaugen. Ene-

boliger oppført 1984–88.

Bygninger: **31.** →Nordbyen skole.

Råket, Skjevika, blindvei vestover fra Sjøvegen. Et råk er en krøttersti. Navnet vedtatt 1971.

Råkhaugen →Nordbyen.

Råkhaugvegen, Råkhaugen, i en slynge nord for Olav Oksviks veg. Hovedvei gjennom boligområdet Råkhaugen, navngitt 1981.

Bygninger: **12.** Råkhaugen omsorgs-senter, oppført 2003 (ark. Bjerk & Bjørge AS) for Molde kommune.

Sagbakken skole (Bjørnstjerne Bjørnsons v. 78), fhv. spesialskole opprettet 1972, tilknyttet barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling ved Molde fylkes-sjukehus. Skolen hadde også ansvar for undervisning for langtidsinnlagte barn ved de somatiske avdelingene. Slått sammen med Fannefjord vgs. 2004.

Sagsletta, Kvam, blindvei vestover fra Julsundvegen mot Kringstadbukta. Plassen har navn etter Meksaga som sto like vest for parkeringsplassen, oppført ca. 1890 og revet på slutten av 1960-tallet. Veinavnet vedtatt 1978.

Sagvegen, Bjørset, fra Storvikvegen til Moldelivegen. Oppkalt 1963 etter den gamle Bjørsetsaga, som sto omtrent der Sjukepleiarhøgskolen står nå. Saga ble flyttet ned til sjøen og utvidet 1930.

Bygninger: **10.** →Bjørsito.

Saksebakken, Nesjestranda, fra Nesjevegen til Saksegjerdet. Bakken har navn etter husmann Sakse i Stenså som bodde her på 1630-tallet, veinavnet vedtatt 1977.

Bygninger: **2.** →Nesjestranda bedehus.

Saksegjerdet, Nesjestranda, blindvei vestover fra krysset Hamnavikvegen–Paradiset. Området har navn etter

plassen til husmann Sakse i Stenså, som bodde her på 1630-tallet. Veinavnet vedtatt 1977.

Samferdsel, se innledningsartikkelen.

Sandvegen, Sentrum, fra Julsundvegen til krysset Parkvegen–Amtmann Leths gate. Navnet er blant de eldste i byen, og viser trolig til området kalt Sanden på østsiden av →Gørvellplassen, nevnt i 1769. Her har det trolig vært et sandtak, grunnen er fremdeles sandholdig.

Deler av veien er tidligere også vekselvis omtalt som Hospitalsveien etter Reknes hospital (1823), Sandbakkveien (1912), Markveien etter Gørvellmarka (1913) og Kjærlighetsstien eller →Friervegen (1918). Nåværende navn vedtatt 1937, forlenget vestover til Julsundvegen 1986.

Bygninger: **1.** Reknes ungdomshus, forsamlingshus i symmetrisk nyklassisistisk stil oppført 1917 (ark. Kristian Biong) som Reknes barnesanatorium med tilhørende skolehus. Overtatt av kommunen 1966 og ombygget til eldreheim. Studentboliger fra 1974, ungdomshus 1982. Drives i dag som utleielokale. – **3.** «Schistadhuset», bolighus oppført 1906 for lensmann og bankdirektør Albert Dessen (1851–1930), senere kjøpt av grosserer Bernhard Schistad (1889–1978). – **4.** «Smithuset», bolighus i bergen-

Sandvegen Smitthuset i Sandvegen 4, oppført 1911 og tegnet av bergensarkitekten Gerhard Fischer. Huset er, som mange av de typiske nyklassisistiske bergenshusene, inspirert av lysthuset Frydenlund, oppført 1799 i Sandviken og i dag bevart på Gamle Bergen Museum. (Foto: Anders Kvernberg.)

sinspirert nyklassisistisk stil oppført 1911 (ark. Gerhard Fischer) for lege ved amtspsykehuset Anton Elias Smitt (1867–1946). Liggende panel og høyt valmtak med svai og arkoppbygg er typisk bergenske trekk. Prestebolig 1971–81, kontorer for fylkesskole-sjefen 1982–90, Møre og Romsdal kunstnersenter 1992–2012, nå galleri og ateliérfellesskap. – **5.** Bolighus i karakteristisk nyklassisistisk stil oppført 1926 for forvalter ved Reknes hospital Karl Ruud (1879–1939). – **9.** Kontorbygg og forsamlingshus oppført 1986 (ark. Knut P. Bugge) for Frimurerlosjen. – **23.** Bolighus i karakteristisk sveitserstil oppført 1905 (byggm. Ole Andreas Strande) for statsadvokat Otto Johan Lund (1859–1924). Senere kontor for byingeniøren, Molde bibliotek 1941–55.

– **27.** Bolighus i enkel sveitserstil oppført ca. 1904 for politibetjent og underfogd Peder Bro (1867–1916). Dette var trolig det første huset i byen med innlagt vannklosett. – **29.** Solbakken, bolighus oppført ca. 1902 for styrer ved →planteskolen Knut Knutsen Fladset (1873–1959). Hans kone Pauline (1883–1976) drev også en planteskole på →Blixmarka.

St. Carolus (Bjørnstjerne Bjørnsons v. 6), kontorbygning i funkisstil oppført 1933–34 (ark. Carl Thune-Larsen) som sykehus for den nederlandske ordenen St. Carolus Borromeussøstrene. Sykehuset åpnet i februar 1934, med 36 sengeplasser og eget kapell. Utvidet 1936 og 1959.

Sykehuset hadde en tuberkulose-

avdeling 1934–38, og var utleid til Fylkessjukehuset som fødestue 1945–53, øyeklinikk fra 1934 og øre-nese-halsavdeling fra 1955. Sykehuset ble kjøpt av Fylkessjukehuset i 1968 og nedlagt 1995, i dag ligger to tannklinikker og kontorer for Statens vegvesen her.

Nonner fra Carolus-kongregasjonen arbeidet på sykehuset fram til 1970-tallet. Kongregasjonen har navn etter kardinal Carlo Borromeo (1538–84), erkebiskop i Milano og skytshelgen for dem som lider av kolikk, tarm- og magesykdommer. Ordenen oppfatter sykepleie og sosialt arbeid som en apostolisk (hellig) oppgave, og driver flere sykehus og barnehjem i forskjellige land.

St. Sunniva kirke (Parkv. 25), sognekirke for Molde sokn av den katolske kirke, som utgjør romsdalskommunene. Åttekantkirke i tre, nytradisjonistisk stil (ark. Sverre Witzøe) innviet 9. juni 1957. 90 sitteplasser. Messer på norsk, engelsk, polsk og filippinsk.

Fra 1923 til 1940 lå St. Sunniva kapell i mnr. 77 i Storgata, deretter på St. Carolus sykehus til 1957.

St. Sunniva menighet, katolsk menighet stiftet 26. juli 1923, som i dag omfatter romsdalskommunene. Oppkalt etter St. Sunniva av Selja, lokalhelgen for Vestlandet, som skal ha kommet til Selja i Nordfjord fra Irland på 900-tallet. St. Sunniva kirke (se over) oppført 1957. 1625 medlemmer.

Saturnvegen, Bergmo, blindvei østover fra Jupitervegen. Denne og 11 av naboviene ble i 1970 oppkalt etter

forskjellige himmellegemer, inspirert av romkappløpet som da var en internasjonal begivenhet.

Schultzhagen, tidligere navn på to store eiendommer i Molde som på 1700- og 1800-tallet ble bygget ut til sentrale bydeler. Navnet ble uttalt «Skulshagen».

Vestre (eller Ytre) Schultzhagen lå der Rådhusplassen er i dag, og hadde navn etter kjøpmann Jacob Mortensen Schultz (ca. 1693–1752) som kjøpte eiendommen i 1722. Området ble før dette kalt Gjert Davidssons grunn, etter trelasthandler Gjert Davidsson (ca. 1604–ca. 1667) som kjøpte eiendommen rundt 1650. Før 1701 var det anlagt en stor hage her; dette var da en av byens mest verdifulle eiendommer, som lå i utkanten av bebyggelsen og var kjent for sine store, gamle kirsebærtrær. Hagen ble senere kalt Høstmarkhagen, etter familien Høstmark som eide den 1840–1914. Det store våningshuset, trolig oppført på midten av 1700-tallet, ble kalt Høstmarkgården. Hagen ble planert til parkeringsplass og bensinstasjon i 1932, huset brant i 1940. Området ble omregulert til rådhusomt i 1945, rådhuset åpnet 1966.

Østre (eller Indre) Schultzhagen lå omtrent mellom Strandgata og Fannestrandvegen, og hadde navn etter kjøpmann Jacob Johanssen Schultz (d. 1764) som kjøpte grunnen i 1719. Før dette ble området kalt Lagegården etter eieren Lage Nilsson. Schultz' våningshus sto omtrent der Strandgata 13 står i dag, og ble revet og flyttet til Ona tidlig på 1800-tallet.

Sekken sett mot vest. Det meste av bebyggelsen ligger på strandflata på sørsida. (Foto: Øystein Eik.)

Stedsnavnene ble også til dels brukt som gatenavn, om hhv. Kirkebakken og Strandgata. Navnene gikk ut av bruk etter omreguleringen i 1945. Jacob og Jacob Schultz kom til Molde samtidig i 1719, og var sannsynligvis i slekt. Jacob Johansen Schultz var også onkel til kjøpmann Peter Nikolai Møller.

Seilerhytta, hytte på nordsiden av Hjertøya, oppført 1927 for Molde Seilforening (byggm. Harald Hansen). Dette var foreningens klubbhus til →Fjærestua sto ferdig i 1992.

Seilet (Gideonv. 2), hotell i postmodernistisk stil oppført 2002 (ark. Kjell Kosberg) for Angvik Eiendom. Hotellet på 16 etasjer og 82 m (inkludert masta på toppen) er byens høyeste

bygning, og har 224 hotellrom, 15 møterom, to barer og en restaurant. Byggets særegne form er inspirert av gaffelriggen på en Colin Archer-redningskøyte. I foajéen står en byste av Knut Ødegård utført av Tor Bjørn Skjølvik (2015), langs grunnmuren henger plaketter over vinnerne av Bjørnsonprisen som ble delt ut her 2004–16 (se →Bjørnstjerne Bjørnson-akademiet).

Tidligere navn: Rica Seilet Hotel (2002), Scandic Seilet (2014).

Sekken, øy i Romsdalsfjorden, 18,8 km², høyeste punkt 304 moh, 168 innb. Øya er relativt bratt og skogkledt med en smal strandflate på nord- og sørsiden. Drøyt halvparten av arealet er produktiv skog, 1/20 er dyrket mark.

En person fra Sekken kalles en sekking, tidligere også en sekkjaværing.

Navnets opprinnelse er usikker, det kan komme av norrønt *sekk* (sekk), *sekr* (fredløs) eller *sækinn* (bratt fjellside mot sjøen). På øya er det gjort flere arkeologiske funn fra steinalderen, jernalderen og bronsealderen, spesielt på →Sekkenes og →Vestad. Øya er først nevnt i Magnus Erlingssons saga, nedtegnet ca. 1220 etter en muntlig tradisjon om hendelsene rundt slaget ved Sekken 7. juli 1162. Her falt den 15 år gamle kong Håkon Herdebrei i kamp mot lendmannen Erling Skakkes styrker, med den følge at hans sønn Magnus Erlingsson ble konge av Norge. 35 skip og 3500 mann skal ha deltatt i slaget, som sto «rett ut for øya».

På østspissen står →Sekken kirke. Fergeleie på Seterneset åpnet 1961, →Håkon Herdebreis veg ble ferdigstilt rundt hele øya i 1993. Øyas dagligvarebutikk er bygget på dugnad og eid av innbyggerne gjennom et aksjeselskap.

Sekkenes (gnr. 103), matrikelgård på Sekken. Her er det funnet flere dolker, økser, spydspisser og andre redskaper fra steinalderen, jernalderen og bronsealderen. Gården har navn etter det østre neset på øya Sekken. Første kjente brukere er Ingebrigt og Auden på Sekkenes i 1520.

Sekken idrettslag, stiftet 8. februar 1985. Laget organiserer aktiviteter innen fotball, håndball og allidrett, samt den årlige turdagen og Herdebreimarsjen på Sekken. Det tilrettelegger også turstier, og har et naust med tre

seiljoller. 55 medlemmer.

Et eldre idrettslag med samme navn hadde 20 medlemmer i 1920, og ble nedlagt på 1960-tallet.

Sekken kirke (Håkon Herdebreis v. 497), sognekirke for Sekken sokn. Langkirke i sveitserstil (ark. Ole Havnæs, byggm. Knut Flate), innviet som kapell 28. oktober 1908 og status som kirke siden opprettelsen av Sekken sokn i 1997. 130 sitteplasser og galleri, altertavle av Maria Vigeland (1947).

Kirkeklokka fra 1885 kommer fra Veøy kirke, og har inskripsjonen «Vaagn op du, som sover! Staa op fra de døde, lad Kristus lyse for dig». Klokka er støpt av far og sønn Lars og Christian Christensen på Fuglset, angivelig av metallet fra en kassert middelalderklokke fra Veøy kirke.

Sekken Museum (Håkon Herdebreis v. 738), lokalmuseum stiftet 28. desember 1962 og drevet av Sekken Museumslag. Museet forvalter fire eldre bygninger; →Eik skole, Mariehuset, Badstua og gamle Sekken bedehus som i dag brukes som kafé og kulturhus.

Sekken oppvekstsenter (Håkon Herdebreis v. 741), barne- og ungdomsskole (1.–10. trinn) opprettet 1968. Skolebygning oppført 1968 og 1996 (ark. Knut P. Bugge). Kombinert barne- og ungdomsskole siden 1976. Sekken skolekorps grunnlagt 1979.

Elevtall: 18 (1968), 34 (2000), 22 (2020).

Sekken tiltaksnemnd, Velforening for Sekken stiftet 13. oktober 1973.

Foreningen har hatt hovedfokus på infrastruktur og kommunikasjon og bl.a. arbeidet for fergesamband, veibygging og oppretting av ungdomsskole. Alle voksne innbyggere har stemmerett på årsmøtet.

Sekkesetra (gnr. 111), matrikkelgård på Sekken. Her er det funnet en skiferkniv fra steinalderen, en spesiell dobbeltøks fra jernalderen, og flere gravrøysen. Første kjente bruker er en Nils på Sekkesetra i 1597.

Sellanrå skole (Moldeliv. 89), barne-skole (1.–7. trinn) åpnet 1965. Navn etter gården Sellanrå som lå her tidligere, utskilt fra Bjørset i 1918 og oppkalt etter hovedpersonen Isak Sellanraa fra Knut Hamsuns roman *Markens grøde* (utg. 1917). Navnet betyr «En som bestemmer over seg selv».

Skolebygning oppført 1964–65 (ark. Knut P. Bugge) og delvis tatt i bruk 1964, ny fløy mot vest oppført 2018 (ark. Kjell Kosberg). Kvam barnekorps stiftet 26. mai 1964, navneendring til Kvam og Sellanrå skolekorps 1984.

Elevtall: 405 (1965), 389 (2000), 334 (2020).

Selskabet for Molde Byes Vel, også kalt Byselskapet, Moldes eldste velforening. Stiftet 29. juni 1842 med formål å «virke til beste for byen alt det nyttige og gavnlige, det formår».

På midten av 1800-tallet finansierte selskapet flere større prosjekter som i dag ville vært kommunale oppgaver, bl.a. reparasjon og brulegging av gater, planting av alléer, bygging av vannledning og vannposter, gatebelysning og

drift av en håndverkerskole. Flere av prosjektene ble igangsatt og betalt av selskapet og senere overdratt til kommunen.

Mot slutten av 1800-tallet gjennomførte foreningen flere tiltak som den fremdeles vedlikeholder: paviljongen på Rekneshaugen, →Storlivegen til Varden, →Vardehytta og fløystanga. Selskapet vedlikeholder også →Reknesparken. Ca. 200 medlemmer.

Setervegen, Kvam, blindvei nordover fra Mekvegen. Navnet vedtatt 1976, eneboliger oppført hovedsakelig 1976–77.

Seterøya, øy i Moldefjorden, ca. 500 daa, høyeste punkt 21 moh. Øya har fra gammelt av tilhørt Moldegård, og ble tidligere brukt som beitemark, derav navnet. Øya ble solgt til Statskog i 1903, Molde kommune 1939. Bukta øst på øya ble på 1800-tallet brukt som karantenehavn for skip fra områder med smittsomme sykdommer, og ble også kalt Karantenebukta.

Severines veg, Kringstad, blindvei sør- over fra Hansbakken. Oppkalt 1985 etter Severine Pedersdatter Kringstad (1855–1943), som sammen med sin bror Hans drev gården Djupdalen 1908–35. Se også →Hansbakken.

Sigerset (gnr. 42), matrikkelgård på Fannestranda. Navnet kommer av kvinnenavnet Sigrud og norrønt *setr* (sete, bosted). Gårdsnavn med -set antas ryddet i vikingtiden (omkr. 800–1050). Første kjente bruker er en Randi på Sigerset i 1597. Gården ble

tidligere også kalt Indre Sigerset, for å skille den fra Ellingsgarden som ble kalt Ytre Sigerset.

Silver Fox Hall → Utstillingshallen.

Siriusvegen, Kviltorp, fra Kviltorpvegen til Amtmannvegen–Kommetvegen. Denne og 11 av naboeiene ble i 1970 oppkalt etter forskjellige himmellegemer, inspirert av romkapløpet som da var en internasjonal begivenhet.

Sirivegen, Kringstad, fra Mekvegen til Julsundvegen. Oppkalt 1976 etter Siri Anna Mohn (1883–1920), som bodde på Kringstad og også ga navn til Sirihammaren i nærheten.

Sivertvegen, blindvei vestover fra Snarvegen. Opprinnelig kalt Hatlelivegen, oppkalt 1960 etter husmann Sivert Hansen Reknes, kalt Sivert i Lia (1845–1926), som bodde på Sivertplassen her. Våningshuset lå der nordøsthjørnet av Træffhuset står i dag, revet 1964. → Bjørsetsletta ble også kalt Sivertvegen.

16. Fagerhaug, våningshus opprinnelig oppført som kårhus i Olagarden på Sørnesje, trolig før 1869. Flyttet hit 1912 som våningshus for snekker Ole Jørgensen Nesje (1864–1930). –

20. Våningshus i ukledd tømmer, opprinnelig oppført 1834 for Hans Einbu (1798–1868) på bruket Systugu i Einbu i Lesja. Delvis ombygget 1912, flyttet hit 1965. Garasjen av laftet tømmer skal ha vært skomakerverksted på Einbu.

Sjukehuset Nordmøre og Romsdal, planlagt felles akuttstusykehus for Nordmøre og Romsdal på tomte til fhv. → Oppdøl sjukehus, forventet åpning 2025 (ark. Aart Architects).

Sjukepleiarhøgskolen i Molde, fhv. fagskole for sykepleie opprettet 1958 som Nasjonalforeningens og Møre og Romsdals sykepleierskole. Lokaler i Glomstuv. 33 innviet samme år. Høgskole siden 1983, avdeling i Kristiansund siden 1986, innlemmet i Høgskolen i Molde 1994.

Elevtall: 22 (1958), 120 (1969), 270 (1993).

Sjøbadet, fhv. badeanlegg først oppført 1868 ved Alexandra hotell av Selskabet for Molde Byes Vel. Flyttet vestover 1896 til omtrent der Stadion ligger i dag, igjen flyttet til Moldegård ca. 1910. Drevet av Molde svømmeklubb fra 1917, Molde Sanitetsforening fra 1934. Området ble rekvirert av tyskerne 1940 og anlegget revet 1941.

Sjøbuvegen, Sekken, fra Håkon Herdebreis veg til Solheim. Oppkalt 2016 etter sjøbua i Vestadhagen, som lenge var en sosial samlingsplass på øya. Her gikk rutebåten til 1961, bua fungerte som butikk og selskapslokale til 1967.

Sjøfronten, kommunalt byfornyelsesprosjekt langs de fhv. kaiområdene mellom Storakaia og Molde fergekai.

Før krigen var dette området dominert av pakkhus og brygger. En gågate langs fjorden ble planlagt allerede i 1940, men ble ikke gjennomført siden forretningene fremdeles hadde be-

hov for lager- og kaiområder. Etter at mange av disse funksjonene flyttet til Moldegård på 1970-tallet, fikk kaikan-ten i sentrum et bakgårdspreget med oppbevaring av avfall og langtidsparking, her gikk også flere kloakkrør ut i sjøen. Det ble i denne perioden også planlagt å legge riksveien her til avlasting for Storgata.

Utvikling av sjøfronten som en publikumsvennlig gågate ble først foreslått på 1980-tallet, etter modell av lignende prosjekter i britiske havnebyer, og innlemmet i sentrumsplanen av 1997. Nåværende utforming med lekeplass, benker, beplantning og uteservering (landskapsark. Arne Strømme) ble politisk vedtatt i 2011, byggetrinn 1 og 3 ferdigstilt 2020.

Tidligere hadde kaiene som i dag utgjør Sjøfronten spesifikke navn. Fra vest: Lønsethbrygga (etter trelastfirmaet Lønseth i Fløtmannsgata), Salslagskaia (etter Romsdal sals- og kjøpelag, senere Felleskjøpet, i Fjordg. 1), Vermakaia (etter rutebåten DS *Verma* som la til her), Torgkaia med →Honnørbrygga, og Mittetkaia sør for Rutebilholdeplassen (etter →Mittet-ls, som hadde lagerkai her).

Sjøvegen, Skjevika, fra Baklivegen til Opdølvegen. Veien går gjennom boligfeltet og ned til sjøen, navnet vedtatt 1972.

Skakketeigen, Strande, fra Fannefjordsvegen til Rabben. Gammel gårdsvei, navnet stammer fra 1846 da gården Skakketeigen ble utskilt fra Strande. Navnet vedtatt 2009.

Skalle (gnr. 71), matrikelgård på Kleive. Navnet kommer av *norrønt skalli* (bar fjellknaus). Første kjente brukere er Ivar og Helge på Skalle i 1597.

Skallvegen, Kleive, fra Istadvegen til Småskogan. Gammel gårdsvei til Skalle, navnet vedtatt 2018.

Skaret, fjellskar øverst i Årødalen på grensa til Hustadvika kommune, 216 moh. Populært turområde siden 1960-tallet, Skaret skisenter åpnet 1986. Her ble ski-NM arrangert i 1992 og 2003.

Skarvegen, Årødalen, fra Frænavegen til kommunegrensa mot Hustadvika, hvor den skifter navn til Malmedalsvegen. Strekingen fra Årø over Skaret er en gammel ferdselsåre, omtalt som Frænavegen i 1795 og opparbeidet til kjørevei 1847–55. Nåværende trasé anlagt som en del av Frænavegen 1938, delvis erstattet av Tussentunnelen 1990. Navnet vedtatt 2014.

Skihytta, 1. Hytte i Moldemarka ved Tågheia, oppført 1911 (ark. Karl Kirkhorn og ing. Halvor Gjenstad) for Molde og Omegn Idrettsforening. Østfløy oppført 1930, terrasse 1990. Hytta er åpen for publikum hver søndag fra september til mai.

2. Hytte ved Åbakken på Istad, oppført 1944 av Istad Idrettslag. Idrettslaget opererte på denne tiden i skjul for de nazistiske styresmaktene som ønsket å politisere idretten.

Skjerslia (gnr. 44), matrikelgård på Hjelset. Navnets kommer av elva

Skjersåna, se →Skjerså. Første kjente bruker er en Ola i Skjerslia i 1610.

Skjerslivegen, blindvei nordover fra Fannefjordsvegen. Gammel gårdsvei til Skjerslia, navnet vedtatt 2016.

Skjerså (gnr. 45), matrikelgård på Hjelset. Gården har navn etter elva Skjersåna, navnet kommer trolig av at den skjærer seg gjennom terrenget, evt. av norrønt *skerf* (naken berggrunn). Første kjente bruker er en Per i Skjerså i 1603. Gården er også kalt Øygarden.

Skjersåbrua, platebru i betong over Skjersåna som del av Fannefjordsvegen. 4 m lang, platedekket er støpt over ei hvelvingsbru i tørrmurt, hogd stein oppført 1909.

30 m sør for denne, i den gamle traséen til Den →trondhjemske postvei, ligger ei eldre hvelvingsbru i tørrmurt naturstein oppført 1836. Brua er den eldste i sitt slag i området, og vedlikeholdes av Fortidsminneforeningen med støtte fra Statens vegvesen. Ved veien står en bautastein med teksten «Skiersaa Bro 1836».

260 m lenger øst, like innenfor innkjøringen til Molde Verft, ligger ei hellebru over Kjerringgrova med oppmurte kar, trolig også fra 1800-tallet, ca. 2 m lang.

Skjevik (gnr. 61), matrikelgård og grunnkrets på Hjelset, 505 innb. Navnets opprinnelse er usikker, men kommer kanskje av norrønt *skeið* (bane for hestekamp, også arrangementet rundt slike tilstelninger), som ofte er brukt

om sentrale møte- og markedsplaser. Gården ligger ved sjøen mellom Fannefjorden og Fanneeidet, som en naturlig møteplass for romsdalinger og nordmøringer. Første kjente bruker er en Knut i Skjevik i 1597. Utbygget med boliger hovedsakelig i perioden 1952–84, Skjevikåsen industriområde oppført fra 1975.

Skjevika (gnr. 13), matrikelgård på Skåla. På Ørnehaugen er det funnet spor av en steinalderboplass, her er det også funnet en branngrav med rester av en båt. Navnets opprinnelse er usikker, utover at gården er oppkalt etter vika. Navnet uttales *Skivika*, og kan komme av et eldre navn *Sjøvika*; skjæret *Skeia*, av ukjent opphav; eller norrønt *skeið* (bane for kappridning). Første kjente bruker er en Kristen i Skjevika i 1650.

Skjevik barne- og ungdomsskole (Høgliv. 6-8), barne- og ungdomsskole (1.–10. trinn) åpnet 1970. Skolebygning oppført samme år (ark. Knut P. Bugge), utvidet til kombinert barne- og ungdomsskole 1978, fullrenovert 2009. Slått sammen med →Vikamyra skole og →Hjelset skole 2005.

Elevtall: 51 (1970), 127 (1997), 192 (2020).

Skjevikvegen, Skjevika, blindvei østover fra Opdølvegen. Oppkalt 1971 etter gården Skjevik. Boligblokker oppført 1963 som ansatteboliger for Oppdøl sjukehus.

Skoglia, Røbekk, vei fra Myrvegen til Røbekkvegen. Veinavnet vedtatt

1984. Eneboliger oppført hovedsakelig 1983–86.

Skogsbrua, skråstagbru i tre og stål over Moldeelva like sør for Fjellbrudammen. 18,5 m lang, oppført 1995 (ark. BBW). Brua ble opprinnelig bygget for å legge vannledning over elva, men ble tegnet som gangbru og fikk i 1999 Molde kommunes byggeskikkpris for estetiske kvaliteter og god tilpasning til terrenget.

Skogvegen, Langmyra–Fuglset, fra Boråsvegen til Østbovegen. Veien ble påbegynt av tyskerne i forbindelse med leiren på Fuglset, videre opparbeidet med boliger på 1950- og 60-tallet. Navnet vedtatt 1954.

Bygninger: **37a.** Mausethplassen, bolighus visstnok oppført som kvernhus på Midt-Mauset, flyttet hit ca. 1865 av husmann Hans Eriksen Mauseth (1836–1911) og senere ombygget flere ganger.

Skogvika (gnr. 107), matrikelgård på Sekken. Navnet uttales Skovik. Første kjente bruker er en lvar i Skogvika i 1646.

Skoler, se innledningsartikkelen.

Skolevegen, Bjørset, vestover fra Bjørsetalléen. Oppkalt 1956 etter gamle →Kvam skole som lå her 1919–93.

Veien ble tidligere kalt Svenskegata etter gården Svedenborg, drevet 1916–29 av den svenske forpakteren på Bjørset gård, Per Adolf Persson. Gården lå der Skolev. 20 står i dag, og ble revet i 1984.

Skomakerkråpet, fhv. →kråp omtrent der Storgata 49 står i dag. Også kalt Løchenkråpet, her drev skomakerne Ole Løchen fra ca. 1890 og Anton Ludvig Nustad fra 1917 til 1940. Navnet ble vedtatt 1937, kråpet ble ikke gjenoppbygget etter bombingene i 1940.

Også kalt Løvikkråpet etter bryggerarbeider Peder Pedersen Løvik (1819–1902), som bodde her fra 1853 til sin død.

Skralderberget, Ørnehaugen, vei sør-øst over fra Ørnehaugvegen. Navnet kommer trolig av dialektordet *skraldre* (å smuldre opp). Berget er løst og sprukket. Veinavnet vedtatt 2014, hyttefelt påbegynt samme år.

Skrenten, Kvam, vei fra Mekvegen til Britvegen. Veinavnet vedtatt 1979. Boligblokker med til sammen 220 leiligheter oppført 1981 (ark. Torstein Ramberg) for Mobo og Skrenten brl. Ombygget utvendig 2011 (ark. BBW).

Se også →Bjørnstjerne Bjørnsons veg 25.

Skulesvingen, Kleive, parallelt mellom Istadvegen og Osvegen. Veien har navn etter Groven skole, som lå her 1953–2017.

Bygninger: **5.** Kleive omsorgssenter, oppført 1983 (ark. Knut P. Bugge).

Skysstasjoner, gårder som fikk statsstøtte for å leie ut hester, vogner eller båtskyss til reisende, ofte kombinert med overnatting og servering. Ordningen hadde røtter tilbake til norrøn tid, og fikk sin moderne utforming

ved lov av 1816. Rundt 1900 hadde dampskipsfarten gjort mange av skystasjonene overflødige, og i 1920 var de fleste stasjonene i Bolsøy i praksis ute av drift. I 1925 ble alle kontrakter i fylket oppsagt med noen få unntak, og skyssvesenet ble formelt avviklet i hele landet i 1951.

Det fantes både faste stasjoner, som var pålagt å ha hester stående klare til enhver tid, og såkalte tilsigningsstasjoner som kunne hente inn hester fra gårdene omkring med noe ventetid. Stasjonene var sentralt beliggende gårder langs hovedveiene, som senere også ofte fikk funksjon som poståpneri og telefonsentral og dermed ble mindre bygdesentre. Både Hjelset, Kleive og Nesjestranda er bygder som har oppstått delvis rundt skystasjonene.

Det fantes skystasjoner på Kringstad (fra trolig 1830- eller 40-tallet til 1876), Berg/Nøisomhed (1816–trolig 1830- eller 40-tallet), Lønset (1816–trolig 1822), Strande (1822–1900), Hjelset (1897–1925), Eide (1816–97), Kleive/Nes (1897–1925), Istad (1816–97), Dvergsneset (1822–1914), Nesje (1816–før 1897) og Sølsnes (1822–1925).

Skytarberget, Elsås, fra Hestehagen til Elgsåslia. Navngitt 2003, eneboliger og rekkehus oppført 2012–2018.

Skytterhuset, fhv. foreningshytte med skytebane i Moldedalen, oppført 1918 (ark. Ole Lind Schistad) for →Molde skytterlag. Her ble det holdt landsskytterstevne 1919 og 1932. Siste lokale stevne ble holdt i 1983, huset ble revet 1992.

Omtrent her lå tidligere Molde-gårdssetra, som var i drift omkring 1740–1840. I dag ligger her en rasteplass, opparbeidet av Moldemarkas venner i 2020.

Skåla, halvøya mellom Fannefjorden og Langfjorden, 1683 innb. En person fra Skåla kalles en skålaværing.

Halvøya har navn etter Skåla, gamle Molde kommunes høyeste fjell. Fjellmassivet har tre topper: Storskåla (1128 moh), Skålaksla eller Nørde Skåla mot øst (1076 moh) og Litle-skåla mot vest (902 moh). Navnet kommer av norrønt *skál* (skål, skall eller noe konkavt), og er utbredt i hele landet. Fjellmassivet er også kalt *Skålinj* og Slettfjellet. Fra gammelt av har fjellet vært et vetefjell med bål for krigsvarsling. Fjellet står også sentralt i flere lokale sagn om troll, trollkonger og heksesabbater (se →Trollpila), noe flere stedsnavn på fjellet vitner om. Fram til 1964 gikk kommunegrensa mellom Bolsøy og Veøy over toppen av fjellet.

Fjellet har gitt navn til Skåla Skytterlag (stiftet 1882), Skåla idrettslag (1915) og Skålheim idrettslag (1934). Fram til omkring 1970 var navnet kun brukt om fjellet, senere har halvøya vært kalt Skålahalvøya eller Skåla. Endringen kom trolig etter at flere små skolekretser ble slått sammen til én. I dag har Skåla som felles område-navn erstattet de eldre bygdenavnene Solemdalsbygda, Vågane, Hovdenakken og Nesjestranda.

Siden 1980 har Statistisk sentralbyrå operert med delområdet Skåla, og siden 1991 har postnummer 6456

Skåla omfattet gårdene fra Talsethagen til den gamle kommunegrensa mot Nesset.

Skålahallen (Isdamv. 2), idrettshall oppført 1989 for Skålahallen SA. Utvidet 1992 med samfunnsdel med plass til 175 personer; bygget på dugnad.

Skåla idrettslag, stiftet 6. april 1915 som Nesjestranda Idrettslag, nåværende navn siden sammenslåingen med Vågane Turn- og Idrettslag 1983. Håndballaget spiller i dag i 4. divisjon, herrelaget i fotball spiller i 6. divisjon. Laget har også grupper for langrenn, friidrett og trim. Oransje og svart drakt. Ca. 250 medlemmer.

Skålasenteret (Kaptein Dreyers v. 2), kjøpesenter oppført 1990 (ark. BBW) for Nesjestranda Samvirkelag. Senteret har dagligvarehandel, bensinstasjon og restaurant.

Skålavegen, Bolsøya/Skåla, fra Fannestrandvegen ved Leirgrovvik gjennom Fannefjordtunnelen til Bolsøya, videre over Bolsøybrua og Skålahalvøya til Sølsnes fergekai.

Veien følger i hovedsak den eldste veitraséen på Skåla. Strekningen fra Sølsnes til Dvergsneset ble først opparbeidet som postvei mellom Dombås og Molde/Kristiansund 1822 (se →postveien Dombås–Molde). Traséen gikk opprinnelig nærmere sjøen, flyttet lenger øst 1917–24 i Røvika og 1967 mellom Skålasenteret og Viktunnelen.

En ny gjennomfartsvei ble politisk vedtatt 1987, og åpnet i juni 1991. Den forbandt Skålahalvøya med Fanne-

stranda gjennom Bolsøybrua og Fannefjordtunnelen, som dermed erstattet fergesambandene Molde–Bolsøya og Lønset–Grønnes, og forkortet kjøretiden mellom Molde og Åndalsnes med 40 minutter. Bygget som bomveg av Molde Tunnel- og Bruselskap AS, eid av kommunen og tre lokale banker. Veien kostet 230 millioner kroner, og var nedbetalt sommeren 2005. *Bygninger*: **942**. →Vågheim. **963**. Oppigarden Røvik, romsdalslån påbegynt før 1872, poståpneri 1885–94. – **1002**. →Bussbygg.

Skålheim grendahus (Nakkv. 15), samfunnshus oppført 1988 for Skålheim grendahus AL.

Et hus med samme navn ble oppført 1915 for Ungdomslaget Dagsprett, like øst for nåværende bygg, revet 1989.

Skårabakken, Vågseter, fra Skålavegen til Hovdenakkvågen. Gårdsveien til Skåran var en del av hovedveien Sølsnes–Grønneset fram til Skålavegen var ferdig i 1991. Navnet vedtatt 1977.

Bygninger: **3**. →Vågsetra barne- og ungdomsskole.

Smedkråpet, også kalt Sundkråpet, fhv. →kråp omtrent der Storgata 55 står i dag. Her drev smed Torsten Ellingsen fra ca. 1870, Hans Helseth fra 1900 og sønnen Ole Helseth fram til 1940. Helseth-huset overlevde både bybrannen i 1916 og bombeangrepet i 1940 (da det ble truffet av to bomber som ikke gikk av) og ble revet i 1963.

Navnet ble vedtatt 1937, kråpet ble ikke gjenoppbygget etter bombingene i

1940. Smedkråpet var også navnet på gavebutikk som lå i Storg. 51 1980–90.

Smievegen, Elsås, blindvei nordover fra Fannefjordsvegen. Gammel gårdsvei, navnet stammer fra 1899 da gården Elsåshagen ble utskilt fra Elsås. Navn etter den gamle smia ved veien, som i dag er ombygget til garasje. Navnet vedtatt 1987.

Snarvegen, fra Aukravegen til Sollivegen. Oppkalt 1960 etter en snarvei som gikk omtrent her; noe lenger vest, før bilveien ble opparbeidet.

Sofus Jørgensens veg, Moldegård, fra Birger Hatlebakk's veg til gangveien langs Fannestrandvegen. Oppkalt 1960 etter Sofus Jørgensen (1869–1946), direktør ved →Gideon Motorfabrikk.

Solbakken, vei fra Fjellbruvegen til Fuglsetbekken. Oppkalt 1956 etter gården Solbakken fra Bjørnstjerne Bjørnsons fortelling *Synnøve Solbakken* (utg. 1857).

Bygninger: **28**. Bjørnstad, våningshus oppført 1879 av husmann og tømmermann Bjørn Bjørnsen (1838–1904) fra Eikesdalen. – **41**, **43**, **45**. Solbakken terrasse brl., boligblokker med til sammen 112 leiligheter oppført i perioden 1970–73 (ark. Knut P. Bugge).

Solemdal bedehus (Kvernhuslia 46), forsamlingshus oppført 1981. Her sto et eldre bedehus oppført 1913, revet 1979.

Solemdalen (gnr. 2), matrikelgård, dalføre og grunnkrets på Skålahalvøya,

172 innb. En person fra Solemdalen kalles en solemdaling.

Her er det funnet en branngrav med et sverd fra merovingertiden (omkr. 570–800). Navnets opprinnelse er usikker; det kan vise til at gården er solrik, eventuelt norrønt *sol* (våtmark). Uttalen *Sølemdalen* var vanlig til rundt 1900, gården ble bare kalt Solem før 1500-tallet. Navnet ble også lenge uttalt *Solomdalen*. Første kjente bruker er en Ola på Solemdalen i 1597. Navnet Tuftelia i dalsiden nord for hovedtunet kan tyde på at eldre tun har ligget her.

Solemdalgården (Strandg. 2), kontorbygning i betongklassisistisk stil, opprinnelig oppført 1917 (ark. Trygve Solemdal) som fabrikklokale for møbelfabrikken P. Solemdal AS. Gjenoppbygget i en enklere stil etter bombing 1940. Arkoppbygg oppført 1992.

Her lå også Molde metodistkapell 1929–40 og Kaffistova 1940–49. Fabrikkdirften nedlagt 1987, Molde politistasjon siden 1993. Bokstavene på vestveggen er nysmidde etter den gamle logoen til møbelfabrikken.

Solemdal idrettslag, stiftet 2. november 1975. Laget opparbeidet en skiløype i 1980 som fremdeles er i bruk, drifter ballbinge, organiserer trimgrupper og basarer og har siden 2009 avholdt «Det store andeløpet», hvor man kan kjøpe lodd på nummererte badeender som slippes ut i elva Røa. Klubbhus åpnet 1990 i gamle Solemdal Handel. 84 medlemmer.

Solemdal, P., fhv. møbelfabrikk grunnlagt 1866 av Ole Monsen Solemdal

(1839–1919) og Ole Olsen Melland (1835–1920).

I 1866 overtok de to tidligere lære-svennene Peder Iversens snekkerverksted i Øvre veg. Solemdal ble eeneier i 1870, nye lokaler i Strandgata fra 1904. Firmaet ble overtatt av sønnen Peter Tønder Solemdal i 1907. Både han og hans sønn igjen var utdannet ved Statens håndverks- og kunstindustrihøgskole i Kristiania, og produksjonen ble nå basert på eget, moderne design. Ny fabrikkbygning oppført 1917, delvis gjenoppbygget 1940, i dag Molde politistasjon.

På 1950-tallet spesialiserte fabriken seg på eksklusiv spesialdesign, deriblant totalinnredning til hoteller og restauranter, og leverte bl.a. møblement til Oslo rådhus, Akershus slott, NRK Marienlyst, Oslo konserthus og Norges ambassader i Beijing og Tokyo. Fabriken hadde i tillegg suksess med masseproduksjon av nyoppfunne «stablestoler» for forsamlingshus. Fabriken ble avviklet da tredje generasjons eier gikk av med pensjon 1987.

Ansatte: 70 (1916), 11 (1936), 60 (1950), 11 (1984).

Solemdalsbrua, buebru i betong over Moldeelva ved Apoteker Aas' gate. 10,3 m lang, oppført 1993.

Brua er privat oppført for Strandgata 2, og ble tidligere også kalt «Politibrua». Brua ble i 1997 uoffisielt oppkalt etter Solemdals møbelfabrikk under en byvandring.

Solemdalsgjerdet (gnr. 3), også kalt Gjerdet, matrikelgård på Solemdalen. Navnet kommer av et tidligere krøt-

tergjerde her. Gården er trolig utskilt fra Solemdalen i middelalderen. Første kjente bruker er en Rasmus i Gjerdet i 1606.

Solemdal skole (Kvernhuslia 48), fhv. folkeskole (7–14 år). Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og omfattet da gårdene fra Tollåsen til Stranda. Nedlagt og innlemmet i Vågsetra skolekrets 1970. Skolebygg med ett klasserom oppført 1896, utvidet til barnehage 1974.

Elevtall: 27 (1891), 37 (1950), 18 (1970).

Solemdalssaga, vassag i Fransetgrova på Talset oppført 1905. Grindbygg med spontak og 5 m høyt overvannshjul restaurert 1999–2004.

Solemdalvegen, Solemdalen, parallelt sør for Røviklivegen. Dette var en del av den gamle Solemdalveien fra Geitnes til Ullaland, opparbeidet i årene etter 1837 og erstattet her av den nye Røviklivegen i 1980. Gamleveien fikk formelt navnet i 2014.

Solhagen, Kveldro, vei fra Fjellbruvegen til Boråsvegen. Oppkalt 1990 etter eiendommen Solhagen (i dag Solhagen 4), oppført 1917. Her lå tidligere Brendehaugs Gartneri, området ble utbygget og veien opparbeidet på begynnelsen av 1990-tallet.

Solheimvegen, Bjørset, blindvei vestover fra Lillevikvegen. Oppkalt 1963 etter gården Solheim, utskilt fra Bjørset 1905.

Bygninger: 15. Solheim, våningshus i

sveitserstil oppført 1917 for gårdbruker Mathias Fredriksen (1862–1939).

Solhjell AS, konfeksjonsfabrikk grunnlagt 1946 i Molde av Kåre Solhjell (1908–78).

Fabrikken hadde først lokaler på Moldegårdsbrygga, fra 1948 i en tyskerbrakke der parkeringsplassen øst for fergekaia er i dag. Fabrikken produserte først arbeidsklær for bønder og fiskere, men spesialiserte seg senere på uniformer til bl.a. korps og transportselskaper. Fabrikken laget lenge uniformene til flyselskapene SAS og Braathens og alle de lokale rutebilselskapene. Firmaet produserer i dag kun bunader. Produksjonen ble flyttet til Estland i 2007, hovedkontoret til Oslo i 2015. Firmaet ble kjøpt av Heimen Husfliden AS i 2019, og har i dag én ansatt i Molde, én i Oslo og 42 i Estland.

Tidligere navn: Kåre Solhjell Konfeksjonsfabrikk (1946), Kåre Solhjell AS (1994), Solhjell AS (2001).

Ansatte: 17 (1947), 85 (1967), 22 (1993).

Sollia (gnr. 82), matrikkelgård på Kleive. Navnet er vanlig i hele landet, og viser til gårder som ligger solrikt til. Første kjente bruker er en Endre i Sollia i 1605.

Sollibrua, steinhellebru over Sollielva som del av den gamle delen av Botterlivegen. Oppført som del av den →trondhjemske postvei på 1700- eller 1800-tallet.

Sollibøen (gnr. 110), matrikkelgård på Sekken. Navnets opprinnelse er noe

usikker: På 1600-tallet er navnet flere steder skrevet Solembøen. Sisteleddet -bøen viser oftest til gjenopptatt bruk etter svartedauden, opprinnelig navn kan ha vært Solem. Dette kan igjen vise til at gården er solrik, eller norrønt *sol* (våtmark). Første kjente bruker er en Knut på Sollibøen i 1610.

Sollibø skole, fhv. folkeskole på Sekken. Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og gikk da fra Melvika til Sekkeseterreiten. Nedlagt og innlemmet i Eik skolekrets 1961. Skolebygning i Orbakkv. 3 oppført 1875, brukt som samfunnshus i regi av Nordre Sekken Velforening til 2016 og flyttet til Håkon Herdebreis v. 809 i 2020.

Elevtall: 18 (1891), 7 (1961).

Sollibøvegen, Sekken, fra Håkon Herdebreis veg ved Reitabukta til Sollibøen. Navngitt 2014.

Sollivegen, blindvei fra Fagerlivegen til Hatlelia. Oppkalt 1954 etter gården Solli, utskilt fra Reknes 1906. Veien ble en periode før dette kalt både Høg-haugvegen og Øvre Langgate. Hovedsakelig eneboliger oppført i perioden 1951–73.

Bygninger: **36**. Solli, våningshus oppført ca. 1867 i tradisjonell romsdalsk byggeskikk, av husmann Lasse Tomasson Talset (1837–93). Utvidet og antikvarisk restaurert 1996. – **101**. →Hatleliblokka. – **92, 94, 96, 98, 100, 102**. Ferdighus oppført 1972 som utstillingshus for Mobo under en større varemesse. Husene var ferdig møblert og utstyrt av lokale virksomheter, med

bl.a. møbler fra Solemdal og gardiner og gulvtepper fra Sættem, og ble solgt i ferdig stand etter utstillingen. – **103, 105.** Sollia brl., boligblokker med til sammen 50 leiligheter oppført 2005 (ark. Kjell Vatne) for Mobo. – **104, 106, 108, 110, 112, 114.** Farstadplassen brl., boligblokker med 29 leiligheter oppført 2007 (ark. Kjell Vatne) for Mobo. Her lå tidligere husmannsplassen Farstadplassen, se →Farstadbakken.

Solvegen, Kviltorp, blindvei østover fra Kviltorpvegen. Veien het fra 1966 Gjerdevegen, etter gården Fannbo-stadgjerdet som lå omtrent her. Nåværende navn siden 2019, grunnet likelydende navn i gamle Midsund kommune.

Sotnakken (gnr. 91), matrikkelgård i Osen. Gården har navn etter fjellpartiet Sotnakken, som igjen trolig har navn etter elva →Sotåa. Første kjente bruker er en Lars i Sotnakken i 1610.

Gården ble etter søknad overført fra Nesset til Bolsøy prestegjeld i 1877, etter at Rød kirke ble nedlagt, det ble da raskere å reise fra Sotnakken til →Bolsøya kirke enn til Nesset. Et myrområde på 12 km² rundt Sotnakkvatnet ble i 2006 vernet som representant for uberørt kystnær furuskog, med flere sjeldne lav- og sopptyper.

Sotnakkvegen, blindvei østover fra Osvegen langs Sotåa. Gammel gårdsvei til gården Sotnakken, navnet vedtatt 2014.

Sotåa (gnr. 92), matrikkelgård på Kortgarden. Gården har navn etter

elva Sotåa, av norrønt sot (sot eller sotfarge), trolig om mørke berg i elva. Første kjente bruker er en Arne i Sotåa i 1620.

Speiderbo, også kalt «speiderhytta», hytte på Skaret opprinnelig oppført som vaktbrakke i tyskerleiren der Reknesbanen ligger i dag. Overtatt av Moldespeiderne 1945, flyttet til Skaret 1957. Hytta ligger i Hustadvika kommune.

Speidernes hus (Fjellbruv. 17), forsamlingshus i sveitserstil trolig oppført 1884 som våningshus for kjøpmann Samuel Pettersson (1842–1923). Leiegård 1936–66, Speidernes hus siden 1966, Teoball barnehage 1987–2013.

Spolertbakken, Sentrum, vei fra Romsdalsgata langs elva til Øvre veg. Veien har navn etter murmester, feier, veiinspektør og bystyremedlem Friederich Spolert (1815–97), som bodde her fra 1850 til sin død. Spolert var født i Ratzeburg i Tyskland, slekta stammet fra byen Spoleto i Italia.

Bakken ble tidligere også kalt Spolerten, →Lundgrenbakken, →Livebakken, →Fossveien og →Veita. Nåværende navn vedtatt 1937, opprinnelig helt fra Storgata til →Veøygata. Navnet ble fjernet 1942, trolig grunnet uvilje mot tyske navn, og gjeninnført 1999. Fossen her ble tidligere også kalt Spolertfossen. **1.** →Romsdalsgata 5. – **3.** Frelsesarméen (tidl. Elvegata 3), forsamlingshus oppført 1956 (ark. Arne Bjønness).

Statsråd Astrups gate, Sentrum, fra Bjørnstjerne Bjørnsons veg til Gørvell-

Spolertbakken fotografert omkring 1900. Her står i dag Gjestestova og Frelsesarméen. I døra står fisker Ingebrigt Sylte og hans familie, som eide huset fra 1877 til det gikk tapt i bybrannen i 1916. (Foto: Birkeland/Romsdalsmuseet.)

alléen. Oppkalt 1937 etter statsråd i Arbeidsdepartementet Hans Rasmus Astrup (1831–98) fra Eikrem. Se også →Kviltorp. Svingen vest i veien var opprinnelig prosjektert som en del av →Reknesvegen.

Bygninger: **3**. →Kulturhuset.

Statsråd Qvams veg, Kvam, fra Mekvegen til Nordstien. Oppkalt 1978 etter statsråd og Norges statsminister i Stockholm Ole Anton Qvam (1834–1904) fra Kvam.

Rekkehus med 89 boenheter oppført 1977–79 (ark. Torstein Ramberg) for Mobo og Meek brl. etter det da nyskapende «tett-lav»-prinsippet. Byggeprosjektet ble tildelt Schistad-prisen for god arkitektur 1991.

Steinhoggarvegen, Bolsøya, i en sving nord for Dragarøra. Navngitt 1977 til minne om aktiviteten på →Bolsøy Steinbrudd.

Steinløysa (gnr. 80), matrikelgård på Kleive. Navnet har vært tolket som at gården er mindre steinete enn nabogårdene, men det stemmer ikke med terrenget. Det kan kanskje vise til at steinen er løs, altså har rast ut. Ironiske gårdsnavn er heller ikke helt ukjent.

Også kalt Inner-Steinløysa, for å skille gården fra Øygarden (gnr. 79) som tidligere ble kalt Ytter-Steinløysa. Første kjente bruker er en Åse på Steinløysa i 1597.

Steinløysvegen, Steinløysa, fra Istad-vegen til Botterlivegen. Veien følger den gamle traséen til Den →trondhjemske postvei, erstattet av ny fylkesvei 1951. Oppkalt 2014 etter gården Steinløysa.

Bygninger: 11. →Ødegård skole. – 21. Ødegård bedehus, forsamlingshus oppført 1973 for Romsdal Indremisjon, i bruk til 2008.

Steinskaret, blindvei nordover fra Birkelandvegen. Oppkalt 1969 etter Steinskaret noe lenger opp i terrenget. Eneboliger og rekkehus oppført 1968–71.

Stella Maris kloster (Parkv. 23), administrasjonsbygg og prestebolig oppført 1953 (ark. Finn Giertsen) for →St. Sunniva katolske menighet. *Stella Maris* er latin for «havets stjerne», et annet navn på jomfru Maria.

Klosteret ble drevet av den nederlandske ordenen St. Carolus Borromeussøstrene til 1990 og den filipinske kongregasjonen Missionary Servants of the Holy Trinity siden 1999.

Stenrud, gård utskilt fra Kvam 1902. Våningshus i rikt dekorert sveitserstil oppført ca. 1902 for Thoralf Møller (1873–1943). Før dette var plassen bygslet som landsted av konsul Bastian Width. Vest for denne står Olaplassen, en husmannsstue oppført på 1800-tallet.

Stenså (gnr. 117), matrikkelgård på Nesjestranda. Her er funnet et bryne fra yngre steinalder (omkr. 4000–1800

f.Kr.). Navnet uttales Steinsåna, gården har trolig navn etter en stor stein ved elveutløpet. Første kjente bruker er en Arne på Stenså i 1597.

→Stenså Teglverk var i drift 1893–1918, Stenså Sagbruk 1931–66, Valen Møbel- og Trewarefabrikk 1941–60.

Stensåberget, Nesjestranda, vei mellom Hamnavikvegen og Skålavegen. Veien følger delvis den gamle postveien fra 1822, veinavnet vedtatt 1977. Eneboliger oppført hovedsakelig 1982–83.

Stenså Teglverk, fhv. teglverk grunnlagt 1893 på Stenså på Nesjestranda av Nils Knutsen Stenså (1862–1953), nedlagt 1918.

Teglverket brente mur- og takstein av leire fra Leirholmen, og solgte hovedsakelig til Molde, Ålesund og Kristiansund. Lokalene var senere sagbruk og møbelfabrikk. Den 24 m høye pipa fra teglverksovnen, oppført 1897, står fremdeles. Mange av gjenreisningsbyggene i Ålesund er bygget med murstein herfra, i Molde trolig Storgata 11 og Amtmann Krohgs gate 5.

Ansatte: 28 (1905).

Stokke (gnr. 65), matrikkelgård på Kleive. Navnet kommer av norrønt *stokkr* (trestokk) og kan vise til skog, drivtømmer eller et eldre navn på Stokkeelva. Første kjente bruker er en Ola på Stokke i 1610.

Stokkelandsgangen, fhv. gate over det som i dag er Gotfred Lies plass og ned til sjøen ved Moloen. Navn etter Einar Kristensson Stokkeland (1787–1857), lensmann i Bolsøy i over 40 år;

Stokkelandsgangen fotografert i 1911. Murhuset i midten står der fontenen på Gotfred Lies plass ligger i dag. Alle husene gikk tapt under bybrannen i 1916, området ble gjort om til park i 1928. Bildet er kolorert. (Foto: Kirkhorn/Romsdalsmuseet.)

som bodde her fra 1824 til sin død.

Gata ble også kalt Tverrgata. I 1910 bodde det 55 personer her. Husene i gata gikk tapt under bybrannen 1916, og området ble omregulert til park i 1927.

Stordambua, gangbru i limtre over Moldeelva sør for Moldelibua. 9,6 m lang, oppført 2013 (ark. BBW).

Stordammen, fhv. dam og populær badeplass i Moldeelva sør der Stordambua går i dag. Også kalt Guttedammen, like nord for denne lå den litt grunnere Jentedammen. Dammen ble provisorisk oppdemmet av barn under krigen, og var en populær

badeplass på 1950-tallet. Den er i dag forfalt.

Storfjorden, fjordbasseng i Romsdalsfjorden, mellom Moldeholmene og Tomrefjorden–Tresfjorden. Tidligere også kalt Forfjorden og Sekkafjorden.

Dette er den dypeste delen av Romsdalsfjorden, ca. 480 m på det dypeste. Sør for Sekken har det vært en dumpeplass for gamle båter, og ca. midt mellom Hjertøya og Furneset ble det dumpet mange tonn tysk materiell etter krigen.

Storgata, Sentrum, fra hotell Alexandra til Gotfred Lies plass. Moldes hovedgate, tidligere også kalt Hoved-

gata, Moldegata og bare Gata. Nåværende navn vedtatt 1937.

Her har det sannsynligvis gått tråkk fra det eldste Reknestunet til elva og forskjellige gårdsbygninger fra svært gammelt av, men akkurat hvor er ukjent. På midten av 1600-tallet gikk en vei fra ladeplassen ved elva og ut til tollbua, der nedkjørselen til Rutebilholdeplassen går i dag. Veien ble forlenget til Reknes hospital (der Fylkeshuset står nå) i 1715, og i 1767 var det relativt tett bebyggelse langs hele denne strekningen.

Gata var brolagt på 1700-tallet, men i 1799 var brulegningen til dels skjult etter stadig påfylling av sand. Gata var da betydelig smalere enn i dag, samme år nevnes at denne og Kirkebakken var de eneste gatene i byen som var brede nok til at to vogner kunne kjøre i bredden, riktignok ikke hele strekningen.

Ved nåværende Sættemgården og ved Myrabakken var veien gjennomskåret av to elver, →Onsumelva og →Reknesbekken, med små steinbruer over. Fra gammelt av lå det hovedsakelig bolighus på oppsiden av veien og brygger, sjøboder og pakkhus på nedsiden. På 1830-tallet lå gata likevel flere steder så nærme sjøen at den stadig ble overskylt ved stor flo. Fra midten av 1800-tallet ble sjøbodene i større grad bygget på påler utover i sjøen, og forretningsbygg ble oppført på nedsiden av veien så den ble mer skjermet for sjøen. Mot slutten av 1800-tallet var springflo i gata fremdeles et problem. Bebyggelsen var lenge landsbypreget, med fjøs og låver bak våningshusene. I 1865 hadde be-

boerne i Storgata til sammen 28 kyr, fire hester og åtte griser.

De fleste husene hadde også store hager mot gata. Etter en lovendring i 1846 ble flere av hagene fjernet og gata utvidet i bredden. Dette skjedde gradvis ved anledning, og førte til at mange hus ble stående halvveis ut i det etter hvert ganske kronglete gateløpet. På samme tid ble gata forsynt med rennestein, etter hvert også brolagt på nytt. Storgata ble asfaltert for biltrafikk i 1932.

Før bombeangrepet i 1940 var det aller meste av bebyggelsen i tre. Med unntak av noen murbygg og ett trehus, gikk alt tapt under bombingene. Gata ble deretter betydelig omregulert: Gatelegemet ble hevet 1–2 m med fyllmasse fra Gørvellplassen og utvidet til 18 m bredde, ferdigstilt 1942–43. Nåværende murbebyggelse i gjenreisningsfunksjonalistisk stil ble oppført hovedsakelig 1947–62. Grunnet både boligmangelen etter krigen og henvisninger til lokal tradisjon, ble bygårdene oppført som kombinerte nærings- og boligbygg.

Nåværende allé av rosehagtorn ble plantet 1955, på 1970- og 80-tallet ble flere av gårdene forsynt med baldakiner over fortauet, flere fikk også påbygget 4. etasje.

Det har flere ganger vært vurdert å omregulere Storgata til gågate: På 1960-tallet ble det planlagt en ny riksvei over gymnastomta og Parkvegen, på 1970-tallet ble det planlagt ny riksvei på utfylling langs sjøfronten, eventuelt tunnel fra Reknes til Lingedalen. I 1997–2000 ble i stedet kjørebanelen i Storgata redusert til 15 m bredde til

Storgata fotografert vestover omkring 1870. Fotografen har stått ved Outzen-hjørnet, huset til venstre står der O. E. Strande står i dag. På denne tiden hadde mange fremdeles fjøs bak husene i Storgata, til sammen ble det holdt 28 kyr og fire hester her. (Foto: Kirkhorn/Romsdalsmuseet.)

fordel for fortau, uteservering og beplantning.

Selv om varehandelen i Storgata har gått en del tilbake i konkurranse med kjøpesentrene siden slutten av 1980-tallet, er den fremdeles en utpreget handlegate med små og store forretninger og flere restauranter og kafeer.

Bygninger: **1-7.** → Alexandra hotell. – **2-4.** Tollbua, kontorbygning i mur med tidstypisk rød mineralitt puss, oppført 1954 (ark. Knut P. Bugge) for Tollvesenet. Nedlagt som tollkontor 2004. – **6.** Butikk- og kontorbygg oppført 1949 (ark. Karl Stenersen) som utsalg og lager for grossistfirmaet H. I. Giørtz. 2. etasje ombygget til boliger 1997. Kontorer for Thf. Kildal & Co. skips ekspedisjon (reisebyrå) 1949–76, en

malt reklametekst på østveggen er bevart. – **8.** Thon Hotel Moldefjord, oppført 1955 (ark. Knut P. Bugge) som hovedkontor for Molde havnevesen. Ombygget til hotell 1998. – **9.** Folkets hus, forsamlings- og butikkbygg oppført 1961 (ark. Knut P. Bugge) for Folkets hus AS. Kontorer for *Romsdal Folkeblad* 1974–81. – **10.** Hofsethgården, bolig- og forretningsgård oppført 1950 (ark. Ivar Bjordal) for engrosfirmaet Hofseth & Co., som drev her til 1968. – **10b.** Hofsethbygget, lagerbygning opprinnelig oppført i jugendstil 1916 for Romsdal sals- og kjøpelag (nå Felleskjøpet). Overtatt av engrosfirmaet Hofseth & Co. 1932. Kun murskallet sto igjen etter bombeangrepet i 1940, betydelig ombygget og gavlen snudd mot sør 1941 (ark. Karl Stener-

Storgata fotografert vestover fra kirketårnet i 1932. Hofsetbrygga ved Storkaia er ett av få bygg som fremdeles står, men betydelig ombygget. (Foto: Paul Rasmussen/Romsdalsmuseet.)

sen). Senere brukt som undervisningslokaler; serveringssted, kunstgalleri, m.m. Reklamebyrået Tibe har sitt navn etter denne adressen, hvor det hadde sine første kontorer i 1986. – **11.** Kontor- og forretningsgård opprinnelig oppført 1918–20 som produksjonslokaler for →Rauma Saftpresseri, som drev her til 1971. Betydelig ombygget etter bombeangrepet 1940, igjen ombygget 1972 (ark. Knut P. Bugge). – **12-14.** Forretnings- og kontorbygg oppført 1971 (ark. Knut P. Bugge) for eiendomsfirmaet I/S Storgata 12-14. Før dette lå her en lagertomt for trelasthandler A. Lønseth. Veggmaleri i trappeoppgangen utført av Gunnar Haukebø 1971. – **13.** Flekstadgården, bolig- og forretningsgård oppført 1947 (ark. Karl Stenersen) for kjøpmann Paul Flekstad (1878–1953). Her har Haukebø Blomster holdt til 1948–

62 og igjen siden 2006. – **15.** Hammerøgården, bolig- og forretningsgård oppført 1947 (ark. Karl Stenersen) for bilforhandler Ivar Hammerø (1909–87), som drev her til 1969. Her lå Kafé Bølgen 1948–62, som skal ha hatt byens første jukeboks. – **16-20.** Lønsethgården, bolig- og forretningsgård oppført 1949 (ark. Karl Stenersen) for trelasthandler A. Lønseth AS, som holdt til her fra 1903. – **17a.** Østevikgården, bolig- og forretningsgård oppført 1957 (ark. Knut P. Bugge) for glassmester Bjarne Østevik (1911–89), firmaet drev her til 1996. – **17b.** Bergsethgården, bolig- og forretningsgård oppført 1948 (ark. Karl Grevstad) for skoforretningen K. Bergseth, som drev her til 1982. – **19.** Romsdalshimmen, hotell- og restaurantbygning oppført 1949 (ark. Ivar Bjordal) for Romsdal Ungdomssamlag. Hotell Romsdals-

Molde

Birkeland, Enerett

Storgata fotografert østover omkring 1960. (Foto: Birkeland/Romsdalsmuseet.)

heimen 1949–85, Hotell Romsdal 1985–1989, Hotell Molde 1989–2011 og siden 2019. Bygget er også studenthotell tilknyttet Høgskolen i Molde. Her har det vært serveringssted under flere navn: Kaffistova (åpnet 1949), Kontoret (1990), Hot Hat (1993), Rød og Bare Blå (1999), Restaurant Gørvell (2009), m.fl. – **21.** Røsokgården, bolig- og forretningsgård oppført 1947 (ark. Knut P. Bugge) for skomaker Endre Røsok (1906–76), firmaet driver her fremdeles. Betydelig fasadeendring og 4. etasje påbygget 1966. – **22.** Larsengården, bolig- og forretningsgård oppført 1947 (ark. Karl Stenersen) for elektriker Einar Larsen (1908–79). 4. etasje oppført 1963. Her lå Romsdal Sparebank 1947–73.

– **23.** Hjertøgården, bolig- og forretningsgård oppført 1947 (ark. Karl Stenersen) for klesforretningen Anton Hjertø AS, som drev her til 1990. – **24.** Trønningsdalgården, bolig- og forretningsgård oppført 1950 (ark. Ivar Bjordal) for kjøpmann Anneus Trønningsdal (1902–82). Her har det vært dagligvarehandel siden 1950. Storgatens Kolonial (1950–74) var Moldes første selvbetjente butikk, Ekko-Mat / Ekko 1000 (1974–90) var Moldes første lavprisbutikk. Senere Rimi og Bunnpris. – **25.** Breckegården, bolig- og forretningsgård oppført 1948 (ark. Karl Stenersen) for glassmagasinet Martin Brecke AS, som drev her 1904–85. 4. etasje påbygget 1970, fullstendig fasadeendring 1987 (ark. BBW). Her lå

Storgata i 2021. Elvsaaesgården helt øst ble oppført etter bybrannen i 1916, man hadde da en ambisiøs plan om å bygge lignende murgårder langs hele gata. Sveen-gården like inntil ble oppført i 1952, og er med de enkle fargeflatene og skråstilte vinduene et typisk eksempel på gjenreisingsarkitekturen etter krigen. (Foto: Kristoffer Antonsen/Kvass Foto.)

Romsdal politikammer 1948–73, DNB siden 1986. – **26.** Bolig- og forretningsgård oppført 1949 (ark. Ivar Bjordal) for AS Bøndenes Hus. Her lå Nordmøre og Romsdal Felleskjøp 1950–84, Ekko 1000 1984–90. – **27.** Norrønagården, forretningsbygg oppført 1951 (ark. Knut P. Bugge) for Norsk Luthersk Misjonssamband som drev kafé og pensjonat her til 2001. 4. etasje påbygget 1960. Serveringssted under en rekke navn: Norrøna Kafé (åpnet 1951), Cafe Zarathustra (2000), Café au Lait (2001), Tapp & Kork (2015), m.fl. – **28.** «Kneippen», bolig- og forretningsgård oppført 1947 (ark. Magnus Nielsen) for Molde Bakeri og Kneippbrødfabrikk (se →Molde Bakeri), som holdt til her siden 1914. Her

har det vært bakeri siden starten, tidligere også kristelig forsamlingslokale i 2. etasje. I kaféen finnes veggmaleriet «Gamle Molde» av Gunnar Haukebø, utført 1948. – **29.** Dahlgården, bolig- og forretningsgård oppført 1952 (ark. Knut P. Bugge) for →Dahls bokhandel som lå her fra 1894. Betydelig fasadeendring 1991 (ark. Knut P. Bugge). – **30.** Bolig- og forretningsgård oppført 1946–55 (ark. Knut P. Bugge) for gullsmed Hermann Hagen og fotograf Erling Birkeland, sistnevnte drev her til 2019. 1. etasje ble oppført 1946, som det første påbegynte bygget i Storgata etter freden, men pga. materialmangel tok det mange år å ferdigstille bygget. – **31.** «Fellesbanken», kontorbygning

oppført 1954 (ark. Reidar Lund og Arne Pedersen) for Romsdals Fellesbank. Trappa er laget av porsgrunnmarmor med 425 mill. år gamle fossilavtrykk, bygget er dekket av karakteristisk klatrevillvin. Her lå Romsdals Fellesbank 1954–83, kommunale kontorer siden 1995. – **32.** Jakobsengården, bolig- og forretningsgård oppført 1948 (ark. Karl Stenersen) for kjøpmann Jakob Jakobsen (1913–2001), 4. etasje oppført 1970. – **33.** «Sparebanken», kontorbygning i modernistisk stil oppført 1954 (ark. Ole Lind Schistad) for Molde Sparebank. Bygget er regnet som ett av Schistads hovedverk i Molde. Her lå Molde Sparebank (senere Sparebanken Romsdal) 1954–90, Molde bibliotek 1955–62, Sparebanken Møre 1990–2012, kommunale kontorer siden 2013. Moldes byvåpen er innfelt i betonggulvet i 1. etasje. Bygningen var planlagt allerede under gjenreisingsplanen av 1940, denne eller nr. 31 var da utpekt som lokalkontor for Nasjonal Samling. – **34.** Bolig- og forretningsgård oppført 1948 (ark. Magnus Nielsen) for Molde Jarnvareforretning, som drev her til 1984. – **35.** Aandahlgården, forretningsbygg oppført 1948 (ark. Per Grieg) for konfeksjonsforretningen U. Aandahls Eftf., som har holdt til her siden 1888. Utvidet 1980, Tesalongen kafé åpnet samme år. – **36-38-40.** Petterssongården, forretningsbygg oppført 1947 (ark. Per Grieg) for konfeksjonsforretningen S. Pettersson AS som holdt til her 1917–2000. Utvidet med →Torget 3 i 1957. Her ble byens første automatiske døråpner installert 1964, og byens første rulletrapp 1966.

Produksjonslokaler for Småen Konfeksjon 1947–64. Ombygget til kjøpesenteret →MoldeTorget med åtte forretninger 1986, som etter utvidelser i 2003 omfatter hele kvartalet og 28 forretninger. – **37-39.** Gjenstadgården, bolig- og forretningsgård oppført 1952 (nr. 39, ark. Ivar Bjordal) og 1974 (nr. 37, ark. Jon O. Villa) for fargehandler Jørgen Gjenstad (1918–81). – **41-43.** Sættemgården, bolig- og forretningsgård oppført 1948 (ark. Gustav Helland) for konfeksjonsforhandler Ludvig Sættem AS, som holdt til her 1917–97. 4. etasje oppført 1972, ombygget 2011. – **42.** Schistadgården, kontorbygning oppført 1947 (ark. Ole Lind Schistad) for kjøpmann Bernhard Schistad (1889–1978). Den østlige delen av bygget var ferdig allerede i 1942. Loftet var spesialbygget som frimurerlokale. Betydelig fasadeendring og 4. etasje oppført 1985. Her startet Ole Lind bakeri i 1838, drevet på samme sted til 1975. Bakeriet fikk i 1958 byens første softismaskin. Her lå også Bagatelle Kafé 1947–57, Kafé Torgstova 1959–79, Torggubben dagligvarehandel 1977–85, senere Romsdals Fellesbank og Sparebank I. – **44.** Løchengården, butikk- og kontorbygg oppført 1949 (ark. Knut P. Bugge) for skomaker Ole Løchen (1891–1971). – **45.** Butikk- og kontorbygg oppført 1958 (ark. Knut P. Bugge) for Ludvig Sættem AS. – **46.** Nylandgården, bolig- og forretningsgård oppført 1948 (ark. Knut P. Bugge) for jernvarehandler Karsten Nyland (1900–69). Kiosken Harald Aure Frukt & Tobakk, omhandlet i Jo Nesbøs sang «Aure Frukt & Tobakk» fra albumet *Den derre med Di*

Derre (utg. 1993), holdt til her 1953–90. – **47-49.** Bolig- og forretningsgård oppført 1948 (ark. Ola Mørk Sandvik) for bokhandler O. Sættem og 1949 (ark. Arne Bjønness) for skomaker Anton Nustad. Ombygget 2014. – **50.** Isachsengården, bolig- og forretningsgård oppført 1948 (ark. Karl Stenersen) for konfeksjonshandler Randulf Isachsen (1898–1992). Her lå Forretningsbanken (senere Fokus Bank) 1977–2009, NRK Møre og Romsdal 1978–96. – **51-53.** Outzen Strøket (sic), bolig- og forretningsgård oppført 2014 (ark. Kjell Kosberg) for Sentrumsinvest AS. Her lå tidligere Langegården, oppført 1955 (ark. Kaare Lervik) for rørlegger Hans Kristian Lange (1908–53). – **52.** Strandegården, bolig- og forretningsgård i karakteristisk funkisstil oppført 1951 (ark. Ole Lind Schistad) for O. E. Strande kolonial. Bygget har uvanlige vindusdimensjoner og et karakteristisk halvsirkelformet utbygg mot sør. Opprinnelig kolonial og glassmagasin, kolonialavdelingen ble avviklet i 1960. I 2. etasje lå kafé Stratos 1951–70. – **54.** Sveengården, bolig- og forretningsgård oppført 1952 (ark. Knut P. Bugge) for broderiforretningen G. Sveen som fremdeles driver her. – **55-57.** Helsethgården, bolig- og forretningsgård oppført 1968 (ark. Ivar Bjordal) for rørlegger Bernhard Helseth (1896–1989). Her sto tidligere det gamle Helseth-huset, en trebygning oppført ca. 1856 og den eneste i Storgata som overlevde både bybrannen i 1916 og bombeangrepet i 1940 (da den ble truffet av to bomber som ikke gikk av, og lå i kjelleren i to måneder). Revet 1963. – **56.** Trelastgården, også kalt

Elvsaasgården, bolig- og forretningsgård i nybarokk stil med jugendstilelementer i gneisgranitt fra Bolsøya steinbrudd, oppført 1919 (ark. Trygve Solemdal) for Molde Trelastutvalg. Bygningen er et eksempel på murgårdsrekkene som etter reguleringsplanen av 1916 ble planlagt i hele Storgata, men aldri gjennomført. Tilbygg i betong mot sør oppført 1946. Her lå Molde postkontor 1919–23, Molde politikammer 1919–46, Elvsaas Sport 1930–99, hovedkontor for Bolsøy kommune 1936–50. Østgavlen mot innkjøringen til Storgata har vært en markant reklameplass, med malte veggreklamer for bl.a. Mustads margarin (ca. 1920), Goodyear (ca. 1925), Storebrand (ca. 1950, med rose ca. 1960), Storebrand Idun (ca. 1978), Molde 250 år/→Hvaldemar (1992) og skiftende varianter av Arne Nøsts rosemotiv (2002). – **(58).** Åpen plass. Her lå en bensinstasjon oppført 1929 for Vestlandske Petroleumskompani, drevet under flere kjedenavn som MIL, Esso og Standard. Revet 1952, senere drosjeholdeplass. – **59-61.** (tidl. Storg. 57) Outzengården, kafé- og boligbygg oppført 1950 (ark. Knut P. Bugge) for baker Erling Outzen (1901–50), som drev bakeri her til 2010. 4. etasje oppført 1968, ombygget 2014.

Storkaia, betongkai vest i sentrum, 300 m lang og 11 m dyp. Kaia administreres av Molde og Romsdal havn IKS, og er hovedhavn for Hurtigruten og andre større cruiseskip siden 1995.

Fra gammelt av ankret større skip ute på fjorden, og i 1846 ble →Tønna satt opp til slik bruk. Last og passasjerer

Storlihytta fotografert omkring 1910. Dette postkortet er håndkolorert. (Foto: Kirkhorn/Romsdalsmuseet.)

ble da fraktet i land av →fløttmenn. Omkring 1890 ble den første dampskipskaia av tre oppført i tilknytning til Alexandra hotell. Denne ble utvidet til 165 m i 1896, og ble dermed byens første moderne kaianlegg. Trekaia ble erstattet av en betongkai på 180 m i 1925, forlenget til 265 m i 1932 og 300 m i 1995.

15. april 1940 landet de første tyske bombene i Molde her. Under hele krigen var kaia underminert med 50 tonn sprengstoff, i tilfelle britisk invasjon. Her står i dag flere minnesmerker, se appendiks.

Bygninger: Se →Hamnegata.

Storledvegen, Røvika, blindvei nordover fra Skålavegen ved Bussbygg. Veinavnet er gammelt, her sto det tidligere ei grind, eller et led.

Storlihytta (Storliv. 120), hytte og serveringssted i Storlia, oppført i nygotisk sveitserstil i 1889 for Grand hotell, åpnet sommeren 1890. Et påbygg mot vest fra 1913 ble erstattet av nybygg 2020 (ark. BBW) for DNT Romsdal, med 22 sengeplasser og servering for 45 personer. Den gamle delen ble restaurert 2021.

Da hytta tilhørte Grand hotell, var den regelmessig besøkt av keiser Wil-

helm. Overtatt av apoteker Henrik Pettersen 1913, bankassistent Anton Bernhard Strande 1918, Losje Broderkjeden 1933, godtemplarungdomslaget Varden 1944, Selskabet for Molde Byes Vel 1983, Aslaug Reset 1988, Norsk Folkehjelp 1994, Selskabet for Molde Byes Vel 2009, DNT Romsdal 2016.

Storlivegen, tursti nordover fra Moldelivegen ved Reknesbanen til Vardevegen ved Olaringarmyra. Opparbeidet 1887–89 av Byselskapet med finansiering fra Grand hotell. Veien ble opprinnelig kalt →Vardevegen, navnet omfattet da en strekning fra Gørvellalléen til Varden. Nåværende navn vedtatt 1938.

Bygninger: 120. →Storlihytta. – **150.** Kikutstua, hytte oppført 1934 av elektriker Einar Larsen (1908–79). Stabbur av ukjent alder, trolig flyttet hit 1934.

Storteigen, Hjelset, vei parallelt sør for Hjelsetvegen. Oppkalt 1973 etter gården Teigen, utskilt fra Hjelset 1823. Eneboliger oppført hovedsakelig 1974–76.

Storvika (gnr. 109), matrikelgård på Sekken. Første kjente bruker er en Ola i Storvika i 1657.

Storvikvegen, Bjørset, fra Bjørsetalléen til Julsundvegen. Gammel gårdsvei over husmannsplassen Storvika, utskilt fra Bjørset 1915. Navnet vedtatt 1963.

Storyville Jazz Club, landets nest eldste jazzklubb, stiftet i Molde 27. januar 1953 delvis med utspring i de tidligere

kortlivede jazzklubbene Molde rytmeklubb (1939–40) og Molde Hot-Club (1946–47). Klubben er oppkalt etter bydelen hvor New Orleans-jazzen oppsto.

Klubben startet Molde jazzfestival i 1960 og var arrangør 1961–68, og arrangerer i dag jevnlig konserter med fokus på lokale artister. Også egne barnearrangement. Konsertene ble opprinnelig holdt på Alexandra hotell, siden 2012 på Plassen. Ca. 300 medlemmer.

Stranda (gnr. 8), matrikelgård nord på Skålalhalvøya. Første kjente brukere er Hallstein og Kristoffer på Stranda i 1623. Lenger oppe i lia lå tidligere gården Murlia, som lå øde fra omkring 1685 og senere ble lagt under Stranda.

Strande (gnr. 38), matrikelgård og grunnkrets på Fannestranda, 780 innb. Navnet uttales *Stranne*, og kommer av norrønt *Strandir* (strand). Første kjente eier er en Hallvard Åmundsson i 1468. Gården var lenge den største i prestegjeldet, og lå også sentralt langs postveien, midt mellom Molde, Eide og Dvergsneset. Her fantes skystasjon, poståpneri og telefonsentral. Ved Fannefjordsv. 459 står en 20-kilometerstein oppført 1882.

Strande bedehus (Rusketeigen 3), også kalt Betania, forsamlingshus oppført 1923 for Lønset og Strande Indremisjon.

Strandefaret, Strande, blindvei nordover fra Fannefjordsvegen langs Strandelva. Navnet vedtatt 1987.

Strande skole, fhv. folkeskole (7–14 år). Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og omfattet da gårdene fra Strande til Hatlen. Nedlagt og innlemmet i Kviltorp skolekrets 1950. Skolebygg oppført 1900 like øst for Fannefjordsv. 475, revet 2006.

Elevtall: 51 (1891), 36 (1950).

Strandgata, Sentrum, fra rundkjøringa ved Gotfred Lies plass til Grandvegen–Fannestrandvegen. På strekningen mellom Olsmedbakken og elva lå den første tettbebyggelsen på ladestedet Molde, kalt →Krubba. Strekningen øst for Olsmedbakken, en gammel gangvei langs →Schultzhagen, ble opparbeidet til kjørevei 1896–97 og ble i starten kalt både Schultzhageveien og Nedre vei. Bakken øst i gata blir også kalt Grandbakken etter →Grand hotell som sto her. Nåværende navn vedtatt 1937, veien gikk da langs sjøkanten.

Bygninger: **1.** Tilbygg til →Telegrafgården oppført 1962 (ark. Bjarne Tjønn). – **2.** →Solemdalgården – **3.** K. P. Mordalgården, kontorlokale i nyklassisistisk stil med jugendstilelementer, oppført 1917 (ark. Trygve Solemdal) som butikklokale for kolonialhandler Kristian Pedersen Mordal (1883–1963). Bygget av gneisgranitt fra Bolsøya steinbrudd. 5. etasje påbygget 1975. – **4-6.** Brunvollkvartalet, boligbygg med 92 leiligheter oppført 2018 (ark. Kjell Kosberg). Her lå tidligere →Brunvoll AS. – **5.** Apotekergården, murgård i nyrenessansестil oppført 1917 (ark. Holger Chr. Hanssen) for Molde apotek. Bygget av gneisgranitt fra Bolsøya steinbrudd. Her lå Molde apotek 1917–58, kommunale og

fylkeskommunale kontorer 1940–87 (bl.a. hovedkontor for Bolsøy kommune 1950–64), Mobo siden 1987. –

7. Bolighus oppført 1941 (ark. Holger Chr. Hanssen) for blikkenslager Oscar Pedersen. Verkstedbygning og 3. etasje oppført 1948 (ark. Karl Stenersen). –

8. Parkeringsplass, under denne ligger et tankanlegg oppført 1960 for Shell AS, i drift til 1980-tallet. – **9.** Bolig- og forretningsgård oppført 1985 (ark. Kjetil Strandhagen) for T. Vorpenes & Co. 3. og 4. etasje påbygget 1995. Her sto tidligere →Kabaréhuset. – **10.** Bolig- og kontorbygg i betongklassisistisk stil, oppført 1917 (ark. Trygve Solemdal) for snekker Anders Mordal (1867–1957). Bygget har et uvanlig, rombeformet grunnplan. Dette skyldes eiendomsgrensa, som fremdeles følger formen etter ei brygge som sto på skrå ut i sjøen her før bybrannen i 1916. Tilbygg mot vest oppført 1961. –

12. Boligblokk oppført 1998 (ark. Kjetil Strandhagen) som eldreboliger for Mobo og Molde kommune. Her lå tidligere →Bryggerikaia. – **13.** Molde-næsbygget, forretnings- og kontorbygg i nyklassisistisk stil med fasade i hogd gneisgranitt fra Bolsøya steinbrudd, oppført ca. 1917 som administrasjonsbygning for Rauma Bryggeri. I fjellet bak bygget ligger to underjordiske lagerhaller, oppført ca. 1860 for daværende →Molde Bryggeri. En tredje hall kollapse i 2008. Navn etter Ingebrigt Moldenæs AS som holdt til her 1957–2001. Her lå →«Ølmonopolet» 1972–2001. – **14.** Bolig- og forsamlingshus oppført 1953 (ark. Knut P. Bugge) for AS Trelastlageret, forsamlingslokale for Odd Fellow siden 2001. – **15.**

Strandgata fotografert vestover, trolig på 1920-tallet. De fleste husene på oppsiden av veien står fremdeles, blant annet de tre Hoem-gårdene, reist av den hjemvendte norsk-amerikaneren John O. Hoem som slo seg på boligspekulasjon og fikk reist flere leiegårder i byen. Nedsiden av veien er derimot helt forandret med utfylling, bilvei og fergekai. (Foto: Mittet/Romsdalsmuseet.)

«Regimentsgården», kontorbygg i nøktern modernistisk stil oppført 1937 (ark. Trygve Solemdal) som sjefsbolig og standkvarter for Møre infanteriregiment 11. Her ble avgjørelsen tatt om å mobilisere Møre regiment 10. april 1940, uten å ha fått kontakt med Oslo. Kommunale kontorer fra 1940, diverse NS-kontorer 1942–45, igjen standkvarter for regimentet 1949–2002. – **17.** «Presteboligen», bolighus oppført 1896 av byggmester og gårdeier John O. Hoem (1844–1913). Overtatt av kommunen 1915, tjenestebolig for telegrafinspektøren og senere presten. På nedsiden av veien sto tidligere «Amtmannsbrygga», et laftet pakkhus trolig fra 1700-tallet, revet 1973. – **19.** «Rektorboligen», leiegård i enkel sveitserstil oppført

1896 av John O. Hoem (se over). Her drev Gjertina (1845–1932) og Henriette (1865–1932) Eide «Søstrene Eides pensjonat». Overtatt av kommunen 1915, senere rektorbolig. – **21a.** «Sorenskrivergården», bolighus oppført ca. 1908 av John O. Hoem (se over). Overtatt 1917 av sorenskriver Nils Hertzberg (1866–1940), 1926 av staten som embetsbolig for sorenskriveren. Huset ble trolig flyttet hit fra Reknes, hvor det var oppført omkring 1803. – **23.** Bolighus av ukjent alder, kanskje oppført 1847 for skredder Roe Arnesen Opsal (1791–1864). – **24.** Leiegård oppført 1912 (byggm. Sivert K. Strande) for skredder Albert Nilsen Uren (1873–1936). – **25.** «Borgen», bolighus i rikt dekorert sveitserstil oppført 1911 for skolestyrer

Aage Stabell (1864–1936). – **26.** Leiegård oppført 1914 (byggm. Sivert K. Strande) for norskamerikaneren Kristian Larssen Barsten (1873–1948). – **27.** Isachsenhuset, bolighus i enkel sveitserstil oppført 1909 for kjøpmann Harald Emil Isachsen (1863–1946). Antikvarisk restaurert 2019–20. – **28.** Leiegård i sveitserstil oppført 1913 for kjøpmann Ole Gjendem (1882–1958). – **29.** Leiegård flyttet hit fra Parkvegen i 1911 for bokhandler H. George Dahl. – **30.** «Sing Sing», boligblokk i funkisstil oppført 1937 (ark. Olav Rekdal) av Rekdal Byggelag AS. Dette var Moldes første boligblokk, på folkemunne oppkalt etter det beryktede Sing Sing-fengselet i New York. – **31.** Bolighus oppført 1912 for vaktmester ved Molde Sparebank Rasmus Gjelsten (1869–1915). – **32.** Bolighus i funkisstil oppført 1937 for radioforhandler Aksel Hansen (1899–1975). – **35.** Bolighus i enkel sveitserstil oppført for vognmann Ole Andersen Strande (1840–1910). 1. etasje oppført ca. 1883, flyttet hit fra sjøkanten 1896 og samtidig bygget på 1½ etasje (ark. bryggerieier Hans Dahl).

Strandgatebrua, også kalt Nedre bru, Bybrua og Storbrua, nåværende navn vedtatt 1995. Platebru i betong over Moldeelva som del av Strandgata. 11 m lang, opprinnelig oppført 1916 som hvelvingsbru i armert betong forblendet med gneisgranitt fra Bolsøya steinbrudd. Smijernsrekkverk tegnet av ark. Ole Lind Schistad, motivene er Moldes byvåpen mot sør og en brannklokke med årstallet 1916 mot nord. Utvidet med 3 m i bredden

og ombygget til platebru 1993.

Brua her er første gang nevnt i 1681, men det har sannsynligvis vært bru her enda tidligere. Tidligere bruer var som regel enkle og sårbare for flom og isgang, og hadde ofte kort levetid. Reparasjoner er omtalt i 1719, og i 1768 er brua «så råttent at ingen tør bruke den». Ny bru fra 1844 ble reparert allerede i 1850. Denne brant under bybrannen i 1916, nåværende bru oppført samme år.

Strandheimvegen, Bjørset, fra Julsundvegen til Glomstuvegen. Veien går over eiendommen Strandheim, utskilt 1917 fra Bjørset til snekkerlærer Johannes Bjordal (1875–1955). Navnet vedtatt 1956.

Strandkaféen, fhv. kafé i et enkelt trebygg øst på Torgkaia, drevet av Karl Stranden (1900–70). På 1950-tallet ble det oppført fire brakker her for fiskehandlerne. Torgkaféen åpnet i 1956, og drev til 1970 da den ble revet som den siste av fiskehandlerbrakkene. Bilde, se →Kongebesøk.

Stuevollen, eiendom utskilt 1907 fra Bjørset til overrettssakfører og statsråd Birger Stuevold-Hansen (1870–1933). Han oppkalte eiendommen etter seg selv, familienavnet kom fra gården Stugguvollen i Tydal i Trøndelag. Kjøpt av staten og slått sammen med →Møretun i 1918.

Stuevollvegen, Bekkevoll, fra Glomstuvegen til Bekkevollvegen. Oppkalt 1963 etter eiendommen Stuevollen (se over).

Bygninger: **1-2.** «Søsterboligene», boligblokker oppført 1961 (ark. Ivar Bjordal) som hybelbygg for ansatte ved Molde sjukehus. – **3, 4, 6.** Boligblokker oppført 1960 (ark. Ivar Bjordal) som hybelbygg for ansatte ved Molde sjukehus. Psykiatriske ettervernsboliger 1984, Trastalia barne- og familieheim 2000–06, kommunalt asylmottak 2008–15.

Stykke eller støkke, eldre dialektord for et bygslet jordstykke utenfor byen. Teknisk sett var stykkene festede husmannsplasser, men til forskjell fra en *plass* hvor →husmenn bodde og drev jorda, var stykkene vanligvis leid av byborgere som hadde stykket som en tilleggsnæring.

Stykkene hadde navn etter leietakeren, f.eks. Owrenstykket etter Sven Owren (1788–1858) og Lundgrenstykket etter Jeppe Lundgren (ca. 1794–1864).

Stålprodukter AS, kranprodusent grunnlagt 1946 i Molde av Paul Sandøy (1911–99).

Firmaet har hatt lokaler i Grandfjæra siden starten. Fabrikken produserte først kraner til kaianlegg og fiskemottak, fra ca. 1970 også til industri og verft, samt komplette losseanlegg til skip. Spesialiteten har siden slutten av 1980-tallet vært kraner til offshore-industrien, med spesielle systemer for å kompensere for bølgebevegelser. Bransjen er svært konjunkturavhengig, men firmaet har i perioder vært blant byens største arbeidsgivere med nærmere 400 sysselsatte i Molde. Kranmodellene fra Stålprodukter har i

alle år kollektivt gått under kallenavnet «Moldekrana».

Firmaet ble kjøpt av Hydralift AS i 2001, og er gjennom senere oppkjøp i dag en del av det amerikanske konsernet National Oilwell Varco. Avdeling på Hjelset 2004–17.

Ansatte (i Molde): 18 (1952), 74 (1970), 120 (2002), 102 (2018).

Superb, fhv. konfeksjonsfabrikk grunnlagt 1905 i Molde av Oscar Hanssen (1881–1943) fra Fredrikstad. Fabrikken het opprinnelig Confectionsfabriken Oscar Hanssen, og brukte fra 1927 både navnet Superb og Confectionsfabriken AS.

Hanssen arbeidet opprinnelig for fabrikken Jacobsen & Braastad i Ålesund, som leide lokaler i Molde etter ålesundsbrannen i 1904. Da firmaet flyttet tilbake året etter, ble Hanssen igjen i Molde og startet sin egen fabrikk. De første produksjonslokalene var en treromsleilighet i den gamle latinskolen (mnr. 27–28), fra 1906 i den gamle gymnastikksalen ved Molde-elva. Nybygg i mur 1911 brant 1916, nåværende bygg på Gotfred Lies pl. 4 oppført 1917.

Fabrikken var lenge byens største og blant fylkets største arbeidsgivere, og en betydelig kvinnearbeidsplass. Fabrikken ble overtatt av →Høvding Konfeksjonsfabrikk i 1975, og produksjonen ble nedlagt samme år.

Nini Roll Ankers roman *Den som henger i en tråd* (1935) er inspirert av arbeidsmiljøet ved konfeksjonsfabrikken Superb.

Ansatte: 6 (1905), 120 (1910), 210 (1955), 45 (1975).

Svenskebyen ble oppført vinteren 1940–41. Husene var opprinnelig identiske, enkle én- og tomannsboliger. Senere er de fleste utvidet i forskjellige stiler. Henrik Ibsens veg 5 er i dag fredet som et godt bevart eksempel på de opprinnelige husene. (Foto: Halvor Gjenstad/ Romsdalsmuseet.)

Superbgården (Gotfred Lies pl. 4), kontorbygning oppført 1917 (ark. Carl Johannesen Moe og Sverre Pedersen) som fabrikk for Confections-fabriken Oscar Hanssen (senere Superb). Bygget var opprinnelig oppført i nordisk nybarokk stil med valmtak og flere tårn, dekorert med hogd gneisgranitt fra Bolsøya steinbrudd. Bygget ble sterkt skadet under bombing 1. mai 1940, ombygget 1940–41 i funksjonalistisk stil med flatt tak. Nygotiske hjørnelykter er bevart.

Her ble Norges Banks gullbeholdning oppbevart 23.–29. april 1940. Fabrikkdirften ble nedlagt 1975, kommunale kontorer siden 1995.

Svartrastvegen, Råkhaugen, parallelt med Løvsangervegen. Navngitt 1981 i samsvar med fuglenavn-temaet i Råkhaugen. Hovedsakelig eneboliger oppført 1985–87.

Svenskebyen, bydel i sentrum bestående av såkalte svenskehus: prefabrikkerte hus donert av svenske Röda Korset som nødhjelp etter bombeangrepet i 1940. Husene ble utarbeidet av de norske arkitektene Dagfinn Morseth, Mads Wiel Gedde og Gunnar Øvergaard Jørgen i samarbeid med Krigsskadetrygdens gjenreisningsnemnd, og masseprodusert i Sverige. 624 slike hus ble gitt til Norge, rundt 50 av dem ble satt opp i Molde. Av

disse ble 21 ene- og 16 tomanns-boliger, samt to foreningshus, satt opp på det gamle planteskoleområdet bak Molde gymnas. Husene var stort sett ferdige sommeren 1941. Hagene var tegnet av hagearkitekt Harald Hindhamar.

«Kvinnenes hus» (Adjunkt Dørums g. 15-17) ble solgt til boligformål allerede i 1942, mens «Barnas hus» (Adjunkt Dørums g. 19) ble drevet som barnehage til 1972. I løpet av krigen kom det også mindre leveranser av svenskehus som ble satt opp ellers i byen.

Svenskebyen utgjør i dag deler av Henrik Ibsens veg, Alexander Kiellands veg, Amtmann Hammers veg, Adjunkt Dørums gate og vestsiden av Fridtjof Nansens gate. I 1973 vurderte kommunen å rive hele bydelen og bygge tietasjes boligblokker, dette ble aldri gjennomført. Henrik Ibsens veg 5 er bevart i tilnærmet opprinnelig stand, og ble fredet av Riksantikvaren i 1994.

Bydeler med samme navn og historikk finnes i flere bomberammede byer, deriblant Ådalsnes, Elverum, Namsos og Bodø.

Syltemarka, tidligere navn på jordene der parkeringsplassen til Molde videregående skole ligger i dag. Navn etter snekker Morten Olssen Sylte (1780–1860) fra Tresfjord, som bygget området ca. 1828. Området ble før dette kalt Mikkelmarka, trolig etter en husmann ved navn Mikkel. Også kalt Sankthansmarka omkring 1840, da sankthansfeiringen tradisjonelt foregikk her.

Området ble kjøpt av kommunen til

skoletomt 1900 og til boligtomter for brannlidte (se →Mexico) 1917.

Symra barnehjem (Parkv. 50), fhv. barnehjem oppført 1925 (ark. Lilla Hansen) for Nasjonalforeningen mot Tuberkulosen, Bolsøy Sykepleieforening og Molde Sanitetsforening.

Barnehjemmet var i drift 1925–64, først beregnet på friske barn fra familier i tuberkuloseisolasjon, senere også barnehjem for sosialt utsatte barn. Her bodde 38 barn i 1948, hvorav 13 spedbarn. Barnepleierskole 1930–76, privat barnehage 1964–2012. Bygningen ble revet 2014.

Navnet var også brukt om en fylkeskommunal barnevernsinstitusjon med 6 plasser i Bjørnstjerne Bjørnsons veg 14, i drift 1981–2000.

Synnøves veg, Granlia, blindvei nordvestover fra Granlia mot Mølleråsen. Oppkalt 1966 etter romanfiguren Synnøve Solbakken fra Bjørnstjerne Bjørnsons fortelling med samme navn (utg. 1857). Eneboliger oppført 1966–68.

Syttende mai-haugen, også kalt syttende mai-berget, eldre navn på →Gjendemshammeren. Lignende stedsnavn finnes flere steder i landet, vanligvis en frittliggende høyde med utsikt hvor forskjellige festdager tradisjonelt har vært feiret. En sankthanshaug i Molde er omtalt i 1849, trolig samme sted.

I Molde ble 17. mai feiret her siden 1840-tallet. Feiringen ble flyttet til skoleplassen ved →Elvebakken skole etter at denne sto ferdig i 1905. Dette var også en gammel festplass, omtalt i

Søsnes kirke ble innviet 1907. Kirkestallene nord for kirka er en av to gjenværende i fylket, tidligere var slike staller vanlige ved de fleste kirker. (Foto: Johnny Bratseth.)

1840 som Sankthansmarka (se → Syltemarka).

Sættem, Ludvig, fhv. konfeksjonsforretning grunnlagt 1899 av Ludvig Sættem (1856–1937).

Firmaet holdt til på omtrent samme sted siden 1917, den nåværende Sættemgården i Storgata 41 ble oppført 1948. I tillegg til klær solgte butikken også sko, tepper, gardiner og garn, og drev omfattende engrossalg. Butikken ble avviklet 1997, mens engrosavdelingen ble nedlagt 2007.

Ansatte: 15 (1950), 47 (1988).

Søsnes (gnr. 123), matrikelgård på Skåla. På selve neset finnes 17 gravrøyser og en steinsirkel trolig fra bronsealderen–jernalderen. Her er det også funnet en steinøks, en spydspiss og en pilspiss. Navnets opprinnelse er usikker; det kan komme av treet selje, eller mer trolig av det farlige skjæret Søljà ca. 100 m utenfor neset. Første kjente bruker er en Ljot Ivarsson i 1438.

Gården har lenge vært et trafikknutepunkt mellom Molde/Romsdal og Gudbrandsdalen, her var skystasjon 1822–1925, poståpneri 1830–

48 og igjen 1855–1921, fergekai på sambandet Søsnes–Åfarnes fra 1931, nåværende kai åpnet 1946. Fra 2000 til 2002 gikk verdens første gassdrevne bilferge, MF *Glutra*, i dette sambandet.

Bnr. 7 var fra 1933 eid av forretningsmann og generalkonsul til Russland Jonas Lied (1881–1969), som kjøpte flere eldre bygninger fra distriktet og fikk dem oppført på gården som et privat museum. En av de eldste bygningene i distriktet, ei sengebu opprinnelig oppført på Teigset i Nesset ca. 1621, ble flyttet hit og utstyrt med klokketårn i 1938, og er i dag et automatisk fredet kulturminne.

Søsnes kirke (Skålav. 1684), eg. Veøy kirke, Søsnes, sognekirke for Røvik og Veøy sokn. Langkirke i dragestil (ark. Karl Norum), innviet 20. august 1907. 250 sitteplasser og galleri, altertavle av Ole Anton Røvik og Daniel Hagerup (1907). Kirkeklokkene har inskripsjonene «Land! Land! Hør Herrens ord!» og «Mesteren er her og kalder paa dig.»

Kirkestallene nord for kirka er oppført 1907. Tidligere hadde mange kirker slike staller for langveisfarende, i dag er disse og stallene i Fiksdal er de eneste gjenværende i fylket. Stallene ble restaurert 1996.

Se også →Veøy kirke.

Søsnesvegen, Søsnes, blindvei østover fra Skålavegen. Navnet vedtatt 1983.

Søndags- og tegneskolen, senere også kalt Molde offentlige tegneskole, kveldsskole grunnlagt 1844 av Sel-

skabet for Molde Byes Vel. Fagene var skrijving, ortografi og regning, fra 1872 også tegning. Bakgrunnen var at disse egenskapene ble obligatoriske for håndverkssvenner. Kursene ble holdt 2–3 kvelder i uka og var åpne for alle.

Skolen hadde 71 elevplasser i 1874, mottok statsbidrag fra 1910 og ble samme år erstattet av →Molde tekniske aftenskole.

Sørnesjevegen, Nesje, blindvei fra Nesjevegen til Vevarneset. Oppkalt 2012 etter gården Sørnesje.

Sørstien, Kvam, vei i en slynge nord for Mekvegen. Navnet vedtatt 1978, rekkehus med 89 boenheter oppført 1977–79 (ark. Torstein Ramberg) for Mobo og Meek brl. etter det da nyskapende «tett-lav»-prinsippet. Byggeprosjektet ble tildelt Schistad-prisen for god arkitektur i 1991.

Sørstranda, eldre navn på sørsida av Fannefjorden fra Ullaland til Talset. Navnet gikk ut av bruk etter at et bygdesentrum oppsto rundt →Kortgård Fabrikker på 1920-tallet, grenda kalles i dag →Kortgarden.

Sørteigen, Øverland, blindvei nordøstover fra Birkelandvegen. Navngitt 1969 i relasjon til →Nordteigen. Eneboliger oppført 1970.

Talset (gnr. 102), matrikelgård på Skåla. Navnet kommer trolig av norrønt *telgr* (bregne) og *setr* (sete, bosted). Gårdsnavn med *-set* antas ryddet i vikingtiden (omkr. 800–1050). Første kjente brukere er Ola og Trond på Talset i 1597.

Talsethagen (gnr. 101), matrikelgård på Kortgarden. Gården må opprinnelig ha vært en hage (krøtterinnhegning) på gården Talset før den ble ryddet og senere utskilt, trolig på 1600-tallet. Første kjente bruker er en Lukris (Lucretia) på Mork i 1669.

Talsetbakken, Solemdalen, fra Røviklivegen til Tollåsvegen, med flere avstikere. Navn etter gården Talset.

Bygninger: 41. →Åkerlehaugen retreatsenter.

Talsetstranda, Solemdalen, vei fra Osvegen til Grønnesvegen. Veien het fra 2014 Talsetvegen, endret 2019 grunnet likelydende navn i gamle Nes-set kommune.

Tanners veg, Cecilienfryd, fra Cecilienfrydvegen til Brattlivegen. Oppkalt 1994 etter meierist Johannes Tanner (1837–1914) fra Sveits, som eide Cecilienfryd 1866–1908. Rekkehus oppført 1996. Cecilienfrydvegen het Tannervegen 1956–63.

Taxi, MB, også kalt Hjertøybåten, motorbåt med 78 passasjerplasser som gikk i rute mellom Honnør Brygga og Hjertøya 1953–86, drevet av selskapet Molde kommunale holmefart. Oppkalt etter MB *Taxi* («Gamle Taxi»), som gikk på samme rute 1950–52.

Båten ble bygget ved Skorgenes Båtbyggeri i Tresfjorden i 1953, forlenget fra 40 til 47 fot i 1959 og solgt til Ullaholm Båtklubb i Ulsteinvik 2008.

Teatret Vårt, regionteater for Møre og Romsdal stiftet i Molde 1972. Teateret turnerer i hele fylket med ca. 450 forestillinger årlig, og har siden 2001 hatt flere samproduksjoner med Det Norske Teatret i Oslo. Egen avdeling for barneteater opprettet 2010.

Teateret samarbeidet med Riks-teatret det første året, var en allmøtestyrt organisasjon til 1991, og er i dag et aksjeselskap (AS Regionteatret i Møre og Romsdal) eid av fylkeskommunen, Molde og Ålesund kommuner og Noregs Ungdomslag Møre og Romsdal.

Teateret har hatt lokaler flere steder i byen, bl.a. på →Elvebakken skole, →Chateauet, →Kulturhuset, Forumbygget, og siden 2012 →Plassen.

Telefon. Molde ble tilkoblet telegrafnettet i 1858, og i 1878 fant overlærer Jørgen Dietrichson ut at han kunne

Telefon Sentralborddamer på telefonsentralen i Lønsethgården, fotografert i 1918. Fra venstre Hansine Nielsen-Sveen, Ragnhild Strande, Frk. Midtbust, Pauline Nielsen-Sveen, Berit Pedersen, Gyda Solemdal, Ukjent, Mali Dalset. (Foto: Ukjent/Romsdalsmuseet.)

tjuvkoble seg på linjen om natta og ringe til Veblungsnes med en delvis hjemmesnekret telefon. Dette var Moldes første telefonsamtale. Moldes første telefoner ble montert i 1883, da direktør Thorvald Owren på fyrstikkfabrikken og kjøpmann N. P. Dahl fikk installert hver sin telefonlinje mellom privatboligen og kontoret.

Ordinær telefondrift kom først i gang etter at det private Molde og Omegns Aktietelefonsamlag ble stiftet i mars 1892, med konsesjon på å bygge en linje fra Molde til Bud, senere også til Kleive og forbindelse til anlegget i Batnfjorden. Moldelinjen fikk først forbindelse med resten av landet, over Dombås, i 1904. Det fantes tale-

stasjoner («telefonkiosker» i privat-hus) fire steder i byen, samt på Årø, Strande, Mjelve, Kleive og Roaldset. Anlegget ble overtatt av staten i 1910, det besto da av 169 telefoner og 77 km linje. Senere ble det bygget linjer til Solemdalen (1910), Brokstad (1918), Kortgarden (1920), Bolsøya (1923) og Øverbygda (1948).

Moldes første telefonkiosk åpnet i Narvesen-kiosken på Storkaia i 1939. På det meste var det over 30 telefonkiosker i byen, den siste ble demontert fra Narvesen-kiosken på Storkaia i 2015.

Fra 1964 ble telefonsentralene i Romsdal gradvis automatisert, det vil si at man kunne ringe direkte til an-

dre telefoner uten å først ringe til sentralen i →Telegrafbygget hvor samtalen ble manuelt viderekoblet. I 1982 var hele Romsdal automatisert og den manuelle sentralen ble nedlagt.

I juni 1967 åpnet en basestasjon for mobiltelefoni på Tussen, en av de første i landet. Denne brukte kystradionettet (VHF), ga dekning i ca. 30 kilometers radius, og ble i starten kun brukt av MRF. I 1974 var det 88 basestasjoner og 6700 mobiltelefoner i Norge, hvorav 120 i Molde.

Det første dedikerte mobilnettet, NMT-450 (1G), ble tilgjengelig i Trøndelag og Møre og Romsdal i 1984. I 1990 var det 175 000 mobiltelefoner i Norge og 3017 i Molde. I 2021 har 98 % av den voksne befolkningen mobiltelefon, og det finnes 87 basestasjoner i kommunen. De siste 14 sentralene for fasttelefonnettet i Molde er planlagt nedlagt innen 2023.

Telegrafgården (Gotfred Lies pl. 3), også kalt Posthuset, forretnings- og kontorbygg i nyklassisistisk stil med jugendelementer, bygget i gneisgranitt fra Bolsøya steinbrudd. Oppført 1923 (ark. Trygve Solemdal) som administrasjonsbygg for Telegrafvesenet. 5. etasje påbygget 1962 (ark. Bjarne Tjønn).

Her lå Molde hovedpostkontor 1924–60, hovedtelefonsentral for Møre og Romsdal samt Nordfjord fra 1923, for Romsdal teledistrikt fra 1969. Telefonsentralen ble nedlagt 1982.

Tellusvegen, Øvre Berg, fra Frænavegen til Nøisomhedvegen. Denne og 11 av naboveiene ble i 1970 oppkalt etter forskjellige himmellegemer, inspi-

rert av romkappløpet som da var en internasjonal begivenhet.

Bygninger: **1, 3, 5, 7.** Berg brl., boligblokker med til sammen 115 leiligheter oppført 1975–78 (ark. Knut P. Bugge).

Tennstikkvegen, Årø, blindvei vestover fra Eikremsvingen. Industrifelt anlagt 1983, oppkalt samme år etter Årø fyrstikkfabrikk. Karl Tolaas (1845–1900) drev småskalaproduksjon av fyrstikker her fra 1872, i 1875 ble fabrikk flyttet til byen og omdøpt til →Elvebakens Tændstikfabrik.

Thiisløypa, blindvei nordover fra Fagerlivegen. Ei løype er et eldre ord for en sti, her gikk tidligere en sti langs elva forbi huset til Hans Thiis Møller jr. (1846–1917). Huset sto der Fagerlivegen 47 står i dag, og ble revet i 2015. Veinavnet vedtatt 1954.

Bygninger: **5.** Sveumplassen, bolighus oppført 1866 for husmann og møllemester Ole Sveum (1824–71) fra Ringsaker, senere utvidet og modernisert.

Thuevegen, Hjelset, blindvei nordover fra Øverbygda. Før Hjelsetvegen ble lagt om i 1967, gikk veien i en skarp sving opp til Øvre →Gujordsbrua. Svingen ble kalt Thuesvingen etter Bård Thue (1895–1972) og hans familie, som bodde i nr. 5 fra 1923. Nåværende navn vedtatt 2015.

Tingnesvegen, Bolsøya, blindvei østover fra Trollpilvegen mot Bolsøyneset og Tingneset. Navnet tyder på at neset kan ha vært et tingsted i norrøn tid. Veinavnet vedtatt 2014.

Thiisløypa Sveumplassen, husmannsplassen som lå her fra 1866. Huset har i dag adresse Thiisløypa 5 og er betydelig modernisert. (Foto: Birkeland/Romsdalsmuseet.)

Tinthamran, Røysan, blindvei vestover fra Røysan. Oppkalt 1954 etter berghamrene som lå sør for veien før de ble sprengt ut delvis på 1930-tallet og videre på 1980-tallet. Navnets opprinnelse er usikker.

Bygninger: 4. Tinthamran samlokaliserte boliger, oppført 2009 som kommunale leiligheter for personer med tjenestebehov. Her lå tidligere «Invalidehuset», oppført for Molde kommune 1958 (ark. Helge Thams og Ole Lind Schistad) som en av landets første tilpassede boliger for rullestolbrukere, revet 2008.

Tiriltungevegen, Eikrem, blindvei sørvestover fra Olav Oksviks veg. Boligblokker oppført 2018. Oppkalt 2012 etter blomsten tiriltunge.

Bygninger: 34-60. Eikrem panorama, boligblokk med 84 leiligheter opp-

ført 2014–16 (ark. Kjell Kosberg) for Eikrem Utbygging AS.

Tiurvegen, Fuglset, blindvei østover fra Fasanvegen. Denne og tre av nabo-veiene ble i 1970 oppkalt etter forskjellige fuglearter.

Tollbugata, Sentrum, fra Storgata langs Tollbua til Hamnegata. Gata er 30 m lang og har ingen adresser, navnet vedtatt 1949.

Tollevegen, Bergmo, blindvei østover fra Nøisomhedvegen. Oppkalt 1971 etter tolle, dialektordet for furu. Tomannsboliger oppført 1970–71 (ark. Knut P. Bugge) for Mobo.

Tollåsen (gnr. 1), matrikelgård på Solemdalen. Her er det funnet jernslag trolig fra yngre jernalder (omkr.

550–1050). Gårdens navn er sammensatt av norrønt *þoll* (tolle, furutre) og *ás* (ås). Første kjente brukere er Erik og Ola på Tollåsen i 1597.

Tollåsvegen, Solemdalen, blindvei fra Røviklivegen sørøstover mot foten av Skåla-fjellet. Gammel gårdsvei til Tollåsen, opparbeidet som skogsvei på 1930-tallet. Navnet vedtatt 1983.

Torbjørns veg, Øvre Granlia, blindvei østover fra Granlia/Olav Oksviks veg. Oppkalt 1966 etter romanfiguren Torbjørn Granlien fra Bjørnstjerne Bjørnsons fortelling *Synnøve Solbakken* (utg. 1857). Ene- og tomannsboliger oppført 1967.

Bygninger: **12**. Solbakken terrasse brl., se →Solbakken.

Tore Lillebostads veg, Bolsøya, del av Nothusmarka. Oppkalt 2005 etter gründer og forretningsmann Tore Lillebostad (1960–2002) fra Bolsøya, som var sentral i planleggingen av boligfeltet og som omkom i en fall-skjermulykke i Sunndal i 2002. Ene- og tomannsboliger oppført 2005–08.

Torget, Sentrum, åpen plass mellom Rådhusplassen og fjorden.

Fra gammelt av foregikk bondehandelen fra båter langs bryggene, uten en sentral samlingsplass. Før 1854 lå her en husklynge, en lang trebrygge og et lite båtbyggeri. I 1851 ble det opprettet et handelstorg nederst i Myrabakken (se →Hestetorget), i 1854 rev havnevesenet den gamle bebyggelsen mot sjøen og oppførte en allmenning og en større brygge i mur som ble kalt

Torgkaia. Bønder fra omlandet solgte kjøtt og grønnsaker øverst på Torget, og fisk nederst ved kaia. Allmenningen ble gradvis utviklet til et naturlig bysentrum: Fra 1876 var fløttmennene fast stasjonert her; i 1888 ble det oppført et offentlig toalett. Kaia ble forlenget 1915, havnevesenets kontor med skipsekspedisjon (billettsalg) lå her fra 1901. Dampskipsrutene gikk nå også herfra, i tillegg til Alexandrakaia som før.

Allerede i 1937 hadde byplanlegger Sverre Pedersen tatt utgangspunkt i Rådhusplassen og Torget som en stor, åpen plass mot fjorden og moldepanoramaet. Plassen var ferdig opparbeidet i 1948, og de siste byggene sto ferdige på begynnelsen av 1960-tallet.

Det som da kaltes Nedre torg ble solgt fra havnevesenet til kommunen i 1954, nåværende navn vedtatt samme år. Renovert 1990–92 og 2018–20. Her var parkeringsplass til 1990, samme år ble →«Torgkiosken» oppført, revet 2019.

Bygninger: **1**. Fabrik- og forretningsbygg oppført 1955 (ark. Knut P. Bugge) for Romsdals Fiskevegnfabrikk. Fabrikken flyttet til Årødal i 1986 og 1. etasje ble ominnredet til restaurantdrift. Serveringssted under flere navn: Lord Nelson (åpnet 1987), Dockside (1992), Køl (2019). – **1c**. Forretningsbygg oppført 2003 (ark. BBW) for Møre-Sentrene Moldetorget AS. – **2**. Forretnings- og kontorbygg oppført 1960 (ark. Knut P. Bugge) for Sigvald, Halstein og Charlotte Halstensen. Kontorer for *Romsdal Folkeblad* 1960–74, Molde hovedpostkontor 1960–2002, kommunale kontorer siden 2004. – **3**.

Petterssongården, oppført 1957 (ark. Knut P. Bugge) for konfeksjonsfirmaet S. Pettersson AS. Her lå Molde trygdekasse, Molde apotek, Torggubben Colonial, m.fl. Kontorer for *Romsdal Folkeblad* 1986–87. – 4. Gundersengården, oppført 1961 som produksjonslokaler og utsalg for fiskehandlerne Kasmer og Gunnar Gundersen. Næringslivets hus siden 2009.

«**Torgkiosken**», eg. Torgpromenaden kiosk, fhv. kioskbygning på Torget oppført 1990 (ark. BBW) og revet 2019. Navn etter den tidligere kioskbussen som sto her 1956–90, drevet av Håkon Rasmussen (1922–2012) fra 1963.

Torhus (gnr. 20), matrikelgård på Bolsøya. Her er det funnet flere flintredskaper fra førromersk jernalder (omkr. 500 f.Kr.–0). Navnet uttales *Turus*, opprinnelsen er ukjent. Det kan komme av kvinnenavnet *þóra*, norrønt *toðr* (fiskested), dialektordet *tor* (strandstrekning med klipper), eller *tur* (dunder; bølgeslag). Første kjente bruker er en Ola på Torhus i 1597. Bolsøya fergekai lå her 1955–90.

Torhusaugen, Bolsøya, vei i en slynge vest for Trollpilvegen. Oppkalt 2019 etter gården Torhus. Veiens het 2014–19 Torhusvegen, endret grunnet likelydende navn i gamle Nesset kommune.

Torleifvegen, Øvre Fuglset, fra Kvernvegen til Birkelandvegen. I 1963 fikk veien navnet Torleifbakken etter skibakken med samme navn, også kalt «Torleifen». Omdøpt til Torleifvegen 1969.

Bakken hadde igjen navn etter Tor-

leif Stensrud Gundersen (1902–84) fra Porsgrunn, en profilert skihopper for Molde og Omegn Idrettsfor-ening mens hans far var formann ved Bolsønes Verft 1916–1919. Gundersen ble senere mekaniker og hvalfanger i Sandefjord.

Tornekrattet, supporterklubb for MFK, stiftet 1. februar 1995. Klubben hadde egen supporter kafé i Storg. 42 2019–21. 680 medlemmer.

Torggata, fhv. gate fra Storgata til Hestetorget. Gata gikk der Storgata 31 («Fellesbanken») står i dag. Navngitt 1937 og bortregulert under gjenreisningen i 1945.

Tidligere også kalt Mongekråpet etter farger Arne Monge (1826–1892) som bodde her fra 1857 til sin død, og hans enke som senere drev hotell her. Også kalt Andersenkråpet etter Gotfred Andersen (1839–1916) som drev hotell her 1884–1914.

Tostenbakken, Nedre Fuglset, blindvei nordvestover fra Enenvegen. Bakken har navn etter Tosten (Torstein) Fuglseth (1865–1948), som drev Fuglset gård fra 1903. Navnet vedtatt 1999, rekkehus oppført samme år.

Tranebærvegen, Høgnakken, blindvei nordvestover fra Blokkebærvegen. Navngitt 1995 i samsvar med bær- og plantenavn-temaet i Høgnakken. Hovedsakelig eneboliger oppført 1999–2000.

Trappekiosken, fhv. trappehus med kiosk, taxisentral og offentlige toaletter

mellom Sandvegen og Gørvellplassen, oppført 1958 (ark. Sigmund Salvesen) for Molde kommune. Kioskdriften ble nedlagt i 2006, bygningen revet 2010.

Trastalia, Cecilienfryd, parallellvei nord for Tanners veg. Veien ble prosjektert og gitt navnet Reithaugvegen allerede i 1963, men ikke opparbeidet før 1994 og da oppkalt etter skogsområdet Trastalia.

Troens Ord Molde, frittstående pinsekarismatisk menighet stiftet 2. oktober 2017. 10 medlemmer.

Trollhola, Bolsøya, blindvei nord for Trollpilvegen. Oppkalt 1992 etter ei grop hvor det ifølge eldre sagn skulle finnes troll. Ene- og tomannsboliger oppført 1992–93.

Trollpila, bautastein på Nerigarden på Bolsøya, ca. 300 m øst for Bolsøya skole. Steinen er 5,1 m høy, en av Norges høyeste, og går 1,5 m ned i jorda. Opprinnelig sto den på et oppbygd steinplatå, som nå er overvokst og delvis fjernet. Fem små og tre større gravhauger rundt bautaen er også fjernet, trolig i forbindelse med veibygging på 1860-tallet.

Navnet kommer av et lokalt sagn, som sier at den første Bolsøy-kirka ble oppført under kristningen av landet. Da den var nesten ferdig, prøvde ei trollkjerring i Skåla-fjellet å ødelegge den ved å skyte ei stor steinpil mot kirka. Pila bommet, og ble stående her. Sagnet ble først nedskrevet av folkeminnesamleren Peder Fylling omkring 1860, og senere publisert av Henrik Ibsen.

Steinen antas å være satt opp i førkristen tid, dens opprinnelige funksjon er ukjent. Den har vært godt synlig fra skipsleia og kan ha markert en gravplass, hatt en religiøs funksjon, vært et privat statussymbol, eller en kombinasjon av disse. Bautaen er i dag et automatisk fredet kulturminne.

Trollpilvegen, Bolsøya, hovedveien gjennom Indre Bolsøya fra Torhus til Bolsøyneset. Opparbeidet fra 1860-tallet og ferdigstilt med kommunal støtte 1909, opprinnelig kalt Bolsøyveien. Nåværende navn vedtatt 2014. Veien var fylkesvei 1964–90.

Bygninger: **175.** Bolsøya bedehus, forsamlingshus oppført 1957 for Bolsøya Indremisjon, senere drevet av Bolsøy menighetsråd. I bruk til 2014. – **267.** → Øytun.

Den trondhjemske postvei, også kalt Postveien og Kongeveien, 695 km lang veistrekning mellom Bergen og Trondheim, opparbeidet etter kongelig resolusjon av 1785 om tilrettelegging av ukentlig postgang mellom disse byene.

Til Molde kom posten med båt fra Vestnes til Kringstad, ruta fulgte videre den gamle veien innover Fannestranda og over Osmarka til Angvika. Strekningen innover fra Molde hadde vært postvei allerede siden 1758, med ukentlige forsendelser til Trondheim. Den erstattet da en eldre og mer sporadisk postrute Gjermundnes–Sølsnes–Tiltreidet.

Selve veilegemet var vedlikeholdt av bøndene, ofte bare med påfylling av løsjord eller trestokker, og var generelt

i dårlig stand. Den var likevel kjørbare med vogn, mens de fleste veier på denne tiden var enkle gang- og ridestier. I 1785 ble det vedtatt å utvide den ukentlige forbindelsen helt sør til Bergen, og opparbeide en god kjørevei. Etter veimesterens instruks skulle den være 5 m bred, grøftet og drenert med grusdekke og gode bruer der det trengtes. Arbeidet ble utført av bønder på pliktarbeid omkring 1790–1804, og strekningen var lenge den eneste kjørbare veien i fogderiet. Posten fra Trondheim til Molde skulle i teorien ta 33 timer, og 80 timer videre til Bergen, men i praksis tok det mye lengre tid.

Veien ble nedlagt som postvei i 1868 da dampskipene overtok denne oppgaven, men var allerede blitt statlig hovedvei i 1825 og er i dag en del av Europavei 39.

Traséen ble lagt om flere ganger i løpet av perioden, men gikk i grove trekk langs Kringstadvegen og Julsundvegen til Molde, omtrent langs dagens Europavei 39 til Oppdøl, deretter Opdølvegen til Eide og Fylkesvei 62 til Istad, men nord for Kleive kirke, så Øvre Istad veg og Steinløysvegen og videre Fylkesvei 665 til Botterlia og over Osmarka.

I dag er mye av selve veilegget enten overgrodd eller skjult under moderne vei, men på Kringstad, Gujord, Skalle, Hatlen, Istad og Sollia følger enkelte gårdsveier den gamle traséen. På Sigerset, Skjerså, Mjelve, Kleive, Oppdøl og Solli står fremdeles rester av bruer bygget i forbindelse med postveien.

Se også →skystasjoner og →post.

Træff, Sportsklubben, idrettslag for fotball og håndball stiftet 1. oktober 1924, visstnok etter at noen gutter fant en fotball i Moldelia og holdt styremøte i et hønseshus. I dag spiller fotball-damelaget i 2. divisjon og herrelaget i 3. divisjon. Håndballgruppe for kvinner opprettet 1945, laget spiller i dag i 4. divisjon.

Træff hadde også en skigruppe 1926–54 og sykkelgruppe 1936–40. Laget arrangerer Istadcupen for barn og bocciakamper for personer med funksjonsnedsettelse. Hjemmebane på →Reknesbanen, →Træffhuset oppført 2008. Hvit og grønn drakt. Ca. 800 medlemmer.

Træffhuset (Aukrav. 34), idrettsanlegg og klubbhus for Sportsklubben Træff oppført 2008, overtatt av kommunen 2012. Bygget har 3 flerbrukshaller (Molde Arena) og tribuner for 2000 tilskuere, samt klatrehall, dansesal og festsal.

Her sto tidligere et mindre klubbhus oppført på dugnad 1984, som brant i 2004.

Trøavegen, Hungnes, blindvei sør for Hungnesmarka. Oppkalt 1971 etter husmannsplassen Trøa, ryddet av husmann Erik Sørensson (1800–72) en gang etter 1840. Hustuftene sto fremdeles da boligfeltet på Hjellhaugen ble påbegynt i 1997. Ei trø er en innhegning til krøtter.

Tuesenvegen, Årø, blindvei parallelt sør for Årørådet. Oppkalt 1983 etter den gamle Tuesenløa som sto her. Kristine Margrethe Synnestvedt (1817–93),

datter av kaptein og veimester Hans Jørgen Synnestvedt på Årø, ble gift Thuesen og flyttet til Bergen men beholdt bruksretten til en part av gården, deriblant denne låven. Her sto også Årø ungdomshus, oppført 1907 og revet 1967.

Turisme. De første, spredte turistene i Norge var britiske aristokrater som drev fjellklatring og laksefiske, de såkalte «lakselordene», og Romsdal ble tidlig en populær destinasjon. Alle-rede i 1844 kommenterte *Romsdals Budstikke* at det denne sommeren hadde vært uvanlig mange reisende i byen. Det første anløpet av en privat lystyacht i Molde var i 1851, og verdens første cruiseskip, SY *Ceylon* som startet driften i 1881, besøkte Molde første gang i 1885.

Dette tiåret oppsto den kommersielle masseturismen blant den europeiske overklassen. Tidsånden la vekt på romantiske forestillinger om urørt, vill natur. Samtidig var dampskipsreiser over Nordsjøen blitt mulig, og kolera-utbrudd stengte de tradisjonelle overklasseferiestedene langs Middelhavet i 1884–85. Alt dette gjorde Skandinavia til et attraktivt reisemål. I Norge ble Molde et tidlig sentrum for denne trafikken, og fram til 1914 var den landets viktigste turistby. Sommren 1893 var antall turistskipsanløp steget til 61, med til sammen 4762 passasjerer.

De besøkende var hovedsakelig europeisk aristokrati og amerikansk overklasse. Disse skrev ofte bøker om sine reiser og ble omtalt i datidens «kjendisnyheter», noe som ga byen betydelig markedsføring. Molde ble

oppfattet som en vakker by med bl.a. småhager og utsikt mot →moldepanoramaet, og var et utgangspunkt for dagsturer innover Fannestranda eller til Romsdalen, Eikesdalen og Trollkirka.

En av dem som bidro mest med norgesreklame i disse kretsene var keiser Wilhelm II av Tyskland, som besøkte Vestlandet og Molde hver sommer fra 1889 til 1913. (Med unntak av 1893, 1895 og 1905, da han besøkte Sverige og Danmark. Keiseren var heller ikke i land i Molde, men derimot på Åndalsnes og Horgheim, under reisen i 1889.) Keiseren kom med et stort følge (i 1907 ble han fulgt av 23 marinefartøyer med en besetning på over tre ganger byens befolkning), og ble i byen opptil en uke av gangen. Andre kongelige turister var bl.a. prins Albert av Wales (senere kong Edward VII) i 1885, ekskeiserinne Eugénie av Frankrike (1890), maharajah Sayajirao Gaekwad III av Baroda i India (1893), kong Leopold II av Belgia (1896), den senere amerikanske presidenten Franklin Delano Roosevelt (1901), kong Rama V av Siam (Thailand) i 1907, prins Mohammed Ali Tewfik av Egypt og prins Kuni Kuniyoshi av Japan (begge 1908).

For å utnytte dette markedet åpnet to store luksushoteller på hver sin kant av byen: →Alexandra (1883) og →Grand (1885), i tillegg til flere suvenir- og antikvitetsforretninger. I denne perioden ble det også produsert store mengder postkort og suvenirer fra Molde, og skrevet mye om byen som reisemål. I 1911 var Molde hovedtema ved den norske paviljongen på den internasjonale turistmessen i Berlin.

Turisme Før Storakaia ble bygget, måtte større skip ankre på fjorden og turistene skysses i land. Her ankommer britiske turister til Alexandrakaia ca. 1890. Ved kaia ligger også det konkurrerende Grand hotells dampbåt «Svan», som fraktet sine gjester direkte inn til Grand. (Foto: Axel Lindahl/Romsdalsmuseet.)

Ved utbruddet av første verdenskrig sommeren 1914 opphørte denne trafikken brått, og kom aldri mer opp på samme nivå. Dette sammenfalt også i tid med bybrannen i 1916, og etter første verdenskrig opplevde byen økt konkurranse om turistene bl.a. fra Ålesund og spesielt Geiranger.

I dag kommer de fleste turistene til Molde i forbindelse med jazzfestivalen eller som korttidsbesøk fra cruiseskip. I 2019 var 861 personer i Molde syselsatt i turistnæringen eller relaterte bransjer; byen hadde 160 815 hotellovernattinger og 39 cruiseskipsanløp i tillegg til Hurtigruten.

De tusen hjem, fhv. bolighus i Lillevikv. 8, leid av kommunen som gamlehjem etter at gamlehjemmet ved kirka brant under bombeangrepet i 1940. Huset ble innredet med 23 plasser, og var i drift til →Kirkebakken omsorgs-senter åpnet 1951. Revet 1978.

Tusenårsvarden, steinvarde på Moldeheia, 523 moh, oppført 2000 av Moldemarkas venner og Molde og Romsdals turistforening. Varden er et populært turmål. Inne i varden ligger en tidskapsel: et kobberskrin med bidrag fra skoler, barnehager, kommunen, grunneier og Moldemarkas venner.

Tussen, grensefjell mellom Molde og Hustadvika kommuner, 705 moh. Navnet kommer av norrønt *þuss* (stort troll eller kjempe), og har tradisjonelt vært uttalt Tussen. Navneformen «Tusten» oppsto da flere lokale stedsnavn ble fordansket på 1800-tallet.

Bygninger: Radio- og telefontårn oppført 1966. Basestasjon for mobiltelefoni fra 1967, se →telefon. Fra 1969 også brukt til tv-signaler. – Tusten Skisenter åpnet vinteren 1973. – Tussentunnelen åpnet 1990. – Tusten klatrepark åpnet 2020.

Tussentunnelen, tunnel under fjellet Tussen som forbinder Årødalsvegen i Molde kommune med Malmefjordvegen i Hustadvika kommune. 2840 m lang, åpnet 1990. Tunnelen forkorter kjøretiden mellom Molde og Malmefjorden med 10 min. Under utgravningen ble det funnet til dels sjeldne mineralforekomster, som malakitt og krysokoll.

Tunnelen ble bygget av Tusten Tunnel-selskap AS, nedbetalt med bompenger og overtatt av fylkeskommunen 1. januar 2015.

TVRomsdal, lokal tv-kanal i drift 1989–98, produsert av tv/video-linjen ved Rauma folkehøgskole og drevet som et aksjeselskap med Rauma folkehøgskole som hovedaksjonær og konsesjonshaver siden høsten 1990. Redaktør Kjell Petter Stene

Kanalen sendte 75 min. egenproduserte programmer på kveldstid, senere noe mer, og videreformidlet TVNorges sendinger den øvrige tiden. Det mest populære programmet var

TV-bingo, som finansierte ca. 20 % av driften. Kanalen hadde også gjennom samarbeidet med TVNorge rettigheter til å sende italiensk fotball. TV-Romsdal var i denne perioden den mest sette lokaltv-kanalen i Norge.

TVRomsdal gikk konkurs i 1998, konsesjonen ble da overtatt av TV-Nordmøre som ble reorganisert som TVNordvest med fire ansatte i Molde. TVNordvest sendte 90 min. Daglig, fra 2003 ble programmene sendt i loop hele døgnet. Kanalen ble kjøpt av *Tidens Krav* i 2008, og en kort periode ble navnet TVRomsdal gjeninnført på sendinger produsert av Moldekontoret.

Tyttebærsvingen, Høgnakken, i en slynge vest for Blåbærli. Navngitt 1990 i samsvar med bær- og plante-navn-temaet i Høgnakken. Ene- og tomannsboliger oppført hovedsakelig 1996–99.

Tømmermannskråpet, fhv. →kråp noe sør for der Kirkekråpet går i dag, navn etter tømmermann Iver Gjellvik (1818–1907) som bodde her fra 1864. Navnet vedtatt 1937, kråpet ble ikke gjenoppbygget etter bombingene i 1940.

Kråpet ble tidligere også kalt Indre Kirkebakken, Ågotkråpet etter Ågot «på Torget» Nilsdatter Øverland (1817–86) som drev servering både på Hestetorget og ved Torgkaia og bodde her fra 1864, og Sandbukråpet etter urmaker Lars Iversen Sandbu (1859–1917) som bodde her fra 1891.

Tømmervegen, fra Aukravegen til Sollivegen. Dette var opprinnelig en tømmerløype hvor man slepte tømmer fra skogen til saga ved elva. Tidligere var navnet brukt om strekningen helt ned til kirka, navnet vedtatt 1972.

Bygninger: 2. Eikheim, bolighus i nyklassisistisk stil med jugendstilelementer, oppført 1919 for redaktør og gård-eier Ludvig M. Eeg (1864–1949).

Tøndergård (gnr. 28), bydel og matrikkelgård øst for sentrum, 864 innb.

Gården har trolig opprinnelig hett Nerland, og senere fått navn etter Peder Tønder som bygslet den ca. 1610. Gårdsnavn på -land antas å være ryddet en gang mellom 600 og 1000. Det er mulig at en enda eldre gård en gang har vært delt i Øverland og Nerland.

Første kjente bruker er en Anders på Nerland i 1597. I 1865 hadde gården ett bruk og én husmannsplass, med til sammen 19 innbyggere. Tøndergård gravlund (se under) ble innviet 1949, området rundt ble utbygget med boliger utover 1950-tallet.

Bygninger: Våningshus i trønderisk empirestil med bueportal (Tønderv. 1) oppført ca. 1790 for hospitalsforstander Henrik Øwre (1738–99). Fredet av Riksantikvaren 1923, antikvarisk restaurert 1957 og utover 1990-tallet. Stabbur av ukjent alder. Laftet garasje av tømmer fra tiendebua (stabbur til kornskatt) fra Veøy kirke, flyttet til Holmemstranda som landhandel 1905 og hit som garasje 1967. Låve opprinnelig flyttet hit fra Ullaland, flyttet til Romold 1958.

Tøndergård gravlund, gravsted på Tøndergård innviet 1949 (landskapsark. Njål Bele) og gradvis utvidet vestover, nå 48 daa. Dette var Moldes hovedgravplass til høsten 2018, da kapasiteten var fylt og →Røbekk kirkegård tok over som hovedgravplass. Egen minnelund for dødfødte nordøst på gravplassen.

Tøndergård skole og ressursenter (Nøisomhedv. 10), spesialscole (1.–10. trinn samt videregående skole) for barn med sammensatte lærevansker, åpnet 1972 som Molde spesialscole. Dette var fylkets første spesialscole, eget bygg oppført 1971 (ark. Knut P. Bugge). Skolen eies av flere romsdalskommuner samt Gjemnes, og har elever fra hele fylket i alderen 6–21 år.

Tidligere navn: Molde spesialscole (1972), Tøndergård skole (1977), Tøndergård skole og ressursenter (2010).

Elevtall: 55 (1972), 19 (1986), 16 (2010), 55 (2020).

Tønderhaugvegen, fhv. vei omtrent der Amtmann Leths gate og Idrettsvegen går i dag. Veien gikk til husmannsplassen Tønderhaugan, som lå sørøst for der Molde idrettspark ligger i dag.

Tøndervegen, Tøndergård, fra Naustbakken til Retirovegen. Oppkalt 1963 etter Peder Tønder, se →Tøndergård. Ene- og tomannsboliger oppført 1954–60.

Bygninger: 1. →Tøndergård.

«**Tønna**», en rødmalt tønne som i 1846 ble ankret fast midt i havnebas-

senget, ca. 270 m fra land, for fortøyning av skip som var for store for kaia. →Fløttmennene fraktet folk og varer i land. Tønna var ikke lenger nødvendig etter at Storkaia ble utvidet i 1896.

Tønnes' veg, planlagt vei på Kringstad, oppkalt 2011 etter gårdbruker Tønnes

Andreassen Kringstad (1882–1956) som kjøpte gården Kringstadvorpa i 1914.

Tårngata, Sentrum, fra Storgata til Kirkekråpet ved kirketårnet. Navngitt 1949, gata er 35 m lang og har ingen adresser.

Uglevegen, Råkhaugen, fra Råkhaugvegen til Hubrosvingen og Fjellvåkvegen. Navngitt 1981 i samsvar med fuglenavn-temaet i Råkhaugen. Eneboliger oppført 1983–84.

Ullaland (gnr. 94), matrikkelgård på Kortgarden. Navnet viser trolig til den norrøne guden *Ullr*. Gårdsnavn på -land antas å være ryddet en gang mellom 600 og 1000 e.Kr. Første kjente bruker er en Svein på Ullaland i 1597.

Bygninger: Nothus på bnr. 5 oppført omkring 1870 av notlaget Sørstrandslaget, i bruk til ca. 1945.

Ullalandsvegen, Kortgarden, blindvei sørøstover fra Osvegen. Gammel gårdsvei til Ullaland, navnet vedtatt 2018.

Ulvestien, Gjerhaugen, fra Olav Oksviks veg til Gjerdhaugvegen. Navngitt 1984 i samsvar med dyrenavn-temaet i Gjerhaugen. Veien har ingen adresser.

under Berget, tidligere navn på bebyggelsen oppunder bergkanten som tidligere gikk gjennom byen omtrent fra →Bakken til kirka. Navnet er nevnt i 1701, og er trolig like gammelt som byen.

Ungdomsheim (Håkon Herdebreis v. 724), forsamlingshus i sveitserstil oppført 1905 for Sekken Ungdomslag.

Ura (gnr. 48) og Indre Ura (gnr. 49), matrikkelgårder på Hjelset. Første kjente brukere er Trond og Hallstein i Ura i 1657. På siste halvdel av 1800-tallet ble tunet på gnr. 49 tatt av en snøfonn og gården lå øde en tid, den ble etter dette kalt Øde-Ura. I nyere tid også kalt Uraheim.

Uranusvegen, Kviltorp, fra krysset Amtmannvegen–Kviltorpvegen til Orionvegen. Oppkalt 2019 etter planeten Uranus. Veien fikk i 1956 navnet Bergtunvegen, etter gården Berg. Navnet var konstruert: dette var et jorde og ikke selve tunet på gården. Endret 2019 grunnet likelydende navn i gamle Nesset kommune.

Navnet var først vedtatt for Østtorpvegen i 1970, men ble endret i 1971 etter protester fra beboerne.

utpå Gata, tidligere navn på bebyggelsen langs Storgata ut til Alexandra, nevnt i branntaksten fra 1767. Den gangen ble hele tettbebyggelsen langs fjorden regnet som «Gata», mens strekningene øst og vest for brua ble kalt →innpå og utpå Gata. Navnet gikk formelt ut av bruk i første halvdel av 1800-tallet.

Navnene tar utgangspunkt i de tradisjonelle retningsangivelsene ut (mot havet, mot vest) og inn (i fjorden).

Under Berget fotografert rundt 1900, navnet kom av at husene lå inntil bergkanten. I dag går Romsdalsgata her. (Foto: Birkeland/Romsdalsmuseet.)

Utstillingshallen, også kalt Revehallen og «Silver Fox Hall», fhv. utstillingslokale for sølvrev oppført 1930 (ark. Peter Andersen) av Romsdals Revavls-lag og Selskabet for Molde Byes Vel. Hallen lå der Sandvegen møter Jul-sundvegen i dag.

Lokalet ble også brukt til forskjellige arrangementer; bl.a. norgesmes-terskapet i enmannsturn 1933, større middager; kinofremvisning, m.m. Etter 1935 var det slutt på de store reve-utstillingene, og det ledige lokalet ble kun brukt til arrangementer. Rekvirert av tyskerne 1940 og brukt som *Kameradenheim* (festlokale og kino for soldater). 26. august 1945 ble det holdt festmiddag her for kong Haakon VII på sin hyllestreise landet rundt etter freden. Ombygget 1946 til rent forsamlingslokale og brukt til dans, idrettsstevner, revyer, konserter og 17. mai-feiring. Kallenavnet «Silver Fox Hall» er først nevnt i 1954. Her ble

den første jazzfestivalkonserten holdt 4. august 1961.

Hallen ble brukt som blikkenslager-verksted fra 1964, delvis revet 1985 og helt 1997.

Utstillingsplassen, fhv. utstillingsplass for dyresjå på Reknes, opparbeidet 1891 av Selskabet for Molde Byes Vel. Fra 1895 var plassen offisiell hesteutstillingsplass for amtet, fra 1897 også fast hestemarkeds plass. På det første markedet kom det ca. 2000 besøk-ende. Plass til 150 kyr, 60 hester, m.m. Stallene ble på 1920-tallet utleid til garasjer utenom utstillingene. Plassen og byggene ble også brukt til andre tilstelninger; her ble bl.a. Moldes første fotballkamp spilt. Se også →Utstillings-hallen.

Under okkupasjonen ble området rekvirert av tyskerne og brukt som forlegning for Krigsmarinen. Her ble det satt opp bl.a. en sykehusbrakke,

offisersmesse, kjøkkenbrakke og bilverksted, samt en luftvernstilling på Gideonkaia. Her lå også det lokale gestapokontoret. Totalt var ca. 110 mann stasjonert her.

Brakkene ble overtatt av Distriktskommando Trøndelag i 1945, og året etter innredet som boliger for husløse og til dels industrilokaler. Blant annet hadde Glamox lokaler her da firmaet flyttet til Molde i 1955. Brakkene ble revet og området utbygget med boligblokker (Røysan 2-12) fra 1956, det siste huset ble revet i 1995.

Fra 1950 til 1966 fungerte den tidligere tyskerleiren på Bekkevoll som utstillingsplass.

Utvandring. Den første store utvandringsbølgen fra Norge, til Nederland på 1600- og 1700-tallet, er lite dokumentert. De fleste som reiste var unge sjøfolk på jakt etter jobb, og det er antatt at rundt 16 000 nordmenn emigrerte totalt, de fleste fra Sør- og Vestlandet. Man kjenner til 40 personer fra Møre og Romsdal som giftet seg i Amsterdam i denne perioden, det reelle tallet på utvandrere fra vårt område er trolig langt høyere. Det er sannsynlig at flere av disse kom fra områdene langs Fannefjorden hvor den nederlandske trelasthandelen var svært aktiv.

Den neste store utvandringsbølgen gikk til Amerika. Til sammen er det registrert 1244 emigranter fra Molde og Bolsøy i perioden 1850–1930. Utvandringen herfra var sporadisk fram til 1880, da antallet steg betydelig. Toppåret var 1922 med 103 personer.

Den første nordmannen vi kjen-

ner med amerikansk statsborgerskap var sjømannen Nicolai Olaus Lossius (1790–1851) fra Sekken, som ankom Philadelphia i 1810 og senere slo seg ned som skipsbygger og reder i Chile. I samme periode havnet også enkelte sjømenn fra Molde i New York: Johan Grønn Lund Torvik (f. ca. 1786) oppholdt seg der i 1816, Jens Mørk (f. ca. 1783) i 1821.

I Molde startet den store utvandringsbølgen med skolelærer Ingebrigt Bjørseth (1821–1909), som dro i 1850 og jobbet både i Wisconsin, Dakota og Washington. Etter at USA strammet inn innvandringskvoten i 1917 økte utvandringen til Canada, og mange moldensere dro dit. Et mindre antall moldensere utvandret også til Sør-Amerika og Australia.

Mange utvandrere kom tilbake, mest kjent er forretningsmannen Jonas Lied som i 1931 flyttet hjem til Søsnes etter 21 år i Russland, arkitekt Trygve Solemdal som tegnet flere av gjenreisningsbyggene etter brannen i 1916 og som da hadde arbeidet flere år i Chicago, og gullgraver Amund Opdahl fra Vistdalen, som tjente godt under gullrushet i Klondike i 1898 og senere slo seg ned på Ner-Elsås.

I 2019 flyttet 120 personer fra Molde til utlandet, av disse var omtrent 1/3 utenlandske statsborgere som returnerte til hjemlandet.

Valborghetta, planlagt vei på Kringstad, oppkalt 2011 etter steinen med samme navn, se →Pålsteinen.

Vannklosett ble vanlig i byene i Norge rundt 1900. I Molde ble det installert vannklosetter på Nøisomhed i 1906 og i Sandvegen 27 trolig samtidig. Eieren av sistnevnte, politibetjent Peder Bro, argumenterte i avisen for apparatets foretrekkelighet. Reknes hospital fikk et betydelig ekstratilskudd i 1911 for å installere ti vannklosetter av smittevern hensyn. Etter hvert ble de vanlige i de fleste nybygg, og i 1913 innførte bystyret en avgift på 5 kr. per vannklosett som skulle gå til å utbedre bl.a. vanntrykket i kloakknett. Senere ble de også installert i eldre hus, og i 1937 hadde nærmere 70 % av bygningene i byen vannklosett, totalt 727 klosetter.

Lenge gikk det flere avløpsrør rett ut i havnebassenget i sentrum, disse ble avviklet i perioden 1994–99 og samlet i renseanlegg på Nøisomhed og Cap Clara. I dag blir utslippene renses i flere steg og vannet pumpet ut på 30–40 m dyp, mens slammet samles og deponeres på Øveråsli miljøstasjon på Vestnes.

Vardehytta, hytte på Varden, 408 moh. Opprinnelig oppført på Hytteneset ved Langvatnet i 1859, enkelte

kilder hevder at den før dette var seterbu på Kringstadsetra.

Hytta ble kjøpt av Selskabet for Molde Byes Vel og flyttet til Varden i 1868, igjen flyttet til nåværende plassering 1873 og utvidet med kjøkken 1931. Hytta har en stor mengde inskripsjoner i panelet, gjort av besøkende. De eldste er fra slutten av 1800-tallet, flere etter tyske gaster fra keiser Wilhelms besøk. Vindfløy, se under.

Grand hotell oppførte også en hytte her ca. 1890, denne ble senere revet.

Varden, Moldes «byfjell», populært tursted og utsiktspunkt, 408 moh. Vest for toppen ligger en mindre topp, Litlevarden, 404 moh. Navnet, som tidligere ble uttalt uten d, *Varinnj*, kommer trolig av en steinvarde som har stått her. Her har det antagelig også stått en vete, et signalbål for krigsvarsling. Herfra har man 360 graders utsikt, i sør mot →moldepanoramaet som sett herfra strekker seg fra fjellet Snota i Surnadal til Ona i havgapet. Tursti fra sentrum til fjelltoppen åpnet 1889, bilvei om Fjellbruvatnet åpnet 1935.

Bygninger: Se →Vardehytta og →Vardestua. – 2,4 m lang vindfløy på fjelltoppen først oppført 1857, nåværende utgave fra 1949. – Peileskive i messing på steinsokkel som viser →moldepanoramaet oppført 1937. – Steinvarde trolig oppført 1935. – På

Vardstua fotografert i 1965. Den brant i 1987, den nåværende bygningen åpnet to år senere. (Foto:Widerøe/Romsdalsmuseet.)

flaggstanga til Vardstua tennes hver desember en lysinstallasjon bestående av 42 lyspærer formet som et juletre, synlig fra byen og store deler av Ytre Romsdal. Først oppført 1957 av Bolsøy kommunale elektrisitetsverk, senere driftet av Selskabet for Molde Byes Vel.

Vardstua, restaurantbygning på Varden, 401 moh, opprinnelig oppført 1958 (ark. Knut P. Bugge) for AL Vardstua. Denne brant 25. oktober 1987, ny bygning i laftet tømmer oppført på de opprinnelige murene 1989 (ark. Petter Bugge).

Vardevegen, to forskjellige veistrekninger har hatt dette navnet, begge fra sentrum til Varden.

Den første Vardevegen gikk fra Gør-

vellalléen til Varden (i dag strekningen Museumsvegen–Per Amdams veg–Storlivegen), opparbeidet 1887–89 av Selskabet for Molde Byes Vel.

En ny kjørevei, dagens Fjellbruvegen–Vardevegen, ble opparbeidet 1934–35. Denne ble anlagt dels for å tiltrekke turister, dels som sysselsettingstiltak, og var finansiert med kronerulling. Nåværende navn vedtatt 1937, da inkludert strekningen som i dag heter →Fabrikkvegen. Fabrikkvegen fikk tilbake sitt gamle navn i 1954.

Vardholmvegen, Bolsøya, parallelt mellom Skålavegen og Trollpilvegen fra Naustneset til Vardholmbukta. Oppkalt 2019 etter Vardholmen, hvor det tidligere har stått en varde som seilmerke. På holmen ble den siste henrettelsen i Bolsøy prestegjeld ut-

Veita fotografert omkring 1915. I enden av gata går Moldeelva. Fotografen har stått der Outzen-hjørnet er i dag. (Foto: Kirkhorn/Romsdalsmuseet.)

ført 31. januar 1777. Den dømte var en kvinne som drepte sin mann med rottegift.

Veien fikk i 2014 navnet Orvikvegen etter gården Orvika, endret 2019 grunnet likelydende navn i gamle Mid-sund kommune.

Vassfaret, Høgnakken, gangvei fra Blokkebærvegen til Kreklingbakken. Navngitt 1990, navnet ble valgt fordi hovedvannledningen til området går langs veien. Veien har ingen adresser.

Vasslivegen, Kortgarden, blindvei sørover fra Nakkvegen. Opprinnelig en setervei gjennom Vasslia til Kortgardsetra og Maussetetra. Nåværende navn vedtatt 2014.

Vedalshaugen (gnr. 108), matrikkelgård på Sekken. Her er det funnet en rekke flintredskaper fra yngre steinalder (omkr. 4000–1800 f.Kr.). Navnet kommer trolig av norrønt *viðr* (skog), og viser til en haug ved en skogrik dal. Første kjente bruker er en Knut Arnoldsson i 1664.

Her finnes bunkere og kanonstillinger oppført høsten 1941 for Wehrmacht. Opprinnelig utstyrt med fire 10,5 cm-kanoner, skuddvidde 12 km. Anlegget var planlagt for en besetning på 88 mann, men var underbemannet gjennom hele krigen.

Veita, fhv. vei fra Storgata til fossen, omtrent der Spolertbakken og nedre del av Romsdalsgata går i dag.

Veit er et eldre ord for et smug eller →kråp. Navnet Veita er først brukt i branntaksten fra 1808. Øvre del av vei-

en ble også kalt →Fossveien. Hele bebyggelsen ble ødelagt under bybrannen i 1916, og dagens gateløp ligger noe lenger sør enn Veita gjorde.

Vejlevegen, Langmyra, fra krysset Mikkelvegen–Vonheimvegen–Lars Nøsens veg til Langmyrvegen. Oppkalt 1954 etter Moldes vennsby Vejle i Danmark. (Opprinnelig navneforslag var Kveldrovegen.)

Vektergata, Sentrum, fra Kirkebakken til Sandvegen. Navn etter byens siste vekter, Hans Lilleskotte (1844–1929), som bodde her fra 1888: Huset hans sto der parkeringsplassen bak Vekterg. 5 ligger i dag. Før bombeangrepet i 1940 lå gata der Rådhuset står nå. Nåværende trasé lenger vest opparbeidet over →Blixmarka 1949.

Veinavnet vedtatt 1937, før dette ble veien også kalt Mellomgata ettersom den lå mellom Storgata og Parkvegen.

2. Bolig- og forretningsgård oppført 1955 (ark. Kaare Lervik) for baker Alf Witzøe (1920–2003). – **4-6, 5-7, 8-10.** Tomannsboliger i etterkrigsfunksjonalistisk stil med tradisjonelle trekk, oppført 1952, 1953 og 1958 (ark. Ivar Bjordal).

Venusvegen, Kviltorp, fra Kviltorpvegen til Astrupvegen. Denne og 11 av naboviene ble i 1970 oppkalt etter forskjellige himmellegemer, inspirert av romkappløpet som da var en internasjonal begivenhet.

Verftsgata, Nedre Fuglset, blindvei østover fra Birger Hatlebakks veg. Oppkalt 1986 etter →Bolsønes Verft,

Vektergata Molde sentrum fotografert vestover fra kirketårnet ca. 1937. I forgrunnen går Vektergata, der Rådhuset står nå. I bakken nedenfor Sandvegen lå fru Fladseths gartneri. Opp til «Mysosten», det firkantede murbygget i Sandvegen 14, gikk Boybakken. (Foto: Birkeland/Romsdalsmuseet.)

som holdt til her siden 1905. Hovedsakelig industri- og forretningsbygg.
Bygninger: **10**. →Moldehallen.

Verftsveien, fhv. vei fra Grand hotell til sjøen omtrent der Oshaug Metall ligger i dag. Navn etter →Kvams Skipsbyggeri.

Vestad (gnr. 105), matrikelgård på Sekken. Her er det funnet en flintøks og to flintdolker fra yngre steinalder (omkr. 4000–1800 f.Kr.), og tre gravhauger. I 1920 ble det også funnet et sverd, som nå er tapt. Navnet viser trolig til himmelretningen vest, og har da opprinnelig vært *Vestastaðir*. Første kjente bruker er en Gyrid på Vestad ca. 1433.

Her var det dampskipskai 1875–

1961, poståpneri 1875–1977 og telefonstasjon 1920–60.

Vestnesvegen, fra Frænavegen til Boråsvegen. Oppkalt 1954 etter Moldes nabokommune Vestnes. Fra veien har man utsikt mot Vestnes-fjellene. (Opprinnelig forslag var Hagevegen.) Veien kalles også Vestnesbakken, og er omtalt i Jo Nesbø's sang «75» fra albumet *Den derre med Di Derre* (utg. 1993).

Vestre Mellomveg, Øverland, blindvei sør for Birkelandvegen. Veien ble forlenget i 1992 og husene som tidligere hadde adresse Frænavegen 115–133 fikk nå adkomst fra nord og adresse hit. Se også →Østre Mellomveg.

Vektergata Dette bildet er tatt fra det nye kirketårnet i 1956, altså samme vinkel men noe lenger sør. Her går Vektergata over det fhv. gartneriområdet, og Myrabakken er flyttet noe lenger sør. Sør for «Mysosten» er Boybakken gravd ut og heter nå Gørvellplassen. (Foto: Birkeland/Romsdalsmuseet.)

Vestre Plassveg, fra Moldelivegen til Boråsvegen. Veien gikk opprinnelig over to husmannsplasser under Moldegård: Lingeplassen, først ryddet av Andreas Pedersen Nerhagen (1813–69) i 1845 og overtatt 1870 av Andreas Olsen Linge (1826–1909) som ga navn til Lingedalen; og Tollåsplassen, ryddet av Knut Andreas Knutsen Øverland (1831–92) i 1861 og overtatt 1893 av Oluf Olsen Tolaas (1858–1922). Veinavnet vedtatt 1954, opparbeidet til boligfelt omkring 1960.

Bygninger: **2.** Lund, bolighus oppført 1913 for gårdbruker Nils Olaus Naas (1854–1926). Her lå tidligere Lingeplassen. – **4.** Sommerro, bolighus oppført 1918 for kjøpmann Ludvig Sættem (1856–1937).

Veøya, øy i Romsdalsfjorden mellom Sekken og Sølsnes. 1,06 km², høyeste punkt 76 moh. Ubebodd siden 1950. Øya er delt i Nordøya og Sørøya, begge kledd av furu og bjørk med et flatt, åpent platå mellom.

Navnet kommer av norrønt vé (helgdom, offersted) og ey (øy). Øya er først nevnt i Magnus Erlingssons saga, nedskrevet ca. 1220 etter en muntlig tradisjon fra 1160-tallet.

De mest omfattende og betydningsfulle arkeologiske funnene i Romsdal er gjort her, deriblant spor etter jordbruk datert til 1890–1680 f.Kr., ca. 30 gravrøysler datert til 800- og 900-tallet, spor etter to av landets eldste trekirker og kristne kirkegårder oppført på 900-tallet, og flere tufter av naust, hus og brygger datert til omkring

1000-tallet, en undersjøisk steinmur i Nørvågen kan være en seilsperring fra samme tid. To falne bautasteiner ble reist opp igjen i 1920. I tillegg er det gjort en stor mengde løsfunn, fra steinalderredskaper til våpen, verktøy, smykker og andre bruksgjenstander fra vikingtiden og middelalderen.

Øya har hatt en sentral plassering både i fjordnettverket lokalt og på ruta mellom Østlandet, Trondheim og Bergen. Den fikk derfor en viktig strategisk, religiøs, økonomisk og administrativ rolle i vikingtiden og middelalderen. På 900-tallet oppsto et handelssentrum med omkring 350 innbyggere, i moderne tid ofte kalt «Veøy-kaupangen» men i samtiden kalt en kjøpstad eller by. Det tettbygde området har vært på 35–40 daa på plataet midt på øya. Byen ble fraflyttet etter den økonomiske tilbakegangen og de politiske omveltningene under og etter svartedauden 1349–50. (I folkeminnet ble det lenge sagt at byen ble brent av hanseatiske sjørøvere på 1400-tallet, og handelsstedet ble flyttet til Molde på Kongens ordre. Det er ikke riktig.)

Veøya er omtalt i flere middelalderkilder enn noe annet sted i Romsdal. Her oppholdt kong Håkon Herdebrei seg noen dager sommeren 1162 under forberedelsene til slaget ved Sekken. I 1206 kom det til en trefning mellom baglere og birkebeinere i Nørvågen, og i 1240 ble sysselmanen for Romsdal, Finn Knott, drept her av kong Håkon Håkonssons menn. Utover 1300-tallet nevnes bygårdene Bjarnegården, Teistegården, Blyftoggården og Marteinsgården på Veøya, alle koblet til noen av landets mektigste personer. I

1790 kunne man fremdeles se brulegning fra gatene på øya. I tillegg til Veøy kirke, oppført omkring 1200, er også nevnt en Kristkirke og en Nikolaskirke i 1308 og en Korskirke i 1343. Man antar også at det ble preget gullmynter her under kong Sverre.

Handelsstedet mistet sin betydning omkring 1350, men øya fortsatte å ha en lokalpolitisk og kirkelig rolle. I 1375 var øya fremdeles distriktets oppbeholdssted, dvs. stedet hvor befolkningen kom for å betale skatt i naturalia. Fylkestinget ble fremdeles holdt her i 1439, og kirka var fortsatt Romsdals fylkeskirke i 1488. Det er i denne rollen øya har gitt navn til →Veøy prestegjeld og dermed også →Veøy kommune. Veøy kirke var hovedkirke for Veøy prestegjeld til 1901 (i praksis til 1907).

I 1905 ble øya solgt til marineløytnant William Coucheron-Aamot (1868–1948) fra Stavanger, som drev gårdsdrift med dyr til 1927 og jordbruk til 1945. Nordøya er et fredet landskapsvernområde siden 1970, og blir i dag vedlikeholdt av statsforvalteren. Veøy kirke eies av Molde kommune, prestegården av Romsdalsmuseet, og Sørøya av Statskog.

Veøygata, Sentrum, fra Kirkebakken til Fridtjof Nansens gate. Opparbeidet 1940 omtrent der den tidligere veien til planteskolen gikk, opprinnelig kalt Planteskolegata. Omdøpt 1954, etter Moldes daværende nabokommune Veøy.

Bygninger: I. →Kirkebakken omsorgs-senter.

Veøy kirke ble oppført omkring 1150–1200 i romansk stil. Allerede på 900-tallet, før kristningen av Norge, sto det trekirker her. Kirka var i bruk til 1907 og eies i dag av kommunen, men brukes fremdeles til gudstjeneste 1. pinsedag og til brylluper på bestilling. (Foto: Johnny Bratseth.)

Veøyheim (Hamnavikv. 11), forsamlingshus oppført 1900 for Nesjestranda Ungdomslag, oppkalt etter daværende Veøy kommune. Øst for huset står en 3,8 m høy bautastein, reist 1914 til minne om soldater fra Nesjestranda som var utskrevet til Napoleonskrigene 1808–14.

Veøy kirke, steinkirke i romansk stil på Veøya, oppført omkring 1140–1200 og viet til St. Peter; 400 sitteplasser. Kirkeklokke trolig fra perioden 1150–1350. Kirka har brent og fått nytt tak på 1500-tallet, våpenhus og ny inngang mot nord oppført 1662. Himlinger fra 1679, altertavle fra 1625, prekestol fra 1635, fem presteportretter fra 1700-tallet. Flere steder finnes treskjæring med initialer og våpen-

skjold fra 1600-tallets kondisjonerte. Interiøret ble renoveret 1858, fra denne renoveringen finnes spesielt godt bevart ådring og marmorering på benker og søyler av malermester Peder O. Samseth.

Kirka var i katolsk tid hovedkirke for Romsdalsfylket. Sørvest for denne sto også to trekirker oppført på 900-tallet, altså blant de første i landet. I 1992 ble to av Norges eldste kjente kristne graver påvist her.

Kirka ble formelt avviklet i 1901, med en klausul fra Kirkedepartementet om at gudstjenesten 1. pinsedag fremdeles skal holdes i gamlekirka. Den var likevel i bruk fram til den nye →Sølsnes kirke sto ferdig høsten 1907. Kirkegården ble nedlagt i 1918, likevel ble konsul Jonas Lied gravlagt her i 1969 etter

å ha donert en større sum til vedlikehold av kirka. Privat gravkammer for familien Coucheron-Aamot oppført 1927, dekorert av kunstmaleren Lina Erstad. Gravkammeret er fremdeles i bruk.

Kirkebygget er automatisk fredet etter kulturminneloven av 1978, og antikvarisk restaurert 1976–78. Den eies i dag av kommunen og forvaltes av Romsdalsmuseet, kommunen og Molde kirkelige fellesråd i samarbeid. Den brukes hovedsakelig som museum, til brylluper og til den tradisjonelle gudstjenesten, «Veøystemnet», 1. pinsedag.

Veøy kommune, fhv. kommune opprettet 1. januar 1838 og opphørt 1. januar 1964. Kommunen sammenfalt med sognene Veøy og Holm, til sammen 247 km². Den hadde ved opprettelsen ca. 1800 innbyggere, ved nedleggelsen 2156. Av disse ble 756 overført til nye Molde kommune. Veøy hadde ikke noe kommunevåpen, dette ble først vanlig utenfor byene på 1980-tallet. Kommunestyremøtene ble holdt på Veøy prestegård til 1858, deretter på omgang til 1887 da de ble holdt fast på Åfarnes.

Kommunen het opprinnelig Veø formannskapsdistrikt, fra 1863 Veø kommune eller Veø herred (fra 1917 stavet Veøy). Veøy sokn ble slått sammen med Molde kommune 1. januar 1964, samtidig som Holm sokn gikk inn i Rauma kommune.

Veøy prestegjeld, fhv. kirkelig administrativ enhet, opprettet før reformatjonen og nedlagt 1970.

Veøy kommune og prestegjeld før 1. januar 1964. Prestegjeldet var delt i to sogn, Holm (H) og Veøy (V). Veøy sogn ble slått sammen med Molde kommune 1. januar 1964 og innlemmet i Bolsøy prestegjeld 1970.

Veøy kirke, oppført og viet til St. Peter en gang mellom 1140 og 1200, var opprinnelig fylkeskirke for hele Romsdal. Sognet var i 1488 kalt St. Peters sogn. I 1589 var dette det største av tre prestegjeld i Romsdal, og omfattet ni kirker på Veøya, Bolsøya, Vestnes, Rødven, Kleive, Tresfjord, Vistdal, Eresfjord og Rød.

Nesset (Rød, Vistdal og Eresfjord sokn) hadde egen kapellan før 1589, og ble utskilt som eget prestegjeld en gang før 1740. Bolsøy prestegjeld (Bolsøy, Molde og Kleive sokn) ble utskilt i 1740, Vestnes prestegjeld (Vestnes og Sylte/Tresfjord sokn) ble utskilt i 1847.

Veøy prestegjeld ble nedlagt ved kongelig resolusjon av 1968, med virkning fra 1970. Området ble da delt mellom Bolsøy og Grytten prestegjeld.

Veøy prestegård, våningshus på Veøya oppført som prestegård 1752–53.

Huset fungerte også som rådhus i Veøy kommune 1838–58. Avviklet som prestegård 1899, solgt 1905 til marineløytnant og forfatter William Coucheron-Aamot (1868–1948).

Bygget ble fredet av Riksantikvaren 1923, men likevel ombygget med veranda og tårn og påmalt navnet «Williamsborg» og Coucheron-Aamots våpenskjold 1933 (ark. Ivar Ness). Låve oppført ca. 1802. Borgstue av ukjent alder; visstnok flyttet hit fra Skogvika på Sekken en gang etter 1875. Bygningene ble testamentert til Romsdalsmuseet i 1990 og antikvarisk restaurert 1990–95.

Ny prestegård ble oppført i Vikdalsv. I i 1910.

Vigvollvegen, Hjelset, parallelt sør for Hjelsetvegen. Oppkalt 1973 etter bruket Vigbøvollen (nå Teigen), utskilt fra Hjelset i 1817.

Bygninger: **20.** Hjelset barnehage, oppført 2013. Her lå tidligere →Hjelset skole.

Vik (gnr. 122), matrikelgård på Nesje-stranda. I Vikbukta ligger en gravrøys og en steinkrets fra bronsealderen–jernalderen. Her er det også funnet en flintøks, en bronseøks, en skifer-pilspiss og en steinkølle fra yngre steinalder (omkr. 4000–1800 f.Kr.), en beltespenne og en ringspenne av sølv trolig fra yngre jernalder (omkr. 550–1050), fire spillbrikker av leire av ukjent alder, og et sverd trolig fra vikingtiden.

Usammensatte naturnavn er blant de eldste gårdsnavnene i Norge, gården kan være ryddet i yngre bronsealder. Gården ble tidligere tidvis kalt

Litlevik. Første kjente bruker er en Jon i Litlevik i 1597.

Gården tilhørte prestebordet på Veøya allerede før 1438, og etter at prestegården på øya ble avviklet ble en ny prestegård oppført her i 1910.

Vikamyra skole (Høgliv.2), fhv. barne-skole (1.–7. trinn) oppført 1981. Ombygget og slått sammen med →Skjevik barne- og ungdomsskole 2005.

Elevtall: 16 (1980), 70 (2000), 66 (2005).

Vikdalsvegen, Skåla, fjellvei fra krysset Skålavegen–Hamnavikvegen oppover Vikdalen til Skålsetra. Opprinnelig en setervei, også kalt Gjerdvegen, opparbeidet til kjørevei omkring 1925. Navnet vedtatt 1986. I dag går veien langs flere hyttefelt, til dels med eldre seterbygninger fra 1800-tallet.

Bygninger: **I.** Bolighus oppført 1910 som prestegård for Veøy prestegjeld etter departementets standardtegninger; opprinnelig med hageanlegg og fontene. Solgt til private 1986.

Villa Bjerteli (Parkv. 19), trehus i rikt dekorert sveitserstil med tårnrom og svalgang, oppført 1885 (ark. trolig Friederich Spolert) for Matthew Dunnett (1822–91) fra Glasgow og hans kone Margaret. De drev «English hotel» her til hans død. Hovedmålgruppen var britiske turister; hotellet hadde ti rom, serverte engelsk mat og hadde et engelskspråklig bibliotek på 1000 bind. Huset har navn etter eierdommen, som igjen var oppkalt etter →Bjertelibakken.

Her lå Bolsøy lensmannskontor

1940–45, senere forretningslokale for bl.a. møbler og kontorutstyr. Noe ombygget 1998. Huset er sentralt i Steinar Lødings roman *Erindringens tre* (utg. 1992).

Villa Retiro →Retiro.

Vollan, Hjelset, blindvei nordover fra krysset Vårbekkvegen–Hjelsetvegen. Oppkalt 1973 etter gården Vollan, utskilt fra Hjelset 1863.

Vonheimvegen, Kveldro, fra Fjellbruvegen til krysset Mikkelvegen–Vejlevegen–Lars Nøsens veg. Oppkalt 1954 etter gården Vonheim, bygslet 1896 av Johan K. Hoel (1876–1929) og utskilt fra Moldegård 1901. Våningshuset (Vonheimv. 2) var oppført 1899 og ble revet 2013.

V-posten, illegal avis utgitt i Molde august 1941–juli 1942, redaktør Thorleif Lindtvedt. Utgiverne ble arrestert i juli 1942 og satt i Sachsenhausen til freden.

Vågane, eldre navn på området mellom Brokstad og Vågseter. Navnet kommer av norrønt *vágr* (våg, bukt), og viser til de mange vågene som preger landskapet.

Etter at Røvik sokn ble opprettet i 1896, og Hovdenakken fikk fast dampskipsanløp i 1897 og postkontor 1899, ble navnet Vågane gradvis fortrenget og gikk ut av bruk rundt 1950. (Røvik sokn var planlagt med navnet Vågans sogn, men dette ble endret grunnet likhet med Vågan sokn i Nordland.) Det ble gjort forsøk på å få navnene

på postkontoret og skolekretsen formelt endret i 1949, men uten hell. I dag brukes navnet i teaterlaget Vågane Ungdomslag og Vågane fotballbane.

Vågheim (Skålav. 942), ungdomshus i Røvika, oppført 1910 for Vågane Ungdomslag. Bygningen ble flyttet 5 m sør i 1956.

Vågseter (gnr. 112), matrikelgård på Skåla. Navnet viser at gården tidligere har vært seterbruk for en annen gård, trolig Nesje. Første kjente bruker er en Knut på Vågseter i 1597.

Her ble det drevet et sagbruk 1878–85 og en fyrstikkfabrikk 1888–1902. Denne ble senere slått sammen med →Elvebakkens Tændstikfabrik i Molde.

Vågsetervegen, blindvei vestover fra Skålavegen med avstikkere langs begge sider av Vågsetervågen. Gammel gårdsvei til →Vågseter og en del av den gamle postveien fra 1822, navnet vedtatt 2014. Strekingen ut mot Isdammen ble tidligere også kalt →Isdamvegen.

Bygninger: **39.** Veøy Bruk, fabrikkbygning oppført 1946. Tidligere sagbruk, produksjon av parkett, kosterkaft, møbler og fyrstikker. Leverte bl.a. parkett til keiserpalasset i Etiopia. Nedlagt 1969, deler av anlegget brant 1975. Tidligere navn Vågseter Skaftfabrikk 1945–48, Vågseter Bruk 1948–56.

Vågsetra barne- og ungdomsskole (Skårabk. 3), barne- og ungdomsskole (1.–10. trinn) opprettet 1970. Skolebygning oppført 2016 (ark. On Arkitekter og Ingeniører).

En tidligere bygning var oppført

1971 og 1986 (ark. Knut P. Bugge),
revet 2014. Vågsetra skolekorps grunn-
lagt 1975.

Elevtall: 111 (1970), 240 (1997), 275
(2020).

Vårbekkevegen, Hjelset, blindvei nord-
over fra Hjelsetvegen. Oppkalt 1973
etter Vårbekken, en smeltevannsbekk.

Yrkesbrakkene, tre store brakker oppført 1940–41 av Nasjonalhjelpen for å erstatte butikklokalene som gikk tapt under bombeangrepet.

Yrkesbrakke 1 lå like sør for Gjen-demshammeren, Yrkesbrakke 2 lå sør for →Elvebakken skole og Yrkesbrakke 3 lå på kirketomta. Brakkene ble revet etter krigen, den siste i 1964.

Ytre Årø →Årø.

Ytterhaugan (gnr. 88), matrikkelgård i Osen. Her er det funnet redskaper fra yngre steinalder (omkr. 4000–1800 f.Kr.). Her lå antagelig hovedtunet til den eldre gården Haugan, kalt Ytterhaugan etter at Nordhaugan ble utskilt ca. 1650. Første kjente bruker er en Ola i Haugan i 1597.

Ytterhorsgora (gnr. 129), matrikkelgård på Skåla. Her er det funnet et flintavslag fra steinalderen–bronsealderen. Første kjente brukere er Gunnar og Ingebrigt i Horsgora i 1597. Navnet kommer av norrønt *hár* (høg, høy) eller *hross* (hest), og *skarð* (skar), som i dansketiden ble oppfattet som «gård». Navnet ble tidligere skrevet Horsgård, nåværende stavemåte godkjent 1991. Den danske skrivemåten Horsgård er i bruk som familienavn. (Se også →Horsgård, Indre.)

Bygninger: Horsgård Tønnefabrikk, opprinnelig oppført som naust omkring 1890, ombygget til tønnefabrikk 1916. Sagbruk oppført omkring 1890, drevet av eget kraftverk fra 1946. Nedlagt på 1990-tallet.

Zi-Ko, eiendom ved sjøen på Kringstad, oppført 1929 for fylkesrevisor Harald Ziegler (1882–1967).

Navnet er en forkortelse for «Zieglers kommandoplass». På veggene hang lenge en stor samling av antikke våpen, som i dag oppbevares på Romsdalsmuseet.

Ødegård skole (Istadliv. 283), fhv. barneskole (1.–7. trinn). Skolekretsen ble opprettet som omgangsskole ca. 1850, og omfattet da gårdene fra Øverlia til Aspelunden. Nedlagt og innlemmet i Kleive skolekrets 2005.

Skolebygg oppført i Steinløysvegen 11 i 1871, brukt som bedehus fra 1915 og senere revet. Nybygg fra 1913 ble solgt som privatbolig 1986. Nytt bygg i Istadlivegen oppført 1985 (ark. Knut P. Bugge), har fungert som grendahus siden 2010.

Elevtall: 46 (1891), 28 (1950), 16 (2005).

Øvinds veg, Granlia, blindvei vestover fra rundkjøringa i Granlia. Oppkalt 1966 etter romanfiguren Øyvind Pladsen fra Bjørnstjerne Bjørnsons fortelling *En glad Gut* (utg. 1860).

«**Ølmonopolet**», eg. Bryggerienes fellesagentur; ølutsalg som mellom 1972 og 2000 hadde enerett på øl-salg i Molde. Utsalget lå hos Ingebrigt Moldenæs AS i Strandgata 13, fra 1980 også i Oskar Syltes butikk på Årø.

På 1960-tallet hadde 4–5 dagligvarebutikker kommunal konsesjon for å selge øl, men etter kommune-styrevedtak i 1972 ble alle konsesjoner inndratt til fordel for såkalt agentursalg. Juridisk sett var dette direktesalg fra bryggeriet til forbrukeren, salget var

derfor underlagt en del spesielle regler. Bl.a. måtte man kjøpe enten 12 eller 24 flasker, og hente varene selv på et lager. Enkelte varer måtte forhåndsbestilles.

Utsalget i Strandgata ble drevet av Hansa Bryggeri de siste årene, og ble nedlagt da ølsalg igjen ble tillatt i dagligvarebutikker etter kommune-styrevedtak i desember 2000. Vedtaket var svært kontroversielt, og ble avgjort med én stemmes overvekt.

Ørnehaugvegen, Ørnehaugen, blindvei sørvestover fra Grønnesvegen. Haugen var tidligere hekkeplass for havørn. Veien ble opparbeidet i forbindelse med Ørnehaugen hyttefelt, påbegynt 2013. Veinavnet vedtatt samme år.

Østbovegen, Øvre Fuglset, fra Skogvegen til Frænavegen og østover mellom disse. Tomannsboliger oppført 1964, oppkalt 1966 etter det daværende Østbo brl.

Østre Mellomveg, Øverland, blindvei sør for Birkelandvegen. Veien ble opparbeidet i 1992 og husene som tidligere hadde adresse Frænavegen 137–143 fikk nå adkomst fra nord og adresse hit. Se også →Vestre Mellomveg.

Østre Plassveg, Langmyra/Øvre Fuglset, fra Boråsvegen til Østbovegen.

Opparbeidet omkring 1960 gjennom et område hvor det tidligere lå to husmannsplasser, se →Vestre Plassveg. Navnet vedtatt 1954.

Østtorpvegen, Kviltorp, blindvei østover fra Kviltorpvegen. Veien ble i 1970 gitt navnet Uranusvegen, men ble omdøpt året etter pga. klager fra beboerne. Nåværende navn etter eiendommen Østtorp, utskilt 1957 fra Leingrovik til Bolsøy kommune. (Flere eiendomsnavn i området bruker elementer fra navnet Kviltorp, som Kvilmo, Kvilnes, Lilletorp, Fanntorp, osv.)

Øverbygda, 1. Bygdelag som omfatter gårdene Gujorda, Berg, Roaldset, Roaldsetlia og Eidsseter. 262 innb. (2020).

2. Vei fra Hjelsetvegen til Batnfjordsvegen ved Eidssetergrova. Dette var den gamle bygdeveien, opparbeidet gradvis på 1860- og 1870-tallet. Da veien var ferdig til Hjelset i 1898 ble hovedveien lagt her, først avløst som hovedvei av den nye →Batnfjordsvegen i 1972. Nåværende navn vedtatt 1994.

Bygninger: **231**. Roaldset bedehus (Betania), forsamlingshus oppført 1930 for Romsdal indremisjon. I bruk til ca. 2010. – **260**. →Roaldset skole.

Øverbygda skole →Roaldset skole.

Øverbøen, Kvam, vei parallelt nord for Mekvegen. Navnet vedtatt 1976, eneboliger oppført 1976–79.

Øverhagen (gnr. 52), matrikelgård på Hjelset. Det opprinnelige navnet, Hagen, viser at det har vært en inn-

hegning her. Første kjente bruker er en Per i Hagen i 1617. Navnet har vært Øverhagen siden bruket Nerhagen ble utskilt, trolig i 1796.

Øverland (gnr. 27), bydel og matrikelgård øst for sentrum. Navnet står trolig i forhold til nabogården Nerland, som på 1600-tallet fikk navnet Tøndergård. Det er mulig at begge gårdene er utskilte fra en enda eldre gård ved navn Land.

Første kjente bruker er en Alf på Øverland i 1597. I 1865 hadde gården tre bruk og seks husmannsplasser, med til sammen 48 innbyggere. Gården hadde seter vest for Øverlandsvatnet fram til før 1850, hytta som står der i dag skal være en utvidelse av den gamle seterbu. Innmarka ble utbygget med boliger fra slutten av 1940-tallet, på 1970-tallet også flere større boligblokker. Bydelen har i dag 688 innbyggere.

Øverland skole (Øverlandsv. 35), fhv. barneskole (1.–6. trinn) opprettet 1974, skolebygning oppført samme år (ark. Knut P. Bugge). Skolen ble nedlagt 1987, og elevene fordelt på Nordbyen, Langmyra og Kviltorp skolekretser. Nedleggelsen av en relativt nyopprettet skole var svært kontroversiell. Skolebygget ble ombygget til barnehage i 1988.

Elevtall: 250 (1974), 288 (1986).

Øverlandstunet, Øverland, blindvei vestover fra Øverlandsv. Oppkalt 2002 etter tunet på Øverland gård. Det gamle våningshuset er i dag nr. 9, flyttet noe lenger sør omkring 1900

og utvidet 1965. Ellers rekkehus oppført 2004.

Øverlandsvatnet, innsjø i Molde-marka, like nord for Nordbyen. 0,08 km², 245 moh, en del av Moldevassdraget. Vannet har i dag navn etter gården Øverland, men eierforholdene har skiftet flere ganger. Det har tidligere også vært kalt Tøndergårdsvatnet og Fuglsetvatnet. Langs stien nord for vannet går en steingard, trolig oppført på 1700-tallet. Den har tidligere gjerdet inn Øverlandsetra, som skal ha blitt nedlagt før 1850.

Vannet ble oppdemmet til sagbruksdrift trolig allerede på 1600-tallet. Nåværende demning oppført 1910, ombygget 1998. Damvokterhytta ved demninga oppført 1909, badestrand anlagt av kommunen og Nordbyen velforening 1998.

Øverlandsvegen, fra Fuglsetbakken til Frænavegen. Gammel gårdsvei til gården Øverland, navnet vedtatt 1956.

Øverland Transport AS, fhv. transport- og bilutleiefirma grunnlagt 1926 i Molde av buss- og lastebilsjåfør Hans Øverland (1888-1969).

Firmaet var et av landets største transportselskaper på slutten av 1970-tallet, og ekspanderte senere til også å drive fraktmeglning, pakkefrakt, renovasjonskjøring i Møre og Romsdal og deler av Gudbrandsdalen, drift av gjenvinningsanlegg i Årødalen, samt utleie av containere, lifter, biler og næringsseiendom.

Firmaet drev bilutleie fra 1978, senere gjennom den amerikanske

kjeden Hertz. Dette ble ett av firmaets hovedsatsningsområder, og det har siden 2002 vært landet største Hertz-avdeling. Firmaet ble kjøpt av selskapet Auto 8-8 i 2021.

Tidligere navn: Øverland Transport (1926), Bjarne Øverland AS (1981), Øverland Transport AS (1988),

Ansatte: 49 (1972), 100 (2018).

Øverlia (gnr. 75), matrikelgård på Istad. Gården er bare kalt Lia fram til rundt 1763.

Øvre Berg, bydel og grunnkrets mellom Tøndergårdbekken og Fannbostad. Navn etter gården Øvre Berg, som lå der Tellusvegen I står i dag. Utmarka ble regulert til boligområde i 1954 etter en plan av arkitekt Ole Lind Schistad, og utbygget gradvis de neste tiårene. Gården ble revet i 1975.

Øvre bru, platebru i betong over Moldeelva som del av Øvre veg. 10 m lang, oppført 1997. Denne erstattet da en eldre bru oppført i 1920, de murte brystolpene ble satt opp ca. 1934.

Det er nevnt bru her allerede i 1706, trolig oppført som del av Moldegårds kirkevei kanskje på 1660-tallet.

Øvre bu (Birkelandv. I), fhv. butikklokale på Fuglset oppført 1945 som forretningsbrakke for kjøpmann Peder Fuglset og erstattet av et større butikklokale 1948 (ark. Kaare Lervik).

Forretningens opprinnelige navn var Fuglset assorterte Forretning, formelt endret til kallenavnet Øvre Bu i 1949. Drevet av kjøpmann Einar O. Berg siden 1957, revet 2010.

Øvre bru malt av Molde-kunstneren Andreas Sylthe omkring 1920. (Foto: Ola Gjendem/ Romsdalsmuseet.)

Øvre Istad veg, parallelt nord for Istadvegen. Veien går delvis langs den gamle traséen til Den →trondhjemske postvei mot Angvika, erstattet av ny riksvei lenger sør 1951. Navnet vedtatt 1986.

Bygninger: 51 →Istad.

Øvre kirkegård, kirkegård tatt i bruk 1921. Opprinnelig en utvidelse av «Nye kirkegård», kalt Øvre etter at Margareta Dahls gate ble anlagt på 1930-tallet.

Øvre Krohnstad veg, Årø, blindvei vestover fra Bjørnebakken. Opparbeidet 2006 og oppkalt samme år etter eiendommen Krohnstad, utstilt fra Indre Årø 1922. Tomannsboliger og rekkehus oppført 2009–18.

Øvre torg, fhv. torgplass, også kalt →Hestetorget. Navnet ble også brukt om →Rådhusplassen etter krigen, før rådhuset ble bygget.

Øvre veg, Sentrum, fra krysset Parkvegen–Kirkebakken til krysset Romsdalsgata–Fannestrandvegen–Frænavegen. Den er blant byens eldste veier; kanskje brukt som kirkevei allerede da den første kirka sto ferdig 1660.

Veien har tidligere hatt mange navn: På 1700-tallet er den omtalt som Kirkeveien, i 1768 er den beskrevet som landeveien eller postveien. Omkring 1800 ble hele strekningen fra Moldegård til Stovrika på Bjørset kalt Øvre vei, alternativt Bjørsetveien, i 1861 er den omtalt som Byveien. Strekingen i sentrum var i 1799 bro-

Øvre veg fotografert mot vest ca. 1925. Elvebakken skole til høyre. Legg også merke til brakkene etter bybrannen på begge sider av veien. (Foto: Ukjent/Romsdalsmuseet.)

lagt og også kalt «Den anden Gade». Andre navn har vært Øvregaten, Øvreveien, Øvre, osv. Navnet kommer av at veien går oppe på berget over Storgata. Nåværende navn og avgrensing vedtatt 1937.

Bygninger: **1.** →Rådstua. – **13.** Grünergården, bolig- og forretningsgård i betongklassisistisk stil oppført 1918 for fabrikkeier Christian Tapdrup. Her lå Molde Møbelfabrikk 1918–22, Oscar Grüner Konfeksjonsfabrikk 1923–39, Einar O. Berg kolonial 1949–57. – **17.** Våningshus i sveitserstil oppført 1912 (byggm. Jørgen Malmedal) for lagerarbeider Jakob Brekke (1880–1972). – **19.** Bolighus i enkel sveitserstil oppført 1890 av tømmermann Andreas Kristensen Istad (1836–1921). – **21.** Bolighus i enkel sveitserstil oppført 1900 for urmaker Peder Elvsaa

(1869–1942). Antikvarisk restaurert 1993, eierne ble tildelt Molde kommunes byggeskikkpris. – **23.** →Molde vgs. – **25.** Bolig- og forretningsgård oppført 1925 for baker Kristian Jacobsen (1879–1975), senere utvidet flere ganger. Her lå Mittet kolonial fra 1925 og →Mittet-ls 1952–60. – **26.** Parkeringsplass for Romsdalskvartalet. Her sto tidligere Molde brannstasjon, oppført 1942 (ark. Finn Giertsen). Nedlagt 2000, revet 2010. – **27.** Bolig- og forretningsgård i sveitserstil med arkoppbygg, oppført 1912 for forsikringskasserer Knut Britanus Helland (1857–1921).

Øvre Årø, blindvei nordover fra Fannestrandvegen til Krohn Jordbær. Oppkalt 2011 etter gården Øvre Årø, utskilt fra Indre Årø 1939.

Øygarden (gnr. 79), matrikkelgård og grunnkrets på Kleive, 216 innb. (2016).

Her er det funnet flere steinalderredskaper, bl.a. to økser, en pilspiss og flere bryner, samt et vevlodd, et garnsøkke og en uidentifisert utskjært stein trolig fra middelalderen. Navnet er en lokal uttale av Ødegård, og viser til at gården lå øde under svartedauden. Gården ble også kalt Ytter-Steinløysa. Første kjente bruker er en Per på Ytter-Steinløysa i 1621.

Øygardsvegen, Kleive, vestover fra krysset Istadvegen–Nesvegen. Området er kalt Øygarden, trolig etter et bruk som ble lagd øde under svarte-

dauden. Veinavnet vedtatt 1974, eneboliger oppført 1973–80.

Øyra (gnr. 90), matrikkelgård i Osen. Navnet viser til ei øyr, en grusbanke, her ved utløpet av Osvatnet. Første kjente brukere er Knut og Hallstein i Øyra i 1627.

Øytun (Trollpilv. 267), forsamlingshus på Bolsøya oppført 1948 for ungdomslaget Framhald og Bolsøya Idrettslag, av materialer fra to tyske lagerbrakker på Leirgrowik. Drives nå av Bolsøya Idrettslag og Bygdekvinnelaget.

Åbakkvegen, Istadlia, fjellvei nordover fra Istadvegen. Navn etter Åbakken, dvs. elvebakken, sør for Olteråa. Gamelt veinavn vedtatt 2014.

Åkerlehaugen retreatsenter (Talsetbakken 41), retreatsenter drevet av Stiftelsen Åkerlehaugen/Den norske kirke siden 1990.

Våningshus oppført 1861 for gårdbruker Otto Larsson Tollås (1800–88); Åkerlehaugen kapell med 16 sitteplasser oppført 1995 (ark. BBW) mottok Molde kommunes byggeskikkpris 2002.

Aandahls Eftf., U., konfeksjons- og manufakturforretning (klesbutikk) grunnlagt 1882 av Ulrikka Aandahl (1854–1924).

Butikken lå først i den gamle Macégården der Storg. 56 står i dag, og flyttet til omtrent nåværende plassering i 1888. Forretningen solgte i tillegg til klær også sko, skinnvarer, koffertene og vesker, tepper, garn og tekstiler. Etter bombeangrepet i 1940 flyttet forretningen til Romsdalsg. 21, den nåværende Aandahlgården var ferdig 1948. Tesalongen kafé åpnet 1980. Åtte avdelinger, bl.a. i Elnesvågen, Kristiansund og Ørsta.

Tidligere navn: U. Aandahl (1882), U. Aandahls Eftf. (1918).

Ansatte: 16 (1937), 61 (1992), 76 (2020).

Årset (gnr. 126), matrikelgård på Skåla. Her er det funnet flere økser, bryner og flintredskaper fra yngre steinalder (omkr. 4000–1800 f.Kr.). Navnet er i de eldste kildene skrevet Ormseter, og trolig sammensatt av mansnavnet Orm og norrønt *setr* (sete, bosted). Gårdsnavn med -set antas ryddet i vikingtiden (omkr. 800–1050). Etter den antatte rydningsmannen Orm, er første kjente bruker en Elling på Ormseter i 1520.

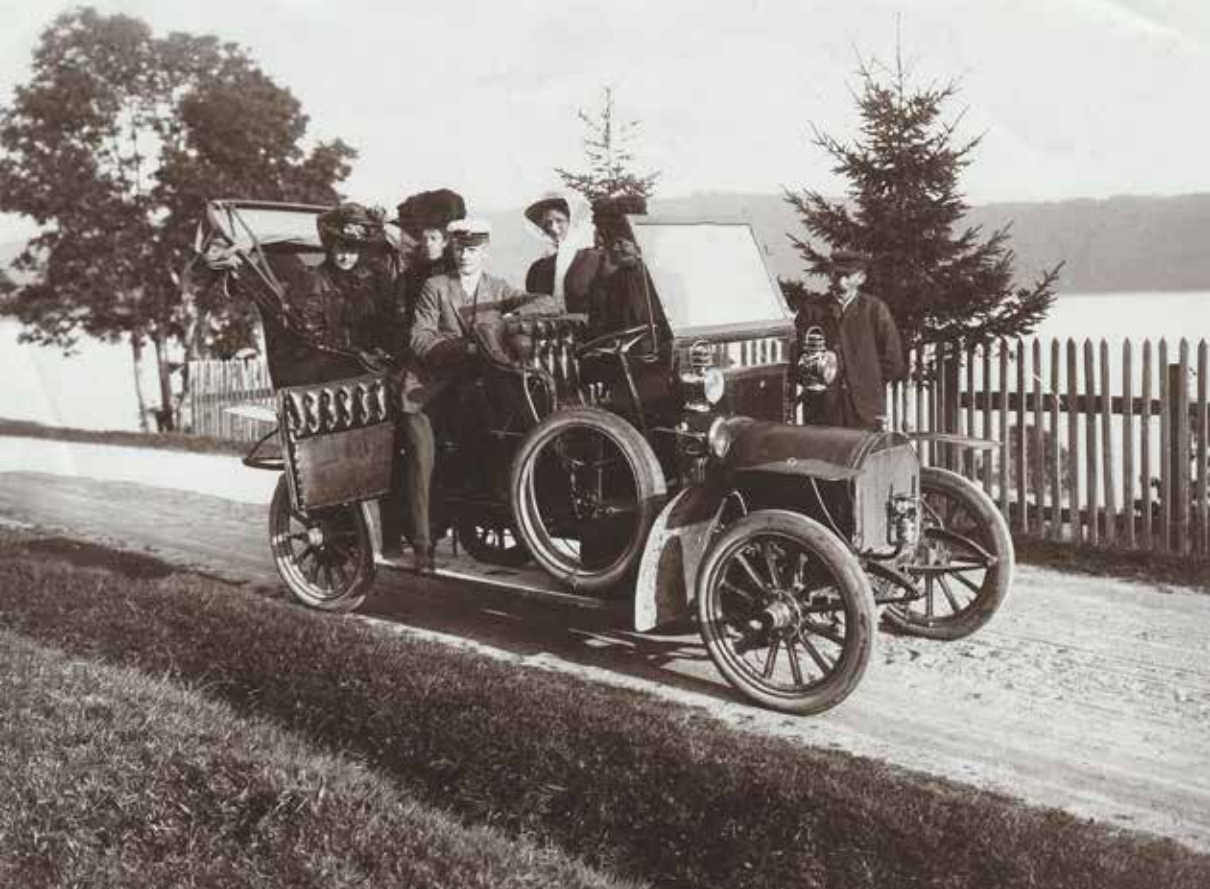
Årtunvegen, Årø, fra Eikremsvingen til Årødalsvegen. Oppkalt 1983 etter bruket Årtun, utskilt fra Ytre Årø 1822.

Bygninger: 6. Årtun, våningshus oppført omkring 1855 for gårdbruker Ole Olsen Aarøe (1819–1905).

Årø, bydel og matrikelgårder (gnr. 33 Ytre Årø og gnr. 34 Indre Årø) øst for sentrum, 1559 innb.

Her ble det i 1825 registrert en 4,5 m høy bautastein, som nå er borte. To økser antagelig fra vikingtiden ble funnet på 1800-tallet og smidd om til beslag, tre gravrøysen og to steinsirkler ble fjernet under åkerrydding på 1920-tallet. En gravrøys sør for og en helt øst på dagens rullebaneområde ble fjernet i 1969, en tredje like nord for rullebanen ble etter en del diskusjon bevart og istandsatt.

Navnet kommer av norrønt *árey*

Aarø Autos første bil, en Unic, fotografert rundt 1910. (Foto: Ukjent/Romsdalsmuseet.)

(avlende ved elvemunning) og ble tidligere uttalt *Årøy*, som også var offisiell stavemåte 1958–95. Den danske formen er i dag både vedtatt stavemåte og gjengs uttale, trolig påvirket av slektsnavnet Aarø.

Første kjente brukere er Olaf og Ivar på Årøy i 1520. Her lå fra 1772 ekserserplassen til Fannåttingske infant-erikompani. I 1865 hadde gårdene 10 bruk og 11 husmannsplasser, med til sammen 155 innbyggere hvorav 12 var elever ved landbruksskolen. Innmarka ble utbygget med flyplass og industri på 1970-tallet, betydelig boligutbygging på 2000-tallet.

Bygninger: Våningshus i barokkstil på Indre Årø (Fannefjordsv. 40) av ukjent alder, trolig oppført omkring 1776,

fredet av Riksantikvaren 1923. Her ble Bolsøy kommunes første kommunestyremøte holdt 31. januar 1838. Her lå også Romsdals amts landbruksskole 1864–73.

Aarø Auto, Norges første rutebilselskap, grunnlagt 1907 på Årø av hesteskyskar Ole B. Aarø (1854–1942) og sønnen Johan Aarø (1881–1913).

Den første ruta gikk Molde–Batnfjordsøra 12. mai 1908 med en 7-seters åpen Unic. Understellet var kjøpt fra Frankrike og karosseriet bygget i Oslo. Landets første kvinnelige rutebilsjåfør, Hildur Alfrida Næss (1893–1987), ble ansatt i 1914. Firmaet kjøpte en ordinær buss i 1928, ruta ble forlenget til Gjemnes 1932 og Kristiansund 1952.

11 ansatte i 1963.

Selskapet ble sammensluttet med Molde Auto 1964 og Batnfjord Auto, Hjelset Auto, Kleive Auto og Kleive Transport 1973.

Tidligere navn: Aarø Automobilselskap (1907), Aarø og Molde Auto (1964), Aarø-Batnfjord-Kleive Auto (1973), Molde Bilruter (1979).

Årøbrua, gamle, bjelkebru over Årøelva, 17 m lang, oppført 1854 (byggm. Frantz Schmedling) som del av den gamle postveien. Kjørebane i tørrmurt naturstein, brokar i teglstein. Den krappe svingen her var tidligere svært ulykkesutsatt. Erstattet av ny bru lenger sør da veien ble lagt om 1962, gamlebrua er i dag avstengt fra veinettet. En eldre bru på samme sted ble ødelagt av flom lille julaften 1850.

Årødalen, dalføre øst for byen, navn etter gården Årø. Her har fra gammelt av gått en gangvei over Skaret til Fræna, den nåværende Gamle Årødalsvegen er omtalt på 1700-tallet, Årødalsvegen ble opparbeidet omkring 1850. Frænavegen ble anlagt på 1930-tallet, Årødalsvegen oppgradert til fylkesvei 1979. Tussentunnelen åpnet 1990.

Området ble bygget ut med industri fra 1976, senere også større forretningsbygg. Kommunal avfallsplass i regi av RIR (→Romsdalshalvøya interkommunale renovasjonsselskap IKS) åpnet 1984. Området har også mange populære turløyper, spesielt i Kordalen.

Årødalsvegen, Årødalen, fra rundkjøringa på Årø til kommunegrensa mot Hustadvika. Siden 1990 går veien del-

vis gjennom Tussentunnelen.

Årødalen er en gammel gjennomfartsåre til Fræna, se →Gamle Årødalsvegen. Nåværende veistrekning ble opparbeidet omkring 1850 og modernisert i 1979 for å avlaste Frænavegen som innfartsvei til sentrum.

Årøelva, tidligere også kalt Storelva, hovedelv i Årøvassdraget med et nedbørsfelt på 19 km² hovedsakelig fra Skaret og Kordalen, med utløp i Fannefjorden ved flyplassen. 9,48 km lang, årlig tilsig i vassdraget er 31,2 mill. m³.

Her fantes flere oppgangssager på 1600-tallet, og ballastrøyser fra →hollendertiden er påvist utenfor elveutløpet. Elva gikk tidligere i fjorden der terminalbygget på flyplassen står i dag, men ble lagt om i 1970 og igjen under veiutvidelse 1990.

Årø flyplass →Molde lufthavn Årø.

Årøhagen, Årø, blindvei vestover fra Eikremsvingen. Området har navn etter husmannsplassen Årøhagen, først nevnt 1782 og utskilt fra Eikrem til Bolsøy kirke som klokkerbolig 1838. Veinavnet vedtatt 1983.

Bygninger: 2. →Årøhagen skole.

Årøhagen skole (Årøhagen 2), fhv. allmueskole og folkeskole (7–14 år) opprettet 1836. Dette var den første faste skolen i Bolsøy prestegjeld, som altså hadde eget bygg og ikke gikk på rundgang på gårdene. Skolekretsen omfattet gårdene fra Nøisomhed til Elsås, nedlagt og innlemmet i Kviltorp skolekrets 1950.

Her sto et eldre hus av ukjent alder, ombygget og tatt i bruk som skole 1836 og revet 1888. Nybygg oppført 1888, brukt som sløydlokale etter 1950, øvingshus for flere lokale kor 1986–2018, drevet av stiftelsen Sangens Hus. Deler av fylkesadministrasjonen holdt til her under bombeangrepet i april 1940.

Elevtall: 81 (1891), 82 (1950).

Årøhaugen, Årø, blindvei sørvestover fra rundkjøringa ved Årø. Deler av veien fungerer som avkjøring fra flyplassområdet. Oppkalt 1998 etter bruket Årøhaugen, nevnt som husmannsplass 1772.

Bygninger: **2.** Produksjonslokaler for →Brunvoll AS oppført 1981, senere utvidet flere ganger. – **7.** Årøhaugen, våningshus av ukjent alder, kanskje oppført før 1845. – **11.** Granheim, våningshus opprinnelig oppført på Eikrem, flyttet hit 1920 av skredder Iver Strande (1887–1967). Ombygget 1997.

Årølia kunstgressbane, standard elleverfotballbane øst for Årølivegen, åpnet 2010. Hjemmebane for Sportsklubben →Rival.

Årølia skole (Årølivegen 45), planlagt barneskole (1.–7. trinn) med kapasitet på 392 elever og kulturhusdel. Vedtatt byggestart 2021.

Årølivegen, Årø, fra Årødalsvegen til Halsmyrbakken. På midten av 1800-tallet gikk veien til husmannsplassen Årølia, nå nr. 22. Veinavnet vedtatt 1983, betydelig utvidet østover 2007–10.

Bygninger: **1a.** Akerhallen, treningshall oppført 2007 for Molde Fotballklubb. – **22.** Årølia, våningshus oppført ca. 1863 for husmann Amund Trondsen Årøli (1833–1906), utvidet med skomakerverksted 1900. Dette skal ha vært den første husmannsplassen i Årølia.

Årømyran, Årø, blindvei sørover fra Årølivegen. Oppkalt 2015 etter husmannsplassen Årømyra, ryddet av husmann Ivar Jakobsen (1836–1921) i 1865.

Årøneset (gnr. 35), matrikelgård på Årø, utskilt fra Indre Årø en gang før 1646.

Første kjente bruker er en Anders smed dette året. Amtmann Even Hammer eide gården 1783–1800. I 1865 hadde gården ett bruk og to husmannsplasser, med til sammen 29 innbyggere.

Bygninger: Våningshus (Fannefjordsv. 118) oppført 1812, ombygget til nåværende utseende 1863. Låvebygning oppført 1836. En spesiell åttekantet steinbygning oppført ca. 1839, har fungert som eldhus og borgstue (tjenerbolig). Redskapsbod oppført 1865, privet oppført før 1850.

Årø og Røbekk velforening, velforening for området mellom Leirgrovikbekken, Frænavegen og Elsåselva. Stiftet 31. januar 1967 som Indre Årø velforening, nåværende navn siden 1984. Foreningen vedlikeholder friområdet i Eplehagen med fasiliteter. Ca. 120 husstander er bidragsyttere.

Årøråket, Årø, blindvei østover fra Bjørnebakken. Gamelt navn, vedtatt 1983. Her gikk tidligere et råk (en krøttervei). Eneboliger oppført hovedsakelig i perioden 1962–69.

Årøsetervegen, Årødalen, blindvei nordøstover fra Skarvegen. Oppkalt 1978 etter den gamle Årøsetra. Industri- og forretningslokaler oppført hovedsakelig på 1980-tallet.

Bygninger: **24.** Forsamlingslokale for Jehovas vitner, oppført 1986.

Åsen (gnr. 121), fhv. matrikkelgård på Skåla. Gården ligger ganske høyt på

en ås. Første kjente bruker er en Pål på Åsen i 1661. Gården ble fraflyttet i 1879 og solgt til Statskog 1913, i dag står bare en låveruin og tuntreet, en stor ask, igjen. Et stabbur herfra er flyttet til Romsdalsmuseet.

Åsleet, Nesjestranda, vei fra Hamnavikvegen til Nesjevegen. Gammelt navn vedtatt 1978. Her har det stått ei grind (et *le*) mot beitemarkene oppe i åsen.

Åsvegen, Skjevika, fra Høglivegen til Langåsvegen. Navnet vedtatt 1971.

1-9

17. mai-haugen → Syttende mai-haugen.

IFM, lokalradiostasjon grunnlagt 1986. Norges tredje største lokalradiostasjon, eid av Romsdals Budstikke siden 2003. Kanalen drifter siden 2018 også kanal-

ene IFM Gull, IFM Rock og IFM Jazz, og sender på FM, DAB og nett.

Tidligere navn: Radio FM 106 (1986), Radio I (1989), Radio I Molde (1990), Radio Romsdal (1992), Radio I (1994), IFM (1999).

Molde fotografert fra luften i 1936. Nord for Sandvegen står de fleste husene fremdeles, mens nesten samtlige bygg i Storgata brant bare fire år senere. I Moldelia var det fremdeles mange gårdsbruk, den store vollen til høyre i bildet er idrettsplassen. (Foto:Widerøe/Romsdalsmuseet.)

Kart over Molde 2021

Alle stedsnavn og husnummer på kartet er oppslagsord i leksikonet.

- Grense mellom matrikelgårder (pr. 2021).
- Grense mellom postnummerområder
- Grense mellom skolekretser

- Bygrense av 1823
- Bygrense av 1915
- Bygrense av 1952
- Grensemerker som fremdeles står (1889 og 1915)

- Sjøkanten før utfylling
- Utsmykning eller minnesmerke, nummeret viser til listen i tillegget

K R I N G S T A D

Forhjellen

Sirivegen

Kringstadvegen

Kringstadbukta

Setervegen

Mekvegen

Kvam terrasse

Nordstien
Statsråd Qvams veg

Sørstien

Mekvegen

Mekvegen

Sagsletta

Mekelva

30

Gnr. 21 Gnr. 22
Kringstad Mek

K V A

Mekvegen
Mekelva

Øverbøen

Kvam terrasse

15

11

Britvegen

Mekvegen

Skrenten

Skrenten

Julsundvegen

Sagsletta

Mekvorpvegen

14

Cap Clara

M

Anevegen

Glomstuvegen

Anevegen

2-4

Høgskolen i Molde

Rotvoll

Kvam gravplass

Britvegen

Stenrud

6409
6410

Gnr. 22
Mek Bjørset

Gnr. 23
Bjørset

M o l d e f j o r d e n

Kristianplassen

Bjønnan

Pedervegen

Glomstuvegen

Bjørnstjerne Bjørnsons veg

Ingebriktvegen

Nybøvegen

Strandheimvegen

B

J

Ø

R

S

E

Bj

Rekkebovegen

Molde folkehøgskole

Bjørsetbo-vegen

Raumavegen

Johannes Bjordals veg

1-18

Skolevegen

Bjørsetalleen

Storviksteinene

Bjørsetsletta

Julsundvegen

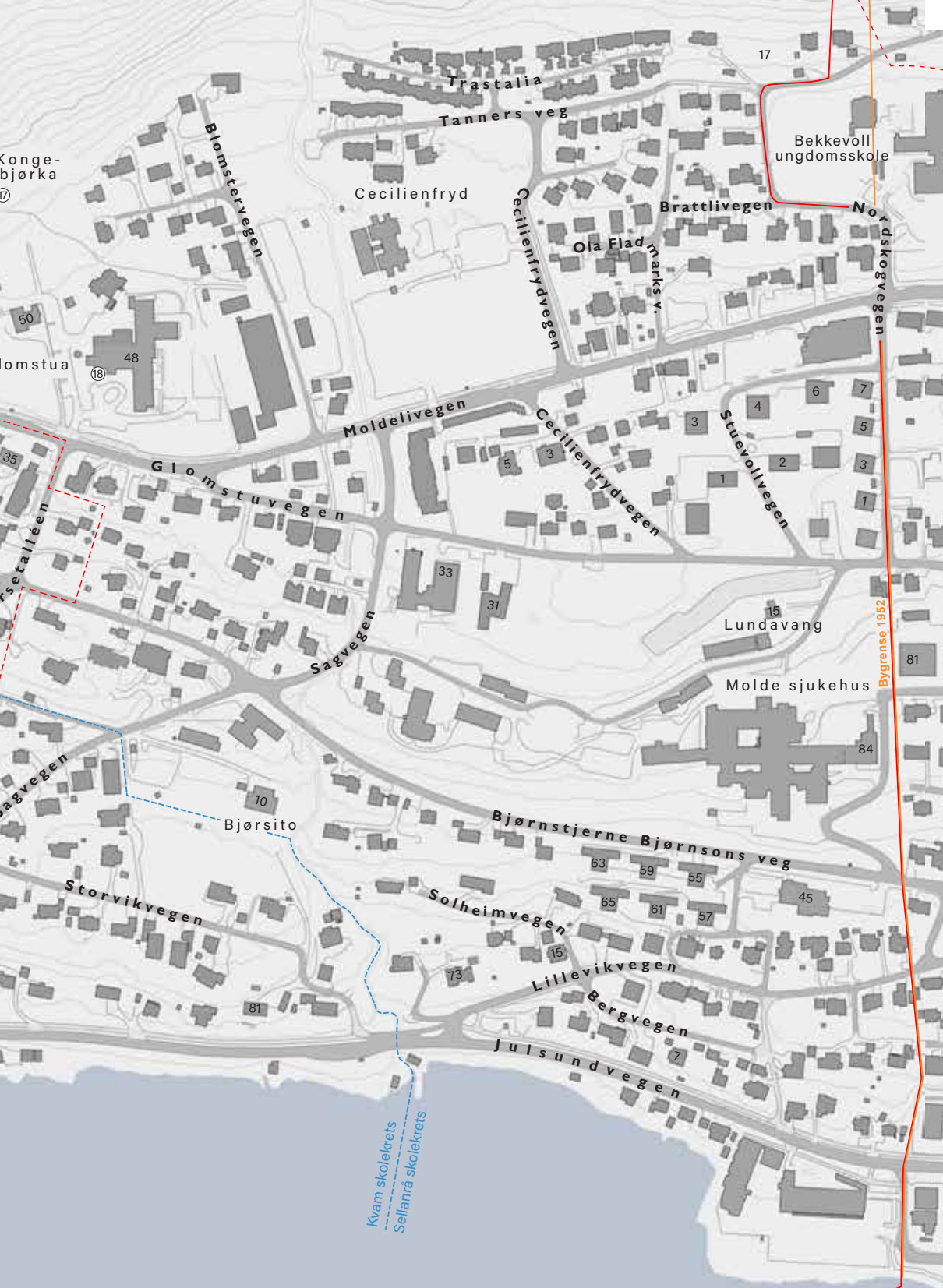
3

106

6410
6412

Gnr. 22 Gnr. 23
Mek Bjørset

M o l d e f j o

17

Bekkevoll ungdomsskole

Cecilienfryd

Brattlivegen

Nordskogvegen

Ola Fladmarks v

Cecilienfrydvegen

Blomstervegen

Moldelvegen

Cecilienfrydvegen

Stuevollvegen

Glomstuvegen

Sagvegen

Lundavang

Molde sjukehus

Bygrense 1952

Bjørsito

Bjørnstjerne Bjørnsons veg

Solheimvegen

Lillevikvegen

Bergvegen

Julsundvegen

Storvikvegen

Kvam skolekrets
Sellanå skolekrets

Bygrense 1952

Nordskogvegen

Parkvegen

Røysan

Tinthamran

Gideonvegen

Gnr. 23 Bjørset Gnr. 24 Reknes

Træffhuset 34

Reknesbana

Aukravegen

Idrettens hus 6

Holvegen

Holbakken

Moldelivegen

Sellanrå skole

Romsdalsmuseum

Per Andams veg

Krona 4

Matdammen

Reknesparken

Malageta Dahls gate

Nini Roll Ankers veg

Parkvegen

Chateauet

Kulturhuset

St. Carolus

Statsråd Astrups gate

Bjørnstjerne Bjørnsons veg

Bygrense 1823

Røysan

pebakken

Sandvegen

Fylkeshuset

Julsundvegen

Moldebadet

Bjørnsonhuset

Sjøkanten 1913 Aker stadion

Seilet

Reknesmoloen

SVENSKE-BYEN

Molde idrettspark

Gnr. 24 Reknes
Gnr. 25 Moldegård

Gnr. 23
Bjørset

Gnr. 24
Reknes

Storlihytta

Storlivegen

K
R
I
N
G
S
J
Å

Heramb-Annots v.

Anders Sandvigs veg
Reinhold Zieglers veg

15
Kring sjåvegen

Peter Solemdals veg

Hattelitunnelen

Bygrense 1952

Mali Furunes' veg

Bekkevollvegen

Holbakken
Holvegen

100
Bekkevoll ungdomsskole

Træffhuset 34
Reknesbana

89 Sellanrå skole

Krona

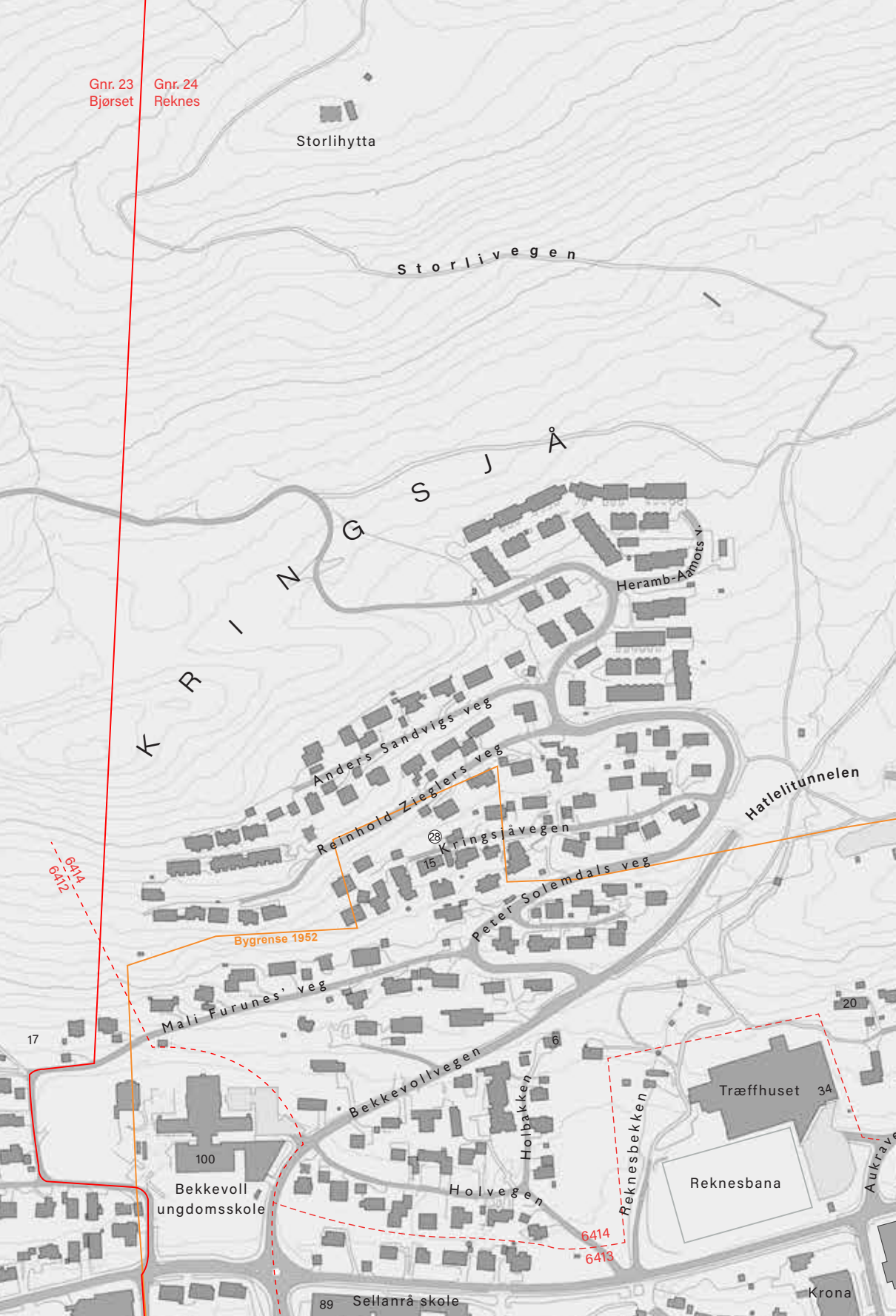
6414
6413

17

6

20

Aukrava

Gnr. 24
Reknes

Gnr. 25
Moldegård

H
A
T
L
E
L
I
A

Hatleliblokka

Hatlehaugvegen

Sollivegen
92 94 96 98 100 102

Sellanrå skolekrets
Langmyra skolekrets

Bygrense 1952

Sollivegen

36

Sollivegen

Snarvegen

Tommervegen
1B
1A

Hauanvegen

Langmyrvegen
1B
34 32 26

Aukrævegen

48

40

36

30

39

8

Henrik Ibsens veg

SVENSK

Alexander Kiellands v.

BYEN

Amtmann Hammers veg

Adjunkt Dørum's gate

Molde
idrettspark

Idrettens
hus
6

Idrettsvegen

2

Nils Hertzbergs veg
Margareta Dahls gate
Amtmann

Kirkebakken
Leths gate

27

25

15-17

19

12C

13

23

5

23

LANG

LINGEDALEN

Bygrense 1915

Molde fergekali

Ballastplassen

M o l d e f j o r d e n

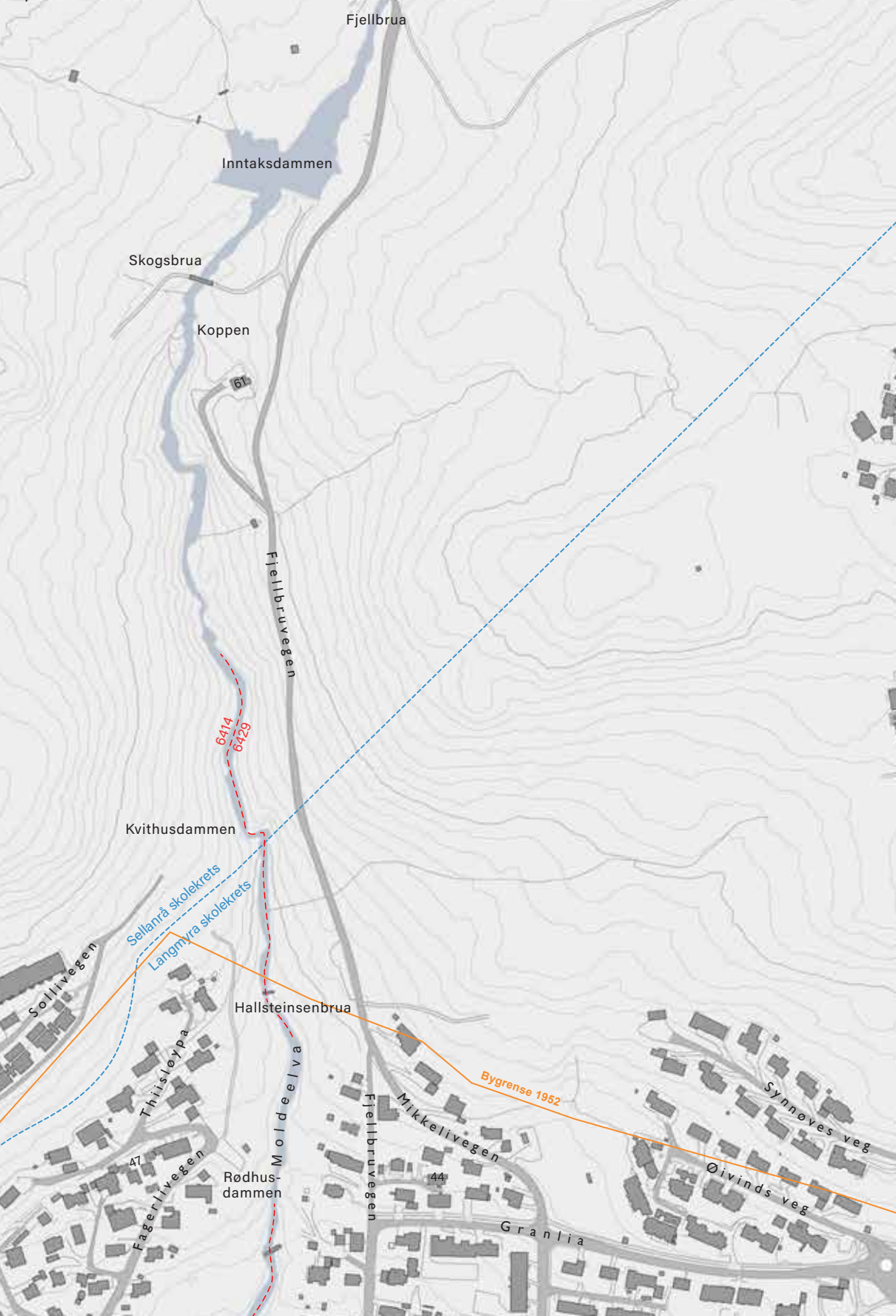
Gnr. 25 Moldegård
Gnr. 26 Fuglset

Bygrense 1823

Bygrense 1952

Sjøkanten 1955

6415
6416

Fjellbrua

Inntaksdammen

Skogsbrua

Koppen

61

Fjellbruvegen

6414
6429

Kvithusdammen

Sellanrå skolekrets
Langmyra skolekrets

Solvegen

Hallsteinsenbrua

Thiisløypa

Fagerlivegen

Rødhusdammen

Moldeelva

Fjellbruvegen

Mikkellivegen

Bygrense 1952

44

Granlia

Synnøves veg

Øivinds veg

Gnr. 25 Moldegård Gnr. 26 Fuglset

Nordbyen skolekrets
Langmyra skolekrets

H Ø G N A K K E N

Ø V R E
G R A N L I A

G R A N L I A

6429
6415

Romsdal
vgs.

Hjellmyra

Tyttebærsvingen

Tranebærvegen

Blokkebærvegen

Blokkebærvegen

Moltemyra

Rognebærsvingen

Blåbærlia

Kreklingbakken

Hjellmyrnakken

Arnes veg

Ingrids veg

Olav Oksviks veg

Torbjørns veg

Granlia

Solbakken

Solbakken

32

41

43

45

12

79

6429

6416
6415

Bygrense 1952

F

U

G

L

S

E

T

S

E

T

S

Verftsgata

10
Moldehallen

Fuglsetholmen

Bolsønes verft

66

Gnr. 26
Fuglset

Gnr. 27
Øverland

Kvernvegen

Torleivvegen

Birkelandvegen

Vestre Mellomveg

Frånavegen

Stor-Fuglset

Fasanvegen

Tiurvegen

Jakob Bjørnås veg

Tostenbakken

Enevengen

Fuglsetbakken

Lunheimvegen

Pålplassvegen

Overlandsvegen

Enevengen

Nerlandsvegen

Einen

Nautbakken

Fannestrandvegen

76

78

10

Moldehallen

Fuglsetholmen

Bolsønes verft

66

Gnr. 26
Fuglset

Gnr. 27
Øverland

6

112

3

6

15

16

18

12

15

71B

7

10

Moldehallen

Fuglsetholmen

Bolsønes verft

66

Gnr. 26
Fuglset

Gnr. 27
Øverland

ØSTL A N D

Plutovegen

Jupitervegen

Nøisomhedvegen

Nøisomhedvegen

Bergmovegen

Tøndergvekkken

Gnr. 28 Tøndergård

Gnr. 29 Berg

Tøndergård gravlund

Knausen

111 Retiro

Anton Bangs veg

Tøndergård

Tøndervegen

Retirovegen

Fannestrandvegen

Retiro badepark

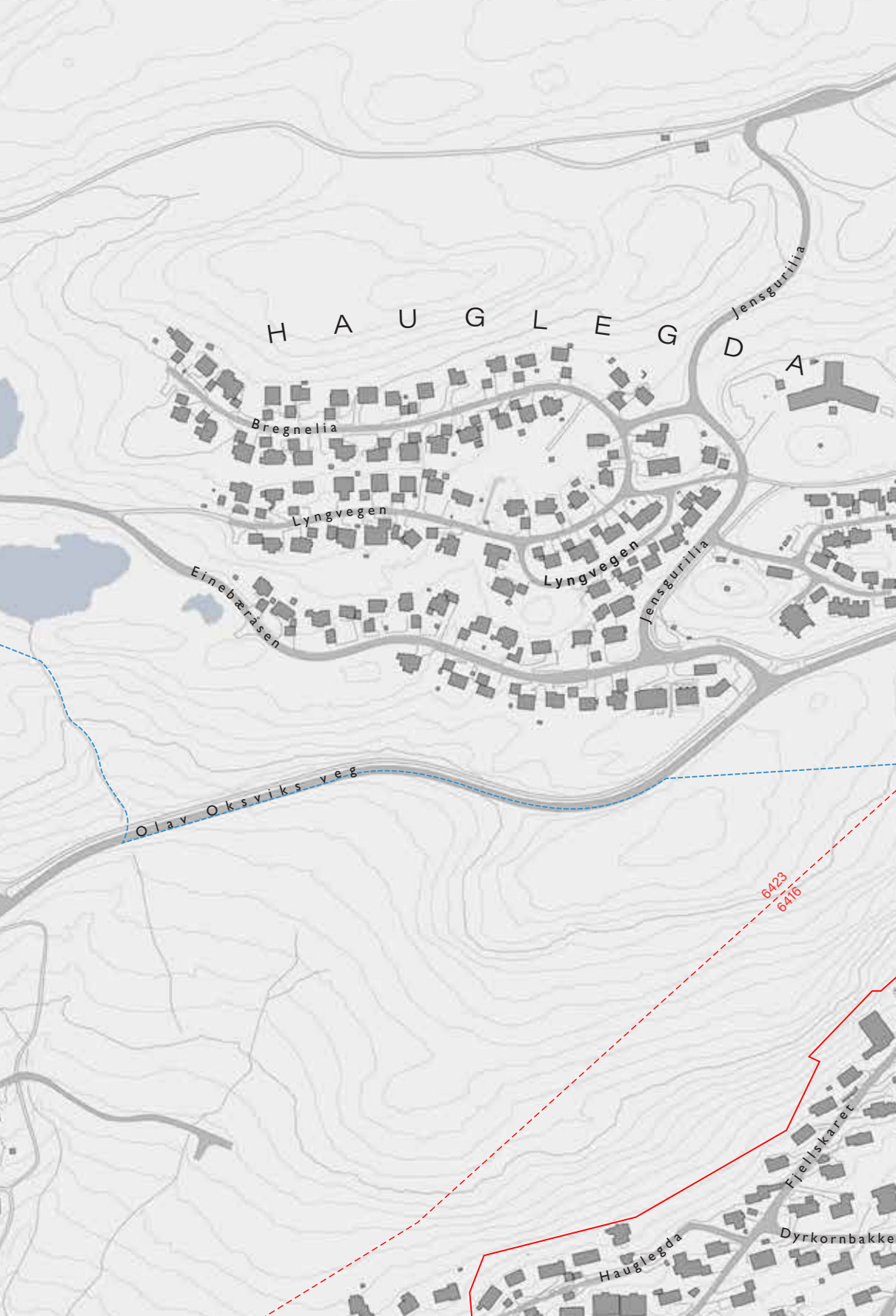
6419
6416

Kultorp skolekrets
Langmyra skolekrets

M o l d e f i o r d e n

Gnr. 28 Tøndergård

86

HAUGLEGD

Bregnelia

Lyngvegen

Einebærasen

Lyngvegen

Jensgurilla

Jensgurilla

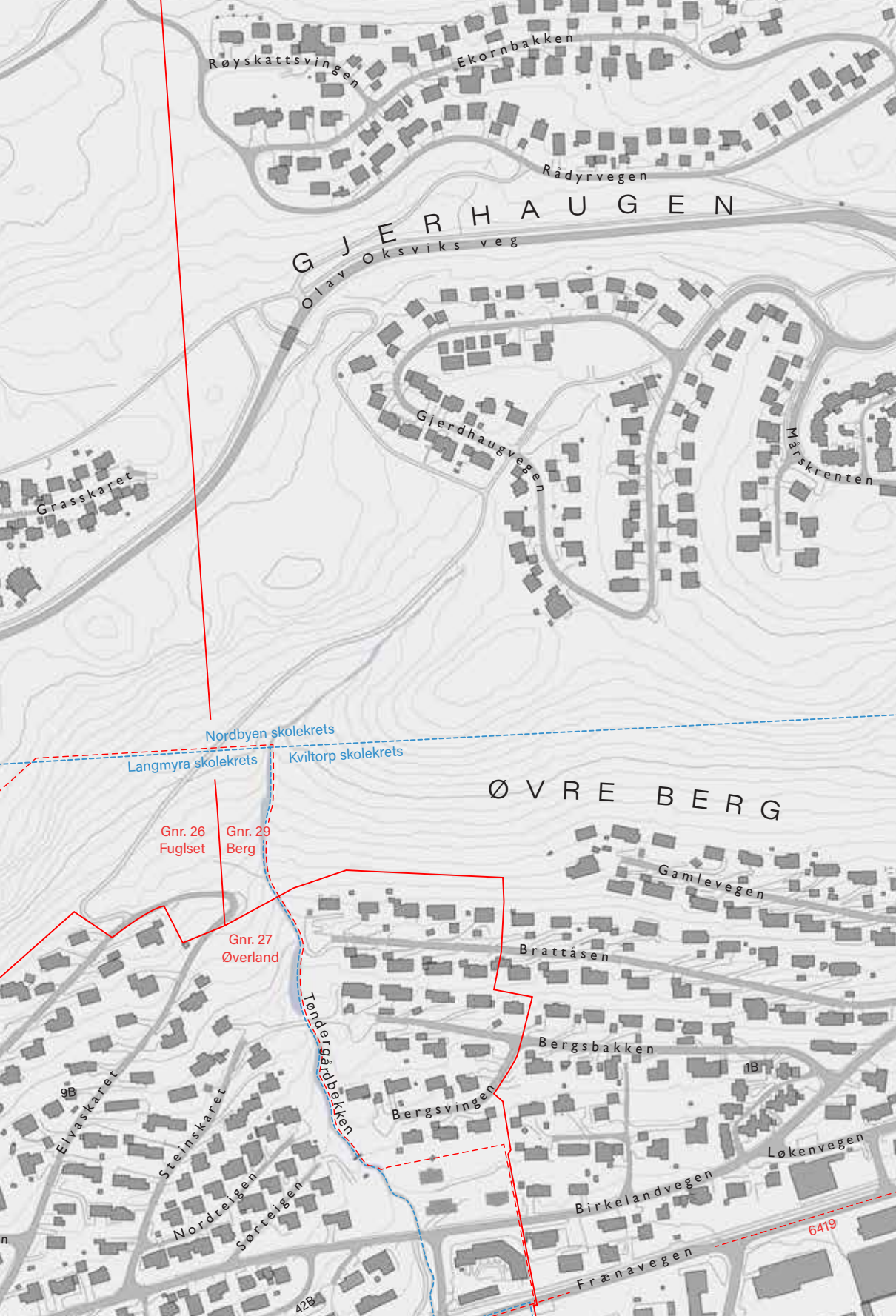
Olav Oksviks veg

6423
6416

Hauglegda

Fjellskaret

Dyrkornbakke

Røyskattsvingen

Ekornbakken

Rådysvegen

G J E R H A U G E N
Olav Øksviks veg

Grasskaret

Gjerdhaugvegen

Marskrenten

Nordbyen skolekrets

Langmyra skolekrets

Kviltorp skolekrets

Gnr. 26
Fuglset

Gnr. 29
Berg

Gnr. 27
Øverland

Ø V R E B E R G

Gamlevegen

Brattåsen

Bergsbakken

1B

Bergsvingen

Løkenvegen

Birkelandvegen

Frånavegen

6419

Elvaskaret

Steinskaret

Nordteigen

Sørteigen

42B

Ø V R E B E R G

B E R G M O

Lubbenes kunstgressbane

Bergmo ungdomsskole

Noisomhed

Lubbenes

Fjærestua

Gnr. 29 Berg

Gnr. 31 Leirgrov

Gnr. 29 Berg

Gnr. 28 Tøndergård

6423
6419

45

43

41

39

34

19

10

13

5

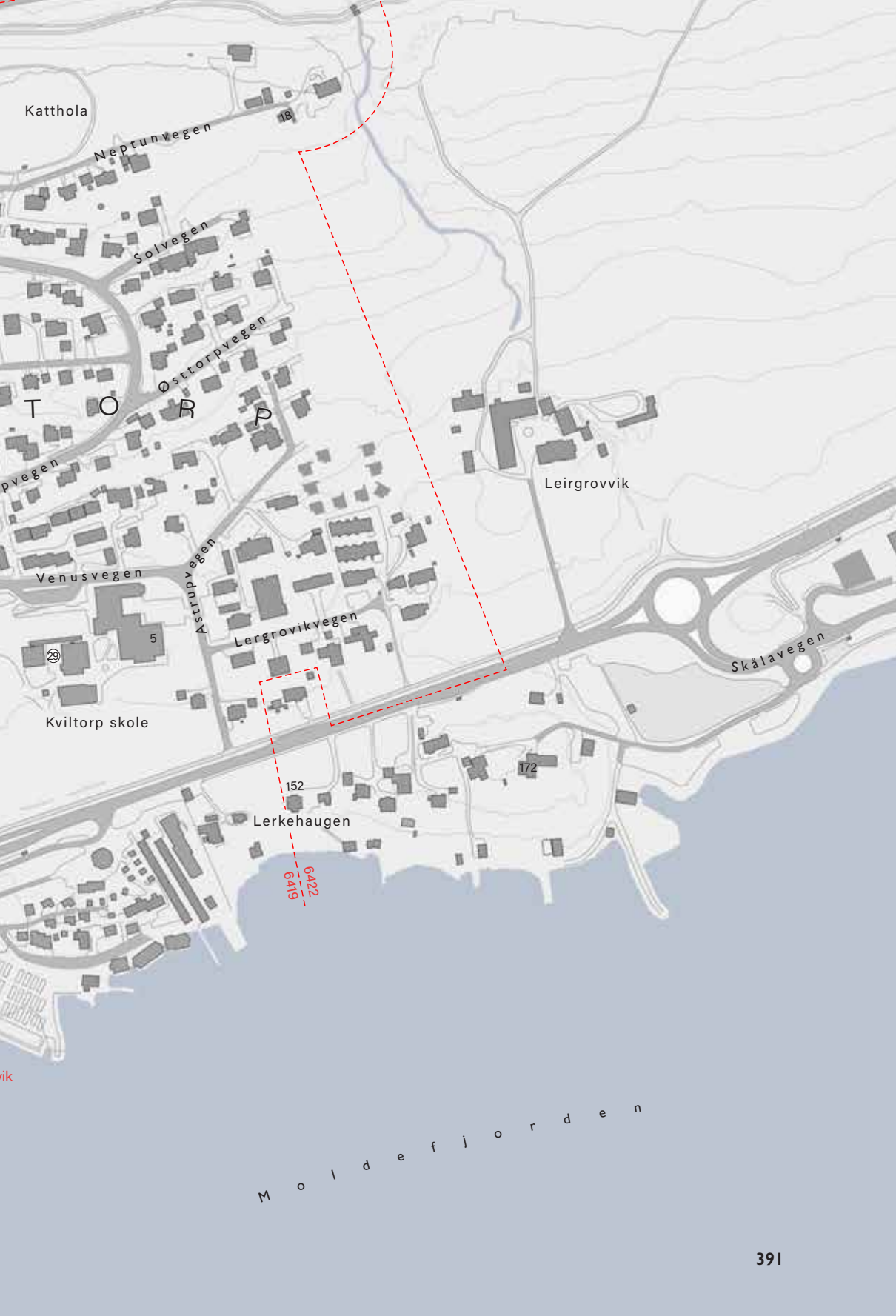
40

125

41

115

117

Katthola

Neptunvegen

Solvegen

Østtorpvegen

T O R P

pvegen

Venusvegen

Astrupvegen

Lergrovikvegen

Kviltorp skole

Leirgrovik

Skålavegen

18

5

29

152

172

Lerkehaugen

6422
6419

M o l d e f j o r d e n

Gnr. 29
Berg

Gnr. 31
Leirgrovik

G J E R H A U G E N

Ekornbakken
Rådyrvegen
Gaupevegen
Nordbyen skole

Raynebakken
Bokfinkvegen

Bevermyra
Revestien
Hjortefaret
Gjerdhaugvegen
Marskrenten
Olav Oksviks veg

6425 Nordbyen skolekrets
6423 Kviltorp skolekrets

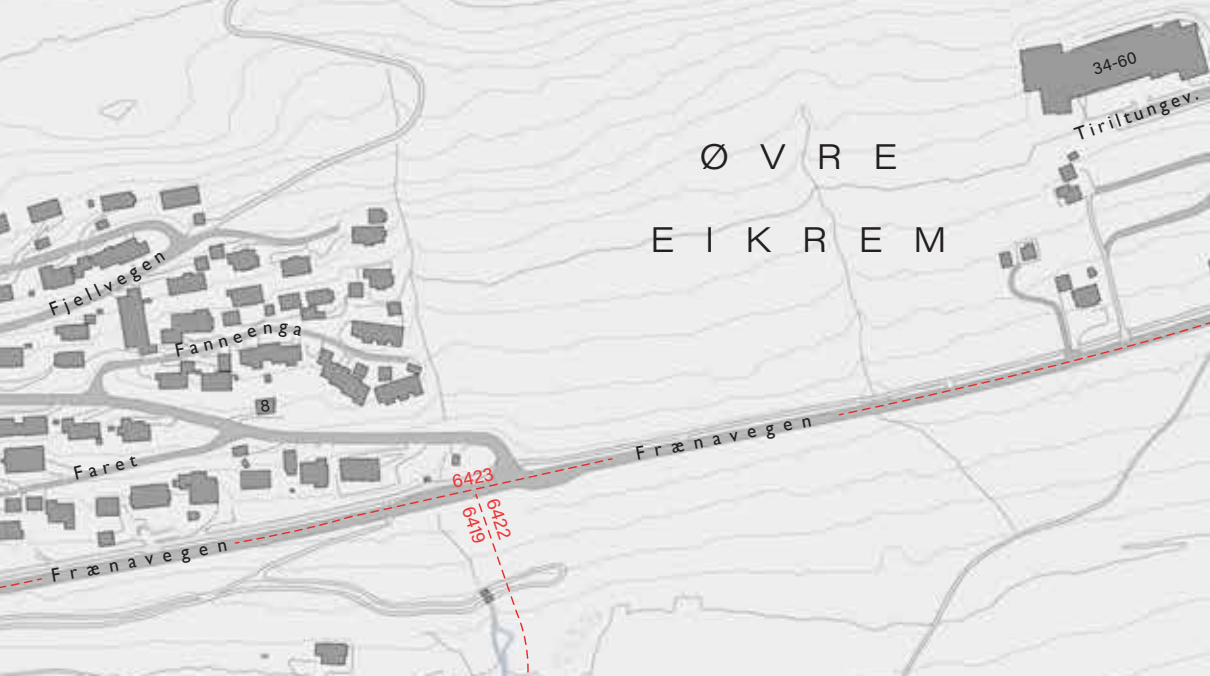
F A N N B O S T A D

Fannebakken
Fannebostadvegen
Gamlevegen
Birkelandvegen
Løkenvegen

R Å K H A U G E N

Ø V R E
E I K R E M

NEDRE
EIKREM

Hagaplassen

Årøhagen skole
2

Årøhagen

Eikrønsvingen

Årtunvegen

Å

R

Høvdingbygget
2

Oskar Sylte AS
1

Fannestrandvegen

Årøelva
33

Flyplassvegen

Brunvoll AS
2

Årøhagen

4

11

7

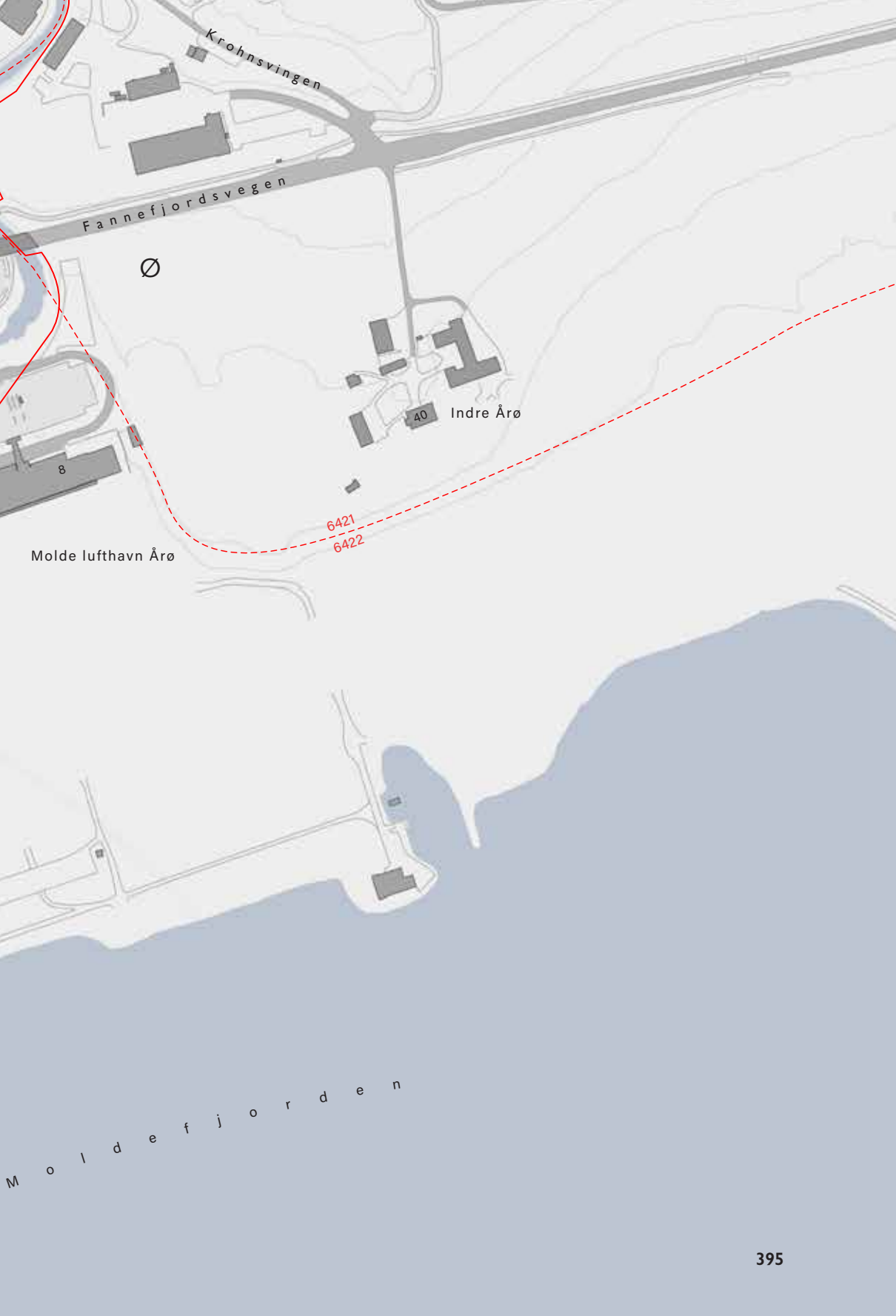
Gnr. 33
Ytre Årø

Gnr. 31
Leirgrovvik

Gnr. 32
Eikrem

Gnr. 34
Indre Årø

6423
6422

Krohnsvingen

Fannefjordsvegen

Ø

40 Indre Årø

6421
6422

Molde lufthavn Årø

M o l d e f j o r d e n

Gnr. 31
Leirgrovvik

Gnr. 32
Eikrem

R Å K H A U G E N

Måltrostvegen

Blåmeisvegen

Rødstrupvegen

32

6425

6423

Olav Oksviks veg

Frånavegen

Tiriltungevegen

Kløversvingen

Frånavegen

6423

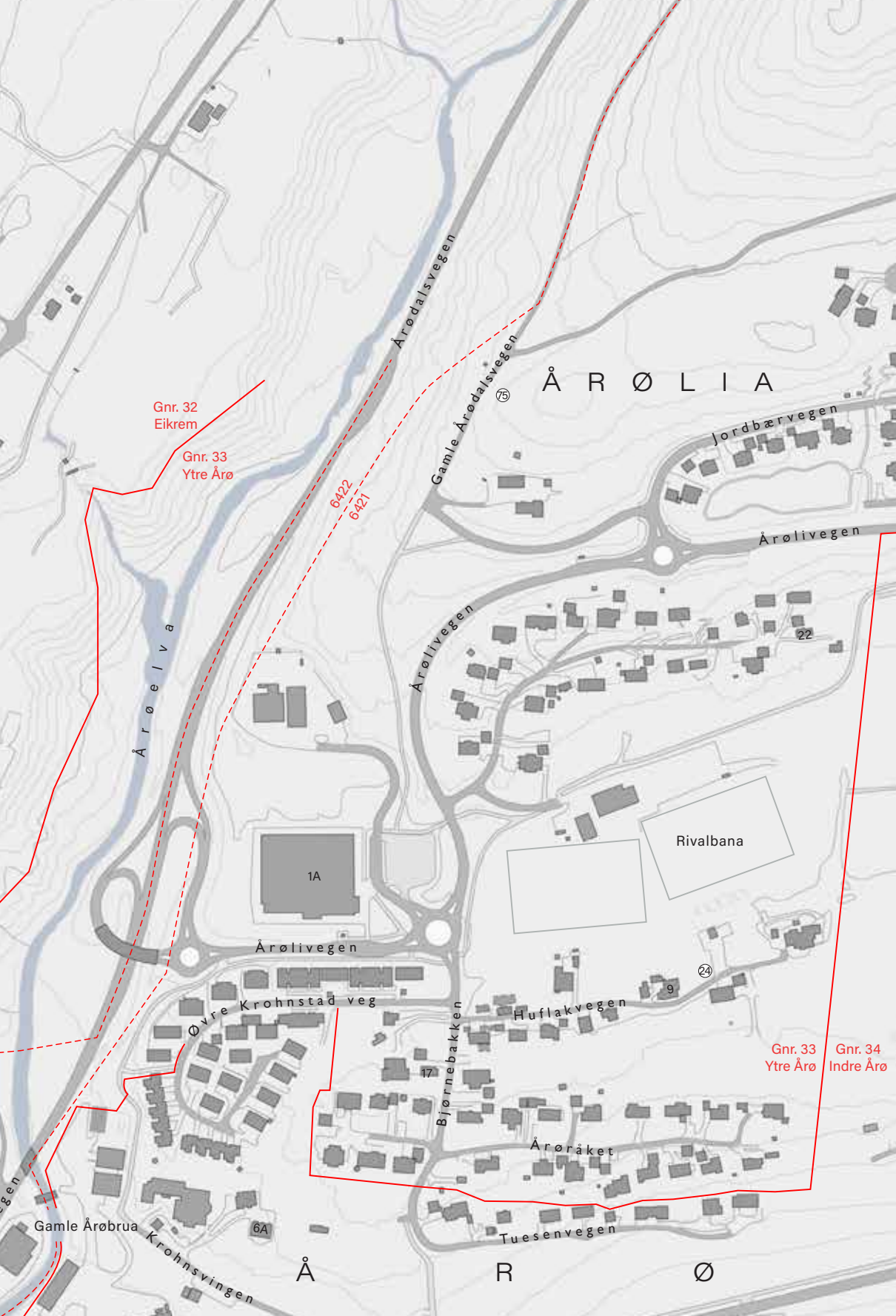
6422

E I K R E M

Eikremshagen

Eikremsvingen

Årødalssve

Å R Ø L I A

Gnr. 32
Eikrem

Gnr. 33
Ytre Årø

6422
6421

Å r ø e l v a

Årødalsvegen

Gamle Årødalsvegen

Jordbærvegen

Årølivegen

Årølivegen

22

1A

Rivalbana

Årølivegen

Øvre Krohnstad veg

17

Bjørnebakken

Hufalakvegen

24

9

Gnr. 33
Ytre Årø

Gnr. 34
Indre Årø

Årøråket

Gamle Årøbrua

Krohnsvingen

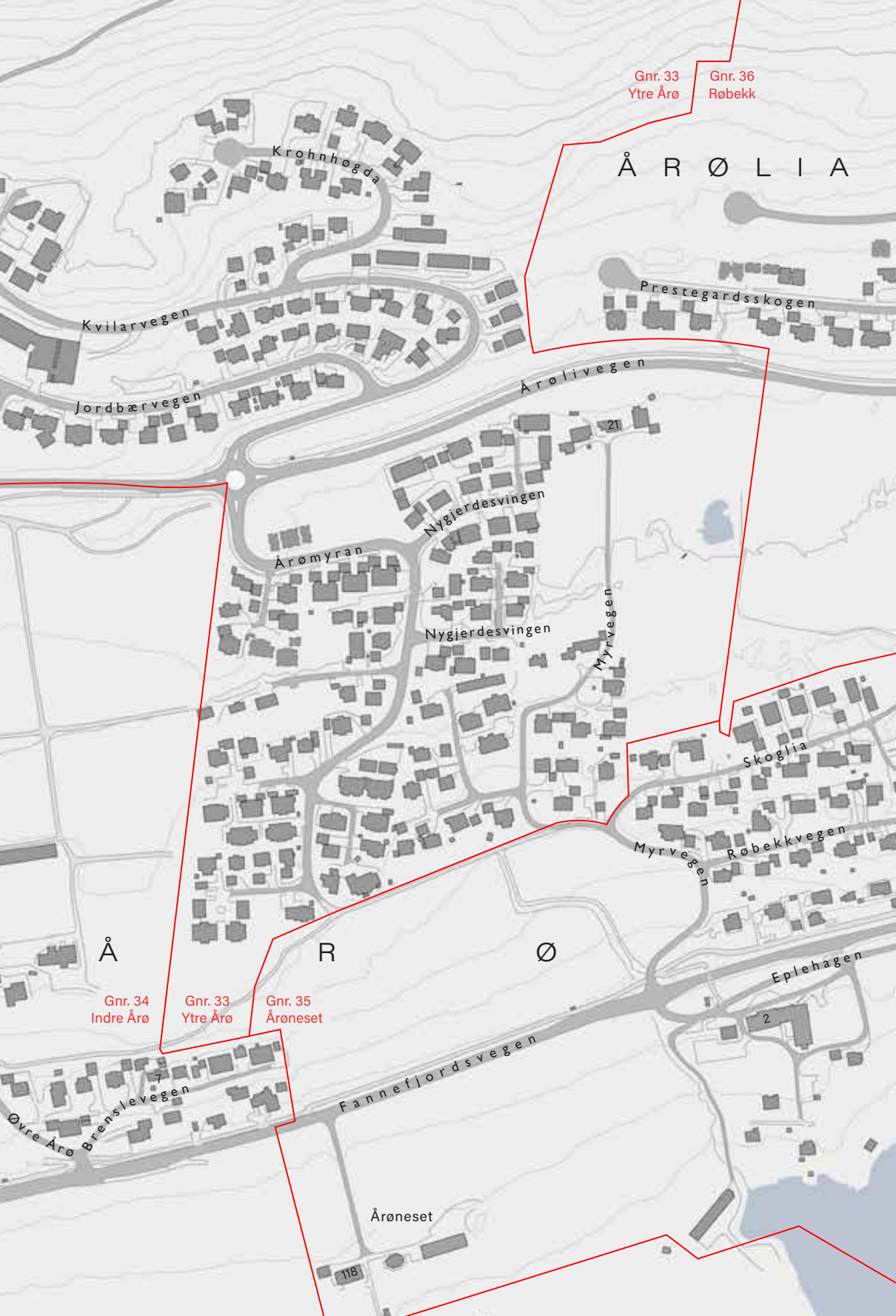
6A

Tuesenvegen

Å

R

Ø

Gnr. 33
Ytre Årø

Gnr. 36
Røbekk

Å R Ø L I A

Kvilarvegen

Jordbærvegen

Krohnhøgda

Prestegardsskogen

Årølivegen

Nygiertesvingen

Årømyran

Nygiertesvingen

Myrvegen

Skoglia

Røbekkvegen

Å

R

Ø

Gnr. 34
Indre Årø

Gnr. 33
Ytre Årø

Gnr. 35
Årøneset

Myrvegen

Eplehagen

Fannefjordsvegen

Årøneset

Øvre Årø

Brenslevegen

118

2

21

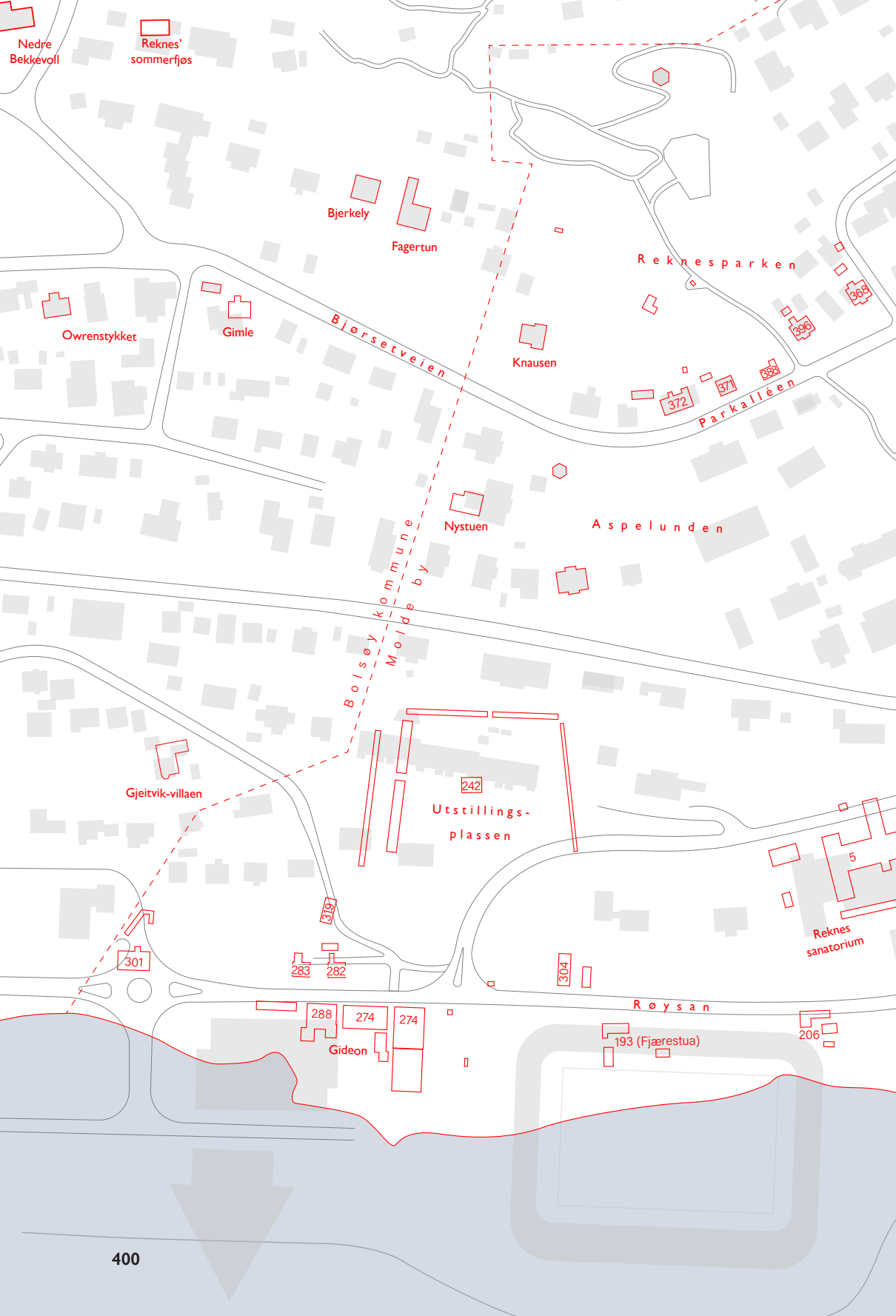
7

Gnr. 35
Årøneset

Gnr. 36
Røbekk

M o l d e f j o r d e n e

Nedre Bekkevoll

Reknes' sommerfjøs

Bjerkely

Fagertun

Reknesparken

Owrenstykket

Gimle

Bjersetveien

Knausen

Parkalleen

Nystuen

Aspelunden

Bolsøy kommune
Molde by

Gjeitvik-villaen

242
Utstillingsplassen

Reknes sanatorium

301

283

282

288

274

274

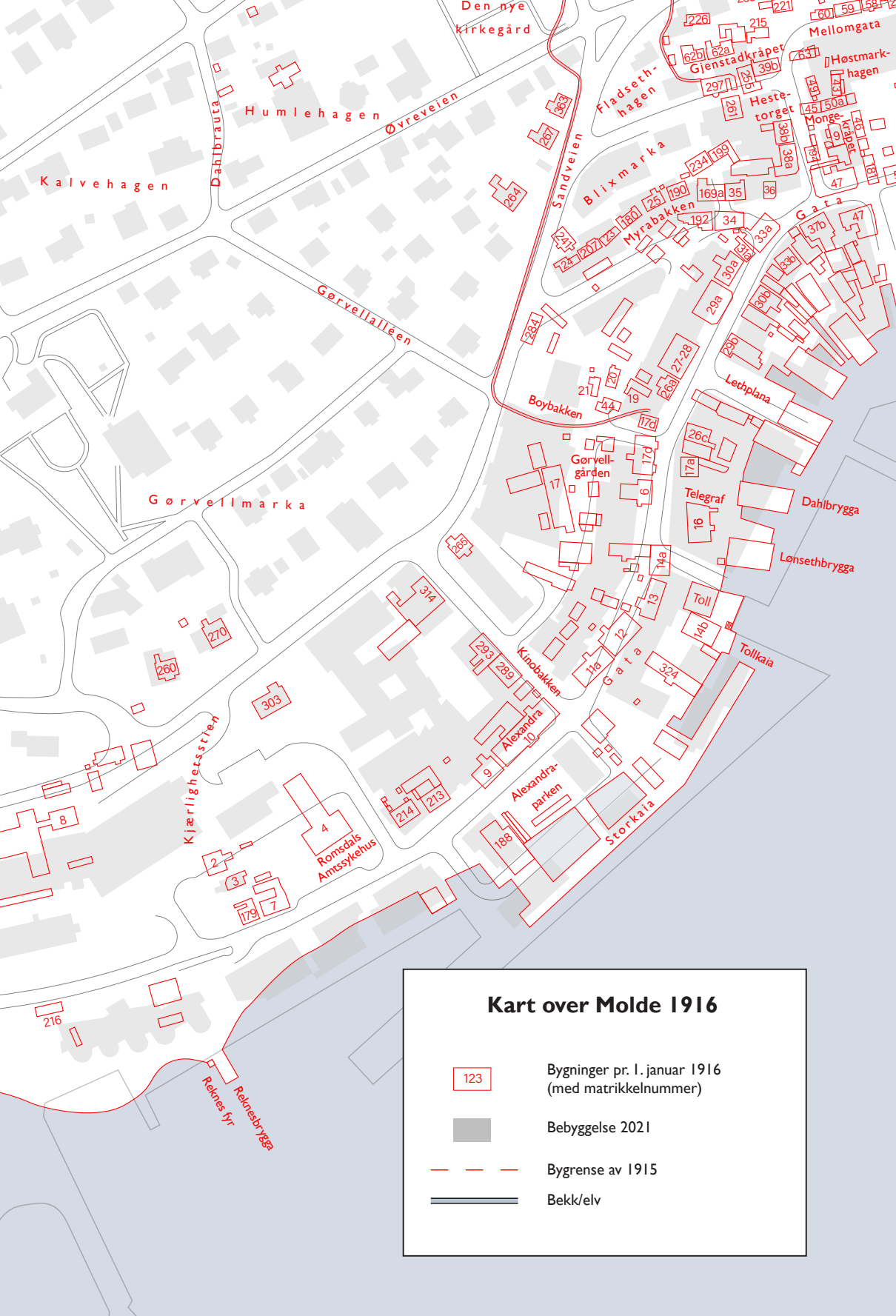
Gideon

304

Røysan

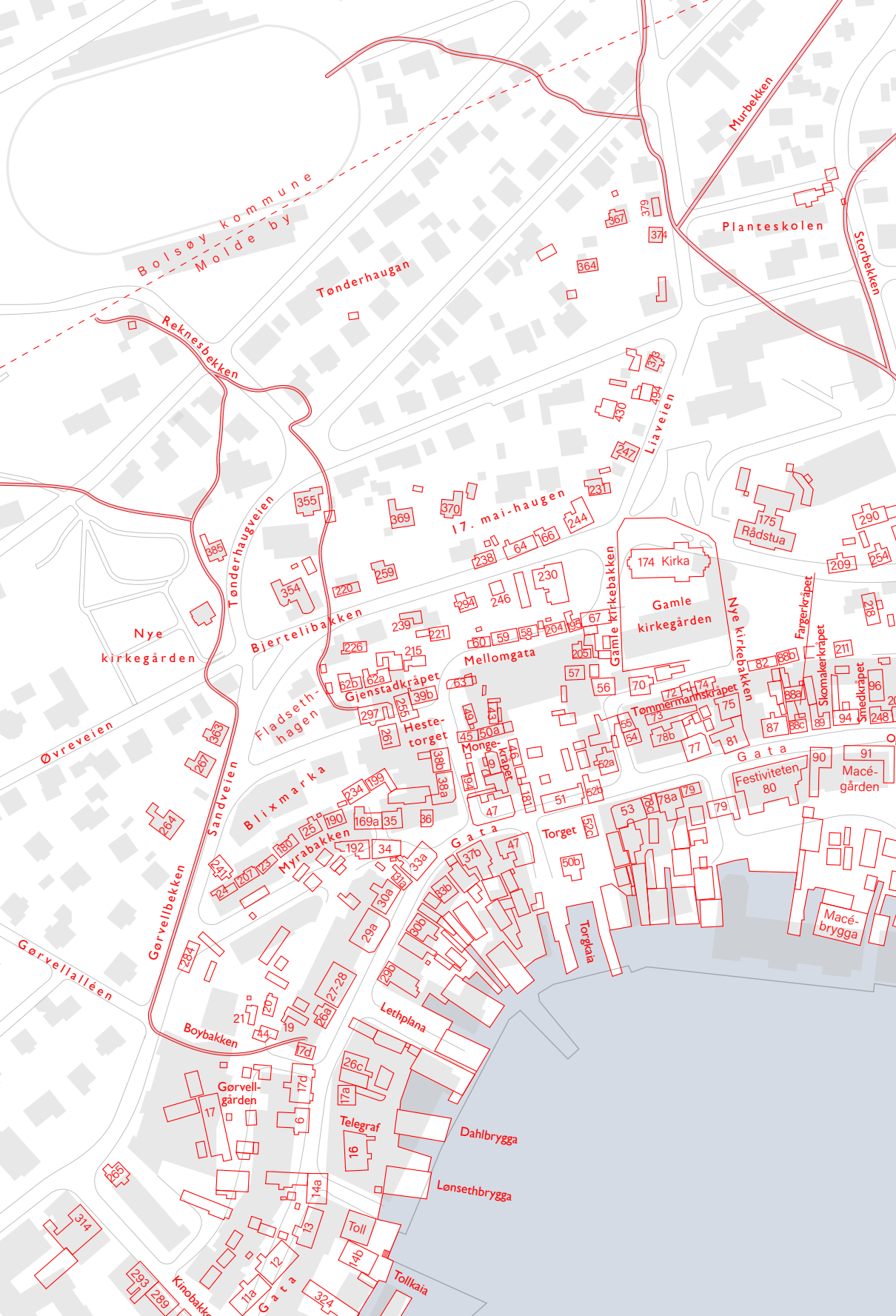
193 (Fjærestua)

206

Kart over Molde 1916

- 123 Bygninger pr. 1. januar 1916
(med matrikelnummer)
- Bebyggelse 2021
- Bygrense av 1915
- Bekk/elv

Bolsøy Kommune
Molde by

Tønderhaugen

Planteskolen

Reknesbekken

Munbekken

Skorpebekken

Tønderhaugveien

Liaveien

Nye kirkegården

17. mai-haugen

175 Rådstua

Bjertelbakken

174 Kirka
Gamle kirkegården

Øvreveien

Fladsethagen

Mellongata

Nye kirkebakken

Sandveien

Blixmarka

Gamle kirkebakken

Fangerkråpet

Gørvellbekken

Myrabakken

Mongekråpet

Tommermannskråpet

Gørvellalleen

Boybakken

Gata

Gata

Gata

Macé-gården

Gørvellgården

Lechplana

Torget

Festiviteten 80

Macé-brygga

Telegraf

Dahlbrygga

Lønsethbrygga

Torgkaia

314

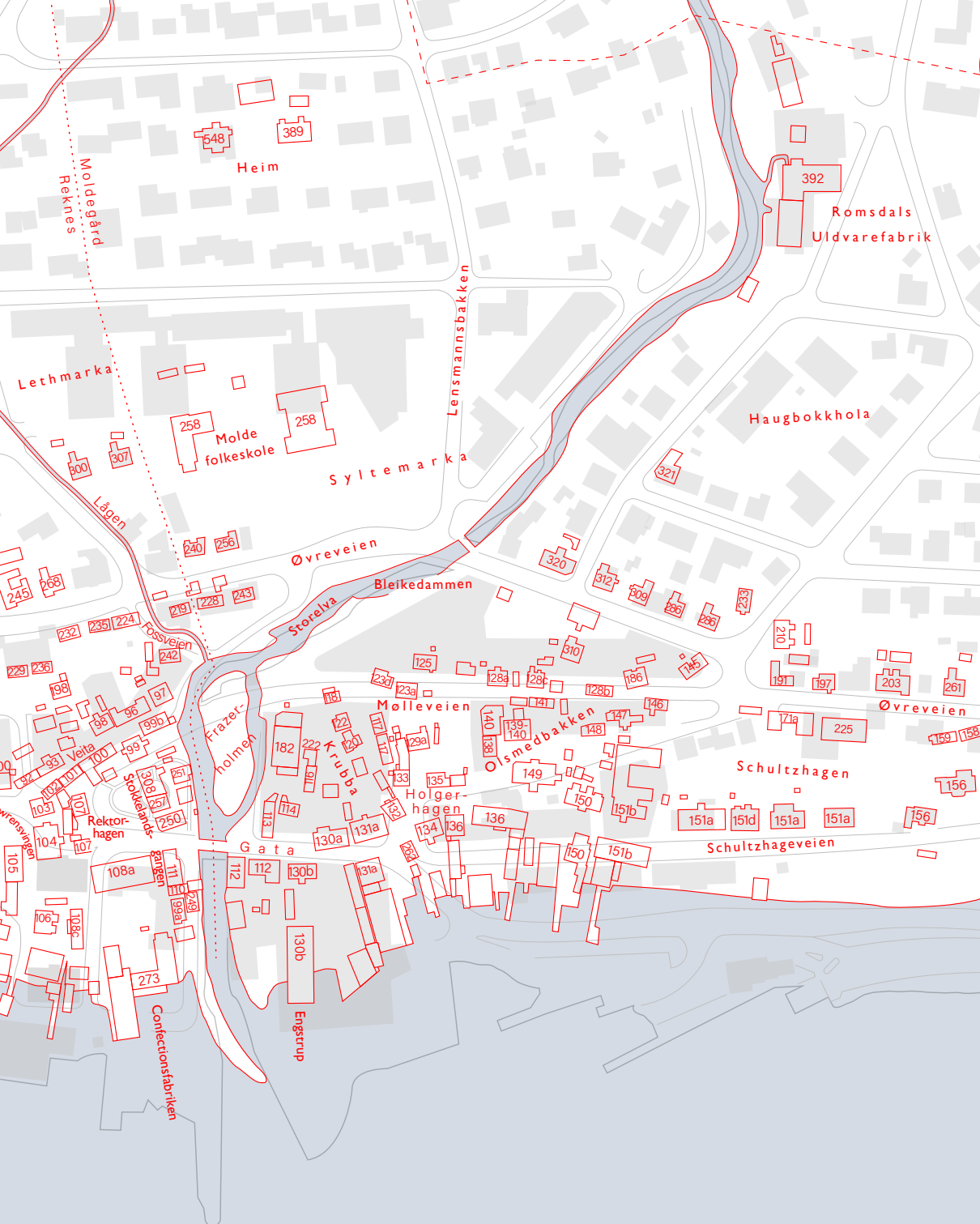
293 289
Kinobakke

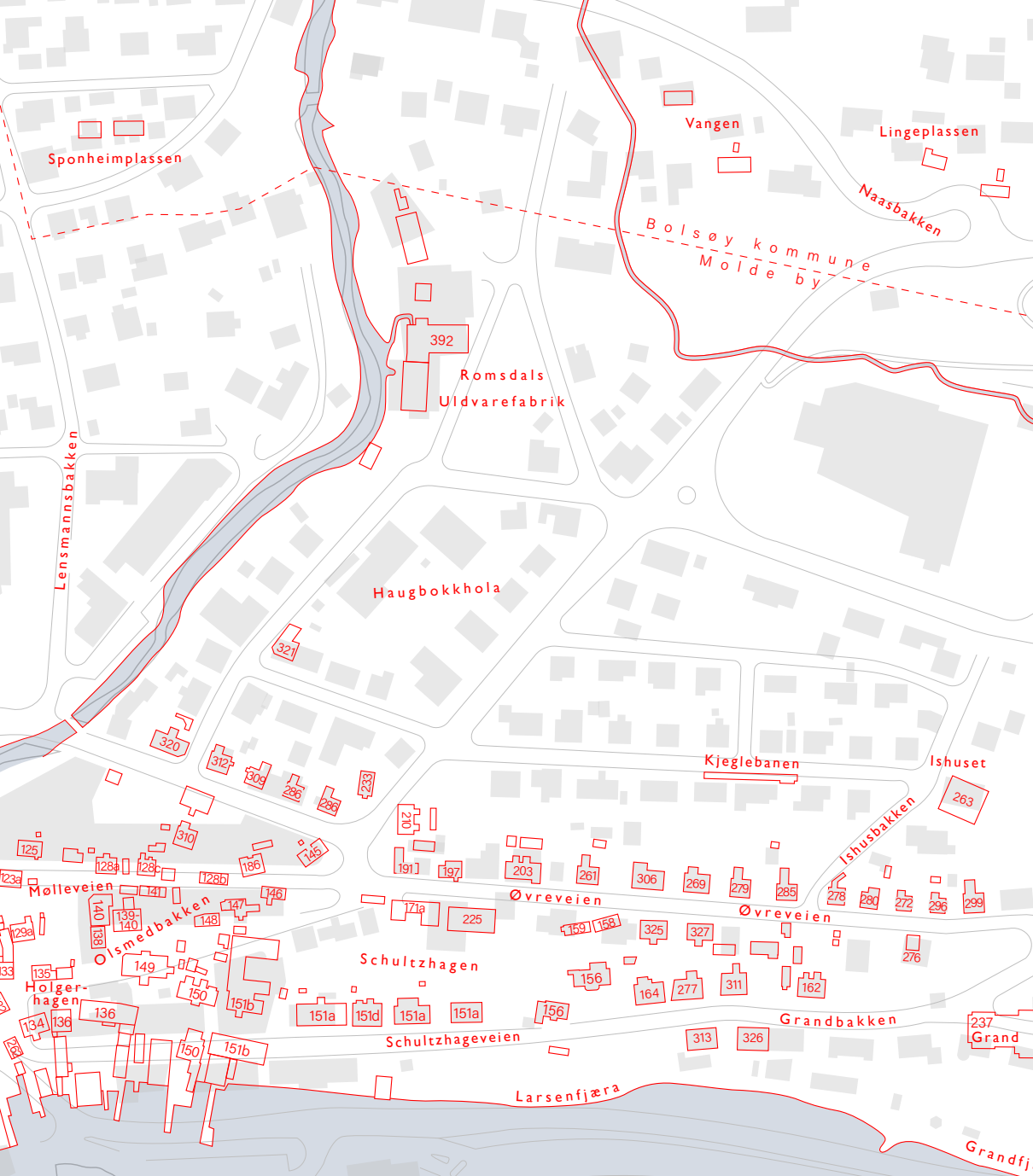
11a
Gata

Toll

Tollkaia

32A

Tollaasplassen

Lingedalsbekken

Fjosveien

Moldegårdsbakken

Moldegårdsalléen

184 Moldegård

Hotell

227

263

Brevikfjæra

æra

Grandbrygga

275

Sjøbadet

Moldegård Mølle

Sentrum i 1948. Gjenoppbyggingen etter krigen er i gang, blant andre Aandahl- og Sættemgårdene i Storgata har kommet opp. Mange bedrifter holder fremdeles til i brakker, og «yrkesbrakkene» står under Gjendemshammeren, ved kirkeomtå og nedenfor skolen. (Foto:Widerøe/Romsdalsmuseet.)

Foto Widerøe's Flyveselskap AS

Minnesmerker og utsmykning

Numrene viser til kartbilaget. Integrert kunst er omtalt under den enkelte bygning i leksikonets alfabetiske del.

Nr	Plassering	Tittel/tekst	Type	År	Kunstner	Reist av (kommentarer)
1	Alexandra hotell	Henrik Ibsen 1828–1906	Byste	1978	Jakob Gerhard Henrik Fjelde	Alexandra hotell. (Originalen ble laget inne på gamle Alexandra under Ibsens opphold i 1885. Kopier står også i Skien, Ålesund, St. Paul, Minnesota og Wahpeton, Nord-Dakota.)
2	Alexandra hotell	Bjørnstjerne Bjørnson 1832–1910	Byste	1982	Herman Vilhelm Bissen	Alexandra hotell. (Kopi av byste på Aulestad, laget 1865.)
3	Alexandra-parken	Mor med liten gutt	Skulptur	1963	Emma Matthiasen	Molde kommune.
4	Alexandra-parken	Teatersjef Rasmus Rasmussen f. i Molde 1862–1932	Byste	1985	Anders Trygve Wittenstrøm Stålhandske Thorsen	Bjørnsonforbundet, Molde mållag, Romsdal mållag. (Kopi av original i Det norske teater, Oslo.)
5	Amtmann-vegen	B. M. Width	Bautastein	1866	–	Bastian Michael Width bosatte seg på eiendommen 1866.
6	Batnfjords-vegen	1898 Bolsø Øre	Grensestein	1898	–	(Grense mellom Bolsøy og Øre kommuner; nå Molde og Gjemnes.)
7	Bolsøya kirkegård	Gaardbruger og Storthingsmand Ole Larsen Qvam ...	Bautastein	1912	–	Familien.
8	Bussholdeplassen	Konkylien	Skulptur/ fontene	1996	Ola Stavsen	Molde kommune.
9	Chateauet	Pike med fisk i hendene	Skulptur	1916	Wilhelm Robert Rasmussen	Oscar Hanssen. (Tidligere privat hage.)
10	Dahl-hjørnet	Steinen	Skulptur/ fontene	2000	Arne Strømme	Molde kommune.
11	Dyrlibrua	Dyrlie Broe 1838	Steinstøtte	1838	–	Steinstøtte fra den gamle Dyrlibrua.
12	Fannefjordsv. 459 (Strandehagen)	10 km fra Molde	Kilometerstein	1882	–	Veinspektøren i Romsdal. 20-km-steinen sto på Oppdøl. Se også 24.
13	Folkets hus	Olav Oksvik	Byste	1966	Hjalmar Hansen	Folkets Hus AS.
14	Fylkeshuset	Sammenkomst	Skulptur	1990	Harald Oredam	Fylkeshuset AS.
15	Fylkeshuset	1814 1914	Bautastein	1914	–	Reknes sanatorium. (Flyttet hit omkring 1966.)
16	Glomstua	Kongebjørka 1	Bautastein	1955	Hjalmar Hansen, Nordahl Grieg	Molde og omegn lotteforening.
17	Glomstua	Kongebjørka 2	Bautastein	1992	Ola Stavsen, Knut Ødegård	Molde kommune.
18	Glomstua omsorgssenter	Primavera	Skulptur	1974	Edith Aas Meisel	Molde kommune.
19	Gotfred Lies pl.	And	Skulptur	1958	Skule Waksvik	Molde kommune.

Nr	Plassering	Tittel/tekst	Type	År	Kunstner	Reist av (kommentarer)
20	Gotfred Lies pl.	Nini Roll Anker	Byste	1973	Hjalmar Hansen	Bjørnsonforbundet. (Kopi satt opp etter tyveri 2018.)
21	Gotfred Lies pl.	Flyveløytant Fridtjof Aandahl	Bautastein	1946	Trygve Thorberg	Komité ledet av redaktør Kjell Steinsvik.
22	Haukabøvegen	Akerø Bolsø	Grensestein	Trolig ca. 1837	–	Aukra og Bolsøy kommuner. (Flyttet fra Julsundvegen 2009.)
23	Hjertøya	Grosse Merzsäule	Skulptur	2012	Peter Bissegger/ Ernst Schwitters	Romsdalsmuseet. (Kopi av original oppført av Kurt Schwitters på samme sted 1938, nå ødelagt.)
24	Huflakvegen 9	5 km	Kilometerstein	1882	–	Veiinspektøren i Romsdal.
25	Istadvegen 987 (Amundsgarden)	30 km til Molde	Kilometerstein	1882	–	Veiinspektøren i Romsdal. 20-km-steinen sto på Oppdøl. Se også 66.
26	Julneset	19. Inf.-Zug 41	Minnestein	1941	Ltn. Pohlmann	(Trolig satt opp i 1941 av tyske styrker fra 19. Infanterizug. Steinen brukes i dag som trappetrinn.)
27	Kirkebakken omsorgssenter	Spillende gutt	Skulptur	1957	Hjalmar Hansen	Gave fra Elizabeth Ellingsen Fenstad.
28	Kringsjåv. 15	–	Tysk bombe	1983	–	Olav Stranda.
29	Kviltorp skole	H. R. Astrup 1831–1898	Bautastein	1951	–	(Steinen sto opprinnelig på gravkammeret ved sjøen, flyttet etter 1951.)
30	Mekbrua	Meg bro	Steinstøtte	1867	–	(Steinstøtte fra den eldre Mekbrua.)
31	Molde domkirke	Til minne om krigens ofre i Molde	Skulptur	1960	Hjalmar Hansen	Komité ledet av lektor Per Amdam. (Et kobberrelieff av motivet finnes også på Rådhus-taket.)
32	Molde lufthavn, Årø	Romsdalspiken	Skulptur	1973	Knut Henrik Lund	Marja og Ludvig G. Braathen.
33	Molde lufthavn, Årø	Årø leir 1872–1934	Bautastein	1934	–	Ole B. Årø. (Campingplass grunnlagt 1934. Teksten kopiert fra en eldre stein til minne om Latinskolens Årø-leire 1866–73, ødelagt ca. 1915.)
34	Molde vgs.	Tre hoder	Tre skulpturer	2006	Ola Enstad	Møre og Romsdal fylkeskommune.
35	Molde vgs.	Per Amdam 1921–1986	Byste	1990	Olav Stavseng	Bjørnsonforbundet.
36	Molde vgs.	Skulptment	Steinstøtte	1975	–	Klasse 3RB (1975).
37	Molde vgs./ Øvre veg	Bjørnstjerne Bjørnson	Statue	1957	Hjalmar Hansen	Romsdal Ungdomssamlag. (Flyttet ca. 45 m. mot nordøst ved omlegging av Øvre veg 1997.)

Nr	Plassering	Tittel/tekst	Type	År	Kunstner	Reist av (kommentarer)
38	Nesjestranda	Hermener fraa Nesjestrandi	Bautastein	1914	–	Nesjestranda Ungdomslag.
39	Nesjestranda	Kaptein Peter Dreier	Bautastein	1908	–	Nesjestranda Undomslag.
40	Nøisomhed	Hilmar Meincke Krohg	Bautastein	e. 1851	–	Broder Lysholm Krohg.
41	Nøisomhed	H. M. Krohg	Bautastein	1812	–	Hilmar Meincke Krohg kjøpte eiendommen 1812.
42	Oltervatnet	–	Bautastein	1920?	–	Kanskje satt opp av Istad Kraft da demningen ble bygget.
43	Reknes	Briggen Sigrid av Tvedestrand ...	Anker	2005	–	Molde borgervæbning.
44	Reknes	«Molde skanse»	Kanoner	2005	–	Molde borgervæbning.
45	Reknes gjestehavn	Tre hvaler	Trefigurer	1992	Olivier Ledoux	Molde Kunstforening, Molde kommune, Molde Rotary Øst. (Laget av trær fra Retiro som falt under nyttårsorkanen 1992. Figurene sto opprinnelig på Gotfred Lies pl.)
46	Reknesparken	Alexander L. Kielland	Byste	1907	P.S. Krøyer.	Bjørnstjerne Bjørnson.
47	Reknesparken	Til minne om krigens falne fra Molde kommune	Bautastein	1995	–	Veteraner og pårørende.
48	Reknesparken	K.W. Gørvell 1854, etc.	Bautastein	1854	Familien Gørvell	Til minne om eierne av Gørvellgården/Reknes. Flyttet hit fra Kalvehagen ca. 1919.
49	Romsdalsmuseet	Peter Tønder Solemdal	Byste	1964	Steinar Uchermann Sandvik.	Romsdalsmuseet.
50	Romsdalsmuseet	Mali Furunes	Relieff	1979	Olav Stavseng.	Barneleikarringens foreldreforening.
51	Romsdalsmuseet	GNo 13 BNo 10 Riksfjord	Rodestein	–	–	Rodestein fra Riksfjord på Gossen.
52	Romsdalsmuseet	Runestein-kopi	Steinstøtte	–	–	Ukjent opprinnelse, kanskje laget av tyske soldater under krigen. Funnet på Årøraket ca. 1980, i nærheten av en nå forsvunnet stein med hakekors og tysk tekst.
53	Romsdalsmuseet	1952	Grensemerke	–	–	Jernmerke fra byutvidelsen i 1952, flyttet hit ca. 2000
54	Rådhusplassen	Rosepiken	Skulptur	1971	Ragnhild Butenschön	Gave fra Benedicte og Gottlieb Moe. Lignende statuer av samme kunster står også bl.a. i Moelv og Haslum.
55	Rådhusplassen	Kula	Skulptur	2005	Arne Strømme	Molde kommune.
56	Seilet	Folketaleren	Skulptur	2002	Hagbart Solløs	Bjørnsonhuset AS.

Nr	Plassering	Tittel/tekst	Type	År	Kunstner	Reist av (kommentarer)
57	Seilet	Kjell Magne Bondevik	Byste	2006	Kirsten Kokkin	Bjørnsonhuset AS.
58	Seilet	Scandic Seilet / Bjørnsonhuset	Skulptur	2002	Hagbart Solløs	Bjørnsonhuset AS.
59	Sekken kirke	Håkon II Herdebrei	Bautastein	1962	–	Folket på Sekken.
60	Skjersåbrua	Skiersaa Bro 1836	Bautastein	1836	–	Steinstøtte fra den gamle Skjersåbrua.
61	Skolevegen	Strandheim Gnr. 23 Bnr. 23, 30, 35, 38.	Rodestein	1917	–	Steinen viser hvilke deler av hovedveien gården hadde ansvar for å vedlikeholde.
62	Storgata/ Myrabakken	Redaktøren Kjell Steinsvik	Byste	2003	Nils Aas	Sturla Steinsvik.
63	Storkaia	Romsdal Sjøforsvarsavsnitt/Romsdalsfjord Flygruppe/ Fylkesbåtane/Jageren Sleipner	Minnestein	1999	Odd Ingvar Storvik	Arbeidsgruppe ledet av kommandørkaptein Oddvar Naas.
64	Storkaia	–	Anker	1981	–	Molde havnevesen. (Anker funnet på havnebunnen, trolig produsert 1700–1750.)
65	Storkaia	«Spissposen»	Bøye/ rosekasse	ca. 1975	–	Molde havnevesen. (Gammel fortøyningsbøye fra Reknes, oppsatt med roser i ca. 1975.)
66	Storkaia	–	Anker	1996	–	Molde havnevesen. (Brukt som bøyeanker på Molde havn ca. 1880–1960.)
67	Torget	Jazzgutten	Skulptur	1992	Nina Due	Stiftelsen Folkegave 1992.
68	Torget	Togetherness	Skulptur	2020	Jacob Dahlgren	Molde kommune.
69	Tusenårsvarden		Varde	2000	–	Moldemarkas Venner, Molde og Romsdals Turistforening.
70	Veøy kirkegård	Jødiske flyktningar frå Tsjekkoslovakia	Minnestein	1946	–	Vener.
71	Veøya	Marinekaptein Haakon Coucheron-Aamot	Bautastein	1947	–	Sambygdingen på Nesjestranda.
72	Veøya	Kong Haakon Herdebrei	Bautastein	1962	–	Romsdal sogelag, Romsdal Ungdomssamlag og Veøy kommune.
73	Vågsetra skole	Nora Lustig, Robert Weinstein, Tibor Taglicht, Vera Taglicht	4 minnesteiner	2016	–	Gunter Demnig, Molde kommune.
74	Ytter-Nes	5 km	Kilometerstein	1882	–	Veiinspektøren i Romsdal.
75	Årødalen	Til minne om de russiske krigsfanger ...	Minnestein	1945	–	Opprinnelig reist av overlevende russiske fanger. Restaurert 1967 med plakett og ny stjerne og flyttet lenger nord.

Molde i 2015. (Foto: Øyvind Leren.)

KILDER

Hver kilde er kun oppgitt med bibliografiske data én gang, dvs. at kilder som er brukt flere ganger henvises til litteraturlista.

Bygge- og rivningsår, arkitektnavn og bygningers funksjon og byggherre (etter 1940) er hentet fra Molde kommunes byggesaksarkiv på det aktuelle gårds- og bruksnummeret, og er ikke henvist her. Mye støtteinformasjon er også hentet fra grunnbøker og branntakster (før 1940), folketellingene, diverse eldre flybilder og kart hos Kartverket og Nasjonalbiblioteket, samt flere titteløse kommunale plan-dokumenter og sakspapirer.

Elevtall på skoler kommer fra Utdanningsdirektoratet, kommunens og fylkeskommunens registre for det enkelte år.

Tall på ansatte i bedrifter kommer fra publiserte oversikter eller samtaler med forfatteren.

Tall på medlemmer i foreninger er meddelt av foreningene selv.

Takk til mine informanter: Einar Anda, Partheeban Balakrishnan, Knut Christian Bjørnå, Randi Havnevik Devold, Tore Dvergsnes, Øystein Eik, Hans Christian Flor, Magne Furuseth, Rolf Gjestad, Finn Hattrem, Tommy Hattrem, Vidar Hattrem, Odd Hanekamhaug, Ingunn Haukebø, Erling Hjelset, Svanhild Høy-stakli, Helge Kallestad, Olbjørn Kvernberg, Pål Kvernberg, Frank Lien, Max Ingar Mørk, Paul Opata, Magne Orten, Dag Ottesen, Petter Pettersson, Jan Olaf Roaldset, Arne Ruset, Andreas Rusten, Svein Røsberg, Per Ingar Sagli, Jostein Solbakken, Magnar Solheimdal, Einar Strande, Arne Strømme, Johan Sættem, Magne Sørflaten, Hans Christian Tho, Tor Torske, Magnus Trønningdal, Knut Valved, Lasse Vike, Stian Viken og Rolf Åkvik.

Forkortelser brukt i kildelista

Bk K	Bolsøy kommune, kommunestyret. Saksnr./år. (Originaler i Interkommunalt Arkiv Møre og Romsdal, Ålesund).
BrT B	Branntakst, Bolsøy. (Originaler på Romsdalsmuseet og Statsarkivet i Trondheim.)
BrT M	Branntakst, Molde. (Originaler på Romsdalsmuseet og Statsarkivet i Trondheim.)
BT:	Bergens Tidende.
DN	Diplomatarium Norvegicum, bindnummer; sidetall.
Mk B	Molde kommune, byggesak og geodata. Saksnr./år.
Mk D	Molde kommune, drifts- og forvaltningsutvalget. Saksprotokoll, dato.
Mk F	Molde kommune, formannskapet. Saksnr./år.
Mk K	Molde kommune, kulturstyret. Saksnr./år.
Mk R	Molde kommune, rådmannen. Saksnr./år.
Pb M	Pantebok, Molde byfogd (Originaler i Statsarkivet i Trondheim).
Pb R	Pantebok, Romsdal sorenskriveri (Originaler i Statsarkivet i Trondheim).
Pr M	Panteregister, Molde byfogd (Originaler i Statsarkivet i Trondheim).
Pr R	Panteregister, Romsdal sorenskriveri (Originaler i Statsarkivet i Trondheim).
RB	Romsdals Budstikke
RF	Romsdal Folkeblad
RMÅ	Romsdalsmuseets årbok.
RSÅ	Romsdal sogelags årsskrift.
Sefrak	Riksantikvarens Sefrak-registrering. Nummeret viser til katalogkortet.
TK	Tidens Krav.

Innledningsartikkel

Styresett Carstens, Svein. (1990). *Molde byfogdembete, Molde magistrat*. (Upublisert arkivnotat fra Statsarkivet i Trondheim.); Imsen & Winge 1999; <<https://www.molde.kommune.no/toppmeny/organisasjonen/>> besøkt 05.07.2020. **Byvåpen** Kvernberg, Anders. (2011). *Moldes byvåpen: Fra lakksegl til dataskjerm*. RMÅ. **Moldesangen** Talsethagen, Synnøve; Strand, Rolf og Gjendem, Ola. (2000). *Molde, Molde som en sang. Moldesangboka*. Molde:Dahl Libris. s.55. **Geologi** Hernes 1955a; <<http://geo.ngu.no/kart/berggrunn>>; Norges Geologiske Undersøkelse. (2015). *Berggrunnskart Romsdalsfjorden*. Oslo:NGU. **Klima** Måledata levert fra Meteorologisk Institutt; RB 12.1.1987. **Plante- og dyreliv** Jordal, John Bjarne og Gaarder, Geir. (1995a). *Biologisk mangfold i Molde. Del 1: Hovedrapport*. Molde:Molde kommune; Jordal, John Bjarne og Gaarder, Geir. (1995b). *Biologisk mangfold i Molde. Del 2: Flora og fauna*. Molde:Molde kommune; Thingvold 2005a; Miljødirektoratets rodryrdatabase: <www.rovbase.no>; Aksdal, Siv. (2005); Opplysninger fra Olbjørn Kvernberg; *Natur, plante- og dyreliv i Moldemarka*. RMÅ; Olafsen-Holm 1939:47; RB 14.1.2008. **Befolkning** Nødtvedt 1991:29, Data fra Statistisk sentralbyrå. **Byutvidelser** Strand 2016b; Informant Lasse Vike. **Bygningshistorie** Sylthe 1999; Tvinnereim 1992b; FT 1946:4, RB 22.5.1957; Schistad 1975; Brt 1802; Mordt 2020:312; de Seve 1963:443. **Økonomi og næringsliv** Statistisk Sentralbyrå: <<https://www.ssb.no/kommunefakta/molde>>. **Skole og utdanning** De Seve 1962:242–44; Skole-skatt: *Kongelige Rescripter, Resolutioner og Collegial-Breve for Danmark og Norge* 6:10, s. 1802:527; Borgerskole: Agderposten 30.05.1888; Biskopen: Olafsen-Holm 1939:410; Handelsskole: Amdam 1982:16; Generelt: Aslaksen, L. (1939). Skolen og dens utvikling. I: *Bolsøyboka, band 1*. Molde:-Mindor Bolsø. **Dialekt** Sandøy, Helge. (2011). *Romsdalsk språkhistorie. Frå runer til sms og vel så det*. Oslo:Novus; Nødtvedt 1991; Rød, Hild Meland. (2014). *Molde bymål*. Mastergradsoppgave i nordisk språk. Universitetet i Bergen; RB 26.10.2019. **Molde i litteraturen** Schnitler 1979; Bull 1811; Mordt 2020; Schiøtz, Eiler. (1970) *Utlendingers reiser i Norge. En bibliografi*. Oslo:Universitetsforlaget; Amdam, P. (1960). *Den unge Bjørnson: Dikningen og barndomslandet*. Oslo:Gyldendal. s. 260; Amdam, Per. (1952). *Ibsen og Molde*. I: *Edda: Nordisk tidsskrift for litteraturforskning*, 1952,

s. 265; RB 4.12.1894; Amdam, Per. (1955). *Nini Roll Anker og Molde*. I: Edda: Nordisk tidsskrift for litteraturforskning, 1955, s. 273.

Abelsethaugen Jakobsen 2003:69. **Adjunkt Dørums gate** RB 29.8.1919; Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **2** Sefrak 1502-006-012; Scheen, Rolf. (1947). *Norges sjøkrig 1939–1940*. Bind 2. Bergen: Grieg. s. 47–48. **13** Pr M 6:425; Sefrak 1502-006-023. **14** Pb M 8:563–564. **15–17** RB 31.12.1940; Abrahamsen 1994:59. **16** Pb M 11:271. **19** RB 9. august 1946. **20** Pb M 8:561–562. **22** Sefrak 1502-006-021. **Aker stadion** Dagbladet 11.03.1998; RB 4.05.2006; Adresseavisen 28.9.1998. **Alexander Kiellands veg** Mk F 712/40. **Alexandra hotell** Berg, Sverre. (1983). *Alexandra hotell i 100 år*. Molde; Informant Ingvar Hjertvik; Døssland, Atle. (1992). «At undervise uberygtede og skickelige Qwinder i Jordmoder Kunsten». *Eit pionertiltak i Romsdals amt*. I: «Heimen» nr. 3, 1992, s. 158–171; De Seve 1963:174. **Alexandraparken** Bua 2002; Ziegler 1949:13. **Almlivegen** Mk F 491/77; Holsbøvåg 2010:107. **Alteret** Parelus, Nils. (1955). «Alteret» i *Horja*. RSÅ. **Amtmann Hammers veg** Mk F 712/40. **Amtmann Krohgs gate** Pb M 8:180; Berg 1993:186–190; Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **4–6** Abrahamsen 1994:285. **Amtmann Leths gate** Jakobsen 2003:70–71; RB 30.03.1912; Pr M 6:446; Pb R 28:192; Mk F 45/37; RB 9.4.1937; Wist 1994:12; *Norsk lov-tidende*. I. *Afdeling* 1935:842; RB 20. april 1937. **2** Mellom 1924 og 1930 ifølge kommunalt kartmateriale, Dahls Motorfabrikk var i drift 1929; Sefrak 1502-008-031. **3** Pr M 6:446; Sætherskar 1942:415; Sefrak 1502-008-033, Pr M 6:446; *Fylket* 10.1.1942. **12c** Pr M 6:408; Sefrak 1502-006-053. (Jakobsen 2003:83 nevner tre husmenn under Reknes med ukjent plassering, mye tyder på at en av de to første oppførte dette huset. Begge bygslet mest sannsynlig omkring 1860.) **20** Sefrak 1502-0008-058; Austigard 1992:65. **27** RB 10.12.1963. **Amtmannvegen** Bk K 102/56; Talssethaugen 2000:15. **13** Jordbrukstelling for Norge 1959, hovedskjema. **Amundsgarden** Olafsen-Holm 1948:657 og 1953:521. **Anders Sandvigs veg** Mk F 475/78. **Anevegen** Mk F 107/82; RF 13.10.1938; RB 25.05.1939. **Anthon Bangs veg** Mk F 132/70. **Apoteker Aas' gate** Talssethaugen 2000:19; Fiskergård 1976:106. **Arnes veg** Mk K 38/02. **Arsdalen** RB 8.10.2016. **Aspelunden** Holsbøvåg 2010:142; Olafsen-Holm 1948:702; Amtsregnskapet 1669:87 (RA/EA-4070/N/Nb/Nba/L0048); Lensregnskap Trondheim 1621–23:[34]; Lensregnskap Trondheim 1646–47:[121]. **Aspholen** Landskatt Romsdal 1614 (Lensregnskap Trondheim len 1613–15, upag.). **Astrupvegen** Bk F 170/52. **Audunstjørnan** Witsø 2005. **Aukravegen** Mk 292/54. **Avisa Romsdal** *Avisa Romsdal* 1, 2006 og 26/27, 2014. **Avsnitten** Brevig, Hans Olaf. (2004). *Heimevernet i Møre og Romsdal 1947–2003*. Molde:Romsdal sogelag. s. 13–14; Abrahamsen 1994:220.

Bakken RB 30.12.1988. **Baklivegen** Torvik 2000:384; Mk F 404/71. **Ballastplassen** Tuddenham, David Berg. (2012). *Flintstein utenfor Grandfjæra*. *Kulturhistorisk ballast med konsekvenser*. RMÅ; Tuddenham, David Berg og Nordmann, Staale. (2014). *Dispensasjonsgraving ballastrøyser Grand Fjæra, Molde kommune*. NTNU Vitenskapsmuseet, arkeologisk rapport 2014-13. Trondheim:NTNU. **Bambergfjæra** Schneider 1905:108, Strand 2002:218. (Ettersom Schneider her forklarer navnet Bambergfjæra spesifikt, kan det tenkes at navnevarianten i hans transkripsjon av Owren (*Trondhjemske samlinger* 1904) er en settefeil.) **Banehaugen** Jakobsen, Signy. (2002). *Reperbanen og repslagerne på Moldegård*. RMÅ; De Seve 1962:264; Jakobsen, 2002:161; Thesen 1861:626; Pr M 5:271; Bolstad og Berg 1992:41, 52; Mk byggesak 25/1104. **Banehaugskogen** Mk K 13/00; RB 6.1.2001. **Banehaugvegen** Mk F 45/37; RB 9.4.1937; Pr M 6:305; Bolstad og Berg 1992:43. **Barbuktvegen** Mk D 4.05.2015. **Baret** Holsbøvåg 2010:20; Julnes 1987:271. **Barnehager** RB 29.1.1914; Dahl, Grete og Sommerschild, Hilschen. (2007). *Frøken Ibsens barnehage i Molde. En av de første i sin tid*. (RSÅ); RB 9.8.1946; <<https://www.barnehagefakta.no/sok?q=molde>>. **Barvegen** Mk D 4.05.2015. **Bastian Dahls veg** Mk F 274/60 (22.06.1960). **Bastian Widths gate** Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **13** Pb M 10:525; Austigard 1992:68. **14** Pb M 10:104; Austigard 1992:68. **15** Pb M 10:138; Austigard 1992:68. **Batnfjordsvegen** Mk D saksprot. 6.10.2014; Hegge et al. 1963:345; Romsdal tingbok 1700–05:71a; RB 24.10.1995; Torvik 2000:384; RB 24.9.1898. **Bekkevollvegen** Mk F 292/54; Pr R 25:162. **13** Jakobsen 2003:74; Sefrak 1502-007-001. **Berg (29)** Olafsen-Holm 1948:273; Sandnes og Stemshaug 1997:33–34; Bolt, Jørgensen, Ulset 1997:127. **Berg (56)** Sandnes og Stemshaug 1997:33–34; Rentekammeret 1597:3a. **Berg (120)** Fylkesanti-

kvaren, kulturminnelD 26466, 33657; Sandnes og Stemshaug 1997:33–34; Rentekammeret 1597:2a. **Berg Jacobsen Gruppen** Berg Jacobsen Gruppen. (1999). *Et stykke på veg...* Molde:-Gruppen. **Berglyvegen** Pb R 29:138; Fylkesantikvaren, kulturminnelD 46432; Mk D 3.11.2014. **Bergmo** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; RB 17.07.1963; *Handelsregistre for kongeriket Norge*, 1963:25. **Bergmo småkirke** RB 27.2.1981; Bergmo småkirke. (1981). *Program til vigslingen av Bergmo småkirke søndag 5. april 1981*; RB 19.4.1980; RB 25.4.1984; Rasmussen 1993:312; Informant Bjørn Austigard. **Bergmovegen** Bk K 155/63. **Bergsbakken** Mk F 263/69. **1b** Sefrak 1502-017-001. **Bergsgjerdet** Austigard og Jakobsen 1997:8. **Bergsvatnet** Norges Vassdrags- og Energidirektorat: <<https://atlas.nve.no/>>; Witsø 2005. **Bergsvik skole** Veøy kommune. (1891). *Skoleplan for folkeskolerne i Veøy kommune*. Molde:Romsdals Budstikke; Olafsen 1926a:513. **Bergsvika** NTNU katalognr:T5766,T2945,T5757,T5908-10,T7332,T5766; Dybdahl 2005:106. **Bergsviksetervegen** Mk D 22.1.2018. **Bergsvikvegen** Mk 382/86. **Bergsvingen** Mk F 263/69. **Bergvegen** Bk K 179/38 (23.12.1938); Haraldsen 2007:121. **Bevermyra** Mk F 343/84. **Bibliotek** RB 28.2.1919; Berg et al. 1963:579; *Bok og Bibliotek* 1958:244; RB 3.2.1898; RB 21.12.1907, RB 13.01.1909. **Birger Hatlebakks veg** Mk K 36/98. **Birkeland AS** Sæter, Alf. (1987). *«Fotografibilleden» i fem generasjoner. Om Birkeland-fotografene*. RMÅ; Bonge, Susanne. (1978). *Eldre norske fotografer. Opplysninger om fotografer i Norge (også amatørfotografer) frem til 1920*. Bergen:Universitetsbiblioteket. s. 63; Opplysninger fra konservator Kenneth Staurseth Fåne ved Romsdalsmuseets fotosamling. **Birkelandvegen** Bk K 102/56. **6** Pb R A35:3955. **17** Pb R 22:329. **42b** Pb R 18:161. **Bjerkalia** Lensregnskap Romsdal 1623–25, litra 9b, fol. 4 (Riksarkivet). **Bjertelbakken** Hattrem 2012–20a; *Trondhjems borgerlige Realskoles alene-priviligerede Adressecontours-Efterretninger*, 18.06.1886; Pr M 5:118; RB 5.4.1884. **Bjordal arkitektkontor** Bjordals eget arkiv (nå hos BBW), og gjennomgang av kommunens byggesaksarkiv. **Bjønnan** Mk K 31/92; Holsbøvåg, 2010:30; Oterhals 2003:78; Abrahamsen 1991:19, Talsethagen 2000:35. **Bjørkevegen** Mk F 343/71. **Bjørkfinkvegen** Mk F 38/81. **Bjørnebakken** Tingbok Romsdal 1789–1803:126a; Kruken, Kristoffer og Stemshaug, Ola. (2013). *Norsk personnamnleksikon*. Oslo:Samlaget. s. 81; Mk F 232/83. **17** Sefrak 1502-018-043; Pb R 28:370. **Bjørnebæråsen** Mk K 8.06.1995. **Bjørnsonhuset** RB 12.10.2002; Gjærde 2006:230; <<https://www.molde.kommune.no/kultur/idrett-og-fritid/leie-lokaler-og-uteomrader/kulturlokaler/bjornsonhuset/>>. **Bjørnsonfestivalen** Ødegård 2010; RB 13.07.1992; RB 3.9.2016; RB 23.06.2005; RB 1.07.2005; RB 20.06.2020; RB 12.12.2019. **Bjørnsons plass** Mk K 19/02. **Bjørnstjerne Bjørnsons veg** Bk K 102/56; Pb R 39:296; Mk F 292/54 (27.9.1954); Mk F-sak 94/66; RB 25.10.1935. **2a** Dahl, Grete og Sommerschild, Hilschen. (2007). *Frøken lsbens barnehage i Molde. En av de første i sin tid*. (RSÅ); Iflg. inskripsjon på veggen, avbildet i kommunens byggesaksarkiv, ble huset ferdig 15.9.1902. **25** Austigard 1992:60; Sefrak 1502-001-021. **57-63** *Bomagaset* nr. 3, 2019, s. 7. **Bjørset** NTNU katalognr:T15796; Olafsen-Holm 1948:20; Holsbøvåg 2010:28; Sandnes og Stemshaug 1997:387–389; Bolt, Jørgensen, Ulset 1997:128; Rentekammeret 1597:2b; Bjørset 1932:11; Haraldsen 2005:36; Kvam skole 1997. **Bjørsetalléen** Parelus 2001:151; RB 17.12.2016. **Bjørsetbovegen** Mk F 468/71. **Bjørsetelva** Grüner 1972:105; Bjørset 1997:7. **Bjørsetholmen** Norge 1:50 000; Grunnbok. **Bjørsetsletta** Pb R 36:253b; Haraldsen 2007:111. **3** Bjørset 1997:17–18; Haraldsen 2007:108. **Bjørsetsteinene** Kongelige norske videnskabers selskab: Museet. (1940). *Årsberetning for 1939*. Trondheim:Aktietrykkeriet. s. 36; Ramstad, M. (2000). *Veideristningene på Møre: Teori, kronologi og dateringsmetoder*. I: *Viking: Tidsskrift for norrøn arkeologi*. 2000, s. 67; Kirkhus, Lene V. & Steberggløkken Heidrun (2017). *Sikringsgraving ved helleristningsfelt Bjørset I og II, Molde kommune, Møre og Romsdal*: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2017-4. Trondheim:NTNU. **Bjørset vel** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Sandra Grøtta Krakeli. **Bjørsito** Pb R 35:96; Tvinnereim 1992b:416; Eldøen et al. 2013:190. **Blixmarka** Brt M 1802; Pb M 1:584; Pb 30.03.1912. **Blokkebærvegen** Mk K 29/90. **Blåbærhaugen** Mk K 56/96. **Blåbærli** Mk K 29/90. **Blåmeisvegen** Mk F 38/81. **Bokfinkvegen** Mk F 38/81. **Bolsønes Verft AS** Brekke, Nils. (1988). *Bolsøneset og opptaket til Bolsønes Verft*. (RSÅ); RB 1.03.1984; Bolsønes 1995:52; RB 10.06.1997; RB 24.03.1997. **Bolsøy** Bolt, Jørgensen, Ulset 1997:127; Sefrak 1502-022-023; Sefrak 1502-022-044. **Bolsøya** Norsk institutt for bioøkonomi: <<https://gardskart.nibio.no/landbruksseiendom/>>; NTNU Katalognr: T18364, T18762, T18501, T27471, T20954, T21299, T25667, T12471; Fylkesantikvaren, kulturminnelD 136044, 16828, 26477, 16829, 16828, 26477,

16829, 26476, 16830; Kulturhistorisk Museum, Oslo, katalognr. C1360, C1361, C1362; Bostwick Bjerke, Lisa Gay. (1991). *Rv 64 Skålavegen, Bolsøyprosjektet*. Utgravningsrapport, Arkeologisk avdeling, Trondheim: Vitenskapsmuseet; Solli 1999:38; Holsbøvåg 2010:270. **Bolsøya hornmusikk** Brønnøysundregistrene; RB 18.05.1982; Opplysninger fra Kari Fløystad. **Bolsøya idrettslag** Brønnøysundregistrene; Informasjon fra Kjersti Ellingsgård. **Bolsøya kirke** Ministerialbok for Veøy 1721–64:78; Dietrichson 1892:462; Dahl 1892:92; *Røbekk kirke 1898–1998*; Riksantikvaren (2016); *Middelalderse kirkesteder i Møre og Romsdal fylke*; RB 9.07.1890; RB 11.11.1997; *Sunnmøre Arbeideravis*, 4. april 1935; Rasmussen 1993:312. **Bolsøya kirkegård** Riksantikvaren: KulturminnelD 83924. **Bolsøya skole** Berg 1953a:215. **Bolsøya vel** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Stian Lie Moen. **Bolsøybrua** Statens Vegvesen 1989. **Bolsøy kommune** NOU 1992:15, s. 394; RB 10.9.1936; Strand 2016b. **Bolsøy prestegjeld** Wessel-Berg, Fr. Aug. (1841). *Kongelige Rescripter, Resolutioner og Collegial-Breve for Norge i Tidsrummet 1660-1813 : Første Bind. 1660-1746*. Christiania: Capellen. s. 764; Arkivverket: <<https://www.arkivverket.no/slektsgranskning/historikk-for-prestegjeld-og-sogn/prestegjeld-og-sogn-i-more-og-romsdal>> (lest 19.03.2019); Opplysninger fra sogneprest Magne Furuseth. **Bolsøy Steinbrudd** RB 15. jan 1990; RB 22.12.1994; Berg et al. 1963:220; *Norsk Lysingsblad* 21.06.1961; RB 25.2.1997. **Bolsøyvegen** Mk F 292/54; Strand 2016b:19; RB 4.9.1913 og 7.05.1919. **10, 12** Parelius 1981:9; Pb MA25:787/1948 og 788/1948. **13** Sefrak 1502-012-002. **Bordal** Olafsen-Holm 1948:742; Holsbøvåg 2010:166. **Borgerlisten** RB 25.3.2015. **Borgervæpning** De Seve 1962:249, 371; Schneider 1905:113; Nåvik, Ørnulf. (1997). *Verneplikts historie 970 – 1996*. Oslo: Vernepliktsverket/Erlander. s. 310–311; Buckhardt 1933:482; RB 11.4.2005 og 9.05.2005. **Borvikvegen** Holsbøvåg 2010:200; Mk F 491/77. **Boråsvegen** Mk F 292/54. **20** Sefrak 1502-012-001; **29, 31, 33, 37, 45, 50** Wilberg, Janne. *Det tyske militærbyggeriet i Norge*. Besøkt 18.2.2019 på <<https://www.forsvarsbygg.no/no/verneplaner/landsverneplan-for-forsvaret/artikkelsamling/det-tyske-militarbyggeriet-i-norge>>. Direktoratet for fiendtlig eiendom, brakkeutvalget. Kontrakter nr. 1503–1507. (Riksarkivet: RA/S-1597/E/Ed/L0007); Pb R A26 og A27:15.8.1948; 9.07.1948; 22.10.1948; 17.06.1948. **42-44** Abrahamsen 1994:287. **Bostadvegen** Mk D saksprot. 3.11.2014. **Botterlia** Holsbøvåg 2010:142; Lensregnskap Trondheim 1646–47, litra K, fol. 9 (Riksarkivet); Børseth 2000:73. **Botterlivegen** Mk D saksprot. 6.10.2014; Schneider 1905:87. **Boybakken** Hattrem 2012–20b; RB 5.12.1996; Sverre Bergs notatet på brev av 28.05.1985 (Romsdalsmuseet: O 5266); RB 19.8.1852. **Brattlivegen** Bk K 179/38; Mk F 263/69; RB 7.03.1984. **17** Haraldsen 2007:117; Sefrak 1502-015-005. **Brattnakkvegen 15** Sefrak 1502-019-007. **39** Sefrak 1502-019-019. **Brattset** Holsbøvåg 2010:243; Tiendemannall Trondheim len 1607–08, Romsdals len fol. 67 (Riksarkivet). **Brattåsen** Mk F 453/69. **Bregnelia** Mk K 24/87. **Breiskarvegen** Mk K 61/86. **Brennhammervegen** RB 1.12.1987. **Brenslevegen** Romsdal tingbok 1789–1803:154b; Holsbøvåg 2010:55. **Brentøya** Solli 1999:32. **Brevikfjæra** Wist 1994:15; RB 12.11.1945. **Britvegen** Mk F 107/82; Ministerialbok Bolsøy 1843–69:684–685; Bjordal 1979:126. **Brokstad** NTNU katalognr. T13649 og T18589; Riksantikvaren, kulturminnelD 26479; Sandnes og Stemshaug 1997:421–422; Stemshaug 2001:225–227; Lensregnskap Bergenhus 1603–05, Fanne åtting (Riksarkivet). **Brubakken** Mk F 491/77. **Brunvoll AS** Brunvoll, Oddmunn. (2002). *Brunvoll 90 år: 1912–2002*. Molde: Brunvoll. **Brytarlars-vegen** Mk K 17/01; Pb R 211:228; Lillebostad, Ingvar. (2004). *Brytar-Lars. Lars Olsen Bolsø fra Bolsøya*. RSÅ. s. 174–178. **Buekorps** De Seve 1963:418; Parelius 1983:145; RB 29.8.1973. **Bussbygg AS** Berg et al. 1963:217; Aarønæs 1999:66; Rolseth 2001:460. **Byavisa** *Byavisa* 1–4 1988. **Bybrannen i 1916** De Seve 1963:439; Abrahamsen 1992:24; Strand 1998:46. **Byehuset** Sefrak 1502-006-046; RB 20.06.1987; Pr M 5:373. (Byggeåret 1880 er ofte sagt, men panteboka oppgir Erik Dvergsnes som byggherre, han giftet seg 1856 og bodde her i 1865.) **Byfogd Motzfeldts gate** Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **Bårsdalsvatnet** Witsøe 2005.

Cap Clara Skifteprotokoll Romsdal 1745–65:165a; Olafsen-Holm 1948:156; Parelius, Nils. (1979). *Noter og henvisninger*. (Til artikkelen *Minder fra Molde nedskrevet i Hundreåret for min Fars Fødsel*). RSÅ. s. 54. (Flere kilder, deriblant Sefrak 1502-014-012, mener huset er fra 1700-tallet. Dette er trolig en forveksling med selve eiendommen. Byggeår 1870 er oppgitt av huseier siden 1934 i landbrukstelingen, og er vurdert som mer troverdig.) **Cap Clara skole** RB 12.12.1986; RB

8.10.1988. **Cecilienfryd** Pb R 7:86; Eldre våningshus omtalt i byggesøknad 1952 (IKAMR, Reguleringsarkitekten i Molde, boks 3); Sefrak 1502-015-004; Raknem 1947:23; Parelius 1981:9; RB 7.3.1984; Sunnmørsposten 7.12.2001. **Cecilienfrydvegen** Bk K 102/56; Bk K 155/63. **3, 5** Direktoratet for fiendtlig eiendom, brakkeutvalget. Kontrakt nr. 643. (Riksarkivet: RA/S-1597/E/Ed/L0006). **Chateauet** Sylthe, Christ Allan. (1987). *Chateauet i Parkvegen*. RMÅ; RB 1.9.1972; Rbnett. no 29.06.2008. **Christie & Opsahl** Romsdal handelsregister, dok. nr. 186, 22.10.1980; Christie & Opsahl: <<http://christieopsahl.no/organisasjon>>, besøkt 2.05.2019.

Dagligvarehandel Jakobsen 2003:74; FT 1900; Berg et al. 1963:315; RB 1.9.1984; RB 31.05.1983. **Dahls bokhandel** *Fra Molde...* 1914:44; RB 3.1.1985; RB 14.11.1997; TK 28.10.2017. **Dahls bryggeri** De Seve 1963:55; RB 24.11.1850; TK 12.07.1918; *Norges Handels- og Sjøfartstidende* 5.2.1937; *Norsk Kunngjørelsestidende* 29.07.1933. **Damvegen** Bk K 179/38. **Damvokterhytta** RB 24.05.2008. **Davegardsvegen** Hattrem 2012–20c; Pb R 6:47b; Mk D 4.12.2017. **Djupdalen** Berg 1953b:451; Pb R 33:336. **Djupdalen velforening** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Karoline Hoff. **Djupdalsvegen** Mk KS 35/85. **DNT Romsdal Molde og Romsdals turistforening 1889–1949**. Molde:Foreningen; <www.mrtur.no>; DNT Årbok 2010:168; Dahl 1892. **Dragarøra** Mk F 402/77. **Draget** NTNU katalognr. T11953, T15699, T6573; Bjørkvik, Halvard. (1969). *Jordebok for Romsdalen futedame*. Trondheim: Brun. **Dragetvegen** Mk D 3.11.2014; **59** Pb R 21:228. **Draghalsen** Olafsen 1926a:673; Rekdal, Bjarne. (1975). *Båtleia over «Draget» på Bolsøya*. RSÅ. **Dragvågen** Lillebostad 2003. **Dvergsneset** Riksantikvaren, kulturminnelD 16832-1, 56188-1 og 16833; Olafsen-Holm 1939:XXXV; Holsbøvåg 2010:191; Rentekammeret 1597:2b. **Dyrkornbakken** Mk F 263/69; Pb R 44:59; Sefrak 1502-016-030.

Eide Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; Dybdahl 2005:108; Sefrak 1502-030-015; Torvik 2000:333. **Eide skole** Berg 1953a:212; Informant Svanhild Høystakli. **Eidshalsen** Berg et al. 1963:348; Olafsen-Holm 1948:521; Mk K 61/86. **Eidssetervegen** Mk K 61/86. **Eidssetra** Holsbøvåg 2010:96; Olafsen-Holm 1948:551. **Eik** NTNU katalognr. T18322, T15907; Holsbøvåg 2010:254; Dybdahl 2005:108. **Eik skole** Veøy kommune. (1891). *Skoleplan for folkeskolerne i Veøy kommune*. Molde:Romsdals Budstikke; Olafsen 1926a:513; Sefrak 1502-032-042; Informant Øystein Eik. **Eikrem** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; NTNU katalognr. T11819, T20225, T12274, T27161; Fylkesantikvaren, kulturminnelD 134199, 146700; Rygh 1908:6; Rentekammeret 1597:2b; Sefrak 1502-018-064; Sefrak 1502-018-065; Sefrak 1502-018-033 (de giftet seg i Bolsøy kirke 26.12.1856); Opplysninger fra bygningsantikvar Christ Allan Sylthe; Berg 1953b:469. **Eikremshagen** Mk D 5.10.2011; Pb R 11:260. **Eikremsvingen I** *Adresseavisen* 15.03.1974. **Einar O. Bergs veg** Herskedal 2011:22. **Einebæråsen** Mk K 24/87. **Einen** Olafsen-Holm 1948:257; Holsbøvåg 2010:45–46; Sefrak 1502-016-040; RB 6.06.1987. **EKH Trykk AS** Austigard 1998. **Ekornbakken** Mk F 343/84. **Ekra** Lensregnskap Bergenhus 1603–05, Fanne åtting (Riksarkivet). **Eksportbrygga** Pr M 6:462; RF 11.9.1931; Daugstad 1996:46. **Elgsåslia** Mk K 13.03.2003. **Ellingsgarden** Olafsen-Holm 1948:408. **Elsås** Sandnes og Stemshaug 1997:33; Rentekammeret 1597:3a; Sefrak 1502-019-030; Olafsen-Holm 1948:370; Opplysninger fra Bjørn Austigard. **Elvaskaret** Mk F 263/69. **Elvebakken skole** RB 18.1.1905; Originaltegninger: (Romsdalsmuseet: O.2697); «Lørva»: Opplysninger fra Dag Skarstein: RB 22.10.1977; RF 22.10.1977; RB 5.11.1993; RB 20.9.1994; RB 11.03.2017. **Elvebakkens Tændstikfabrik** *Romsdals Amtstidende* 4.05.1872; De Seve 1963:155; Tälsethagen 1992. **Elvegata** Mk K 3.12.1998. **Elvemoloen** Olafsen-Holm 1939:32; RB 25.2.2017. **Enenvegen** Bk K 102/56; Mk F 132/70. **Engstrups Mekaniske Verksted** De Seve 1963:364. **Eplehagen** Mk D 6.10.2014. **2** RB 23.2.1920.

Fabrikkvegen *Den Norske Rigstidende* 16.06.1876; Brk B 1846–1914:167b; Mk F 292/54 (27.9.1954); Mk K 56/96 (5. des 1996). **13** Brt B 1846–1914:169a. **Fagerli** Pb R 29:187. **Fagerlivegen** Jakobsen og Tälsethagen 2002:108–110; Mk F 45/37; RB 9.4.1937; Mk F 292/54. **Fannbostad** Bolt, Jørgensen, Ulset 1997:127; Grunnbok (gnr. 31 bnr. 1); Holsbøvåg 2005:62; Pb R 30:81. **Fannebakken** Mk F 263/69. **Fannebostadvegen** Mk F 453/69. **8** Pb R 30:81. **Fannebovegen** RB

28.12.1949; Talsethagen 2000:70. **Fanneenga** Mk F 453/69. **Fannefjorden** Bl.a. Aall, Jacob. (1838). *Snorre Sturlesons norske Kongers Sagaer. Bd. 1*. Christiania:Guldberg & Dzwonkowski. s. 56; Munthe, Gerhard. (1840). *Noregr. Det gamle Norge før Aar 1500 ...* (Kart); Munch, Peter Andreas. (1849). *Historisk-geographisk Beskrivelse over Kongeriget Norge (Noregsveldi) i Middelalderen*. Christiania:Feilberg & Landmark. s. 89; Rygh 1908:281. **Fannefjordsvegen** Torvik 2000:381; Nordstrand, Inge- mar. (1996). *Postvegen Bergen–Trondheim*. Oslo:Samlaget. s. 20; *Samling af Love 1837:525–526*; Mk D 6.10.2014. **237** Sefrak 1502-019-023. **475** Informant Jostein Solbakken. **Fannefjordtunnelen** Statens Vegvesen, Molde tunnel og bruselskap AS. (1989). *Skålavegen: Statens Vegvesen informerer*. **Fannefjord videregående skole** Stølen 1986:312; RB 17.1.1981. **Fannestranda** Engelbrektsson, Agerholt og Brinchmann 1926:6. **Fannestrandvegen** Torvik 2000:381; *Samling af Love 1837:525–526*; Mk D 6.10.2014; RB 24.8.1887; Jakobsen 1953:440; Molde kommune. (1913). *Kart over Molde. Maalestok 1:2000*. (Statens Kartverk: Romsdals amt 26b); Torvik 2000:381; Holsbøvåg 2010:35; Mk F 45/37; RB 9.4.1937; Bk K 179/38; RB 15.06.1990. **1** Pr M 5:305; Talsethagen, Gunnar. (2003). *Ranvikhjørnet i Molde*. RMÅ. s. 99; Pr M 6:233; RB 3.1.1985; Arkitekttегning av 1917 (Romsdalsmu- seet: O 1202). **(2)** Pr M 6:214. **3** Pr M 5:314; Pr M 5:314. **5** Pb M 9:610; Lange 2006:30. **7** Austigard 2002:87. **15** Pr M 5:311. **17** Pr M 5:322. **18** Pr M 5:268. **21** Pr M 5:321. **25** Pr M 5:314. **30** Austigard 1992:60. **57, 59, 61** Sefrak 1502-004-072. **71** Pb R 29:34. **78** Bolsøen 1995:41; Informant Svein Røsberg. **140** *Adresseavisen* 4.7.1959. **172** Sefrak 1502-017-038; Byggesaksarkivet. **Fanne åtting** Bull, Edvard. (1920). *Leding: Militær- og finansforfatning i Norge i ældre tid*. Kristiania:Steenske. s. 39; Solli 1999:38–41; Fylkesantikvaren, kulturminnelD 217636; Imsen og Winge 1999:381; Bolt og Jør- gensen 1997:126–127; DN 10:128; DN 11/1:253; Olafsen-Holm 1953:115; Olafsen-Holm 1954:29; Justisdepartementet. (1927). *Rundskrivelser fra Justisdepartementet om den nye rettergangsordning*. Oslo:Grøndahl. s. 14. **Faret** Mk F 263/69. **Fargerikrøpet** Pr M 6:121; *Norsk Kundgjørelsestidende* 15.4.1891. **Fars Minde** Pb R 35:401b; Sefrak 1502-007-012; RB 21.5.1920. **Farstadbakken** Mk F 292/54; Jakobsen og Talsethagen 2002:102. **Fasanvegen** Mk F 132/70. **Finnen** Berg, Hans K. (1967). *Gjætarliv*. RSÅ. s. 93; Holsbøvåg 2010:197. **Fiskerimuseet** Haraldsen, Signy. (2007). *Veileder til Romsdalsmuseet samlinger*. Molde:Romsdalsmuseet. **Fjellbrua** Witsø 2006:313. **Fjellbruvatnet** Norges vassdrags- og energidirektorat: <<https://atlas.nve.no/>>; Witsøe 2005:90; RB 24.4.1991. **Fjellbruvegen** Talsethagen 2000:76; Mk F 292/54. **17** Jakobsen og Talsethagen 2002:134. **18** Pb R 57:437. **44** Jakobsen og Talsethagen 2002:144; Sefrak 1502-011-004; Klokkerbok Nesset 1818–38:8; Grunnbok 25/1126. **Fjellskaret** Mk F 263/69. **Fjellvegen** Bk 361/63. **Fjellvåkvegen** Mk F 38/81. **Fjordl** Ulstein 1995; RF 5.06.1948. **Fjordgata** Mk 449/49. **Fjærestua** Pr M 5:308; Pb R 10:329; Dahl, Grete. (2004). *Fjærestua, familien Lassen og fredsdagen i Molde 1945*. RSÅ; RB 28.06.1990; RB 8.1.2002; RB 6.4.2018. **Fjøsveien** Talsethagen 2000:76. **Flaggspettvegen** Mk F 38/81. **Flovik** Riksantikvaren, kulturminnelD 67080-1, 7414-1, 56171-1; Solemdal 1995:289; NTNU katalognr. T6746, T7320, T 6820, m.fl.; Holsbøvåg 2010:213. **Flovikhaugvegen** Mk D Melding om vedtak, 5.10.2011. **Flovikholmen** Riksantikvaren kulturminnelD 60158-1; Holsbøvåg 2010:215; Olafsen 1926b:75. **Flyplassvegen** Mk D 31.8.2015. **Fløttmannsgata** Mk 449/49; Pr M 5:382. **Fløttmenn** RB 2.4.1941; RB 21. 12.1893; De seve 1963:175; RB 16.3.1897; Sunnmørsposten 24.06.1959; TK 26.10.1962. **Fogderi** Olafsen-Holm 1939:353; Dahl, Svein Tore. (1999). *Embetsmenn i Midt-Norge i tiden 1536–1660...* Trondheim:Eget forlag. **Folkets Ret** Høeg 1973:155. **Forfjorden** Holsbøvåg 2010:27. **Forhjellen** Mk F 214/76; Holsbøvåg 2010:35. **Forøya** Holsbøvåg 2010:27. **Forøy- vegen** Mk D 29. febr. 2016. **Fossbrua** Vegvesenets brudatabase (www.vegvesen.no/nvdb/veg- kart/); Abrahamsen 1992:93–96. **Fossveien** *Kart over Molde. Maalestok 1:2000*. (Statens Kartverk: Romsdals amt 26b). **Framvegen** Mk F 404/71. **Fransgjerdet** Manntall 1664–66:218 (RA/EA-4070/JJa/Jab/L0027). **Franstet** Olafsen-Holm 1948:75. **Frazerholmen** (Pb M 1:738; Austigard 2002:82; RB 26.12.1850; RB 18.05.1889; Bækkelund, Ingeborg Dahl. (1972). *Erindringer fra Molde omkring århundreskiftet*. Molde. s. 7. **Fredslunden** Ødegård 2010; RB 1.07.1997; RB 26.8.2004. **Fridtjof Nansens gate** Mk F 712/40; Pr R 41:0. (Skriv fra byingeniøren limt inn på protokollens forsats.) **1**. Pr M 6:342; Sefrak 1502-006-001. **Friervegen** Pb M 8:169; RB 2.03.1937; RB 9 april 1937. **Frydenberg** Pb R A18:1115/1945; Mk K 30/91. **Frænavegen** Abrahamsen 1992: 94–96; Talsethagen 2001:76; RB 1.2.1916; Mk F 45/37; RB 9.4.1937; Mk D 6.10.2014; Torvik 2000:384; RB 9.10.1984; Olafsen-Holm 1953:169; Jakobsen og Talsethagen 2002:108; Holsbøvåg 2005:53.

66b Abrahamsen 1994:25. **112** Sefrak 1502-016-015. **Fuglset** Talsethagen 2000:86; Holsbøvåg 2010:44; Bolt, Jørgensen, Ulset 1997:127; Haraldsen 2005:38; Reguleringskart 1951 (Romsdalsarkivet: Kartsaml. O 51); RB 30.9.1997; Sefrak 1502-016-008. **Fuglsetbakken 11** Austigard, Bjørn. (2007). *Breidablik på Fuglset*. RMÅ. **15** Pr B 25:425. **18** Pr B 25:428. **Fuglsetbekken** Grüner 1972:107. **Fuglsethallen** RB 21.06.1989; <<https://www.molde.kommune.no/kultur-iddrett-og-fritid/iddrett/kommunale-idrettsanlegg/fuglsethallen/>>. **Fuglsetholmen** Romsdal tingbok 1749–57:374; RB 1.10.1997; Holsbøvåg 2010:44. **Fuglset mannskor** Mjelve, Svein B. (2019). *Fuglset mannskor 75 år*. Molde:Fuglset mannskor; Opplysninger fra Dag Skarstein. **Fuglset skole** Hjellset, Ivar. (1984). *Historikk. Fuglset skole 1934–1984*. Molde:E. K. Hansen; Berg 1953a:210. **Fuglsetsteinen** NTNU, katalognr: T15806; Olsen, Magnus. (1940). *To nye fund av urnordiske runer. I: Det kongelige norske videnskapsers selskabs skrifter*. 1940-41. Trondheim: Brun. **Fuglsetvegen** Bk K 102/56. **Fuglset vel** Opplysninger fra Charlott Callaghan. **Furuhaugen** Mk D 14.06.2017. **Furulundbakken** Pb R 26:266; <<https://www.rbnnett.no/nyheter/2019/08/31/Vet-du-hvor-Uranusvegen-er-19825212.ece>>. **Fylkeshuset** RB 17.2.1973; Opplysninger fra Rolf Åkvik. **Fylket** Høeg 1973:185–186.

Gamle Skarvegen Olafsen-Holm 1953:169; Torvik 2000:384; Mk D 6.10.2014. **Gamlevegen** Mk B 294/72. **Gamle Årødsvegen** Olafsen-Holm 1953:169; De Seve 1963:67; Torvik 2000:384; Mk F 232/83. **Gammelseterlia** Mk F 475/78. **Gardvegen** Mk K 61/86; Mk R 3451/09. **2** Byggesaksarkivet; Berg, Bondevik og Mjåtveit 1967:33. **Gartnerivegen** Mk F 45/37; RB 9.4.1937; Jakobsen 1953:428; Jakobsen 1953:428; Talsethagen 2000:89. **Garveribakken** Strand 2002:81. **Gatelys** De Seve 1963:85; Helland 1911b:63; RB 15.12.1909; RB 29.04.1937. **Gatenavn** RB 28.1.1919; Mk F 45/38; Bk F 179/38; Mk F 292/54; Bk F 155/63; Mk K 61/86. **Gaupevegen** Mk F 343/84. **Gauset** Holsbøvåg 2010:11. **Gausetbuktvegen** Mk D 4.05.2015. **Geilvegen** Pb R 14:952; Mk K 61/86; Mk R 3451/09. **Geitnes** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; NTNU katalognr: T19865; Rentekammeret 1597:2a. **Geitnesbrua** Solemdal 1992:20. **Geitnes-høgda** Mk B, Melding om vedtak 5.03.2008. **Geitnessvingen** Mk D 4.4.2016. **Geitnesvegen** Mk K 61/86. **Geitnesvågen** Mk B, Melding om vedtak 5.03.2008. **Gideon Motorfabrikk** De Seve 1963:369; *Fra Molde...* 1914:30; Abrahamsen 1992:157; RB 27.10.2018; *Sunnmøre Arbeideravis* 16.11.1945; RB 30.06.1997. **Gideonvegen** Mk K 37/02. **Gjeitnesvågen velforening** Opplysninger fra Joakim Kårvåg. **Gjendemshammeren** RB 5.4.1884; RB 24.10.1996. **Gjenstadkråpet** Talsethagen 2001:131. **Gjerdsmettvegen** Mk B melding 22.1.2004. **Gjerdhaugvegen** Mk F 343/84. **Gjestestova** RF 27.7.1949. **Glamox AS** Harnes, Per Arnt. (1997) *Mye lys og varme. Glamox 50 år 1947–1997*. Molde:Glamox; Opplysninger fra pressekontakt Nina Hol. **Glomstua** Pb R 23 11:275; Moe, Jørgen og Munch, Peter Andreas (1848). *Norske Viser og Stev i Folkesproget*. Christiania:Malling. s. 107. **Glomstuvegen** Bk K 179/38; RF 29.12.1938; Bjørset 1932:13. **Gotfred Lies plass** Pareljus, Nils. (1984). *Litt mere om Gotfred Lie*. RSÅ.; Strand 2016a. **1** Gjørde 2005:126; *Tidens Krav* 12.4.1962. **2** Wekre, Eivind. (1972). *Bolsøy Meieri 1897–1972*. Oslo:Spesialtrykk. s. 58; RB 5.2.1991; RB 23.03.1991. **Grandbakken** Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **Grandfjæra** Mk K 52/98. **4-6** RB 20.4.2009. **22-24** Daugstad 1996:46. **28** Haraldsen, Signy. (2014). *Grandfjæra i Molde: En bydel gjennom 200 år*. RMÅ. s. 26. **Grand hotell** Brt M 1881–93, fol. 55 (Romsdalsarkivet O 1149); RB 24.06.1885; Sættem, Johan. (2002). *Grand Hotel, Molde*. RMÅ; RB 11.07.1908; RB 20.06.1916; RB 15.05.1919; *Aftenposten* 31.8.1925. **Grandvegen** RF 27.07.1938. **2, 4, 6** Sættem 2002:187. **Granlia** Mk F 323/56. **Granlia videregående skole** Stølen 1986:310; RB 26.06.1993. **Grasskaret** Mk K 24/87. **Gravkapellet** RB 14.2.1981. **Grebbestad** NTNU katalognr: T9460, T6251; Stemshaug 2001:224; Olafsen 1926b:133 Rentekammeret 1597:5b. **Gribbestad skole** Veøy kommune. (1891). *Skooleplan for folkeskolerne i Veøy kommune*. Molde:Romsdals Budstikke; Olafsen 1926a:513; Lund, Sunniva Gribbestad. (2006). *Gribbestad skole*. RSÅ. **Grova** Brt 1803; Molde tingbok 1764–96: fol. 13a. **Grovan** Fylkesantikvaren, kulturminnelD 7423; Lensregnskap Bergenhus 1603–05, Fanne åtting (Riksarkivet). **Groven skole** Berg 1953a:213. **Grunnkrets** SSB 1981. **Grøndalsvegen** Mk D 6.10.2014. **Grønnedal kraftstasjon** Birkeland 1968:60; Norges Vassdrags- og Energidirektorat: <<https://www.nve.no/energiforsyning/vannkraft/vannkraftdatabase/vannkraftverk/?id=119>> **Grønneset** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; Lensregnskap Bergenhus 1603–05, Fanne åtting (Riksarkivet); Ulstein 1995:345;

Berg et al. 1963:353. **Grønnesvegen** Torvik 2000:377; Mk D 2.9.2013; Informant Tore Dvergsnes. **Gujorda** Rentekammeret 1597:3a. **Gujordbrua** Berg et al. 1963:350. **Gujordsvegen** Mk K 61/86. **Gussiåsbrua** Torvik 2000:382. **Guttaleira** Flemmen, Leif Magne; Moe, Konrad. (2009). *Hodeløse høner og angrende syndere: Minner fra barndom og oppvekst i Molde*. Molde:Via Media. s. 166; Bækkelund Dahl 1987:18; RB 22.7.2017. **Gørvellalléen** Olafsen-Holm 1948:183; Abrahamson 1994:318. **I** Mjelva, Haakon. (1953) «Gørvell Alléen i Molde». I: Byggekunst 1, 1953, s. 16–18; RB 25.11.2017. **Gørvellplassen** Talsethagen 2000:101; RB 28.12.1949. **Gårdsnavn** Helleland, Botolv. (2007). *Stadnamnlova: Kulturvern eller irritasjon? I: Nytt om navn: Meldingsblad for Norsk namnelag; Østmo, Einar og Hedeager, Lotte. (2005). Norsk arkeologisk leksikon. Oslo:Pax. Side 348; Rygh 1908:245; Fortegnelse over matrikulerte Eiendomme og deers Skyld i Romsdals Amt... Gåsøya Solli 1999:38.*

Hagaplassen Mk D 5.10.2011; Berg 1953b:471; Søren var fra Strande, giftet seg 20.07.1850 med Sara Andersdatter fra Eikrem, vitnene var fra Eikrem og Årø. De flyttet antagelig hit etter bryllupet. **Hagavegen** Mk F 411/73. **Hallsteinsenbrua** Molde bydrifts brudatabase (Safecontrol); Witsø 2006:314. **Halsmyrbakken** Mk K 3796/2008. **Hammaren** Olafsen-Holm 1948:79. **Hamna** Manntall Romsdal prosti 1664–66:209 (Riksarkivet) (Ola i Hamna, nevnt i Olafsen-Holm 1948:470, er fra en usikker kilde). **Hamnavika** Olafsen 1926b:82; Indberetning fra den antikvariske bygningsnevnd. *Møre fylke*. I: Årbok (Foreningen til norske fortidsminnesmerkers bevaring) 1929, s. 153. (Tømmeret bekreftet ved befaring 27.05.2020, det omtalte årstallet 1705 ble ikke funnet). **Hamnavikvegen** Torvik 2000:375; Mk D 11.4.2011; **24** Solemdal 1995:441. **27** Harnes (udatert). **30** Thomassen, Torstein. (1996). *Nesjestranda samirkeleg 75 år: bygd – butikk – bønder «.....vil handle i vår eiga forretning»*. Nesjestranda:Laget. **38** Harnes 2017:89. **Harnegata** Mk 292/54. **8** RB 17.03.1992. **12** RB 3.2.1995; Helland 1911b:61. **35** *Fylket* 21.8.1970; RB 29.10.2016. **Hamnevikbøen** Mk F 475/78. **Hans Thiis Møllers gate** Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **2** RB 31.12.1982. **10, 12, 14** Abrahamson 1992:38. **9, 16, 19** Austigard 1992:66. **Hansbakken** Mk 35/85; Pr B 23:179. **Harald Hårfagres bru** Witsø 2006:316. **Hatlabakken** Holsbøvåg 2010:135; Mk K 61/86. **Hatlehaugvegen** Mk B 294/72; Holsbøvåg 2010:40. **Hatleliblokka** Opplysninger fra Christ Allan Sylthe; Byggesaksarkivet; Grunnbøker: **Hatlelitunnelen** RF 2.4.1980. **Hatlen (43)** Rentekammeret 1597:3. **Hatlen (81)** Olafsen-Holm 1948:685; Lensregnskaper Bergenhus 1603–05:[423]. **Hauan** Tingbok Romsdal 1700–05: 48a; Brt 1767; Jakobsen 2003:60; Bolstad 1992:74. **Hauanvegen** Mk F 292/54; Jakobsen 2003:80; Jakobsen og Talsethagen 2002:95. **1a** Pb R 34:470. **1b** Pb R 33:412.; RB 19.06.1913; Pb R 35:288. **12** RB 2.6.1984; RB 8.6.1989. **Haugbokkhola** Helland 1911b:47; Pb M 4:68; Harnes 1999:139; RB 12.5.1943. **Haukabøen** NTNU, diverse katalognr.; Holsbøvåg 2010:20; Julnes 1987:286, 300. **Haukabøbrua** Molde bydrifts brudatabase (Safecontrol). **Haukabølva** Austigard, Bjørn. (2015). *Oppgangssaga på Haukabøen*. RMÅ; Bjørset, Hans-Henrik. (2001). *Langs etter Julsundvegen, del 2*. RSÅ. s. 252; Informant Helge Kallestad (f. 1945). **Haukabøvegen** RB 16.10.2008. **47** Julnes 1987:316; Haukebø, Marianne. (2002). *Kunstmaleren Gunnar Haukebø*. RMÅ, s. 18. **Havnevikstranden** Torvik 2000:335. **Heggenes** NTNU katalognr. T19875; Fylkesantikvaren, kulturminnelD 16764; Rentekammeret 1597:2a. **Heim** Amlie, Gunn. (2013). *Historien om Værøys eldste hus? Lensmannsgården*. I: Værøyposten – Julen 2013. Værøy:Værøy kommune. Huset er ikke nevnt i branntaksten over Rønnings eiendommer i 1890 (Norges Brannkasse Værøy og Røst 1885–1918:35), men grunnmuren en omtalt i kjøpekontrakten for eiendommen i 1913 (Pb Lofoten 9:27); Sefrak 1502-006-037. **Heimdal Motorfabrikk** Abrahamson 1992:160; *Finansavisen* 17.07.2018. **Helsest AS** Sætherskar 1942:407; RB 28.05.2018. **Hendenvegen** Mk D 19.2.2018. **Henrik Ibsens veg** Mk 348/40. **5** Pb M A 11:2334/41; RB 27.4.1990; Sylthe, Christ Allan. (1992). *Gjenreisningshus i Molde: tradisjon og formyelse*. RMÅ, s. 164. **Heramb-Aamots veg** Mk F 107/82; Talsethagen 2000:107. **Hestehagen** RB 1.12.1987. **Hestetorget** RB 1.1.1852; RB 18.06.1890; RF 27.07.1938; RF 30.12.1938; De Seve 1962:206. **Hjellhaugen** Dahle, Kristoffer. (2012) «*Ei tønne tjøre til kyrkja*». *Nye hypotesar om tjørebrenninga i Romsdal i mellomalderen*. RSÅ; RB 24.12.1997. **Hjellmyra** Mk K 8.06.1995. **Hjellmyrnakken** Mk 29/90. **Hjellset** NTNU katalognr. T14525; Holsbøvåg 2010:243; Dybdahl 2005:108; Sefrak 1502-020-001. **Hjelpepleierskolen i psykiatrisk sykepleie** RB 16.9.1969; Utdanningsdepartementet. (1968). *Norsk skole:*

Opplysnings- og kunngjøringsblad for skoleverket. Oslo:Departementet. s. 131. **Hjelset** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; NTNU, katalognr.T16823, T18941; Schøning, Gerhard. (1979). *Reise som gjennom en Deel af Norge i de Aar 1773, 1774, 1775 paa Hans Majestets Kongens Bekostning er gjort og beskrevet*. Trondheim:Tapir. s. 165, Bendixen 1878:79; Holsbøvåg 2010:77, 243; Dybdahl 2005:108; Olafsen-Holm 1948:499; *Norges Communicationer* 1899; Folketelling 1920, tellingskrets 4 (Digitalarkivet). **Hjelset-Fram** <www.hjelsetfram.no>; RB 13.2.2017; Gotaas, Thor. (2017). *Før og etter Wirkola: norsk hoppssport fra 1940 til 1990*. Oslo:Gyldendal, s. 263–271. **Hjelset og Skjevik velforening** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Terje Nygård. **Hjelset skole** Harnes 2017:214; RB 28.06.2013; Informant Rolf Strand. **Hjelset-vegen** Schneider 1905:87; Torvik 2000:382; Mk F 411/73. **21** Pb R 26:454; Berg et al. 1963:179. **Hjertøya** Geistlig skifteprotokoll Romsdal 1745–65: 165b; Bull 1799:66; Jakobsen 1998:9–10; Holsbøvåg 2010:279; Hellandsjø, Karin. (2012). *Kurt Schwitters / Die grosse Merzsäule / Hjertøya*. (RMÅ) s. 143; Thingvold, Terje. (2012). *Tysk kunstner i norsk landkap: Kurt Schwitters i Norge og Romsdal*. (RMÅ); Jakobsen 1998; Sørgaard, Knut. (1998). *Moldehomene: Et verdifullt kommunalt natur- og friluftsområde*. RMÅ; Grøtte 2005. **Hjertøyas venner** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Vigdis Høstmark. **Hjortefaret** Mk F 343/84. **Holbakken** Mk F 274/60. **Holgerhagen** Berg 1982:83, FT Molde 1865 og 1875. **Holla** Berg 1982:97; Manntall 28. mai 1746 (SAT/A-4372/E/Eg/L0001); Sandnes og Stemsauhaug 1997:219. **Hollandertiden** Grüner 1972:22; De Seve 1962:112; Sogner 1994:24. **Holmarka** Pb R 26:155, 26:415, 25:24; RB 20.06.1997. **Holsbøen** Holsbøvåg 2010:159; Lensregnskap Trondheim 1611–12, Fanne åtting, fol. 172 (Riksarkivet). **Holvegen** Pb R 26:155, 26:415, 25:24; Mk F 263/69. **Honnørbrygga** Grøtte 2005:60. **Horsgård, Indre** Solemdal 1995:1246; Klagenemnda for stedsnavnsaker; klagesak 66/1997. **Horsgårdvegen** Mk D 2.9.2013. **Hoteller** de Seve 1962:430; Schneider 1905:138; div. reisehåndbøker. **Hovdenakken** NTNU katalognr. T21939; Holsbøvåg 2010:207; Rentekammeret 1597:2a; Berg et al. 1963:372, 374. **Hovdenakkevegen** Mk D 2.9.2013. **Hovdenak Stolfabrik** Klokketh, Vigdis. (2003). *Hovdenak Stolfabrik 1895–1987*. RMÅ; RB 2.1.1989; De Seve 1963:256; Berg et al. 1963:204; Larsen, Pio. (1977). *Bygd og by i Norge: Møre og Romsdal*. Oslo:Gyldendal. s. 250; RB 20.2.2010; Opplysninger fra Rolf Gjestad. **Hovdenakvågen** Mk F 491/77. **18** Sefrak 1502-024-016; FT 1910; Solemdal 1992:66. **24** Solemdal 1992:584. **Hubrosvingen** Mk K 56/96. **Huflakvegen** Mk F 232/83; Holsbøvåg 2010:55. **9** Byggesaksarkivet, Pb R 14:791. **Human-etisk forbund, Molde og omegn lokallag** Sunnmørsposten 17.2.1979, 29.4.1980; Opplysninger fra lokallaget. **Humlehagen** Olafsen-Holm 1948:183; Pærelius, Nils. (1958). *Bjørnson og Humlehaven*. RSA; Bua 2002; RB 27.9.1986; RB 3.1.1992; Szontheimer, Jan Olav. (2015). «Banestuen» fra Humlehaven: Istandsetting av bygningen. RMÅ; Skard, Torfinn. (1963). *Hagebruk og gartneri i Norge: en historisk undersøkelse fram til omkring 1950*. Oslo:Universitetsforlaget. **Hungnes** Holsbøvåg 2010:93; Rentekammeret 1597:3a. **Hungnesmarka** RB 24.12.1997. **Hungnes skole** Berg 1953a:196. **Hungnesvegen** Mk F 404/71. **Hurtigruten** Grøtte 2005:94; RB 24.12.2016; RB 15.5.2012; RB 25.8.1894. **Husmenn** Imsen og Winge 1999:165; Skappel, Simon. (1922). *Om husmandsvæsenet i Norge: Dets oprindelse og utvikling*. Kristiania:Dybvad; FT 1900; Grunnbok 25/1126; Thingvold 1992:28. **Hvaldemar** RB 23.12.1989. **Høghaugvegen** RF 25.11.1938; Mk Byggesak 24/1154. **Høglivegen** Mk F 404/71. **Høgskolen i Molde** RB 16.11.2019; Statsbygg. (1994). *Ferdigmelding 447/1994: Møre og Romsdal distrikthøgskole Molde*. Oslo:Statsbygg; RB 6.12.1996. **Høljan** Holsbøvåg 2010:121. **Høstmarkbergan** RB 8.12.1997. **Høstmarkhagen** Pb M 6:79; Tingbok Romsdal 1700–05:55b; Fotograf Birkeland; Birkeland.fot.0480; Abrahamsen 1992:84. **Høvdingbygget** RB 6.11.1982. **Høvding Konfeksjonsfabrikk** Søvik 1996:189; RB 28.8.1987. **Høystakklia** Olafsen-Holm 1948:661; RB 23.07.1994. **Håkon Herdebreis veg** Torvik 2000:377; Abrahamsen 1994:309. **738** Informant Øystein Eik.

Idrettens hus RB 4.12.1978; Informant Tor Torske. **Idrettsvegen** Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **Indre Torg** Mk F 449/49 (21.12.1949); Grøtte 2005:52. **Industri** Schnitler 1974:83; Bull 1811:111; De Seve 1963:156. **Ingebriktvegen** Mk F 343/71; Ministerialbok Bolsøy 1818–43:582, samt <http://www.emblemsbygda.com/34569317> besøkt 2. febr. 2019; Brev fra Teknisk rådmann til Molde formannskap, 18.8.1971; Bjordal 1979:119. **Ingrids veg** Mk K 38/02. **Innlegvegen** Mk F 404/71; Ifølge Berg 1953b:504 ryddet han plassen ca. ett år før han døde. Ifølge Ministerialbok Bolsøy

1843–69:586 døde han 1867. **innpå Gata** Brt 1767; de Seve 1962:85. **Innvandring** RB 30. jul. 1863; *Trondhjems Borgerlige Realskoles Adressecontorsefterretninger* 7.07.1867; Folketelling 1865; RB 8.2.1957; Opplysninger fra Jan Olav Szontheimer; RB 24.03.2018; RB 15.12.1987; RB 29.2.02.18.05.1988; SSB: Tabell 11366: Befolkning, etter region, statsborgerskap, statistikkvariabel og år: (2020). **Isdamvegen** Solemdal 1995:30; Mk F 491/77; RB 3.1.2001. **Istad** Stemshaug 2001:216; Rentekammeret 1597:3b; Torvik 2000:332. **Istad AS** Birkeland, Eiliv & Solø, Roald. (1968) *A/S Istad Kraftselskap gjennom 50 år: 1918–1968*. Molde:Istad kraftselskap; Istad AS: Årsrapport 2001. **Istadbrua** Vegvesenets brudatabase, Torvik 2000:381. **Istad kraftstasjon** Birkeland 1968:21; Norges Vassdrags- og Energidirektorat: <<https://www.nve.no/energiforsyning/vannkraft/vannkraftdatabase/vannkraftverk/?id=185>>, Informant Per Ingar Sagli. **Istadlivegen** Pr R 26:331; Mk K 61/86. **Istadløken** Norges vassdrags- og energidirektorat: <<https://atlas.nve.no/>>. **Istadvegen** Schneider 1905:87; Mordt 2020:310; Berg et al. 1963:347; Mk D 6.10.2014. **604** Pb R 30:190; Helseth 1997:116. **611** Berg et al. 1963:315. **612** Helseth 1997:111, 116. **614** RB 12.2.1983. **618** Sefrak 1502-029-040; Berg et al. 1963:318,337. **620** RB 5.2.1997. **649** Pr R 26:234. **703** Pr R 26:241.

Jakob Bjørnås veg Mk D 4.05.2015; Opplysninger fra Knut Christian Bjørnås; RB 3.1.1924. **Jektøya** Jakobsen 1998:11; Holsbøvåg 2010:280. **Jensgurilia** Mk K 24/87; Bolsønes 1995:52–53. (Om historien er sann, har det trolig vært en åstedsrett, som i så fall skal være registrert i tingboka. En slik åstedsrett, mest sannsynlig på 1700-tallet, er svært tidkrevende å finne uten holdepunkter om tidspunkt.) **Jernspurvbakken** Mk F 38/81. **Jernverksvegen** Torvik 2000:377; Mk D 6.10.2014; Parelius 1959:4. **Johannes Bjordals veg** Mk F 86/76. **Johans veg** Pr R 23:178; Mk D 7.10.2011. **Johs. Ottesen** *Norsk Kunngjørelsestidende* 8.8.1902; RB 10.6.1989; RB 6.9.1997; RB 25.11.1997; *Fra Molde og omliggende ...* 1914:20; opplysninger fra Dag Ottesen. **Jordbærvegen** Mk B 2706/08; Opplysninger fra Endre Krohn. **Julbøen** Riksantikvaren kulturminnelD 215774, 180060, 212830; Parelius, Nils. (1977). *Gravningsfeltet på Julbøen i Molde*. RSÅ; Holsbøvåg 2010:16; Julnes 1987:213. **Julneset fort** Sørgaard 1994; Fjørtoft, Jan Egil. (1983). *Tyske kystfort i Norge*. Arendal:Agder presse. s. 163. **Julsundet** Sørgaard 1994; Ginsberg 2009:23. **Julsundvegen** Brt M 1767; *Samling af Love* 1837:525–526; Bjørset, Hans-Henrik. (2000). *Langs etter Julsundvegen, del 1*. RSÅ. s. 306; Torvik 2000:328, 384; Hegge et al. 1963:352; RB 15.06.1898; Mk F 45/37; RB 9.4.1937; RF 25.11.1938. **2** RB 20.12.1937. **3** Oppført mellom 1852 (Pr M 4:1) og 1865 (FT 1865). **6** Sefrak 1502-001-046; RB 26.4.1919. **7** RA 13.10.1915. **11** Vike, Lasse. (2014). *Minnebautaen «1814–1914» på Reknes*. RSÅ; RB 27.1.1914. **13** RB 19.10.1996; Strand 1999:18; RB 15.05.2009. **(16)** Thingvold 1992:22–23. **35, 37 etc** RB 9. april 1994; Strand, Rolf. (1995). *Reknes-Røisan: Bydelen som forsvant, og gjenoppsto i ny skikkelse*. RSÅ. **47-49** RB 25.9.1986; RB 2.2.1988. **73** Ifølge Berg 1953b:458 ble plassen bygget av Lars Larsen. Ifølge Ministerialbok Bolsøy 1817–43:391 giftet han seg i 1832, og ifølge Ministerialbok Bolsøy 1817–43:121 bodde han på Lillevikplassen i 1833; Sefrak 1502-015-012, 1502-015-013, 1502-015-014; Pr B 25:10. **106** Bjørset 1997:13; Berg et al. 1963:166. **(126)** Thingvold 1992:25–31. **845** Bondevik 1950:141. **903** RB 7.12.2001. **Jupitervegen** Mk F 132/70.

Kabarethuset RB 21.2.1942; Fåne, Kenneth Staurset. 2015. *Peder Kristian Staurset: En mangfoldig kulturpersonlighet i Romsdal*. RMÅ; Hjertvik, Ingvar. 2015. *Romsdalsheimen og Kaffistova: Arbeid og fritid i 1950-åra i Molde*. RSÅ. **Kalkunvegen** Mk F 132/70. **Kalvehagen** Pr M 40:5–10. **Kaptein Dreyers veg** Mk F 475/78; Norsk Biografisk Leksikon: <https://nbl.snl.no/Nicolay_Drejer>. **Kapteinskroken** Mk D 7.10.2011. **Karenvegen** Mk K 88/59; Ministerialbok Bolsøy 1818–43:582. **Karlsøya** Holsbøvåg 2010:218. **Kart** Ginsberg, William. (2012). *Sea Charts of Norway 1582–1812*. New York:Septentrionalium. s. 21; Statens Kartverk, kartsignaturene Norge 30, Norge 90:115; Kvernberg, Anders. (2021). The 'company maps': Norwegian military maps of the late 18th and early 19th centuries. I: *Norsk Geografisk Tidsskrift* vol. 75, nr. 1; Kvernberg, Anders. (2016). *Johan Christopher Richelieu: Kartteiknaren i Vistdalen* (RSÅ); Austigard, Bjørn og Schnitler, Hans Peter. (1974). *Beskrivelse over Romsdals Fogderie; 1768 og 1789*. Molde:Romsdal sogelag; Bull 1811 (se også Romsdalsmuseet O 5289); Romsdalsmuseets kartsamling, diverse nr. **Katthola** RB 17.10.2015. **Kinobakken** Berg 1993. **Kirkebakken** Pb R 34:26; Jakobsen 2003:80; Mk F 45/37; RB 9.4.1937; Mk F 292/54; Mk F 449/49. **1-3** Herskedal 2013:44; RB 23.1.1946; Gjørde 2005:126; RB 24.8.1994; RB 20.03.2012.

4 Abrahamsen 1994:83. **10** Sefrak 1502-006-059. **11** RB 20.06.1987. **24** Pb R 30:301. **25** Sefrak 1502-006-062. **27** Pr M 6:428. **Kirkebakken omsorgssenter** Kirkebakken sjukeheim 1951–2002: «Aftenfred». (Usignert hefte); Halstensen, Størk. (1979). «Bilder fra et miljø». Molde Sparebank 1929–1979. Molde:Sparebanken. s. 32; Aftenposten 8.8.1950. **Kirkekråpet** Mk 449/49; Austigard, Bjørn. (2015) *Røter. Kulturhistoriske artiklar i Romsdals budstikke og Driva 2011–2014*. Molde:Romsdal sogelag. s. 206. **12** Pb M 9:593; Sefrak 1502-001-036; RB 13.2.2013. **Kirkeplassen** Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **Kirkhorn** Kirkhorn, Bjørg & Vada, Kolbjørn. (2002). *Fotograf Kirkhorn. Forretningens etablering og drift, tre generasjoner, fire eiere*. RSÅ. **Kjerkjehaugvegen** Mk 17.10.1996. **Kjerringehola velforening** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Mona Kippersund. **Kleivbakken** Mk D 6.10.2014. **Kleivbøen** Mk K 36/96. **Kleivbøsvingen** Mk D 15.2.2016. **Kleive** Fylkesantikvaren, kulturminneID 16819, 67087, 60162, 7420, 146696; Austigard 2008:34; Dybdahl 2005:108; Berg et al. 1963:315, 372; *Norges Communicationer* des. 1896. **Kleivehallen** <<https://www.kleivehallen.no/idrettshallen>>; RB 29.1.1990. **Kleive idrettslag** Brønnøysundregistrene. **Kleive kirke** Rasmussen 1993:312; Austigard 2008:33–34. **Kleive kirkegård** Berg, Ingeborg (2008). *Kyrkjegarden. I: Kleive kirke 150 år 1858–2008*. Molde:Kleive menighetsråd. s. 88; Pb R 28:331. **Kleivhaugen** Holsbøvåg 2010:113; Mk K 36/96. **Kleivsetervegen** Mk D 6.10.2014. **Kleivvatnets venner** Opplysninger fra Svein Bjarne Sommersnes. **Klubselskapet Harmonien** Brevig 1992, Opplysninger fra Anker Torleif Grøvdal. **Kløversvingen** Mk D 6.1.2015; Mk: *Detaljregulering for Øvre Eikrem* (2013/34). **Knausen** Pb R 34:398; RB 18.4.1997; Nygaardsvoll, Johan. (1947). *Statsminister Johan Nygaardsvolls beretning om den norske regjeringens virksomhet fra 9. april 1940 til 25.06.1945*. Oslo:Stortinget. s. 12; RB 21.10.2008. **Knutbakken** Pr R 23:175; Mk D 7.10.2011. **Knut P. Bugge AS** Sandberg, Jan F. (1989). *Arkitekt mnal Knut P. Bugges kontor, Molde, 1945–89*. (Upublisert manuskript i Romsdalsarkivet O 3337); TK 2.4.1984; RB 21.06.1986. **Kobbenesvegen** Mk D 25.1.2016. **Kometvegen** Mk F 132/70. **Konfeksjon** Søvik, Edmund. (1996). *Konfeksjonens vogge og Norges kleskammer: 130 år med konfeksjon i Isfjorden og Romsdal*. Rauma:Rauma kommune. **Kongebesøk** Harnes, Oddbjørn. (1982). *Med kongefamilien gjennom Romsdal*. Molde:Romsdals Budstikke; Epost fra arkivleder v. Det kongelige hoff 21.1.2020. **Kongebjørka** RB TK 29.12.1981; RB 28. april 2010; Aktuell nr. 14, 1947; *Vecko-Journalen* nr. 20, 1940 (19. mai); RB 6.8.1981; RB 12.8.1982; RB 2.1.1992. **Kordalsvegen** Mk D 6.10.2014. **Korenhagen** Berg 1982:96; Pb M 3:76. **Kortgarden** Lensregnskap Trondheim 1646–47, litra K, fol. 9 (Riksarkivet). **Kortgård fabrikk** Harnes 2017:60, 89, 93; *Adresseavisen* 24.03.1969; RB 8.06.1983. **Kosbergs Arkitektkontor AS** Gjørde, Asbjørn. (2006). *Kosberg. En god idé*. Brattvåg:Hatlehol; RB 31.1.2020. **Kreklingsbakken** Mk K 29/90. **Kringsjå** Jakobsen 2003:75; Olafsen-Holm 1948:195; Pb R 29:145; Sefrak 1502-007-010. **Kringsjåvegen** Mk F 263/69. **15** Sefrak 1502-007-010; RB 1.06.1983. **Kringstad** NTNU katalognr:T25728, T11645; Stemshaug 2001:227; Sandnes og Stemshaug 1997:421–422; Dybdahl 2005:108. **Kringstadbukta** Abrahamsen 1994:176. **Kringstadbukta vel** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Hallgeir Gammelsæter. **Kringstadsetervegen** Mk D 4.05.2015. **Kringstadstien** Mk K 27/97. **Kringstadvegen** Mk F 214/76; Sefrak 1502-014-007; Sefrak 1502-014-006; Pb R 22:425. **Kristianplassen** Mk F 107/82; Haraldsen 2007:102–103; Informant TorTorske. **Kroghbakken** Bergwitz, Joh. (1897). *Krog. En Slægttavle med biografiske Opplysninger over Trulsleslægten Krog, etc*. Kristiania:Christiansen. s. 49; Jakobsen og Talsethagen 2002:122. **Krohnhøgda** Mk 2706/08 (29.2.2008). **Krohnsvingen** Mk F 232/83. **6a** Austigard 1992:61; RB 9.06.2001. **Krona** RB 9. og 10.2.2016; Opplysninger fra Terje Thingvold; Haraldsen 2007. **Krubba** Rentekammeret. Stiftsamtregnskaper 1681. (Riksarkivet: RA/EA-6044/R/Rf/L0065); Epost til forfatteren fra Tom Schmidt 12.05.2020; Austigard 2002:81, 90; RB 30.12.1997; Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **Krål** Talsethagen 2000:124; RB 9. arp. 1937; 31.10.1949. **Kudammen** Mk D 30.4.2010; Holsbøvåg 2010:59. **Kulturhuset** Byggesarkivet; <<https://www.molde.kommune.no/kultur-idrett-og-fritid/leie-lokaler-og-uteomrader/kulturlokaler/kulturhuset>>; besøkt 20.07.2020. **Kurbadbakken** Sætherskar 1942:415. **Kvam** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år. **Kvam gravplass** Sande 2000. **Kvam kapell** Sande 2000. **Kvam skole** Bjørset 1997:32; Berg 1953a:210; Berg et al. 1963:705; RB 29. april 1995. **Kvams skipsbyggeri** Haraldsen, Signy. (2014). *Grandfjæra i Molde: En bydel gjennom 200 år*. RMÅ. s.26. **Kvam terrasse** RB 12.12.1981; Mk F 107/82. **Kveldrobrua** Molde bydrifts brudatabase (safecontrol); RB 21.11.1981; RB 15.03.1990; Witsø 2006:322; RB 16.3.1990. **Kveldrodammen**

Talsethagen 2001:131; Moe, Konrad. (2008). *Kveldrodammen i Moldeelva*. RSÅ. **Kveldroegen** Talsethagen 2000:131. **Kvernhuslia** Pr R 24:529; Holsbøvåg 2010:195; Mk F 232/83. **Kvernvegen** Talsethagen 2000:132; Bk 155/63. **6 Berg** 1953b:465; Sefrak 1502-016-017. **Kvilarvegen** Mk B 2706/08. **Kviltorp** Austigard 1982; Rønsen 2007:50–51; RB 16.07.1948. **Kviltorp skole** Austigard 1982; Arkiv etter Bolsøy skulestyre. (SAT/A-4500/1/Fc/L0413). **Kviltorpevegen** RB 16.07.1948. **Kviltorp vel** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Charlotte Langset. **Kviltorp videregående skole** Harnes, Per Arnt. (1999). *Møre og Romsdal husflidsskole 50 år: 1948–1998*. Molde:Romsdal VGS; Stølen 1986:168. **Kvistetra** Olafsen-Holm 1948:77. **Kvithusdammen** RB 10.11.2018. **Kyrkjevegen** Mk F 491/77. **Kåre Solhjells veg** Torvik 2000:381; Ulstein 1995:484.

Ladested Lensregnskaper Trondheim 1603–08:[8] (RA/EA-5023/R/Rb/Rbw/L0004); De Seve 1962:34; Imsen & Winge 1999:233. (Kongebrevet av 1614, gjengitt i *Norske Rigs-Registranter* bind 4, s. 519–521, er først omtalt av Thesen 1861:35, Thesen senere tolket av Dahl 1892:12 og spesielt Olafsen-Holm 1939:166–167.) **Langfjordvegen** RB 5.06.1989; Mk D 2.9.2013. 40 Solemdal 1995:824. **Langholen** Gunnerød, Martha. (2020) *Langhol på Istad – et 60 år gammelt bureisingsbruk*. RSÅ. **Langholvegen** Mk 6186 (20.10.1986). **Langlia** Olafsen-Holm 1948:654. **Langli kraftstasjon** Norges Vassdrags- og Energidirektorat: <<https://www.nve.no/energiforsyning/vannkraft/vannkraftdatabase/vannkraftverk/?id=897>> **Langmyra** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; Talsethagen 2000:135. **Langmyra og Fagerlia velforening** Brønnøysundregistrene; RB 27.03.2019; Opplysninger fra Knut Ivar Kvennes Pettersen. **Langmyra skole** *Vårt Land* 6.12.1957; Abrahamson 1994:296, Strand 2015. **Langmyrvegen** RF 29.12.1938; Bk K 179/38. **Ib** Jakobsen 2003:81; Talsethagen 2000:105. (Opplysningen om at huset er oppført 1834 er lite sannsynlig, da første byggesmann på plassen var født 1829.) **I8 RB** 6.2.1920. **79** Jakobsen og Talsethagen 2002:157. **Langsåvegen** Mk F 51/81. **Lars Dahles veg** Mk F 292/54. **Larsen-fjæra** Wist 1994:90, FT 1900. **Lars Nøsens veg** Mk F 292/54. **Lassenstien** Pr R 23:176; Mk D 7.10.2011. **Latinskolen** Amdam 1982. **Lauvåvegen** Mk F 491/77. **Leirgrovvik** Olafsen-Holm 1939:297; Rygh 1908:281; Pærlus, Nils. (1961). *Lergrovik gård. Trekk av Fannestrandkulturens historie*. RSÅ. s. 21–23; De Seve 1963:115; *Morgenbladet* 18.4.1900. **Lerkehaugen** Talsethagen, Sigrun Mjelva & Austigard, Bjørn. (2006) *Lerkehaugen på Fannestrand*. RSÅ; RB 30.03.2007. **Lia** Olafsen-Holm 1948:649. **Liavegen** Mk F 45/37; RB 9.4.1937; Mk F 292/54; RB 12.11.2016. **Lillevikvegen** Bk K 179/38. **Linerlevegen** Mk B melding 22.1.2004. **Lingedalen** Jakobsen og Talsethagen 2002:138; Abrahamson 1994:290. **Lingedalsbekken** *Adresseavisen* 16.7.1957. **Lingedalsvegen** Mk F 274/60. **Linjebbygg** Aarønes 1999:92; RB 19.1.2008; <<https://www.linjebbygg.no/about-us/>>. **Litlebostad** NTNU katalognr: T17669, T2074; Fylkesantikvaren, kulturminnelD 56184, 16826; Dybdahl 2005:108. **Livebakken** Brt M 1868–81:127a, FT 1900. **Lottakrøpet** Pr M 6:138, 243; FT 1885. **Lubbenes** Pr R 23:245; Kirkebok for Bolsøy 1759–93:40b; Eldal, Jens Christian. (1997). *Historisme i tre. «Sveitserstil», romantikk, byggeskikk-renaissance og nasjonal egenart i europeisk og norsk trearkitektur på 1800-tallet*. Doktoravhandling. Oslo:UiO. s. 159; Gjerde, Finn. (2007) *Amtsingeniør Nils Olaf Hovdenak*. RSÅ; RB 9. april 1920; *Morgenbladet* 19. januar 1924; RF 14.10.1978; RB 26. sep. 1996. **Lubbenes kunstgressbane** RF 30.10.1978; RB 8.2.1990. **Lundavang** Pb R A8:2704; TK 11.12.1975; Rapport om krigsbegivenhetene 1940, Bolsøy, (Riksarkivet: RA/RAFA-2017/Y/Ya/L0015). **Lunddalsvegen** Mk D 6.10.2014. **Lundgrenbakken** Strand 2002:219. **Lundsengvegen** Talsethagen 2000:142. **Lunheimvegen** Bk K 102/56. **I5** Sylthe 1999:52. **I6** Byggesaksarkivet, Vestad 2008:79. **Lykkja** Lensregnskap Trondheim 1621–23, Fanne åtting (Riksarkivet). **Lyngvegen** Mk K 24/87. **Lærerinneskolen i Romsdal** Austigard, Bjørn. (1989). *Lærerinneskolen i Romsdal 1879–1886*. RSÅ. **Løkenvegen** Mk F 263/69. **Lønset** Rygh 1908:282; DN 11:252; Berg et al. 1963:353, 370; Kringstad 1953:30. **Lønsetbakken** RB 1.12.1987. **Lønsetvegen** Mk D 22.1.2018. **Løvsangervegen** Mk F 38/81.

Macébrygga Bull 1811:139, Brt. M 1802. **Madam Deinbolls pikeinstitutt** Helland 1911b:61; De Seve 1963:131. **Mali Furunes' veg** Mk F 475/78; Talsethagen 2001:10. **Malo** NTNU katalognr: T18055; Holsbøvåg 2010:238; Rentekammeret 1597:2a. **Margareta Dahls gate** Mk F 45/37; RB 9.4.1937; Bua 1999. **Markvegen** Mk F 45/37; RB 9.4.1937; Jakobsen og Talsethagen 2002:110.

Marsvegen Mk F 132/70. **Martasørenbakken** Julnes, Johan. (2010). *Bygdebok for Fræna. Gard og slekt. Bd. 2. Elnesvågen*:Fræna kommune. s. 92; Ministerialbok Bolsøy 1887–1917:220; Jakobsen og Talsethagen 2002:135. **Matdammen** Pb R 28:452. **Matrikkelgård** Imsen og Winge 1999:282–283; Holmsen, Andreas. (1979). *Gård, skatt og matrikkel*. Oslo:Universitetsforlaget. s. 13–14. **Matrikelnumre** Brt. 1767 og 1802; Mk 46/37; Mk F 45/37; RB 9.4.1937; Pr M 40:205; Opplysninger fra Kjell Ove Hattrem. **Mauset** Olafsen-Holm 1939:XXVII; Rentekammeret 1597:3b. **Medhane Alem** Brønnøysundregistrene; RB 25. nov 2015; Barne- og familiedepartementet. (2019). *Oversikt over antall tilskuddstillende medlemmer i tros- og livssynssamfunn*. **Meek IL** Opplysninger fra Steinar Sekkesæter. **Mek** Fylkesantikvaren kulturminnelD 67091; Olafsen-Holm 1948:156; Pr B 23:193; Rentekammeret 1597:2b. **Mekvegen** Mk F 214/76. **Mekvorpvegen** Olafsen-Holm 1948:156; Mk F 475/78. **Mellomgata** FT 1900. **Merkurvegen** Mk F 132/70. **Meteorvegen** Mk F 132/70. **Mexico** Lien, Frank Gerald. (2013). *Mexico – i bruset av Moldeelva*. RMÅ. **Mikkelivegen** Mk F 292/54; Mk F 137/55. **Misund kommune** NOU 1992:15, s. 394; Johannessen, Knut og Cappelen, Hans. (1988). *Norske kommunevåpen, suppleringsshefte*. Oslo:Kommunalforlaget. s. 10. **Midthaug AS** Midthaug, Trond. I. (1998). *Brødrene Midthaug, Familie og bedrift*. Molde:Midthaug. **Midthaugan** Stiftsregnskap Trondheim 1669, Fanne åtting (Riksarkivet). **Militæret** Buckhardt 1933:430, 433.; Fladby, Rolf og Sogner, Sølvi. (1964). *Norske kongebrev med innlegg. Regester. Bd. 3: 1665–66*. Oslo:Universitetsforlaget. s. 172; Kommanderende general: Rulle for 2.Trondheimske regiment 1746–1749, s. 241. (Riksarkivet: E/Ea/L0512); Richelieu 1772; Lund, Gustaf. (1959). *Rullorna över de trondhjemske regementen utskrivna 1658*. Trondheim:Samnemnda for lokalhistorisk gransking i Nidaros bispedømme. s. 25; Gjeruldsen, Ole Henrik. (2013). *Den norske hæren 1660–79: Utskrivning og organisering*. Oslo:UiO; Aas, O. H. (1938). *Underoffisersutdana fastløna befal ved Møre infanteriregiment nr. 11, 1911–1934*. Stavanger:Dreyer. s. 114; Brevig, Hans-Olaf. (2001). *Et regiment i krig og fred:IR 11 1911–1995*. Ålesund:Nytt i Ukas forlag; RB 1.3.2002; RB 3.11.2003; RB 2.5.2007. **Mindor Bolsø Trykkeri** RB 16.06.2018. **Mineralittpuss** Informant Hans Christian Flor; Neegård, Arne. (1950). *Håndbok for bygningsingeniører*. Oslo:Malling. s. 145. **Mittet Is** RB 10.8.1963; TK 27.3.1973; TK 6.3.1977. **Mjelve** NTNU katalognr. T14010, 56181; Kulturhistorisk museum, Oslo. katalognr. C4093; Fylkesantikvaren, kulturminnelD 36835; Holsbøvåg 2010:70; DN 2:248; Dybdahl 2005:108; De Seve 1962:27; Ginsberg 2009:23; Sefrak 1502-020-024. **Mjelvebrua** Vegvesenets brudatabase (www.vegvesen.no/nvdb/vegkart/); Statens Vegvesen Møre og Romsdal 2001:24; Rektangelmåling 41C 6–11 (Lowzow 1872/Statens Kartverk). **Mjelveelva** Norges vassdrags- og energidirektorat: <<https://atlas.nve.no/>>; De Seve 1962:27. **Mjelvehagen** Pb R 12:43; Mk 61/86. **Mjelvehagen skole** Berg 1953a:211; Berg et al. 1963:465. **Mobo** Brønnøysundregistrene, Årsrapport 2018. **Molde Annonceblad** Høeg 1973:306; Dahl 2010:218; Austigard 1998:30; Bugge 1928:9. **Molde Arbeiderparti** Bolstad 1960; *Norges Offisielle Statistikk XII* 138. **Molde-avisa** Nasjonalbibliotekets småtryksamling. **Molde Atletklubb** RB 18.9.1913 <<http://www.molde-atletklubb.no/om>>; RB 18.10.1920. **Moldebadet** RB 12.4.2010; RB 13.1.2010; <<https://www.moldebadet.no/moldebadet>>; Molde kommune: Budsjett 2020 og økonomiplan 2020–23. **Molde Bakeri AS** *Handelsregistre for Kongeriget Norge* nr. 26, 1908; Harnes 2008; RB 23.07.2016. **Molde bedehus** Molde indremisjon (1976). *Molde indremisjon 100 år. 1876–1976*. Molde: Molde indremisjon. s. 38–48. **Molde bibliotek** RB 21.12.1907; RB 5.1.1959; *Bok og Bibliotek* 1958:244; *Fortegnelse over folkeboksamlinger i Norge*. 1915; *Sunnmørsposten* 7.10.1963. **Molde blad** Høeg 1973:306. **Molde borger-skole** Jakobsen 1948:91. **Molde brannvesen** Strand 1998. **Molde brass band** Informant Anneli Talsethagen. **Molde Brennevinssamlag** RB 30.12.1905; *Fra Molde...* 1914:15; Hansen, Klaus. (1933). *Alkohollovgivningen i Norge*. Oslo:NSUA. s. 10ff. **Molde Bryggeri** RB 13.12.1859; RB 21.3.1860; De Seve 1963:55; *Fra Molde...* 1914:18; FT 1865; RB 3.9.1884. **Molde bymuseum** <moldebymuseum.no>; RB 3.10.2014; RB 24.1.2015. **Molde bøkkeriske** Helseth 1997:122; Helland 1911b:60. **Moldedagene** RB 21.06.1964; <http://moldejanitsjar.no/wordpress/?page_id=223>. **Molde damekor** Brønnøysundregistrene, Epost fra Kari Mjelve 7.11.2019. **Molde domkirke** Berg 1992; Rasmussen 1993:310; RB 30.03.1887; Gjendem, Ola. (2007). *Under kirkespir. En byvandring i Moldes kirkehistorie*. Molde:Molde Bymuseum; Abrahamsen 1994:182; Statsarkivet i Trondheim, H019.4.5: Nidaros bispedømme, Ytre Romsdal prosti. Molde kirke, regnskap 1690–1745. **Moldeelva** NVE. (2003). *Flomberegning for Moldeelva (105.6Z)*. Oslo:Norges Vassdrags- og

Energidirektorat. s. 6; Norges vassdrags- og energidirektorat: <<https://atlas.nve.no/>>; Witsøe 2005:83; Rentekammeret. Stiftsamtstregnskaper 1681. (Riksarkivet: RA/EA-6044/R/Rf/L0065); De Seve 1963:122, 381. **Molde fergelai** RB 30.05.1984; Grøtøe 2005; Torvik 2000:387–397. **Moldefjorden** Schnitler, Hans Peter. (1974). *Beskrivelse over Romsdals Fogderie, 1768 og 1789*. Molde:Romsdal sogelag. s. 90. **Moldefjæra** Holsbøvåg 2010:33; Imsen, Steinar og Fladby, Rolf. (1975). *Skattematrikkelen 1647. Bind XIII Møre og Romsdal fylkes*. Oslo:Universitetsforlaget. s. 207; Lensregnskaper Trondheim 1657–58:8. **Molde folkehøgskole** Berg, Bondevik, Mjåtveit 1967; RB 28.9.2007. **Molde folkekjøkken** Abrahamsen 1992:99. **Molde fotballklubb** RB 8.9.1992; RB 11.11.1992; *Dagens Næringsliv* 19.10.1996; <<http://www.moldefk.no/lag/>>. **Molde framhaldsskole** Abrahamsen 1994:405–406. **Molde friskole** Norge i dag 15.03.2013. **Molde FrP** RB 4.2.1973 samt opplysninger fra Anbjørn Lie; Opplysninger fra Anders Vollan. **Moldegård** Sandnes og Stemshaug 1997:315; Dybdahl 2005:108; Austigard 2002; Romsdal tingbok 1688–90:30a (tredje siste linje); RB 21.1.2009; Schneider 1905:52; Nedkvitne, Knut. (1993). *Ask i norsk natur og tradisjon*. Elverum:Norsk skogbruksmuseum. s. 28; Strand 2016b:10; FT 1865; Haraldsen 2005:38; Informant Hans Peter Møller; RB 19.07.2020. **Moldegård Mølle** De Seve 1963:153, 380; Grimeland, B. A. (1925). *Romsdal og Molde:Turistruer, naturforhold, næringsliv, historie og kulturminner*. Oslo:Bunkholdt. s. 62; Haraldsen 2014:26. **Moldegårdsalléen** Rentekammeret. Kontribusjonsregnskap 1762–1772:24. (RA/EA-4066/R/Rq/L0487/0004); Bull 1811:139; Abrahamsen 1994:318; RB 3. nov 1949; RB 6.12.1949. **Moldegårdsbrygga** Strand 1998:65; Grøtøe 2005; RB 20.10.1989; RB 18.12.1990. **Moldegårdsvegen** Talsethagen 2000:76; Dahl 1892:56; Mk 449/49; RB 9.10.1984. **Moldegård vel** Opplysninger fra Anne-Marit Heggdal Brevik. **Moldehallen** RB 5.11.1991. **Molde hinduistiske trossamfunn** Brønnøysundregistrene, Informant Partheeban Balakrishnan. **Moldeholmen** Abrahamsen 1994:176. **Moldeholmene** Hernes, Ivar. (1955b). *Geologisk oversikt over Molde-Kristiansundsområdet*. I: «Det kongelige norske videnskabers selskabs skrifter» 5, 1955. Trondheim:Brøn; Hernes 1955a; Anda, Einar. (1998). *Moldeholmene – gammelt fjell – unge holmer*. RMÅ; Helland 1911b:817, 822. **Moldeholmene velforening** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Leif Tore Røbekk. **Molde Høyre** RB 22.11.1939. **Molde Håndballklubb** <<https://www.moldehk.no/om-klubben/>>; RB 23.4.2018. **Molde Høyre** Sættem, Thor Kleppen. (2003). *Festskrift til Møre og Romsdal Høyres 50-årsjubileum*. Molde:Møre og Romsdal Høyre. s. 9; Diverse valglistene og valgresultater i RB; de Seve 1963:200 og 262; Opplysninger fra Rolf Jonas Hurlen. **Molde janitsjar** <moldejanitsjar.no>; Opplysninger fra Nils-Gunnar Solli. **Moldejazz** Mosnes, Terje. (2010). *Ut av det blå. Femti forrykende år med jazz i Molde*. Oslo:Kagge; RB 18.07.2020; <<https://www.rbnnett.no/kultur/moldejazz/article489408.ece>>; Opplysninger fra Hans-Olav Solli. **Molde jazzers** Brønnøysundregistrene; RB 23.10.2019; RB 29.6.2019. **Moldekameratene** RB 7.9.2016; Brunvoll 2011:26; Abrahamsen 1994:119. **Molde kino** Berg 1993; Opplysninger fra Geir Hammerø. **Molde kommunale elektrisitetsverk** De Seve 1963:379; RB 19.2.1935; Witsø, Tore. (2009). *Molde Kommunale Elektrisitetsverk 100 år*. RSÅ. **Molde korpsskole** RB 16.8.1990; Strand 2015:26. **Molde KrF** RB 7.8.1945; RB 8.8.1945; Opplysninger fra Else Karin Jacobsen. **Moldelibrua** Molde bydrifts brudatabase (safecontrol); RB 18.1.1994; RB 16.3.1990. **Moldelivegen** RB 18.2.1920; Berg et al. 1963:351; Talsethagen 2001:18; RF 25.11.1938. **18** Pb R 33:313. **26** Sefrak 1502-007-004; Schneider 1905:128. **30, 32, 34, 39** RB 18.07.1918. 35 RB 3.07.2020. **36** Sefrak 1502-007-018. **40** RB 12. sep. 1997. **48** Pb R 33:443. **Molde lufthavn Årø** Hovde, Wiggo. (2012). *Molde lufthavn Årø 40 år*. Molde:Fotouniverset; RB 5.4.1983; RB 31.03.1984. **Molde lærerseminar** Jakobsen 1948:90. **Moldemarka** Molde kommune (2000). *Kommunedelplan for Moldemarka 1999–2010*. «Markaplanen». Molde:Kommunen. s. 12; Sanden, Jarle. (2005). *Moldemarka – fra utmark til utsikt*. RMÅ. s. 15; Haraldsen 2005; Thingvold, Terje. (2005); RB 3.6.1989; *Militæranlegg i Moldemarka*. RMÅ; Thingvold 2005a; Thingvold 2005b. **Moldemarkas venner** Brønnøysundregistrene; Skovseth, Turid. (2005). *Moldemarkas venner: historikk*. RMÅ. **Moldemessen** Pettersson 1981:16. **Molde MDG** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Jon Peder Vestad. (Laget ble først organisert februar 2014, formelt stiftet mars 2015.) **Molde metodistkirke** RB 19.2.1947; RB 28.06.1947; Lien, Frank Gerald. (2010). *Metodistkirken i Molde*. RMÅ, Opplysninger fra Frank Lien. **Molde Næringsforum** RB 7.3.1991; <<https://www.moldenaeringsforum.no/>>; Pettersson, Petter. 2007. *Handel og næring i Molde gjennom 150 år*. Molde:Molde Næringsforum. **Molde og omegn idrettsforening**

Abrahamsen, Arild Olav. (1991). *M.O.I.: 100 år for idrett og friluftsliv*. Molde:M.O.I.; Årsberetning 2019; RB 2.1.2016; RB 7.4.2018. **Molde olymp** <moldeolymp.no>. **Moldepanoramaet** *Den Constitutionelle*, 25.05.1845; Tønsberg, Christian. (1874). *Norge: Illustreret Reisehaandbog*. Christiania:Tønsberg, s. 106; Høegh, Sophus. (1875). Tekst til det farvetrykte Panorama over Udsigten fra Molde. I: *Den Norske Turistforenings Årbok*; *Bla. Aftenposten* 30.07.1875; *Aftenposten* 15.8.1891; Ørjavik 2009; RB 9.07.1993; RB 29.9.1843. **Molde Parkeringshus** RB 8.8.1988; RB 19.10.1988; Grøtten 2005:66; <<https://www.molde.kommune.no/vei-transport-og-parkering/parkering/molde-parkeringshus/>>. **Molde pikeskole** De Seve 1963:342. **Molde prestegjeld** Arkiverket, lest 19.03.2019; <<https://www.arkiverket.no/slektsgranskning/historikk-for-prestegjeld-og-sogn/prestegjeld-og-sogn-i-more-og-romsdal>>; Opplysninger fra sogneprest Magne Furuseth. **Moldeprossesen** *Aura Avis* 16.2.1994; RB 10.2.1989. **Molde RV** Opplysninger fra Lars Dahle, Odd Stensholt og Helge Skjønsberg. **Molde Røde Kors** RB 23.9.1946; Kjærstad, Torvald. (1990). *Møre og Romsdal Røde Kors: Distriktshistorikk 1946–1990*. Vartdal:Foreningen, s. 7; Abrahamsen 1994:415; <<https://www.rodekors.no/lokalforeninger/more-og-romsdal/molde/>>. **Molde Senterparti** RB 19.8.1963; Opplysninger fra Rolf Arne Hamre. **Molde sjakkklubb** Scheen, Erland. (1964). *Norges sjakkforbund 1914 – 1964*. Oslo:Sjakkforbundet. Side 170; RB 5.06.2018; Opplysninger fra Håkon Bentsen. **Molde Sanitetsforening** Bjarnar, Ove. (2004). *En stille kvinnerevolusjon: Molde Sanitetsforening 100 år*. Molde:Molde sanitetsforening. **Molde Seilforening** <<https://www.moldeeilforening.no/>>; Opplysninger fra Helen Cecilie Wold. **Molde sjukehus** Reiten, Jarle. (2013). *Fylkessjukehuset i Molde: Nybygget, funksjoner, senger mv i 1960. I: Sjukehusbyen Molde 1713–2013*. Molde:Romsdalsmuseet; Eldøen et al. 2013; Ødegaard 2013; RB 22.12.2008; RB 26.9.2019; RB 1.2.2002; Kommunens byggesaksarkiv. **Molde skytterlag** RB 11., 16. og 20.6.1861; Opplysninger fra Magne Lystad. **Molde Sosialistisk Venstreparti** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Kim Thoresen-Vestre. **Moldespeiderne** <<http://www.moldespeiderne.no/>>; Parelius, Nils. (1983). *Molde guttespeiderkorps av 1910*. RSÅ; Opplysninger fra Bjørn Erik Hjelset. **Moldespillet** RB 30. okt 1987, RB 9.2.2019. **Molde Stadion** Abrahamsen 1992:357; Abrahamsen 1994:425, Brunvoll 2011:9, 52; RB 12.10.1987. **Molde Storsenter** RB 15.10.1966; RB 14.10.1986; RB 23.10.2009; Norges kjøtt- og fleskesentral (1981). *Norges Kjøtt og Fleskesentral 50 år 1931–1981*. Oslo:Norbok, s. 285; <www.moldestorsenter.no>. **Molde Støperi** Abrahamsen 1992:20. **Molde Søndagsblad** Høeg 1973:307; Schneider 1905:148. **Molde tekniske aftenskole** RB 7.9.1910; Dedekam 2011:17; Abrahamsen 1992:276. **MoldeTorget** <<https://moldeforlaget.no/>>; RB 6.11.1986. **Moldetrappa** RB 5.10.2009. **Molde turnforening** Abrahamsen 1992:362; RF 17.10.1947; <Moldeturn.com/om-oss>, besøkt 18.2.2020. **Moldetyrk** *Bergens Tidende* 7.05.1875; RB 3.10.1939; Tvinneim 1992:115; <<https://www.naob.no/ordbok/tyrk>>. **Molde undervannsklubb** RB 3.05.2017; Norges Dykkeforbund, resultater Norgesserien og NM: <<https://ndf.no/?menuid=154>>; Opplysninger fra Øyvind Nyhus. **Moldevakta** Harnes 1999:147. **Moldevatnet** Norges vassdrags- og energidirektorat: <<https://atlas.nve.no/>>; Witsø 2005; RB 13.12.1997. **Molde Venstre** de Seve 1963:312; Opplysninger fra Frank Stenlås. **Molde Verft** *Norges Handels- og Sjøfartstidende*, 5.07.1957; TK 6.1.1964; RF 23.12.1963; *Adresseavisen* 10.03.1960; Løseth, Arnliot. (1996). *Likskap og lagdeling: Fylkeshistorie for Møre og Romsdal, bind 3 1920–1972*. Oslo:Samlaget, s. 389; RB 15. og 16.9.1964; RB 29.11.1996. **Molde videregående skole** Amdam 1982; Heggstad, Leiv. (1932). *Molde høgre skule i 100 år*. Molde:Holstad; Stølen 1986. **Molovegen** Mk B 5.3.2008. **Moltemyra** Mk K 8.06.1995. **Mordal** NTNU katalognr: T26904; Julnes 1987:223; Rygh 1908:304; Holsbøvåg 2010:19; DN 11:753; Lindmo, Sigrid; Salvesen, Per H. og Skogen, Arnfinn. (1991). *Rapport 50: Verneverdige forekomster av barlind og kristtorn i Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal*. Bergen:Universitetet i Bergen, Botanisk institutt, s. 98. **Mordal skole** Rød, Knut & Julnes, Johan. (1987). *Aukra kommune 150 år: Lokalt sjølvstyre*. Aukra:Aukra kommune, s. 31, 237; RB 13.12.1963. **Mork** Rentekammeret 1597:[3a]; Sefrak 1502-021-012; RB 9.8.1944. **Museumsdammen** Berg, Sverre. (1979). *Isskjæring i Moldeområdet*. RMÅ, s. 25. **Museumsvegen** Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **Myntfunnvegen** Mk F 68/74; Gustafson, Gabriel. (1891). *Myntfundet fra Nesbø*. Bergens Museums Aarsberetning. Bergen:Grieg. **Myra 1** Fogderegnskap Romsdal 1711:174; Brt M 1767; De Seve 1963:121. **Myra 2** Sefrak 1502-019-052. **Myra 3** Lensregnskap Trondheim 1623–25., litra 9b, fol. 4 (Riksarkivet). **Myrabakken** Ministerialbok Veøy 1721–64:153; De Seve 1963:78;

RB 19.8.1852; Pb 1:601; Pr M 5:64; Pr M 5:306; Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **2** RB 22.03.1947; Rapport om krigsbegivenhetene 1940, Molde. (Riksarkivet: RA/RAFA-2017/Y/Ya/L0015). **8** Brev fra Riksantikvaren til Bygningssjefen i Molde 14.12.1994. **Myrvegen** Pb R 29:196; Mk F 232/83. **21** Sefrak 1502-018-071. **28B** Olafsen-Holm 1953:470; RF 7.12.1939. **Mølledammen** Witsø 2005:84; Berg i Gjendem 2017:48. **Mølleråsen** Abrahamsen 1991:105; Bruaset, Oddgeir. (1998). *Fargerike romsdalingar*. Oslo:Samlaget. s. 56; RB 31.10.2019. **Mølleveien** Molde 1913; De Seve 1963:154. **Møre og Romsdal arbeidsskule** Hasle, Eivind. (1994). *Trepekka'r'n på Bjørset: Husflidshistorie, skolehistorie, næringslivshistorie*. RSÅ; Olafsen-Holm 1953:227. **Møretun** Talsethagen, Gunnar. (1997). *Bergstykket/Stuevolden/Møretun*. RMÅ. s. 50–54; RB 17.1.1997. **Måltrostvegen** Mk F 38/81. **Mårskrenten** Mk F 343/84 (30.8.1984).

Nakken Lensregnskap Trondheim 1610–12, Fanne åtting (Riksarkivet); Sefrak 1502-026-031; Sefrak 1502-026-037. **Nakkvegen** Mk K 61/86 (20.10.1986). **Naustbakken** Bk 155/63 (20.12.1963). **Naustet Vårt** Mosnes 1980:46; Aasgård, Øyvind. (2010). *Villveksten ved veikanten: Naustet Vårt 1971–1987. I: Ut av det blå. Femti forrykende år med jazz i Molde*. Oslo:Kagge; RB 20.07.1987. **Nedre Engan** Mk K 97/39. **Nedre Kirkegård** RB 19.03.1884 (Dahl 1892:62 oppgir 1885, dette er feil.); RB 18.06.2018; Molde kulturstyre, sak 13/81. **Neptunvegen** Mk F 132/70. **18** Berg 1953b:468; Sefrak 1502-017-003. **Nerhagen** Olafsen-Holm 1948:48; Formuesskatt Romsdal 1789, fol. 69 (Riksarkivet); Romsdal tingbok 1789–1803, fol. 322a (Riksarkivet). **Nerlandsvegen** Mk K 87/37. **Nes** NTNU katalognr: 14527; Dybdahl 2005:108; Berg et al. 1963:315. **Nesbakken** Mk K 87/18. **Nesje** Riksantikvaren kulturminneID 16814, 16816, 26467, 7416, 16814, 16816, 56169, 16816, 216297, 60159; Rygh 1908:246; DN 11:246; Olafsen-Holm 1948:507. **Nesje skole** Veøy kommune. (1891). *Skoleplan for folkeskolerne i Veøy kommune*. Molde:Romsdals Budstikke; Olafsen 1926a:513. **Nesje AS** Vårt Land 15.9.1954; Nerheim, Konrad. (1941). *Den norske industri, band V*. Bergen:Lunde. **Nesjestranda** Morgenbladet, 3.10.1899; Torvik 2000:335. **Nesjestranda bedehus** RB 4.11.1996. **Nesjestranda videregående skole** Stølen 1986:311, RB 6.07.2018. **Nesjevegen** Mk D 11.4.2011. **Neset kommune** Angvik, Magne. (1987). *Neset kommune gjennom 150 år: 1837–1987*. Nesset kommune. s. 20, 50; Juvkam 1999:58–63; Johannessen, Knut og Cappelen, Hans. (1987). *Norske kommunevåpen*. Oslo:Kommunalforlaget. Side 168. **Nesvegen** Mk K 87/18. **6** Midthaug 1998:14; Dyrli, Monica Grendsen. (2019). *Olav Bernhard Martin Midthaug (1906–1976)*. RSÅ. s. 119. **Nicolai Lossius' veg** Mk 2979/14; Kvernberg 2013. **Nils Hertzbergs veg** Mk F 137/55 (20.4.1955). **Nini Roll Ankers veg** Mk F 292/54 (27.9.1954). **7** Pb R 39:295. **Nobel, Hotell** BT 26.4.1913; RB 30.03.1939; RB 6.12.1963; RB 3.9.1998 og 19.9.1988; RB 20.2.2016; RB 02.07.2019; Opplysninger fra Odd Hanekamhaug. **Nonsbekken** Gjendem 2017:18–19; RB 2.8.1945; Pb M 6:228; 7:235. **Nord-Aukra kommune** NOU 1992:15, s. 394, Juvkam 1999:60; Julnes, Johan og Rød, Knut. (1987). *Aukra kommune 150 år: Lokalt sjølvstyre*. Aukra:Aukra kommune. s. 78. **Nordbyen** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; RB 5.05.2018; RB 2 juli 1981; RB 13.2.1982; RB 13.10.1982; RB 23.03.1985. Byggesaksarkivet og grunnbøker: **Nordbyen kirke** <<https://molde.kirken.no/Artikkeldetaljer/ArticleId/77/Nordbyen-kirke>>. **Nordbyen skole** RB 28.10.1997. **Nordbyen velforening** Brønnøysundregistrene, RB 21.9.1988; Opplysninger fra Eli Marie Furset. **Nordhaugan** Olafsen-Holm 1948:714; Lensregnskap Trondheim 1650–51, Fanne åtting (Riksarkivet). **Nordmøre og Romsdal slakteri** Jakobsen, Signy. (2001). *Nordmøre og Romsdal slakteri 1952–2000*. Molde:Romsdalsmuseet. **Nordnesjevegen** Mk D 11.4.2011. **Nordskogvegen** Bk K 179/38; Bk 155/63 **2** Talsethagen 2001:46. **Nordstien** RB 11.9.1991; Mk F 167/78; *Byggekunst* nr. 2, 1979:105. **Nordteigen** Mk F 263/69; Pb R 20:8. **Norrøna Radio** RB 6.2.1985. **Nothusmarka** Berg et al. 1963:282, 285; Sefrak 1502-022-042; Lillebostad 2003:165; Mk D 2.9.2013. **Nothusmarka vel** Opplysninger fra Merethe Hungnes. **Notvollvegen** Mk B, Melding om vedtak 5.03.2008. **Nybøvegen** Mk F 214/76; Pb R 36:431. **Nye Kirkebakken** De Seve 1963:119; Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **Nygjerdsvingen** Mk D 20/05; Pb R 19:396. **Nyjordsvegen** Pr B 26:533–537; Amdam, Rolv. (1981). *Møre og Romsdal landbruks-selskap 150 år*. Molde:Selskapet. s. 102; Mk K 61/86 (20.10.1986). **Nøisomhed** Austigard og Jakobsen 1997; Pb R 10:329; Sylthe, Christ Allan. (2014). *Hilmar Meincke Krohg og Nøisomhed i Molde – Eidsvollsmannens palladianske palass*. I: Holme, Jørn (red.). «De kom fra alle kanter: Eidsvollsmen-

nene og deres hus» Oslo:Cappelen Damm; Informant Christ Allan Sylthe. **Nøisomhedvegen** Bk 155/63 (20.12.1963); Mk F 914/72. **Nørstebøen** Mk F 68/74.

Okkupasjonen 1940–45 Abrahamsen 1994; Bolstad 1995; Raknem 1947; Smith, Sven-Erik Grieg. (1999). *Tyske luftoperasjoner i Romsdal april 1940*. I: «Jageren Sleipner i Romsdalsfjord sjøforsvarsavsnitt april 1940». Hundvåg:Sjømilitære Samfund; RB 18.12.1997; Ørjåvik, Arnulf. (2015). *Frontkjemperne fra Møre og Romsdal 1940–45. Hvem var de, og hva motiverte dem?* (Masteroppgave, UiB); *Møre og Romsdal Fylke General Survey: Detailed sketches, book 2*. (Norsk Hjemmefrontmuseum, F.O. II 8.8); Rød og Julnes 1995:113; Den norske stat. (1949–51). *Våre falne*. 4 bd., Oslo:Staten; Veum, Erik og Brenden, Geir. (2009). *De som falt: Nordmenn som døde i tysk krigstjeneste*. Oslo:NRK. s. 139; Hasle, Eivind. (1990). *Menneskejakt og brennoffer. Jødene i Møre og Romsdal 1940–45*. RSÅ; Harnes (udatert); Tvinneheim, Helga Stave. (2015). *Sverre Pedersen: pioner i norsk byplanlegging*. Oslo:Kolofon. **Oksestasjonen** Grøvik, Ivar. (1981). *Møre og Romsdal mjølkesentral 50 år: 1931–1981*. Molde:EKH. **Ola Fladmarks veg** Mk F 183/84. **Olaringarhaugen** Berg, Sverre 1992:24–29. **Olaussaga** Mk D 7.10.2011. **Olav Oksviks veg** RB 7.03.1981; RB 26.11.1991. **Ole Mathias-plassen** Haraldsen 2007:98. **Oljebjerget** Pb R 36:272; Bjørset 1997:7. **Olsmedbakken** Austigard 2002:70; Hattrem 2012–20d. (J. A. Schneiders feiltolkning av pantebok nr. 1, og sammenblanding av smed Ola Olsson Honnstad på Moldegjerdet med kiptstømmermann Ola Olsson Kavli «ved Byens Led», altså i Olsmedbakken, har satt seg i folkeminnet. Men det finnes ingen dokumentasjon på at Ola Honnstad har bodd i Olsmedbakken, det gjorde derimot Ola Aune.); Ministerialbok Bolsøy 1759–93:61b; Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **I de Seve** 1963:432; RB 22.2.1916; Austigard 1998:34; BA 25/890. **8** Sefrak 1502-004-035. **Oltervatnet** Norges vassdrags- og energidirektorat: <<https://atlas.nve.no/>>; Birkeland og Solø 1968:29. **Olteråa** Norges vassdrags- og energidirektorat: <<https://atlas.nve.no/>>; Holsbøvåg 2010:163; Birkeland og Solø 1968:55; *Forskrift om verneplan for havstrand og elveos i Møre og Romsdal, vedlegg 2, freding av Oltervågen naturreservat, Molde kommune, Møre og Romsdal*. **Onsumelva** Pb M 1:20; Schneider 1905:151; Gjendem 2017:22 og 48; Pb M 2:163. **Opdøvegen** Mk F 404/71. **5** Stormyr 2013:129 **14** Stormyr 2013:131. **70** Bondevik 1950:94. **Oppdøl** NTNU katalognr.T17413,T27443,T27425; Fylkesantikvaren, kulturminnelD 173481-1; Rygh 1908:284; Rentekammeret 1597:3a; Stormyr 2013:125. **Oppdølbrua** KulturminnelD 268421-2. **Oppdøselva** Norges vassdrags- og energidirektorat: <<https://atlas.nve.no/>>; Holsbøvåg 2010:91; Grüner 1972:119. **Oppdøl sjukehus** Stormyr 2013; RB 13.8.1992; RB 28.2.2018; RB 23.5.2018; Coucheron-Aamot, Gudrun. (2001). *Minner fra og om Opdøl*. RSÅ; Opplysninger fra Arne Ruset. **Orbakkvegen** Mk D 25.1.2016. **Ordføreren** Store Norske leksikon: <<https://snl.no/ordfører>>; RB 26.8.2011. (Et svært stort antall separate kilder er brukt for å finne yrke og partitilhørighet til tabellen.) **Orionvegen** Mk F 132/70. **Orrevegen** Mk 61/86 (20 okt. 1986). **Osbergvegen** Mk D 2.9.2013. **Oscar Hanssens veg** Mk F 274/60 (22.06.1960). **Osen** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga. (2014). *Forvaltningsplan for Osen naturreservat i Molde kommune. Rapport 2014:2*. Molde:Fylkesmannen; Miljødirektoratet: <<https://faktaark.naturbase.no/?id=VV00002191>>. **Osen Jernverk** Parelius 1959; Helland 1911b:834. **Osen skole** Berg 1953a:213. **Oshaug Metall** Nordmark, Arne. (2002). *Sterke bånd: Oshaug Metall gjennom 75 år 1927–2002*. Molde:Oshaug Metall. **Oskar Sylte Mineralvannfabrikk** Herskedal 2013. **Osvatnet** Fosshiem, Eivind. (1996). *Fiskefeber 196. 1000 norske elver med laks, sjørret og sjørøye*. Oslo:Schibsted. s. 100; DN 12:680. **Osvegen** Berg et al. 1963:354; Tørvik 2000:376; Berg et al. 1963:355; Mk D 2.9.2013; **1036** Harnes 2017:169. **Oterhammaren** Mk D 4.11.2013. **Overlærer Schneiders veg** Mk F 274/60 (22.06.1960).

Paradiset Holsbøvåg 2010:217; Mk F 402/77. **Parkvegen** Mk F 45/37; RB 9.4.1937; Pr M 6:272. **8** Pb M 7:316. **11** Sefrak 1502-003-031. **22** Sefrak 1502-003-009. **35** Austigard 1992:59; Brevig 1992:73–74. **37** Austigard 1992:70. **41** RB 9.12.2017. **54** Sefrak 1502-003-020. **55** Pr M 6:447; Sefrak 1502-003-045. **56** Amdam 1969:48. **59** Nationen 28.11.1924; RB 6.9.1997; RB 29.4.2009; Informant Bjørn Austigard. **63** Pb R 34:27. **65** Austigard 1992:65 og Gunnarsjaa 2007:243. **71** Pb R 36:211. **Pebakken** Familien bodde i byen i 1829 (Klokkebok Molde 1818–68:66) og på Reknes

i 1835 (Jakobsen 2003:67); FT 1875 Bolsøy:112; RB 25.11.1946; Bk K 179/38 (23.12.1938); Mk F 292/54 (27.9.1954). **Pederstien** Talsethagen 2001:62. **Pedervegen** RB 19.12.1963; RF 7.12.1939. **Pelskroken** Mk 35/85 (19.03.1985); RF 10.05.1948; Kvam skole 1997. **Per Amdams veg** RB 16.2.1996. **Peter Solemdals veg** Mk F 475/78. **Pettersson, S. AS** Amdam 1969; Informant Petter Pettersson. **Pinsekirken (Molde)** Brønnøysundregistrene; Barne- og familiedepartementet. (2019). *Oversikt over antall tilskuddstellende medlemmer i tros- og livssynssamfunn*. **Pinsemenigheten Sion Molde og omegn** Brønnøysundregistrene; RB 29.05.2020; Barne- og familiedepartementet. (2019). *Oversikt over antall tilskuddstellende medlemmer i tros- og livssynssamfunn*. **Planteskolen** BA 24/1071; *Frå skogsak til skogbruk. Møre og Romsdal skogsselskap 1894–1994*. (1994). Molde:Selskapet; RB 19.12.1935. **Plassen** RB 16.07.2012; RB 23.11.2012; Informant Evy Cecilie Bergum. **Plutovegen** Mk F 132/70. **Politiet** Olafsen-Holm 1953:184; Stortingsproposisjon nr 1 (1916):29; *Norsk lovtidende* 1918:784; RB 4.8.1945; RB 2.8.1997; RB 27.8.1997; RB 17.8.1946; Opplysninger fra Magne Sørflaten. **Poppeloppeteateret** <<http://www.poppeloppe.no/omoss>>; RB 22.03.2014. **Post** Gjære 2020; Berg et al. 1963:369; Kraft 1832:36; Børseth 2000; Børseth, Dag Erik og Sivertsen, Sigurd. (1996). *Posten i Norge 350 år. Molde postkontor 225 år*. Molde:Molde postkontor. **Prestegardsskogen** Mk K 3796/2008. **Pålplassevegen** Bk K 102/56; Talsethagen 2001:68. **Pålsteinen** Rekdal 1933:143; RB 23.12.1987; RSÅ 1954:76. **Påls veg** Mk D 7.10.2011.

Rabben RB 1.12.1987. **Radio og fjernsyn** Gjærde 2005; Abrahamsen 1994:322; RF 21.05.1963; RF 2.8.1963; RB 6.8.1963; RB 6.2.1988; RB 3.2.1990; RB 31.8.2002. **Radio PS** RB 10.11.1984. **Radio Romsdal** RB 10.11.1984. **Raneshøgda** Solemdal 1992:658; Mk F 107/82. **Ranesvegen** Mk F 491/77; Solemdal 1992:658. **Rangneshuset** Rangnes, Jostein og Erling. (2012). *Fredly, Width-/Rangnes-huset, på Fuglset*. RSÅ; RB 25.03.1993; RB 19.05.1994. **Rasmussens handelsskole** RB 8.6.1937; Sætherskar 1942:420; Stølen 1986:127. **Rauma Bryggeri** RB 5.8.1908; RB 3.9.1910; *Norsk Kundgjørelsestidende* 7.3.1927; *Norges Handels- og Sjøfartstidende* 5.2.1937; *Adresseavisen* 4.3.1930; *Norsk Kunngjørelsestidende* 7.3.1927; *Norsk Lysingsblad* 16.9.1957. **Rauma Saftpresseri** Abrahamsen 1992:20; RB 24.9.2016; *Nationen* 28.11.1924; Sætherskar 1942:420. **Rauma Tidende** Høeg 1973:413; Bugge 1928:8. **Raumavegen** Bk K 102/56; Bjørset 1997:43. **Ravnebakken** Mk F 38/81. **Refsnesvegen** Mk F 491/77; Holsbøvåg 2010:38. **Reinhold Zieglers veg** Mk F 475/78. **Reitan** Solemdal 1995:1100; Lensregnskap Trondheim 1609–14, Eresfjord åtting, fol. 2 (Riksarkivet). **Reitankrøpet** <<https://digitaltmuseum.no/021018483960/reitankrapet-ved-torget-m-b-reitans-landhandel-til-hoyre-aandalshjornet>>; Pb M 6:252. **Reitbakken** Mk F 404/71. **Rekkebovegen** Mk F-sak 94/66; Talsethagen 2001:71. **Reknes** Strand 2002:218; Olafsen-Holm 1939:XXVI, XXXII; Rygh 1908:280; Holsbøvåg 2010:30; Olafsen-Holm 1948:20, 174ff; Dybdahl 2005:108; De Seve 1962:80; Schneider 1905:49; Strand 2016b:10; Haraldsen 2005:37; Olafsen-Holm 1948:190, RB 3.10.1916. **Reknesbekken** Pb M 8:228; RB 2.06.1954. **Reknes hospital** Kaurin, Edvard. (1888). *Reknæs Hospital og Reknæs Pleiestiftelse for Spedalske. Med Beretning om Pleiestiftelsens 25-aarige Virksomhet (1861–1885)*. Kristiania:Reknæs Hospital; Schneider 1905:151; RB 23.5.1861; RB 7.11.1921; *Romsdals Tidende* 17.11.1897; Strømskag, Kjell Erik. (2013). *Reknes Hospital. I: Sjukehusbyen Molde 1713–2013*. Molde:Romsdalsmuseet. **Reknes hospitals gravplass** Ministerialbok Molde, Reknes hospitals sogn, 1843–72, 1861–86, 1887–95; Austigard, Bjørn. (2003). *Reknesstaburet*. RMÅ. s. 40; Informant Lasse Vike. **Reknesmoloen** Strand 1999:20; Grøtte 2005:66. **Reknesparken** Bolstad & Berg 1992:29, 75; Bua 2002:219; Nielsen, Yngvar. (1889). *Norske Reiseruter*. Kristiania:Cammermeyer. s. 93; RB 9.06.2012; Ørjavik 2009:2. **Reknesvegen** Mk F 292/54; Talsethagen 2001:72. **Rektor Brinchmanns gate** RB 9. april 1937; Abrahamsen 1994:315. **I** Vekre, Eivind. (1972). *Bolsøy meieri 1897–1972*. Molde:Meieriet. s. 66. **Retiro** Pb R 17:252; Rønsen 2007:30, 42; Bua 2002:209; Vestad, Øyvind. (1961). *Eldre hager i Molde og omegn*. (Upublisert hovedfagsoppgave. Norges landbrukshøgskole, Ås.) s. 14; RB 20.9.1986; Amdam 1960; Eikrem, Trude Henrydotter. (2015). *Villa Retiro – ein arena for nettverksbygging og almenn rekreasjon*. RMÅ.; Sefrak 1502-017-006 og 1502-017-030; Fylkesantikvaren KulturminnelD 107963-1; RB 16.10.2010; RB 16.06.1997. **Retiro badepark** RB 15.9.1997; Jørgensen, Karsten. (2010). *Ny norsk landskapsarkitektur*. Oslo:Gyldendal akademisk. s. 262. **Retirovegen** Mk F-sak 94/66. **Revestien** Mk F 343/84; RB 17.8.1984. **Rikke Fløvikholms veg** Mk: *Detaljregulering for Hasleliåsen på Skåla* (2014/11);

Solemdal 1995:446. **Risan** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; Lensregnskap Trondheim 1657–58, litra I, fol. 9b (Riksarkivet). **Risan bedehus** Bondevik 1950:94. **Risan skole** Berg 1953a:214; Arkiv etter Bolsøy skulestyre. (SAT/A-4500/1/Fc/L0413.) **Risanvegen** Statens Vegvesen Møre og Romsdal. *Årsrapport* 1988:23; Mk D 2.9.2013. **236–238** Harnes 2017:105. **Rival, Sportsklubben** Brønnøysundregistrene; <<https://www.rivalsport.no/>>; Opplysninger fra Torstein Mordal Jelsa; RB 26.8.1996. **Rivalbana** Mk byggesak 33/108; RB 27.8.2010; Abrahamsen 1994:428. **Roaldset** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; Holsbøvåg 2010:88; Rentekammeret 1597:3b. **Roaldsetbrua, øvre** Vegvesenets brudatabase (www.vegvesen.no/nvdb/vegkart/); Berg et al. 1963:361; RB 26.12.1850. **Roaldsetlia 1.** Olafsen-Holm 1948:546; Lensregnskap Trondheim 1646–47, litra K, fol. 9 (Riksarkivet); Sefrak 1502-031-029. **2.** Mk K 61/86. **Roaldset skole** Berg 1953a:212. **Rognebærsvingen** Mk K 8.06.1995. **Rognevegen** Mk F 343/71. **Romdalvika 1.** Riksantikvaren, kulturminneID 60164; Rentekammeret 1597:13b; Austigard, Bjørn. (1996). *Romdalvik Tegilverk på Sekken og Stensaa Tegilverk på Nesjestranda*. RMÅ; Eik, Steinar. (2020). *Folk og tegilverk i Romdalvika på Sekken*. RSÅ. **2.** Mk D 2.9.2013. **Romemyra** Mk K 24/87. **Romold** NTNU, katalognr: T12428; Rygh 1908:285; Rentekammeret 1597:3b; Olafsen-Holm 1948:610. **Romsdal Amtsskole** Lervik, M. A. (1951). *Romsdals amtsskole*. RSÅ. **Romsdal Bondeblad** Høeg 1973:425–426. **Romsdal Folkeblad** Høeg 1973:426; Dahl 2010:279; Abrahamsen 1994:183; TK 26.11.1986; RB 11.12.1987; RF 11.12.1987. **Romsdal islamske kultursenter** Brønnøysundregistrene; RB 16. januar 2015; Barne- og familiedepartementet. (2019). *Oversikt over antall tilskuddstellende medlemmer i tros- og livssynssamfunn*. **Romsdal Amtssykehus** Tofte, Skule. (1961). *Romsdal Amtssykehus's (Fylkessjukehuset i Molde) Historie*. (sic). Molde: Fylkessjukehuset; Haraldsen, Signy. (2013). *Romsdals Amtssykehus. I: Sjukehusbyen Molde 1713–2013*. Molde: Romsdalsmuseum; Ødegaard 2013. **Romsdals Budstikke** Høeg 1973:428; Dahl 2010:280; RB 9.2.1973; RB 11.06.1993; Austigard 1998; RB 12.11.1984; RB 2.3.1989; RB 20.9.2004. **Romsdals Fellesbank** Harnes, Per Arnt. (2007). *Romsdals Fellesbank AS 1927–2008: Lokalbanc gjennom 78 år*. Molde: Sparebank1. **Romsdals Fiskevegnfabrikk** Abrahamsen 1992:197; Aarønæs 1999:89; RB 18.1.1986. **Romsdalsgata** Abrahamsen 1992:94; RB 9. april 1937. **3** Sefrak 1502-004-084, Informant Einar Strande. **5** Abrahamsen 1994:441. **5b** RB 8.5.2015; RB 24.8.2018. **7-9-11-15-21** RB 24.4.2008. **8** Byggesaksarkivet, 25/889. **12** Rekdal 2012:13. **18** Pb M 12:127b. **20** Pb M 10:698; Pb M 12:127b. **21** Rekdal 2012:85. **22** Pb M All:1996, Sefrak 1502-004-083. **Romsdalshalvøya Interkommunale Renovasjonsselskap** RB 24.12.1983; TK 11.10.2000; <<https://www.rir.no/om-rir>>. **Romsdalslån** Schistad 1975:11; Dahle, Kolbein. (2005). *Trønderlåna, det midtnorske huset*. Oslo: Samlaget. s. 23; Sylthe 1999; Anslag basert på gjennomgang av Sefrak-registeringene. **Romsdalsmuseum** <<https://www.romsdalsmuseum.no/>>; Haraldsen 2007. **Romsdal sogelag** Opplysninger fra Bjørn Austigard. **Romsdalspressen** Jensen, Tom B. (1992). *Det frie Norges periodiske skrifter 1940–45: En bibliografi*. Oslo: Grafisk Media. s. 64; Abrahamsen 1994:185. **Romsdals Tidende** Høeg 1973:429; Dahl 2010:281. **Romsdals Uldvarefabrik** *Fra Molde...* 1914:41; Nationen 28. nov 1924; TK 7.9.1961. **Romsdal ungdomsskole** RB 20.8.2013; *Norge i dag* 15.03.2013. **Romsdal videregående** <<https://www.romsdal.vgs.no/>>; RF 15.03.1963; Stølen 1986:309; RB 26.06.1993. **Romsdølen** Høeg 1973:431. **Roseby** Thon Riendom: *Amfi Roseby* (statistikkbrosjyre, 2019); RB 6.3.1987; RB 4.03.2017. **Rosenes by** RB 14.4.1965; De Seve 1963:178–179; Sanden 1992:99; Simpson, Harold. (1912). *Rambles in Norway*. London: Mills & Boon; *Morgenbladet* 22. januar 1885; Berg 1983:20; RB 3.2.2018. **Rottedungen** Abrahamsen 1992:291; RB 2.07.1937; RB 3.11.2018. **Rotvoll** Pb R 10:383; Sefrak 1502-0014-021. **Rusketeigen** Berg 1953b:475; Mk K 22/88. **Rutebilholdeplassen** Abrahamsen 1994:315; RB 20.9.1994. **Rypevegen** Mk F 132/70. **Røa** Norges vassdrags- og energidirektorat: Norges vassdrags- og energidirektorat: <<https://atlas.nve.no/>>; Holsbøvåg 2010:185; *Forskrift om fredning av Røamyrane naturreservat, Molde kommune, Møre og Romsdal* (FOR-1996-12-13-1218). **Røbekk** Holsbøvåg 2010:57; Rentekammeret 1597:3a; Sefrak 1502-019-043; Opplysningsvesenets fond: <<https://ovf.no/Prestebolig/Finn-prestebolig/Moere-bispedoemme/Bolsoey-prestebolig-paa-Roebekk>>. **Røbekkhagen** Mk D 6.10.2014; **2** Vedlegg til Mk byggesak 36/1; Neerland, Erling. (1998). «Kjerke-stauå» I: *Røbekk kirke 1898–1998*. Molde: Bolsøy sokneråd. a. 95; RB 2.11.1936; *Rapport om krigsbegivenhetene 1940, Bolsøy*. (Riksarkivet: RA/RAFA-2017/Y/Ya/L0015). **Røbekk kirke** Rasmussen 1993:312; Vestad, Leif

(red.) (1998). *Røbekk kirke 1898–1998*. Molde:Bolsøy sokneråd. **Røbekk kirkegård** RB 18.06.2018; Austigard 1982:70; Mørk, Max Ingar. (1998). *Fra Røbekk kirkegårds historie*. I: «Røbekk kirke 1898–1998». Molde:Bolsøy sokneråd. **Røbekkklia** Mk K 3796/2008. **Røbekk preste gård** Sefrak 1502-019-043, Opplysningsvesenets fond: <<https://ovf.no/Prestebolig/Finn-prestebolig/Moere-bispedoemme/Bolsoey-prestebolig-paa-Roebekk>>. **Røbekkvegen** Mk F-sak 94/66. **Rødstrupevegen** Mk F 38/81; RB 13.2.1982. **Rødt Molde** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Morten Walløe Tvedt. **Røravegen** Mk F 914/72. **Røsberg** NTNU katalognr. T7192, T7193; Rentekammeret 1597:3b. **Røsbergvegen** Mk D 2.9.2013. **Røvik** Fylkesantikvaren, kulturminnelD 7426, 64213, 67094, 56185; NTNU katalognr. T25090; Olafsen-Holm 1939:XXX; Rygh 1908:278; Dybdahl 2005:108; Sefrak 1502-023-039, 1502-023-006, 1502-023-011; Torvik 2000:337. **Røvikhagen** Mk D 2.9.2013. **Røvik Karosserifabrikk** Nerheim 1941:143; Rolseth 2001:447. **Røvik kirke** Rasmussen 1993:313; RF 11.11.1947. **Røviklivegen** Mk D 2.9.2013; Torvik 2000:376; Berg et al. 1963:355; Statens Vegvesen Møre og Romsdal. *Årsrapport* 1980:138. **Røvik skole** Solemdal 1992:30; Brt B 1915–1934:138. (Romsdalsarkivet: O 1212); RB 30.05.2009. **Røysan** Jakobsen 2003:61; Brt M 1767; Mk F 292/54. **5-7** RB 11.05.1996. **9** Pb M 8:592. **11** Pb R 84:99; RB 9.1.1997. **Røyseneset** Strand 2002:218. **Røyskattsvingen** Mk F 343/84. **Rådhuset** Informant Magne Orten; Molde kommune: *Rådhuset. Divers data til bruk ved omvisninger* (internt notat, 1966). **Rådhusplassen** Abrahamsen 1994:255; Tvinnereim 1992b; RB 13.6.2005. **Rådstua** Isaksen 1998; RB 20.12.2017. **Rådyrvegen** Mk F 343/84. **Råket** Mk F 404/71. **Råkhauvegen** Mk F 38/81.

Sagbakken skole Skoledirektøren 1975:211; Fylkestinget saksnr 22/03 (7.05.2003). **Sagsletta** Austigard, Bjørn. (2014) *Kvamsaga i Mekelva*. (RSÅ). s. 213; Mk F 475/78. **Sagvegen** RB 19.12.1963; RB 12.11.2016; Bjørset 1997:13; Berg et al. 1963:166. **Saksebakken** Lensregnskap for Trondhjem 1634–35. (Riksarkivet: RA/EA-5023/R/Rb/Rbw/L0055); Mk F 402/77. **Saksegerdet** Lensregnskap for Trondhjem 1634–35. (Riksarkivet: RA/EA-5023/R/Rb/Rbw/L0055); Mk F 402/77. **Sandvegen** Molde skifteprotokoll 1768–87:592; Strand 2016b:10; Pb M 9:64; RB 2.03.1937; RB 6.12.1935; Pb M 8:288; Mk F 45/37; RB 9.4.1937; RB 21.06.1985, Byggesaksarkivet. **1** RB 13.07.1918. **3** Pr M 6:312; Pb 7:136b. **4** RB 27 juni 1987; PR 6:347; Mk byggesak 24/884. **14** Moe, Konrad. (1989). *Normann Parelius Haug 1881–1961. Fotograf og altnuligmann i Molde*. RSÅ. s. 70; RB 5.05.2010. **23** RB 20.06.1987; Sefrak 1502-002-006. **27** Pr M 6:309. **29** Pb M 7:59b. **St. Carolus** *Aftenposten* 20.1.1934; Standal, Øystein. (2013). Litt om St. Carolus og dets historie. I: *Sjukehusbyen Molde 1713–2013*. Appendix. s. 16–19. Molde: Romsdalsmuseet; RB 15.2.1994. **St. Sunniva kirke** Byggesaksarkivet; <www.molde.katolsk.no>; TK 8.06.1957; Opplysninger fra pater Paul Opat. **Saturnvegen** Mk F 132/70. **Schultzhagen** De Seve 1962:331; 337; Schneider 1905:57; Hattrem 2012–20f. **Seilerhytta** Parelius, Rolf & Halstensen, Håkon. (1998). *Seilerhytta – Molde Seilforenings foreningslokale*. RMÅ. **Seilet** RB 12 okt. 2002; Gjærde 2006:219; <<http://www.angvikeiendom.no/EIENDOMMER/Eiendommer-detajler/seilet-hotell-eiendom-1>>. **Sekken** Norsk institutt for bioøkonomi: <<https://gardskart.nibio.no/landbrukseiendom/>>; Holsbøvåg 2010:250; Abrahamsen 1994:309. **Sekken idrettslag** Brønnøysundregistrene; RB 5.06.1985; Opplysninger fra Stig Arne Richter-Johnsen. **Sekken kirke** Rasmussen 1993:312; de Groot 2008:154. **Sekken museum** Opplysninger fra Øystein Eik. **Sekkenes** Marstrander 1962:4; NTNU katalognr. T18316, T18318, T14754, T15287, T18320, mfl.; Dybdahl 2005:106; Sefrak 1502-0032-056. **Sekken tiltaksnemnd** Opplysninger fra Øystein Eik. **Sekken ungdomshus** Moen, Eirik. (1974). *Den frilynde ungdomsrørsla i Romsdal: Romsdal ungdomssamlag 1895–1970*. Molde: Romsdal ungdomssamlag. s. 232. **Sekkestra** Marstrander 1962:3, 5; NTNU katalognr. T16123; Rentekammeret 1597:13b. **Selskabet til Molde byes vel** Bolstad & Berg 1992; RB 27.03.2019. **Setervegen** Mk F 214/76. **Seterøya** Jakobsen 1998:11; Holsbøvåg 2010:278; RB 18.4.2020. **Severines veg** Mk 35/85; Pr B 23:179. **Sigeret** Sandnes og Stemsauvåg 1997:35; Rentekammeret 1597:3a. **Siriusvegen** Mk F 132/70. **Sirivegen** Mk F 214/76; RB 28.10.1985. **Sivertvegen** RF 25. nov 1938; Mk F 274/60. **16** <https://digitaltmuseum.no/021017856945>; Sefrak 1502-033-041; Solemdal 1995:126, 172. (Det er uklart hvor det antatte byggeåret 1835 kommer fra.) **20** Kjelland, Arnfinn. (1987). *Bygdebok for Lesja: Gards- og slektshistorie for Lesjakøgen*. Bind 1. Lesja: Lesja kommune. s. 201–202; Sefrak 1502-007-008; RB 21.9.1990. **Sjukepleiarhøgskolen i Molde** Strand 2000:75; Stølen 1986:311; RB 15.9.2018. **Sjø-**

badet Haraldsen 2014:31–32; Strand 1999:16. **Sjøbuvegen** Mk D 25.1.2016; Sefrak 1502-032-030. **Sjøfronten** RB 20.4.1993; RB 11.3.1997; RB 1.11.2003; <<https://www.molde.kommune.no/horinger-planer-og-byutvikling/under-bygging-og-utvikling/sjofronten-1-2-og-3/>>. **Sjøvegen** Mk F 914/72. **Skakketeigen** Mk D 24.4.2008; Pb R 10:839. **Skalle** Holsbøvåg 2010:115; Rentekammeret 1597:3b. **Skallvegen** Mk D 26/18. **Skarvegen** Olafsen-Holm 1953:169; Torvik 2000:384; Mk D saksprot. 6.10.2014. **Skihytta** Moe, Konrad. (2005). *Skihytta i Moldeheia*. RMÅ. **Skjerslia** Lensregnskap Trondheim 1610–12, Fanne åtting (Riksarkivet). **Skjerslivegen** Mk D 15.1.2016. **Skjerså** Holsbøvåg 2010:69; Lensregnskap Bergenhus 1603–05, Fanne åtting (Riksarkivet). **Skjersåbrua** Rekdal, Bjarne. (1977). *Steinkvelvbrua på Skjerså*. RSÅ. s. 76, 80; Statens Vegvesen 2001:24. **Skjevik (13)** Fylkesantikvaren, kulturminnelD 157099; Holsbøvåg 2010:204; Rygh 1908:277; Lensregnskap Trondheim 1650–51, Fanne åtting (Riksarkivet). **Skjevik (61)** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; Holsbøvåg 2010:92; Rentekammeret 1597:3a. **Skjevikvegen** Mk F 404/71; Stormyr 2013:130. **Skoglia** Mk F 368/84. **Skogsbrua** Witsø 2006:325. **Skogvegen** Pb R A19:19.03.1946; Mk F 292/54. **37a** Sefrak 1502-012-003; Jakobsen og Talsethagen 2002:154. **Skogvika** Lensregnskap Trondheim 1646–47, litra K, fol. 9 (Riksarkivet). **Skolevegen** Bk K 102/56; Bjørset 1997:42. **Skomakerkråpet** Pr M 6:134; Pr M 6:130. **Skralderberget** Holsbøvåg 2010:194. **Skrenten** Mk F 257/79. **Skysstasjoner** Torvik 2000:326; Ukkelberg, Jostein. (2015). *Strande skyssstasjon: Seinare rikstelefon og postopneri*. RSÅ; Rekdal, Bjarne. (1985). *Skysstasjonar i Romsdals amt*. Molde:Statens Vegvesen. s. 5, 25; Setnes, Johan. (1995) *Turisttrafikken i Molde og Romsdal gjennom 100 år: 1847–1947*. Molde:Romsdal sogelag. s. 28–29; Berg et al. 1963:362; *Romsdals Amtstings Forhandlinger for Aaret ...* 1920:290 og 1925:193. **Skytarberget** Mk K 13.03.2003. **Skytterhuset** RB 28.2.1918; RB 5.11.1992; Austigard 2002:87. **Skåla** Holsbøvåg 2010:176; Sandnes og Stemschaug 1997:409; Statens Kartverks arkiv: Norge 90:115; Rekdal 1933:38; SSB 1981:3, 8; RB 2.03.1991. **Skålahallen** Mk byggesak 112/28/1; RB 12.9.1992. **Skåla idrettslag** Brønnøysundregistrene; <<http://www.skaalaidrett.no/>>; RF 28.07.1947. **Skålasenteret** Mk byggesak 114/31. **Skålavegen** Torvik 2000:328; Statens Vegvesen 1989; RB 8.06.1991; RB 21.12.1990; RB 16.07.2005. **Skålheim grendahus** RB 19. sep. 1988; Pr R 26:439; Mk byggesak 95/8. **Skårabakken** Mk F 491/77. **Smedkråpet** RB 9. april 1937; Pr M 41:62; Bolstad 1995:36; *Adresseavisen* 5.03.1963. **Smievegen** RB 1.12.1987; Informant Øyvind Ukkelberg. **Snarvegen** Mk F 274/60; Talsethagen 2001:94. **Sofus Jørgensens veg** Mk F 274/60. **Solbakken** Mk F 323/56. **Solemdal bedehus** Solemdal 1987:165. **Solemdalen** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; NTNU katalognr. 14009; Holsbøvåg 2010:194; Rentekammeret 1597:3b; Solemdal, K. (1953). Plassbruk på sørsida av Fannefjorden. I: *Bolsøyboka, band 3. Molde:Bolsøyboknemnda*. s. 564. **Solemdalgården** Solemdal 1946; RB 2.2.1989; RB 27.03.1993. **Solemdal idrettslag** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Siv Merete Solheimdal. **Solemdalsaga** <<https://sites.google.com/site/solemdalvassag/calendar>>. **Solemdalsbrua** Witsø 2006:325; RB 4.06.1997. **Solemdalsgjerdet** Olafsen-Holm 1948:70–71. **Solemdal skole** Berg 1953a:214; Solemdal 1987:162. **Solemdals Møbel-fabrikk** Molde og omliggende... 1914:19; Mørkedal, Vigdis. (2003); Solemdal 1946; RB 21. sep. 1985. **Solemdalvegen** Torvik 2000:376; Statens Vegvesen Møre og Romsdal. Årsrapport 1980:138; RB RB 21.4.1914; Mk D 2.9.2013. **Solhagen** Talsethagen 2001:96. **Solheimvegen** Bk K 155/63. **15** Pr R 25:8; Sefrak 1502-001-038. **Solhjell AS** <<https://www.solhjell.no/solhjell/historia-om-solhjell/>>; RB 22.1.1994; RB 17.1.1997. **Sollia** Olafsen-Holm 1948:690. **Sollibrua** KulturminnelD 268421-15. **Sollibøen** Holsbøvåg 2010:259; Olafsen 1926b:42. **Sollibø skole** Veøy kommune. (1891). *Skoleplan for folkeskolerne i Veøy kommune*. Molde:Romsdals Budstikke; Olafsen 1926a:513; Informant Øystein Eik. **Sollibøvegen** Mk D 2.9.2013. **Sollivegen** Mk F 292/54; Pr B 25:158; Mk byggesak 24/1154. **36** Jakobsen 2003:82. **92 etc.** RB 25.8.1972. **Solvegen** Brev fra Gatenavnkomiteén til Molde formannskap, 12.1.1966, <<https://www.rbnett.no/nyheter/2019/08/31/Vet-du-hvor-Uranusvegen-er-19825212.ece>>. **Sotnacken** Rygh 1908:287; Lensregnskap Trondheim 1610–12, Eresfjord åtting (Riksarkivet); Olafsen-Holm 1948:738.; *Forskrift om verneplan for skog, vedlegg 4, Sotnakkvatnet naturreservat, Nettet og Molde kommuner, Møre og Romsdal*. **Sotnakkvegen** Mk D 6.10.2014. **Sotåa** Rygh 1908:287; Olafsen-Holm 1948:739. **Spolertbakken** Strand 2002:220; Talsethagen 2001:99; RB 9. april 1937; Pr R 41:0 (Skriv fra byingeniøren limt inn på protokollens forsats.); RB 18.7.1945. **Statsråd Astrups gate** Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **Statsråd Qvams veg** Mk F

167/78; RB 11.9.1991, *Byggekunst* nr. 2, 1979:105. **Steinhoggarvegen** Mk F 402/77. **Steinløysa** Holsbøvåg 2010:132; Rentekammeret 1597:3b. **Steinløysvegen** Mk D 6.10.2014. **Steinskaret** Mk F 263/69. **Stella Maris kloster** RB 5.11.2011. **Stenrud** Pb R 26:197; Parelius 2001:153; Bjørset 1932:15; Sefrak 1502-014-008. **Stenså** NTNU katalognr. T6824; Holsbøvåg 2010:212; Solemdal 1995:395; Rentekammeret 1597:2a; Informant Knut Stenså. **Stensåberget** Mk F 402/77. **Stenså Tegilverk** Austigard 1996:149; Solemdal 1995:404. **Stokke** Holsbøvåg 2010:102; Lensregnskap Trondheim 1610-12, Fanne åtting (Riksarkivet). **Stokkelandsgangen** Pr M 2:99; FT 1865. **Stordambua** Molde bydrifts brudatabase (Safecontrol). **Stordammen** RB 28.5.1997; RB 3.10.1997; Opplysninger fra Finn Hattrem. **Storfjorden** Grøtte 2005; Jordal og Gaarder 1995a:43. **Storgata** Brt 1802; FT 1865; *Morgenbladet* 1.06.1859; Mk F 45/37; RB 9.4.1937; Olafsen-Holm 1939:315; Bull 1811:72; Strand 2002:221; Olafsen-Holm 1939:298; Schneider 1905:119, 151; Abrahamsen 1992:82; Abrahamsen 1994:76; RB 16.07.1942; RB 17.12.2016; RB 11.4.1996. **2-4 Adresseavisen** 6.9.1954. **10** RB 19.4.1983. **10b** Pr M 6:20; *Dagens Næringsliv* 19.1.2004. **11** Fabrikbygningen er først nevnt i Pb M 9:491; RB 8.07.1940. **15** RB 28.05.2016. **19** RB 22.03.1985; RB 1.06.2011; RB 2.8.2019; Hjertvik, Ingvar. (2015). *Romsdalsheimen og Kaffistova. Arbeid og fritid i 1950-åra i Molde*. RSÅ. **22** Rekdal 1981:54. **24** Informant Magnus Trønningdsdal; RB 25.2.1983. **28** Harnes 2008; RB 25.4.1991. **29** *Fra Molde...* 1914:44. **30** Abrahamsen 1994:244. **31** RB 4.10.2008. **33** Tinnereim 1992:139. **35** Opplysninger fra Johan Sættem. **36-38-40** Mk byggesak 449/66; RB 24.10.1986. **41** Opplysninger fra Johan Sættem. **42** RB 9.7.1963. **51-53** RB 15.8.2014. **52** Bua 1999:196. **54** RB 3.3.1992. **55-57** Bolstad 1995:36; *Adresseavisen* 5.03.1963. **56** Austigard 1992:60; Abrahamsen 1992:29; RB 29.9.1936; RB 15.4.2016. **58** Pb M 10:660; Mk byggesak 24/1332. **59-61** RB 26.8.2010. **Storkaia** Grøtte 2005:50; Abrahamsen 1992:74; RF 2.5.1980. **Storledvegen** Holsbøvåg 2010:202. **Storlihytta** Olafsen-Holm 1953:42; Pr B 25:163; 22.9.1984; RB 23.6.1988; RB 22.12.1994; RB 23.9.2009. **Storlivegen** De Seve 1963:208. **150** Sefrak 1502-014-033. **Storteigen** Mk F 411/73; Pb R 7:86. **Storvika** Olafsen 1926:39. **Storvikvegen** Haraldsen 2007:111; Bk K 155/63. **Storyville Jazz Club** <<https://www.storyville.no/nb-no/storyville/om-storyville>>. **Stranda** Fogderegnskap Romsdal, 1687-1689, fol. 8 (Riksarkivet); Holsbøvåg 2010:182; Sefrak 1502-025-060. **Strande** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; Bolt, Jørgensen og Ulset 1997:126; Torvik 2000:333; Kraft 1832:193; Solbakken, Jostein et al. (red.) (2014). *Strande gamle skolekrets*. Molde:EKH. s. 125. **Strande bedehus** RB 2.10.1923. **Strandefaret** RB 1.12.1987. **Strande skole** Berg 1953a:211. **Strandgata** Brt 1767; De Seve 1962:85; RB 9.4.1896; Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **3** Austigard 1992:60; RB 31.5.1947. **5** RB 9.2.1987. **12** RB 21. aug 1986. **13** Pr M 6:200; RB 25.06.2008. **14** RB 3.2.2001. **15** Pr M 6:202; Austigard 1992:59; RB 28.9.1940; RB 10.1.1949; RB 1.03.2002. **17** Pb M 6:227b. (Hoem har her trolig forvekslet hvilke av husene som har én og to etasjer); Pr M 6:203; RB 14.03.1987. **19** Pb M 6:227b. (Hoem har her trolig forvekslet hvilke av husene som har én og to etasjer); FT 1900; Pr M 6:198. **21a** Pr M 6:390. **23** Erik Sæbøs hus på denne tomte ble solgt 1798 (Pb M 1:466), og sto kanskje der i 1764 (<https://www.digitalarkivet.no/rk1004112212098>). Opsahl kjøpte huset 1845 (Pb M 3:7), lånte en pengesum 1847 (Pb M 3:91) og økte taksten til 110 Spd. (Pb M 3:163). Dette er samme hus som enka selger i 1888 (Pb M 5:189) og som står der i dag. **24** Pb M 8:252; Pb M 8:174. **25** Pb M 6:339; Sefrak 1502-004-007. **26** Pb M 8:174. **27** Pr M 6:211; RB 29.2.2020; iflg. epost fra konservator Kenneth Staurseth Fåne 2.03.2020 har årstallet 1909 vært brodert på gardinene i huset. **28** Pb M 8:340. **29** Sefrak 1502-004-004; Pb M 8:222b; Pb M 8:377. **30** Abrahamsen 1992:48. **31** Pb M 8:181. **35** Pb M 5:99; Sefrak 1502-004-001. **Strandgatebrua** Vegvesenets brudatabase (www.vegvesen.no/nvdb/vegkart/); RB 22.12.1994; Trondheim stiftamt, stiftamtstuerregnskap 1681. Romsdal konsumsjons- og folkeskatt, Molde ladested. (Riksarkivet: RA/EA-6044/R/Rf/L0065); De Seve 1963:85; Witsø 2006:305; RB 17.4.1993. **Strandheimvegen** Bk K 102/56. **Stuevollen** Pb R 36:414. **Stuevollvegen** Bk K 155/63. **3, 4, 6** RB 5.12.2008; RB 27.8.2018. **Støkke** Jakobsen 2003:56. **Stålprodukter** Daugstad 1996; *Midt-Norsk Oljeavis* nr. 3, 1998. **Superb** Heramb-Aamot 1957; Arbeiderbladet 18.10.1955; RB 18.2.1975. **Superbgården** Heramb-Aamot 1957:75, Sylthe 1987:36. **Svarttrastvegen** Mk F 38/81. **Svenskebyen** Gunnarsjaa 2007:759; RB 27. april 1990; RB 3.12.2016; Abrahamsen 1994:55; RB 27.1.1973. **Syltemarka** Jakobsen og Tølsethagen 2002:119. **Symra barnehjem** Sefrak 1502-003-043; Strand 2000:66-73; NRK. (20.9.2014) *Barnehjemmet med gode minner*. Besøkt 10.1.2019: <<https://www.nrk.no/mr/barnehjemmet-med>

gode-minner-I.11928941>. **Synnøves veg** Mk F 493/66. **Syttende mai-haugen** De Seve 1963:303; Jakobsen og Talsethagen 2002:119; RB 21.6.1849. **Sættem, Ludvig** RB 5.11.1997; Informant Johan Sættem. **Sølsnes** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; Fylkesantikvaren, kulturminnelD 7380, 36786, 46380; Holsbøvåg 2010:235; DN 10:128; Jakobsen, Signy. (2000). *Nye dendrokronologiske undersøkelser i Romsdal*. RMÅ. s. 190; Sefrak 1502-34-122; Sefrak 1502-34-125. **Sølsnes kirke** Rasmussen 1993:313, Fylkesantikvaren, kulturminnelD 85828. **Sølsnesvegen** Mk 61/83. **Søndags- og tegneskolen** Dahl 1892:25; Bolstad 1992:18; de Seve 1963:53; Dedekam 2011:17; RB 13.7.1910. **Sørnesjevegen** Mk D 11.4.2011. **Sørstien** Byggekunst nr. 2, 1979:105; RB 11.9.1991; Mk F 167/78. **Sørstranda** Olafsen-Holm 1948:520. **Sørteigen** Mk F 263/69.

Talset Rygh 1908:273; Sandnes og Stemshaug 1997:387–389; Rentekammeret 1597:3b. **Talset-hagen** Romsdal fogderi, matrikkel 1669 fol. 82 (Riksarkivet). **Talsetstranda** <<https://www.rbnett.no/nyheter/2019/08/31/Vet-du-hvor-Uranusvegen-er-19825212.ece>>. **Tanners veg** Mk K 60/94, Pr B 25:5. **Taxi** Sørgaard, Knut. (1998). *Båtrutene til Moldehomene – 50 år med organisert rutefart*. RMÅ. s. 68; Vestad, Jon Peder. (2008). *Moldeordlista*. Molde: Skrift og tale. s. 79. **Teatret Vårt** *Teatret vårt gjennom 20 år. 1972-1992. Teatret vårt i jubileumsåret 1992*. Molde: Tekst & bilder; <<https://www.teatretvart.no/om-teatret/om-teatret-vart/>>; TK 10.06.1972. **Telefon** Berg et al. 1963:374; Talsethagen 1992; Helland 1911b:1166; RB 8.6.1939; RB 17.1.2012; RB 8.5.2015; Veastad, John Ragnar. (2001). *Det er til deg: historien om den første mobiltelefonen i Norge*. Oslo: Telenor. s. 54; *Adresseavisen* 3.1.1974; RB 28.9.1984; RB 21.07.1991; RB 8.05.2015. **Telegrafgården** Austigard 1992:59; Talsethagen 1992; *Adresseavisen* 13.06.1960. **Tellusvegen** Mk F 132/70. **Tennstikkvegen** RB 16.06.1983; Tvinnereim 1992:313. **Thiisløypa** Mk F 292/54. **5** Jakobsen og Talsethagen 2002:126. **Thuevegen** Holsbøvåg 2010:79; Pr B 26:89; Mk D 31.8.2015. **Tingnesvegen** Mk D 2.9.2013. **Tinthamran** Mk F 292/54; Talsethagen 2001:116. **4** *BD-orientering* nr. 3, 1959. **Tiriltungevegen** Mk D 13.05.2012. **Tiurvegen** Mk F 132/70. **Tollbugata** RB 28.12.1949. **Tollevegen** Mk F 343/71. **Tollåsen** Riksantikvaren, kulturminnelD 156995; Rygh 1908:276; Rentekammeret 1597:3b. **Tollåsvegen** RB 28.8.1936; Mk K 61/86. **Torbjørns veg** Mk F 493/66. **Tore Lillebostads veg** Mk D 19/05; RB 27.8.2002. **Torget** Berg 1982:97; RB 1.1.1852; Pb M 4:67; RB 6.10.1919; RB 7.2.1867; Abrahamsen 1992:190; RB 28.9.1876; De Seve 1963:204, 389; RB 18.12.1901; Dahl 1892:9; RF 16.03.1948; Pr M 6:78; Mk F 292/54; RB 7.07.1990. **2** RB 8.3.2002; RB 8.5.2004. **4** Ferdigattest 1.9.1961. **Torgkiosken** RB 5.07.1990. **Torhus** NTNU katalognr. T21317; Rygh 1908:261; Holsbøvåg 2010:277; Rentekammeret 1597:2b. **Torhushaugen** <<https://www.rbnett.no/nyheter/2019/08/31/Vet-du-hvor-Uranusvegen-er-19825212.ece>>; Mk D 2.9.2013. **Torleifvegen** Bk F 361/63; Mk F 336/69; Bolsønes 1995:53; *Porsgrunn Dagblad* 20.05.1944; Landssvikdom nr. 4027/1946 (Riksarkivet: RA/S-3138/0001/D/Da/L0915/0002). **Tornekrattet** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Eva Brit Mauseth. **Torvgata** Mk F 45/37; RB 9.4.1937; RB 25.10.1935; RB 25.10.1935. **Tostenbakken** Talsethagen 2001:123; Mk K 99/24. **Tranebærvegen** Mk K 42/95. **Trappekiosken** RB 27.4.2010. **Trastalia** Bk K 155/63; Talsethagen 2001:124; Mk K 16/94. **Troens Ord Molde** RB 19.10.2017; Brønnøysundregistrene; Barne- og familiedepartementet. (2019). *Oversikt over antall tilskuddstellende medlemmer i tros- og livssynssamfunn*. **Trollhola** Holsbøvåg 2010:271; RB 11.6.1992. **Trollpila** Klüwer, Lorentz Diderich. (1823). *Norske Mindesmærker aftegnede paa en Reise igjennem en Deel af det Nordenfjeldske*. Christiania: Vitenskapsselskapet. s. 121; Bendixen 1878:79; Fylkesantikvaren, kulturminnelD 16830; Fylling, Peder. (1972). *Folkesagn og historiske Optegnelser*. Ålesund: Sunnmøre historielag. s. 47; Sulebust, Jarle. (2002). *Huldrefolk, bygdefolk og venstrefolk. Kulturminnesamlaren og folkeopplysaren Peder Fylling sitt liv og arbeid*. Ålesund: Sunnmøre historielag. s. 98. **Trollpilvegen** Kringstad 1953:33; Torvik 2000:377; Mk D 2.9.2013. **trondhjemske postvei, Den** Gjære 2020:22–27, 42–54; Nordstrand, Ingemar. (1996). *Postvegen Bergen–Trondheim*. Oslo: Samlaget; Statens Vegvesen 2001:24–25; Helland 1911b:1161; Molde kommune: *Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer 2019–2023*; Grønland, Siv Helen Myrvoll. (2020). *Tilstandsregistrering Den Trondhjemske postvei, Molde kommune*. Molde: Møre og Romsdal fylkeskommune. **Træff, Sportsklubben** RB 2.10.1939; RB 29.9.1949; RB 1.10.1964; Træff. (1984). *Jubileumsskrift 1924–1984: 60 år: Sportsklubben Træff*. Molde: Træff. **Træffhuset** RB

9.2.2008; RB 16.03.2012; <<https://www.molde.kommune.no/kultur-idrett-og-fritid/idrett/kommunale-idrettsanlegg/traffhuset/>>; RB 24.06.2004. **Trøavegen** Mk F 404/71; Berg 1953b:504; Olafsen-Holm 1948:541; RB 5.11.1997. **Tuesenvegen** Mk F 232/83; Holsbøvåg 2010:55. **Turisme** Sanden 1992; Skotheim, Svein. (2011). *Keiser Wilhelm i Norge*. Oslo:Spartacus; Bergens Aftenblad 6.07.1893; Grøtte 2005:107; *Kysten* 18.7.1907; RB 11.7.1908; Innvasjon Norge/Epinion. (2019). *Cruiseturismen i Norge 2019*. **tusen hjem, De** Abrahamsen 1994:411. **Tusenårsvarden** Haugland, Ole. (2017). *Moldemarkas venner 20 år! 1997–2007*. Molde:Moldemarkas venner: s. 53. **Tussen** Holsbøvåg 2010:42; RB 27.06.1861. **Tussentunnelen** RB 15.10.1990; RB 3.1.2015. **TVRomsdal** Stene, Kjell Petter. (2004). *20 år med lokal-tv i Noreg*. Volda:Høgskulen. s. 59; RB 1.12.1989; RB 24.2.1990; RB 10.07.1998; RB 28.6.2008; RB 31.8.2002, RB 15.5.2003. **Tyttebærsvingen** Mk K 29/90. **Tømmermannskråpet** RB 25.10.1935; Pb M 4:128. (Just Justesen var Ågots mann.); Talsethagen 2000:124; Pr M 6:107. **Tømmervegen** Mk B 294/72. **2** Pb R 37:265. **Tøndergård** Ssb. no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; Berg et al. 1963:595; Sandnes og Stemshaug 1997:281–282. **Tøndergård gravlund** RB 6.8.1949; RB 18.06.2018; RB 16.1.2006. **Tøndergård skole og ressurscenter** Skoledirektøren 1975:220; <<https://www.tondergardskole.no/skole/>>. **Tønderhaugvegen** RB 30.03.1912; Pr M 6:446. **Tøndervegen** Bk 155/63; Olafsen-Holm 1948:266. **1** Pb R 10:329; Sefrak 1502-016-044, 1502-016-046. **Tønna** RB 20.03.1846; RB 2.4.1941; Grøtte 2005:35. **Tønnes veg** Pr R 23:174; Mk D 7.10.2011. **Tårngata** Mk F 449/49.

Uglevegen Mk F 38/81. **Ullaland** Sandnes og Stemshaug 1997:281–282; Rentekammeret 1597:3b; Harnes 2017:48. **Ullalandsvegen** Mk D 16.4.2018. **Ulvestien** Mk F 343/84. **Under Berget** Romsdal tingbok 1700–05:48a. **Ura** Lensregnskap Trondheim 1657–58, litra I fol. 4B (Riksarkivet); Olafsen-Holm 1948:462. **Uranusvegen** <<https://www.rbnett.no/nyheter/2019/08/31/Vet-du-hvor-Uranusvegen-er-19825212.ece>>; Bk K 155/63; Brev fra Teknisk rådmann til Molde formannskap 18.8.1971. **Utpå Gata** Brt 1767. **Utstillingshallen** Strand, Rolf. (2009). *Utstillingshallen i Molde. Spredte glimt fra historien til et flerbrukshus*. RSÅ; *Vårt Land* 4.12.1954. (Ifølge enkelte kilder skal det ha vært den amerikanske pianisten Grant Johannessen som fant på navnet, men han spilte sin første konsert her 2.10.1955.); RB 4.9.1985; RB 15.03.1997. **Utstillingsplassen** De Seve 1963:233; Strand 1999:16; *Møre og Romsdal Fylke General Survey: Detailed sketches, book 2*. (Norsk Hjemmefrontmuseum, F.O. II 8.8); Rød og Julnes 1995:113; Raknem 1947:23; Harnes 1997:21. **Utvandring** Sogner 1994:24; Trondheim politikammer: Emigrantprotokoll nr. 19, topografisk register; Kvernberg 2013; Molde byfogd, Skifteprotokoll 1822–41:106a; *Adresseavisen 8.5.1821*; Meringdal, Odd. (1978). *Ingebrigt Knudsen Bjørseth – Den første romsdaling som vandret ut til Amerika*. I: «Romsdalinger i Amerika». Molde:Romsdal sogelag; Romsdal sogelag (1978). *Romsdalinger i Amerika*. Molde:Romsdal sogelag. s. 192; RB 25.05.1946; Sæter, Einar. (1996). *Gullfeber: Norske gullgravarar i Klondike og Alaska*. Oslo:Samlaget. s. 40; HULA-databasen: <<https://www.hf.uio.no/iakh/tjenester/kunnskap/samlinger/hula-historisk-register-over-utvandrede-nordmenn>>.

Valborgshetta Mk D 7.10.2011. **Vannklosetter** RB 10.12.1912; RB 1.2.1911; RB 18.2.1913; RB 13.8.1937; RB 27.8.1997; RB 7.5.1993; RB 6.11.1996. **Varden** Holsbøvåg 2010:38; Olafsen, O. (1922). *Viter (Varder) i Romsdalen*. RSÅ; RB 23.07.1949; RB 25.11.2008. **Vardehytta** Haraldsen 2005:34; RB 17.9.2009; Bolstad 1992:59; RB 23.07.1949; De Seve 1963:208. **Vardestua** RB 22.06.1988. **Vardevegen** De Seve 1963:208; RB 11. og 12.07.1935; Mk F 45/37; RB 9.4.1937; Mk F 292/54. **Vardholmvegen** <<https://www.rbnett.no/nyheter/2019/08/31/Vet-du-hvor-Uranusvegen-er-19825212.ece>>; Holsbøvåg 2010:272; Isaksen 1998:16; Mk K 21.2.2014. **Vassfaret** Mk K 29/90. **Vasslivegen** Mk D 2.9.2013. **Vedalshaugen** NTNU katalognr. T15766; Holsbøvåg 2010:260; Olafsen 1926b:37; Køhn, Fridthjof. (1995) *Sekken i krig: Spredte minner og opptegnelser av inntrykkene*. RSÅ. **Veita** Brt M 1807:[102]; FT 1865; Molde 1913. **Vejevegen** Mk F 292/54. **Vektergata** Pr M 6:256; Strand 1998:30; RB 29.1.1949. **Venusvegen** Mk F 132/70. **Verftsgata** Mk K 61/86. **Verftsveien** Pr R 41:63; Molde kommune. (1919). *Kart over Molde ... pr. 1/7 1919*. (Nasjonalbiblioteket Kart NA 624). **Vestad** NTNU katalognr. T18319, T18319; Kulturhistorisk Museum Oslo katalognr. C20591; Riksantikvaren, kulturminnelD 36834-1; Stemshaug 2001:223; Bolt og Jørgensen 1997:128; Sefrak 1502-032-038. **Vestnesvegen** Mk F 292/54. **Vestre Mellomveg** Mk

K 24/92. **Vestre Plassveg** Jakobsen og Talsethagen 2002:138–139; Mk F 292/54. **Veøya** Rygh 1908:244; Snorre Sturlason. (1899). *Kongsagaer*. Kristiania:Stenersen. s. 638; Gjendem, Ola og Parilius, Nils. (1978). *Arkeologiske befaringer på Veøy og Hangholmen*. RSÅ; Solli 1999; KulturminnelID 43137, 43138, 171160, 65098, 52900, 52901, 33600, 13456; NTNU katalognr. T27458, T27937; Kulturhistorisk Museum Oslo, katalognr. C2164–2171, C2217, 2218; DN 1:226, 21:71, 1:361, 18:25; Schneider 1905:88; DN 3:399 (1375); DN 10:128 (1439); DN 3:966 (1488); Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga: Rapport 2017:1. *Forvaltningsplan for Veøy landskapsvernområde i Molde kommune*. **Veøy kirke** Riksantikvaren KulturminnelID 107967-1; Riksantikvaren. (2016). *Middelalderse kirkesteder i Møre og Romsdal fylke*; de Groot 2008:150; Grüner, Otto. (1991). *Romsdals kondisjonerte og Veøy kirke på 1600-tallet*. RMÅ. s. 63; Solli 1999:66, 88; Rasmussen 1993:313; Kgl. res. 14.05.1901; Haraldsen, Signy. (2008). *Jonas Lieds fond for Veøy gamle kirke*. RMÅ. s. 402. **Veøygata** Mk F 348/40; Mk F 292/54. **Veøyheim** Solemdal 1995:15; Austigard 2014:362. **Veøy kommune** NOU 1992:15, s. 394; Juvkam 1999:58–61; RB 5.1.1959. **Veøy prestegjeld** Engelbrektsøn, Agerholt og Brinchmann 1926:6; Hamre, Anne Marit. (1983). *Trondhjems reformats 1589; Oslo domkapittels jordebok 1595*. Oslo:Norsk historisk kjeldeskrift-institutt. s. 66; Wessel-Berg, Fr. Aug. (1841). *Kongelige Rescripter, Resolutioner og Collegial-Breve for Norge i Tidsrummet 1660-1813 : Første Bind. 1660-1746*. Christiania:Capellen. s. 764; Arkiverket: <<https://www.arkivverket.no/slektsgranskning/historikk-for-prestegjeld-og-sogn-prestegjeld-og-sogn-i-more-og-romsdal>> (Besøkt 18.1.2020). **Veøy prestegård** Austigard, Bjørn. (1999). *Prestegårdshusa på Veøya*. I: *Veøyboka*. Molde:Romsdalsmuseet. **Vigvollvegen** Mk F 411/73; Pb R 7:86. **Vik** Fylkesantikvaren, kulturminnelID 43131, 65099; NTNU, katalognr. T18486, T18034, T18487, T12229; Universitetsmuseet i Bergen, katalognr. B1466, B1470, B1471, B1467; Sandnes og Stemschaug 1997:33–34; Holsbøvåg 2010:234; Olafsen 1926b:99; Rentekammeret 1597:2a; Sefrak 1502-0034-059, 1502-034-004 og 1502-034-005. **Vikamyra skole** RB 7.10.1981. **Vikdalsvegen** Mk K 61/86; Holsbøvåg 2010:235. I. Bergsvik, Paul (1991). *Då presten flytta frå Veøya*. RMÅ; Neerland, Erling. (2007). «Veøy nye prestegard,Vik (Nesjestranda)». I: *Jubileumbok for Holm, Rødven og Veøy 1907–2007*. Molde:Jubileumsboknemnda. **Villa Bjerteli** Pb M 5:129–130; RB 20.1.1886; Wilson, Thomas. (1889) *Norway illustrated 1889*. Bergen:Giertsen & Halvorsen; Sefrak 1502-003-015. (Enkelte kilder oppgir byggeår 1866, dette er en sammenblanding med nabohuset mnr. 220. Dette var Dunnetts privatbolig, også omtalt som «Dunnetts hus».) **Vollan** Mk F 411/73; Pb R 15:121. **Vorheimvegen** Mk F 292/54; Jakobsen og Talsethagen 2002:142; Sefrak 1502-011-001. **V-posten** Ekre, Arne. (1946). *V-posten*. I: *Romsdal i krig 1940–45: eit skrift vikt til minne om dei som let livet i denne striden*. Åndalsnes:Romsdal mållag. s. 14; Abrahamsen 1994:186. **Vågane** Solemdal 1992; Bk F 54/49 (IKAMR Bolsøy, boks 79). **Vågheim** Solemdal 1992:8. **Vågseter** Holsbøvåg 2010:211; Rentekammeret 1597:2; Olafsen 1926b:208. **Vågseterevgen** Mk K 21.2.2014. **39 Handelregistre for Kongeriket Norge 1948**:1297; *Dagbladet* 17.4.1954, TK 6. januar 1975. **Vårbekkevgen** Mk F 411/73; Holsbøvåg 2010:79.

Yrkesbrakkene Abrahamsen 1994:81; RB 10.10.1964. **Ytterhaugan** NTNU katalognr. T14011; Rentekammeret 1597:3b. **Ytterhorsgora** NTNU katalognr. T27987; Holsbøvåg 2010:247; Sentralt Stadnamnregister vedtak 1.07.1991; Rentekammeret 1597:5b; Sefrak 1502-034-134.

Ødegård skole Berg et al. 1963:491, 705. **Øivinds veg** Mk F 493/66. «**Ølmonopolet**» RB 4.1.2001; RB 3.3.2018; Moldenæs, Jan. (2003). *Slekt og slikt Litt av hvert omkring Kristian B. Moldenæs og hans familie*. Tromsø:Eget forlag. **Ørnehaugvegen** Mk D 4.11.2013; RB 4.11.2010, Mk R 76/12. **Østbovegen** Mk F 493/66. **Østre Mellomveg** Mk K 24/92. **Østre Plassveg** Mk F 292/54. **Østtorpvegen** Mk F 343/71; Pb R A-57 (7.8.1957). **Øverbygda** Torvik 2000:384; Mk K 15/94. **231** Bondevik 1950:94. **Øverbøen** Mk F 214/76. **Øverhagen** Olafsen-Holm 1948:473. **Øverland** Berg et al. 1963:595; Rentekammeret 1597:2b; FT 1865. **Øverland skole** RB 10.4.1987. **Øverlandstunet** Mk K 43/02; Sefrak 1502-0016-028. **Øverlandsvatnet** Witsøe 2005:86. **Øverlandsvegen** Bk K 102/56. **Øverland Transport** Harnes, Per Arnt. (2018). *Øverland: transport i over 110 år*. Molde. **Øverlia** Olafsen-Holm 1948:646. **Øvre Berg** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år. **Øvre bru** Molde bydrifts brudatabase (Safecontrol); RB 20.03.1997; RB

20.5.1920; RB 12.7.1934; Witsø 2006:320; Tingbok for Romsdal 5:35b. **Øvre bu** Herskedal 2011:18, 22. **Øvre Istad veg** Mk K 61/86. **Øvre kirkegård** Pb R 33:440b; RB 15.12.1914; RF 2.8.1938. **Øvre Krohnstad veg** Pb R 43:432. **Øvre veg** Olafsen-Holm 1939:315; Jakobsen og Talsethagen 2002:108; Austgard 2002:72; De Seve 1963:117; Pb M 4:67b; Bull 1811:72; Mk F 45/37; RB 9.4.1937. **I** Isaksen 1998:29–54. **13** RB 26. nov 1918; Pb M 9:498; Herskedal 2011:18, 22. **19** Pb M 5:247. **21** Pb M 6:322; RB 4.12.1993. **25** Pr M 10:514; RB 9.7.1924; RB 10.8.1963. **26** Strand 1998:52–53; RB 20.8.2010. **27** Pb M 8:202. **Øvre Årø** Pr B 6:344. **Øygarden** NTNU, katalognr. T4406–4409, T5471–5474; Olafsen-Holm 1948:677. **Øygardsvegen** Holsbøvåg 2010:103; Mk F 68/74. **Øyra** Rygh, Oluf. (1898). *Norske Gaardnavne: Forord og Indledning*. Kristiania:Fabritius. s. 88; Olafsen-Holm 1948:731. **Øytun** RB 18.10.1948; 24.4.1995.

Åbakkvegen Mk D 6.10.2014. **Åkerlehaugen retreatsenter** <<https://retreater.no/retreatsted/akerlehaugen>>; Sefrak 1502-025-037. **Aandahls** De Seve 1963:300; RB 28.05.2013; Informant Johan Sættem. **Årset** NTNU katalognr. 6741–6744; Rygh 1908:248; Dybdahl 2005:106. **Årtunvegen** Mk F 232/83. **Årø** Ssb.no: tabell 04317 Befolkning, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år; Olafsen-Holm 1939:XXXIV; Fylkesantikvaren, kulturminnelD 7424, 46429, 56179, 26471; Rygh 1908:281; Bk F 19/58 og Statens Vegvesen sak 4969/58 (IKAMR, Bolsøy kommune, boks 79); RB 6.6.1989; Sentral Stadnamnregister; vedtak 3.10.1995; Dybdahl 2005:108; FT 1865; Olafsen-Holm 1948:341; Pb R 10:329; Olafsen-Holm 1939:504; Richelieu, Johan Christopher. (1772). *Carte over Compagniets Muster-Plads og dets umliggende Situation af det 2det Trundhiemske Nationale Infanterie Regimente, etc.* (Håndtegnet kart.) Riksarkivet: RA/EA-5930/T/T043/T043b/T043b01/0030. **Aarø Auto** Berg et al. 1963:378; RB 24.4.1992. **Årøbrua, gamle** Kringstad 1953:28; RB 26.12.1850. **Årødalen** Olafsen-Holm 1953:169; Torvik 2000:384. **Årødalvegen** RB 6.9.1937; Torvik 2000:384. **Årøhagen** Pr R 4:292; Pb R 9:185; Mk F 232/83. **Årøhagen skole** Sefrak 1502-018-062; Berg et al. 1963:574; Aslaksen 1949:415; RB 1.07.1029; Abrahamsen 1994:25. **Årøhaugen** Mk K 98/53; Skifteprotokoll Romsdal 1761–73:651a; **7** Sefrak 1502-018-002. **17** Sefrak 1502-018-056; Pb R 37:409. **Årølia skole** Molde kommune: <<https://www.molde.kommune.no/horinger-planer-og-by-utvikling/under-bygging-og-utvikling/arolia-skole/>>. **Årølivegen** Mk F 232/83. **22** Sefrak 1502-018-039; Ministerialbok Bolsøy 1843–69: 234; RF 3. april 1948; Holsbøvåg 2010:55. **Årømyran** Mk D 05/20; FT 1865. **Årøneset** Olafsen-Holm 1948:255; Gjerde, Finn. (2000) *Årønes – hus, tun og eiere gjennom 200 år*. RSÅ. RB 28.3.1987. **Årø og Røbekk velforening** Brønnøysundregistrene; Opplysninger fra Atle Braute. **Årørådet** Mk K 74/83. **Årøsetervegen** Mk F 475/78. **24** RB 13. sep. 1986. **Åsen** Olafsen 1926b:96. **Åsleet** Mk F 475/78. **Åsvegen** Mk F 404/71.

IFM Informant Stian Viken.

Litteratur

- Aarønæs, Lars. (1999). *At man noe vil. Med Romsdal inn i det 21. århundre*. Molde: Aneholmen.
- Abrahamsen, Olav Arild. (1991). *M.O.I.: 100 år for idrett og friluftsliv*. Molde: MOI.
- Abrahamsen, Olav Arild. (1992). *Molde bys historie. 1916–1940 : Fra brann til bombing*. Molde: Molde kommune.
- Abrahamsen, Olav Arild. (1994). *Molde bys historie. 1940–1964 : Krig – gjenoppbygging – vekst*. Molde: Molde kommune.
- Amdam, Per. (1969). *Fra knalle til storfirma. S. Pettersson i Molde 100 år: 1869–1969*. Molde.
- Amdam, Per. (1982). *Molde høgre skole 150 år*. Molde: [Molde vgs].
- Austigard, Bjørn og Jakobsen, Signy. (1997). *Nøisomhed gjennom 200 år. 1797–1997. Fra amtmannsgård til kjøpmannskap*. Molde: Hakon Møre.
- Austigard, Bjørn. (1982). *Kviltorp 100 år. Frå feriestad til bydel*. RSÅ. 54–78.
- Austigard, Bjørn. (1992). *Arkitekt Trygve Solemdal og Molde*. RMÅ.
- Austigard, Bjørn. (1998). *EKH Trykk og Molde gjennom 100 år. 1898–1998*. Molde: EKH.
- Austigard, Bjørn. (2002). *Hus og tun på Moldegård gjennom 300 år*. RSÅ.
- Austigard, Bjørn. (2008). *Kyrkjestad, kyrkjer og arkitektur*. I: Kleive kirke 150 år. Molde: Kleive menighet.
- Bendixen, B. E. (1878). *Fornlevninger i Nordmøre og på Romsdal*. I: Årbok (Foreningen til norske fortidsminnesmerkers bevaring).
- Berg, Einar (red.), Berild, Ansgar; Hegge, Asbjørn; (1963). *Bolsøyboka. En natur- og samfunshistorisk skildring av Bolsøy prestegjeld og herred*. Bind 3:2. Molde: Bolsøyboknemnda.
- Berg, Einar; Bondevik, Johs.; Mjåtveit, Ingvar. (1967). *Rauma ungdomsskule gjennom 50 år 1917–1967*. Molde: Rauma ungdomsskule.
- Berg, Einar. (1953a). Framvoksteren av skulestellet i Bolsøy. I: *Bolsøyboka, band 3*. Molde: Bolsøyboknemnda.
- Berg, Einar. (1953b). Husmenn på gardane frå gnr. 17 Bolsøen til gnr. 92 Botterlien. I: *Bolsøyboka, band 3*. Molde: Bolsøyboknemnda.
- Berg, Sverre. (1982). *Rektor Alexander Brinchmann*. Molde.
- Berg, Sverre. (1983). *Alexandra hotell i 100 år*. Molde.
- Berg, Sverre. (1992). *Moldes tre kirker: og litt til*. Molde: Romsdals Fellesbank.
- Berg, Sverre. (1993). *Kinematograf i Molde*. RMÅ.
- Bjoridal, Jon. (1979). *Spreidde trekk omkring husmenn og husmannsplassar på Bjørset og Kvam ved Molde*. I: Molde og Romsdals turistforenings årbok. Molde: Molde og Romsdals turistforening.
- Bjørset, Anton. (1932). *Om husmannsplasser og setre under Kvam og Bjørset*. RSÅ.
- Bjørset, Hans-Henrik. (1997). *Bjørset. Enkelte trekk fra tidligere tider*. RSÅ.
- Bolstad, Jakob og Berg, Sverre. (1992). *Selskabet for Molde Byes Vel 1842–1992*. Molde: Selskapet.
- Bolstad, Jakob. (1995). *Krigsdager og okkupasjonsår i Molde og Romsdal*. Molde: Romsdal sogelag.
- Bolsønes, Sverre. (1995). *Fuglset*. RSÅ.
- Bolt, Aslak; Jørgensen, Jon Gunnar; Ulset, Tor. (1997). *Aslak Bolts jordebok*. Oslo: Riksarkivet.
- Bondevik, Johannes O. (1950). *Romsdal Indremisjon i 75 år: 1874–1949*. Bergen: Romsdal Indremisjon.
- Brevig, Hans Olaf. (1992). *Klubselskabet Harmonien 1792–1992*. Molde: Selskapet.
- Brunvoll, Olaus. (2011). *Blått og hvitt i hundre år: 1911–2011*. Molde: MFK.
- Bua, Asbjørn. (1999). *Funksjonalismen: Ein internasjonal stil med spor i Molde*. RMÅ.
- Bua, Asbjørn. (2002). *Parkar og større hageanlegg i Molde*. RSÅ.
- Buckhardt, Ragnar. (1933). *Møre infanteriregiment nr. 11*. I: Norsk militært tidsskrift, nr. 5 og 6 1933.
- Bugge, K. (1928). *Møre fylkes næringsveie i tekst og bilder*. Oslo: Hanche.
- Bull, Ole Christian. (1811). *Adskilligt om Kjøbsteden Molde, etc.* I: Topographisk-statistiske Samlinger. Bd. I:1. Christiania: Det Kongelige Selskab for Norges Vel.
- Børseth, Dag Erik. (2000). *Poststeder i Møre og Romsdal*. Molde: EKH.
- Dahl, Bastian. (1892). *Molde og Romsdalen. En Reisehåndbog*. Kristiania: Cammermeyer.
- Dahl, Hans Frederik. (2010). *Norsk presses historie. Bind 4: Norsk presse fra A til Å*. Oslo: Universitetsforlaget.

- Daugstad, Johnny. (1996). *Moldekrana: Bedriftshistorien om A/S Stålprodukter 1946–1996*. Molde:Stålprodukter.
- Dedekam, Anders. (2011). *Oliver Sylthe. Frem fra glemnelsen*. Molde:Maerz Contemporary.
- De Groot, Terje. (2008). Noen spor etter middelalderens liturgiske praksis. I: *Veøy kirke*. Molde:Romsdalsmuseet.
- De Seve, Niels. (1962) *Molde bys historie. I: Før året 1838: Ladested og kjøpstad*. Molde:Molde kommune.
- De Seve, Niels. (1963) *Molde bys historie. II: 1838–1916: Eksportby – Turistby – Industriby*. Molde:Molde kommune.
- Dietrichson, Lorentz. (1892). *De norske Stavkirker*. Kristiania:Cammermeyer.
- Dybdahl, Audun. (2005). *Tiendpengeskatten som kilde til folk og samfunn ca. 1520*. Oslo:Tapir.
- Døssland, Atle. (1990). *Med lengt mot havet. Fylkeshistorie for Møre og Romsdal. Bind I: 1671–1835*. Oslo:Samlaget.
- Eldøen, Guttorm. (2013). *Fylkessjuekehuset i Molde: Den medisinske utvikling etter 1960. I: Sjukehusbyen Molde 1713–2013*. Molde:Romsdalsmuseet.
- Engelbrektsøn, Olav; Agerholt, Johan; Brinchmann, Chr. Olav. (1926). *Engelbrektsøns jordebog: Register paa St. Olavs jorder, forfattet under erkebiskop Olav Engelbrektsøn*. Oslo:Nationaltrykkeriet.
- Fiskergård, Peter. (1976). *Personen bak gatenavnet*. Molde:Molde kulturvern.
- Fra Molde og omliggende distrikters næringsliv*. (1914). Kristiania:Hanche.
- Ginsberg, William B. (2009). *Maps and mapping of Norway, 1602–1855*. New York:Septentrionalium.
- Gjendem, Ola. (2017). *Molde, kart gjennom 300 år. Byen vokser frem*. Molde:Molde Bymuseum.
- Gjærde, Asbjørn. (2005). *Vel møtt til sendinga. Kringkastinga i Møre og Romsdal 1925–2005*. Volda:Høgskulen.
- Gjære, Tore. (2020). *Over Ørskogfjellet i gamle dagar: Om postruter og vegbygging på Sunnmøre og i Romsdal*. Sjøholt:Ørskog historielag.
- Grüner, Otto R. (1972). *Hollendertida i Romsdal*. Trondheim:Romsdal sogelag.
- Grøtte, Ottar. (2005). *Molde havn 1605–2005*. Molde:Molde havnevesen.
- Gunnarsjaa, Arne. (2007). *Arkitekturleksikon*. Oslo:Abstrakt.
- Haraldsen, Signy. (2005). *Moldemarka som utmarksressurs*. RMÅ.
- Haraldsen, Signy. (2007). *Husmannsplasser og stykker under Bjørset*. RMÅ.
- Harnes, Per Arnt. (2008). *Molde bakeri AS 1917–2008: I virke for ditt daglige brød*. Molde.
- Harnes, Per Arnt. (2017). *Korgardboka*. Molde:Romsdal sogelag.
- Harnes, Per Arnt. (1999). *Krig i anmarsj på Romsdalskysten. I: «Jageren Sleipner i Romsdalsfjord sjøforsvarsavsnit april 1940»*. Hundvåg:Sjømilitære Samfund.
- Harnes, Svein Magne. (Udatert) *Tibor og Veras siste reise*. <<https://social.shorthand.com/smharnes/3gXtlzyp9j/tibor-og-veras-siste-reise>>.
- Hattrem, Kjell Ove. (2012–20). *Hattrems genealogisider*. Besøkt 28.1.2019:
a: <<http://kjellovehattrem.com/g0/p102.htm#i10167>>
b: <<http://kjellovehattrem.com/g0/p96.htm#i9547>>
c: <<http://kjellovehattrem.com/g0/p78.htm#i7796>>
d: <<http://kjellovehattrem.com/g0/p55.htm#i5412>>
f: <<http://kjellovehattrem.com/g0/p54.htm#i5356>>
- Helland, Amund. (1911a). *Norges land og folk. Bind 15 Romsdals amt. Del 1: Den almindelige del*. Kristiania:Aschehoug.
- Helland, Amund. (1911b). *Norges land og folk. Bind 15 Romsdals amt. Del 2: Byerne og herrederne*. Kristiania:Aschehoug.
- Helseth, Anne Holen. (1997.). *En slekt fra Gussiås og Istad*. Istad:Helseth.
- Hernes, Ivar. (1955). *Trondhjemsskifrene ved Molde. I: «Norsk geologisk tidsskrift» 34, 1955*. Bergen:Grieg.
- Herskedal, Kjell. (2011) *Fra krambu til konsern: Historien om Einar O. Berg, hans familie og dagligvarehandel i 75 år*. Molde:Herskedal.

- Herskedal, Kjell. (2013). *Et brusende liv: historien om Oskar Sylte, familien og bedriften*. Molde:Oskar Sylte Mineralvannfabrikk.
- Holsbøvåg, Kåre Magne. (2005). *Stadnamn frå Kringstadsetra til Tussen*. RMÅ.
- Holsbøvåg, Kåre Magne. (2010). *Stadnamn i Molde kommune: namn og kulturhistorie*. Molde: Romsdal sogelag.
- Høeg, Tom Arbo. (1973). *Norske aviser 19763–1969. En bibliografi. Bind 1: Alfabetisk fortegnelse*. Oslo:Universitetsbiblioteket.
- Imsen, Steinar og Winge, Harald. (1999). *Norsk historisk leksikon. Kultur og samfunn 1500 – ca. 1800*. Oslo:Cappelen akademisk forlag.
- Isaksen, Knut Even. (1998). *Fengselsforhold og fangebehandling i Romsdal gjennom 250 år*. Molde:- Romsdal sogelag.
- Jakobsen, Arne. (1948). *Utdanninga av folkeskulelærarar i Noreg. I: Romsdal krinslærarlag 1848–1948*. Molde:EK Hansen.
- Jakobsen, J. Chr. (1953). *Litt om hagedyrkingen i Bolsøy før og no. I: Bolsøyboka, band 3*. Molde:- Bolsøyboknemnda.
- Jakobsen, Signy og Talsethagen, Gunnar. (2002). *Husmannsplassene under Moldegård*. RMÅ.
- Jakobsen, Signy. (1998). *Bosettingen på Hjertøya og bruken av Moldeholmene fram til 1939*. RMÅ.
- Jakobsen, Signy. (2003). *Husmannsplasser og stykker under Reknes*. RMÅ.
- Julnes, Johan. (1987). *Bygdebok for Aukra. Gard og slekt. Bd. 4. Aukra:Aukra kommune*.
- Juvkam, Dag. (1999). *Historisk oversikt over endringer i kommune- og fylkesinndelingen*. Oslo:Statistisk Sentralbyrå.
- Kringstad, Knut. (1953). *Bolsøy herred under kommunalt sjølvstyre. I: Bolsøyboka, band 3*. Molde:Bolsøyboknemnda.
- Kvam skole, 6A (1997): *Historisk hefte fra Bjørset, Kvam og Djupdalen*. Molde:Kvam skole.
- Kvernberg, Anders. (2013). *Mannen som visste så mye om skilpadder at han endret verdenshistorien*. RSÅ.
- Lillebostad, Ingvar. (2003). *Notlaga ved Dragvågen*. RSÅ.
- Marstrand, Sverre. (1962). *Fortidsminner fra Sekken*. RSÅ.
- Mordt, Gerd. (2020). *Christen Prams rapporter fra Norge. Bind 1 1804–05. Kildeutgivelser fra Riksarkivet 5*. Oslo:Riksarkivet.
- Nøtvedt, Aud Frøydis. (1991). *Molde bymål: Språklege variasjonar hos eldre og yngre brukarar*. Hovedoppgave. Universitetet i Trondheim
- Olafsen-Holm, Jørgen. (1939a) *Bolsøyboka. Bind 1*. Molde:Bolsøyboknemnda.
- Olafsen-Holm, Jørgen. (1948). *Bolsøyboka. Annen del*. Molde: Bolsøyboknemnda.
- Olafsen-Holm, Jørgen. (1953) *Bolsøyboka. Bind 3:1*. Molde:Mindor Bolsø.
- Olafsen, O. (1926a). *Veøy i fortid og nutid: en historisk-topografisk beskrivelse. Bind 1*. Norheimsund:Nevnden.
- Olafsen, O. (1926b). *Veøy i fortid og nutid: en historisk-topografisk beskrivelse. Bind 2*. Norheimsund:Nevnden.
- Oterhals, Leo. (2005). *Rød og roser*. Molde:Lagunen.
- Parelius, Nils. (1959). *Kammerråd Ole Alsing og Osen Jernverk*. RSÅ.
- Parelius, Nils. (1981). *De russiske krigsfangene i Romsdal under siste krig*. RSÅ.
- Parelius, Rolf. (2001). *En spasertur langs Julsundvegen fra Astridli til Stenrud anno 1920*. RSÅ.
- Pedersen, Sverre. (1943). *Brente Steders Regulering B.S.R.: Noen meddelelser om reguleringsarbeidet i de krigsherjede byer og steder. Byggekunst 1943:1–10*.
- Raknem, Ingvald (red.) [1947]. *Romsdal i krig 1940–1945*. Åndalsnes:Romsdal Mållag.
- Rasmussen, Alf Henry. (1993). *Våre kirker: Norsk kirkeleksikon*. Kirkenær:Vanebo.
- Rekdal, Bjarne. (1981). *Romsdal Sparebank 50 år*. Molde.
- Rekdal, Gunnar. (2012). *Rekdalbygg AS 75 år: 1937–2012*. Molde:EKH.
- Rekdal, Olav. (1933). *Eventyr og segner. Folkeminne frå Romsdal*. Oslo:Norsk folkeminnelag.
- Rentekammeret (1597). *Kong. Maytz. Pendinge schatt som udgafs aff Romsdals Læhn Anno 1597, side [3]*. (Original i Riksarkivet: RA/EA-5023/R/Rb/Rbt/L0001) <<https://media.digitalarkivet.no/view/76796>>

- Rolseth, Asbjørn. (2001). *Håndverk på hjul: karosserifabrikker og karosseribygging i Norge*. Oslo:Transportreportasje.
- Rygh, O. (1908). *Norske Gaardnavne. Oplysninger samlede til Brug ved Matrikelens Revision. Bind 13: Romsdals amt*. Kristiania:Fabritius.
- Rød, Knut og Julnes, Johan. (1995). *Krigsår og fredsfeiring*. Aukra:Aukra sogenemnd.
- Rønsen, Berit. (2007). *Sommervillabebyggelse på Fannestranda. Villa Retiro og Villa Kviltorp 1870-1890. Rikdom, fornøyelse og rekreasjon*. Masteroppgave i kunsthistorie. Oslo:UiO.
- Samling af Love, Tractater, Kundgjørelser, Resolutioner, Departementsskrivelser, m.m. etc.* (1837). Christiania:Guldberg & Dzwonkowski.
- Sande, Beate. (2000). *Kvam kapell og gravplass*. RSÅ.
- Sanden, Jarle. (1992). *Turistbyen Molde 1888-1940*. RMÅ.
- Sandnes, Jørn og Stemshaug, Ola. (1997). *Norsk stadnamleksikon*. 4. utg. Oslo: Samlaget.
- Schistad, Ole Lind. (1975). *Arkitektonisk kartlegging av den eldre bebyggelse i Møre og Romsdal*. Molde:Møre og Romsdal Arkitektforening.
- Schneider, J. A. (1905a). *Molde og Romsdalen: En historisk oversigt*. Kristiania:Andersen.
- Schneider, J. A. (1905b). *Molde og Romsdalen, anden del*. Kristiania:Andersen.
- Skoledirektøren i Møre og Romsdal. (1975). *Møre og Romsdal skoledirektørdistrikt gjennom 20 år: attersyn og perspektiv*. Molde:Skoledirektøren.
- Sogner, Sølvi. (1994). *Ung i Europa. Norsk ungdom over Nordsjøen til Nederland i tidlig nytid*. Oslo:Universitetsforlaget.
- Solemdal, Arnold. (1987). *Solemdalsboka: Gards- og slektshistorie for Solemdalsbygda*. Molde:Solemdal velforening.
- Solemdal, Arnold. (1992). *Bygdebok for Vågane*. Molde:Vågane ungdomslag.
- Solemdal, Arnold. (1995). *Bygdebok for Nesjestranda. Gards- og slektshistorie for Vågsetra, gnr. 112*. Molde:Veøy helselag.
- Solemdal, Peter. (1946). *Solemdals møbelfabrikk 1866-1946: firmaets historie*. Molde:Fabrikken.
- Solli, Brit. (1999). *Veøyas arkeologi*. I: «Veøyboka». Molde:Romsdalsmuseet.
- SSB. (1981). *Grunnkretser og tettsteder. Dokumentasjon 1980. 1502 Molde*. Kongsvinger:SSB.
- Statens Vegvesen Møre og Romsdal. (2001). *Vegminner i Møre og Romsdal fylke: Veghistorie i Norge med hovedvekt på tidsrommet 1537 til 1960*. Molde:Statens Vegvesen Møre og Romsdal.
- Stemshaug, Ola. (2001). *Staðir-namn i Romsdalen*. RSÅ.
- Stormyr, Olav. (2013). *Opdøl sykehus – En historikk*. I: *Sjukehusbyen Molde 1713-2013*. Molde:Romsdalsmuseet.
- Strand, Rolf. (1998). *Brannvern i Molde gjennom 250 år*. Molde:Brann- og redningsavdelingen.
- Strand, Rolf. (1999). *Reknes-Røysan. Bydelen som forsvant, og gjenoppsto i ny skikkelse*. RSÅ.
- Strand, Rolf. (2000). *Lær deg å elske de nære ting: Nasjonalforeningens helselag i Møre og Romsdal gjennom hundre år*. Molde:Nasjonalforeningen i Møre og Romsdal.
- Strand, Rolf. (2002). *Det gamle Molde: Moldeskildringer 1726-1840*. Molde:Romsdal sogelag.
- Strand, Rolf. (2015). *Jubileumsbok 2015: Langmyra skolemusikkorps*. Molde:Langmyra skolemusikkorps.
- Strand, Rolf. (2016a). *Bautaen på Gotfred Lies plass*. RSÅ.
- Strand, Rolf. (2016b). *Bygrenser i Molde*. RSÅ.
- Sylthe, Christ Allan. (1999). *Tendenser i romsdalsk byggeskikk*. RMÅ
- Stølen, Anders. (1986). *Skole for nye slekter. Videregående undervisning i Møre og Romsdal gjennom tidene*. Møre og Romsdal fylkeskommune.
- Sætherskar, Johs. (red.) (1942). *Det norske næringsliv, bd. 1: Fylkesleksikon for Møre og Romsdal*. Bergen:Giertsen.
- Sørgaard, Knut. (1994). *Julneset, friluftsområde med en spennende historie*. RSÅ
- Søvik, Edmund. (1996). *Konfeksjonens vogge og Norges kleskammer: 130 år med konfeksjon i Isfjorden og Romsdal*. Otta:Rauma kommune.
- Talsethagen, Gunnar. (2000). *Gatelangs i Molde A-L*. Molde; Romsdal sogelag.
- Talsethagen, Gunnar. (2001). *Gatelangs i Molde M-Å*. Molde; Romsdal sogelag.
- Talsethagen, Synnøve U. (1992). *Telefonen i Molde 100 år*. Molde:EKH.

- Thesen, Gudbrand. (1861). *Beskrivelse af Romsdals Amt*. Christiania:Bentzen.
- Thingvold, Terje. (1992). *Bygata på Romsdalsmuseet*. RMÅ.
- Thingvold, Terje. (2005a). *Rovdyr i Moldemarka*. RMÅ.
- Thingvold, Terje. (2005b). *Hytter i hundre år. Hyttebygging og hytteliv i Moldemarka 1905–2005*. RMÅ.
- Torvik, Arne Inge. (2000) *Om samferdsel i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal fylkesbåtar 1920–1995. Del 2: Samfunn og ferdse*. Molde:MRF.
- Tvinnereim, Helga Stave. (1992a). *Det nye Molde: Byplan og arkitektur i nasjonal og internasjonal samanheng*. RMÅ
- Tvinnereim, Helga Stave. (1992b). «Embetsmannsbyen med utstyret». I: *Byggekunst* 7, 1992.
- Tvinnereim, Jon. (1992). *Fylkeshistorie for Møre og Romsdal, bind 2: Grotid i grenseland 1835–1920*. Oslo:Samlaget.
- Ulstein, Ragnar. (1995). *Om samferdsel i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal Fylkesbåtar 1920–1995. Del 1: Som skyttel i vev*. Molde:MRF.
- Wist, Hedvig Rossbach. (1994). *Tre værelser og kjøkken. Et tidsbilde fra Molde 1925–1945*. Molde:Romsdal sogelag.
- Witsø, Tore. (2005). *Moldevassdraget. Dambygging og reguleringer gjennom 300 år*. RMÅ.
- Witsø, Tore. (2006). *Bruer over Moldeelva gjennom 400 år*. RSÅ.
- Ziegler, Harald. (1949). *Om turistliv i gamle Molde*. I: *Molde og Romsdals turistforening 1889–1949*. Molde: Molde og Romsdals turistforening.
- Ødegaard, Arne. (2013). *Fylkessjukehuset i Molde (1862–1985)*. I: *Sjukehusbyen Molde 1713–2013. Appendiks*. Molde:Romsdalsmuseet.
- Ødegård, Knut. (2010). *Soga om Bjørnsonfestivalen: Dei første ti åra av landets første litteraturfestival*. RSÅ
- Ørjavik, Asbjørn. (2009). *Moldepanoramaet sett fra Varden*. Molde:Molde og Romsdals Turistforening.

REGISTER

- 1918-svingen →Grønnesvegen
2BKW →Molde idrettspark, →Nordbyen skole
Abelset, Henning →Abelsethaugen
Admiralen →Hamnegata 47
Ahdell, Arne →Bussbygg AS
Ahdell, Rolf →Bussbygg AS
Ahnen, Iver von →Reknes
Aksdal sagbruk →Istadvegen 564
Aksvik, Olav →ordfører
Alexandrabakken →Amtmann Krohgs gate
Alexis →Alexandra hotell
Allanbrygga →mnr: 16
Alset, Gilbert →Parkvegen 41
Alsing, Ole →Osen jernverk
Amundsgard, Amund Persson →Amundsgarden
Andersen, Annæus →Fannestrandvegen 30
Andersen, Gotfred →mnr: 194a, →Torvgata
Andersen, Peter →Utstillingshallen.
Andersenkråpet →Torvgata
Anker, Nini Roll →Innledning: Molde i litteraturen, →Julsundvegen 73, →mnr: 130a, →Nini Roll Ankers veg, →Superb
Apollovegen →Nøisomhedvegen
Apotekergården →Strandgata 5
Aquarius →Hamnegata 47
Arff, Lorentz →Byfogd
Arnesen, Finn →mnr: 478
Aspelia →Aspholen
Aspelund, Mathias Olsen →Istadvegen 604
Assens, Nils Pedersen →Reknes
Astrup, Ebbe Carsten Tønder →ordfører
Astrup, Hans Rasmus →Astrupvegen, →Fannestrandvegen 172, →Grand hotell, →Kviltorp, →Røbekk kirkegård, Statsråd Astrups gate
Atlantehavet →Retiro
Audunstølen →Reknes
Aukan, Tore →Nøisomhed.
Aunan, Per →Kveldrobrua
Aunanbrua →Kveldrobrua
Aune, Ola Mikalsson →Olsmedbakken
Aure, Harald →Storgata 46
Bagatelle Kafé →Storgata 42
Banebergfjæra →Bambergfjæra
Barnas hus →Adjunkt Dørrums gate 19, →barnehager, →Svenskebyen
Barsten, Kristian Larsen →Strandgata 26
Bastian →Alexandra hotell
Batiste, Lionel →*Moldejazz*
Batnfjord Auto →*Molde lufthavn Årø*
BBW →BBW AS, →Eplehagen 2, →Fabrikkvegen 13, →Fjordgata 1, 2, →Fuglsethallen, →Gotfred Lies plass 2, →Høgskolen i Molde, →Julsundvegen 903, →Knut P. Bugge AS, →Molde idrettspark, →Moldelivegen 74, →MoldeTorget, →Moldetrappa, →Møretun, →Nordbyen kirke, →Nordbyen skole, →Nøisomhed, →Romsdalsgata 16, →Romsdal videregående skole, →Skogsbrua, →Skrenten, →Skålasenteret, →Stordambrua, →Storgata 25, →Storlihytta, →Torget 1 c, →Torgkiosken, →Åkerlehaugen retreatsener.
Bekkestua →Myra
Bele, Njål →Alexandraparken, →Tøndergård gravlund
Berg, Einar O. →Berg Jacobsen Gruppen, →Dagligvarehandel, →Einar O. Bergs veg, →Øvre bu, →Øvre veg 13
Berg, Erik →Berg Jacobsen Gruppen
Berg, Ingebrigt →Amtmann Leths gate 3
Berg, Kathrine →Moldebadet
Berg, Ludvig Mathias →Bergvegen
Berg, Nils Steffensson →Huflakvegen 9
Berg, Ole →ordfører
Berg, Steffen Knutsen →Amtmannvegen 13
Berg, Theodor →Romsdals Uldvarefabrik

Berg, Ørnulf → Okkupasjonen 1940–45
 Bergsbakk, Anders Knudsen
 → Birkelandvegen 42b
 Bergsethgården → Storgata 17b
 Bergsgjerdet, Ole Olsen → Amtmann Leths gate 12c
 Bergsvik grendahus → Hamnavikvegen 43
 Bergsvik, Anders Andersen → Brattliven
 Berild, Ansgar → Lundsengvegen, → ordfører
 Berner, Oluf Steen Julius → Byfogd
 Berntsenmarka → Mølleråsen
 Betania → Strande bedehus
 Beverlov, Johan Frederik von → Moldegård
 Biong, Krsitian → Sandvegen 1.
 Birkeland, Erling → Storgata 30
 Birkeland, Petter Olsen → Birkelandvegen 17
 Bjarnegården → Veøya
 Bjarne Rødseth AS → Romsdalsgata 21
 Bjarne Øverland AS → Øverland Transport
 Bjerke, Marie → okkupasjonen 1940–45
 Bjerkeland, Øystein → Avisa Romsdal
 Bjerkestrand, Geir → Moldelivegen 35a
 Bjertelibekken → Reknesbekken
 Bjordal, Ivar → Alexandra hotell, → Bjordal Arkitektkontor, → Eplehagen 2, → Fjordgata 1, → Glomstuvegen 16, 31, 33, → Gotfred Lies plass 2, → Kirkebakken 1-3, → Moldelivegen 23, → Molde videregående skole, → Myrabakken 5, → Nedre Engan, → Nini Roll Ankers veg 9a, → Nobel, → Nordskogvegen, → Rektor Brinchmanns gate 1, → Storgata 10, 19, 24, 26, 37-39, 55-57, → Stuevollvegen, → Vektergata.
 Bjordal, Johannes → Johannes Bjordals veg, → Møre og Romsdal arbeidsskule, → Strandheimvegen
 Bjorli, Bjerte Olsson → Bjertelibakken
 Bjønnnes, Arne → Spolertbakken 1, → Storgata 47-49.
 Bjørnson, Bjørnstjerne → Innledning: Molde i litteraturen, → Arnes veg, → Bjørnsons plass, → BjørnstjerneBjørnson-akademiet, → Bjørnstjerne Bjørnsons veg, → Granlia, → Ingrid's veg, → mnr. 9, 27-28, → Retiro, → Rosenes by, → Solbakken, → Synnøves veg, → Torbjørns veg, → Øivinds veg
 Bjørnsund, Halstein → Amtmann Leths gate 20
 Bjørset, Andreas → ordfører
 Bjørset, Hans Vadbekk → Olaringarmyra
 Bjørset, Karen Hansdatter → Karenvegen
 Bjørset, Kristian Andreassen → Kristianplassen
 Bjørsetsetra → Bjørset
 Bjørset, Sivert Johansen → Bjørsetsetta
 Bjørseth, Ingebrigt → Fannestrandvegen 1, → utvandring
 Bjørseth, Oleanna → Kirkebakken 23
 Bjørsetveien → Øvre veg
 Bleikedammen → Mølledammen
 Bleken, Håkon → Rådhuset
 Blomsneshuset → mnr. 78a
 Blyfotgården → Veøya
 Blåsenborg → mnr. 171a
 Bolero → Moldegårdsbrygga
 Bolsø, Erik Eriksen → Bolsøy Steinbrudd
 Bolsø, Lars Olsen → Brytarlarvsvegen
 Bolsø, Lars Olsen → Dragetvegen 59
 Bolsø, Mindor → Folkets Ret, → Mindor Bolsø Trykkeri, → mnr. 137, → Molde Annonceblad, → Olsmedbakken 1, → Romsdølen
 Bolsønes, Nils Knutsen → Bolsønes Verft AS
 Bolsønes, Olav → Fuglsetbakken 18
 Bolsønes, Sivert → Fuglsetbakken 15
 Bolsøy Aksjemeieri → Gotfred Lies plass 2
 Bolsøy gamlehjem → Eplehagen 2
 Bolsøy gamlehjem → Eplehagen 2
 Bolsøy Meieri → Birkelandvegen, → Gotfred Lies plass 2, → Rektor Brinchmanns gate
 Bolsøya Indremisjon → Trollpilvegen 175
 Bomsterhuset → Anevegen 10
 Bore, Asgaut → ordfører
 Borgerlig Folkeparti → Molde Høyre
 Borgerlig Samlingsliste → Molde Høyre
 Borgernes Samlingsparti → Molde Høyre
 Bragstad, Per → Julsundvegen 13
 Brandt, Bengt → BBV, → Reknesparken.
 Bratland, Per → Kongebjørka
 Brattbakken → Museumsvegen
 Brattstøa → postveien Dombås–Molde
 Breckegården → politiet, → Storgata 25
 Brecke, Martin → Parkvegen 54, → Storgata 25
 Breen, Else → Innledning: Molde i litteraturen
 Brekke, Jakob → Øvre veg 17
 Brendehaug's Gartneri → Solhagen
 Brinchmann, Alexander → Rektor Brinchmanns gate
 Brinchmann, Christopher Bernhoft → ordfører
 Bro, Peder → mnr. 140, 294, → Parkvegen 4, → Sandvegen 27, → Vannklosett
 Broderkjeden → Storlihytta
 Brudevold, Edvard → Langmyrvegen 18
 Brunvoll, Anders → Brunvoll AS
 Brunvoll, Andreas → Brunvoll AS
 Brygga → Hamnegata 47
 Bryggeri → Banehaugvegen, → Bryggerikaia, → Dahls Bryggeri, → Katthola, → Molde Bryggeri, → Rauma Bryggeri, → Strandgata 13,

→Ølmonopolet, →
 Bryn, Finn →Molde domkirke
 Brødrene Gjendems kolonial →Festiviteten
 Bua, Asbjørn →BBW, →Nordbyen kirke
 Bucher, Henry →Elvebakken skole
 Buck, Peter →mnr. 11a
 Budstikkegården →Amtmann Leths gate 27
 Bugge, Knut P. →Adventkirken i Molde, →Alexandra hotell, →Amtmann Krohgs gate 2, 3, 4-6, →Banehaugskogen 3-5-7-9, →Bergmo ungdomsskole, →Bjørkevegen, →Bjørsetbovegen 1-18, →Boråsvegen 42-44, →Eikremsvingen 1, →Enenvegen 12, →Fløtmannsgata 2, →Fylkeshuset, →Glomstuvegen 48, →Gotfred Lies plass 1, →Grandfjæra 20, →Grandvegen 9, →Hamnegata 10, →Hattleliblokka, →Hjelset skole, →Høglikevegen, →Høvdingbygget, →Idrettens hus, →Ingebriktvegen 6, →Kirkebakken 1-3, →Kirkebakken omsorgssenter, →Knut P. Bugge AS, →Kulturhuset, →Kviltorp skole, →Kviltorp videregående skole, →Langmyra skole, →Lerkehaugen, →Lunheimvegen 16, →Molde bedehus, →Molde folkehøgskole, →Moldegård, →Moldelivegen 72-74, →Myrabakken 3, 4, 10, →Nøisomhedvegen, →Orionvegen, →Romsdalsgata 1, 11, 15, →Røbekk kirkegård, →Røysan 2-12, 5-7, →Sandvegen 9, →Sekken oppvekstsenter, →Sellanrå skole, →Skjervik barne- og ungdomsskole, →Skulesvingen 5, →Solbakken 41, 43, 45, →Storgata 2-4, 8, 9, 11, 12-14, 17a, 21, 27, 29, 30, 44, 45, 46, 54, 59-61, →Strandgata 14, →Tellusvegen, →Tollevegen, →Torget 1, 2, 3, →Tøndergård skole og ressurscenter, →Vardestua, →Vågsetra barne- og ungdomsskole, →Ødegård skole, →Øverland skole
 Bugge, Petter →Myrabakken 1, →Vardestua
 Bull, Ole Christian →Innledning: Molde i litteraturen, →kart
 Bussholdeplassen →Rutebilholdeplassen
 Bybrua →Strandgatebrua
 Bye, Gurine →Byehuset
 Bygland, Per →politi
 Byparken →Gotfred Lies plass
 Bützow, Clara Emilie Constance →Cap Clara
 Byveien →Øvre veg
 Bækkelund, Aud →Molde lufthavn Årø
 Bøe, Jakob →mnr. 27-28
 Bøe, Ole →mnr. 75
 Bøndenes hus →Storgata 26
 Børsen →Kirkebakken 1-3

Børve, Haldor Larsen →Oppdøl sjukehus
 Café au Lait →Storgata 27
 Cappelen, Paul →Rådhuset
 Capri →Hjertøya
 Centralmeieriet →mnr. 182
 Chezeaux, Adam de →mnr. 33b
 China House →Nobel
 Christensen, Charlotte Beate →Lottakråpet
 Christensen, Christian →Sekken kirke
 Christensen, Lars →Sekken kirke
 Christian V →Kongebesøk
 Christie, Johan Koren →Christie & Opsahl AS
 Club Gilbert →Alexandra hotell
 Cohen, Leonard →Moldejazz
 Corea, Chick →Moldejazz
 Corner →Alexandra hotell
 Coucheron-Aamot, William →Veøya, →Veøy kirke, →Veøy prestegård
 Dahlbrauta →Museumsvegen
 Dahl, Eilert →mnr. 26c, 308, →Naustbakken 7
 Dahle, Matthias →*matrikelnummer*
 Dahl, Ferdinand →Adjunkt Dørumsgate 2
 Dahlgården →Storgata 29
 Dahl, H. George →Dahls bokhandel, →Hauanvegen 1b, →mnr. 47, →*matrikelnummer*, →Strandgata 29
 Dahl, Hans →Strandgata 35
 Dahl, Jens Ferdinand →Fuglset skole
 Dahl*Libris →Dahls bokhandel
 Dahl, Louise Johanne →Humlehagen
 Dahll, Peter Fredrik →mnr. 78a
 Dahl, Margareta →Gate- og veinavn, →Humlehagen, →Margareta Dahls gate, →Reknes, →Reknesparken
 Dahl, Nicolay →Gartnerivegen
 Dahl, Nicolay Peter →Dahls Bryggeri
 Dahl, Niels Fredrik →Innledning: Molde i litteraturen, →Fjærestua
 Dahl, Torgeir →ordfører
 Dalsset, Mali →*telefon*
 Dampskipskai →Havnevikstrand, →Kleive, →Nesjestranda, →Postveien Dombås–Molde, →Storkaia, →Vestad
 Darwin, Charles →Nicolai Lossius' veg
 Dass, Isak Georg →ordfører
 Davidsson, Gjert →Hjertøya, →Schultzhagen
 Davis, Miles →Alexandra hotell, →Moldejazz
 Deinboll, Katharina Kahrs →Madam Deinbolls pikeinstitutt
 Deinboll, Peter Vogelius →Innledningskole og utdanning, →Molde lærerseminar
 Delphin, Jens Christopher →Røbekk prestegjeld

Dessen, Albert →mnr. 17a, →ordfører;
 →Sandvegen 3
 Devold, Johan Edvard →mnr. 7
 Dick, Christain →Pålsteinen
 Dietrichson, Jørgen Lauritz Wilhelm
 →ordfører; →telefon
 Dockside →Torget 1
 Domus Molde →Storsenter
 Dragvågnota →Nothusmarka
 Drejer, Heidi →Hvaldemar
 Dreyer, Nicolai Peter →Flovik, →Kaptein
 Dreyers veg
 Dunnett, Matthew →mnr. 220, →Villa Bjerteli
 Dvergsnes, Erik →Byehuset
 Dybdahl, Nikoline →*matrikelnummer*
 Dylan, Bob →Alexandra hotell
 Dørum, Palle Gotfred Olaus →Innledning:-
 Moldesangen, →Adjunkt Dørum's gate
 Edwardsdatter, Berit Marta →Martasøren-
 bakken
 Edvardsen, Trond Lage →Bergmo småkirke.
 Edward VII av Storbritannia →Alexandra
 hotell, →turisme
 Eeg, Ludvig M. →Tømmervegen
 Eeg, Ottar →Moldelivegen 48
 Eide, Anders P. →dagligvarehandel
 Eide, Anders Pedersen →Molde Bryggeri
 Eide, Gjertina →Strandgata 19
 Eide, Henriette →Strandgata 19
 Eikremsholmen →Molde lufthavn Årø
 Eilifsen, Ole A. →Rauma Saftpresseri
 Einbu, Hans →Sivertvegen 20
 E. K. Hansen Trykkeri →EKH Grafisk AS
 Ekko 1000 →Berg-Jacobsen Gruppen,
 →Storgata 24, 26
 Ekko-Mat →Storgata 24
 Elgenes, Aret Knutsen →Fjellbruvegen 44
 Elgenes, Kåre →Okkupasjonen 1940–45
 Eliassen, Karl →politi
 Elizabeth II av Storbritannia →Honnørbygga
 Ellingsen, Torstein →Smedkråpet
 Ellingsæter, Mads →Parkvegen 11
 Elvsasgården →Storgata 56
 Elvsas, Nils B. →Bestillingmennene,
 →ordfører; →Parkvegen 55
 Elvsas, Peder →Øvre veg 21
 Ender, Axel →Molde domkirke
 Engelsholmen →Fuglsetholmen
 Engelskholmen →Fuglsetholmen
 Eriksson, David →Davegardsvegen
 Erling Skakke →Sekken
 Eugénie av Frankrike →Alexandra hotell,
 →turisme
 Eventyrstua →Anevegen 10
 Everest, Robert →Innledning:Molde i littera-
 turen
 Fagerlia og Kveldro vel →Fagerlia og
 Langmyra velforening
 Fanneosen →Osen
 Fannestrandchausséen →Fannestrandvegen
 Fannestrandsalléen →Fannestrandvegen
 Fannevatnet →Osvatnet
 Farstad, Jørgen Eriksen →Farstadbakken
 Fastvold, Erik →Hamnegata 35
 Feilberg, Karl Frederik →ordfører
 Fellesbanken →Storgata 31
 Fiksdal, Knut →Romsdalsgata 8
 Findal, Ingvar →Margareta Dahls gate 8
 Finn Knott →Veøya
 Fischer, Gerhard →Sandvegen 4, →Parkvegen 65
 Fiske, Nils →Nøisomhed
 Fiske, Trond →Bergmo småkirke
 Fitzens, Hans Frederik →Reknes
 Fitzens, Søren →Reknes
 Fjæren, Anders →Istadvegen 703
 Fjøsbrua →Hallsteinsenbrua
 Fjøsveien →Moldegårdsvegen
 Flaathe, Karl Johan →Myrabakken 10
 Fladset, Knut Knutsen →Sandvegen 29
 Fladset, Pauline →Sandvegen 29
 Flate, Knut →Sekken kirke
 Flekstadgården →Storgata 13
 Flekstad, Paul →Storgata 13
 Flem, Peder →Kveldrobrua
 Flenbrua →Kveldrobrua
 Flor, Jens P. →Bjørnsro, →Molde
 videregående skole
 Flovikholm, Nils →Hamnavikvegen 27
 Flåen, Severin O. →Dyrkornbakken
 Fole Godt →Nobel
 Forfjorden →Storfjorden
 Forpakterboligen →Ingebriktvegen 6
 Forretningsbanken →Storgata 50
 Fortsettelsesskolen →Molde framhaldsskole
 Forum →Julsundvegen 4
 Forvalterboligen →Opdølvegen 1
 Forøens Industri →Bolsøy Steinbrudd
 Frazerhagen →Frazerholmen
 Frederik VI →Kongebesøk
 Fredly, Asmund →ordfører
 Fredriksen, Mathias →Solheimvegen 15
 Fredriksen, Stinius →Molde domkirke
 Fregatten →Hamnegata 47
 Frelsesarméen →mnr. 212, →Spolertbakken 3
 Friis, Johannes →Byfogd
 Frimurerlosjen →Sandvegen 9

Frisinnede Venstre → Molde Høyre
 Fuglset Handel → Fannestrandvegen 76
 Fuglseth, Erik Nilsen → Fannestrandvegen 71b
 Fuglseth, Nils Eriksen → Fuglsetholmen
 Fuglseth, Torstein → Tostenbakken
 Fuglsetvatnet → Øverlandsvatnet
 Full Gass → Alexandra hotell
 Furukollen → Fannestrandvegen 172
 Fylkessjuehuset i Molde → Molde sjukehus
 Fylling, Peder → Trollpila
 Fürst, Christian → Festiviteten
 Galstad, Johannes → Fannestrandvegen 3
 Gamle Molde → Alexandra hotell
 Gammelbanken → Istadvegen 618
 Gate 35 → Amtmann Leths gate
 Gauset, Tønnes → Moldelibrua
 Gausetbrua → Moldelibrua
 Gedde, Mads Wiel → Svenskebyen
 Getz → Alexandra hotell
 Giertsen, Finn → Stella Maris kloster,
 → Øvre veg 26
 Gillespie, Dizzy → Moldejazz
 Gimle → Hamnegata 35
 Giørtz, H. I. → Storgata 6
 Gjedrem, Eirik → Moldebadet
 Gjeitvik, Hans → Heimdal Motorfabrikk,
 → Røysan 11
 Gjelsten, Bjørn Rune → Molde Fotballklubb
 Gjelsten, Rasmus → Strandgata 31
 Gjelvik, Iver → Tømmermannskråpet
 Gjendem, Albert → Adjunkt Dørum's gate 16,
 20, → Gjendenshammeren
 Gjendem, Kristian → Okkupasjonen 1940–45
 Gjendem, Ola → Molde bymuseum, → Molde
 parkeringshus
 Gjendem, Ole (kjøpmann) → Adjunkt Dørum's
 gate 14, → Gjendenshammeren, → Park-
 vegen 37, → Strandgata 28
 Gjendem, Ole (skomaker) → Myrabakken 12
 Gjendem, Sverre → Moldelivegen 36
 Gjenstadgården → Storgata 37-39
 Gjenstad, Halvor → Skihytta, → Gjenstadkråpet
 Gjenstad, Jørgen → Gjenstadkråpet, → Storgata
 37-39
 Gjerdvegen → Vikdalsvegen
 Gjermundnesøya → Frazerholmen
 Gjert Davidssons grunn → Schultzhagen
 Gjestestova → Romsdalsgata 5
 Gjørtz, Roy → Myrabakken 5
 Glasgow → okkupasjonen 1940–45
 Godssentrelen → Roseby
 Goldt, Mathias Joakim → Alexandra hotell,
 → mnr. 10, → Nøisomhed
 Grandgården → Molde Storsenter
 Green Advisers → Idrettens Hus
 Grevstad, Karl → Molde metodistkirke,
 → Storgata 17b
 Grieg, Nordahl → Kongebjørka
 Grieg, Per → Storgata 35, 36-40
 Grimsgaard, Øivin → Molde metodistkirke
 Grinaker, Finn → Grandvegen 9
 Groos, Karl → Innledning: Moldesangen
 Grosch, Christian H. → Kleive kirke
 Groven, Alfred → Adjunkt Dørum's gate 22
 Gruebakken → Kirkebakken
 Grünergården → Øvre veg 13
 Gryta → Kvithusdammen
 Grønningsæter, Arne → Lunheimvegen 16
 Grønningsæter, Odd → Lunheimvegen 16
 Gråhusdammen → Kvithusdammen
 Gude, Hans → Fannestranda, → Rådhuset
 Gul-låna → Hovdenak Stolfabrik, → Hovdenak-
 vågen 18
 Gulbrand på Molde → Innledning: navnet,
 → Moldegård
 Gulhuset → Kirkebakken, → mnr. 218
 Gundersen, Gunnar → Torget 3
 Gundersen, Kasmer → Torget 3
 Gundesen, Torleif Stensrud → Torleifvegen
 Guttedammen → Stordammen
 Gymnaset → Molde videregående skole
 Gørvell, Adam Fredrik → Gørvellalléen,
 → Reknes, → Reknesparken
 Gørvell, Johan → Gørvellplassen, → innvandring,
 → Reknes
 Gørvell, Klaus William → Reknes
 Gørvell, Marie → Reknes
 Gørvell, Peter Fredrik Koren → mnr. 6,
 → Reknes
 Hagaas → konfeksjon, → Moldelivegen 40
 Hagen Baadbyggeri → Molde Verft AS
 Hagen, Andreas → Molde Verft AS
 Hagen, Anton Samuel → mnr. 29c
 Hagen, Aslak → ordfører
 Hagen, Herman → Storgata 30
 Hagen, Jørgen → Bastian Widths gate 14
 Hagen, Knut → Molde Verft AS
 Hagerup, Daniel → Søsnes kirke
 Hagå, Søren Sørensen i → Hagaplassen
 Hallsteinsens, Ivar → Hallsteinsbrua
 Halstensen, Sivert → Parkvegen 52
 Halvorsen, Anna → Romsdalsgata 22
 Halvorsen, Emilie → Romsdalsgata 22
 Halvorsen, Helga → Romsdalsgata 22
 Halvorsen, Peder → Hans This Møllers gate 20
 Hammer, Even → Amtmann Hammers veg,

→Romsdals praktiske Landhusholdnings-
 selskab, →Årøneset
 Hammerøgården →Storgata 15
 Hammerø, Ivar →Storgata 15
 Hammerø, Jan Petter →ordfører
 Hamre, Bernt →Byfogd
 Hamre, Carl →Moldelivegen 30, 32, 34, 39
 Hancock, Herbie →Moldejazz
 Handrum, Ragna →Moldespillet
 Hanevold, Peder →Alexandra hotell,
 →Alexandraparken
 Hanno, Wilhelm von →Reknes hospital,
 →Rådstua
 Hansen, Aksel →Strandgata 32
 Hansen, Carl →*matrikelnummer*
 Hansen, Christian →Fagerlivegen 1
 Hansen, Eivind Kristian →Innledningsartikkel:-
 næringsliv, →EKH Grafisk AS, →*matrikel-*
nummer, →Myrabakken 8
 Hansen, Lilla →Symra barnehjem
 Hansen, Peder →Fridthjof Nansens gate 4
 Hansen, Per Inge →Moldejazz
 Hanssen, Holger Chr. →Romsdalsgata 3, 8,
 →Strandgata 5, 7
 Hanssen, Oscar →Chateauet, →Industri,
 →Konfeksjon, →mnr. 27-28, 108a, →ord-
 fører, →Oscar Hanssens veg, →Superb,
 →Superbgården
 Hansson, Pål →Pålplassevegen
 Harald V →Kongebesøk, →Kongebjørka
 Hargaut, Anders Eriksson →Gussiåsbrua
 Hargaut, Holger Eriksen →Holgerhagen
 Harthun, Sivert →*Fløttmenn*
 Hatlebakk, Birger →Birger Hatlebakks veg,
 →Glamox AS
 Hatlilivegen →Sivertvegen
 Hatlen, Olav →mnr. 344
 Haug, Normann →Fridthjof Nansens gate 1,
 →Gotfred Lies plass 2, →Moldelivegen 36,
 →mnr. 344, →Romsdalsgata 22
 Haugeveien →Kirkebakken
 Haukebø, Gunnar →Haukabøvegen 47,
 →Molde sjukehus, →Myrabakken 10,
 →Storgata 12-14, 28
 Haukebø, Mali →Julsundvegen 126
 Haukebø & Rødseth AS →Romsdalsgata 7-9
 Haukebø, Tønnes →Heimdal Motorfabrikk
 Havnevesenet →Hamnegata 8, 12, →Molde-
 gårdsbrygga, →Storgata 8, →Torget
 Havnevik Dampsag →Hamnavikvegen 22
 Havnæs, Ole →Sekken kirke
 Heggdal, Jostein →Bolsøya kirke
 Heggdal, Ragnar →ordfører
 Helland, Gustav →Storgata 41-43
 Helland, Knut Britanus →Øvre veg 27
 Helseth-huset →Storgata 55-57
 Helseth, Bernhard →Storgata 55-57
 Helsethgården →Storgata 55-57
 Helseth, Hans →Helseth AS, →Kirkekråpet 12,
 →Smedkråpet
 Helseth, Ole →Smedkråpet
 Herkules →konfeksjon
 Hertzberg, Niels →Niels Hertzbergs veg,
 →ordfører, →Strandgata 21a
 Heureka →Gideon Motorfabrikk AS
 Hitler, Adolf →okkupasjonen 1940-45
 Hjelset, Mattias Kristoffersen →Hjelsetvegen 21
 Hjelseth, Anders Kristoffersen →Moldelivegen
 18
 Hjertsetra →Bjørset
 Hjertø, Anton →Storgata 23
 Hjertøgården →Storgata 23
 Hjertøybåten →Taxi
 Hoel, Johan K. →Vonheimvegen
 Hoel, Theodor →Moldeholmen
 Hoem, Edvard →Innledning: Molde i
 litteraturen, →Kringstå
 Hoem, John O. →Strandgata 17, 19, 21a
 Hoém, Sverre →politi
 Hoffmann, Gottfred →Cap Clara
 Hofseth & Co. →Storgata 10, 10b
 Hofsethgården →Storgata 10, 10b
 Hol, Andreas →Holmarka
 Hol, Kristian →Holmarka
 Hol, Ole →Holbakken 6, →Holmarka
 Holm, Andreas →Istadvegen 620
 Holm, Anton →ordfører
 Holm, Martin →Fuglsetbakken 11
 Holman →Moldeholmene
 Holmboe, Hjalmar Wilhelm →Nini Roll
 Ankers veg 7
 Holmboe, Joachim Godsche →Byfogd
 Holsbøvgå, Jeanette →*Moldejazz*
 Holst, Asbjørn →Kveldrobrua
 Holst, Hans →Moldegård
 Holstbrua →Kveldrobrua
 Holtermann, Eilert Christian →Byfogd
 Holtermann, Peter Høier →Romsdals
 amtssykehus
 Holå →Fransgjerdet
 Honningsvåg, Louis →Romsdalsgata 20
 Honningsvåg, Petter →Romsdalsgata 5b
 Honningsvågekiosken →Frazerholmen,
 →Romsdalsgata 5b
 Horn, Johan Olivarius →ordfører
 Hoshovde →mnr. 265

Hoshovde, Ole O. →Garveribakken,
 →mnr. 265
 Hotell Molde →Storgata 19
 Hotell Romsdal →Storgata 19
 Hot Hat →Storgata 19
 Hovdenak Dreieri →Hovdenak Stolfabrik
 Hovdenak, Ole O. →Hovdenak Stolfabrik
 Hovdenak, Paul →Busbygg AS
 Hovedgata →Storgata
 Hungnes, Lars →ordfører
 Hungnes, Lars Knudsen →ordfører
 Hustad, Harald →Hamnegata 47
 Hustad, Peder →okkupasjonen 1940–45
 Hustad, Torvald →Hamnegata 47
 Hydralift →Stålprodukter AS
 Høegh, Sofus →moldepanoramaet
 Høghaugvegen →Sollivegen
 Høstmark, Alf →Kviiltorp
 Høstmark, Bernhard →dagligvarehandel,
 →Istadvegen 612
 Høstmarkbua →Istadvegen 611, →Kleive
 Høstmarkgården →Schultzhagen
 Høyer-Finn, Thorolf →Hauanvegen 1a
 Håkon II Herdebrei av Norge →Håkon
 Herdebreis veg, →Sekken, →Veøya
 Håkon IV Håkonsson av Norge →Veøya
 Haakon VII av Norge →Glomstua, →Grand
 hotell, →Kongebesøk, →Kongebjørka,
 →Molde domkirke, →okkupasjonen
 1940–45, →Utstillingshallen
 Haave, Live Sølfestdatter →mnr. 219
 Ibsen, Anna →barnehager, →Bjørnstjerne
 Bjørnsons veg 2a
 Ibsen, Henrik →Innledning: Molde i litteraturen,
 →Alexandra hotell, →Henrik Ibsens veg,
 →Trollpila
 Ibsen, Jørgen →Bjørnstjerne Bjørnsons veg 2a
 Indre Kirkebakken →Tømmermannskråpet
 Ingebriktsen, Ingebrikt →Ingebriktvegen,
 →Karenvegen
 International Embassy →Nobel
 Isachsengården →Storgata 50
 Isachsen, Harald Emil →Strandgata 27
 Isachsen, Randulf →Storgata 50
 Istad, Andreas Kristensen →Øvre veg 19
 Iver Hagens Båtbyggeri →Molde Verft AS
 Iversen, Iver →mnr. 198
 Jacobsen, Aslaug →barnehager
 Jacobsen, Kristian →Øvre veg 25
 Jacobsen, Lars →ordfører
 Jacobsen, Stig O. →Berg Jacobsen Gruppen
 Jakobplassen →Fjellbruvegen 44
 Jakobsengården →Storgata 32
 Jakobsenhauan →Hauan
 Jakobsen, Jakob →Storgata 32
 Jalles, Peder →Byfogd
 Jehovas vitner →Årøsetervegen 24
 Jensen, Jacob →Moldegård Verft
 Jentedammen →Stordammen
 Jervell, Anna Cecilie →Cecilienfryd
 Jervell, Claus →ordfører
 Jervell, Jacob →Fannbostad
 Johannessen, Christian →ordfører
 Johansen, Lars →matrikelnummer
 Johnsen, Alfred →Langmyrvegen 79
 Johnsen, Christian →Retiro
 Johnsen, Emilie →Knausen
 Johnsen, Ludvik Moltke →Bastian Widths
 gate 15
 Jonas Mjelva →konfeksjon
 Josefa Grues Bog- & Papirhandel →Dahls
 bokhandel, →mnr. 257
 Julin, Fredrik →kart
 Jørgen, Gunnar Øvergaard →Svenskebyen
 Jørgensen, Sofus →Bjørnstjerne Bjørnsons
 veg 25, →Gideon motorfabrikk, →Sofus
 Jørgensens veg
 K. P. Mordalgården →Strandgata 3
 K. P. Mordal kolonial →Strandgata 3
 Kafé →Hamnegata 35, →Hjertøyas venner,
 →Håkon Herdebreis veg 738, →Krona,
 →Molde Bakeri AS, →Molde folkekjøkken,
 →Nesvegen 6, →Plassen, Storgata 15, 27,
 28, 35, 42, 52, 59-61
 Kafé Bølgen →Storgata 15
 Kafé Funkis →mnr. 53
 Kafeteriaen →Alexandra hotell
 Kaffistova →Storgata 19
 Karantenebukta →Sæterøya
 Karistua →Håkon Herdebreis veg 497
 Karl IV →Kongebesøk
 Kattholet, Jon Sivertsen →Katthola
 Kavli, Fredrik →Parkvegen 54, 55
 KGB →Lubbenes Kunstgressbane
 Kielland, Alexander →Alexander Kiellands veg,
 →mnr. 151c, →Reknsparken
 Kikkan →Moldejazz
 Kildal & Co., Thf. →Storgata 6
 King, B. B. →Alexandra hotell
 Kinobakken →Amtmann Krohgs gate
 Kinoparken →Gotfred Lies plass
 Kirkebakkens kolonial →Amtmann Leths
 gate 27
 Kirkeveien →Øvre veg
 Kirkhorn, Jacob Andreas →Kirkhorn,
 →mnr. 244

Kirkhorn, Karl →Skihytta
 Kjørstad, Anne →Fargerikråpet
 Kjølelageret →*Hamnegata*
 Kjørsvik, Per Knutsson →Røvik kirke
 Kleive Handel →Istadvegen 614
 Kleiveosen →Osen
 Kleivsjøen →Kleive
 Kleve, Olav →Frænavegen 72
 Kleveland, Karl Torbjørn →Naustet Vårt
 Kneippen →Molde Bakeri, Molde brenne-
 vingssamlag, Storgata 28
 Kneippen →Storgata 28
 Knudsson, Ingebrigt →Byfogd
 Knutsen, Rolf →Roseby
 Knutssøn, Carl →Molde videregående skole
 Kommunegårdene →Mexico
 Kompagniet →Hamnegata 47
 Kontoret →Storgata 19
 Kopperholmen →Flovikholmen
 Koren, Anne Lovise →Reknes
 Koren, Anton Wilhelm Carl →Byfogd
 Koren, P.F. Gørvell →mnr: 6
 Koren, Peter Fredrik →Gørvellalléen,
 →Humlehagen, →Korenhagen, →mnr, 17d,
 →Reknes
 Korenalléen →Gørvellalléen
 Kornstad, Anders →Fargerikråpet
 Kornstadkråpet →Fargerikråpet
 Korsan, Severin Olaus →Kirkebakken 11
 Korsanhauan →Hauan
 Korsbrekke, Martin →Kirkebakken 27
 Korskirken →Vøyøya
 Kortgård Konfeksjonsfabrikk →Kortgård
 Fabrikker AS
 Kortgård Sagbruk og Tønnefabrikk →Kortgård
 Fabrikker AS
 Kortgård, Kristian →Kortgård Fabrikker
 Kortgård, Ole →Kortgård Fabrikker
 Kosberg, Kjell →Aker stadion, →Bekkevoll
 ungdomsskole, →Birger Hatlebakks veg 30,
 →Bjørnsonhuset, →Bokfinkvegen, →Fanne-
 strandvegen 86, →Gotfred Lies plass 2,
 →Grandfjæra 22-24, 28-32, →Hjertøya,
 →Julsundvegen 2, 4, 6-12, →Kirkekråpet 12,
 →Kosbergs Arkitektkontor AS, →Molde-
 badet, →Moldegård Mølle, →Moldehallen,
 →Molde Storsenter, →Molde videre-
 gående skole, →Rektor Brinchmanns gate
 1, →Retiro badepark, →Seilet, →Sellanrå
 skole, →Storgata 51-53, →Strandgata 4-6,
 →Tiriltungevegen
 Kosberg, Olaf →*matrikelnummer*
 Kosberg, Olaug →Kirkebakken 1-3, →Rotvoll
 Kraft, Edvard →ordfører
 Kringstad, Anton Larsen →mnr: 478
 Kringstad, Hans Pedersen →Djupdalen,
 →Severines veg, →Hansbakken
 Kringstad, Knut →Kapteinskroken,
 →Knutbakken, →Kringstadvegen 40,
 →ordfører
 Kringstad, Lars Larsson →Julsundvegen 73
 Kringstad, Olaus →Lassenstien
 Kringstad, Severine Pedersdatter →Djupdalen,
 →Severines veg, →Hansbakken
 Kristiansen, Oddmund →Molde domkirke
 Kristkirken →Vøyøya
 Krogh, Gabriel Severin →Kroghbakken,
 →Kroghsvingen
 Krogseth, Lars →Parkvegen 55
 Krogh, Hilmar Meincke →Amtmann Krohgs
 gate, →Amtmannvegen, →Romsdals
 praktiske Landhusholdningsselskab
 Krohn, Andreas →*Okkupasjonen 1940-45*
 Krohn, Endre →Adjunkt Dørum's gate 13,
 →ordfører, →Krohnsvingen 6a
 Krohn, Wollert Danckertsen →ordfører
 Krohnbakken →Krohnsvingen
 Krubbetorget →Indre Torg
 Krum, Nicolai Solner →kart
 Kulturelt Alternativ →Julsundvegen 39
 Kuni Kuniyoshi av Japan →turisme
 Kunsten →Lubbenes Kunstgressbane
 Kurbadbakken →Amtmann Leths gate
 Kvam, Ane Iversdatter →Anevegen
 Kvam, Hans Johnsen →Fannestrandvegen 25,
 →Kvams Skibsbyggeri
 Kvam, Hans Pedersson →Anevegen 10,
 →Pederstien
 Kvam, Karl →Bastian Widths gate 13
 Kvam, Ole Larsen →Kvam, →Mek
 Kviltorp Camping →Fannestrandvegen 140
 Kvinnenes Hus →Adjunkt Dørum's gate 17,
 →Svenskebyen
 Kvithuset →Julsundvegen 15
 Kyllingstad, Ståle →Kirkebakken omsorgssenter
 Køl →Torget 1
 Kåpefabrikken →Hamnegata 12
 Kåre Solhjell Konfeksjonsfabrikk →Solhjell AS,
 →Grandfjæra 4-6
 Laakso, Päivi →Fannestrandvegen 5
 Laberget →postveien Dombås-Molde
 Lagegården →Schultzshagen
 Lagunen →Hjertøya
 Langegården →Storgata 51-53
 Lange, Hans Kristian →Storgata 51-53
 Lars Bugge konfeksjonsfabrikk →Kirkebakken

4, →konfeksjon
Larsen, Einar →Storliven 150, →Storgata 22
Larsengården →Storgata 22
Larsen, Olaus →Larsenfjæra
Larssen, Boye →Boybakken
Larsson, Bjørnard →Bjørnebakken
Lassen, Odd →politi
Lefa fabrikk →Glamox AS
Legangerhuset →Parkvegen 4
Lein, Haakon Joakim →Fannestrandvegen 17
Lema Vulkaniseringsverksted →Romsdalsgata 14
Lensmannsbrakka →politiet
Leopold II av Belgia →Grand hotell, →turisme
Lervik, Kaare →Kirkebakken 5, →Storgata 51-53, →Vektergata 2, →Øvre bu
Lervik, Mathias A. →ordfører
Lervold, Fridtjof →Pelskroken
Lethgården →mnr. 17d, →Reknes
Leth, Ludvig Arnoldus →Kirkebakken 25, →mnr. 27-28, →ordfører, →Parkvegen 54, →Reknes
Leth, Ludvig Nikolay →mnr. 17d, →Reknes
Leth, Niels →Byfogd
Leth, Valborg →Reknes
Liaveien →Kirkebakken
Lied, Jonas →Sølsnes, →utvandring
Lien, Carsten →Molde domkirke
Lillevikbergan →Høstmarkbergan
Lind, Andreas →ordfører
Lind, Ole →Storgata 42
Lindtvedt, Thorleif →V-posten
Linge, Andreas Olsen →Lingedalen, →Vestre Plassveg
Litle-Steinløysa →Aspelunden
Ljungberg, Bjørn →Romsdal videregående skole
Loe, Anne Sara →Molde videregående skole
London →Hjelsetvegen 17
Longvastøl, Geir →Byavisa
Lord Nelson →Torget 1
Lossius, Lorentz →Lerkehaugen
Lossius, Nicolai Olaus →Nicolai Lossius' veg, →utvandring
Lucullus →Kirkebakken 1-3
Ludvig →Kirkebakken 1-3
Lund, Eli Knutsdotter →Bjertelibakken
Lund, Fredrik Konow →Kirkebakken omsorgs-senter
Lund, Johan Otto →Sandvegen 23
Lund, Johannes Christian →Romsdals Budstikke
Lund, Madsine →Hestetorget, →mnr. 40
Lund, Reidar →Storgata 31
Lunde, Gulbrand →*Okkupasjonen 1940-45*
Lunde, Sigurd →Oppdøl sjukehus
Lunder, Leif J. →ordfører
Lundgren, Jeppe →Lundgrenbakken, →stykke
Lunnan, Arne →politi
Lustig, Nora →Okkupasjonen 1940-45
Læg Reid, Per →politi
Løchengården →Storgata 44
Løchen, Kalle →Rådhuset
Løchenkråpet →Skomakerkråpet
Løchen, Ole →Skomakerkråpet, →Storgata 44
Løding, Steinar →Innledning: Molde i litteraturen, →Villa Bjerteli
Löfvenskiöld, Charles Emil →Kviltorp
Lønset og Strande indremisjon →Strande bedehus
Lønseth, A. →mnr. 16, Storgata 16-20
Lønseth, Sivert →Parkvegen 69
Lønsethagen Elektro-Diesel →Roseby
Lønsethbrygga →Sjøfronten
Lønsethgården →Storgata 16-20
Lørva →Elvebakken skole
Løvik, Peder Pedersen →Skomakerkråpet
Løvikkråpet →Skomakerkråpet
Macé, Auguste →innvandring, →Macébrygga, →Reknes
Mackay →okkupasjonen 1940-45
Magistrat →Innledning: styresett
Magnus V Erlingsson av Norge →Sekken
Main, William →innvandring, →Reknes
Malmedal, Anton →Romsdalsgata 18
Malmedal, Jørgen →Øvre veg 17
Malmedal, Tønnes →Ingebriktvegen 6, →Julsundvegen 106
Mannsverket →Fjellbruvegen 44
Markus Bar →Alexandra hotell
Marteinsgården →Veøya
Maskin-El. →Glamox AS
Matthiesen, Bendix Martin →Byfogd
Mattiashauan →Hauan, →Hauanvegen, →Langmyrvegen 1b
Maud av Norge →Grand hotell
Mauseth, Hans Eriksen →Skogvegen 37a
Mediahuset →Julsundvegen 4
Melland, Ole Olsen →Solemdal, P.
Mellbye, P.A. M. →Fylkeshuset
Melsæter, Ingebrigt →Fridtjof Nansens gate 1
Melsæther, Mathias →Fagerliven 2, →Fars Minde
Messel, Archie →Reknes
Messel, Fredrik Olsen →Reknes
MFR →Fjord I

Midthaug, Karsten →Midthaug AS
 Midthaug, Olav →Midthaug AS
 Midtlivegen →Langmyrvegen
 Miikkemarka →Syltemarka
 Miikkelsmarka →Syltemarka
 Misjonshotellet →mnr: 73
 Mittet, Anton →*matrikelnummer*
 Mittetkaia →Sjøfronten
 Mittet kolonial →Øvre veg 25
 Mittet, Nils →Hamnegata 39, →Mittet-is
 Mjelva Konfeksjonsfabrikk →Gørvellalléen I
 Mjelva, Håkon →Gotfred Lies plass I,
 →Gørvellalléen I
 Mjelva, Sigurd →Gørvellalléen I
 Mjelve, Svein B. →Innledning: Molde i littera-
 turen
 Mjølkebakken →Birkelandvegen
 Mobo →Amtmann Krohgs gate 4-6, →Bane-
 haugskogen 3-5-7-9, →barnehager, →Berg-
 mo, →Bjørkevegen, →Bjørsetbovegen,
 →Fannestrandvegen, →Frænavegen 47,
 →Hatleliblokka, →Kirkebakken 4, →Kvam
 terrasse, →Mobo, →Moldegårdsalléen,
 →Møretun, →Mårs-krenten, →Nordstien,
 →Skrenten, →Sollivegen 92-114, →Statsråd
 Qvams veg, →Strandgata 5, →Strandgata
 12, →Sørstien, →Tollevegen
 Moe, Carl Johannesen →Chateuet, →Superb-
 gården
 Moe, Gottlieb →Høvdning Konfeksjonsfabrikk
 Moe, Thorstein →politi
 Mohammed Ali Tewfik av Egypt →Grand
 hotell, →turisme
 Mohn, Siri Anna →Sirivegen
 Molde apotek →Innledningsartikkel: næringsliv,
 →Apoteker Aas' gate, →Strandgata 5,
 Torget 3
 Molde Automobilselskap →Romsdalsgata 11
 Molde Bilruter →Aarø Auto
 Molde Båthavnlag →Fannestrandvegen 86
 Molde Export Company →Eksportbrygga
 Molde gamle hjem →Kirkebakken omsorgs-
 senter
 Molde Garde →buekorps
 Moldegata →Storgata
 Molde Guttekorps →buekorps
 Molde gymnas →Molde videregående skole
 Moldegårdsalléen →Fannestrandvegen
 Moldegårdsbakken →Fannestrandvegen
 Moldegårdsdalen →Lingedalen
 Moldegård Storsenter →Molde Storsenter
 Molde Handelsstandsforening →Molde
 Næringsforum
 Molde Helsehall →Fannestrandvegen 115
 Molde Hot-Club →Storyville Jazz Club
 Molde Jernvareforretning →Storgata 34
 Molde Jernstøperi →Molde Støperi
 Molde kommunale høgre ålmennskule
 →Molde videregående skole
 Molde kommunale høiere almen-skole
 →Molde videregående skole
 Molde kommunes byggeskikkpris →Bergvegen
 11, →Grandfjæra 22-24, →Høgskolen i
 Molde, →Julsundvegen 903, →Myrabakken
 1, →Nøisomhed, →Skogsbua, →Øvre veg
 21, →Åkerlehaugen retreatsenter
 Molde Kurbad →Amtmann Leths gate,
 →Kurbadbakken
 Molde lærd- og realskole →Molde videre-
 gående skole
 Molde lærlingeskole →Molde tekniske aften-
 skole
 Molde Marina →Fannestrandvegen 86
 Molde middel- og realskole →Molde videre-
 gående skole
 Molde middelskole →Molde videregående
 skole
 Molde musikk-skole →Chateuet, →Molde
 kulturstokole, →Romsdalsgata 5
 Moldenæsbygget →Strandgata 13
 Molde offentlige skole for den høyere almen-
 dannelse →Molde videregående skole
 Molde rytmeklubb →Storyville Jazz Club
 Molde Samvirkebakeri →mnr: 200
 Molde Sanitetsforening →Bjørnstjerne
 Bjørnsøns veg 75, →Molde Sanitetforening,
 →Sjøbadet, Symra barnehjem
 Molde Sparebank →Festiviteten, →Storgata
 31, 33
 Molde spesialskole →Tøndergård skole
 Molde svømme- og livredningsklubb
 →Sjøbadet
 Molde vannverk →Kvithusdammen,
 →Rødhusdammen
 Molde Virke AS →Molde Næringsforum
 Molde voksenopplærings-senter →Einaplassen
 skole
 Molde Volleyballklubb →Rival
 Molde yrkesskole for handel og kontorarbeid
 →Grania videregående skole
 Molde, Bolsø og Omegns Grundlovsforening
 →Molde Blad, →Molde Høyre
 Moldivene →Moldeholmene
 Mongekråpet →Torvgata
 Monges privathotell →mnr: 50a, →Torvgata
 Mordal, Anders →Strandgata 10

Mordal, Kristian Pedersen →Strandgata 3
 Mork, Ingolf →Hjelset-Fram
 Morseth, Dagfinn →Svenskebyen
 Mortensen, Markus →Fannebostadvegen
 Motzfeldt, Frederik →Byfogd, →Byfogd Motzfeldts gate, mnr. 29a, →Cecilienfryd
 Motzfeldt, K. P. →Parkvegen 8 I
 Mowinckel, Elisabeth →Fannestrandvegen 172
 MRF →Fjord I
 Mumme, Herman →hollendertiden, →innvandring
 Museumsbekken →Reknesbekken
 Must, Erik →Fannestrandvegen 7, →Moldegård
 Must, Marte Margarete →Fannestrandvegen 7, →Moldegård
 Myhre, Rolf →ordfører
 Myhre, Torfinn →Molde-avisa
 Müller, Hans Hanssen →Moldegård
 Myrebø, Jørgen →mnr. 192, →Myrabakken
 Myrebøbakken →Myrabakken
 Mysosten →mnr. 344, →Vektergata
 Märtha →Kongebesøk
 Møkknakken →Nakken
 Møller, August →innvandring
 Møller, C. F. →Molde kulturskole
 Møller, Claus →Bjørset
 Møller, Hans Peter →Moldegård
 Møller, Hans Thiis (f. 1812) →Fagerli, →Grand hotell, →Hans Thiis Møllers gate, →industri, →jernbane, →Moldegård, →Moldegård Mølle
 Møller, Hans Thiis (f. 1846) →Thiisløypa
 Møller, Hans Thiis Nagel →Moldegård, →Moldeholmen
 Møller, Hilmar Krohg →Byfogd
 Møller, Lars →mnr. 26a
 Møllernota →Nøthusmarka
 Møller, Peter →mnr 151c
 Møller, Peter Anji →innvandring
 Møller, Peter Anton →ordfører
 Møller, Peter Nicolai →innvandring, →mnr, 151c, →Schultzhagen
 Møller, Peter Ricardus →Bjørset, →Moldegård, →Schultzhagen
 Møller, Richard Jalles →Kvam gravsted, →Kvam kapell
 Møller, Rolf →Bjørset, →Julsundvegen 106, →ordfører
 Møller, Thoralf →Stenrud
 Møller, Ulrich Wibye →Grand hotell, →Moldegård, →ordfører
 Mønnichgården →mnr. 12
 Møre fylkes arbeidsskule →Møre og Romsdals arbeidsskule
 Møre fylkessykehus →Romsdals amtssykehus
 Møre og Romsdal distriktshøgskole →Høgskolen i Molde
 Møre og Romsdal fylkessjukehus →Romsdals amtssykehus
 Møre og Romsdal heimeyrkesskule →Møre og Romsdals arbeidsskule
 Møre og Romsdal husflidsskole for kvinner →Kviltorp videregående skole
 Møre regiment →militæret, →okkupasjonen 1940–45, →Strandgata 15
 Mørk, Jens →utvandring
 Nakken sagbruk →Istadvegen 612
 Nakken Tønnefabrikk →Nakken
 Nakkenkaia →Kleive
 Nasjonal Samling →jernbane, →Moldevakta, →okkupasjonen 1940–45, →Romsdal Folkeblad, →Storgata 33, →Strandgata 15
 National Oilwell Varco →Stålprodukter AS
 Naust-Gryta →Hamnegata 47
 Nedre bru →Strandgatebrua
 Nedre vei →Strandgata
 Nerbø, Kolbein →Fars Minde
 Nerhagen, Andreas Pedersen →Vestre Plassveg
 Nerhagen, Johan P. →Julsundvegen 3
 Nerland, Oluf Andersen →Mexico
 Nesbø, Jo →Innledning: Molde i litteraturen, →Mølleråsen, →Nes, →Storgata 46, →Vestnesvegen
 Nesje, Knut Hansen →Kingsjø
 Nesje, Oddmund →Nesje AS
 Nesje, Olav →Nesje AS
 Nesje, Ole Jørgensen →Sivertvegen 16
 Nesjeplassen →Kingsjø
 Nesjestranda Auto →Hamnavikvegen 50
 Nesjestranda Ungdomslag →Veøyheim
 Ness, Ivar →Veøy prestegård
 Nielsen, Magnus →Storgata 28, 34
 Nielsen-Sveen, Hansine →telefon
 Nielsen-Sveen, Pauline →telefon
 Nikolaskirken →Veøya
 Nilsen, Olai →Hauanvegen 1a, 1b
 Nilsen, Øivind →Kleive kirke
 Nilsholmen →Fugsetholmen
 Nilsson, Lage →Schultzhagen
 Nissen, Christian Ulrich von →Innledning: byvåpen
 Nissen, Henrik →Gravkapellet, →Julsundvegen 7, 11, →Molde domkirke
 Nobel Dancing →Nobel

Nobel, Hans Hanssen → Moldegård, → Reknes,
 → Reknes hospital
 Non, Joris → hollendertiden, → innvandring
 Noone, George → hollendertiden,
 → innvandring
 Nordbyvegen → Olav Oksviks veg
 Nordmørsparten → Moldegårdsvegen
 Nordmørsveien → Moldegårdsvegen
 Nordøstre velforening → Fagerlia og Langmyra
 velforening
 Norling, Erling → Molde sjukehus
 Norrøna Kafé → Storgata 27
 Norrønagården → Storgata 27
 Norsk Luthersk Misjonssamband → Storgata
 27
 Norum, Karl Martin → Reknes hospital,
 → Sølsnes kirke
 Notholmen → Frazerholmen
 NRK Møre og Romsdal → Hamnegata 8, 12,
 → Storgata 50, → TV og radio
 Nustad, Anton Ludvig → Skomakerkråpet,
 → Storgata 47-49
 Nybrua → Moldelibrua
 Nylandgården → Storgata 46
 Nyland, Karsten → Storgata 46
 Nyveien → Moldelivegen
 Næringspartiet → Molde Høyre
 Næss, Hans Jørgen → Hjelset-Fram
 Næss, Hilda Alfrida → Aarø Auto
 Næss, Nikoline Olsdatter → Almlivegen 13
 Nøsen, Kristian → ordfører
 Nøsen, Lars → Lars Nøsens veg, → ordfører
 Nøst, Arne → Storgata 56
 Nøst, Otto → Bolsøya kirke, → Nordbyen
 Naas, Nils Olaus → Moldelivegen, → Vestre
 Plassveg 2
 Nå, Ole Sivertsen → ordfører
 Odd Fellow → Strandgata 14
 Odiniefloden → Nonsbekken
 Oftedahl, Ivar Axel → politi
 Oksvik, Olav → Bergvegen, → Molde Arbeider-
 parti, → okkupasjonen 1940–45, → Olav
 Oksviks veg, → Romsdølen
 Ola-Hola → Molde parkeringshus
 Ola Larsson på Molde → Moldegård
 Olafsen-Holm, Jørgen → Nordskogvegen
 Olafsen, Jørgen → bibliotek
 Olav V → Honnørbrygga, → Kongebesøk,
 → Kongebjørka, → Møretun
 Olsdatter, Karen → Karenvegen
 Olsen, Johannes «oppi Gjerd» → Eikrem
 Olsen, Ole Henrik Schumann → bybrannen
 i 1916
 Opdahl, Amund → utvandring
 Opsahl, Odd → Christie & Opsahl AS
 Opsahl, Roe Arnesen → Strandgata 23
 Ord, John → innvandring, → mnr, 17d
 Ord, John → mnr: 17d
 Oscar Grüner → konfeksjon
 Oscar Grüner konfeksjonsfabrikk → Øvre veg
 13
 Oscar II → Kongebesøk
 Oshaug, Jens → Oshaug Metall
 Oskar Sylte → Eikremsvingen 1, → Kirkebakken
 1-3, → Oskar Sylte Mineralvannfabrikk,
 → Ølmonopolet
 Ospøya → Jektøya
 Otterholm → politiet
 Ottesen, Johannes → mnr: 94a, → Johs. Ottesen,
 → Parkvegen 59, 63
 Ottesen, Otter → Johs. Ottesen
 Outzengården → Storgata 59-61
 Outzen Strøket → Storgata 51-53
 Outzen, Erling → Molde Bakeri AS,
 → Storgata 59-61,
 Overlegeboligen → Julsundvegen 11
 Owren, Svend → Hoteller, → mnr: 79, → Stykke
 Owren, Thorvald → Elvebakkens Tændstik-
 fabrikk, → ordfører, → telefon
 Owren, Tobias Annæus → ordfører
 Paasche, Peter Frederik → kart
 Parelus, Hans Christian → Julsundvegen 81
 Parelus, Rasmus Brochmann → Leirgrovvik,
 → Lubbenes
 Parkalléen → Parkvegen
 Parkgaten → Amtmann Krohgs gate
 Parkhotellet → Romsdalsgata 5
 Paulsen, Gunder → ordfører
 Paulsen, Ole Mathias → Ole Mathias-plassen
 Pedersen, Arne → Storgata 31
 Pedersen, Berit → telefon
 Pedersen, Inge → Moldebadet
 Pedersen, Ingolf → ordfører
 Pedersen, Kristian → matrikelnummer
 Pedersen, Ole → Fannestrandvegen 21
 Pedersen, Oscar → Strandgata 7
 Pedersen, Peder → matrikelnummer
 Pedersen, Sverre → Chateauet,
 → okkupasjonen 1940–45, → Rådhusplassen,
 → Superbgården, → Torget
 Per Solem Kontormaskiner → Romsdalsgata 16
 Persson, Per Adolf → Skolevegen
 Peson, Jonas → Chateauet
 Petrinnes Bistro → Hamnegata 47
 Pettersongården → Storgata 36-38-40
 Pettersen, Henrik → Storlihytta

Petterson, Petter →ordfører
 Pettersson, Samuel →Fannestrandvegen
 5, →Kveldroeven, →Pettersson, S.,
 →Speidernes hus
 Phoenix →mnr. 14a
 Pierson, Niels →mnr. 51
 Pingen →Moldejazz
 Piraten Pub →Hamnegata 47
 Planteskolebakken →Kirkebakken
 Planteskolegata →Veøygata
 Platou, F. S. →Alexandra hotell
 Pleym-Hanssen, Rolf →politi
 Politibrua →Solemdalbrua
 Politibrua →Solemdalsbrua
 Posthuset →Telegrafgården
 Pram, Christen →Innledning: Molde i
 litteraturen
 Presteboligen →Strandgata 17
 Presthaugveien →Glomstuvegen
 Preuthun, Jacob Gylding →Glomstua
 Pubben →Nobel
 PV-en →moldepanoramaet
 Pål på Haukabøen →Pålsteinen
 Quinsgaard, Axel →Byfogd
 Qvam, Ole Anton →Statsråd Qvams veg
 Rabben, Andreas →Myntfunnvegen
 Radio 1 →IFM
 Radio FM 106 →IFM
 Radio Nordvest →Norrøna Radio
 Radio Romsdal →IFM
 Rama V av Siam →turisme
 Ramberg, Torstein →Kvam, →Mekvegen,
 →Nordstien, →Skrenten, →Statsråd Qvams
 veg, →Sørstien
 Ramstad, Reiulf →Krona
 Ramus, Melchior →kart
 Randagrøfta →Istadelva
 Randers, Kristofer →Rosenes by
 Ranvik, Edvard →Fannestrandvegen 1,
 →Molde Bakeri AS
 Ranvik, Ildri →Molde Bakeri AS
 Ranvikhjørnet →Fannestrandvegen 1
 Ranviks kolonial →Fannestrandvegen 1
 Rasmussen, Anton Kristian →Romsdalsgata 3
 Rasmussengården →Romsdalsgata 3
 Rasmussen, Håkon →Torgkiosken
 Rasmussen, Ole Kristian →Fannestrandvegen 3
 Rasmusson, Per →Brenslevegen
 Rauma Konservesfabrikk →Rauma
 Saftpresseri
 Rauma Saftpresseri →mnr. 13
 Rauma Støperi →Molde Støperi
 Reitan, Magnus Bernhard →Reitankrøpet
 Reite, Magnus →Fuglsetbakken 13
 Rekdal, Olav →Grandvegen 8, 10, 12, →Roms-
 dalsgata 12, 21, →Strandgata 30
 Reknes, Mattias Olsson →Hauan,
 →Hauanvegen
 Reknes, Ola Olssen →Olaringarmyra
 Reknes, Sivert Hansen →Sivertvegen
 Reknesalléen →Gørvellalléen
 Rektorboligen →Strandgata 19
 Reperbanehaugen →Banehaugen
 Repslagerhaugen →Banehaugen
 Reset, Aslaug →Storlihytta
 Restaurant Amalie →Nobel
 Restaurant Gørvell →Storgata 19
 Revehallen →Utstillingshallen
 Revold, Axel →Rådhuset
 Rinnan, Henry →okkupasjonen 1940–45
 Rivenæs, Lars →bybrannen i 1916
 Roaldset, Jan Olaf →Hjelset-Fram
 Rockland →Hauanvegen 1a
 Rodahl, Torbjørn →Rådhuset
 Rofi Industrier →Romsdals Fiskevegnfabrikk
 Roligheden →Eplehagen 2
 Roll, Ferdinand Nicolai →ordfører
 Romsdal fagskole i husstell →Nesjestranda
 videregående skole
 Romsdal husmorskule →Nesjestranda
 videregående skole
 Romsdal Sals- og Kjøpelag →Fjordgata 1,
 →Sjøfronten, →Storgata 10b
 Romsdals amts arbeidsskule →Møre og
 Romsdals arbeidsskule
 Romsdals Landmandslag →Romsdalsmuseet
 Romsdal Sparebank →Storgata 22
 Romsdals Saftfabrikk →Rauma Bryggeri
 Romsdal Ungdomssamlag →Romsdalsmuseet,
 →Storgata 19
 Romsdal yrkesskole for handverk og industri
 →Romsdal videregående skole
 Romsdalsheimen →mnr. 14a
 Romsdalsheimen →Storgata 19
 Roosevelt, Franklin Delano →turisme
 Roseprinsesse →Moldemessen
 Ruset, Arne →Bjørnsonfestivalen
 Ruud, Karl →Sandvegen 5
 Ræstad, Johan B. →ordfører
 Ræstadhauan →Hauan
 Ræstadhaugen →Amtmann Leths gate
 Ræstadhaugveien →Amtmann Leths gate
 Røbekk Handel →Fannefjordsvegen 229
 Røbekk omsorgssenter →Eplehagen 2
 Røbekk, Knut Andreas →Fannefjordsvegen 215
 Rød og Bare Blå →Storgata 19

Røhne, Marius →Chateauet
 Røkke, Kjell Inge →Aker stadion, →Molde
 Fotballklubb
 Rønning, Fredrik Christian →Heim,
 →Lensmannsbakken
 Røsberg, Erling →Fannestrandvegen 78
 Røsberg, Fredrik →ordfører
 Røsberg, Klaus →Fannestrandvegen 78
 Røsbergs Møbelfabrikk →Fannestrandvegen 78
 Røsok, Endre →Garveribakken, →Storgata 21
 Røsokgården →Storgata 21
 Røsok, Karl →Romsdals Fiskevegnfabrikk
 Røvik, Ole Anton →Sølsnes kirke
 Sagelva →Bjørsetelva
 Salmakerbakken →Myrabakken
 Salslagskaia →Sjøfronten
 Salvesen, Sigmund →Hamnegata 47,
 →Trappekiosken
 Samseth, Peder O. →Veøy kirke
 Sand, Frederik Christian →ordfører
 Sandborg, Thor →Aker stadion
 Sandbukråpet →Tømmermannskråpet
 Sandbu, Lars Iversen →Tømmermannskråpet
 Sanden →Sandvegen
 Sandvik, Ola Mørk →Storgata 47-49
 Sandø, Olav →Nesset kommune
 Sandøy, Paul →Stålprodukter AS
 Sankthanshaugen →Syttende mai-haugen
 Sankthansmarka →Syltemarka
 Sankthansmarka →Syttende mai-haugen
 Sanne, O. A. →Myrabakken 4
 Sayajaro Gaekwad III av Baroda →Grand
 hotell
 Scheffler, Bernt Johan →Bekkevoll ungdoms-
 skole
 Scheldrup, Abraham →Moldegård
 Scheldrup, Karen Brems →Moldegård
 Schenkendorf, Max von →Innledning:Monge-
 sangen
 Schevig, Løve Sørensen →ordfører
 Schirmer, Heinrich Ernst →Reknes hospital,
 →Rådstua
 Schistad, Anton →mnr. 276
 Schistad, Bernhard →Frænavegen 66b,
 →Sandvegen 3, →Storgata 42
 Schistadgården →Storgata 42
 Schistadhuset →Myra
 Schistad, Ole Lind →Fannefjordsvegen
 475, →Frænavegen 66b, 72, →Fuglset,
 →Julsundvegen 3, →81, →Kviltorp
 videregående skole, →Langmyra skole,
 →Margareta Dahls gate 8, →Moldelivegen
 30, 32, 34, 39, →Myra, →Myrabakken 6, 8,
 →Møretun, →Romsdalsgata 5, →Skytter-
 huset, →Storgata 33, 42, 52, →Strandgate-
 brua, →Tinthamran 4, →Øvre Berg
 Schjaldemir, Dietrich Oscar →Byfogd
 Schmedling, Frantz →Årøbrua, gamle
 Schmidt, Heinrich Wilhelm →Lunheimvegen 15
 Schneider, Hans Jacob Sparre →okkupasjonen
 1940–45, →ordfører
 Schultz, Alexander →Rådhuset
 Schumann, Marta →Naustet Vårt
 Schutzhageveien →Strandgata
 Schwitters, Kurt →Hjertøya
 Sekkafjorden →Storfjorden
 Selmer, Aksel →Innledning:Molde i litteraturen
 Selskabet for Molde Byes Vel →Banehaugen,
 →Frazerholmen, →gatelyst, →Reknesparken,
 →Romsdalsmuseet, →Selskabet for Molde
 Byes Vel, →Sjønbadet, →Storlihytta, →Søn-
 dags- og tegneskolen, →Utstillingshallen,
 →Utstillingsplassen, →Vardehytta, →Varden,
 →Vardevegen
 Seven →Hamnegata 47
 Sigerset, Peder Knutsson →Fjærestua
 Sigurd Jarl →okkupasjonen 1940–45
 Silver Fox Hall →Utstillingshallen
 Simon, Paul →Moldejazz
 Simpson, Harold →Rosenes by
 Sion →Amtmann Leths gate 3
 Sivertvegen →Bjørsetsletta
 Skare, Knut Eriksen →Fridtjof Nansens gate 4
 Skipnes, Johan →ordfører
 Skjegstad, Knut →Kleive kirke
 Skjølsvik, Tor Bjørn →Seilet
 Skusest, Jarle →Midsund kommune
 Skåla Helselag →Bergsvik skole
 Skåla skytterlag →Skåla
 Skålheim idrettslag →Skåla
 Sleipner →okkupasjonen 1940–45
 Smith, Christen →ordfører
 Smith, Gabriel →Røbekk kirke, →Røvik kirke
 Smitt, Anton Elias →Sandvegen 4
 Smitthuset →Sandvegen 4
 Småen konfeksjon →konfeksjon
 Småge, Kim →Innledning:Molde i litteraturen
 Snikkar- og treskjærarskolen →Møre og
 Romsdals arbeidsskule
 Sofia, dronning →Kongebesøk
 Solbakken gartneri →Jakob Bjørnås veg
 Solbakken Mineralvannfabrikk →mnr. 281,
 →Rauma bryggeri
 Solbakken videregående skole →Romsdal
 videregående skole
 Solem, Knut Larsson →Fannestrandvegen 18

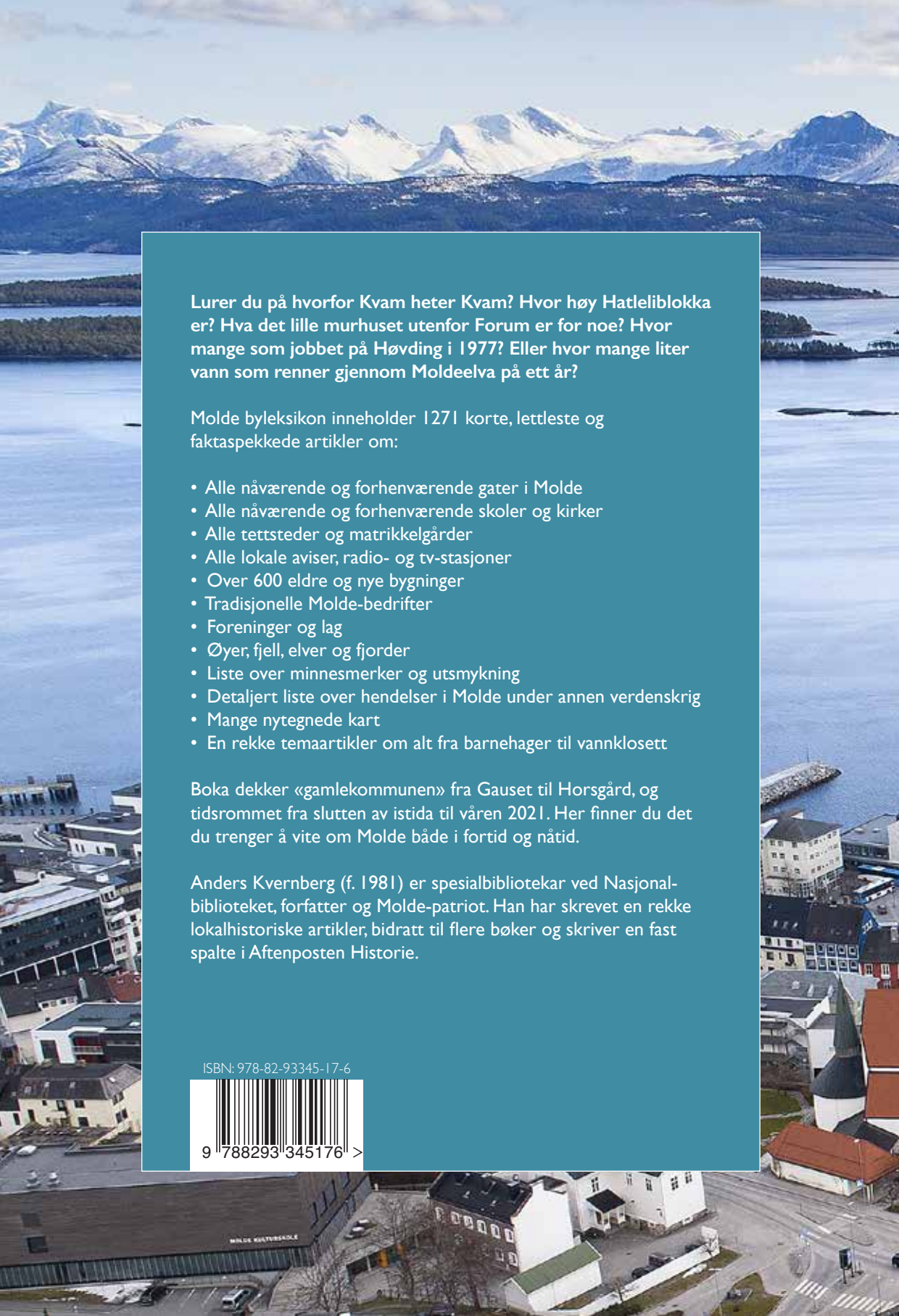
Solemdal, Gyda → *telefon*
 Solemdal, Ole Monsen → Molde domkirke,
 → Solemdal, P.
 Solemdal, Peter Tønder → Peter Solemdals
 veg, → Solemdal, P.
 Solemdalsgjerdet, Andreas K. → Moldelivegen 7
 Solemdal, Trygve → Amtmann Leths gate
 20, → Bastian Widths gate 13, 14, 15,
 → Bjørnstjerne Bjørnsons veg 25, → Fagerli-
 veggen 1, → Fannestrandvegen 5, 30, → Hans
 Thiis Møllers gate 10, 12, 14, → Julsund-
 veggen 3, Krohnsvingen 6a, → Parkvegen 35,
 37, 65, → Solemdalgården, → Storgata 56,
 → Strandgata 3, 10, 15, → Telegrafgården,
 → utvandring
 Solheim, Olav → Molde folkehøgskole
 Solheimdal, Ole Larsen → Parkvegen 65
 Solli, Gunnar → ordfører
 Sommerfelt, Ole Hannibal → Amtmannvegen,
 → mnr. 29a
 Sommerschild, Henrik L. → ordfører
 Sommerschild, Johan Støren → ordfører
 Sommersnes, Peder Olsson → Pebakken
 Sorenskrivergården → Strandgata 21a
 Spanske dager → Moldedagene
 Sparebankbygget → Festiviteten
 Sparebanken → Storgata 33
 Sparebanken Møre → Storgata 33
 Spisestuen → Alexandra hotell
 Spolert, Friederich → mnr. 96, → Reknes
 hospital, → Spolertbakken, → Villa Bjerteli
 Spolertfossen → Spolertgata
 Sportspuben 1911 → Alexandra hotell
 Stabburet → Opdølvegen 5
 Stabell, Aage → Strandgata 25
 Statsadvokatboligen → Fannestrandvegen 5
 Stavseng, Ola → Kongebjørka
 Steinvoren → Elvemoloen
 Steinvoren → Elvemoloen
 Stene, Kjell Petter → TVRomsdal
 Stenersen, Karl → Fannestrandvegen 61,
 → Julsundvegen 7, → Myrabakken 2, 12,
 → Romsdalsgata 14, → Storgata 6, 10b, 13,
 15, 16-20, 22, 23, 25, 32, 50, → Strandgata 7
 Stenså, Jøris → mnr. 176
 Stenså, Nils Knutsen → Stenså Telgverk
 Stenså, Peder Nilsen → Hamnavikvegen 24
 Stephensen, Claus Lund → mnr. 108a
 Stiftelsen Molde Ungdomsboliger
 → Moldelivegen 40
 Sting → Hamnegata 47
 Sting → Moldejazz
 Stokke, Eivind → Framvegen 1
 Stokkeland, Kåre → ordfører
 Storbrua → Strandgatebrua
 Storgatens Kolonial → dagligvarehandel,
 → Storgata 24
 Storm, Christian Ulrich → Militæret, → Reknes
 Storm, Helene Margrete → Reknes
 Stranda, Olav → Kringsjø
 Strande badstuklubb → Fannefjordsvegen 475
 Strande, Alf → Romsdalsgata 3
 Strande, Anton Bernhard → Storlihytta
 Strandegården → Storgata 52, → Romsdalsgata 3
 Strande, O. E. → mnr. 90, → Storgata 52
 Strande, Ole Andersen → Strandgata 35
 Strande, Ole Andreas → Sandvegen 23
 Strande, Ragnhild → *telefon*
 Strande, Sivert K. → Amtmann Leths gate 3,
 → Strandgata 24, 26
 Stranden, Karl → Strandkaféen
 Strandhagen, Kjetil → Humlehagen, → Julsund-
 veggen 13, → Kvam skole, → Strandgata 9, 12
 Strandkaféen → Kongebesøk
 Stratos kafé → Storgata 52
 Strømme, Arne → Retiro badepark, → Rutebil-
 holdeplassen, → Rådhusplassen, → Sjøfronten
 Stuevold-Hansen, Birger → ordfører, → Stue-
 vollen
 Stållhallen → Moldehallen
 Sundkråpet → Smedkråpet
 Svan → *turisme*
 Svartedaunen → Holsbøen, → Julbøen, → Solli-
 bøen, → Veøya, → Øygarden, → Øygar-
 dsvegen
 Sveengården → Storgata 54
 Svenskegata → Skolevegen
 Sverre av Norge → Veøya
 Sylte, Amund Iversen → Fløtmanngata
 Syltebygget → Kirkebakken 1-3
 Sylte, Erik P. → Røvik kirke
 Sylte, Morten Olssen → Syltemarka
 Sylte, Oskar Bernhard → Oskar Sylte Mineral-
 vannfabrikk,
 Sylthe, Andreas → Boybakken, → Lingedalen,
 → matrikelnummer, → Boybakken, → Øvre bru
 Synnestvedtgården → mnr. 13
 Synnestvedt, Hans Jørgen → ordfører,
 → Tuesenvegen
 Synnestvedt, Margrethe → Tuesenvegen
 Syvertsen, Bjarne Tinn → Grandvegen 2, 4, 6
 Sæbøe, Jostein → Bjørnsonfestivalen
 Sæther, Alf A. → Innledning: Molde i litteraturen
 Sættem, Christianus Olaus → Bekkevollvegen 15
 Sættemgården → Storgata 41-43
 Sættem, Ludvig → Storgata 41-43, 45,

→Sættem, Ludvig AS, →Vestre Plassveg 4
Sættem, O. →Storgata 47-49
Sættem, Otto Chr. →Moldejazz
Sættemkråpet →Fargerikråpet
Sørensson, Erik →Trøavegen
Sørlye, Martin →Molde Bryggeri
Søsterbo →Bjørnstjerne Bjørnsons veg 65
Søsterboligene →Røysan 5-7,
→Stuevollvegen 1-2
Søstrene Eides pensjonat →Strandgata 19
Søstrene Holms hotell →mnr. 14a
Taglicht, Tibor →Okkupasjonen 1940-45
Taglicht, Vera →Okkupasjonen 1940-45
Talsset, Lasse Tomasson →Sollivegen 36
Talseth, Thomas →ordfører
Tande, Trygve →Myrabakken 3
Tangenten →Hamnegata 47
Tank, Carsten →politi
Tapp & Kork →Storgata 27
Tapperiet →Kirkebakken 1-3
Tarare →Lunheimvegen 16
Teistegården →Veøya
Tenfjord Peter →Fannestrandvegen 1
Tesalongen kafé →Storgata 35, →Aandahls
Eftf., U.
Thams & Co. →Lerkehaugen, →mnr.→17d
Thams, Helge →Tinthamran 4
Thesen, Gudbrand →mnr. 11a
Thomassen, Lars →Røysan 9
Thomassen, Thorvald →Myrabakken 2
Thon Hotel Moldefjord →Storgata 8
Thoresen, Edvard Theodor →Retiro
Thorvik, Ole →ordfører
Thrap-Meyer, Henrik →Grand hotell
Thue, Bård →Thuevegen
Thue, David →okkupasjonen 1940-45
Thune-Larsen, Carl →St. Carolus
Tidens Krav →Romsdal Folkeblad,
→TVRomsdal, →
Tjuvnota →Nothusmarka
Tjønn, Bjarne →Krubba 1, →Strandgata 1,
→Telegrafgården
Tokle, Gunnar →Parkvegen 35
Tolaas, Anton →Romsdals Uldvarefabrik
Tollbua →Storgata 2-4
Tolaas, Karl →Elvebakkens Tændstikfabrik,
→Tennstikkvegen, →
Tolaas, Oluf Olsen →Vestre Plassveg
Tollaas, Anders →Parkvegen 71
Tollaas, Otto Larsson →Åkerlehaugen
retreatsenter
Torggubben dagligvarehandel →Storgata 42,
→Torget 3

Torgpromenaden kiosk →Torgkiosken
Torgstova kafé →Storgata 42
Torleifen →Torleifvegen
Torske, Tor →Hamnegata 8, 12
Torvik, Johan Grønn Lund →utvandring
Trelastgården →politiet, →Storgata 56
Trelastlageret →Strandgata 14
Trepekkarn'n →Møre og Romsdal
arbeidsskule
Trygg →okkupasjonen 1940-45
Trøen, Erik →Innlegvegen
Trønningsdal, Anneus →Storgata 24
Trønningsdalgården →Storgata 24
Tverrgata →Stokkellandsgangen
Tyskergata →Raumavegen
Tømmerveien →Kirkebakken, →Liavegen
Tønder, Peder →Tøndervegen
Tøndergårdsvatnet →Øverlandsvatnet
Tønderhaugan →Amtmann Leths gate
Tønderhaugveien →Amtmann Leths gate
Ungdomslaget Dagsprett →Skålheim
grendahus
uorganiserte menighet, Den →Brunstad
Christian Church
Uraelva →Fuglsetbakken
Uren, Albert Nilsen →Strandgata 24
Uræd →mnr. 289
Valborg på Kringstad →Pålsteinen
Valeur, Conrad →Røbekk kirke
Valved, Knut →ordfører
Vardeheia →Moldemarka
Vatne, Kjell →Gartnerivegen 4, →Kleive
oppvekstsenter, →Kvam skole, →Sollivegen
103-114
Vatne, Siv Bugge →Idrettens hus
Venaas, Kolbjørn →Bolsøya Hommusikk
Venås, Ole Larsen →Lundavang
Vermakaia →Sjøfronten
Veøy Bruk →Vågsetervegen 39
Vigeland, Maria →Sekken kirke
Vik, Anders A. →Byavisa
Viken, Johan R. →Fjellbruvegen 18
Vikene, Peder →Bekkevollvegen 7
Villa, Jon O. →Fannestrandvegen 115,
→Hamnegata 39
Vilnes, Bernt →ordfører
Vinmonopolet →Høvdingbygget, →Molde
brennevinssamlag
Volckmar, Theo →Krona, →Romsdalsgata 7-9
Vorpenes & Co. →Strandgata 9
Vågseter Bruk →Vågsetervegen 39
Vågseter Skaftefabrikk →Vågsetervegen 39
Waghenaer, Lucas Janszoon →kart

Walle, Svein →BBW
 Wasstrand, Hilmar →Gartnerivegen 4
 Weinstein, Robert →Okkupasjonen 1940–45
 Welle, Knut →okkupasjonen 1940–45
 Width, Bastian →Bastian Widths gate,
 →Nøisomhed, →ordfører, →Stenrud
 Wiig, Osvald →Myrabakken 6
 Wiigs Maskinforretning →Roseby
 Wilhelm II av Tyskland →Grand hotell,
 →Storlihytta, →turisme
 Wilkens, Johan Peter →mnr. 12
 Wilkens, Wilhelm →ordfører
 Witzøe, Alf →Vektergata 2
 Witzøe, Sverre →St. Sunniva kirke
 Wolff, Rando →Fannestrandvegen 15,
 →Rangneshuset, →Reknesparken
 Wonder, Stevie →Moldejazz
 XO →Alexandra hotell
 Zachariassen, Fridthjof →Rauma Bryggeri
 Zachariassen, Fridthjof, jr. →Rauma Bryggeri
 Zarathustra →Storgata 27
 Ziegler, Reinhold →mnr. 139–140, →molde-
 panoramaet, →Reinhold Zieglers veg,
 →Reknesparken
 Ødegård, Knut →Innledning: Molde i littera-
 turen, →Bjørnsonfestivalen, →Bjørnstjerne
 Bjørnson-akademiet, →Kongebjørka,
 →Seilet
 Ørgersen, Paul →*matrikelnummer*
 Ørjåvik, Asbjørn →moldepanoramaet,
 →Reknesparken
 Østevik, Bjarne →Storgata 17a
 Østevikgården →Storgata 17a
 Østre Torg →Indre Torg
 Øvergaard, Ole →Molde sjukehus
 Øverland, Hans →Øverland Transport AS
 Øverland, Knut Andreas Knutsen →Vestre
 Plassveg
 Øverland, Ågot Nilsdatter →Tømmer-
 mannskråpet
 Øveraas, Einar →ordfører
 Øvre Langgate →Sollivegen
 Øvstehagen, Hans Pedersen →Myrabakken
 Øwre, Henrik →Tøndergård
 Øwre, Peder Leth →byfogd, →Einen
 Øyen, Eivind →Molde lufthavn Årø
 Ågesson, Auden →Audunstjørnan, →mnr. 91,
 →Reknes
 Ågotkråpet →Tømmermannskråpet
 Aandahl, Erik →Romsdalsgata 1
 Aandahlgården →Storgata 35
 Aarø og Molde Auto →Aarø Auto
 Aarø-Batnfjord-Kleive Auto →Aarø Auto

Aarø, Cecilie →*matrikelnummer*, →Nobel
 Aarøe, Fredrik →Parkvegen 53
 Aarøe, Ole Andersen →ordfører
 Aarøe, Ole Olsen →Årtunvegen 6
 Aarø, Fredrik Larsen →Nygerdesvingen
 Årø, Hans Hansen →Myrvegen 28b
 Aarø, Johan →Aarø Auto
 Årø, Jørgen Hansen →Bjørnebakken 17
 Aarø, Nils →Elvaskaret 9b
 Årø, Ole B. →mnr. 308, →Aarø Auto
 Aarø, Ole B. →Aarø Auto
 Årøli, Amund Trondsen →Årølivegen 22
 Aasgård, Ole →ordfører

Lurer du på hvorfor Kvam heter Kvam? Hvor høy Hatleliblokka er? Hva det lille murhuset utenfor Forum er for noe? Hvor mange som jobbet på Høvding i 1977? Eller hvor mange liter vann som renner gjennom Moldeelva på ett år?

Molde byleksikon inneholder 1271 korte, lettleste og faktspekkede artikler om:

- Alle nåværende og forhenværende gater i Molde
- Alle nåværende og forhenværende skoler og kirker
- Alle tettsteder og matrikkelgårder
- Alle lokale aviser, radio- og tv-stasjoner
- Over 600 eldre og nye bygninger
- Tradisjonelle Molde-bedrifter
- Foreninger og lag
- Øyer, fjell, elver og fjorder
- Liste over minnesmerker og utsmykning
- Detaljert liste over hendelser i Molde under annen verdenskrig
- Mange nytegnede kart
- En rekke temaartikler om alt fra barnehager til vannklosett

Boka dekker «gamlekommunen» fra Gauset til Horsgård, og tidsrommet fra slutten av istida til våren 2021. Her finner du det du trenger å vite om Molde både i fortid og nåtid.

Anders Kvernberg (f. 1981) er spesialbibliotekar ved Nasjonalbiblioteket, forfatter og Molde-patriot. Han har skrevet en rekke lokalhistoriske artikler, bidratt til flere bøker og skriver en fast spalte i Aftenposten Historie.

ISBN: 978-82-93345-17-6

9 788293 345176 >